

Holy Bible

Aionian **Edition**®

**Cebuano Ang Biblia, Pinadayag
Cebuano Bible, Revelation
New Testament**

Holy Bible Aionian Edition ®
Cebuano Ang Biblia, Pinadayag
Cebuano Bible, Revelation
New Testament

CC Attribution NoDerivatives 4.0, 2018-2024
Source text: Crosswire.org
Source version: 7/30/2021
Source copyright: Public Domain
Philippine Bible Society, 1917

Formatted by Speedata Publisher 4.19.18 (Pro) on 7/19/2024
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
AionianBible.org

Published by Nainoia Inc
<https://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern public domain translation in every language
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Cebuano at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aiōdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aiōdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

History

Cebuano at AionianBible.org/History

- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEP Bible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 135 languages.
- 05/01/24 - 371 translations now available in 151 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Mateo	1
Marcos	35
Lucas	57
Juan	93
Mga Buhat	121
Roma	156
1 Corinto	171
2 Corinto	186
Galacia	196
Taga Efeso	201
Filipos	206
Colosas	210
1 Tesalonica	214
2 Tesalonica	217
1 Timoteo	219
2 Timoteo	223
Tito	226
Filemon	228
Hebreohanon	229
Santiago	240
1 Pedro	244
2 Pedro	248
1 Juan	251
2 Juan	255
3 Juan	256
Judas	257
Pinadayag	259

APPENDIX

Reader's Guide

Glossary

Maps

Destiny

Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

*Unya si Jesus miingon, 'Amahan, pasayloa sila, kay wala sila makasabut sa ilang ginabuhat.'
Ug ilang giripahan ang iyang mga bisti aron sa pagbahinbahin niini.
Lucas 23:34*

Mateo

1 Ang basahon sa kagikanan ni Jesu-Cristo, nga anak ni David, nga anak ni Abraham. **2** Si Abraham mao ang amahan ni Isaac, ug si Isaac ang amahan ni Jacob, ug si Jacob ang amahan nila ni Juda ug sa iyang mga igsoong lalaki, **3** ug si Juda ang amahan nila ni Fares ug ni Zara nga gianak ni Tamar, ug si Fares ang amahan ni Esrom, ug si Esrom ang amahan ni Ram, **4** ug si Ram ang amahan ni Aminadab, ug si Aminadab ang amahan ni Naason, ug si Naason ang amahan ni Salmon, **5** ug si Salmon ang amahan ni Boez nga gianak ni Racab, ug si Boez ang amahan ni Obed nga gianak ni Rut, ug si Obed ang amahan ni Jese, **6** ug si Jese ang amahan ni David nga hari. **7** ug si Salomon ang amahan ni Roboam, ug si Roboam ang amahan ni Abias, ug si Abias ang amahan ni Asa, **8** ug si Asa ang amahan ni Josafat, ug si Josafat ang amahan ni Joram, ug si Joram ang amahan ni Ozias, **9** ug si Ozias ang amahan ni Joatam, ug si Joatam ang amahan ni Acaz, ug si Acaz ang amahan ni Ezequias, **10** ug si Ezequias ang amahan ni Manases, ug si Manases ang amahan ni Amos, ug si Amos ang amahan ni Josias, **11** ug si Josias ang amahan nila ni Jeconias ug sa iyang mga igsoong lalaki, sa panahon sa paglalin kanila ngadto sa Babilonia **12** Ug tapus sa paglalin kanila ngadto sa Babilonia: si Jeconias mao ang amahan ni Salatiel, ug si Salatiel ang amahan ni Zorobabel, **13** ug si Zorobabel ang amahan ni Abiud, ug si Abiud ang amahan ni Eliaquim, ug si Eliaquim ang amahan ni Azor, **14** ug si Azor ang amahan ni Sadoc, ug si Sadoc ang amahan ni Aquim, ug si Aquim ang amahan ni Eliud, **15** ug si Eliud ang amahan ni Eleazar, ug si Eleazar ang amahan ni Matan, ug si Matan ang amahan ni Jacob, **16** ug si Jacob ang amahan ni Jose, nga bana ni Maria nga mao ang nanganak kang Jesus nga ginatawag ug Cristo. **17** Busa ang tanang kaliwatan sukad kang Abraham hangtud kang David, napulog-upat ka kaliwatan; ug sukad kang David hangtud sa paglalin kanila ngadto sa Babilonia, napulog-upat ka kaliwatan; ug sukad sa paglalin kanila ngadto sa Babilonia hangtud kang Cristo, napulog-upat ka kaliwatan. **18** Ug ang pag-anak kang Jesu-Cristo nahitabo sa ingon niini nga kaagi: Sa diha nga ang iyang inahan nga si Maria kaslonon pa kang Jose, sa wala pa sila mag-usa, siya hingkaplagan nga nagsamkon pinaagi sa Espiritu

Santo; **19** ug si Jose nga iyang bana, sanglit tawo man siyang matarung ug dili buot magpakaulaw kaniya, nakahunahuna sa pagpakigbulag kaniya sa hilum. **20** Apan sa nagpalandong siya sa pagbuhat niini, tan-awa, usa ka manolunda sa Ginoo mitungha kaniya pinaagi sa damgo ug miingon, "Jose, anak ni David, ayaw pagpanuko sa pagpangasawa kang Maria, kay kanang iyang gisamkon gikan sa Espiritu Santo. **21** Ug igaanak niya ang usa ka bata nga lalaki, ug siya imong paganganlan si Jesus, kay siya mao man ang magaluwas sa iyang katawhan gikan sa ilang mga sala." **22** Kining tanan nahitabo tuman sa gisulti sa Ginoo pinaagi sa profeta, nga nag-ingon: **23** "Tan-awa, usa ka birhin magasamkon ug magaanak sa usa ka bata nga lalaki, ug ang iyang ngalan pagatawgon Emanuel" (nga ang kahulogan mao kini: Ang Dios uban kanato). **24** Ug sa pagbangon ni Jose gikan sa pagkatulog, nagbuhat siya sumala sa gisugo kaniya sa manolunda sa Ginoo; nangasawa siya kaniya, **25** apan wala siya makigduol kaniya hangtud gikaanak niya ang usa ka bata nga lalaki, nga iyang ginganlan si Jesus.

2 Ug sa gikaanak na si Jesus didto sa Betlehem sa Judea sa mga adlaw ni Herodes nga hari, tan-awa, dihay mga mago gikan sa Sidlakan nga miabut sa Jerusalem, nga nanag-ingon, **2** "Hain ba ang gianak nga hari sa mga Judio? Kay nakita namo ang iyang bitoon didto sa Sidlakan, ug nanganhi kami aron sa pagsimba kaniya." **3** Sa pagkadungog niini ni Herodes nga hari, siya nakulbaan ug ang tibuk Jerusalem uban kaniya; **4** ug sa natigum niya ang tanang mga sacerdote nga punoan ug mga escriba sa katawhan, siya nangutana kanila kon asa igaanak ang Cristo. **5** "Ug sila miingon kaniya, " Sa Betlehem sa Judea, kay mao man kini ang nahisulat pinaagi sa profeta, nga nag-ingon: **6** 'Ug ikaw, O Betlehem, sa yuta sa Juda, sa pagkatinuod dili mao ang labing diyutay sa mga punoan sa Juda; kay gikan kanimo mogula ang usa ka punoan nga mao ang magabuot sa akong katawhan nga Israel.' **7** Ug sa tago gipatawag ni Herodes ang mga mago, ug gikan kanila iyang nasayran ang panahon kanus-a mipakita ang bitoon. **8** Ug gisugo niya sila sa pag-adto sa Betlehem, nga nag-ingon, "Adtoa ug pangitaa ninyo pag-ayo ang bata, ug sa makaplagan na ninyo siya, balitai ako ninyo aron ako usab moadto sa pagsimba kaniya." **9** Sa pagkadungog nila sa hari,

silang nanglakaw; ug tan-awa, ang bitoon nga ilang nakita didto sa Sidlakan nag-una kanila hangtud sa pag-abut niini nga mihunong sa ibabaw sa dapit nga nahimutangan sa bata. 10 Ug sa pagkakita nila sa bitoon, sila nangalipay sa hilabihan gayud. 11 Ug sa paghisulod na nila sa balay, ilang nakita ang bata uban kang Maria nga iyang inahan, ug sila mihapa ug ilang gisimba ang bata. Ug sa naukban nila ang ilang mga bahandi, ilang gihalaran siyag mga gasa, bulawan ug inciense ug mirra. 12 Ug sa gikapahimangnoan sila pinaagi sa damgo sa dili pagbalik kang Herodes, namauli sila nga nanag-agig laing dalan padulong sa ilang kaugalingong yuta. 13 Ug sa nakalakaw na sila, tan-awa, usa ka manolunda sa Ginoo mitungha kang Jose pinaagi sa damgo ug miingon kaniya, "Bumangon ka, dad-a ang bata ug ang iyang inahan, ug kumalagiw ka ngadto sa Egipto, ug pabilin didto hangtud ingnon ko ikaw; kay si Herodes mangita na sa bata aron sa pagpatay kaniya." 14 Ug siya mibangon, ug sa kagabhion gidala niya ang bata ug ang inahan niini, ug miadto sa Egipto, 15 ug didto nagpabilin hangtud sa pagkamatay ni Herodes. Kini nahitabo tuman sa giingon sa Ginoo pinaagi sa profeta, "Gikan sa Egipto gitawag ko ang akong anak." 16 Unya sa pagkakita ni Herodes nga gilansisan lang diay siya sa mga mago, siya nasuko sa hilabihan gayud, ug iyang gipaadtoan ug gipapatay ang tanang mga bata nga lalaki sa Betlehem ug sa tanang kasikbit niini, nga may kagulangon nga duha ka tuig ngadto sa ubos, sumala sa gitag-on sa panahon nga tukma sa iyang nasayran gikan sa mga mago. 17 Ug niadtong panahona natuman ang gisulti sa profeta nga si Jeremias, nga nag-ingon: 18 "Usa ka tingog nabati didto sa Rama, hilak ug makusog nga pagminatay; si Raquel nagdangoyngoy alang sa iyang mga anak; ug siya dili buot palipay, kay sila wala na man." 19 Apan sa pagkamatay na ni Herodes, tan-awa, usa ka manolunda sa Ginoo mitungha kang Jose didto sa Egipto pinaagi sa damgo, ug miingon kaniya, 20 "Bumangon ka, dad-a ang bata ug ang iyang inahan uban kanimo, ug umadto ka sa yuta sa Israel, kay patay na ang mga nanagpangita sa kinabuhi sa bata." 21 Ug siya mibangon ug iyang gidala ang bata ug ang inahan niini, ug miadto sa yuta sa Israel. 22 Apan sa pagkadungog niya nga si Arquelao naghari sa Juda puli sa iyang amahan nga si Herodes, siya nahadlok sa pagbalik didto, ug sa napahimangnoan siya pinaagi sa damgo, siya

mipahilit ngadto sa kayutaan sa Galilea. 23 Ug siya miabut ug mipuyo sa usa ka lungsod nga ginganlan ug Nazaret, tuman sa gisulti sa profeta nga nag-ingon, "Siya pagatawgon nga Nazarethon."

3 Ug niadtong mga adlaw mitungha si Juan nga Bautista nga nagwali didto sa mga awaaw sa Judea. 2 Siya nag-ingon, "Paghinulsol kamo, kay ang gingharian sa langit haduol na." 3 "Kay kini siya mao ang gihisgutan sa profeta nga si Isaias sa iyang pag-ingon: Ang tingog sa nagasinggit diha sa mga awaaw: Andama ninyo ang dalan alang sa Ginoo, tul-ira ninyo ang iyang mga agianan." 4 Ug kini si Juan may bisti nga balhibo sa kamelyo ug usa ka bakus nga panit diha sa iyang hawak, ug ang iyang kan-onon dulon ug dugos sa kagulangan. 5 Ug nangadto kaniya ang katawhan gikan sa Jerusalem ug sa tibuok nga Judea ug sa tanang kayutaan nga kasikbit sa Jordan. 6 Ug didto sa suba sa Jordan iyang gibaustismohan sila, sa pagsugid nila sa ilang mga sala. 7 Apan sa pagtan-aw niya nga daghan sa mga Fariseo ug sa mga Saduceo ang midugok aron sa pagpabautismo, siya miingon kanila, "Kamong anak sa mga bitin! Kinsa bay nagpasidaan kaninyo sa pagkalagiw gikan sa kapungot nga umalabut? 8 Sa ingon niana, pamunga kamog mga bunga nga mahiangay sa paghinulsol, 9 ug ayaw ninyo hunahunaa ang pag-ingon sa inyong kaugalingon, 'Si Abraham among amahan'; kay sultihan ko kamo nga ang Dios makahimo sa pagpaliwat ug mga anak alang kang Abraham gikan niining mga bato. 10 Ug bisan gani karon ang wasay gikataon na diha sa gamut sa mga kahoy; ug busa ang matag-usa ka kahoy nga wala mamungag maayong bunga, kini pagaputlon ug isalibay ngadto sa kalayo. 11 "Ako nagabautismo kaninyo sa tubig tungod sa paghinulsol; apan siya nga nagapaulahi kanako labi pang gamhanan kay kanako, nga bisan gani sa iyang mga sapin dili ako takus sa pagbitbit; ang iyang igabautismo kaninyo mao ang Espiritu Santo ug kalayo. 12 Ang iyang paliran anaa na sa iyang kamot; pagahinloan niya ang iyang giukan ug hiposon niya ang iyang trigo ngadto sa dapa, apan ang mga uhot iyang pagasunogon sa kalayo nga dili arang mapalong." 13 Ug niadtong panahona si Jesus gikan sa Galilea miadto kang Juan sa Jordan aron sa pagpabautismo kaniya. 14 Apan kaniya si Juan misulay sa pagsalanta nga nag-ingon, "Ako mao ang may kinahanglan nga imong

pagabautismohan, ug ikaw na hinoon ang mianhi kanako?" 15 Si Jesus mitubag kaniya, "Itugot lang kini karon, kay angay kanato ang pagbuhat niini aron sa pagtuman sa tibuk pagkamatarung." Ug siya mitugot na lang. 16 Ug sa nabautismohan na si Jesus, siya mihaw-as dayon gikan sa tubig, ug tan-awa, nabukas ang kalangitan ug iyang nakita ang Espiritu sa Dios nga mikunsad nga ingon ug salampati, ug mipahiluna kini diha sa ibabaw niya; 17 ug ania karon, usa ka tingog gikan sa langit nag-ingon, "Kini mao ang akong Anak nga pinalangga; kaniya may kalipay ako.

4 Unya si Jesus gihatud sa Espiritu ngadto sa mga awaaw aron tintalon sa yawa. 2 Ug siya nagpuasa sulod sa kap-atan ka adlaw ug kap-atan ka gabii, ug tapus niini gibati niya ang kagutom. 3 Ug ang maninintal miduol ug miingon kaniya, "Kay ikaw Anak man sa Dios, sugoa kining mga bato nga mahimong mga tinapay." 4 Apan kaniya mitubag siya nga nag-ingon, "Nahisulat na: 'Ang tawo mabuhi dili sa tinapay lamang, kondili sa matag-pulong nga magagula sa baba sa Dios'" 5 Unya gidala siya sa yawa ngadto sa siyudad nga balaan ug gitungtong siya sa kinahitas-an sa templo, 6 "ug giingnan siya, " Kay ikaw Anak man sa Dios, umambak ikaw ngadto sa ubos; kay nahisulat man kini nga nagaingon: 'Magahatag siyag sugo sa iyang mga manolunda mahitungod kanimo,' ug 'Sa ilang mga kamot pagasapnayon ikaw nila, aron ang imong mga tiil dili mahipangdol sa bato.' 7 Si Jesus miingon kaniya, "Usab nahisulat kini nga nagaingon, 'Ayaw pagtintala ang Ginoo nga imong Dios.'" 8 Unya gidala na usab siya sa yawa ngadto sa usa ka hataas kaayong bukid ug kaniya iyang gipakita ang tanang gingharian sa kalibutan ug ang ilang kahimayaan; 9 ug iyang giingnan siya, "Kining tanan akong ihatag kanimo kon ikaw mohapa ug mosimba kanako." 10 Kaniya mitubag si Jesus nga nag-ingon, "Pahawa ka, Satan! kay nahisulat kini nga nagaingon, 'Maoy simbaha ang Ginoo nga imong Dios, ug siya lamang ang alagara.'" 11 Unya ang yawa mipahawa kaniya, ug tan-awa, dihay mga manolunda nga miabut ug mialagad kaniya. 12 Ug sa pagkadungog ni Jesus nga si Juan gidakop, siya mipahilit sa Galilea; 13 ug sa pagpahawa niya sa Nazaret, siya miadto ug mipuyo sa Capernaum sa daplin sa lanaw, sa kayutaan sa Zabulon ug Neftali, 14 aron matuman ang gisulti pinaagi sa profeta nga si Isaias, nga nagaingon: 15 "Ang yuta sa Zabulon ug yuta sa Neftali, sa

dalan padulong sa dagat, tabok sa Jordan, Galilea sa mga Gentil 16 "ang mga tawo nga nanagpuyo taliwala sa kangitngit nakakitag dakung kahayag, ug alang sa mga nanagpuyo sa dapit ug sa landong sa kamatayon, mibanag ang kahayag." 17 Sukad niadtong higayona si Jesus misugod sa pagwali nga nag-ingon, "Pag-hinulsol kamo, kay ang gingharian sa langit haduol na." 18 Ug sa naglakaw siya sa ubay sa Lanaw sa Galilea, nakita niya ang duha ka mga magsoon nga lalaki, si Simon nga ginganlan si Pedro ug si Andres nga igsoon niya ni Pedro, nga nanglaya diha sa lanaw, kay mga mangingisda man sila. 19 Ug siya miingon kanila, "Sumunod kamo kanako, ug himoon ko kamong mga mangingisdag tawo." 20 Dihadiha gibiyaaan nila ang ilang mga laya ug mikuyog kaniya. 21 Ug sa nagpadayon siya paglakaw sa unahan, nakita niya ang duha pa ka laing mga magsoon nga lalaki, si Santiago nga anak ni Zebedeo ug si Juan nga igsoon niya ni Santiago, diha sa sakayan uban kang Zebedeo nga ilang amahan, nga nanagpuna sa ilang mga pukot, ug sila iyang gitawag. 22 Dihadiha gibiyaaan nila ang sakayan ug ang ilang amahan ug mikuyog kaniya. 23 Ug ang tibuk Galilea gisuroy niya nga nagpanudlo sulod sa ilang mga sinagoga ug nagwali sa Maayong Balita mahitungod sa gingharian ug nag-ayo sa tanang balatian ug tanang sakit diha sa katawhan. 24 Ug ang iyang kabantug mikaylap sa tibuk Siria, ug ngadto kaniya ilang gipanagdala ang tanang masakiton, ang mga gitakbuyan sa nagkalainlaing mga balatian ug mga kasakitan, ug ang mga giyawaan, mga palatulon, ug mga paralitico, ug iyang giayo sila. 25 Ug minunot kaniya ang dagkung mga panon sa katawhan gikan sa Galilea ug sa Decapolis ug sa Jerusalem ug sa Judea, ug gikan sa mga dapit tabok sa Jordan.

5 Ug sa pagkakita niya sa mga panon sa katawhan, siya mitungas sa bukid, ug sa nakalingkod siya ang iyang mga tinun-an miduol kaniya. 2 Ug kanila mibungat siya sa iyang baba sa pagtudlo nga nag-ingon: 3 "Bulahan ang mga kabus sa espiritu, kay ila ang gingharian sa langit. 4 "Bulahan ang mga nagamasulob-on, kay sila pagalipayon. 5 "Bulahan ang mga maaghop, kay sila magapanunod sa yuta. 6 "Bulahan ang mga gigutom ug giuhaw sa pagkamatarung, kay sila pagabusgon. 7 "Bulahan ang mga maloluy-on, kay magadawat silag kaluoy. 8 "Bulahan ang mga maputli ug kasingkasing

kay makakita sila sa Dios. 9 "Bulahan ang mga magbubuhay ug kadaitan, kay sila pagatawgon nga mga anak sa Dios. 10 "Bulahan ang mga ginalutos tungod sa pagkamatarung, kay ila ang gingharian sa langit. 11 "Bulahan kamo sa diha nga panamastamasan kamo sa mga tawo, ug pagalutuson kamo, ug pagabutangbutangan kamo sa tanang matang sa kadautan batok kaninyo tungod kanako. 12 Kinahanglan managmaya ug managkalipay kamo, kay daku ang inyong balus didto sa langit, kay sa ingon man niini gilutos sa mga tawo ang mga profeta nga nanghiuna kaninyo. 13 "Kamo mao ang asin alang sa yuta; apan kon ang asin kawad-an sa iyang lami, unsaon pa man sa pagpabalik niini sa iyang kaparat? Kini dili na gayud magpulos sa bisan unsa, kondili angay na lang kining isalibay sa gawas aron tunobtunoban sa mga tawo. 14 "Kamo mao ang kahayag alang sa kalibutan. Ang siyudad nga mahimutang sa ibabaw sa bungtod dili gayud mahisalipdan. 15 Ang mga tawo dili usab magdagkot ug suga aron ibutang kini sa ilalum sa gantangan, kondili sa ibabaw sa tongtonganan; ug kini magaiwag kanilang tanan nga anaa sa sulod sa balay. 16 Pasigaa ninyo ang inyong kahayag sa atubangan sa mga tawo aron makita nila ang inyong mga maayong buhat ug dayegon nila ang inyong Amahan nga anaa sa langit. 17 "Ayaw kamo paghunahuna nga mianhi ako aron sa pagbungkag sa kasugoan o sa mga profeta; ako mianhi dili sa pagbungkag kondili sa pagtuman niini. 18 Kay sa pagkatinuod, sultihan ko kamo, nga samtang magalungtad pa ang langit ug ang yuta, walay pagasayloan sa kasugoan bisan usa na lang ka kudlit o usa ka tulpok niini hangtud ang tanan matuman. 19 Tungod niini, bisan kinsa nga magapahuyang sa usa sa mga labing diyutay niining mga sugo ug magapanudlo sa mga tawo sa pagbuhay sa ingon, kini siya pagaisipon nga iwit didto sa gingharian sa langit; apan bisan kinsa nga magatuman ug magapanudlo niini, kini siya pagaisipon nga daku didto sa gingharian sa langit. 20 Kay sultihan ko kamo, nga kon ang inyong pagkamatarung dili gani molabaw sa ila sa mga escriba ug sa mga Fariseo, dili gayud kamo makasulod sa gingharian sa langit. 21 "Kamo nakadungog na niini nga gikasulti ngadto sa mga tawo sa karaan, nga nagaingon, 'Ayaw pagbuno; ug bisan kinsa nga makabuno mahiagum sa hukom.' 22 Apan sultihan ko kamo, nga bisan kinsa nga masuko batok sa iyang igsoon, mahiagum na sa hukmanan; ug

bisan kinsa nga moingon, 'Kuwanggol ka!' mahiagum sa Sanhedrin; ug bisan kinsa nga moingon, 'Boang ka!' mahiagum sa inferno nga kalayo. (Geenna g1067) 23 Busa, kon ikaw magadala sa imong halad ngadto sa halaran, ug diha mahinumdom ka nga ang imo diayng igsoon may gikasuk-an man batok kanimo, 24 nan, biyai ang imong halad diha sa atubangan sa halaran, ug umadto ka ug pakig-uli una sa imong igsoon, ug unya bumalik ka ug ihalad mo ang imong halad. 25 Pakighigala dayon sa imong magsusumbong samtang nagakuyog pa kamo sa dalan padulong sa hukmanan, kay tingali unya hinoon itugyan ikaw sa imong magsusumbong ngadto sa maghuhukom, ug ang maghuhukom magatugyan kanimo ngadto sa bantay, ug ibanlud ikaw sa bilanggoan. 26 Sa pagkatinuod, magaingon ako kanimo, nga dili ka na gayud unya makagowa gikan didto hangtud kabayran mo na ang katapusang sintabo. 27 "Nakadungog kamo sa giingon, 'Ayaw pagpanapaw.' 28 Apan sultihan ko kamo, nga bisan kadtong magatan-awg babaye uban sa pagkaiibog kaniya, nakapanapaw na kaniya diha sa sulod sa iyang kaugalingong kasingkasing. 29 Busa, kon ang imong too nga mata mao ang makaingon kanimo sa imong pagpakasala, lugita ug isalibay kini; kay maayo pa alang kanimo nga mawad-an kag usa ka bahin sa imong lawas kay sa ibanlud ang tibuok mong lawas ngadto sa inferno. (Geenna g1067) 30 Ug kon ang imong too nga kamot mao ang makaingon kanimo sa imong pagpakasala, putla ug isalibay kini; kay maayo pa alang kanimo nga mawad-an kag usa ka bahin sa imong lawas kay sa iadto ang tibuok mong lawas ngadto sa inferno. (Geenna g1067) 31 "Giingon usab, 'Bisan kinsa nga mobulag sa iyang asawa, kinahanglan iyang hatagan siyag usa ka sulat-pamatuod sa pakigbulag.' 32 Apan magaingon ako kaninyo nga bisan kinsa nga mobulag sa iyang asawa, gawas kon ang hinungdan mao ang pakighilawas, nagahimo kaniya nga mananapaw; ug ang mangasawa sa usa ka babayeng binulagan, nakapanapaw. 33 "Usab nakadungog na kamo niini nga gikasulti ngadto sa mga tawo sa karaan, nga nagaingon, 'Ayaw pagbinakak sa imong pagpanumpa, kondili kinahanglan tumanon mo ang imong gipanumpa ngadto sa Ginoo. 34 Apan magaingon ako kaninyo, Ayaw gayud kamo pagpanumpa, bisan pa kon tungod sa langit, kay kini mao ang trono sa Dios; 35 bisan pa kon tungod sa yuta, kay kini mao ang tongtonganan sa iyang

mga tiil; bisan pa kon tungod sa Jerusalem, kay kini mao ang siyudad sa dakung Hari. **36** Ug ayaw pagpanumpa tungod sa imong ulo, kay ikaw dili arang makapaputi ni makapaitom sa bisan usa na lang ka lugas nga buhok niini. **37** Apan ang inyong sulti himoa lamang nga `Oo' o `Dili'; kay bisan unsa nga kapin na niini nagagikan sa dautan. **38** "Kamo nakadungog na nga giingon, `Mata tungod sa mata ug ngipon tungod sa ngipon." **39** Apan magaingon ako kaninyo. Ayaw ninyo pagsukli ang tawong dautan. Hinonoa, kon may mosagpa kanimo sa too mong aping, itahan mo kaniya ang pikas usab; **40** ug kon may makigburoka kanimo ug moilog sa imong kamisola, ihatag pa usab kaniya ang imong kupo; **41** ug kon may mopugos kanimo sa pagpauban aniyag usa ka milya, ubani siyag duha ka milya. **42** Hatagi ang magpakilimos animo, ug ayaw balibari ang buot mohulam kanimo. **43** "Kamo nakadungog na nga giingon, `Higugmaa ang imong silingan **44** Apan magaingon ako kaninyo, Higugmaa ninyo ang inyong mga kaaway ug pag-ampo kamo alang sa mga magalutos kaninyo, **45** aron mahimo kamong mga anak sa inyong Amahan nga anaa sa langit; kay siya nagapasubang sa iyang Adlaw sa ibabaw sa mga dautan ug sa ibabaw sa mga maayo, ug nagpadalag ulan ngadto sa mga matarung ug sa mga dili matarung. **46** Kay kon mao ray inyong higugmaon ang mga nahigugma kaninyo, unsa may balus nga madawat ninyo? Dili ba ang mga maniningil sa buhis nagabuhat man sa ingon? **47** Ug kon mao ray inyong yukboan ang inyong mga kaigsoonan, unsa may inyong nahimo nga labaw pa kay sa uban? Dili ba ang mga Gentil nagabuhat man sa ingon? **48** Busa, kamo kinahanglan magmahingpit ingon nga hingpit ang inyong Amahan nga langitnon.

6 "Kinahanglan magmatngon kamo nga ang inyong maayong buhat dili ninyo himoon sa atubangan sa mga tawo aron lamang sa pagpasundayag niini ngadto kanila, kay sa ingon niana wala kamoy balus gikan sa inyong Amahan nga anaa sa langit. **2** "Busa, sa magahatag kag limos, ayaw pagpatingog ug trumpeta sa atubangan mo, ingon sa ginahimo sa mga maut sa sulod sa mga sinagoga ug diha sa kadalanan, aron sila pagdayegon sa mga tawo. Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga sila nakadawat na sa ilang balus. **3** Apan ikaw, sa magahatag kag limos, ayaw pahibalao ang kamot mong wala sa gibuhat sa kamot mong too, **4** aron matago ang imong limos;

ug ang imong Amahan nga nagatan-aw sa tago magabalus kanimo. **5** "Ug sa magaampo kamo, ayaw kamo panig-ingon sa mga maut; kay sila, aron makita sila sa mga tawo, mahigugma sa pag-ampo nga magatindog sa sulod sa mga sinagoga ug diha sa mga likoanan sa kadalanan. Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga sila nakadawat na sa ilang balus. **6** Apan ikaw, sa magaampo ka, sumulod ka sa imong lawak ug takpi ang pultahan ug mag-ampo ka sa imong Amahan nga anaa sa tago; ug ang imong Amahan nga nagatan-aw sa tago magabalus kanimo. **7** "Ug sa inyong pag-ampo, ayaw kamo pagyamyam sa mga pamulongpulong nga walay kapuslanan, ingon sa ginahimo sa mga Gentil; kay maoy ilang pagdahum nga pagadunggon gayud sila tungod sa ilang daghang sulti. **8** Ayaw kamo panig-ingon kanila, kay ang inyong Amahan nasayud na sa inyong mga gikinahanglan bisan gani sa wala pa kamo makapangayo kaniya. **9** Busa pag-ampo kamo sa ingon niini nga paagi: Amahan namo nga anaa sa langit, pagabalaanon unta ang imong ngalan. **10** Paanhia ang imong gingharian, pagabuhaton unta ang imong kabubut-on, dinhi sa yuta maingon sa langit. **11** Hatagi kami karon sa pagkaon namo sa matag-adlaw; **12** ug pasayloa kami sa among mga utang, maingon nga kami usab nakapasaylo, man sa mga nakautang kanamo; **13** ug ayaw kami itugyan sa panulay. kondili luwasa kami gikan sa dautan. Kay imo ang gingharian, ug ang gahum, ug ang himaya, hangtud sa kahangturan. Amen. **14** Kay kon mopasaylo kamo sa mga tawo sa ilang mga paglapas, pasayloon usab kamo sa inyong langitnong Amahan; **15** apan kon dili man kamo mopasaylo sa mga tawo sa ilang mga paglapas, ang inyong Amahan dili usab mopasaylo sa inyong mga paglapas. **16** "Ug sa magapuasa kamo, ayaw kamo pagpadayag nga masulob-on, ingon sa mga maut, kay sila magapadautdaut sa ilang mga nawong aron lang makita sa mga tawo nga sila nanagpuasa. Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga sila nakadawat na sa ilang balus. **17** Apan ikaw, sa magapuasa ka, kina-hanglan manghiso ka hinoon sa imong ulo ug manghilam-os ka sa imong nawong, **18** aron ang imong pagpuasa dili makita sa mga tawo kondili sa imong Amahan nga anaa sa tago; ug ang imong Amahan nga nagatan-aw sa tago magabalus kanimo. **19** "Ayaw kamo pagtigum ug mga bahandi alang kaninyo dinhi sa yuta diin ang tangkob

ug ang taya nagakutkot, ug diin ang mga kawatan nagapanakasaka ug nagapangawat; 20 hinonoa pagtigum kamog mga bahandi alang kaninyo didto sa langit diin walay tangkob ni taya nga magakutkot ug diin walay mga kawatan nga magapanakasaka ug magapangawat. 21 Kay hain gani ang imong bahandi, atua usab didto ang imong kasingkasing. 22 "Ang mata mao ang suga sa lawas. Busa, kon maayo ra ang imong mata, ang tibuok mong lawas mapuno sa kahayag; 23 apan kon masakiton ang imong mata, ang tibuok mong lawas mapuno sa kangitngit. Busa, kon ang kahayag sa sulod nimo mao na ang kangitngit, pagkadaku gayud sa maong kangitngit! 24 "Walay bisan kinsa nga arang makaalagad ug duha ka agalon; kay mahitabo man nga dumtan niya ang usa, ug higugmaon niya ang ikaduha; o dapigan niya ang usa, ug tamayon niya ang ikaduha. Dili kamo makaalagad sa Dios ug sa mga bahandi. 25 "Busa, ingnon ko kamo, ayaw na kamo pagkabalaka bahin sa inyong kinabuhi, kon unsay inyong kan-on, o unsay inyong imnon; o bahin sa inyong lawas, kon unsay inyong ibisti. Dili ba ang kinabuhi labaw pa man kay sa kalan-on, ug ang lawas labaw pa kay sa bisti? 26 Tan-awa ninyo ang mga langgam sa kalangitan; wala sila magpugas ni mag-ani ni maghipos ngadto sa mga dapa; apan ginapakaon sila sa inyong langit-nong Amahan. Dili ba labaw pa man kamog bili kay kanila? 27 Ug kinsa man kaninyoy makadugang ug usa ka takna sa gitas-on sa iyang kinabuhi pinaagi sa pagkabalaka? 28 Ug nganong mabalaka man kamo bahin sa bisti? Palandunga ninyo ang mga lirio sa kaumahan, giunsa nila sa pagtubo; wala sila magbudlay ni magkalinyas; 29 apan, suginlan ko kamo, nga bisan pa si Salomon sa tibuok niyang katahuman wala gani makabisti maingon sa usa kanila. 30 Ug kon sa ingon gibistihan sa Dios ang mga tanum sa kaumahan, nga karon buhi pa apan ugma igasalibay na ngadto sa hudno, dili ba kamo labaw pa nga iyang pagabistihan, O mga tawo nga diyutay pagsalig? 31 Busa, ayaw na kamo pagkabalaka nga manag-ingon, `Unsa may among kan-on? o `Unsa may among imnon? O `Unsa may among ibisti?' 32 Kay ang mga Gentil nagapangita niining tanang mga butanga; ug ang inyong langitnong Amahan nasayud nga kamo nagakinahanglan niining tanan. 33 Apan maoy unaha ninyo pagpangita ang gingharian ug ang pagkamatarung gikan sa Dios, ug unya kining tanang mga butanga igadugang ra kaninyo. 34 "Busa, ayaw

na kamo pagkabalaka tungod sa ugma, kay ang ugma may kabalaka tungod sa iyang kaugalingon. Igo na alang sa adlaw ang iyang kaugalingong kalibog.

7 "Ayaw kamo pagpanghukom sa uban aron dili kamo pagahukman. 2 Kay ang hukom nga inyong ipakanaug, mao usab ang igahukom kaninyo; ug ang takus nga inyong ipanghatag, mao usab ang takus nga inyong pagadawat. 3 Nganong tan-awon mo man ang puling nga anaa sa mata sa imong igsoon, ug wala hinono nimo tagda ang troso nga anaa sa kaugalingon mong mata? 4 Ug unsaon man nimo pagpakaingon sa imong igsoon, `Ambi, kuhiton ko kanang puling gikan sa imong mata,' nga anaa may troso diha sa kaugalingon mong mata? 5 Maut! Kuhaa una ang troso gikan sa kaugalingon mong mata, ug unya makakita ka na pag-ayo sa pagkuhit sa puling gikan sa mata sa imong igsoon. 6 "Ayaw ihatag sa mga iro ang butang balaan; ug ayaw iitsa ang inyong mga mutya ngadto sa mga baboy, kay tingali unyag ila kining yatakyatakan, ug sa pagsumbalik kaninyo ila kamong hanggaton. 7 " " Pangayo, ug kamo pagahatagan; pangita, ug kamo makakaplag; pagtuktok, ug kamo pagaablihan. 8 Kay ang tanan nga magapangayo makadawat; ug ang magapangita makakaplag; ug ang magatuktok pagaablihan. 9 Kinsa bang tawhana diha kaninyo nga kon ang iyang anak mangayog tinapay, hatagan hinoon niyang bato? 10 Ug kon kini mangayog isda, hatagan hinoon niyang bitin? 11 Busa, kon kamo, bisan sa inyong pagkadautan, mahibalo man ganing mohatag ug mga maayong gasa ngadto sa inyong mga anak, unsa pa gayud ka labaw pa sa inyong Amahan nga anaa sa langit nga mohatag ug mga maayong butang ngadto sa mga nagapangayo kaniya? 12 Tungod niini, buhati ang mga tawo sa bisan unsay buot ninyo nga ilang pagabuhaton kaninyo; kay mao kini ang kasugoan ug ang mga profeta. 13 "Sumulod kamo agi sa pultahan nga masigpit; kay daku ang pultahan ug sangkad ang dalan nga padulong sa kapildihan, ug daghan ang nagasulod agi niini. 14 Kay masigpit ang pultahan ug hiikin ang dalan nga padulong sa kinabuhi, ug diyutay ra ang mga nakatultol niini. 15 " " Kinahanglan magbantay kamo sa mga mini nga profeta nga moanha kaninyo nga managsapot sa pagka-karnero apan diay sa sulod nila sila mga lobo nga manonukob. 16 Maila ninyo sila pinaagi sa ilang mga bunga. Pagapopuon ba ang parras gikan sa mga

kasampinitan, o ang mga igos gikan sa kadyapaan? 4 Ug si Jesus miingon kaniya, "Bantayi baya nga walay bisan kinsa nga imong suginlan; hinoon umadto ka ug magpakita ka sa sacerdote, ug himoa ang halad nga gisugo ni Moises, ingon nga pagpamatuod ngadto sa katawhan." 5 Ug sa pag-abut ni Jesus sa Capernaum, gitagbo siya sa usa ka kapitan, ug kaniya nangamuyo kini 6 nga nag-ingon, "Ginoo, sa balay atua ang akong binatonan nga giparalisis, nagahigda nga nagaantus sa hilabihan gayud." 7 Si Jesus miingon kaniya, "Adtoon ko ug ayohon ko siya." 8 Apan kaniya mitubag ang kapitan nga nag-ingon, "Ginoo, dili ako takus sa pagpasilong kanimo ilalum sa akong atop; apan isulti mo lamang ang pulong, ug mamaayo ang akong binatonan. 9 Kay ako maoy usa ka tawo nga ilalum sa pagbuot sa uban, ug ako may mga sundalo nga ilalum sa akong pagmando; ug sa moingon ako sa usa, 'Umadto ka,' siya moadto; ug sa lain, 'Umari ka,' siya moduol; ug sa akong ulipon, 'Buhata kini,' siya mobuhat niini." 10 Ug sa pagkadungog ni Jesus kaniya, siya nahibulong ug miingon kanila nga nanagpanguyog kaniya, "Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga bisan sa Israel wala pa akoy nakitang pagsalig nga sama niini. 11 ug sultihan ko kamo, nga daghan unya ang mangabut gikan sa sidlakan ug sa kasadpan ug manglingkod tambong sa kan-anan uban kang Abraham, Isaac, ug Jacob diha sa gingharian sa langit, 12 "apan ang mga anak sa gingharian pagaabugon ngadto sa labawng kangitngitan sa gowa; didto ang mga tawo managpanghilak ug managkagot sa ilang mga ngipon." 13 Ug si Jesus miingon sa kapitan, "Lumakaw ka; pagabuhaton alang kanimo sumala sa imong pagsalig." Ug niadtong tungora naayo ang binatonan. 14 Ug sa pagsulod ni Jesus sa balay ni Pedro, nakita niya ang babayeng ugangan ni Pedro, nga naghigda nga gihilantan; 15 ug gihikap niya ang kamot niini, ug siya gihuwasan sa hilanat ug mibangon ug mialagad kaniya. 16 Ug sa pagkasawomsom na, ilang gipanagdala ngadto kaniya ang daghang mga giyawaan; ug pinaagi sa pusa ka pulong iyang gipagula ang mga espiritu gikan kanila, ug iyang giayo ang tanang mga masakiton. 17 Kini tuman sa gisulti pinaagi sa profeta nga si Isaias, nga nag-ingon, "Gikuha niya ang atong mga kaluyahon ug gipas-an niya ang atong mga sakit." 18 Ug sa pagkakita ni Jesus sa mga dagkung panon sa katawhan nga nanaglibut kaniya, siya miagda sa pagpanabok ngadto sa usang

8 Ug sa nahilugsong na si Jesus gikan sa bukid, minunot kaniya ang dagkung mga panon sa katawhan. 2 Ug tan-awa, usa ka sanlahon miduol kaniya, ug sa iyang atubangan miluhod nga nag-ingon, "Ginoo, kon buot mo, makahinlo ikaw kanako." 3 Ug mituyhad si Jesus sa kamot, ug siya gitapinan niya nga nag-ingon, "Buot ako; magmahinlo ka."

daplin. 19 Ug dihay usa ka escriba nga miduol ug miingon kaniya, "Magtutudlo, mosunod ako kanimog bisan asa ikaw moadto." 20 Kaniya si Jesus mitubag nga nag-ingon, "Ang mga milo adunay kalobluban, ug ang mga langgam sa kalangitan adunay kabatugan; apan ang Anak sa Tawo walay dapit nga kapahulayan sa iyang ulo." 21 Ug may lain pa sa iyang mga tinun-an nga miingon kaniya, "Ginoo, tugoti una ako sa pag-adto ug paglubong sa akong amahan." 22 Apan si Jesus miingon kaniya, "Sumunod ka kanako, ug pasagdi ang mga patay nga maoy magalubong sa ilang kaugalingong mga minatay." 23 Ug sa paghisakay niya sa sakayan, ang iyang mga tinun-an misunod kaniya. 24 Ug tan-awa, miabut sa lanaw ang usa ka makusog nga unos, nga tungod niana ang sakayan natabontabonan sa mga balud; apan siya nagkatulog. 25 Ug ilang giduol siya ug gipukaw nila nga nanag-ingon, "Ginoo, tabang; mangamatay na kita." 26 Siya miingon kanila, "Nganong nalisang man kamo, O mga tawong diyutayg pagsalig?" Ug mibangon siya ug iyang gibadlong ang mga hangin ug ang lanaw; ug miabut ang dakung kalinaw. 27 Ug ang mga tawo nanghibulong, nanag-ingon, "Unsa ba diay kining pagkatawhana, nga bisan pa ang mga hangin ug ang lanaw mopatoo man kaniya?" 28 Ug sa pag-abut niya sa pikas nga daplin, dapit sa yuta sa mga Gadaranhon, gisugat siya sa duha ka mga giyawaan nga nanggula gikan sa mga lubong, ug labihan sila sa kabangis nga tungod niana walay bisan kinsa nga makaagi niadtong dalana. 29 Ug tan-awa, misinggit sila nga nanag-ingon, "O Anak sa Dios, unsay imong labut kanamo? Mianhi ba ikaw dinhi aron sa pagsakit kanamo sa dili pa ang panahon?" 30 Ug sa usa ka gilay-on gikan kanila, didtoy usa ka panon sa daghang mga baboy nga nanag-ungad. 31 Ug kaniya mipakiluoy ang mga yawa nga nanag-ingon, "Kon imo man kaming pagulaon, pasudla hinoon kami sa mga baboy nianang panon." 32 Ug siya miingon kanila, "Pangadto kamo." Busa nanggula sila ug miadto ug misulod sa mga baboy; ug tan-awa, ang tibuok panon sa mga baboy mihaguros pagdulhog sa pangpang ngadto sa lanaw, ug sila nangalumos sa tubig. 33 Ug nanalagan ang mga magbalantay sa mga baboy, ug sa pagabut nila sa lungsod ilang gisugilon ang tanan lakip ang nahitabo sa mga giyawaan. 34 Ug tan-awa, ang tibuok lungsod miadto sa pagsugat kang Jesus; ug sa ilang pagkakita kaniya, gihangyo nila siya sa pagpahawa sa ilang kayutaan.

9 Ug sa nakasakay si Jesus sa sakayan, siya mitabok ug miabut sa iyang kaugalingong lungsod. 2 Ug tan-awa, ilang gidala kaniya ang usa ka paralitico nga naghay-ad sa duyan. Ug sa pagkakita ni Jesus sa ilang pagsalig, siya miingon sa paralitico, "Anak, salig; ang imong mga sala gipasaylo na." 3 Ug tan-awa, dihay mga escriba nga nanag-ingon sa ilang kaugalingon, "Nagapasipala kining tawhana." 4 Apan sa nasayran ni Jesus ang ilang mga hunahuna, siya miingon kanila, "Nganong nagahunahuna man kamog dautan diha sa inyong mga kasingkasing? 5 Kay hain bay labi pang masayon, ang pag-ingon ba, 'Ang imong mga sala gipasaylo na,' o ang pag-ingon ba, 'Bumangon ka ug paglakaw?' 6 Apan aron mahibalo kamo nga ang Anak sa Tawo may kagahum diay dinhi sa yuta sa pagpasaylog mga sala" -niini miingon siya sa paralitico "Bangon, dada ang imong gihigdaan ug pumauli ka." 7 Ug siya mibangon ug mipauli sa iyang balay. 8 Sa pagkakita niini sa mga panon sa katawhan, sila nangahadlok ug nanagdayeg sa Dios nga nakahatag sa maong kagahum ngadto sa mga tawo. 9 Ug sa naglakaw si Jesus gikan didto, nakita niya ang usa ka tawo nga ginganlan si Mateo nga naglingkod sa buhisanan; ug siya miingon kaniya, "Sumunod ka kanako." Ug siya mitindog ug mikuyog kaniya. 10 Ug sa naglingkod si Jesus tambong sa kan-anan sa balay niini, tan-awa, nangabut ang daghang mga maniningil sa buhis ug mga makasasala, ug nang-lingkod sila uban kang Jesus ug sa iyang mga tinun-an. 11 Ug ang mga Fariseo, sa pagkakita nila niini, miingon sa iyang mga tinun-an, "Nganong mokaon man ang inyong Magtutudlo kauban sa mga maniningil sa buhis ug sa mga makasasala?" 12 "Apan sa pagkadungog ni Jesus niini, siya miingon, " Ang mga maayo rag lawas wala magkinahanglan ug mananambal, kondili ang mga masakiton. 13 "Lumakaw kamo ug tuni ninyo ang kahulogan niini, 'Maoy kahimut-an ko ang pagkaluoy, dili ang paghalad.' Kay ako mianhi dili sa pagtawag sa mga matarung, kondili sa mga makasasala." 14 Ug kang Jesus ang mga tinun-an ni Juan miduol nga nanag-ingon, "Ngano ba nga kami ug ang mga Fariseo magapuasa man, apan ang imong mga tinun-an wala man magpuasa?" 15 Ug si Jesus miingon kanila, "Makahimo ba sa pagkasubo ang mga dinapit sa kasal samtang ang nabana anaa pa uban kanila? Apan moabut ra nga mga adlaw nga ang nabana kuhaon na gikan kanila,

ug unya magapuasa na sila. **16** Walay tawo nga magatapak ug bag-ong panapton diha sa daan nga sinina, kay ang igatapak mabitas ra gikan sa sinina, ug unya mahimo na hinoon ang labi pa ka dakung gisi. **17** Usab, ang bag-ong bino wala igasulod sa mga daang sudlanan nga panit; kay kon mao pa, ang mga sudlanan mobusisi, ang bino mobuhagay, ug ang mga sudlanan madaut; apan ang bag-ong bino anha igasulod sa mga bag-ong sudlanan nga panit, busa ang duroha motunhay." **18** Samtang nagsulti siya niini ngadto kanila, tan-awa, miabut ang usa ka punoan, ug sa iyang atubangan miluhod siya nga nag-ingon, "Ang akong anak nga babae karon pa gayud mamatay; apan adtoa ug itapion ang imong kamot diha kaniya, ug mabuhi siya." **19** Ug si Jesus mitindog ug mikuyog kaniya uban ang iyang mga tinun-an. **20** Ug tan-awa, usa ka babaye nga nag-antus sa talinugo sulod na sa napulog-duha ka tuig, miadto sa iyang luyo ug mihikap sa borlas sa iyang kupo; **21** kay siya nag-ingon sa iyang kaugalingon, "Kon makahikap lang ako sa iyang sapot, mamaayo gayud ako." **22** Ug si Jesus miliso, ug sa iyang pagkakita kaniya, miingon, "Pagkalipay, anak; ang imong pagsalig nakapaayo kanimo." Ug ang babaye naayo dihadhi. **23** Ug sa pag-abut ni Jesus sa balay sa punoan, ug nakita niya ang mga magtutokar sa plawta ug ang pundok sa mga tawo nga nanagkaguliyang, **24** siya miingon, "Pahawa kamo, kay ang dalagita wala mamatay kondili nagakatulog." Ug ilang gipanagkataw-an siya. **25** Apan sa gikapagula na ang mga tawo, siya misulod ug ang dalagita iyang gigunitan diha sa kamot, ug kini mibangon. **26** Ug ang balita mahitungod niini mikaylap sa tibuk kayutaan niadtong dapita. **27** Ug sa naglakaw si Jesus gikan didto; dihay misunod kaniya nga duha ka buta nga nanagsinggit nga nag-ingon, "Kaloy-i intawon kami, O Anak ni David." **28** Ug sa paghisulod niya sa balay, ang mga buta miduol kaniya; ug kanila nangutana si Jesus nga nag-ingon, "Nagatoo ba kamo nga makahimo ako niini?" Ug sila mitubag nga nanag-ingon, "Oo, Ginoo." **29** Ug ang ilang mga mata gihikap niya nga nag-ingon, "Sumala sa inyong pagsalig mao ang mahimo lang kaninyo." **30** Ug nabuka ang ilang mga mata. Ug kanila si Jesus mitugon sa hugot gayud nga nag-ingon, "Magmatngon kamo nga walay bisan kinsa nga mahibalo niini." **31** Apan nanglakaw sila ug ang iyang kabantug gisangyaw nila sa tanang dapit niadtong yutaa. **32** Ug sa nakalakaw na sila, tan-

awa, gidala kaniya ang usa ka tawong amang nga giyawaan. **33** Ug sa gikapagula na ang yawa, ang amang nakasulti; ug ang mga tawo nahibulong nga nanag-ingon, "Sukad masukad, wala pay nakita sa Israel nga sama niini." **34** Apan ang mga Fariseo nanag-ingon, "Kini siya nagapagula sa mga yawa pinaagi sa punoan sa mga yawa." **35** Ug ang tanang mga lungsod ug mga balangay gisuroy ni Jesus nga nagpanudlo sulod sa ilang mga sinagoga ug nagwali sa Maayong Balita mahitungod sa gingharian, ug nag-ayo sa tanang mga sakit ug kaluyahon. **36** Ug sa pagkakita niya sa panon sa katawhan, naluoy siya kanila, kay sila nangalibog ug nanagsubo sama sa mga karnero nga walay magbalantay. **37** "Unya miingon siya sa iyang mga tinun-an, "Daghan unta ang anihon, apan diyutay ra ang mga mamumoo; **38** busa pangamuyo kamo sa Ginoo sa anihon nga makapadala unta siyag mga mamumoo ngadto sa iyang anihon."

10 Ug ang iyang napulog-duha ka mga tinun-an iyang gitawag ngadto kaniya, ug iyang gihatagan silag kagahum batok sa mga mahugawng espiritu, aron sa pagpagula niini, ug sa pag-ayo sa tanang mga sakit ug sa tanang kaluyahon. **2** Ang mga ngalan sa napulog-duha ka mga apostoles mao kini: nahauna, si Simon nga ginganlan si Pedro, ug si Andres nga igsoon ni Simon; si Santiago nga anak ni Zebedeo, ug si Juan nga igsoon niya ni Santiago; **3** si Felipe ug si Bartolome; si Tomas ug si Mateo nga maniningil sa buhis; si Santiago nga anak ni Alfeo, ug si Tadeo; **4** si Simon nga Kananeyo, ug si Judas Iscariote, nga mao ang nagbudhi kang Jesus. **5** "Ug kining Napulog-Duha gipalakaw ni Jesus tapus matugon sila niya nga nag-ingon, "Pangadto kamo dili sa agianan sa mga Gentil, ug sumulod kamo dili sa kalungsuran sa mga Samarianhon, **6** kondili pangadto hinoon kamo sa mga nangawalang karnero sa banay ni Israel. **7** Ug samtang magapanglakaw kamo, pagwali kamo nga magaingon, 'Ang gingharian sa langit haduol na.' **8** Ayoha ninyo ang mga masakiton, banhawa ninyo ang mga patay, hinloi ninyo ang mga sanlahon, pagulaa ninyo ang mga yawa. Nakadawat kamo nga walay bayad, busa panghatag kamo nga walay bayad. **9** Ayaw kamo pagbalon ug bulawan, o salapi, o tumbaga diha sa inyong mga bulsa sa bokus, **10** o puyo alang sa inyong panaw, o duha ka kamisola, o mga sapin, o sungkod; kay ang mamumoo takus sa

iyang pagakan-on. 11 Ug sa bisan unsang lungsod o balangay nga inyong adtoan, susiha didto kon kinsa ang inyong kaangayan, ug pomuyo kamo sa iyang balay hangtud sa inyong pagpamahawa. 12 Ug inigsaka ninyo sa balay, humatag kamog katahuran. 13 Kon ang balay takus man niini, nan, ipaabut diha ang inyong kalinaw; ug kon dili man takus, nan, ipabalik diha kaninyo ang inyong kalinaw. 14 Ug kon kamo dili man pagadawat ni bisan kinsa, ug dili patalinghugan ang inyong mga pulong, itaktak ninyo ang mga abog gikan sa inyong mga tiil inigpahawa ninyo sa maong balay o lungsod. 15 Sa pagkatinuod, maga-ingon ako kaninyo, nga sa adlaw sa hukom maarang-arang pa unya alang sa yuta sa Sodoma ug sa Gomorra kay sa maong lungsod. 16 "Tan-awa, paadtoon ko kamo nga daw mga karnero sa taliwala sa mga lobo; busa magmasinabuton kamo ingon sa mga bitin ug magmalumo kamo ingon sa mga salampati. 17 Kinahanglan magbantay kamo sa mga tawo; kay kamo igatugyan nila ngadto sa mga hukmanan, ug kamo ilang pagahampakon sa sulod sa ilang mga sinagoga, 18 ug tungod kanako kamo pagataralon ngadto sa atubangan sa mga punoan ug sa mga hari, aron makapanghimatuod kamo ngadto kanila ug sa mga Gentil. 19 Ug sa diha nga igatugyan na kamo nila, ayaw kamo pagkalibog kon unsaon ninyo pagsulti o unsay inyong igasulti, kay ang inyong igasulti igahatag ra kaninyo niadtong taknaa; 20 kay dili man kamo mao ang magasulti, kondili ang Espiritu sa inyong Amahan mao ang magasulti pinaagi kaninyo. 21 Ang igsoon magatugyan sa iyang igsoon ngadto sa kamatayon; ug ang amahan magatugyan sa iyang anak; ug ang mga anak mosupil batok sa ilang mga ginikanan ug magapapatay kanila; 22 ug pagadumtan kamo sa tanang tawo tungod sa akong ngalan. Apan ang molahutay hangtud sa katapusan mamaluwas. 23 Ug sa diha nga lutoson kamo nila sa usa ka lungsod, pangagiw kamo ngadto sa sunod nga lungsod; kay sa pagkatinuod magaingon ako kaninyo, nga dili pa gani mahurot ninyog libut ang tanang kalungsuran sa Israel, ang Anak sa Tawo mahiabut na. 24 "Ang tinun-an dili labaw sa iyang magtutudlo, ug ang ulipon dili labaw sa iyang agalon. 25 Igo na alang sa tinun-an nga mahisama siya sa iyang magtutudlo, ug sa ulipon nga mahisama siya sa iyang agalon. Kon ang pangulo sa panimalay ilang ginganlan ug Beelzebu, unsa ka labi pang mangil-ad sa ilang ihingalan sa mga sakop sa iyang

panimalay! 26 "Busa, ayaw kamo pagkahadlok kanila; kay wala tinabonan nga dili pagaukban, o tinagoan nga dili mahibaloan. 27 Ang gipamulong ko kaninyo nga ngitngit, isulti ninyo kini sa hayag; ug ang inyong nadungog nga gihonghong kaninyo, imantala ninyo kini diha sa ibabaw sa mga atop. 28 Ug ayaw ninyo pagkahadloki sila nga magapatay sa lawas apan dili arang makapatay sa kalag; mao hinooy kahadloki ninyo ang arang makalaglag sa kalag ug lawas didto sa inferno. (Geenna g1067) 29 Dili ba ang gagmayng mga langgam ginabaligya man lamang sa tagurha kabuok usa ka daku? Ngani wala bisan usa kanila nga mahulog sa yuta nga dili mahibaloan sa inyong Amahan. 30 Bisan pa gani ang mga buhok sa inyong ulo naihap ang tanan. 31 Busa, ayaw kamo pagkahadlok; kamo labaw pag bili kay sa daghang mga langgam. 32 Busa, bisan kinsa kadtong moila kanako sa atubangan sa mga tawo, ilhon ko usab siya sa atubangan sa akong Amahan nga anaa sa langit; 33 apan bisan kinsa kadtong dili moila kanako sa atubangan sa mga tawo, dili ko usab siya ilhon sa atubangan sa akong Amahan nga anaa sa langit. 34 "Ayaw kamo pagdahum nga mianhi ako sa pagdalag pagdinaitay dinhi sa yuta; wala ako moanhi sa pagdalag pagdinaitay, kondili espada hinoon. 35 Kay mianhi ako sa pagpahimutang sa tawo aron makigbingkil siya batok sa iyang amahan, ug sa anak nga babaye batok sa iyang inahan, ug sa binalaye batok sa iyang ugangang babaye; 36 ug ang mga kaaway sa tawo anaa ra sa sulod sa iyang kaugalingong panimalay. 37 Ang mahigugma sa iyang amahan o inahan labaw pa kanako, dili takus kanako; ug ang mahigugma sa iyang anak nga lalaki o anak nga babaye labaw pa kanako, dili takus kanako; 38 ug ang wala magpas-an sa iyang krus ug wala limgasunod kanako, dili takus kanako. 39 Ang makakaplag sa iyang kinabuhi kawagtangan himoon niini; apan ang magawagtang sa iyang kinabuhi tungod kanako, makakaplag ra niini. 40 "Ang magadawat kaninyo magadawat kanako, ug ang magadawat kanako magadawat sa nagpadala kanako. 41 Ang magadawat sa profeta tungkod kay kini usa ka profeta, magadawat siya sa balus nga alang sa profeta; ug ang magadawat sa tawong matarung tungod kay kini usa ka tawong matarung, magadawat sa balus nga alang sa tawong matarung. 42 "Ug bisan kinsa nga magahatag ug bisan usa na lang ka kabo nga bugnawng tubig aron ipainom

sa usa niining mga gagmay tungod kay kini usa ka tinun-an, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, dili gayud siya kawad-an sa iyang balus."

11 Ug sa nakatapus na si Jesus paghatag ug mga tugon ngadto sa iyang napulog-duha ka mga tinun-an, siya milakaw gikan didto aron sa pagpanudlo ug pagwali sa mga lungsod nila. **2** Ug sa pagkadungog ni Juan didto sa bilangoan mahitungod sa mga nabuhat ni Cristo, iyang gipaadtoan siyag mga tinun-an niya aron sa pagpangutana **3** nga nanag-ingon kaniya, "Ikaw ba kadtong monahi, o magapaabut pa ba kami?" **4** Kanila mitubag si Jesus nga nag-ingon, "Adtoa ug suginli ninyo si Juan sa mga butang nga inyong nadungog ug nakita: **5** ang mga buta makakita na, ug ang mga bakul makalakaw na, ug ang mga sanlahon nangahinlo, ug ang mga bungol makabati na, ug ang mga patay gipamanhaw, ug ang mga kabus gikawalihan sa maayong balita. **6** Ug bulahan ang tawo nga dili makakaplag dinhi kanako sa kahigayonan nga makapasibug kaniya gikan kanako." **7** Ug sa paglakaw na nila, si Jesus misugod sa pagsulti ngadto sa mga panon sa katawhan mahitungod kang Juan. Siya miingon kanila: "Unsa bay inyong giadto aron tanawon didto sa mga awaaw? Ang usa ba ka bagakay nga ginakusokuso sa hangin? **8** Nan, nganong miadto man kamo didto? Aron ba sa pagtan-aw sa usa ka tawo nga nagsul-ob ug luho nga mga bisti? Tan-awa, ang managsul-ob ug luho nga mga bisti anaa sa mga balay sa mga hari. **9** Apan ngano lagi nga miadto man kamo? Aron ba pagtan-aw sa usa ka profeta? Oo, sultihan ko kamo, ug labaw pa gani sa profeta. **10** Kay kini siya mao man ang gihisgutan sa nahisulat nga nagaingon: `Tan-awa, igapadala ko ang akong magsasangyaw nga magauna kanimo; siya mao ang magaandam sa imong dalan sa atubangan mo.' **11** Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga sa mga gianak ug babaye, wala pay nahitungha nga molabaw pa ka daku kay kang Juan nga Bautista; ngani, ang labing gamay diha sa gingharian sa langit daku pa kay kaniya. **12** Sukad sa mga adlaw ni Juan nga Bautista hangtud karon, ang gingharian sa langit nakaagum na sa mga paglugos, ug kini ginaagaw sa mga manglologos pinaagig kusog. **13** Kay ang tanang mga profeta ug ang kasugoan nanaghimog mga profesiya hangtud kang Juan; **14** ug kon buot kamo motoo niini, siya mao si Elias nga magaanhi. **15** Ang

may mga dalunggan nga makadungog, kinahanglan magpatalinghug. **16** "Apan sa unsa ko ba ikapanig-ingon kining kaliwatana? Kini sama sa mga bata nga managlingkod sa mga baligyaanan, ug managsinggit ngadto sa ilang mga kauban sa dula, manag-ingon, **17** `Gitokahan bitaw namo kamog plawta, apan wala man kamo mosayaw; nagminatay kami, apan wala man kamo magtampoktampok sa inyong mga dughan.' **18** Kay si Juan mianhi nga wala magkaon ni mag-inum; ngani, nanag-ingon sila, `Kana siya giyawaan!' **19** Ang Anak sa Tawo mianhi nga nagakaon ug nagainum, apan sila nanag-ingon, `Tan-awa kana siya, usa ka tawong ulitan, palahubog, ug higala sa mga maniningil sa buhis ug sa mga makasasala!' Apan ang kaalam ginamatarung baya pinaagi sa mga binuhatan niini. **20** Unya misugod siya sa pagsaway sa mga lungsod diin nangahimo ang kadaghanan sa iyang mga milagro, tungod kay kini sila wala man managhinulsol. **21** Miingon siya, "Alaut ikaw, Corazin! Alaut ikaw, Betsaida! Kay kon ang mga milagro nga nangahimo diha kaninyo didto pa himoa sa Tiro ug sa Sidon, dugay ra unta silang nanaghinulsol nga managsul-ob ug sako, ug managlubog sa mga abo. **22** Apan sultihan ko kamo, nga sa adlaw sa hukom, maarang-arang pa unya alang sa Tiro ug sa Sidon kay kaninyo. **23** Ug ikaw Capernaum, igatuboy ka ba diay sa kalangitan? Igaunlod ka hinoon ngadto sa Hades. Kay kon ang mga milagro nga nangahimo diha kanimo didto pa himoa sa Sodoma, magalungtad pa unta kini hangtud niining mga adlaw karon. (Hades **986**) **24** "Apan ingnon ko kamo, nga sa adlaw sa hukom maarang-arang pa unya alang sa yuta sa Sodoma kay kanimo." **25** " Ug sa maong panahon si Jesus miingon, " Nagapasalamat ako kanimo, Amahan, Ginoo sa langit ug sa yuta, nga kining mga butanga gijilong mo sa mga makinaadmanon ug sa mga masinabuton, ug gipadayag mo hinoon ngadto sa mga gagmayng bata; **26** oo, Amahan, kay kana mao man ang imong maloluy-ong pagbuot. **27** Ang tanang mga butang gitugyan kanako sa akong Amahan, ug walay nakaila sa Anak gawas sa Amahan, ug walay nakaila sa Amahan gawas sa Anak ug kaniya kang kinsa igakahimuot sa Anak ang pagpadayag sa Amahan. **28** Umari kanako, kamong tanan nga nabudlay ug nabug-atan, ug papahulayon ko kamo. **29** Isangon ninyo ang akong yugo diha kaninyo, ug pagtuon kamo gikan kanako; kay ako maaghop ug mapaubsanon sa kasing-kasing, ug makakaplag

kamog pahulay alang sa inyong mga kalag. 30 "Kay masayon ang akong yugo, ug magaan ang akong luwan."

12 Niadtong panahona, si Jesus naglakaw agi sa kaumahan sa adlaw nga igpapahulay; ug ang iyang mga tinun-an gipanggutom, ug sila misugod sa pagpangutlog mga uhay ug nangaon. 2 Apan ang mga Fariseo, sa pagkakita nila niini, miingon kaniya, "Tan-awa ra, ang imong mga tinun-an nagahimo sa dili matarung pagabuhaton sulod sa adlaw nga igpapahulay sumala sa kasugoan." 3 "Kanila mitubag siya nga nag-ingon, " Wala ba kamo makabasa mahitungod sa gibuhat ni David, sa diha nga gigutom siya ug ang iyang mga kauban: 4 naunsa nga misulod man siya sa balay sa Dios ug mikaon sa mga tinapay nga binutang-sa-atubangan-sa-Dios, nga supak man unta sa kasugoan ang pagkaon niya niini ug sa iyang mga kauban, gawas sa mga sacerdote lamang? 5 "O wala ba ninyo hibasahi sa kasugoan nga sa adlaw nga igpapahulay ang mga sacerdote sulod sa templo nanaglapas man sa adlaw nga igpapahulay, apan nga wala sila niini pakasad-a?" 6 Ingon ko kamo, nga aniyay usa karon dinhi nga labaw pa kay sa templo. 7 Ug kon nakasabut pa unta kamo sa kahulogan niini, `Maoy kahimut-an ko ang pagkaluoy, dili ang paghalad, dili unta kamo managhukom sa pagdaut sa mga walay sala. 8 "Kay ang Anak sa Tawo agalon kang kinsa nailalum bisan pa ang adlaw nga igpapahulay." 9 Ug sa nakalakaw na siya gikan didto, siya misulod sa ilang sinagoga. 10 Ug tan-awa, didtoy usa ka lalaki nga may kamot nga nakuyos. Ug aron ilang ikasumbong si Jesus, siya gipangutana nila nga nanag-ingon, "Uyon ba sa kasugoan ang pagpang-ayog mga sakit sulod sa adlaw nga igpapahulay." 11 "Kanila mitubag siya nga nag-ingon, " Kinsa bang tawhana kaninyo nga kon siya may usa ka karnero ug kini mahulog sa gahong sa adlaw nga igpapahulay, dili niya gunitan kini aron bitaron paingon sa gawas. 12 Pagkadaku pag bili sa tawo kay sa usa ka buok nga karnero! Busa, uyon sa kasugoan ang pagbuhat ug maayo sa adlaw nga igpapahulay." 13 Ug si Jesus miingon sa tawo, "Ituyod ang imong kamot." Ug gituy-od niya ang iyang kamot ug hingulian kini, naayo ingon sa usa. 14 Apan ang mga Fariseo nanggula ug nanagsabut batok kang Jesus, kon unsaon nila siya sa pagpatay. 15 Ug si Jesus, sa pagkamatikud niya niini, mipahawa

niadtong dapita. Ug daghan ang mikuyog kaniya, ug iyang giayo silang tanan, 16 ug iyang gipina-han sila nga dili nila siya ipaila. 17 Kini tuman sa gisulti pinaagi sa profeta nga si Isaias, nga nag-ingon: 18 "Tan-awa, ang sulogoon ko nga akong pinili, ang akong pinalangga nga nakapali-pay sa akong kalag. Ipahiluna ko ang akong Espiritu diha kaniya, ug ang hustisya iyang igamantala ngadto sa mga Gentil. 19 Dili siya magapakiglalis, ni magasinggit, ug walay makadungog sa iyang tingog diha sa kadalanan; 20 Dili gani siya mobali bisan sa bagakay nga nabasag na, ni mopalong bisan sa pabulo nga nagakapid-ok na, hangtud padag-on na niya ang hustisya; 21 ug sa iyang ngalan managpanglaum ang mga Gentil." 22 Ug unya dihay usa ka tawong giyawaan, nga buta ug amang, nga gidala ngadto kaniya; ug kini siya iyang giayo nga tungod niana ang amang nakasulti na ug nakakita. 23 Ug nahibulong ang tanang mga tawo ug nanag-ingon, "Mao na ba kaha kini ang Anak ni David?" 24 "Apan sa pagkadu-ngog niini sa mga Fariseo, sila miingon, " Kining tawhana nagapagula sa mga yawa pinaagi lamang kang Beelzebu, ang punoan sa mga yawa. 25 "Ug sa pagkasayud ni Jesus sa ilang mga huna-huna, siya miingon kanila, " Ang mataggingharian nga mabahin batok sa iyang kaugalingon, malaglag; ug ang matagsiyudad o balay dili mobarug kon kini mabahin batok sa iyang kaugalingon. 26 Ug kon si Satanas mao man ang nagapagula kang Satanas, nabahin diay siya batok sa iyang kaugalingon; nan, unsaon pa man pagbarug sa iyang gingharian? 27 Ug kon pinaagi man diay kang Beelzebu nagapagula ako sa mga yawa, pinaagi ba kang kinsa ang inyong mga anak nagapagula kanila? Busa sila mao ang magahukom kaninyo. 28 Apan kon pinaagi man sa Espiritu sa Dios ginapagula ko ang mga yawa, nan, ang gingharian sa Dios nahidangat na diay diha kaninyo. 29 O unsaon man sa usa ka tawo ang pagsulod sa balay sa usa ka kusgan ug pag-agaw sa kabtangan niini, gawas kon iya unang gapuson ang kusgan? Unya makahimo na siya sa pagpangawat sa balay niini. 30 Ang dili dapig kanako, batok kanako; ug ang magapanghipos nga dili uban kanako, nagapatibulaag. 31 Busa, sultihan ko kamo, nga ang mga tawo pagapasayloon sa ilang tanang pagpakasala ug pagpasipala, apan ang pasipala batok sa Espiritu dili gayud pasayloon. 32 Ug bisan kinsa nga magasultig batok sa Anak sa Tawo, siya mapasaylo; apan bisan kinsa nga magasultig batok

sa Espiritu Santo dili gayud siya pasayloon, bisan niining panahona karon o niadtong kapanahonan nga palaabuton. (aiōn g165) 33 "Usa lamang niining duruha: inyo bang ayohon ang kahoy, ug mamaayo ang iyang bunga; o inyo bang himoong walay pulos ang kahoy, ug mawalay pulos ang iyang bunga; kay ang kahoy maila pinaagi sa iyang bunga. 34 Kamong kaliwat sa mga bitin! unsaon ba ugod ninyo pagpakasultig maayo nga mga dautan man kamo? Kay gikan sa kadagaya sa kasingkasing magasulti ang baba. 35 Ang maayong tawo magapagulang maayo gikan sa iyang maayong bahandi; apan ang dautang tawo magapagulang dautan gikan sa iyang dautang bahandi. 36 Sultihan ko kamo, nga sa adlaw sa hukom ang mga tawo magahatag unyag husay bahin sa matagpulong nga walay pulos nga ilang ginali-tok; 37 "kay pinaagi sa imong mga pulong pagamatarungon ikaw, ug pinaagi sa imong mga pulong pagahukman ka sa silot." 38 Unya dihay mga escriba ug mga Fariseo nga miingon kaniya, "Magtu-tudlo, gusto unta kaming motan-awg ilhanan gikan kanimo." 39 "Apan kanila mitubag siya nga nag-ingon, " Basta kaliwatan nga dautan ug mananapaw mangita gayud ug ilhanan; apan walay laing ilhanan nga igahatag ngadto niini gawas sa ilhanan nga mao si Jonas nga profeta. 40 Kay maingon nga si Jonas didto sa tiyan sa dakung isda sulod sa tulo ka adlaw ug tulo ka gabii, maingon man usab ang Anak sa Tawo adto sa kinaputoran sa yuta sulod sa tulo ka adlaw ug tulo ka gabii. 41 Ang mga tawo sa Ninive mobangon ra unya sa adlaw sa hukom uban niining kaliwatana ug magahukom niini sa silot; kay sila nanaghinulsol tungod sa pagwali ni Jonas, ug tan-awa, ania dinhi karo labaw pa kay kang Jonas. 42 Ang reyna sa Habagatan mobangon ra unya sa adlaw sa hukom uban niining kaliwatana ug magahukom niini sa silot; kay siya mianhi gikan sa kinatumyan sa yuta aron sa pagpatalinghug sa kaalam ni Salomon, ug tan-awa, ania dinhi karo labaw pa kay kang Salomon. 43 "Sa diha nga ang mahugawng espiritu makagula na sa tawo, kini mosuroy latas sa mga dapit nga mamala aron sa pagpangitag pahulay, apan wala siyay makaplagan niini. 44 Unya magaingon siya, 'Mabalik hinoon ako, sa akong balay nga akong gigikanan.' Ug sa pag-abut niya, iyang makita kini nga wala puy-i, sinilhigan na, ug maayo nang pagkahimutang. 45 Ug unya molakaw siya ug magkuhag laing pito ka mga espiritu nga labi pang dautan kay kaniya, ug sila mosulod ug mopuyo

niini; ug ang ulahing kahimutang niadtong tawhana molabi pa ka ngil-ad kay sa sinugdan. Mao usab kana ang mahitabo niining kaliwatana nga dautan." 46 Ug samtang nagsulti pa siya sa katawhan, tan-awa, ang iyang inahan ug ang iyang mga igsoong lalaki nanag-tindog didto sa gawas, buot makigsulti kaniya. 47 Ug kaniya dihay mitaho nga nag-ingon, "Ang imong inahan ug ang imong mga igsoong lalaki atua nanagtindog sa gawas buot makigsulti kanimo" 48 Apan sa tawo nga nagtaho kaniya siya mitubag nga nag-ingon, "Kinsa ba ang akong inahan, ug kinsa ba ang akong mga igsoong lalaki?" 49 Ug gitudlo niya ang iyang kamot ngadto sa iyang mga tinun-an, ug miingon siya, "Tan-awa, ania ra ang akong inahan ug ang akong mga igsoon! 50 Kay bisan kinsa nga magabuhat sa kabubut-on sa akong Amahan nga anaa sa langit, mao kana siya ang akong igsoong lalaki ug akong igsoong babaye ug akong inahan."

13 Ug sa mao rang adlaw, si Jesus nanaug sa balay ug milingkod sa lapyahan sa lanaw. 2 Ug midugok kaniya ang mga dagkung panon sa katawhan, nga tungod niana misakay siya sa usa ka sakayan ug milingkod didto; ug ang tibuok panon sa katawhan nanagtindog sa baybayon. 3 Ug iyang gisuginlan sila sa daghang mga butang pinaagig mga sambingay. Ug siya miingon: "Usa ka magpupugas miadto aron sa pagsabod ug binhi. 4 Ug sa nagsabod siya, may mga binhi nga diha mahulog sa daplin sa dalan, ug midugok ang mga langgam ug ilang gituka kini. 5 Ang ubang mga binhi diha mahulog sa kabatoan diin dili daghan ang yuta, ug kini migitib dayon sanglit kini wala may giladmon diha sa yuta, 6 apan sa pagsubang sa Adlaw, kini nalawos; ug kay wala may gamut, kini nalaya. 7 Ug may uban pang mga binhi nga diha mahulog sa kasampinitan, ug ang mga sampinit mitubo ug milumos niini. 8 Ug ang ubang mga binhi diha mahulog sa maayong yuta ug kini namunga; may namungag usa ka gatus ka pilo, ang uban kan-oman, ug ang uban katloan. 9 "Ang may mga dalung-gan nga makadungog, kinahanglan siya magpatalinghug." 10 Unya miduol ang mga tinun-an ug miingon kaniya, "Nganong pinaagi mag mga sambingay ang imong pagsulti kanila?" 11 "Kanila mitubag siya nga nag-ingon, " Kaninyo gitugot ang pagpakasabut sa mga tinagoan mahitungod sa gingharian sa langit, apan kanila wala kini itugot. 12 Kay siya nga adunay iya pagahatagan ug labaw pa,

ug makabaton siya sa kadagaya; apan siya nga walay iya pagakuhaan sa bisan unsa nga anaa kaniya. 13 Mao kini ang hinung-dan ngano nga magasulti ako kanila pinaagig mga sambingay; kay bisan tuod sila magatutok, dili man sila makakita, ug bisan tuod sila magapaminaw, dili man sila makabati ni makasabut. 14 Ug diha kanila maayo gayud nga pagkatuman ang profesiya ni Isaias nga nagaingon: `Manimati ug manimati kamo apan dili gayud kamo makasabut, ug magatutok ug magatutok kamo, apan dili gayud kamo makakita. 15 Kay nahabol ang kasingkasing niining mga tawhana, ug ang ilang mga dalunggan magalisud sa pagpakabati, ug ang ilang mga mata ginapiyong nila, sa kahadlok nga tingali unyag makakita sila pinaagi sa ilang mga mata, ug makabati sila pinaagi sa ilang mga dalunggan, ug makasabut sila pinaagi sa ilang kasingkasing, ug managbalik sila kanako aron ayohon ko sila. 16 Apan bulahan gayud ang inyong mga mata kay makakita man kini, ug ang inyong mga dalunggan kay makabati man kini. 17 Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga daghan ang mga profeta ug mga tawong matarung nga nangandoy sa pagtan-aw unta sa inyong nakita, apan wala sila niini makakita; ug sa pagpamati unta sa inyong nabatian, apan wala sila niini makabati. 18 "Nan, patalinghugi ninyo ang sambingay mahitungod sa magpupugas. 19 Sa diha nga ang usa ka tawo makabati sa pulong mahitungod sa gingharian ug dili siya mosabut niini, ang dautan motungha ug mosakmit sa gikasabod diha sa iyang kasingkasing; kini mao ang gikasabod diha sa daplin sa dalan. 20 Ug mahitungod niadtong gikasabod diha sa kabatoan, kini mao kadtong magapatalinghug sa pulong ug dihadia iya kining dawaton uban sa kalipay; 21 apan wala siyay gamut diha sa iyang kaugalingon, hinoon mopabilin siyag makadiyot; ug inig-abut sa kasakitan o pagpanglutos tungod sa pulong, siya mobiya dayon sa pagtoo. 22 Ug bahin niadtong gikasabod diha sa kasampinitan, kini mao kadto ang makadungog sa pulong, apan ang mga kabalaka dinhi sa kalibutan ug ang kalipay tungod sa mga bahandi magalumos sa pulong, ug kini dili makapamunga. (aiōn 1165) 23 "Ug bahin sa gikasabod diha sa maayong yuta, kini mao kadtong makadungog sa pulong ug makasabut niini; sa pagkatinuod kini siya magapamunga ug magapaani, sa usa ka higayon usa ka gatus ka pilo, ug sa lain kan-oman, ug sa lain katloan." 24 " Ug iyang giasoyan sila sa lain pang sambingay, nga nag-

ingon, " Ang gingharian sa langit sama sa usa ka tawo nga nagpugas ug maayong binhi diha sa iyang uma; 25 apan samtang nanagkatulog ang mga tawo, ang iyang kaaway miadto ug ang mga trigo gisaburan niyag mga liso sa bunglayan, ug unya mipahawa siya. 26 Busa, sa nanubo na ang mga trigo ug nanguhay, nakita usab ang mga bunglayan. 27 Ug ang mga ulipon sa pangulo sa panimalay miduol ug miingon kaniya, `Senyor, dili ba maayo man kadtong binhi nga gipugas mo sa imong uma? Naunsa bang anaa may mga bunglayan?' 28 Siya mitubag kanila, `Buhat kana sa kaaway.' Ug ang mga ulipon miingon kaniya, `Nan, gusto ka bang amo kadtong adtoon ug pangib-ton?' 29 Apan siya miingon kanila, `Ayaw lang, kay tingali unya hinoon nga sa inyong pagpangibut sa mga bunglayan mahilakip pagkaibut ang mga trigo. 30 "Pasagdi sila nga managkaipon karon sa pagtubo hangtud sa ting-ani, ug sa pagpangani na unya ingnon ko ang mga mag-aani, Pangibta una ninyo ang mga bunglayan ug bangana aron sunogon, apan ang mga trigo hakota ninyo ngadto sa akong dapa." 31 "Ug iyang giasoyan sila sa lain pang sambingay, nganag-ingon, " Ang gingharian sa langit samag liso sa mustasa nga gidala sa usa ka tawo ug gipugas niya diha sa iyang uma; 32 "kini mao ang labing gamay sa tanang mga liso, apan sa makatubo na, kini mao ang labing daku sa tanang tanum nga ulotanon ug mahimong kahoy nga tungod niana ang mga langgam sa kalangitan modugok ug magahimog mga batuganan diha sa iyang mga sanga." 33 Ug iyang gisuginlan silag lain pang sambingay. Siya miingon, "Ang gingharian sa langit sama sa igpapatubo nga gikuha sa usa ka babaye ug gilubong niya diha sa tulo ka takus nga harina, hangtud gikapatuboan ang tanan." 34 Kining tanan gipamulong ni Jesus ngadto sa mga panon sa katawhan pinaagig mga sambingay, ug wala gayud siyay gikasugilon kanila nga dili pinaagig mga sambingay. 35 "Sa ingon niini natuman ang gisulti pinaagi sa profeta, nga nagaingon: Sa akong baba magabungat ako sa pagsulti pinaagig mga sambingay, igapamulong ko ang mga butang tinago sukad pa sa pagkatukod sa kalibutan." 36 Unya mipahawa siya sa mga panon sa katawhan ug misaka sa balay. Ug miduol kaniya ang iyang mga tinun-an nga nanag-ingon, "Saysayi kami sa sambingay mahitungod sa mga bunglayan diha sa uma." 37 "Ug kanila mitubag siya nga nag-ingon, " Ang nagpugas sa maayong binhi mao ang Anak sa Tawo; 38 ang uma mao ang

kalibutan, ug ang maayong binhi mao ang mga anak sa gingharian; ang mga bunglayon mao ang mga anak sa dautan, **39** ug ang kaaway nga nagsabod kanila mao ang yawa; ang ting-ani mao ang katapusan sa kapanahonan, ug ang mga mag-aani mao ang mga manolunda. (aiōn g165) **40** Busa, maingon nga ang mga bunglayon pagaibton ug pagasunogon sa kalayo, mao man usab kana ang mahitabo unya inigkatapus na sa kapanahonan. (aiōn g165) **41** Ang Anak sa Tawo magapadala unya sa iyang mga manolunda, ug ilang tapukon ug hakuton pagawas sa iyang gingharian ang tanang hinungdan sa pagpakasala ug ang tanang mga magbubuhat ug kadautan, **42** ug ilang igasalibay kini sila ngadto sa hudno nga magadilaab; didto ang mga tawo manag-panghilak ug managkagot sa ilang mga ngipon. **43** Unya ingon sa Adlaw mosidlak ang mga matarung didto sa gingharian sa ilang Amahan. Ang may mga daluggan nga makadungog, kinahanglan magpatalinghug. **44** "Ang gingharian sa langit sama sa usa ka bahandi nga nalubong ilalum sa usa ka uma, nga sa hingkaplagan kini sa usa ka tawo, iyang gibalik paglubong; ug tungod sa iyang kalipay siya milakaw ug iyang gibaligya ang tanan niyang kabtangan, ug iyang gipalit kadtong umaha. **45** "Usab, ang gingharian sa langit sama sa usa ka magpapatigayon nga nangitag mga hamiling mutya; **46** ug sa pagkakaplag niya sa usa ka mutya nga bilihon kaayo, milakaw siya ug gipamaligya niya ang iyang tanang kabtangan ug iyang gipalit kadto. **47** "Usab, ang gingharian sa langit sama sa usa ka pukot nga gitaktak ngadto sa dagat ug nakakuhag mga isda nga nagkalinlain; **48** ug sa napuno na kini, gipanagbutad sa mga tawo ngadto sa baybayon, ug sila nanglingkod ug ilang gipili ang mga maayong isda ug gibutang kini sa mga sudlanan, apan ang mga walay pulos ilang gisalibay. **49** Sama unya niana ang mahitabo inigkatapus na sa kapanahonan. Ang mga manolunda manggula ug ang mga dautan ilang lainon gikan sa mga matarung, (aiōn g165) **50** ug ilang isalibay kini ngadto sa hudno nga magadilaab; didto ang mga tawo managpanghilak ug managkagot sa ilang mga ngipon. **51** "Nakasabut ba kamo niining tanan?" Sila mitubag, "Oo." **52** Ug siya miingon kanila, "Busa ang matag-usa ka escriba nga gikatudloan mahitungod sa gingharian sa langit sama sa usa ka pangulo sa panimalay nga magakuha sa mga butang bag-o ug karaan gikan sa iyang tinigum nga bahandi." **53** Ug sa nakatapus na si Jesus sa pagpamulong

niining mga sambingay, siya mipahawa didto, **54** ug sa pag-abut niya sa iyang kaugalingong lungsod, siya nanudlo kanila sulod sa ilang sinagoga sa ingon nga paagi nga tungod niana nanghibulong sila ug nanag-ingon, "Diin ba niya makuha ang maong kaalam ug kagahum sa pagpanghimog mga milagro? **55** Dili ba siya mao man ang anak sa panday sa kahoy? Dili ba ang iyang inahan ginganlan si Maria? Ug dili ba ang iyang mga igsoong lalaki mao man sila si Santiago ug si Jose ug si Simon ug si Judas? **56** Ug dili ba ang tanan niyang mga igsoong babaye ania man uban kanato dinhi? Busa, diin man niya makuha kining tanan?" **57** Ug kaniya ilang nakaplagan ang kahigayonan sa pagkapangdol. Apan si Jesus miingon kanila, "Ang profeta dungganan bisan diin, gawas sa iyang kaugalingong lungsod ug sa iyang kaugalingong panimalay." **58** Ug didto wala siya makahimog daghang mga milagro tungod sa ilang pagkawalay pagtoo.

14 Niadtong panahona si Herodes nga gobernador nakadungog sa kabantug ni Jesus. **2** Ug siya miingon sa iyang mga sulogoon, "Kini mao si Juan nga Bautista, gibanhaw gikan sa mga patay; ug mao kanay hinungdan ngano nga kining mga gahuma maabtik diha sa sulod niya." **3** Kay si Herodes ugod mao man ang nagpadakop kang Juan, ug iyang gipagapos siya ug gipabanlud sa bilanggoan tungod kang Herodias nga asawa ni Felipe nga igsoon niya ni Herodes; **4** kay si Juan nakaingon man ugod kaniya, "Dili uyon sa balaod ang paghupot mo kaniya." **5** Ug buot unta niyang patyon siya, apan nahadlok siya sa katawhan kay si Juan ila mang giila nga profeta. **6** Apan sa pag-abut sa adlaw nga sumad sa natawhan ni Herodes, ang babayeng anak ni Herodias misayaw sa atubangan sa mga dinapit ug nakapahimuot kang Herodes, **7** nga tungod niana misaad siya uban sa panumpa nga iyang ihatag kaniya ang bisan unsang butang nga pangayoon niya. **8** Ug ang dalaga, tinudloan sa iyang inahan, miingon, "Ihatag kanako dinhi, sinulod sa bandiha, ang ulo ni Juan nga Bautista" **9** Ug nasubo ang hari; apan tungod sa iyang mga panumpa ug sa iyang mga dinapit, nagsugo siya nga ipahatag kini. **10** Ug iyang gipaadtoan ug gipapunggotan si Juan sulod sa bilanggoan, **11** ug ang ulo niya gihatud sinulod sa bandiha ug gihatag ngadto sa dalaga, ug kini iyang gidala ngadto sa iyang inahan. **12** Ug

miabut ang mga tinun-an ni Juan ug ilang gikuha ang iyang lawas ug gilubong; ug nangadto sila ug ilang gisugilon kini kang Jesus. 13 Ug sa pagkadungog niini ni Jesus, siya mipahilit gikan didto sakay sa usa ka sakayan paingon sa usa ka dapit nga awaaw aron sa pag-inusara. Apan sa nabatian kini sa mga panon sa katawhan, giapas siya nila nga nanaglakaw gikan sa kalungsuran. 14 Ug sa pagtakas ni Jesus sa mamala, nakita niya ang usa ka dakung pundok sa mga tawo; ug siya naluoy kanila ug iyang giayo ang ilang mga masakiton. 15 Ug sa pagkahapon na, miduol kaniya ang mga tinun-an ug miingon, "Awaaw kining dapita dinhi, ug tapus na ang adlaw; palakta na ang mga panon sa katawhan aron mangadto sila sa mga balangay ug mamalit silag ilang makaon." 16 Apan si Jesus miingon kanila, "Dili kinahanglan manglakaw sila; kamoy maghatag kanilag makaon." 17 Ug sila mitubag kaniya, "Aduna lamang kitay lima ka tinapay ug duha ka isda." 18 Ug siya miingon, "Dad-a nganhi kanako." 19 Ug ang mga panon sa katawhan iyang gisugo sa pagpanglingkod sa mga balili. Ug sa nagkupert siya sa lima ka tinapay ug duha ka isda, miyahat siya sa langit ug nagpasalamat, ug unya iyang gipikaspikas ang mga tinapay ug gihatag niya kini ngadto sa mga tinun-an, ug ang mga tinun-an maoy nanghatag niini ngadto sa mga panon sa katawhan. 20 Ug nangaon silang tanan ug nangabusog. Ug ilang gihipos ang nahibilin nga mga tipik nga napulog-duha ka bukag. 21 Ug ang nangaon may mga lima ka libo ka mga lalaki, gawas sa mga babaye ug mga bata. 22 Ug ang mga tinun-an gipasakay ni Jesus sa sakayan ug iyang gipauna sila sa pag-adto sa pikas nga baybayon samtang nagpapauli pa siya sa mga panon sa katawhan. 23 Ug sa napapauli na niya ang mga panon sa katawhan, sa kabungturan mitungas siya nga nag-inusara aron sa pag-ampo. Ug sa pagkasawomsom na, siya mao rang usa didto, 24 apan niadtong tungora ang sakayan kapid-an na ka dupa halayo sa mamala, gihampakhampak sa mga balud, kay sungsongon man ang hangin. 25 Ug sa ikaupat nga hugna sa bantay sa kagabhion, kanila miadto siya nga naglakaw sa ibabaw sa tubig, sa lanaw. 26 Apan sa ilang pagkakita kaniya nga naglakaw sa ibabaw sa tubig, ang mga tinun-an nangalisang ug nanag-ingon, "Naay abati!" Ug naniyagit sila sa kalisang. 27 Apan dihadhiha kanila misulti siya nga nag-ingon, "Salig kamo, ako kini; ayaw kamo kalisang." 28 Ug kaniya

mitubag si Pedro nga nag-ingon, "Ginoo, kon ikaw man uga-ling, paanhaa ako diha kanimo sa ibabaw sa tubig." 29 Ug siya miingon kaniya, "Umari ka." Busa si Pedro mikawas sa sakayan ug milakaw sa ibabaw sa tubig ug miadto kang Jesus. 30 Apan sa pagkakita niya sa hangin, siya nahadlok, ug sa nagkatidlom siya, misinggit nga nag-ingon, "Ginoo, luwasa ako!" 31 Dihadiha gituyhad ni Jesus ang iyang kamot, ug iyang gikuuptan siya, ug miingon kaniya, "O tawong diyutayg pagtoo, nganong nagduhaduha ka man?" 32 Ug sa nakasakay na sila sa sakayan, ang hangin milurang. 33 Ug sila nga didto sa sakayan misimba kaniya ug miingon, "Sa pagkatinuod ikaw mao ang Anak sa Dios." 34 Ug sa nakatabok na sila, midunggo sila sa Genezaret. 35 Ug sa hing-ilhan siya sa mga tawo niadtong dapita, nagpalibut silag balita niadtong tibuok yuta ug ilang gipanagdala ngadto kaniya ang tanang mga masakiton, 36 ug nagpakiluoy sila kaniya nga pahikapon lamang unta sila sa borlas sa iyang kupo; ug nangaayo ang tanang nakahikap niini.

15 Ug kang Jesus dihay miduol nga mga Fariseo ug mga escriba gikan sa Jerusalem, nga nanag-ingon, 2 "Ngano bang lapason man sa imong mga tinun-an ang kalagdaan nga gikabilin-bilin sa mga katigulangan? Kay inig-pangaon dili sila manghunaw sa ilang mga kamot." 3 Kanila mitubag siya nga nag-ingon, "Ug ngano ba usab nga inyo mang lapason ang sugo sa Dios aron lang pagtuman sa inyong gikabilinbilin nga kalagdaan? 4 Kay ang Dios nagsugo nga nag-ingon, 'Tumahud ka sa imong amahan ug sa imong inahan, ug, 'Ang magasultig dautan batok sa iyang amahan o inahan, kinahanglan gayud patyon siya.' 5 Apan magaingon kamo, 'Kon may makaingon lang ngadto sa iyang amahan o inahan, Ang kaphimuslan mo unta gikan kanako gikahatag ngadto sa Dios, kini siya dili na kinahanglan magtahud pa sa iyang amahan.' 6 Busa, tungod lang sa inyong gikabilinbilin nga kalagdaan, inyong gipakawalay pulos ang pulong sa Dios. 7 Kamong mga maut! Maayo gayud ang pagkahimo ni Isaias sa profesiya mahitungod kaninyo sa iyang pag-ingon: 8 'Kining mga tawhana nagapasidungog kanako pinaagi sa ilang mga ngabil, apan halayo kanako ang ilang kasing-kasing; 9 kawang lamang ang ilang pagsimba kanako, sanglit sa ilang pagpanudlo ila mang gipakadoctrina ang kalagdaan nga hinimo lamang mga tawo.'" 10 Un ya iyang gitawag ang mga tawo ngadto

kaniya ug miingon siya kanila, "Paminawa ug sabta ninyo kini: 11 dili ang magasulod sa baba mao an makapahugaw sa tawo; kondili ang magagula sa baba, kini mao ang makapahugaw sa tawo." 12 Unya miduol ang mga tinun-an ug miingon kaniya, "Nasayud ka ba nga ang mga Fariseo gingil-aran sa ilang pagkadungog sa imong sulti?" 13 Siya mitubag nga nag-ingon, "Ang matag-usa ka tanum nga dili tinanum sa akong Amahan nga langitnon, kini pagaibton. 14 Pasagdi lang ninyo sila; sila mga magtotultol nga buta. Ug kon ang buta magaguyod ug buta, sa gahong mangahulog silang duha." 15 Apan si Pedro miingon kaniya, "Isaysay kanamo ang samingay." 16 Ug siya miingon kanila, "Wala ba gihapon usab kamoy pagsabut? 17 Wala ba ninyo palandunga nga bisan unsay magasulod sa baba moagi lamang sulod sa tiyan ug unya igaitsa ra sa gawas? 18 Apan ang manggula sa baba anha gikan sa kasingkasing, ug mao kini ang makapahugaw sa tawo. 19 Kay gikan sa kasingkasing nagagula ang mga dautang hunahuna, pagbuno, panapaw, pakighilawas, pangawat, pagsaksig bakak, panulti sa pagbuling sa dungog. 20 Mao kini anag makapahugaw sa tawo; apan ang pagkaon nga walay pupanghunaw sa kamot dili makapahugaw sa tawo." 21 Ug si Jesus mipahawa didto ug mipahilit sa kayutaan sa Tiro ug Sidon. 22 Ug tan-awa, miabut ang usa ka babayeng Canaanhon nga taga-didto, ug misinggit nga nag-ingon kaniya, "Ginoo, Anak ni David, kaloy-i intawon ako; ang akong anak nga babaye ginasakit pag-ayo sa usa ka yawa." 23 Apan wala siya motubag kaniya, bisag usa ka pulong. Ug miduol kaniya ang iyang mga tinun-an ug gihangyo siya nila nga nanag-ingong, "Papaulia siya, kay ania gisunod kita niyag siyagit." 24 Ug siya mitubag nga nag-ingong, "Ako gipadala ngadto lamang sa mga nagawalang karnero sa banay ni Israel." 25 Apan siya miduol ug sa iyang atubangan miluhod siya nga nag-ingon. "Ginoo, tabangi intawon ako." 26 Kaniya mitubag siya nga nag-ingon, "Dili matarung nga kuhaon ang tinapay nga alang sa mga anak ug iitsa ngadto sa mga iro." 27 Siya miingon, "Tinuod kana, Ginoo; ngani bisan pa ang mga iro magakaon man sa mga mumho nga matagak gikan sa lamisa sa ilang mga agalon." 28 Ug kaniya mitubag si Jesus nga nag-ingon, "O babaye, pagkadaku sa imong pagsalig! Pagabuhaton kini alang kanimo sumala sa imong gusto." Ug dihadhiha naayo ang iyang anak nga babaye. 29 Ug si Jesus mipahawa didto

ug milakaw sa ubay sa lanaw sa Galilea. Ug unya mitungas siya sa bungtod ug milingkod didto. 30 Ug miduol kaniya ang mga dagkung panon sa katawhan nga nanagdalag mga bakul, mga kimay, mga buta, mga amang, ug sa daghang sa tilan ni Jesus, ug iyang giayo sila, 31 nga tungod niana ang mga panon sa katawhan nanghitingala sa ilang pagkakita sa mga amang nga nakasulti na, sa mga kimay nga nangaayo na, sa mga bakul nga nakalakaw na, ug sa mga buta nga nakakita na, ug ilang gidalayeg ang Dios sa Israel. 32 Unya gitawag ni Jesus ang iyang mga tinun-an ngadto kaniya ug kanila miingon siya, "Naluoy ako sa katawhan, kay tulo na karon ka adlaw lng asila nagauban kanako, ug wala silay makaon; ug dili ako buot nga mamauli sila nga walay mga kaon, kay tingali unyag panguyapan sila sa dalan." 33 Ug ang mga tinun-an miingon kaniya, "Asa man kita manguhag tinapay dinhi sa mga awaaw nga igong ibusog niining dakung panon sa katawhan?" 34 Ug si Jesus miingon kanila, "Pila ka ba buok ang inyong tinapay?" Sila mitubag, "Pito, ug may pila ka gagmayng isda." 35 Ug iyang gisugo ang panon sa katawhan sa pagpanglingkod sa yuta. 36 Ug iyang gikuha ang pito ka tinapay ug ang mga isda, ug sa nakapasalamat na siya, kini iyang gipikaspikas ug giहतat ngadto sa mga tinun-an, ug ang mga tinun-an maoy nanghatag niini ngadto sa mga panon sa katawhan. 37 Ug nangaon silang tanan ug nangabusog; ug ilang gihipos ang nahibilinnga mga tipik nga pito ka alat. 38 Ug ang nangaon upat ka libo ka mga lalaki, gawas sa mga babaye ug mga bata. 39 Ug sa napapauli na niya ang mga panon sa katawhan, siya misakay sa sakayan ug miadto sa kayutaan sa Magadan.

16 Ug unya nangabut ang mga Fariseo ug mga Saduceo, ug aron sa pagsulay kang Jesus ilang gihangyo siya sa pagpakita kanilag ilhanan gikan sa langit. 2 Ug kanila mitubag siya nga nag-ingon, "Inigkasawomsom kamo magaingon, 'Molinaw ugma kay pula ang langit.' 3 Ug inigkabuntag kamo magaingon, 'Mounos karon kay ang langit pula ug nagadagtom.' Makamao tuod kamong mohubad sa dagway sa kalangitan, apan dili makahubad sa mga ilhanan sa kapanahonan. 4 Basta kaliwatan nga dautan ug mananapaw mangita gayud ug ilhanan, apan walay laing ilhanan nga igahatag kanila gawas sa ilhanan nga mao si Jonas." Ug iyang gibiyayan sila

ug milakaw siya. 5 Ug sa pagtabok sa mga tinun-an ngadto sa pikas nga daplin, sila nahikalimot sa pagdalag tinapay. 6 Ug unya si Jesus miingon kanila, "Bantayi ug likayi baya ninyo ang igpapatubo sa mga Fariseo ug sa mga Saduceo." 7 Ug kini ilang gipanagsultihan tali sa ilang kaugalingon nga nanag-ingon, "Wala man gani kita makadalag tinapay." 8 Apan si Jesus, sa pagkamatikud niya niini, miingon kanila, "O mga tawong diyutayg pagtoo, nganong inyo mang gipanagsultihan tali sa inyong kaugalingon ang inyong wala pagpakadalag tinapay? 9 Dili pa ba gihapon kamo makasabut? Wala ba kamo mahinumdom sa lima ka tinapay alang sa lima ka libo, ug kon pila ka bukag nga mga tipik ang inyong nahipos? 10 O sa pito ka tinapay alang sa upat ka libo, ug kon pila ka alat nga mga tipik ang inyong nahipos? 11 Naunsa ba nga wala man kamo makasabut nga ako wala magsulti mahitungod sa tinapay? Likayi ninyo ang igpapatubo sa mga Fariseo ug sa mga Saduceo." 12 Ug unya nakasabut na sila nga wala diay siya magsulti kanila sa paglikay sa igpapatubo sa tinapay, kondili nga ilang likayan ang gitudlo sa mga Fariseo ug sa mga Saduceo. 13 Ug sa pag-abut ni Jesus sa kayutaan sa Cesarea ni Filipino, ang iyang mga tinun-an gipangutana niya nga nag-ingon, "Sumala sa sulti sa mga tawo, kinsa man kono ang Anak sa Tawo?" 14 Ug sila miingon kaniya, "Ang uban naga-ingon nga si Juan nga Bautita kono; ang uban nagaingon nga si Elias kono; ug ang uban, nga si Jeremias kono o usa sa mga profeta." 15 Ug siya miingon kanila, "Apan kamo, unsa may inyong sulti, kinsa man ako?" 16 Si Simon Pedro, mitubag nga nag-ingon, "Ikaw mao ang Cristo, ang Anak sa Dios nga buhi." 17 "Kaniya mitubag si Jesus nga nag-ingon, " Dalaygon ikaw, Simon Barjona! Kay wala kini ipadayag kanimog tawo, kondili giapadayag kini kanimog sa akong Amahan nga anaa sa langit. 18 Ug sultihan ko ikaw, nga ikaw mao si Pedro, ug sa ibabaw niining bato pagatukoron ko ang akong iglesia, ug ang mga gahum sa kamatayon dili gayud makabuntog kaniya. (Hadēs g86) 19 Ug hatagan ko ikaw sa mga yawi sa gingharian sa langit, ug bisan unsay imong pagabugkoson dinhi sa yuta, didto sa langit pagailhon kini nga binugkos; ug bisan unsay imong pagaluagan dinhi sa yuta, didto sa langit pagailhon kini nga linuagan." 20 Unya sa hugot gitugon niya ang mga tinun-an sa dili pagsugilon kang bisan kinsa nga siya mao ang Cristo. 21 Sukad niadtong panahona gisugdan ni Jesus

ang pagpahayag ngadto sa iyang mga tinun-an nga kinahanglan moadto siya sa Jerusalem ug mag-antus sa daghang mga pagsakit nga pagahimuon kaniya sa mga anciano ug sa mga sacerdote nga punoan ug sa mga escriba, ug pagapatyon siya, ug sa ikatulo ka adlaw pagabanhawon siya. 22 Ug gipinig siya ni Pedro ug gisugdan siya sa pagbadlong niya nga nag-ingon, "Pahilayo kana, Ginoo! Dili gayud kana mahitabo kanimog." 23 Apan milliso siya ug miingon kang Pedro, "Pahawa diha, Satanas! Maayo usa ka babag ikaw alang kanako; kay ang imong gikabanaan dili ang mga butang sa Dios, kondili ang mga butang sa mga tawo." 24 Ug sa iyang mga tinun-an misulti si Jesus nga nag-ingon, "Kon adunay buot mosunod kanako, kinahanglan magdumili siya sa iyang kaugalingon, ug magpas-an sa iyang krus, ug magsunod kanako. 25 Kay bisan kinsa nga buot magpatunhay sa iyang kinabuhi, mawagtangan hinoon siya niini; ug bisan kinsa nga magawagtang sa iyang kina-buhi tungod kanako, makakaplag siya niini. 26 Kay unsa may kapuslanan alang sa usa ka tawo kon maangkon niya ang tibuok kalibutan nga pagapil-dihan sa iyang kinabuhi? O unsa may ikahatag sa tawo nga arang ikabawi niya sa iyang kinabuhi? 27 Kay uban sa kahimayaan sa iyang Amahan, moanhi ang Anak sa Tawo uban sa iyang mga manolunda, ug unya pagabalusan niya ang matag-usa sa tumbas sa iyang mga binuhatan. 28 Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga sa mga nanagbarug karon dinhi adunay pila ka buok nga dili pa una makatilaw sa kamatayon, hangtud nga makita na nila ang Anak sa Tawo sa iyang pag-abut diha sa iyang gingharian."

17 Ug tapus sa unom ka adlaw, gidala ni Jesus uban kaniya sila si Pedro ug si Santiago ug si Juan nga igsoon ni Santiago, ug iyang gipangulohan sila sa pagtungas sa usa ka hataas nga bukid nga silasila ra didto. 2 Ug didto, sa ilang atubangan, nausab ang iyang dagway; ang iyang nawong midan-ag sama sa Adlaw, ug ang iyang mga sapot miputi sama sa kahayag. 3 Ug tan-awa, mitungha kanila si Moises ug si Elias nga nagpakigsulti kaniya. 4 Ug si Pedro miingon kang Jesus, "Ginoo, maayo gayud nga ania kami dinhi; kon gusto ka, magbuhat ako dinhig tulo ka payag, usa alang kanimog, usa alang kang Moises, ug usa alang kang Elias." 5 Ug samtang nagsulti pa siya, tan-awa, usa ka masilaw nga panganud mitabon kanila, ug gikan sa panganud

dihay usa ka tingog nga nag-ingon, "Mao kini ang akong Anak nga pinalangga, nga kaniya may kalipay ako; patalinghugi ninyo siya." 6 Sa pagkabati niini sa mga tinun-an, mihapa sila nga natugob sa kalisang. 7 Apan giduol sila ni Jesus ug gihikap sila niya nga nag-ingon, "Bangon ug ayaw kamo kalisang." 8 Ug sa pagyahat pa nila sa ilang mga mata, wala silay laing nakita kondili si Jesus lamang. 9 Ug sa nanaglugsong sila sa bukid, gibaoran sila ni Jesus nga nag-ingon, "Ayaw ninyo isugilon ang panan-awon kang bisan kinsa, hangtud nga ang Anak sa Tawo mabanhaw na gikan sa mga patay." 10 Ug gipangutana siya sa mga tinun-an nga nanag-ingon, "Nan, nganong magaingon man ang mga escriba nga si Elias kinahanglan kono nga mouna usa sa pag-anhi?" 11 Ug kanila mitubag siya nga nag-ingon, "Tinuod nga si Elias kinahanglan magaanhi, ug igapasiuli niya ang tanang mga butang; 12 apan sultihan ko kamo nga si Elias nahianhi na, ug wala sila makaila kaniya, hinonoo ilang gibuhatan siya sumala sa ilang gusto. Sa sama nga kaagi ang Anak sa Tawo magaantus diha sa ilang mga kamot." 13 Ug ang mga tinun-an nakasabut nga nag-sulti siya kanila mahitungod kang Juan nga Bautista. 14 Ug sa paghiabut na nila diha sa panon sa katawhan, usa ka tawo miduol kang Jesus ug sa iyang atubangan miluhod siya nga nag-ingon, 15 "Ginoo, kaluy-i intawon ang akong anak nga lalaki kay siya patulon ug nagaantus sa hilabihan; kay subsob siya nga mahulog ngadto sa kalayo, ug subsob nga mahulog ngadto sa mga tubig. 16 Ug gidala ko siya sa imong mga tinun-an, apan wala sila makaayo kaniya." 17 Ug si Jesus mitubag nga nag-ingon, "O walay pagtoo ug hiwi nga kaliwatan! Unsa ba ka taas sa panahon nga gikinahanglan pa sa akong pagpakig-uban kaninyo? Unsa ba ka taas sa panahon nga gikinahanglan pa sa akong pag-antus kaninyo? Dada siya dinhi kanako." 18 Ug gibadlong ni Jesus ang yawa, ug migula kini gikan sa bata, ug ang bata naayo dihadiha. 19 Ug kang Jesus miduol ang mga tinun-an nga silasila ra ug miingon kaniya, "Nganong wala man kami makapagula kaniya?" 20 Kanila mitubag siya nga nag-ingon, "Tungod sa kadiyutay sa inyong pagtoo. Kay sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga kon may pagtoo kamo nga ingon ug liso sa mustasa, makaingon kamo niining bukid, 'Bumalhin ka gikan dinhi ngadto didto,' ug kini mobalhin; ug walay magamakuli alang kaninyo. 21 Apan kining matanga dili mahimo sa pagpagula gawas sa paagi sa pag-

ampo ug pagpuasa." 22 Ug samtang nanagkatigum sila sa Galilea, si Jesus miingon kanila, "Ang Anak sa Tawo igatugyan ngadto sa mga kamot sa mga tawo, 23 ug ilang pagapatyon siya, ug sa ikatulo ka adlaw pagabanhawon siya." Ug nanagsubo sila sa hilabihan gayud. 24 Ug sa pag-abut nila sa Capernaum, ang mga maniningil sa tunga sa estatero nga buhis sa templo miduol kang Pedro ug miingon, "Wala ba magbayad sa buhis ang inyong magtutudlo?" 25 Siya mitubag, "Oo, nagbayad." Ug sa paghiuli na ni Pedro sa balay, giunahan siya ni Jesus sa pagsulti nga nag-ingon. "Unsa may imong paghunahuna, Simon? Ang mga hari dinhi sa yuta, kang kinsa man sila maningil ug buhis o bayranan? Sa ila bang mga anak, o sa uban ba?" 26 Ug sa pagtubag ni Pedro, "Sa uban," si Jesus miingon kaniya, "Nan, wala diay untay bayranan ang mga anak. 27 Apan aron dili kita makababag kanila, umadto ka sa lanaw, pag-itsag pasol, ug bitara ang unang isda nga mapaslan ug bingata ang baba, ug sa sulod niini makaplagan mo ang usa ka estatero. Kuhaa kini ug ibayad mo kanila alang kanako ug kanimo."

18 Sa maong higayon giduol si Jesus sa mga tinun-an nga nanag-ingon, "Nan, kinsa man ang labing daku sa gingharian sa langit?" 2 Ug gitawag ni Jesus ang usa ka gamayng bata ngadto kaniya, ug iyang gipatindog kini sa ilang tiwala, 3 ug kanila miingon siya, "Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga gawas kon mangausab kamo ug mangahimong sama sa mga gagmayng bata, dili gayud kamo makasulod sa gingharian sa langit. 4 Busa, bisan kinsa nga magpakaubos sa iyang kaugalingon sama niining gamayng bata, siya mao ang labing daku sa gingharian sa langit. 5 "Bisan kinsa nga tungod sa akong ngalan magadawat sa usa ka gamayng bata nga sama niini, magadawat kanako; 6 apan bisan kinsa nga makaangin aron makasala ang usa niining mga gagmay nga nagasalig kanako, maayo pa lang unta hinoon alang kaniya kon gikahigtan siyag dakung galingan nga bato diha sa iyang liog ug gikalumsan siya sa kahiladman sa dagat. 7 "Alaut ang kalibutan tungod sa mga panulay sa paghimog sala! Ang mga panulay magaabut gayud hinoon, apan alaut ang tawo nga pinaagi kaniya magaabut ang panulay! 8 Ug kon ang imong kamot o tiil mao ang makaingon kanimo sa imong pagpakasala, putla ug isalibay kini gikan kanimo; kay maayo pa alang

kanimo nga magasulod ka sa kinabuhi bisan pungkol o bakul, kay sa may duha ikaw ka mga kamot o duha ka mga tiil apan igabanlud ikaw ngadto sa kalayo nga walay pagkatapus. (aiōnios g166) 9 Ug kon ang imong mata mao ang makaingon kanimo sa imong pagpakasala, lugita ug isalibay kini gikan kanimo; kay maayo pa alang kanimo nga magasulod ka sa kinabuhi bisan usa ka na lang ug mata, kay sa may duha ikaw ka mga mata apan igabanlud ikaw ngadto sa inferno nga kalayo. (Geenna g1067) 10 "Matngoni ninyo nga walay usa niining mga gagmay nga inyong pagatamayon; kay sultihan ko kamo nga sa langit ang ilang mga manolunda kanunayng nagasud-ong sa nawong sa akong Amahan nga anaa sa langit. 11 Kay ang Anak sa Tawo mianhi sa pagluwas sa nawala. 12 Unsa may inyong paghunahuna? Kon ang usa ka tawo may usa ka gatus ka mga kamero, ug ang usa niini mahisalaag, dili ba niya biyaan ang kasiyaman ug siyam diha sa kabungturan, ug molakaw siya sa pagpangita niadtong usa nga nahi-salaag? 13 Ug sa makaplagnan na niya kini, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga ang iyang kalipay tungod niini labaw pa kay sa kalipay niya tungod sa kasiyaman ug siyam nga wala mahisalaag. 14 Busa, dili kabubut-on sa akong Amahan nga anaa sa langit nga mawala bisan usa niining mga gagmay. 15 "Kon ang imong igsoon makasala batok kanimo, adtoa siya, ug tali kanimo ug kaniya lamang, padaygi siya sa iyang sayup. Kon maminaw siya kanimo, nan, nakabig mo siya. 16 Apan kon dili man siya maminaw kanimo, pagdalag usa o duha ka tawo uban kanimo, aron nga pinaagi sa pagmatuod sa duha o tulo ka mga saksi mamaligon ang matag-usa ka pulong. 17 Kon magadumili man gayud siya sa pagpaminaw kanila, isumbong siya sa iglesia; ug kon dili gihapon siya maminaw bisan pa sa iglesia, nan, isipa siya nga usa ka Gentil ug maniningil sa buhis. 18 Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga bisan unsay inyong pagabugkoson dinhi sa yuta, didto sa langit pagailhon kini nga binugkos; ug bisan unsay inyong pagaluagan dinhi sa yuta, didto sa langit pagailhon kini nga linuagan. 19 Usab sultihan ko pa kamo, nga kon ang duha kaninyo magakaayon dinhi sa yuta mahitungod sa bisan unsa nga ilang pangayoon, alang kanila pagabuhaton kini sa akong Amahan nga anaa sa langit. 20 Kay diin gani ang duha kon tulo magakatigum sa akong ngalan, anaa ako sa ilang taliwala." 21 Unya miduol si Pedro ug miingon kaniya, "Ginoo, hangtud ba makapila makasala ang

akong igsoon batok kanako, ug pasayloon ko siya? Makapito ba?" 22 Si Jesus mitubag kaniya, "Wala ako mag-ingon kanimo nga makapito, kondili kapitoan ka pito. 23 "Busa ang gingharian sa langit sama sa usa ka hari nga buot magahusay sa mga bayranan kaniya sa iyang mga ulipon. 24 Sa pagsugod niya sa husay, gipaatabang kaniya ang usa nga nakautang kaniyang napulo ka libo ka talanton; 25 ug sanglit dili man siya maka-bayad, ang iyang agalon nagsugo nga ibaligya siya, uban ang iyang asawa ug mga anak ug ang tanang iyang gihuptan, aron kabayran ang utang. 26 Busa ang ulipon mihapa ug kaniya nagpakiluoy siya nga nag-ingon, 'Senyor, angan-angana una ako, ug pagabayran ko ra ikaw sa tanan.' 27 Ug ang agalon sa maong ulipon naluoy kaniya, ug iyang gibuhian siya ug gipasaylo ang utang niya. 28 Apan ang maong ujipon, sa iya nang paghigula, nakasugat sa usa sa iyang mga masigkaulipon nga nakautang kaniyang usa ka gatus ka denario; ug sa nakuptan niya siya sa liog, gitook siya niya nga nag-ingon, 'Bayri ako sa imong utang.' 29 Busa ang iyang masigkaulipon mihapa ug kaniya nagpakiluoy siya nga nag-ingon, 'Angan-angana una intawon ako, ug pagabayran ko ra ikaw.' 30 Apan wala siya mosugot ug milakaw ug iyang gipabilanggo kini hangtud nga makabayad sa utang. 31 Ug ang iyang mga masigkaulipon, sa pagkakita nila sa nahitabo, nasubo pag-ayo; ug nangadto sila sa ilang agalon ug ilang gisuginlan siya sa tanang nahitabo. 32 Busa ang maong ulipon gipaatabang sa iyang agalon, ug giingnan siya niya, 'Ikaw dautan nga ulipon! Gipasaylo ko ikaw sa tanan mong utang kay nagpakiluoy man ikaw kanako. 33 Dili ba usab unta maluoy man ikaw sa imong masigkaulipon, maingon nga gikaloy-an ko man ikaw?' 34 Ug sa kasuko gitugyan siya sa iyang agalon ngadto sa mga magsasakit hangtud makabayad siya sa iyang tanang utang. 35 Ingon usab niana ang pagabuhaton kaninyo sa akong Amahan nga langitnon kon ang matag-usa kaninyo dili sa kinasingkasing magapasaylo sa iyang igsoon."

19 Ug sa nakatapus na si Jesus sa pagsulti niining mga pulonga, siya mipahawa sa Galilea ug miadto sa Judea sa kayutaan niini nga tabok sa Jordan. 2 Ug misunod kaniya ang mga dagkung panon sa katawhan, ug didto iyang giayo sila. 3 Ug dihay mga Fariseo nga miduol kaniya ug misulay kaniya pinaagi sa pagpangutana nga nag-ingon,

"Alang sa usa ka lalaki, uyon ba sa kasugoan ang pagpakigbulag niya sa iyang asawa sa bisan unsang hinungdan?" 4 Siya mitubag nga nag-ingon, "Wala ba ninyo hibasahi nga ang nagbuhat kanila sukad sa sinugdan nagbuhat kanila nga lalaki ug babaye, 5 ug nag-ingon, `Tungod niining maong hinungdan kinahanglan pagabiyaan sa lalaki ang iyang amahan ug ang iyang inahan ug makig-ipon siya sa iyang asawa, ug silang duha mahimong usa? 6 Tungod niana, dili na sila duruha kondili usa. Busa, ang sa Dios ghiusa, sa tawo dili pagbulagong sila." 7 Sila miingon kaniya, "Nganong nagsugo man lagi si Moises sa pagpahatag ug sulat-pamatuod sa pakigbulag, ug sa ingon niana ang lalaki makabulag na sa iyang asawa?" 8 Kanila mitubag siya nga nag-ingon, "Tungod sa kasagutsoton ninyog kasingkasing, gitugotan na lang kamo ni Moises sa pagbulag sa inyong mga asawa, apan sukad sa sinugdan dili mao kini. 9 Ug magaingon ako kaninyo: bisan kinsa nga magabulag sa iyang asawa, gawas kon ang hinungdan mao ang pakighilawas, ug unya ma-ngasawa siyang lain, nakapanapaw siya ug ang mangasawa sa usa ka babayeng binulagan, nakapanapaw." 10 Ug ang mga tinun-an miingon kaniya, "Kon mao kanay kahimtang sa lalaki labut sa iyang asawa, maayo pag dili na lang mangasawa." 11 Apan siya miingon kanila, "Dili ang tanang tawo makasagop niining sultiha, kondili sila lamang nga gikahatagan sa katakus paghimo niini. 12 Kay adunay mga lalaki nga eunoco nang daan sukad pa sa ilang pagkahimugso, ug adunay mga eunoco nga ang naghimo kanilang eunoco mao ang mga tawo; ug adunay mga eunoco nga nanaghimo sa ilang kaugalingon nga mga enunoco alang sa gingharian sa langit. Ang arang makasagop niini, pasagopa siya." 13 Ug dihay mga gagmayng bata nga gidala ngadto kaniya aron tapin-an sila niya sa iyang kamot ug iampo sila. Ug gibadlong sa mga tinun-an ang mga tawo; 14 apan si Jesus miingon, "Paduola kanako ang gagmayng kabataan, ug ayaw ninyo sila pagpugngi, kay ang gingharian sa langit ila sa mga sama kanila." 15 Ug iyang gitapin-an sila sa iyang mga kamot, ug unya milakaw siya. 16 Ug tan-awa, miduol kaniya ang usa ka tawo nga nag-ingon, "Magtutudlo, unsa bay maayong buhaton ko aron makapanag-iya ako sa kinabuhing dayon?" (aiōnios g166) 17 Kaniya mitubag siya nga nag-ingon, "Nganong mangutana man ikaw kanako mahitungod sa maayo? Anaay usa lamang nga maayo. Kon gusto

kang mosulod sa kinabuhi, bantayi ang mga sugo." 18 Kaniya nangutana siya, "Hain man niini?" Ug si Jesus mitubag, "Ayaw pagbuno, Ayaw pagpanapaw, Ayaw pagpangawat, Ayaw pagsaksig bakak, 19 Tumahod ka sa imong amahan ug inahan, ug, Higugmaa ang imong silingan sama sa imong kaugalingon." 20 Ang lalaking batan-on miingon kaniya, "Kanang tanan ako nang ginabantayan, unsa pa may akong kulang?" 21 Kaniya mitubag si Jesus nga nag-ingon, "Kon buot ikaw mamahingpit, lumakaw ka, ibaligya ang imong kabtangan ug ang halin ihatag sa mga kabus, ug makabaton kag bahandi didto sa langit; ug unya umanhi ka ug sumunod kanako." 22 Ug sa pagkadungog niini sa batan-ong lalaki, siya mipahawa nga masulob-on; kay daghan man ugod siyang katigayonan. 23 Ug sa iyang mga tinun-an si Jesus miingon, "Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga igakalisud unya sa usa ka dato ang pagsulod sa gingharian sa langit. 24 Ug sultihan ko pa usab kamo, nga masayon pa sa kamelyo paglusot sa mata sa dagum kay sa usa ka dato pagsulod sa gingharian sa Dios." 25 Ug sa pagkadungog niini sa mga tinun-an, nahitingala silag daku ug miingon, "Nan, kinsa man diay ang arang maluwas?" 26 Si Jesus mitan-aw kanila ug miingon kanila, "Sa tawo, dili kini mahimo; apan sa Dios ang tanan mahimo." 27 Ug si Pedro misulti sa pagtubag nga nag-ingon, "Tan-awa, gibiyaan na namo ang tanan ug nanagsunod kami kanimo. Nan, unsa man lang diay ang among makuha?" 28 Kanila si Jesus mitubag nga nag-ingon, "Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga sa bag-ong kalibutan, sa diha nga ang Anak sa Tawo magalingkod na sa iyang mahimayaong trono, kamo nga mga nanagsunod kanako magalingkod usab sa napulog-duha ka mga trono ug inyong pagahukman ang napulog-duha ka mga banay ni Israel. 29 Ug ang matag-usa nga nagbiyag mga balay o mga igsoong lalaki o mga igsoong babaye o amahan o inahan o mga anak o kayutaan, tungod sa akong ngalan, magadawat ug usa ka gatus ka pilo, ug magapanunod sa kinabuhing dayon. (aiōnios g166) 30 Apan daghan ang nagauna karon nga unya mangulahi, ug ang nangulahi karon nga unya manag-una.

20 "Kay ang gingharian sa langit sama sa usa ka pangulo sa panimalay nga milakaw sayo sa kabuntagon aron sa pagpangitag mga mamumoo nga iyang kasuholan alang sa iyang parrasan. 2 Ug

sa nagkasabut na siya ug ang mga mamumoo sa tag-denario ang adlaw, iyang gipaadto sila sa iyang parrasan. 3 Ug sa naglakaw siya sa may ikasiyam ang takna sa buntag, iyang nakita sa tiyanggihan ang uban pang mga walay buhat. 4 Ug siya miingon kanila, 'Pangadto usab kamo sa parrasan, ug suholan ko kamog igo.' Busa nangadto sila. 5 Ug siya milakaw sa may ikanapulog-duha ang takna sa kaudtohon, ug sa ikatulo ang takna sa hapon, ug mao usab ang iyang gihimo. 6 Ug sa may ikalima ang takna sa hapon siya milakaw ug iyang nakita ang uban nga nanagbarug; ug siya miingon kanila, 'Nganong nanagbarug man kamo dinhi nga walay mga buhat sa tibuok adlaw?' 7 Kaniya mitubag sila nga nanag-ingon, 'Kay wala may misuhol kanamo.' Ug siya miingon kanila, 'Pangadto usab kamo sa parrasan.' 8 Ug sa pagkasawomsom na, ang tag-iya sa parrasan miingon sa iyang piniyalan, 'Tawga na ang mga mamumoo ug bayri sila sa ilang mga suhol, sugod sa mga naulahig tangka hangtud sa mga nahiuna.' 9 Ug sa pagduol sa mga mitangka sa may ikalima ang takna sa hapon, ang matag-usa kanila nakadawat ug usa ka denario. 10 Ug sa pagduol sa mga nanghiuna, nanagdahum sila nga makadawat ug labaw; apan ang matag-usa kanila nakadawat ug usa ka denario lamang. 11 Ug sa ilang pagdawat niini, sila nanagbagotbot batok sa pangulo sa panimalay, 12 nanag-ingon, 'Kining mga naulahi nakabuhat sulod lamang sa usa ka takna, ug sila imong gipakig-angay kanamo nga maoy miabaga sa kinabug-atan sa buhat sa tibuok adlaw ug sa nag-aligiting nga kainit.' 13 Apan ngadto sa usa kanila mitubag siya nga nag-ingon, 'Higala, wala ko ikaw lupigi, kay dili ba nagkasabut man kita sa tagsa ka denario? 14 Dawata ang imo, ug lumakaw ka. Akong pagbuot nga pagahatagan kining naulahi sama sa akong paghatag kanimo. 15 Dili ba diay matarung kanako ang paggawi sa akong mga butang sumala sa akong gusto? O imo ba diay ako nga bagotbotan tungod sa akong pagkamahinatagan?' 16 Sa ingon niana, ang mga naulahi mahiuna, ug ang mga nahiuna mangulahi." 17 Ug sa nagtungas si Jesus paingon sa Jerusalem iyang gipinig ang napulogduha ka mga tinun-an, ug diha sa dalan miingon siya kanila, 18 "Tan-awa, nagatungas kita padulong sa Jerusalem; ug ang Anak sa Tawo igatugyan ngadto sa mga sacerdote nga punoan ug sa mga escriba, ug ilang pagahukman siya sa kamatayon, 19 ug igatugyan ngadto sa mga Gentil aron pagabugalbugalan ug

pagahampakon ug ilansang sa krus, apan sa ikatulo ka adlaw pagabanhawon siya." 20 Unya miduol kaniya ang inahan sa mga lalaking anak ni Zebedeo, uban sa iyang mga anak, ug sa nakaluhod siya sa iyang atubangan nangayo kaniyag usa ka butang. 21 Ug si Jesus miingon kaniya, "Unsa may imong gusto? Kaniya mitubag siya nga nag-ingon, "Ipahigayon nga kining akong duha ka anak magalingkod sulod sa imong gingharian, ang usa anha sa imong too ug ang usa anha sa imong wala." 22 Apan mitubag si Jesus nga nag-ingon, "Wala kamo mahibalo sa inyong gipangayo. Makahimo ba kamo sa pag-inom sa kopa nga akong pagaimnan?" Ug sila mitubag kaniya, Makahimo kami." 23 Siya miingon kanila, "Kamo magainom sa akong kopa, apan ang pagpalingkod dapit sa akong too ug sa akong wala, kini dili ako ang pagtugot, apan kini alang lamang kanila nga mga gikatagan-an niini sa akong Amahan." 24 Ug sa pagkadungog niini sa napulo, nangasuko sila batok sa duha ka magsoon. 25 Apan gitawag sila ni Jesus ngadto kaniya ug miingon siya kanila, "Kamo nasayud nga ang mga punoan sa mga Gentil nanagpakaagalon ngadto kanila, ug ang ilang mga kadagkuan nagapakahari ngadto kanila. 26 Dili kini mahitabo kaninyo; hinonoa, bisan kinsay gustong mag-daku kaninyo kinahanglan ma-inyo siyang sulogoon, 27 ug bisan kinsay gustong maghawod kaninyo, kinahanglan ma-inyo siyang ulipon; 28 maingon nga ang Anak sa Tawo mianhi dili aron siya pag-alagaron kondili sa pag-alagad, ug sa paghalad sa iyang kinabuhi sa pagpakamatay ingon nga lukat alang sa daghan." 29 Ug sa nanaglakaw sila gikan sa Jerico, usa ka dakung panon sa katawhan mikuyog kaniya. 30 Ug tan-awa, dihay duha ka mga buta nga nanagling-kod sa daplin sa dalan, nga sa pagkadungog nila nga si Jesus lumalabay didto, misinggit nga nanag-ingon, "Ginoo, Anak ni David, kaluy-i kami!" 31 Ug gibadlong sila sa panon sa katawhan nga nagsugo kanila paghilum, apan misamot hinoon sila sa pagsinggit nga nag-ingon, "Ginoo, Anak ni David, kaluy-i intawon kami!" 32 Ug si Jesus mihunong ug gitawag sila niya nga nag-ingon, "Unsa may gusto ninyong buhaton ko alang kaninyo?" 33 Sila miingon kaniya, "Ginoo, mabuka unta ang among mga mata." 34 Ug si Jesus naluoy ug iyang gihikap ang ilang mga mata, ug dihadiha makakita na sila ug mikuyog kaniya.

21 Ug sa nagkahiduo sa sila sa Jerusalem, ug pag-abut nila sa Betfage sa Bungtod sa mga Olivo, duha sa mga tinun-an gisugo ni Jesus 2 nga nag-ingon kanila, "Umadto kamo nianang balangay sa atbang ninyo, ug didto inyong makita dayon ang usa ka asna nga gihigot, ug ang usa ka nati uban niini; hubara ninyo sila ug dad-a dinhi kanako. 3 Ug kon adunay mangutana kaninyo, ingna lang siya, 'Gikinahanglan sila sa Ginoo,' ug iyang ipadala sila dihadiha." 4 Nahitabo kini sa pagtuman sa gisulti pinaagi sa profeta, nga nag-ingon: 5 "Suginli ninyo ang babayeng anak nga Sion, Tan-awa, ang imong hari nagaanhi kanimo, maaghop ug nagakabayo sa asna, ug sa nati nga anak sa asna." 6 Ug ang mga tinun-an milakaw ug ilang gibuhat ang gisugo kanila ni Jesus; 7 ilang gidala ang asna ug ang nati, ug kini ilang gihapinan sa ilang mga sapot, ug mikabayo siya niini. 8 Ug ang kadaghanan sa mga tawo nanagpamuklad sa ilang mga sapot diha sa dalan, ug ang uban nanagpamutol ug mga sanga sa mga kahoy ug ilang gikatag kini diha sa dalan. 9 Ug ang mga panon sa katawhan nga nanag-una ug nanagsunod kaniya, nanagsinggit nga nag-ingon, "Hosanna sa Anak ni David! Dalaygon ang ang nagaanhi sa ngalan sa Ginoo! Hosanna sa kahitas-an!" 10 Ug sa paghisulod na niya sa Jerusalem, naukay ang tanan sa siyudad, nga nanag-ingon, "Kinsa ba kini siya?" 11 Ug ang mga panon sa katawhan miingon, "Mao kini ang profeta nga si Jesus nga taga-Nazaret sa Galilea." 12 Ug misulod si Jesus sa templo sa Dios, ug iyang giabog sa gowa ang tanang nanagbaligya ug nanagpamalit sulod sa templo, ug iyang gipanglintuwad ang mga lamisa sa mga tigpangilis sa mga kuwarta ug ang mga lingkoranan sa mga namaligyag mga salampati. 13 Ug miingon siya kanila, "Nahisulat kini, 'Ang akong balay pagatawgon nga balayng ampoanan'; apan gihimo ninyo kini nga langub sa mga tulisan." 14 Ug sa sulod sa templo miduol kaniya ang mga buta ug mga bakul, ug iyang giayo sila. 15 Apan sa diha nga ang mga sacerdote nga punoan ug ang mga escriba nakakita sa mga kahibulongang butang nga iyang gibuhat, ug sa mga kabataan nga nanaghugyaw sulod sa templo, nga nanag-ingon, "Hosanna sa Anak ni David?" sila nangasuko; 16 ug sila miingon kaniya, "Nakabati ka ba sa ilang ginsingon?" Ug si Jesus mitubag, "Oo; ug wala ba gayud kamo makabasa niini: 'Gikan sa baba sa mga gagmayng bata ug sa mga masoso gihatud mo ang nahingpit nga pagdalayeg?'" 17 Ug iyang gibiyaaan sila ug migowa siya sa siyudad paingon sa Betania, ug didto mipabilin siya sa tibuok gabii. 18 Ug sa pagkabuntag, sa naglakaw siya balik sa siyudad, siya gigutom. 19 Ug sa pagkakita niya sa usa ka kahoyng igira diha sa daplin sa dalan, iyang giduol kini, ug wala siyay nakita niini nga bisan unsa gawas sa mga dahon lamang. Ug iyang giingnan kini, "Sukad karon dili ka na gayud makapamungag usab." Ug ang kahoyng igira nalaya dihadiha. (aiōn g165) 20 Sa pagkakita niini sa mga tinun-an, sila nanghibulong ug nanag-ingon, "Giunsa ba sa kahoyng igira pagkalaya dihadiha?" 21 Kanila mitubag si Jesus nga nag-ingon, "Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga kon aduna kamoy pagoo ug dili kamo magduhaduha, makahimo kamo dili lamang sa nahimo ngadto sa kahoyng igira, kondili bisan pa kon moingon kamo niiningon bukid, 'Pahawa ug umambak ikaw ngadto sa lawod,' kini mamahimo. 22 Ug ang tanang butang nga inyong pangayoon pinaagi sa pag-ampo madawat ninyo kon aduna kamoy pagtoo." 23 Ug sa pagsulod niya sa templo, ang mga sacerdote nga punoan ug ang mga anciano sa lungsod miduol kaniya samtang nagpanudlo siya, ug miingon sila kaniya, "Pinaagi ba sa unsang kagahum gibuhat mo kining mga butanga, ug kinsa may naghatag kanimo sa maong kagahum?" 24 Kanila mitubag si Jesus nga nag-ingon, "Aduna usab akoy ipangutana kaninyo; ug kon inyo akong tug-anan niini, nan, tug-anan ko usab kamo pinaagi sa unsang kagahum gibuhat ko kining mga butanga. 25 Ang pamautismo ni Juan, diin ba kadto gikan? Gikan ba sa langit o gikan ba sa mga tawo?" Ug ilang gitulotimbang kini tali sa ilang kaugalingon nga nanag-ingon, "Kon moingon kita, 'Gikan sa langit,' moingon siya kanato, 'Nan, nganong wala man lagi ninyo siya toohi?' 26 Ug kon moingon kita, 'Gikan sa tawo,' mahadlok kita sa katawhan, kay ang tanan miila man nga si Juan profeta." 27 Busa si Jesus gitubag nila nga nanag-ingon, "Ambut lang." Ug siya miingon kanila, "Dili ko usab kamo tug-anan pinaagi sa unsang kagahum gibuhat ko kining mga butanga. 28 "Unsay inyong paghunahuna niini? Usa ka tawo may duha ka anak nga lalaki, ug miadto siya sa usa ug miingon kaniya, 'Anak, umadto ka ug pagbuhat didto sa parrasan karon.' 29 Ug ang anak mitubag, 'Dili ko.' 'Apan sa ulahi nagbasul siya ug miadto. 30 Ug ang tawo miadto sa ikaduhang anak ug iyang gisultihan siya sa ingon, ug siya mitubag kaniya, 'Moadto ako, Tay, apan wala siya moadto. 31 Hain

man niining duruha ang nagtuman sa kabutbut-on sa iyang amahan?" Sila miingon, "Ang nahiuna." Ug si Jesus miingon kanila, "Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga ang mga maniningil sa buhis ug ang mga dautang babaye managsulod sa gingharian sa Dios una pa kay kaninyo. 32 Kay kaninyo mianhi si Juan nga nagtutol sa dalan sa pag-kamatarung, ug wala kamo motoo kaniya, apan ang mga maniningil sa buhis ug ang mga dautang babaye mitoo kaniya; ug bisan pa sa nakita na ninyo kini, wala gihapon kamo maghinulsol sa kaulahiay ug wala motoo kaniya. 33 "Patalinghugi ninyo ang lain pang sambingay. May usa ka pangulo sa panimalay nga nagtanum ug kaparrasan ug kini iyang gipalibutan ug paril, gibuhatan ug pigsanan sa parras, gibuhatan ug usa ka lantawanan, ug gipasaopan niya kini sa mga tawo, ug unya milangyaw siya ngadto sa laing dapit. 34 Ug sa nagsingabut na ang tingpamopo, ngadto sa mga saop gipaadto niya ang iyang mga ulipon aron sa pagdawat sa bunga nga iyang bahin. 35 Apan ang iyang mga ulipon gidakop sa mga saop ug ilang gibunalan ang usa, ug ilang gipatay ang usa, ug ilang gipanagbato ang usa. 36 Unya giusban niya sila pagpadalag uban pang mga ulipon nga daghan pa kay sa nahiuna, ug kini ila gihapong gibuhatan sa ingon. 37 Ug sa katapusan, kanila ang iyang anak gipaadto niya nga nag-ingon, 'Motahud sila sa akong anak.' 38 Apan sa pagkakita nila sa anak, ang mga saop nasig-ingon sa usag usa, 'Mao kini ang manununod; tana, patyon ta siya aron maato ang iyang panulondon.' 39 Ug gidakop nila siya ug giabog sa gowa sa parrasan, ug ilang gipatay siya. 40 Busa, inig-abut sa tag-iyu sa parrasan, unsa may buhaton niya sa maong mga saop?" 41 Kaniya mitubag sila nga nanag-ingon, "Ang maong mga banyaga iyang igatugyan ngadto sa mapait nga kamatayon, ug ang parrasan iyang pasaopan sa ubang mga saop nga makamaong mobahin kaniya sa mga bunga sa panahon sa tingpopo." 42 Ug si Jesus miingon kanila, "Wala ba gayud kamo makabasa sa kasulatan, nga 'Ang maong bato nga sa mga magtutukod gisalikway nahimong ulohang bato sa pamag-ang; buhat kini sa Ginoo, ug sa atong mga mata makapahibulong gayud'? 43 Busa, sultihan ko kamo, nga ang gingharian sa Dios pagakuhaon gikan kaninyo ug igahatag ngadto sa usa ka nasud nga nagapamunga sa mga bunga niini. 44 Ug ang mahulog sa ibabaw niining batoha, madugta siya;

apan ang mapusdakan niining batoha, mapulpog siya." 45 Ug ang mga sacerdote nga punoan ug ang mga Fariseo, sa pagkadungog nila sa iyang mga sambingay, nakasabut nga nagsulti siya mahitungod kanila. 46 Ug gisulayan nila ang pagdakop kaniya, apan nahadlok sila sa katawhan, kay ila mang giila siya nga profeta.

22 Ug kanila misulti si Jesus pag-usab pinaagi sa mga sambingay, nga nag-ingon, 2 "Ang gingharian sa langit sama sa usa ka hari nga naghimog kombira sa kasal alang sa iyang anak nga lalaki, 3 ug nagsugo sa iyang mga ulipon sa pagtawag sa mga dinapitsa kombira sa kasal; apan nanagdumili sila sa pagtambong. 4 Ug nagpaadto na usab siyag uban pang mga ulipon nga iyang giingnan, 'Ingna ang mga dinapit, Tan-awa, nahikay ko na ang akong kombira, naihaw na ang akong mga baka ug ang akong mga nati nga pinatambok, ug andam na ang tanan; busa, pangadto na kamo sa kombira.' 5 Apan ang mga dinapit wala lang manumbaling niini ug nanglakaw hinoon sila, usa paingon sa iyang uma, ug usa paingon sa iyang patigayon, 6 samtang ang uban nanagdakop sa iyang mga ulipon, ug ilang gidagmalan ug gipamatay sila. 7 Ug ang hari nasuko, ug gipaadtoan niya sa iyang mga sundalo ug gipapatay ang maong mga mamumuno ug gipasunog ang ilang siyudad. 8 Ug siya miingon sa iyang mga ulipon, 'Andam na ang kombira sa kasal, apan dili takus kadtong mga dinapit. 9 Busa pangadto hinoon kamo sa kadalanan, ug bisan kinsay inyong ihibalag didto, dapita ninyo sila sa kombira.' 10 Ug ang mga ulipon miadto sa kadalanan ug ilang gitigum ang tanan nga ilang gihibalag, mga dautan ug mga maayo; ug ang kombirahan sa kasal napuno sa mga dinapit. 11 "Apan sa pagsulod sa hari aron sa pagtan-aw sa mga dinapit, nakita niya didto ang usa ka tawo nga wala magsul-ob ug bisti alang sa kombira sa kasal; 12 ug siya miingon kaniya, 'Migo, naunsa ba nga misulod ka man dinhi nga wala magsul-ob ug bisti nga angay sa kasal?' Ug ang tawo wala makatingog. 13 Ug ang hari miingon sa iyang mga sulogoon, 'Gapusa ninyo siya sa tiil ug kamot, ug ilabay ninyo siya ngadto sa labawng kangitngitan sa gowa; didto ang mga tawo managpanghilak ug managkagot sa ilang mga ngipon.' 14 Kay daghan ang gipanagtawag apan diyutay ra ang pagapilion." 15 Ug milakaw ang mga Fariseo ug nanagsabut sila kon unsaon

nila sa pagbitik kang Jesus pinaagi sa iyang isulti. **16** Ug ilang gipaadtoan siya sa ilang mga tinun-an, kinuyogan sa mga Herodianhon, sa pag-ingon kaniya, "Magtutudlo, nasayud kami nga ikaw maminatud-on, ug nga ikaw sa minatuod nagatudlo sa dalan sa Dios, ug nga wala ka magsapayan sa tawo sanglit wala ka man magtan-aw sa panagway sa mga tawo. **17** Busa tug-ani kami unsay imong paghunahuna niini. Uyon ba sa balaod ang pagbayad ug buhis kang Cesar, o dila ba?" **18** Apan si Jesus, sa naila niya ang ilang pagkamadinauton, miingon kanila "Mga maut, nganong inyo man akong sulayan? **19** Pakitai akog kuwarta nga igbubuhis." Ug ilang gidala kaniya ang kuwarta nga usa ka denario. **20** Ug si Jesus miingon kanila, "Kang kinsa man kining dagway ug kining nahisulat?" **21** Sila mitubag nga nag-ingon, "Kang Cesar." Ug siya miingon kanila, "Nan, bayri ninyo si Cesar sa mga butang nga iya ni Cesar, ug ang Dios sa mga butang nga iya sa Dios." **22** Ug sa ilang pagkadungog niini, nahitingala sila; ug ilang gibiyaan siya ug nanglakaw sila. **23** Ug sa maong adlaw giadto siyag mga Saduceo, mga tawo nga nanag-ingon nga walay pagkabanhaw; ug gipangutana siya nila **24** nga nanag-ingon, "Magtutudlo, si Moises nag-ingon, 'Kon ang usa ka lalaki mamatay nga walay anak, ang iyang igsoong lalaki kinahanglan mangasawa sa balo ug magpaliwat ug mga anak alang sa iyang igsoon.' **25** Karon, diha kanamoy pito ka mga magsoong lalaki; ang nahauna nagminyo ug unya namatay, ug tungod kay wala man siya mga anak, ang asawa niya gipangasawa sa iyang igsoon. **26** Mao usab ang nahitabo sa ikaduha ug sa ikatulo, ug hangtud sa ikapito. **27** Tapus nilang tanan, ang babaye namatay usab. **28** Nan, sa pagkabanhaw ni kinsa man sa pito maasawa siya? Kay silang tanan nakahupot man kaniya." **29** Apan kanila mitubag si Jesus nga nag-ingon, "Nangasayop kamo kay wala kamo makasabut sa kasulatan o sa gahum sa Dios. **30** Kay sa pagkabanhaw dili na sila magapangasawa o magapamana, kondili mahisama na sila sa mga manolunda didto sa langit. **31** Ug mahitungod sa pagbanhaw sa mga patay, wala ba ninyo hibasahi ang gisulti kaninyo sa Dios nga nag-ingon, **32** 'Ako mao ang Dios ni Abraham, ug ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob?' Siya dili Dios sa mga patay, kondili sa mga buhi." **33** Ug sa pagkadungog niini sa panon sa katawhan, nahitingala sila sa iyang pagpanudlo. **34** Apan sa pagkadungog sa mga

Fariseo nga napahilum niya ang mga Saduceo, sila nanagtapok. **35** Ug usa kanila, nga batid sa kasugoan, may gipangutana kaniya aron sa pagsulay kaniya. **36** Miingon siya, "Magtutudlo, unsa man ang dakung sugo sa kasugoan?" **37** Ug si Jesus miingon kaniya, "Higugmaa ang Ginoo nga imong Dios sa tibuok mong kasingkasing, ug sa tibuok mong kalag, ug sa tibuok mong salabutan. **38** Mao kana ang daku ug unang sugo. **39** Ug ang ikaduha sulosama ra, nga mao kini, Higugmaa ang imong silingan sama sa imong kaugalingon. **40** Niining duha ka mga sugo nagasukad ang tibuok nga kasugoan ug ang mga profeta." **41** Ug samtang nagkatapok ang mga Fariseo, kanila si Jesus may gipangutana, **42** nga nag-ingon, "Unsa may inyong paghunahuna mahitungod kang Cristo? Kang kinsa man siyang anak?" Sila mitubag kaniya, "Anak siya ni David." **43** Siya miingon kanila, "Nan, ngano man lagi nga si David, dinasig sa Espiritu, nagtawag man kaniya nga Ginoo, sa iyang pag-ingon: **44** 'Ang Ginoo miingon sa akong Ginoo: Lumingkod ka sa akong too, hangtud igabutang ko ang imong mga kaaway diha sa ilalum sa imong mga tiil? **45** Kon si David nagtawag kaniya nga Ginoo, unsaon man niya pagkahimong anak ni David?" **46** Ug walay nakatubag kaniyag bisan usa na lang ka pulong, ug sukad niadtong adlaw wala nay nangahas pa sa paghimog mga pagpa-ngutana kaniya.

23 Unya miingon si Jesus sa mga panon sa katawhan ug sa iyang mga tinun-an, **2** "Ang mga escriba ug ang mga Fariseo nanaglingkod sa lingkoranan ni Moises; **3** busa, buhata ug bantayi ninyo ang tanan nga ilang ginaingon kaninyo, apan ayaw ninyo pagbuhata ang ilang ginabuhat; kay sila maayo rang mosulti apan dili mobuhat. **4** Nagabugkos silag mga mabug-at nga luwan nga malisud pasanon, ug ila kining gibutang diha sa mga abaga sa mga tawo; apan sila gayud dili gani molihok niini bisan pinaagi na lang sa ilang tudlo. **5** Nagahimo sila sa ilang tanang mga binuhatan aron lamang sa pagpakita ngadto sa mga tawo; kay ginapalapad nila ang ilang mga pilakteria ug ginapataas nila ang mga borlas sa ilang mga kupo, **6** ug kinaham nila ang mga halangdong dapit sa mga kombirahan ug ang labing maayong mga lingkoranan sulod sa mga sinagoga, **7** ug ang mga pagyukbo kanila diha sa mga tiyanggihan, ug ang pagtawag kanilag "Rabi" sa mga tawo. **8** Apan kamo, ayaw kamo pagpatawag nga Rabi, kay

kamo adunay usa lamang ka magtutudlo, ug kamong tanan mga magsoon. **9** Ug kinahanglan walay bisan kinsang tawo dinhi sa yuta nga inyong pagatawgon nga inyong amahan, kay kamo adunay usa lamang ka Amahan nga anaa sa langit. **10** Ayaw usab kamo pagpatawag nga mga agalon, kay kamo adunay usa lamang ka agalon nga mao si Cristo. **11** Ang labing daku kaninyo, ma-inyo siyang sulogoon; **12** bisan kinsa nga magapahitaas sa iyang kaugalingon igapahubos, ug bisan kinsa nga magapaubos sa iyang kaugalingon igapahitaas. **13** "Apan alaut kamo, mga escriba ug mga Fariseo, mga maut! kay ginalukban ninyo ang gingharian sa langit atbang sa mga tawo; kay wala kamo mosulod ni magtugot sa pagpasulod sa mga tawo nga gusto untang managsulod. **14** Alaut kamo, mga escriba ug mga Fariseo, mga maut! kay ginasubad ninyo ang katigayonan sa mga babayeng balo, ug aron sa pagtabontabon niini nagahimo kamo sa hatag-as nga mga pangadye; busa mahiaguman ra ninyo ang labi pa ka mabug-at nga hukom sa silot. **15** Alaut kamo, mga escriba ug mga Fariseo, mga maut! kay ginalatas-latas ninyo ang kadagatan ug kayutaan aron sa pagdanig bisan usa na lang ka kinabig, ug sa makabig na siya, inyo siyang ginahimo nga dubli pa kaninyo sa pagkaangayan sa inferno. (Geenna g1067) **16** "Alaut kamo, mga magtotultol nga buta, nga manag-ingon, 'Kon may manumpa tungod sa templo, wala kanay bili; apan kon may manumpa tungod sa bulawan sa templo, obligado siya sa iyang panumpa.' **17** Kamong mga boangboang nga mga buta! Kay hain bay labaw, ang bulawan o ang templo ba nga maoy nagahimo nga balaan sa bulawan? **18** Ug kamo manag-ingon, 'Kon may manumpa tungod sa halaran, wala kanay bili; apan kon may manumpa tungod sa halad nga anaa sa halaran, obligado siya sa iyang panumpa.' **19** Kamong mga buta! Kay hain bay labaw, ang halad o ang halaran ba nga maoy nagahimo nga balaan sa halad? **20** Busa ang manumpa tungod sa halaran, nagapanumpa tungod niini ug sa tanang anaa niini; **21** ug ang manumpa tungod sa templo, nagapanumpa tungod niini ug tungod sa nagapuyo sulod niini; **22** ug ang manumpa tungod sa langit, nagapanumpa tungod sa trono sa Dios ug tungod sa nagalingkod niini. **23** "Alaut kamo, mga escriba ug mga Fariseo, mga maut! kay nagahatag kamog ikapulo sa yerbabuyna ug sa anis ug sa komino, apan wala ninyo buhata ang labi pang hinungdanong mga butang sa kasugoan,

nga mao ang hustisya, ug kaluoy, ug pagtoo; kining mga butanga kinahanglan gayud unta nga inyong pagabuhaton, sa walay pagbiya sa uban. **24** Kamong mga magtotultol nga buta, ginasala ninyo ang usa ka buok nga tagnok ug ginalamoy ninyo ang usa ka buok nga kamelyo! **25** "Alaut kamo, mga escriba ug mga Fariseo, mga maut! kay ginahinloan ninyo ang gawas nga bahin sa baso ug sa pinggan, apan sa sulod kini sila napuno sa panikas ug sa labihang pag-pangilog. **26** Fariseo nga buta! hinloi una ang sa sulod nga bahin sa baso ug sa pinggan aron ang gawas nga bahin niini magamahinlo usab. **27** "Alaut kamo, mga escriba ug mga Fariseo, mga maut! kay sama kamo sa pinaputi nga mga pantiyon nga sa gawas managpakita sa katahum, apan sa sulod kini sila puno sa mga bukog sa mga patay ug sa tanang kahugawan. **28** Sa ingon usab niini, sa gawas ninyo kamo nagapakita nga daw mga matarung sa atubangan sa mga tawo, apan sa sulod ninyo natugob kamo sa kamaut ug sa kadautan. **29** "Alaut kamo, mga escriba ug mga Fariseo, mga maut! kay ginabuhatan ninyog mga pantiyon ang mga profeta ug inyong ginadayandayanan ang mga bungdo sa mga matarung, **30** ug magkanayon kamo, 'Kon nakaabut pa kami sa mga adlaw sa among mga ginikanan, dili gayud kami moapil uban kanila sa pag-ula sa dugo sa mga profeta.' **31** Sa ingon niini nagamatuod kamo batok ra sa inyong kaugalingon nga kamo mga anak diay niadtong mga nanagpatay sa mga profeta. **32** Hala, puna pa gayud ninyo ang taksanan sa inyong mga ginikanan. **33** Kamong mga halas, kamong kaliwat sa mga bitin, unsaon ugod ninyo paghilingkawas gikan sa pagkahinukman ngadto sa inferno? (Geenna g1067) **34** Tungod niini, padad-an ko kamog mga profeta ug mga makinaadmanon ug mga escriba, nga ang uban kanila inyong pagapatyon ug igalansang sa krus, ug ang uban inyong pagahampakon sa sulod sa inyong mga sinagoga ug inyong pagalutoson gikan sa usa ka lungsod ngadto sa usa, **35** aron nga diha kaninyo pagapanilgon ang tanang dugo sa mga matarung nga naula sa ibabaw sa yuta, sukad pa sa dugo ni Abel nga matarung hangtud sa dugo ni Zacarias nga anak ni Baraquias, nga inyong gipatay diha sa kinatung-an sa templo ug sa halaran. **36** Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, kining tanan moabut niining kaliwatana. **37** "O Jerusalem, Jerusalem, nga nagapatay sa mga

profeta ug nagabato sa mga sinugo nganha kanimo! Sa makadaghan gipangandoy ko ang pagtigum unta sa imong mga anak, maingon sa himungaan nga nagatigum sa iyang mga piso ilalum sa iyang mga pako, apan nagadumili kamo! **38** Tan-awa, mabiniyaan ug magamingaw ang inyong balay. **39** Kay sultihan ko kamo, nga dili na kamo makakita kanako pag-usab, hangtud makaingon na kamo, 'Dalaygon ang nagaanhi sa ngalan sa Ginoo'."

24 Ug si Jesus mipahawa sa templo, ug samtang naglakaw siya miduol kaniya ang iyang mga tinun-an ug ilang gitudlo kaniya ang mga bahin sa templo. **2** Apan kanila mitubag siya nga nag-ingon, "Nakita ninyo kining tanan, dili ba? Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga dinhi wala unyay mahibiling usa ka bato nga pinatong sa bato nga dili pagatumpagon." **3** Ug sa naglingkod siya sa Bungtod sa mga Olivo, giduol siya sa mga tinun-an nga silasila ra, nga nanag-ingon, "Tug-ani kami, kanus-a man kini mahitabo, ug unsa man ang ilhanan sa imong pag-anhi ug sa pagkatapus sa kapanahonan?" (aiōn g165) **4** Ug kanila mitubag si Jesus nga nag-ingon, "Magbantay kamo nga walay magapahisalaag kaninyo. **5** Kay daghan unya ang motungha dinala ang akong ngalan, nga manag-ingon, 'Ako mao ang Cristo,' ug daghan ang ilang pahisa-laagon. **6** Ug makadungog kamog mga gubat ug mga dungogdungog mahi-tungod sa mga gubat; pagbantay kamo nga dili kamo makuyawan; kay kinahanglan gayud kini nga mahitabo, apan dili pa kini mao ang katapusan. **7** Kay managgubat ang nasud batok sa nasud, ug ang gingharian batok sa gingharian, ug mahitabo ang mga gutom ug mga linog sa nagkalainlaing mga dapit: **8** kining tanan mao lamay sinugdanan sa mga kasakit. **9** "Unya ila kamong itugyan ngadto sa mga kasakitan, ug ipapatay kamo nila; ug pagadumtan kamo sa tanang kanasuran tungod sa akong ngalan. **10** Ug unya daghan ang mosibug gikan sa pagtoo, ug magabudhiay ug magadumtanay ang usag usa. **11** Ug motungha ang daghang mga mini nga profeta ug magapahisalaag sa daghan. **12** Ug kay mosanay man ang kadautan, mobugnaw ang gugma sa kadaghanan. **13** Apan ang molahutay hangtud sa katapusan mamaluwas. **14** Ug kining Maayong Balita mahitungod sa gingharian igawali ngadto sa tibuok nga kalibutan ingon nga pagpamatuod ngadto sa tanang kanasuran; ug unya

moabut na ang katapusan. **15** "Tungod niini, inigkakita ninyo sa gihisgutang sa profeta nga si Daniel, sa iyang gihisgutang malaglagon nga pasipala nga magatindog sulod sa dapit nga balaan (pasabta niini ang magabasa), **16** nan, sila nga anha sa Judea pakalagiwa ngadto sa kabukiran; **17** ug siya nga anha sa atop, ayaw na pakanauga aron sa pagkuha pag bisan unsa sulod sa iyang balay; **18** ug siya nga anha sa uma, ayaw na pabalika aron sa pagkuha pa sa iyang kupo. **19** Ug alaut gayud ang mga mabdos ug ang may mga masoso niadtong mga adlaw! **20** Pag-ampo kamo nga unta ang inyong pagpangagiw dili mahiatol sa tingtugnaw o sa adlaw nga igpapahulay. **21** Kay unya moabut ang dakung kasakitan nga ang ingon wala pa mahitabo sukad sa sinugdan sa kalibutan hangtud karon, ug dili na gayud mahitabo pa. **22** Ug kon ang gidaghanon niadtong mga adlaw wala pa pagkubsi, wala untay tawong maluwas; apan tungod sa iyang mga pinili, ang gidaghanon niadtong mga adlaw pagakubsan. **23** Ug unya kon adunay magaingon kaninyo, 'Tan-awa, ania ra ang Cristo! o 'Atua ra siya!' ayaw gayud kamo pagtoo niini. **24** Kay motungha ang mga mini nga Cristo ug mga mini nga profeta ug magapakitag dagkung mga ilhanan ug mga katingalahan aron sa pagpahisalaag, kon mahimo, bisan pa sa mga pinili. **25** Tan-awa, gisuginlan ko na kamong daan. **26** Busa, kon sila magaingon kaninyo, 'Tan-awa, atua siya sa awaaw,' ayaw gayud kamo pag-adto didto. Ug kon sila magaingon, 'Tan-awa, anaa siya sa sulod nga mga lawak,' ayaw gayud kamo pagtoo niini. **27** Kay maingon nga ang kilat magakilab gikan sa sidlakan ug makita hangtud sa kasadpan, maingon man usab unya niini ang pag-abut sa Anak sa Tawo. **28** Diin gani ang patay, atua usab didto magakatapok ang mga agila. **29** "Ug dihadhiha inigkatapus sa kasakitan niadtong mga adlaw, ang Adlaw mongitngit, ug ang Bulan dili na mohatag ug kahayag, ug ang mga bitoon mangatagak gikan sa kahitas-an, ug matay-og ang mga gahum sa kalangitan. **30** Ug unya magapakita diha sa langit ang ilhanan sa Anak sa Tawo, ug unya ang tanang kabanayan sa yuta manag-minatay, ug ilang makita ang Anak sa Tawo nga moabut nga sinapwang sa mga panganud sa langit inubanan sa kagahum ug dakung himaya; **31** ug pagasugoon niya ang iyang mga manolunda pinaagi sa makusog nga tingog sa trumpeta, ug ilang pagahipuson ang iyang mga pinili gikan sa mga sugdanan sa upat

ka mga hangin, gikan sa usa ka tumoy sa langit ngadto sa usa. 32 "Gikan sa kahoyng igira tun-i ninyo kining usa ka pananglitan: inigpanglumoy na gani sa iyang mga sanga ug manalingsing na, nan, inyong masayran nga nagakaduol na ang tingadlaw. 33 Ingon man usab niini, inigkakit ninyo niining tanang mga butanga, masayran ninyo nga haduol na siya, anaa na gayud sa mga pultahan. 34 Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga sa dili pa mahanaw kining kaliwatana, kining tanang mga butanga maga-kahitabo gayud. 35 Ang langit ug ang yuta mangahanaw, apan ang akong mga pulong dili gayud mahanaw. 36 "Apan mahitungod sa maong adlaw ug takna, walay usa nga nasayud, bisan pa ang mga manolunda sa langit, bisan pa ang Anak, gawas sa Amahan lamang. 37 Maingon kaniadto sa mga adlaw ni Noe, mao man usab unya ang pag-abut sa Anak sa Tawo. 38 kay maingon nga niadtong mga adlaw sa wala pa ang lunop sila nanagpangaon ug nanag-inum, nanagpangasawa ug nanagpamana hangtud sa adlaw sa pagsulod ni Noe sa arka, 39 ug sila walay kasayuran niini hangtud sa pag-abut sa lunop ug gianud silang tanan, maingon man usab niini ang pag-abut unya sa Anak sa Tawo. 40 Unya anha sa uma ang duha ka lalaki; usa kuhaon ug usa mabiyaan. 41 Duha ka babaye magagaling diha sa ligsanan; usa kuhaon ug usa mabiyaan. 42 Busa pagtukaw kamo, kay wala kamo mahibalo unsang adlaw moabut ang inyong Ginoo. 43 Apan hibalo ninyo nga kon ang pangulo sa panimalay nasayud pa unsang takna sa kagabhion moabut ang kawatan, magatukaw unta siya ug dili niya tugotan nga pagasak-on ang iyang balay. 44 Busa kamo usab kinahanglan mangandam, kay ang Anak sa Tawo moabut sa takna nga wala ninyo dahuma. 45 "Nan, kinsa ba ang kasaligan ug manggialamon nga ulipon nga maoy itudlo sa iyang agalon sa pagdumala sa iyang panimalay, sa paghatag kanila sa ilang pagkaon sa hustong panahon? 46 Dalaygon kadtong ulipona nga sa pag-abut sa iyang agalon mahiabtan nga magabuhat sa ingon. 47 Sa pag-katinuod, magaingon ako kaninyo, nga igatudlo niya siya nga maoy magadumala sa iyang tanang katigayonan. 48 Apan kon ang dautang ulipon magaingon sa iyang kaugalingon, "Madugay pa kadtong akong agalon," 49 ug unya mosugod siya sa pagpamospos sa iyang mga masigkaulipon, ug magakaon ug maga-inom kauban sa mga palahubog, 50 ang agalon sa maong

ulipon moabut ra sa adlaw nga wala siya magpaabut kaniya ug sa takna nga wala niya hibalo, 51 ug iyang silotan siya ug ibutang niya ipon sa mga maut; didto ang mg tawo managpanghilak ug managkagot sa ilang mga ngipon.

25 "Ug ang gingharian sa langit iga-pakasama sa napulo ka mga dalagang birhin nga nanagdala sa ilang mga lamparahan ug miadto sa pagsugat sa pamanhonon. 2 Ang lima kanila mga boangboang, ug ang lima mga but-an. 3 Kay ang mga boangboang, sa pagdala nila sa ilang mga lamparahan, wala magdalag lana; 4 apan ang mga but-an nanagdala mga prasko nga sinudlan ug lana uban sa ilang mga lamparahan. 5 Ug kay ang pamanhonon nadugay man sa pag-abut, silang tanan nanagpirat ug nahikatulog. 6 Apan sa pagkatungang gabii dihay singgit nga nag-ingon, 'Tan-awa, ang pamanhonon! Panggula kamo ug sugata ninyo siya?' 7 Ug namangon silang tanan nga mga dalaga ug gihikay nila ang ilang mga lamparahan. 8 Ug ang mga boangboang miingon sa mga but-an, 'Hatagi kami lana kay nagakapalong kining among mga lamparahan.' 9 Apan kanila mitubag ang mga but-an nga nanag-ingon, 'Tingali dili kini paigo alang kanamo ug kaninyo; pangadto hinoon kamo sa mga magbabaligya ug pamalit kamog alang kaninyo.' 10 Ug samtang nangadto sila sa pagpamalit, miabut ang pamanhonon ug silang mga andam misulod uban kaniya ngadto sa kombira sa kasal; ug unya ang pultahan gitakpan. 11 Tapus niini nangabut usab ang ubang mga dalaga, nga nanag-ingon, 'Senyor, senyor, ablihi kami.' 12 Apan siya mitubag nga nag-ingon, 'Sa pagka tinuod, magaingon ako kaninyo, nga wala ako makaila kaninyo.' 13 Busa pagtukaw kamo, kay wala ninyo hibalo ang adlaw o ang takna. 14 "Kay mahisama kini unya sa usa ka tawo nga sa dayon na niyag langyaw ngadto sa laing yuta, mitawag sa iyang mga ulipon, ug kanila gipiyal niya ang iyang katigayonan. 15 Ang usa gihatagan niyag lima ka talanton ang usa duha ka talanton, ug ang usa usa ka talanton, sa matag-usa sumala sa iyang katakus. Ug unya milakaw siya. 16 Ang nakadawat ug lima ka talanton milakaw dihadhiha ug gipamatigayon niya kini, ug nakaganansiya siyag laing lima ka talanton. 17 Maingon man usab, ang nakadawat ug duha ka talanton nakaganansiyag laing duha ka talanton. 18 Apan ang nakadawat ug usa ka talanton milakaw ug nagkalot sa yuta

ug gilubong niya ang kuwarta sa iyang agalon. 19 Ug unya, tapus sa taas nga panahon, miabut ang agalon niadtong mga ulipon ug iyang gihusay ang ilang hatagan kaniya. 20 Ug ang nakadawat ug lima ka talanton miadto sa atubangan nga nagdala niini ug sa ganansiya nga lima ka talanton, ug miingon, 'Senyor, gihatagan mo akog lima ka talanton; tan-awa, nakaganansiya akog laing lima ka talanton.' 21 Ug miingon kaniya ang iyang agalon, 'Maayong pagkabuhat, maayo ug kasaligan nga ulipon; sa diyutay kasaligan ka diay, sa daghan pagapiyalan ko ikaw; dumuyog ka sa kalipay sa imong agalon.' 22 Ug usab ang nakadawat ug duha ka talanton miduol sa atubangan nga nag-ingon, 'Senyor, gihatagan mo akog duha ka talanton; tan-awa, nakaganansiya akog laing duha ka talanton.' 23 Ug miingon kaniya ang iyang agalon, 'Maayong pagkabuhat, maayo ug kasaligan nga ulipon; sa diyutay kasaligan ka diay, sa daghan pagapiyalan ko ikaw; dumuyog ka sa kalipay sa imong agalon.' 24 Ug usab ang nakadawat ug usa ka talanton miduol sa atubangan nga nag-ingon, 'Senyor, nakaila ako kanimo nga ikaw maoy usa ka matig-a nga pagkatawo, nga nagaani gikan sa uma diin dili ikaw maoy nagpugas, ug nagahipon gikan sa dapit diin dili ikaw maoy nagpapalid; 25 busa nahadlok ako, ug milakaw ako ug gilubong ko sa yuta ang imong talanton. Ania ra ang imong kuwarta.' 26 Apan kaniya mitubag ang iyang agalon nga nag-ingon, 'Dautan ug taspukan nga ulipon! Nasayud ka diay nga ako nagaani gikan sa uma diin dili ako ang nagapugas. Ug nagahipon gikan sa dapit diin dili ako ang nagpapalid? 27 Nan, kinahanglan nga ang akong kuwarta imo untang gidiposit sa bangko, ug unya sa akong paghiuli madawat ko unta ang akong kuwarta nga may tubo. 28 Busa kuhaa ninyo ang talanton gikan kaniya, ug ihatag kana sa ulipon nga may napulo ka talanton. 29 Kay ang matag-usa nga adunay iya pagahatagan ug dugang pa, ug makabaton siya sa kadagaya; apan siya nga walay iya pagakuhaan sa bisan unsa nga anaa kaniya. 30 Ug ilabay ninyo ang walay pulos nga ulipon ngadto sa labawng kangitngitan sa gowa; didto ang mga tawo managpanghilak ug managkagot sa ilang mga ngipon.' 31 "Ug inig-abut na sa Anak sa Tawo diha sa iyang himaya, ug sa tanang mga manolunda uban kaniya, siya molingkod diha sa iyang mahimayaang trono. 32 Ug sa iyang atubangan pagatapokon ang tanang kanasuran, ug iyang pagala-inon ang usa gikan sa usa, maingon sa magbalantay sa mga hayop nga maga-lain sa mga karnero gikan sa mga kanding, 33 ug ang mga karnero iyang pagapinigon sa iyang too, apan ang mga kanding anha sa iyang wala. 34 Ug ang Hari magaingon kanila diha sa iyang too, 'Umari kamo, O mga dinayeg sa akong Amahan, panunda ninyo ang gingharian nga gitagana alang kaninyo sukad pa sa pagkatukod sa kalibutan; 35 kay gigutom ako ug inyo ako nga gipakaon, giuhaw ako ug inyo ako nga gipainom, nadumoloong ako ug gihinangop ninyo ang pagpasaka kanako, 36 hubo ako ug inyo ako nga gibistihan, nagmasakiton ako ug inyo ako nga giduaw, nabilanggo ako ug miadto kamo kanako.' 37 Ug kaniya motubag ang mga matarung nga manag-ingon, 'Ginoo, kanus-a ba kami makakita kanimo nga gigutom ug amo ikawng gipakaon, o giuhaw ug amo ikawng gipainom? 38 Ug kanus-a ba kami makakita kanimo nga nadumoloong ug amo ikawng gipasaka, o hubo ug amo ikawng gibistihan? 39 Ug kanus-a ba kami makakita kanimo nga nagmasakiton o nabilanggo ug amo ikawng giduaw?' 40 Ug kanila motubag ang Hari nga magaingon, 'Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga maingon nga gibuhat ninyo kini ngadto sa usa sa mga labing gagmay niining akong mga igsoon, gibuhat usab ninyo kini kanako.' 41 Unya ang Hari magaingon kanila diha sa iyang wala, 'Pahawa gikan kanako, kamong mga tinunglo, ngadto sa kalayong walay pagkatapos nga gitagana alang sa yawa ug sa iyang mga manolunda; (aiōnios g166) 42 kay ako gigutom ug wala ninyo ako pakan-a, ako giuhaw ug wala ako ninyo paimna, 43 ako nadumoloong ug wala ako ninyo pasak-a, ako hubo ug wala ako ninyo bistih, ako masakiton ug binilanggo ug wala ako ninyo duawa.' 44 Ug motubag usab sila nga manag-ingon, 'Ginoo, kanus-a ba kami makakita kanimo nga gigutom o giuhaw o nadumoloong o hubo o masakiton o binilanggo, ug nga wala ikaw namo alagari?' 45 Ug kanila motubag siya nga magaingon, 'Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga maingon nga wala ninyo kini buhata ngadto sa usa sa mga labing gagmay niini, wala usab ninyo kini buhata kanako.' 46 Ug sila mamahawa paingon ngadto sa silot nga dayon, apan ang mga matarung ngadto sa kinabuhing dayon." (aiōnios g166)

26 Ug sa nakatapus na si Jesus sa pagsulti niining mga pulonga, siya miingon sa iyang mga tinun-an, 2 "Kamo nahibalo nga duha ka adlaw sukad

karon mao na ang fiesta sa Pasko, ug ang Anak sa Tawo igatugyan na aron ilansang sa krus." 3 Ug ang mga sacerdote nga punoan ug ang mga anciano sa lungsod nanagtigum sa balay sa labawng sacerdote nga ginganlan si Caifas, 4 ug nanagsabut sila aron sa pagdakop kang Jesus pinaagi sa lansis, ug sa pagpatay kaniya. 5 Apan sila miingon, "Dili lang hinoon pag-iatol sa fiesta, kay tingali unyag mahitabo ang kaguliyang sa mga tawo." 6 Ug sa didto si Jesus sa Betania sa balay ni Simon nga sanlahon, 7 miduol kaniya ang usa ka babaye nga nagdalag mahal kaayong pahumot nga sinulod sa usa ka botilyang alabastro, ug gibobo niya kini diha sa iyang ulo samtang naglingkod siya tambong sa kanan. 8 Apan sa pagkakita niini sa mga tinun-an, sila nangasuko nga nanag-ingon, "Unsa ba kapuslanan sa maong pag-usik-usik? 9 Kay kini ikabaligya baya untag dakung bili, ug ang halin ikahatag ngadto sa mga kabus." 10 Apan sa pagkamatikod ni Jesus niini, siya miingon kanila, "Nganong inyo mang samokon kining babaye? Kay maoy usa ka maayong buhat kining iyang gihimo kanako. 11 Kay ang mga kabus kanunayng anaa kaninyo apan ako dili kanunayng ania kaninyo. 12 Sa iyang pagbobo niining pahumot dinhi sa akong lawas, gihimo niya kini aron sa pag-andam kanako alang sa lubong. 13 Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga bisan diin gani sa tibuok kalibutan igawali kining Maayong Balita, ang gibuhat niining babayehana pagahisgutan usab ingon nga handumanan alang kaniya." 14 Unya usa sa Napulog-Duha, nga ginganlan si Judas Iscariote, miadto sa mga sacerdote nga punoan 15 ug miingon kanila, "Unsa may inyong ihatag kanako kon itugyan ko siya kaninyo?" Ug siya ilang gibayran ug salapi nga katloan ka buok. 16 Ug sukad niadtong tungora siya nagpangitag higayon sa pagtugyan kaniya. 17 Ug sa nahaunang adlaw sa fiesta sa Tinapay nga Walay Igapapatubo, si Jesus giadto sa mga tinun-an nga nanag-ingon, "Asa man ang gusto mong hikayan namo alang kanimo sa imong pagkaon sa pasko?" 18 Ug siya miingon kanila, "Adtoa ninyo ang usa ka tawo sa siyudad, ug ingna ninyo siya, 'Ang Magtutudlo nagaingon, Ang akong panahon haduol na, ug saulogon ko ang pasko dinhi sa imong balay uban sa akong mga tinun-an.'" 19 Ug gibuhat sa mga tinun-an ang gisugo kanila ni Jesus, ug ilang gihikay ang pasko. 20 Ug sa pagkasawomsom na, siya mitambong sa kan-anan uban sa napulogduha ka mga tinun-an; 21 ug samtang nangaon sila, siya miingon kanila, "Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga usa kaninyo magabudhi kanako." 22 Ug sila nanagsubong pag-ayo, ug misugod sila sa pagtinagsag ingon kaniya, "Ako ba, Ginoo?" 23 Siya mitubag nga nag-ingon, "Ang nagatuslob sa iyang kamot sa panaksan uban kanako, siya mao ang magabudhi kanako. 24 Ang Anak sa Tawo mopahawa sumala sa nahisulat mahitungod kaniya, apan alaut kadtong tawhana nga mao ang magabudhi sa Anak sa Tawo! Maayo pa lang unta hinoon alang niadtong tawhana kon wala siya matawo." 25 Ug si Judas nga mao ang nagtugyan kaniya, miingon, "Magtutudlo, ako ba?" Siya mitubag kaniya, "Ang giingon mo, mao." 26 Ug samtang nangaon sila, si Jesus mikuahag tinapay, ug sa nakapanalangin na siya niini, kini iyang gipikapikas ug ngadto sa mga tinun-an gihatag niya nga nag-ingon, "Komuha ug komaon kamo; kini mao ang akong lawas." 27 Ug gikuha niya ang kopa, ug sa nakapasalamat na siya, kanila gihatag kini niya nga nag-ingon, "Uminom kamo niini, kamong tanan; 28 kay kini mao ang akong dugo sa pakigsaad, nga igaula alang sa daghan sa kapasayloan sa mga sala. 29 Ug sultihan ko kamo, nga ako dili na moinom pag-usab niining gikan sa bunga sa parras hangtud niadtong adlaw nga magainom ako sa bag-o niini uban kaninyo diha sa gingharian sa akong Amahan." 30 Ug sa nakaawit silag usa ka awit, sila nangadto sa Bungtod sa mga Olivo. 31 Unya si Jesus miingon kanila, "Karong gabhiona kamong tanan managpanibog tungod kanako, kay nahisulat kini nga nagaingon, 'Pagasamaran ko ang magbalantay, ug magakatibulaag ang mga karnero sa panon.' 32 Apan tapus ako mabanhaw, mouna ako kaninyo sa pag-adto sa Galilea." 33 Ug si Pedro miingon kaniya, "Bisan pa kon mosibug silang tanan tungod kanimo, ako dili gayud hinoon mosibug." 34 Si Jesus miingon kaniya, "Sa pagkatinuod, magaingon ako kanimo, nga karong gabhiona, sa dili pa motogaok ang manok, igoalimod mo ako sa makatulo." 35 Si Pedro miingon kaniya, "Bisan pa kon gikinahanglan nga mamatay ako uban kanimo, dili ko gayud ikaw igoalimod." Ug mao usab kana ang gisulti sa tanang mga tinun-an. 36 Ug miadto si Jesus uban kanila sa usa ka dapit nga ginganlan ug Getsemani, ug siya miingon sa iyang mga tinun-an, "Panglingkod kamo dinhi samtang adto ako sa unahan sa pag-ampo." 37 Ug iyang gidala sila si Pedro ug ang duha

ka anak ni Zebedeo. Ug siya misugod sa pagbati sa dili ako makapangayo sa akong Amahan, ug nga dili kaguol ug pag-antus. **38** Ug siya miingon kanila, "Ang akong kasingkasing natugob sa kasubo nga ikamatay; pabiliin kamo dinhi ug pagtukaw kamo uban kanako." **39** Ug sa nakalakaw siya sa unahan ug diyutay, siya mihapa ug nag-ampo nga nag-ingon, "Amahan ko, kon mahimo man, isaylo lang kanako kining kopa; ngani, dili sumala sa akong pagbuot kondili sa imo." **40** Ug miadto siya sa mga tinun-an ug iyang nakita sila nga nanagkatulog; ug siya miingon kang Pedro, "Dili ba diay kamo makatukaw sulod sa usa ka takna uban kanako?" **41** Pagtukaw ug pag-ampo kamo aron dili kamo mahidalin-as ngadto sa panulay; sa pagkatinuod matinguhaon ang espiritu apan maluya ang lawas." **42** Ug sa ikaduha milakaw siya pag-usab ug nag-ampo nga nag-ingon, "Amahan ko, kon ugaling dili man mahimo nga ikasaylo kini gawas kon akong imnon, nan, maoy matuman ang imong kabubut-on." **43** Ug miadto siya pag-usab sa iyang mga tinun-an, ug iyang nakita sila nga nanagkatulog kay nanagpirat man pag-ayo ang ilang mga mata. **44** Busa mipahawa siya kanila ug milakaw ug nag-ampo sa ikatulo nga nagsulti sa mao gihapong mga pulong. **45** Unya miadto siya sa mga tinun-an ug miingon kanila, "Nagakatulog pa ba gihapon kamo ug nagapamahulay? Tan-awa, ang takna haduol na, ug ang Anak sa Tawo igatugyan na ngadto sa mga kamot sa mga makasasala. **46** Bangon kamo ug manglakaw kita; tan-awa, ania na sa duol ang akong magbubudhi." **47** Ug samtang nagsulti pa siya, tan-awa, miabut si Judas, usa sa Napulog-Duha, kinyogan sa usa ka dakung panon sa katawhan nga sangkap sa mga espada ug mga pospos. Sila gikan sa mga sacerdote nga punoan ug sa mga anciano sa lungsod. **48** Ug gihatagan silag ilhanan sa magbubudhi nga nag-ingon, "Ang akong halokan, mao kana siyang tawhana; dakpa ninyo siya." **49** Ug siya miduol dayon kang Jesus ug miingon kaniya, "Magtutudlo, komusta ka!" Ug iyang gihagkan siya. **50** Ug si Jesus miingon kaniya, "Higala, nganong ania ka?" Ug miduol sila ug si Jesus ilang gigunitan ug gidakop. **51** Ug tan-awa, usa sa mga kauban ni Jesus mibakyaw sa iyang kamot ug milanit sa iyang espada ug iyang gitigbas ang ulipon sa labawng sacerdote, ug napalongan kini sa iyang usa ka dalunggan. **52** Ug si Jesus miingon kaniya, "Luli sa sakob kanang imong espada; kay ang tanang magagamit ug espada matatay sa espada. **53** Nagahunahuna ka ba nga

ug ilang gipanagsumbag siya; ug gisagpa siya sa uban 68 nga nanag-ingon, "Tagnai kami, Cristo! Kinsay nagsumbag kanimo?" 69 Ug si Pedro naglingkod sa gowa, didto sa hawanan sa tugkaran. Ug kaniya miduol ang usa ka babayeng sulogoon ug miingon, "Ikaw usab. kauban ni Jesus nga Galileanhon." 70 Apan sa atubangan nilang tanan kini gilimod niya nga nag-ingon, "Ambut lang unsay imong ipasabut." 71 Ug milakaw siya paingon sa agianan, ug dihay laing babayeng sulogoon nga nakaalinggat kaniya, ug kini siya miingon sa mga tawo nga nanagtindog didto, "Kining tawhana nagpakig-uban kang Jesus nga Nazarethon." 72 Ug kini usab gilimod ni Pedro ubos sa panumpa, nga nag-ingon, "Wala gayud ako makaila nianang tawhana." 73 Taudtaud ang mga nanghinan-aw miduol ug miingon kang Pedro, "Sa tinuoray, ikaw usab kauban gayud nila, kay ang imong sinultihan nagapaila niini." 74 Unya misugod siya sa pagpamalikas ug sa pagpanumpa, nga nag-ingon, "Wala lagi ako makaila nianang tawhana." Ug dihaduha mitogaok ang manok. 75 Ug si Pedro nahinumdom sa giingon ni Jesus, "Sa dili pa motogaok ang manok, igalimod mo ako sa makatulo." Ug siya migowa ug mihilak sa hilabihang kasakit.

27 Ug sa pag-abut na sa kabuntagon, ang tanang mga sacerdote nga punoan ug ang mga anciano sa lungsod nanagkasabut batok kang Jesus aron ipapatay siya. 2 Ug siya ilang gigapos ug gitaral ug gihatud ngadto kang Pilato nga gobernador. 3 Ug si Judas, ang iyang magbubudhi, sa pagkakita niya nga si Jesus gihukman sa silot, nagbasul ug ang salapi nga katloan ka buok gidala niya balik ngadto sa mga sacerdote nga punoan ug sa mga anciano, 4 ug miingon, "Nakasala ako sa akong pagtugyan sa dugo nga matarung." Apan mitubag sila nga nag-ingon, "Unsa may amo niana? Imo ra kana." 5 Ug ang salapi iyang gisalibay sa sulod sa Templo, ug mipahawa siya. Ug siya milakaw ug nagbitay sa iyang kaugalingon. 6 Apan ang mga sacerdote nga punoan, sa napunit na nila ang mga salapi, miingon, "Dili matarung ang pagbutang niini diha sa panudlanan sa templo, kay kuwarta kini nga bili sa dugo." 7 Busa nanagsabut sila, ug pinaagi niini ilang gipalit ang yuta sa magkokolon, aron pagalubngan alang sa mga dumoloong. 8 Busa ang maong yuta ginganlan nga Yuta nga Dugoon hangtud karong mga adlaw. 9 Ug natuman ang gisulti pinaagi sa profeta nga si

Jeremias nga nag-ingon, "Ug ilang gikuha ang salapi nga katloan ka buok nga mao ang bili sa gibilhan sa pipila sa mga anak ni Israel, 10 ug kini ilang gibaylo sa yuta sa magkokolon, sumala sa gitugon kanako sa Ginoo." 11 Ug si Jesus nagtindog sa atubangan sa gobernador; ug ang gobernador nangutana kaniya, "Mao ba ikaw ang Hari sa mga Judio?" Si Jesus mitubag kaniya, "Sumala sa giingon mo, mao ako." 12 Apan sa diha nga gipasakaan na siyag sumbong sa mga sacerdote nga punoan ug sa mga anciano, siya walay gitubag. 13 Unya miingon kaniya si Pilato, "Wala ka ba makadungog sa daghang mga butang nga ilang gipanghimatuod batok kanimo?" 14 Apan wala siyay gitubag kaniya, bisan batok na lang sa usa ka sumbong; ug tungod niana ang gobernador nahibulong ug daku. 15 Ug sa panahon sa fiesta nabatasan sa gobernador ang pagbuhay alang sa katawhan sa usa ka buok nga binilanggo nga bisan kinsa nga ilang pangayoon. 16 Ug niadtong panahona dihay ilang usa ka bantugang binilanggo nga ginganlan si Barrabas. 17 Busa, sa nagkatigum na sila, si Pilato miingon kanila, "Kinsa may gusto ninyong akong buhian alang kaninyo, si Barrabas ba o si Jesus ba, ang ginatawag nga Cristo?" 18 Kay nasayran man ugod niya nga tungod sa kasina ilang gitugyan siya ngadto kaniya. 19 Ug labut pa, samtang si Pilato naglingkod sa lingkoranan sa hukumanan, gipadad-an siyag pulong sa iyang asawa, nga nag-ingon, "Ayaw baya pagpanggilabut nianang tawo nga matarung, kay hilabihan sa akong pag-antus tungod kaniya pinaagi sa damgo karong adlaw." 20 Ug ang mga tawo giulo-ulohan sa mga sacerdote nga punoan ug sa mga anciano sa pagpangayo kang Barrabas ug sa pagpapatay kang Jesus. 21 Ug ang gobernador miingon na usab kanila, "Hain niining duruha ang gusto ninyong buhian ko alang kaninyo?" Sila miingon, "Si Barrabas!" 22 Si Pilato miingon kanila, "Nan unsaon ko man kini si Jesus, ang ginatawag nga Cristo?" Silang tanan miingon, "Ilansang siya sa krus!" 23 Ug siya miingon, "Kay ngano man, unsa bay iyang nabuhat nga dautan?" Apan misamot sila sa pagsinggit nga nag-ingon, "Ilansang siya sa krus!" 24 Busa, sa pagtan-aw ni Pilato nga wala siyay dag-anan, ug nga hapit na hinoon magsugod ang kagubot, mikuha siyag tubig ug sa atubangan sa panon sa katawhan nanghunaw siya sa iyang nga kamot, nga nag-ingon, "Wala akoy sala sa dugo niining tawhana; kamo na lay mag-igo

niana." 25 Ug ang tanang mga tawo mitubag nga nanag-ingon, "Ang iyang dugo ipapaningil lang gikan kanamo ug sa among kaanakan!" 26 Ug si Barrabas iyang gibuhian alang kanila; ug tapus niya ipahampak si Jesus, iyang gitugyan siya aron ilansang sa krus. 27 Ug si Jesus gidala sa mga sundalo sa gobernador ngadto sa palasyo, ug sa iyang atubangan ilang gipundok and tibuok bando sa kasundalohan. 28 Ug sa nahuboan na siya nila, ilang gisul-oban siyag kupo nga mapula, 29 ug sa nakalukong silag purongpurong nga sampinit, kini ilang gipahaum diha sa iyang ulo, ug ila siyang gipakupot ug baston nga bagakay sa iyang too nga kamot. Ug sa nagluhodluhod sila sa iyang atubangan sa pagbugalbugal kaniya, sila nagkanayon, "Mabuhi ang Hari sa mga Judio!" 30 Ug ilang gipanaglut-an siya, ug unya ilang gikuha kaniya ang baston nga bagakay ug gihapak kini sa iyang ulo. 31 Tapus sa ilang pagbugalbugal kaniya, siya gihukasan nila sa kupo ug giuli pagsul-ob kaniya ang iyang kaugalingong mga sapot, ug unya ilang gidala siya aron ilang ilansang sa krus. 32 Ug sa pagpanggula nila sa siyudad, ilang hingsugatan ang usa ka tawo nga taga-Cirene, nga ginganlan si Simon; ug siya ilang gipugos sa pagpas-an sa krus ni Jesus. 33 Ug sa pag-abut nila sa usa sa ka dapit nga ginganlan ug Golgota (nga sa ato pa, dapit sa kalabera), 34 si Jesus ilang gihatagan ug bino nga sinambugan ug apdo aron iyang imnon; apan sa natilawan niya kini, midumili siya sa pag-inom niini. 35 Ug sa gikalansang na siya nila sa krus, ilang gibahinbahin ang iyang mga bisti tali kanila pinaagi sa ripa; 36 ug unya nanglingkod sila aron sa pagbantay kaniya didto. 37 Ug sa uloibabaw kaniya, ilang gibutang ang sumbong batok kaniya, sinulat nga nag-ingon, "Mao kini si Jesus, ang Hari sa mga Judio." 38 Ug dihay duha ka mga tulisan nga gilansang sa krus uban kaniya, usa sa iyang too ug usa sa iyang wala. 39 Ug siya gibiyabiya sa mga nanagpangagi nga nanagyangoyango sa ilang mga ulo 40 ug nanag-ingon, "Ikaw nga maoy moguba sa templo ug mopatindog niini sulod sa tulo ka adlaw, luwasa ang imong kaugalingon! Anak ka man kaha sa Dios, kanaug sa krus." 41 Maingon man usab ang mga sacerdote nga punoan, uban sa mga escriba ug mga anciano, kaniya nagbugalbugal nga nanag-ingon, 42 "Kana siya nagluwas sa uban, apan sa iyang kaugalingon dili na hinoon makaluwas. Siya mao ang Hari sa Israel; pakanauga siya karon gikan sa krus, ug unya mosalig kita kaniya. 43 Nagasalig siya sa Dios; ipaluwas siya kaniya, kon may gusto man ang Dios kaniya; kay nag-ingon man tuod siya, `Ako mao ang Anak sa Dios.'" 44 Ug ang mga tulisan nga gilansang sa krus uban kaniya nanamastamas usab kaniya sa samang paagi. 45 Ug sukad sa ikanapulong-duha ang takna sa kaudtohan, dihay kangitngit sa tibuok kayutaan hangtud sa ikatulo ang takna sa hapon. 46 Ug sa may ikatulo na ang takna sa hapon, si Jesus mituwaw sa makusog nga tingog nga nag-ingon, "Eli, Eli, lama sabactani?" nga sa ato pa, "Dios ko, Dios ko, nganong gitalikdan mo ako." 47 Ug dihay nanagtindog sa duol nga sa pagkadungog nila niini miingon, "Nagtawag siya kang Elias." 48 Ug ang usa kanila midalagan dihaduha ug mikhag espongha, gipatuhop kinig suka, ug gibutang kini sa tumoy sa usa ka bagakay ug gitunol kaniya aron iyang imnon. 49 Apan ang uban nanag-ingon, "Pasagdi lang; tan-awon ta kon moanhi ba si Elias aron sa pagluwas kaniya." Ug dihay mikhag bangkaw ug iyang gidughang ang kilid ni Jesus, ug dihay miagay nga tubig ug dugo. 50 Ug si Jesus miusab pagtuwaw sa makusog nga tingog ug unya mitugyan sa iyang espiritu. 51 Ug tan-awa, ang tabil sa templo nagilis sa duha ka bahin, gikan sa taas ngadto sa ubos, ug ang yuta mikurog, ug ang mga pangpang nangasip-ak; 52 ug nangaabli usab ang mga lubong, ug namangon ang daghang mga lawas sa mga balaan nga nangamatay na, 53 ug sa nakapanggula sila gikan sa mga lubong tapus sa iyang pagkabanhaw, nangadto sila sa siyudad nga balaan ug mipakita ngadto sa daghang mga tawo. 54 Ug sa diha nga ang kapitan ug ang iyang mga kauban nga nagbantay kang Jesus, nakakita sa linog ug sa mga butang nga nagkahitabo, sila nangahadlok pag-ayo ug miingon, "Sa pagkatinuod kini siya anak sa Dios!" 55 Ug usab didtoy daghang mga babaye nga nagpaantaw sa pagtan-aw, mga babaye nga misunod kang Jesus sukad pa sa Galilea sa pag-alagad kaniya; 56 nga ang pipila kanila mao sila si Maria Magdalena, ug si Maria nga inahan nila ni Santiago ug ni Jose, ug ang inahan sa mga anak ni Zebedeo. 57 Ug sa pagkasawomsom na, dihay miabut nga usa ka tawong dato nga gikan sa Arimatea, nga ginganlan si Jose, nga tinun-an usab ni Jesus. 58 Siya miadto kang Pilato ug iyang gipangayo ang lawas ni Jesus. Ug si Pilato nagsugo nga ipahatag kini kaniya. 59 Ug gikuha ni Jose ang lawas ug gilimisan niya kini sa malinis nga panaptong lino, 60 ug gipahimutang

niya kini sa sulod sa iyang bag-ong lubnganan nga kinubkob niya diha sa kilid sa pangpang; ug iyang giligid ang usa ka dakung bato ug gisap-ong kini sa pultahan sa lubnganan, ug unya mipahawa siya. **61** Ug didto sila si Maria Magdalena ug ang lain pa nga Maria, nga nananglingkod atbang sa lubnganan. **62** Ug sa pagkasunod nga adlaw, sa ato pa, tapus sa adlaw sa Pangandam, ang mga sacerdote nga punoan ug ang mga Fariseo nanagtigum sa atubangan ni Pilato, **63** ug miingon kaniya, "Senyor, nahinumdom kami nga kadtong limbongan, sa buhi pa siya, nag-ingon, 'Tapus sa tulo ka adlaw, mabanhaw ako.'" **64** Busa magsugo ka nga ang lubnganan pabantayan pagayo hangtud sa ikatulong adlaw, kay tingali unyag adtoon ug kawaton siya sa iyang mga tinuin-an ug unya manugilon sila sla mga taawo nga manag-ingon, 'Nabanhaw siya gikan sa mga patay,' ug ang ulahing limbong molabaw pa unya hinoon kangilad kay sa nahauna." **65** Ug si Pilato miingon kanila, "Pagkuha kamog mga bantay nga sundalo; lumakaw kamo ug himoa ninyo kini nga malig-on sumala sa inyong mahimo." **66** Ug sila nanglakaw ug ilang gilig-on ang lubnganan pinaagi sa pagtimri sa bato ug pagbutang didtog mga bantay.

28 Ug sa paghilabay na sa adlaw nga igpapahulay, sa nagbanag pa ang nahaunang adlaw sa semana, si Maria Magdalena ug ang usang Maria miadto sa pagtan-aw sa lubnganan. **2** Ug tan-awa, miabut ang usa ka dakung linog; kay dihay manolunda sa Ginoo nga mikunsad gikan sa langit ug miabut ug iyang giligid ang bato, ug milingkod siya niini. **3** Ang iyang dagway sama sa kilat, ug ang iyang sapot maputi sama sa nieve. **4** Ug tungod sa kalisang nila kaniya, ang mga bantay nangurog ug nahimong daw mga patay. **5** Apan ang manolunda miingon sa mga babaye, "Ayaw kamo kalisang; kay nasayud ako nga nangita kamo kang Jesus nga gilansang sa krus. **6** Wala na siya dinhi; kay siya nabanhaw, sumala sa iyang giingon. Umari kamo, tan-awa ninyo ang dapit nga iyang nahimutangan. **7** Ug dumali kamo pagpanglakaw ug suginli ninyo ang iyang mga tinunan nga nabanhaw siya gikan sa mga patay, ug tan-awa, moadto siya nga magauna kaninyo sa Galilea; didto igakita ninyo siya. Tan-awa, gibalitaan ko na kamo." **8** Ug sila midali pagpahawa sa lubnganan uban sa kahadlok ug dakung kalipay, ug nanalagan sila aron sa pagsugilon ngadto sa iyang mga tinun-

an. **9** Ug tan-awa, si Jesus misugat kanila ug miingon, "Komusta kamo!" Ug sila miduol ug ilang gigakos ang iyang mga tiil ug ilang gisimba siya. **10** Ug si Jesus miingon kanila, "Ayaw kamo kahadlok; lumakaw kamo ug ingna ninyo ang akong mga kaigsoonan sa pagadto sa Galilea, ug didto igakita nila ako." **11** Ug samtang nanagpanglakaw sila, tan-awa, ang pipila sa mga bantay nangadto sa siyudad ug ang mga sacerdote nga punoan ilang gibalitaan sa tanang nahitabo. **12** Ug sa nanagkatigum sila uban sa mga anciano ug nagkasabut, ilang gihatagan ug kuwarta ang mga sundalo **13** ug giingnan, "Isulti ninyo kini sa mga tawo, 'Ang iyang mga tinunan mitungha sa kagabhion, ug siya ilang gikawat samtang nanagkatulog kami.'" **14** Ug kon mahidangat kini sa mga dalunggan sa gobernador, kami ray mahibalong moayom-ayom kaniya ug mahigawas kamo sa kasamok." **15** Busa gidawat nila ang kuwarta ug ilang gibuhay ang gitudlo kanila, ug kining maong asoy nasangyaw ngadto sa mga Judio hangtud niing mga adlaw. **16** Ug ang napulog-usa ka mga tinunan nangadto sa Galilea, sa usa ka bukid nga gitudlo kanila ni Jesus. **17** Ug sa ilang pagkakita kaniya ilang gisimba siya; apan dihay mga nanagduhaduha. **18** Ug si Jesus miduol ug miingon kanila, "Kanako gikahatag ang tanang kagahum sa langit ug sa yuta. **19** Busa panglakaw kamo ug himoa ninyong mga tinun-an ang tanang kanasuran, sa pagpamautismo kanila sa ngalan sa Amahan ug sa Anak ug sa Espiritu Santo, **20** nga magatudlo kanila sa pagtuman sa tanan nga akong gisugo kaninyo; ug tan-awa, ako magauban kaninyo sa kanunay hangtud sa katapusan sa kapanahonan." (aiōn g165)

Marcos

1 Sinugdan sa Maayong Balita mahitungod kang Jesu-Cristo, ang Anak sa Dios. **2** Ingon sa nahisulat diha sa basahon ni Isaias nga profeta: Tan-awa, igapadala ko ang akong magsasangyaw nga mag-una kanimo, siya mao ang magaandam sa imong dalan; **3** ang tingog sa magasinggit diha sa mga awaaw: Andama ninyo ang dalan alang sa Ginoo. tul-ira ninyo ang iyang mga agjanan" **4** diha sa mga awaaw si Juan nga magbabautismo mitunggha nga nagwali mahitungod sa bautismo sa paghinulsol alang sa kapasayloan sa mga sala. **5** Ug nangadto kaniya ang mga katawhan gikan sa tibuok yuta sa Judea, ug ang tanang tawo sa Jerusalem; ug sa suba sa Jordan iyang gibautismohan sila, sa pagsugid nila sa ilang mga sala. **6** Ug kini si Juan nagsul-ob ug bistu nga balhibo sa kamelyo ug may bakus nga panit diha sa iyang hawak, ug ang iyang kan-onon dulong dugos sa kagulangan. **7** Ug nagwali siya nga nag-ingon, "Sa ulahi nako moabut ang labi pang gamhanan kay kanako, nga bisan gani sa pagtikubo aron sa paghubad sa higit sa iyang mga sapin dili ako takus. **8** Ako nagbautismo kaninyo sa tubig, apan ang iyang igabautismo kaninyo mao ang Espiritu Santo. **9** Ug niadtong mga adlaw miabut si Jesus gikan sa Nazaret sa Galilea, ug siya gibautismohan ni Juan sa suba sa Jordan. **10** Ug sa iyang paghaw-as gikan sa tubig, dihadhiha nakita niya nga nabukas ang kalangitan, ug sa ibabaw niya ang Espiritu mikunsad nga ingog salampati. **11** Ug gikan sa langit miabut ang usa ka tingog nga nag-ingon, "Ikaw akong Anak nga pinalangga; kanimo may kalipay ako." **12** Ug dihadhiha si Jesus giabog sa Espiritu nagdto sa mga awaaw. **13** Ug sulod sa kap-atan ka adlaw didto siya sa mga awaaw, gitintal ni Satanas ug nahipon siya sa mga mananap nga mapintas; apan dihay mga manolunda nga nanag-alagad kaniya. **14** Ug unya tapus sa pagdakop kang Juan, si Jesus miabut sa Galilea, nga nagwali sa Maayong Balita gikan sa Dios, **15** ug nag-ingon, "Ang panahon ania na gayud, ug ang gingharian sa Dios haduol na; paghinulsol kamo ug tumoo kamo sa Maayong Balita." **16** Ug sa naglakaw siya sa ubay sa Lanaw sa Galilea, nakita niya si Simon ug si Andres nga igsoon niya ni Simon, nga nanglaya diha sa lanaw, kay mga mangingisda man sila. **17** Ug si Jesus miingon kanila, "Sumunod kamo kanako ug himuon ko kamong mga mangingisda

tawo." **18** Dihadiha gibiyaaan nila ang ilang mga laya ug mikuyog kaniya. **19** Ug sa nagpadayon siya paglakaw sa unahag diyutay, nakita niya si Santiago nga anak ni Zebedeo ug si Juan nga igsoon niya ni Santiago, nga nanagpuna sa mga pukot diha sa ilang sakayan. **20** Ug dihadhiha gitawag niya sila; ug gibiyaaan nila ang ilang amahan nga si Zebedeo diha sa sakayan kauban sa mga sinuholan, ug mikuyog sila kaniya. **21** Ug nangadto sila sa Capernaum; ug dihadhiha sa adlaw nga igpapahulay misulod siya sa sinagoga ug nagpanudlo. **22** Ug nahibulong sila sa iyang pagpanudlo, kay kanila nagpanudlo man siya ingon nga may kagahum; ug dili ingon sa mga escriba. **23** Ug niadtong tungora, sa sulod sa ilang sinagoga didtoy tawo nga gisudlan sa usa ka mahugaw nga espiritu; **24** ug misinggit ang mahugawng espiritu nga nag-ingon, "Unsay imong labut kanamo, Jesus nga Nazaretnon? Mianhi ba ikaw aron sa paglaglag kanamo? Nakaila baya ako kinsa ikaw, ang Balaan sa Dios." **25** Apan gibadlong siya ni Jesus nga nag-ingon, "Hilum diha, ug gumula ka kaniya!" **26** Ug ang mahugawng espiritu, sa nakapalit-ad ug nakapalimbag kaniya, ug sa nagsiyagit sa makusog nga tingog, migula gikan kaniya. **27** Ug nahibulong silang tanan, nga tungod niana nagpinangutan-anay sila nga nanag-ingon, "Unsa ba kini? Usa ka bag-ong pagpanudlo! Uban sa kagahum mosugo siya bisan pa sa mga mahugawng espiritu, ug sila mosugot kaniya." **28** Ug sa kalit ang iyang kabantug mikaylap sa tanang kasikbit nga dapit sulod sa kayutaan sa Galilea. **29** Ug dihadhiha mipahawa siya sa sinagoga, ug kinuyogan ni Santiago ug ni Juan, siya misulod sa balay nila ni Simon ug Andres. **30** Ug ang babayeng ugangan ni Simon naghigda nga gihilantan, ug dihadhiha gisuginlan nila si Jesus mahitungod kaniya. **31** Ug iyang giduol ug gikuption siya diha sa kamot ug gipatindog, ug siya gihuwasan sa hilanat ug mialagad kanila. **32** Ug sa pagkasawomsom, sa pagsalop na sa Adlaw, ilang gipangdala ngadto kaniya ang tanang mga masakiton ug mga gipangyawaan. **33** Ug ang mga tawo sa tibuok lungsod nanagtapok atbang sa pultahan. **34** Ug iyang gipangayo ang daghang nanagmasakit sa nagkalainlain mga balatian, ug iyang gipagula ang daghang mga yawa; ug wala niya tugoti ang mga yawa sa pagsulti, kay nakaila man sila kaniya. **35** Ug unya sayo sa kaadlawon, sa dugay pa ang kabuntagon, siya mibangon ug miadto sa usa ka dapit nga awaaw, ug didto nag-ampo siya. **36** Ug

siya giapas ni Simon ug sa iyang mga kauban, 37 ug sa hingkaplagan na nila siya, sila miingon kaniya, "Ang tanan nangita kanimo." 38 Siya miingon kanila, "Mangadto kita sa ubang dapit, sa mga silingang kalungsuran, aron didto usab magawali ako; kay mao kanay hinungdan ngano nga mianhi ako dinhi." 39 Ug ang tibuok Galilea gisuroy niya nga nagwali sulod sa ilang mga sinagoga ug nagpagula sa mga yawa. 40 Ug didtoy usa ka sanlahon nga miduol ug nangamuyo kaniya, ug sa nagluhod siya miingon kaniya, "Kon buot ka, makahinlo ikaw kanako." 41 Ug sa giabut si Jesus ug kaluoy, gituyhad niya ang iyang kamot, ug mihikap ug miingon siya kaniya, "Buot ako; mamahinlo ka." 42 Ug dihadhiha nawad-an siya sa sanla ug nahimong mahinlo. 43 Ug si Jesus mitugon kaniya sa mahigpit gayud, ug midali sa pagpalakaw kaniya, 44 ug miingon kaniya, "Bantayi baya nga walay bisan kinsa nga imong suginlan; apan umadto ka ug magpakita ka sa sacerdote, ug himoa ang halad nga gisugo ni Moises mahitungod sa imong pagkahinlo, miingon nga pagpamatuod ngadto sa katawhan." 45 Apan milakaw siya ug misugod sa pagpanugilon sa hilabihan mahitungod niini, ug sa pagsabwag sa balita sa nahitabo, nga tungod niana si Jesus dili na makahimo sa dayag nga pagsuylod ug lungsod, kondili adto na lamang siya sa mga dapit nga awaaw; ug ang mga tawo nangadto kaniya gikan sa tanang dapit.

2 Ug sa paghibalik niya sa Capernaum tapus sa pipila ka adlaw, nadungog nga siya didto sa usa ka balay. 2 Ug daghan ang nagponisok didto, nga tungod niana wala nay dapit nga ila pang kasudlan, bisan pa diha duol sa pultahan; ug ngadto kanila giwali niya ang pulong. 3 Ug didtoy nangabut nga nanagdala kaniyag usa ka paralitico nga giyayongan sa upat ka tawo. 4 Ug kay dili man sila makaduol kang Jesus tungod sa panon sa mga tawo, ilang gibuslotan ang atop sa ibabaw niya; ug sa nakahimo na silag lungag, ilang gitonton ang higdaanan diin diha ang paralitico. 5 Ug sa pagkakita ni Jesus sa ilang pagsalig, siya miingon sa paralitico, "Anak, ang imong mga sala gipasaylo na." 6 Ug dihay pipila sa mga escriba nga nanaglingkod, ug diha sa ilang mga kasingkasing nangutana sila nga nanag-ingon, 7 "Nganong nagasulti man kining tawhana sa ingon? Usa kini ka pasipala! Kay kinsa bay makapasaylog mga sala kondili ang dios ra?" 8 Ug dihadhiha sa

nasabut ni Jesus diha sa iyang espiritu nga sa ingon nangutana sila sa ilang kaugalingon, siya miingon kanila, "Nganong nangutana man kamo sa ingon sa sulod sa inyong mga kasingkasing? 9 Kay hain bay labi pang masayon, ang pag-ingon ba ngadto sa paralitico, `Ang imong mga sala gipasaylo na,' o ang pag-ingon ba, `Bangon, dad-a ang imong higdaanan ug paglakaw'? 10 Apan aron mahibalo kamo nga ang Anak sa Tawo may kagahum diay dinhi sa yuta sa pagpasaylog mga sala" siya miingon sa paralitico 11 "ako magaingon kanimo, bangon, dad-a ang imong higdaanan ug pumauli ka." 12 Ug siya mibangon, ug dihadhiha gisakwat niya ang iyang higdaanan ug mipahawa siya sa atubangan nilang tanan paingon sa gawas, nga tungod niini nahibulong silang tanan ug nayagdaneg sa Dios, ug nanag-ingon, "Wala pa kitay nakita nga ingon niini!" 13 Ug si Jesus miadto na usab sa baybayon; ug ang tibuok panon sa katawhan miduol kaniya, ug iyang gipanudloan sila. 14 Ug sa naglakaw siya, iyang nakita ang anak ni Alfeo nga si Levi, nga naglingkod sa buhisanan; ug siya miingon kaniya, "Sumunod ka kanako." Ug siya mitindog ug mikuyog kaniya. 15 Ug sa naglingkod si Jesus tambong sa kan-anan sa balay ni Levi, dihay daghang mga maniningil sa buhis ug mga makasasala nga nanglingkod uban kaniya ug sa iyang mga tinun-an; kay diha may daghang mikuyog kaniya. 16 Ug ang mga escriba nga mga Fariseo, sa ilang pagkakita nga siya nagkaon kauban sa mga makasasala ug sa mga maniningil sa buhis, miingon sa iyang mga tinun-an, "Nganong mokaon man siya kauban sa mga maniningil sa buhis ug sa mga makasasala?" 17 Ug sa pagkadungog ni Jesus niini, siya miingon kanila, "Ang mga maayo rag lawas wala magkinahanglan ug mananambal, kondili ang mga masakiton; ako mianhi dili sa pagtawag sa mga matarung, kondili sa mga makasasala." 18 Ug ang mga tinun-an ni Juan ug ang mga Fariseo nanagpuasa; ug ang mga tawo miduol ug miingon kaniya, "Ngano ba nga ang mga tinun-an ni Juan ug ang mga tinun-an sa mga Fariseo magapuasa man, apan ang imong mga tinun-an wala man magpuasa?" 19 Kanila mitubag si Jesus nga nag-ingon, "Makahimo ba sa pagpuasa ang mga dinapit sa kasal samtang ang nabana anaa pa uban kanila? Samtang ang nabana anaa pa uban kanila, dili sila makahimo sa pagpuasa. 20 Apan moabut ra ang mga adlaw nga ang nabana pagakuhaon na gikan kanila, ug unya

magapuasa na sila niadtong adlaw. 21 Walay tawo nga magatapak ug bag-ong panapton diha sa daan nga sinina; kay kon mao pa, ang igatapak mabitas ra gikan niini, ang bag-o gikan sa daan, ug unya mahimo na hinoon ang labi pa ka dakung gisi. 22 Ug walay tawo nga magasulod ug bag-ong bino diha sa mga daang sudlanan nga panit; kay kon mao pa, ang bino mobusisi sa mga sudlanang panit, ug ang bino mausik, maingon man ang mga sudlanang panit; apan ang bag-ong bino kinahanglan anha isulod sa bag-ong mga sudlanang panit." 23 Usa niana ka adlaw nga igpapahulay, si Jesus naglakaw agi sa kaumahan sa mga trigo; ug samtang naglakaw sila, ang iyang mga tinun-an misugod sa pagpangutlog mga uhay. 24 Ug ang mga Fariseo miingon kaniya, "Tan-awa ra, ngano ba nga nagahimo man sila sa dili matarung pagabuhaton sulod sa adlaw nga igpapahulay sumala sa kasugoan?" 25 Kanila mitubag siya nga nag-ingon, Wala ba gayud kamo makabasa mahitungod sa gibuhat ni David sa diha nga nagkinahanglan siya ug gigutom, siya ug ang iyang mga kauban: 26 naunsa nga misulod man siya sa balay sa Dios, sa diha nga si Abiatar mao pa ang labawng sacerdote, ug mikaon sa mga tinapay nga binutang-sa-atubangan-sa-Dios, nga supak man unta sa kasugoan ang pagkaon niini ni bisan kinsa gawas sa mga sacerdote lamang, ug nanghatag usab siya niini ngadto sa mga kauban niya? 27 Ug siya miingon kanila, "Ang adlaw nga igpapahulay gibuhat alang sa tawo, dili ang tawo alang sa adlaw nga igpapahulay; 28 busa ang Anak sa Tawo agalon kang kinsa nailalum bisan pa ang adlaw nga igpapahulay."

3 Unya si Jesus misulod pag-usab sa sinagoga, ug didtoy usa ka tawo nga may kamot nga nakuyos. 2 Ug ilang gibantayan siya kon iya ba kining ayohon sa adlaw nga igpapahulay, aron ilang ikasumbong siya. 3 Ug siya miingon sa tawo nga may kamot nga nakuyos, "Umari ka." 4 Ug siya miingon kanila, "Uyon ba sa kasugoan ang pagbuhat ug makaayo o ang pagbuhat sa makadaut sulod sa adlaw nga igpapahulay, ang pagluwas ug kinabuhi o ang pagpatay?" Apan sila wala magtingog. 5 Uban sa kasuko milliraw siya sa pagsud-ong kanila, naguol tungod sa kagahi nilag kasingkasing, ug unya miingon sa tawo, "Ituy-od ang imong kamot." Gituy-od niya kini, ug ang iyang kamot hing-ulian. 6 Ang mga Fariseo nanggula, ug batok kang Jesus sila dihadiha nakigsabot sa mga

Herodianhon, kon unsaon nila siya sa pagpatay. 7 Ug si Jesus mipahawa uban sa iyang mga tinun-an ngadto sa lanaw, ug mikuyog kaniya ang usa ka dakung panon sa katawhan gikan sa Galilea. Gikan usab sa Judea, 8 ug sa Jerusalem ug sa Idumea, ug gikan sa mga dapit tabok sa Jordan, ug gikan sa kasikbitan sa Tiro ug Sidon, usa ka dakung panon sa katawhan midugok ngadto kaniya sa pagkadungog nila sa tanan nga iyang nabuhat. 9 Ug gisugo niya ang iyang mga tinun-an sa pag-andam ug sakayan alang kaniya tungod sa panon, aron dili siya mapiit niini; 10 kay daghan man ugod ang iyang gipang-ayo nga tungod niana ang tanang may mga sakit nagdinuotay paingon kaniya aron sa paghikap kaniya. 11 Ug inigkakita kaniya sa mga mahugawng espiritu, sila mohapa sa iyang atubangan ug managsinggit nga magaingon, "Ikaw mao ang Anak sa Dios!" 12 ug iyang gipinahan sila sa mahigpit gayud nga dili nila pag-ipaila siya. 13 Ug unya mitungas si Jesus sa kabungturan, ug iyang gitawag ngadto kaniya ang iyang mga gikagustohan; ug sila miduol kaniya. 14 Ug nagtudlo siyag napulog-duha nga ginganlan usab niyag mga apostoles, nga maoy magpakig-uban kaniya, ug maoy iyang pagasugoon aron sa pagwali, 15 ug sa pagbaton sa kagahum sa pagpagulag mga yawa. 16 Kining Napulog-Duha mao sila si Simon nga iyang giangaan ug Pedro; 17 si Santiago nga anak ni Zebedeo ug si Juan nga igsoon ni Santiago nga iyang gipang-angaan ug Boanerges, nga sa ato pa, mga tawo nga morag dalogdog; 18 si Andres, ug si Felipe, ug si Bartolome, ug si Mateo, ug si Tomas, ug si Santiago nga anak ni Alfeo, ug si Tadeo, ug si Simon nga Kananeyo, 19 ug si Judas Iscariote, ang nagbudhi kang Jess. 20 Ug unya misaka si Jesus sa balay; ug ang panon sa katawhan midugok na usab nga tungod niana wala na gani sila makagayon sa pagpangaon. 21 Ug sa pagkadungog niini sa iyang mga higala, miadto sila aron sa pagkuha kaniya, kay matud pa nila, "Kini siya naboang." 22 Ug ang mga escriba nga nanghilugsong gikan sa Jerusalem nanag-ingon, "Kini siya hingsudlan ni Beelzebu, ug siya nagapagulag mga yawa pinaagi sa punoan sa mga yawa." 23 Ug iyang gitawag sila ngadto kaniya, ug iyang gisulthian sila pinaagig samingay, nga nag-ingon, "Unsaon ba ni Satanas sa pagpagula kang Satanas? 24 Kon ang usa ka gingharian nabahin batok sa iyang kaugalingon, kanang ginghariana dili makabarug. 25 Ug kon ang usa ka panimalay nabahin batok sa iyang

kaugalingon, kanang panimalaya dili makabarug. 26 Ug kon si Satanas misupil batok sa iyang kaugalingon ug nabahin, nan, dili siya makabarug, hinonoa nagapaingon siya sa iyang pagkatapus. 27 Apan walay bisan kinsa nga makahimo sa pagsulod sa balay sa usa ka tawong kusgan ug sa pag-agaw sa iyang kabtangan, gawas hinoon kon iya unang gapuson ang tawong kusgan; unya ugaling makapangawat na siya sa balay niini. 28 "Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga ang mga tawo pagapasayloon sa tanan nilang mga pagpakasala ug sa bisan unsang pagpasipala nga ilang pagalitokon; 29 apan bisan kinsa nga magapasipala batok sa Espiritu Santo dili gayud pagapasayloon, hinonoa pakasad-on siya sa sala nga dayon" (aiōn g165, aiōnios g166) 30 kay sila nanag-ingon man ugod, "Aduna siyay mahugaw nga espiritu." 31 Ug unya nangabut ang iyang inahan ug mga igsoong lalaki; ug sa nanagtindog sila didto sa gawas, ilang gipaadtoan siya ug gipatawag. 32 Ug dihay panon sa katawhan nga nanaglingkod libut kaniya; ug sila miingon kaniya, "Ang imong inahan ug ang imong mga igsoong lalaki atua sa gawas, nangita sila kanimo." 33 Kanila mitubag siya nga nag-ingon, "Kinsa ba ang akong inahan ug ang akong mga igsoong lalaki?" 34 Ug siya miliraw sa pagsudong sa mga nanag-alirong kaniya, ug unya miingon siya, "Ania ra ang akong inahan ug mga igsoong lalaki! 35 Kay bisan kinsa nga magabuhat sa kabubuton sa Dios, mao kana siya ang akong igsoong lalaki ug akong igsoong babaye ug akong inahan."

4 Unya misugod na usab si Jesus sa pagpanudlo didto sa lapyahan sa lanaw. Ug midugok ngadto kaniya ang usa ka dakung panon sa katawhan, nga tungod niana misakay siya ug milingkod sa usa ka sakayan diha sa lanaw; ug ang tibuok panon diha sa mamala sa lapyahan sa lanaw. 2 Ug iyang gitudloan sila sa daghang mga butang pinaagig mga samingay, ug sa iyang pagpanudlo siya miingon kanila, 3 "Paminaw kamo! Usa ka magpupugas miadto aron sa pagsabud ug binhi. 4 Ug sa nagsabud siya, may mga binhi nga diha mahulog sa daplin sa dalan ug ang mga langgam nanugok ug ilang gipanagtuka kini. 5 Ug may ubang mga binhi nga diha mahulog sa kabatoan, diin dili daghan ang yuta, ug kini migitib dayon sanglit kini wala may giladmon diha sa yuta; 6 ug unya sa pagsubang sa Adlaw, kini nalawos; ug kay wala may gamut, kini nalaya. 7 Ug may ubang

mga binhi nga diha mahulog sa kasampinitan, ug ang mga sampinit mitubo ug milumos niini, ug wala kini makapamunga. 8 "Ug ang ubang mga binhi diha mahulog sa maayong yuta, ug kini namunga nga nagtubo ug milambo ug nagpaanig katloan ka pilo, ug kan-oman ka pilo, ug usa ka gatus ka pilo." 9 Ug siya miingon, "Ang may mga dalunggan nga makadungog, kinahanglan magpatalinghug." 10 Ug sa diha nga nag-inusara siya, ang mga nanag-alirong kaniya kauban sa Napulog-Duha nangutana kaniya mahitungod sa mga samingay. 11 Ug siya miingon kanila, "Kaninyo giingatag ang tinagoan mahitungod sa gingharian sa Dios; apan kanila nga anaa sa gawas, ang tanan ipaagig mga samingay; 12 "aron nga sila sa pagkatinuod magatutok apan dili makakita, ug sa pagkatinuod magapaminaw apan dili makasabut, basi unyag managpamalik sila pag-usab ug pasayloon." 13 Ug siya miingon kanila, "Wala ba diay kamo makasabut niining samingaya? Nan, unsaon man diay ninyo pagpakasabut sa tanang mga samingay? 14 Ang gisabud sa magpupugas mao ang pulong. 15 Ug mao kini sila ang diha sa daplin sa dalan nga gisaburan sa pulong; sa ilang pagkadungog niini, si Satanas mitunggha dayon ug iyang gisakmit ang pulong nga gikasabud kanila. 16 Ug ingon man usab, mao kini sila ang gikasabud diha sa kabatoan, nga sa pagkadungog nila sa pulong, kini dihadhiha ilang pagadawaton uban sa kalipay. 17 Ug sila walay gamut diha sa ilang kaugalingon, hinoon magapabilin silag makadiyot; unya, inig-abut sa kasakitan o pagpanglutos tungod sa pulong, sila mobiya dayon gikan sa pagtoo. 18 Ug ang uban mao ang gikasabud diha sa kasampinitan; kini sila mao kadtong makadungog sa pulong, 19 apan ang kabalaka dinhi sa kalibutan ug ang kalipay tungod sa mga bahandi, ug ang kaibog alang sa ubang mga butang, mosulod ug magalumos sa pulong, ug kini dili makapamunga. (aiōn g165) 20 Apan ang mga gikasabud diha sa maayong yuta mao kadtong makadungog sa pulong ug magadawat niini ug mamunga, sa katloan ka pilo, ug kan-oman ka pilo, ug usa ka gatus ka pilo." 21 " Ug siya miingon kanila, " Kuhaon ba ang suga aron ibutang kini sa ilalum sa gantangan o sa ilalum sa katri, ug dili hinoon sa ibabaw sa tongtonganan? 22 Kay walay nahisalipdan nga dili igapadayag, o natago nga dili igabutyag. 23 "Kon ang bisan kinsa may mga dalunggan nga makadungog, kinahanglan siya magpatalinghug." 24 "Ug siya

miingon kanila, "Kinahanglan magbantay kamo sa inyong pagapamatian; ang takus nga inyong igahatag mao usab ang takus nga inyong pagadawaton, ug labaw pa gani unya ang igahatag kaninyo. 25 Kay siya nga adunay iya pagahatagan ug labaw pa, apan siya nga walay iya pagakuhaan sa bisan unsa nga anaa kaniya. 26 "Ug siya miingon, " Ang gingharian sa Dios sama sa usa ka tawo nga magasabud ug binhi diha sa yuta, 27 ug unya matulog siya sa gabii ug mobangon sa adlaw, ug ang binhi mogitib ug motubo sa paagi nga dili niya mahibaloan. 28 Ang yuta, pinaagi sa kaugalingon niini, nagahatag ug abut: ang nahauna mao ang dahon, unya ang uhay, ug unya ang bus-ok nga lugas sa uhay. 29 Apan inigkahinog na sa uhay, dihadhiha iyang gamiton ang galab kay ang ting-ani nahiabut na." 30 Ug siya miingon, "Sa unsa ba ikapanig-ingon nato ang ngingharian sa Dios, o unsa bang samingaya ang atong gamiton alang niini? 31 Kini samag liso sa mustasa nga sa pagpugas niini diha sa yuta, kini mao ang labing gamay sa tanang mga liso dinhi sa yuta; 32 apan sa ikapugas na, kini motubo ug mahimong labing daku sa tanang mga tanum nga utanon, ug manglipang ang dagkung mga sanga niini, nga tungod niana ang mga langgam sa kalangitan makahimo sa ilang batuganan diha sa iyang landong." 33 Ug pinaagi sa daghang mga samingay nga sama niini, ang pulong gisulti ni Jesus ngadto kanila, sumala sa ilang katakus sa pagsabut niini. 34 Ug siya wala magsulti kanila nga dili pinaagig samingay, apan sa tago gisaysay niya ang tanan ngadto sa iyang kaugalingong mga tinun-an. 35 Ug sa maong adlaw, sa pagkahapon na kaayo, siya miingon kanila, "Manabok kita ngadto sa usang daplin." 36 Ug sa namahawa sila sa panon sa katawhan, ilang gidala siya uban kanila sa sakayan diin diha na siyang daan. Ug dihay ubang mga sakayan nga mikuyog kaniya. 37 Ug unya miabut ang usa ka makusog nga unos, ug ang mga balud mitabontabon sa sakayan, nga tungod niana ang sakayan nagkapuno na sa tubig. 38 Apan siya didto sa ulin nagkatulog nga nag-unlan. Ug siya gipukaw nila nga nag-ingon, "Magtutudlo, wala ka ba lang magkabana nga mangalumos kita?" 39 Ug siya nagmata ug iyang gibadlong ang hangin, ug miingon siya sa lanaw, "Hilum! Hunong!" Ug ang hangin milunay, ug miabut ang dakung kalinaw. 40 Ug siya miingon kanila, "Nganong nalisang man kamo? Wala ba kamoy pagsalig?" 41 Ug giabut silag dakung kahadlok, ug nasig-ingon ang usa sa usa, "Kinsa man

diay kini siya, nga bisan pa ang hangin ug ang lanaw mopatoo man kaniya?"

5 Ug unya nahiabut sila sa pikas nga daplin sa lanaw, sa kayutaan sa mga Gerasenhon. 2 Ug sa paghikawas niya sa sakayan, gisugat siya sa usa ka tawo nga gikan sa mga lubong. Kini siya may mahugaw nga espiritu, 3 ug nagpuyo sa mga lubong; ug wala nay bisan kinsa pa nga makagapos kaniya, bisan pa pinaagig talikala; 4 kay sa makadaghan na giposasan siya sa mga tiil ug siya gitalikalaan, apan igo lang niyang puto-putoon ang mga talikala ug balibalion ang mga posas; ug walay bisan kinsa nga arang makabuntog kaniya. 5 Magabii ug maadlaw, adto siya sa mga lubong ug sa kabukiran, magsinggit kanunay ug magbun-og sa iyang kaugalingong lawas pinaagig mga bato. 6 Ug sa pagkaalinggat niya kang Jesus gikan sa layo, siya midalagan ngadto kaniya ug misimba kaniya, 7 ug nagsiyagit sa makusog nga tingog nga nag-ingon, "Unsay imong labut kanako, Jesus, Anak sa Labing Halangdong Dios? Tungod sa Dios, mangamuyo ako kanimu, ayaw intawon ako pagsakita." 8 Kay si Jesus nakaingon man ugod kaniya, "Gumula ka sa tawo, ikaw, espiritu nga mahugaw!" 9 Ug si Jesus nangutana kaniya, "Kinsa may imong ngalan?" Ug siya mitubag nga nag-ingon, "Ang akong ngalan mao si Legion, kay daghan man kami." 10 Ug nangamuyo siya pag-ayo kaniya nga unta dili niya pag-abugon sila sa gawas niadtong yutaa. 11 Ug didtoy usa ka dakung panon sa mga baboy nga nanag-ungad diha sa bakilid. 12 Ug kaniya nangamuyo ang mga espiritu nga nanag-ingon, "Paadtoa kami nianang mga baboy ug pasudla kami kanila." 13 Ug iyang gitugotan sila. Ug ang mga mahugawng espiritu nanggula gikan sa tawo ug misulod sa mga baboy; ug ang panon, nga may gidaghanon nga mga duha ka libo, mihaguros pagdulhog sa pangpang ngadto sa lanaw, ug nangalumos sila diha sa lanaw. 14 Ug nanalagan ang mga magbalantay sa mga baboy, ug ilang gisugilon kini sa siyudad ug sa banika. Ug midugok ang mga tawo aron sa pagtan-aw kon unsa ang nahitabo. 15 Ug nangadto sila kang Jesus, ug ilang nakita ang kaniadto giyawaan nga naglingkod didto, ang tawo nga may legion nga nagsinina na ug maayo nag pamuot; ug sila nangalisang. 16 Ug ang mga nakakita niini nanugilon mahitungod sa gidangatan sa giyawaan ug sa mga baboy. 17 Ug misugod sila sa

pagpangamuyo kang Jesus sa pagpahawa sa ilang kayutaan. **18** Ug sa nagsaka si Jesus sa sakayan, ang tawo nga kaniadto giyawaan nangamuyo kaniya nga unta makakuyog siya kang Jesus. **19** Apan siya wala motugot ug miingon kaniya, "Pumauli ka sa imong balay, ngadto sa imong kahigalaan, ug isugilon mo kanila unsa ka daku ang gihimo sa Ginoo alang kanimo, ug giunsa niya ang pagkaluoy kanimo." **20** Ug milakaw siya ug didto sa Decapolis misugod siya sa pagpanugilon unsa ka daku sa gihimo ni Jesus alang kaniya; ug nahitingala ang tanan. **21** Ug sa nakatabok na usab si Jesus sakay sa sakayan ngadto sa pikas nga daplin, midugok ngadto kaniya ang usa ka dakung panon sa katawhan; ug siya diha sa baybayon sa lanaw. **22** Ug miabut ang usa sa mga punoan sa sinagoga, nga ginganlan si Jairo; ug sa iyang pagkakita kang Jesus, mihapa siya sa tiilan niya, **23** ug kaniya nangamuyo siya sa hilabihan gayud nga nag-ingon, "Ang akong batang babaye himalatyon. Adtoa ug itapion ang imong mga kamot diha kaniya, aron mamaayo ug mabuhi siya." **24** Ug siya miuban kaniya. **25** Ug dihay usa ka babaye nga gitalinug-an sulod na sa napulog-duha ka tuig, **26** ug daghan na ang gipaantus kaniya sa daghang mga mananambal, ug ang tanan niyang katigayonan nahurot na niyag gasto, ngani wala siya mamaayo hinonoa misamot siya pagkadaut. **27** Ug sa pagkadungog niya sa mga gikasugilon mahitungod kang Jesus, miduol siya sa iyang luyo taliwala sa panon sa katawhan ug gihikap niya ang iyang sapot. **28** Kay siya nag-ingon, "Kon makahikap lang ako sa iyang mga sapot, mamaayo gayud ako." **29** Ug dihadhiha mitang-on ang iyang talinugo, ug gibati niya diha sa iyang lawas nga siya naayo na gikan sa iyang sakit. **30** Ug si Jesus, sa nailhan niya sulod sa iyang kaugalingon nga may gahum nga migula gikan kaniya, dihadhiha miliso taliwala sa panon sa katawhan ug miingon, "Kinsa bay mihikap sa akong mga sapot?" **31** Ang iyang mga tinun-an miingon kaniya, "Nakita mo ang panon sa katawhan nga nagadutdot libut kanimo, ngani mangutana pa ikaw, 'Kinsa bay mihikap kanako?'" **32** Ug siya miliraw sa pagtan-aw kon kinsa ang naghimo niadto. **33** Ug ang babaye, sa hingbaloan niya ang nahitabo kaniya, miduol nga nahadlok ug nagkurog ug mihapa sa iyang atubangan, ug kaniya gisugilon niya ang tanan nga tinuod. **34** Ug si Jesus miingon kaniya, "Anak, ang imong pagsalig nakapaayo kanimo; lumakaw ka nga

malinawon ug magmaayo ka gikan sa imong sakit." **35** Ug samtang nagsulti pa siya, dihay nangabut gikan sa balay sa punoan sa sinagoga, nga nanag-ingon, "Ang imong anak patay na; nganong imo pa mang hagoon ang Magtutudlo?" **36** Apan sa walay pagpanumbaling sa ilang gisulti, si Jesus miingon sa punoan sa sinagoga, "Ayaw kahadlok, sumalig ka lamang." **37** Ug wala siyay gitugotan sa pagkuyog kaniya gawas kang Pedro ug kang Santiago ug kang Juan nga igsoon ni Santiago. **38** Ug sa paghiabut nila sa balay sa punoan sa sinagoga, nakita niya ang kaguliyang ug ang mga tawo nga nanagpanghilak ug nanagminatay sa makusog. **39** Ug sa paghisulod na niya, siya miingon kanila, "Ngano bang nagakaguliyang man kamo ug nagapanghilak? Ang bata wala mamatay, kondili nagakatulog." **40** Ug ilang gipanagkataw-an siya. Apan iyang gipagowa silang tanan; ug iyang gidala uban kaniya ang amahan ug inahan sa bata ug ang mga kakuyog niya, ug misulod siya sa dapit diin didto ang bata. **41** Ug iyang gigunitan siya sa kamot ug miingon kaniya, "Talita, cumi"; nga sa ato pa, "Inday, magaingon ako kanimo, bumangon ka." **42** Dihadiha mibangon ang bata ug naglakaw; kay siya napulog-duha na man ka tuig ang idad. Ug dihadhiha giabut silag dakung kahibulong. **43** Ug gibaoran sila ni Jesus sa mahigpit gayud nga kinahanglan walay bisan usa nga mahibalo niini, ug iyang gisugo sila sa paghatag ug makaon ngadto sa bata.

6 Ug si Jesus mipahawa didto ug miadto sa iyang kaugalingon lunsod ug ang iyang mga tinun-an mikuyog kaniya. **2** Ug sa pagkaadlaw nga igpapahulay, siya misugod sa pagpanudlo sulod sa sinagoga; ug ang daghang nakadungog kaniya nahibulong nga nanag-ingon, "Diin ba niya hibatoni kining mga butanga? Ug unsa bang kaalama kining gikahatag kaniya. Ug ang mga milagro nga nahimo pinaagi sa iyang mga kamot! **3** "Dili ba siya mao man ang panday, ang anak ni Maria ug igsoon nila ni Santiago ug ni Jose ug ni Judas ug ni Simon? Ug dili ba ang iyang mga igsoong babaye ania man uban kanato?" Ug kaniya nakaplagan nila ang kahigayonan sa pagkapangdol. **4** Ug si Jesus miingon kanila, "Ang profeta dungganon bisan diin, gawas sa iyang kaugalingong lungsod ug sa iyang kaugalingong kaparyentihan ug sa iyang kaugalingong panimalay." **5** Ug didto wala siya makahimog mga milagro, gawas sa pagtapion sa iyang mga kamot diha sa pipila

ka mga masakiton ug iyang gipang-ayo sila. 6 mga pangulo sa kasundalohan ug sa mga kadagkuan
 Ug nahibulong siya tungod sa ilang pagkawalay sa Galilea 22 Kay sa diha nga ang babayeng anak
 pagtoo. 7 Ug ang Napulog-Duha iyang gitawag ngadto ni Herodias misulod ug misayaw, nahimuot kaniya
 kaniya, ug gisugdan niya ang pagpadala kanila nga si Herodes ug ang iyang mga dinapit; ug ang hari
 magtinagurha, ug gihatagan niya silag kagahum batok miingon sa dalaga, "Pangayo kanako sa bisan unsang
 sa mga mahugawng espiritu. 8 Ug iyang gitugon sila gusto mo, ug ihatag ko kini kanimo." 23 Ug kaniya
 nga walay bisan unsa nga ilang dad-on alang sa nanumpa siya nga nag-ingon, "Bisan unsay imong
 ilang panaw, gawas sa sungkod, walay tinapay, walay pangayoon kanako, ihatag ko kini kanimo bisan pa
 puntil, walay kuwarta sa ilang mga bulsa sa bakus; 9 ang katunga sa akong gingharian." 24 Ug ang dalaga
 hinoon sa paggamit ug mga sapin, apan sa dili pagsul- migowa ug nangutana sa iyang inahan, "Unsa bay
 ob ug duha ka buok kamisola. 10 "Ug siya miingon akong pangayoon?" Ug siya mitubag, "Ang ulo ni
 kanila, " Asa gani kamog balay nga kasak-an, pabiliin Juan nga magbabautismo." 25 Ug dihadiha midali
 kamo didto hangtud sa inyong pagpamahawa sa siya sa pagsulod ngadto sa atubangan sa hari ug
 maong dapit. 11 Ug kon sa bisan unsang dapit kamo kaniya nangayo siya nga nag-ingon, "Gusto ko nga
 dili dawaton ug dili patalinghugan, inigpamahawa karon dayon ihatag mo kanako ang ulo ni Juan
 ninyo, itaktak ninyo ang mga abog nga anha sa inyong nga Bautista, sinulod sa bandiha." 26 Ug ang hari
 mga tiil ingon nga pagtutol batok kanila." 12 Ug sila nasubo sa hilabihan gayud, apan tungod sa iyang
 nanglakaw ug nagwali nga kinahanglan maghinulsol mga panumpa ug sa iyang mga dinapit, dili niya
 ang mga tawo. 13 Ug ilang gipagula ang daghang buot usbon ang iyang pulong ngadto kaniya. 27 Ug
 mga yawa, ug gihidhiran nilag lana ang daghang dihadiha gisugo sa hari ang usa ka sundalo sa mga
 mga yawa, ug gihidhiran nilag lana ang daghang bantay sa pagkuha sa ulo ni Juan. Ug iyang giadto
 mga masakiton ug gipang-ayo sila. 14 Ug si hari ug gipunggotan siya sa sulod sa bilangoan, 28 ug
 Herodes nakadungog niini, kay ang ngalan ni Jesus ang ulo iyang gidala sinulod sa bandiha, ug gihatag
 nabantug na man. Ug dihay nanag-ingon, "Si Juan niya sa dalaga; ug kini gihatag sa dalaga ngadto sa
 nga magbabautismo gibanhaw gikan sa mga patay; ug iyang inahan. 29 Ug sa pagkadungog niini sa mga
 ug mao kanay hinungdan ngano nga kining mga gahuma tinun-an ni Juan, nangadto sila ug gikuha nila ang
 maabtik diha kaniya." 15 Apan ang uban nanag-ingon, iyang lawas ug gipahiluna kini sa usa ka lubnganan.
 "Kini mao si Elias." Ug ang uban nanag-ingon, "Kini 30 Ug unya ang mga apostoles nagkatigum pag-
 profeta, sama sa usa sa mga profeta sa karaan." 16 usab uban kang Jesus, ug kaniya ilang gisugilon ang
 Apan sa pagkadungog niini ni Herodes, siya miingon, tanan nga ilang nahimo ug gipanudlo. 31 Ug siya
 "Nabanhaw si Juan nga akong gipapunggotan." 17 miingon kanila, "Pangadto kamo nga kamokamo ra
 Kay si Herodes ugod mao man ang nagsugo sa sa usa ka dapit nga awaaw, ug pamahulay kamog
 pagpadakop kang Juan, ug nagpagapos kaniya sa makadiyot." Kay daghan man ugod ang mga tawo
 biangoan tungod kang Herodias nga asawa ni Felipe nga nagpangadto-nganhi, ug si Jusu ug ang mga
 nga igsoon niya ni Herodes; kay gipangasawa man tinun-an halos makagayon bisan sa pagpangaon.
 siya ni Herodes. 18 Kay si Juan nakaingon man ugod 32 Ug sakay sa sakayan nangadto sila sa usa ka
 kang Herodes, "Dili uyon sa balaod ang paghupot dapit nga awaaw nga silasila ra. 33 Ug daghan ang
 mo sa asawa sa imong igsoon." 19 Ug si Herodias nakakita kanila sa ilang paggikan, ug nakaila kanila;
 nasilag batok kaniya, ug buot unta niyang patyon ug kini sila midali pagpanalagan sa mamala paingon
 siya. Apan wala siya makagayon, 20 tungod kay si didto gikan sa tanang kalungsuran, ug miabut sila
 Herodes nahadlok man kang Juan, sanglit nahibaloan didto nga una pa kanila. 34 Ug sa pagtakas ni Jesus
 man niya nga siya maoy matarung ug balaan nga sa mamala, iyang nakita ang usa ka dakung pundok
 pagkatawo, ug iyang gipanalipdan siya. Ug sa iyang sa mga tawo, ug siya naluoy kanila, kay sila sama
 pagkadungog kaniya, siya nalibog sa hilabihan; ngani sa mga karnero nga walay magbalantay; ug iyang
 iyang gikalipay ang pagpatalinghug kaniya. 21 Apan gisugdan ang pagpanudlo kanila sa daghang mga
 miabut ang higayon sa diha nga sa pagkasumad butang. 35 "Ug sa pagkahapon na kaayo, kaniya
 sa iyang adlawng natawhan, si Herodes naghimog miduol ang iyang mga tinun-an ug miingon, " Awaaw
 kombira alang sa iyang mga punoang kawani ug sa kining dapita dinhi, ug karon hapon na kaayo; 36

"palakta na sila sa pagpangadto sa silingang kayutaan ug mga kabalangayan aron makapamalit silag ilang makaon." 37 Apan siya mitubag kanila, "Kamoy maghatag kanilag makaon." Ug sila miingon kaniya, "Mangadto ba kami sa pagpalit ug balig duha ka gatus ka denario nga tinapay, ug among ipakaon kanila?" 38 Ug siya miingon kanila, "Pila ba ka buok ang inyong tinapay? Adtoa ug susiha ninyo." Ug sa nasayran na nila, sila miingon kaniya, "Lima, ug duha ka buok isda." 39 Ug iyang gisugo silang tanan sa pagpanglingkod nga magpundokpundok diha sa lunhawng mga balili. 40 Ug nanglingkod sila nga nagpundokpundok sa tinaggatus ug tinagkalim-an. 41 Ug sa nagkupot siya sa lima ka tinapay ug duha ka isda, miyahat siya sa langit ug nagpasalamat, ug iyang gipikaspikas ang mga tinapay ug gihatag ngadto sa iyang mga tinun-an aron idulot ngadto sa katawhan; ug iyang gibahinbahin ang duha ka isda alang kanilang tanan. 42 Ug nangaon silang tanan ug nabusog. 43 Ug ilang nahipos ang napulog-duha ka bukag nga mga tipik sa tinapay ug sa isda. 44 Ug ang mga nangaon sa tinapay may gidaghanon nga lima ka libo ka mga lalaki. 45 Ug dihadhiha ang iyang mga tinun-an gipasakay niya sa sakayan ug iyang gipauna kaniya sa pag-adto sa pikas nga daplin, sa Betsaida, samtang nagpalakaw pa siya sa panon sa katawhan. 46 Ug sa nakapanamilit na siya kanila, siya miadto sa kabungturan aron sa pag-ampo. 47 Ug sa pagkasawomsom na, ang sakayan didto na sa lawod sa lanaw, ug siya mao rang usa didto sa mamala. 48 Ug nakita niya sila nga nagkalisudlisud sa paggaud, kay songsongon man ang hangin. Ug sa may ikaupat nga hugna sa bantay sa kagabhion, kanila miadto siya nga naglakaw ibabaw sa tubig. Tuyo unta niya ang paglabay kanila, 49 apan sa ilang pagkakita kaniya nga naglakaw ibabaw sa tubig, ilang gidahum nga siya abat, ug sila naniyagit; 50 kay silang tanan nakakita man kaniya, ug nangalisang sila. Apan dihadhiha kanila misulti siya nga nag-ingon, "Salig kamo, ako kini; ayaw kamo kalisang." 51 Ug siya misaka sa sakayan ngadto kanila, ug ang hangin milunay. Ug sila nahibulong sa hilabihan gayud, 52 kay wala man ugod sila makasabut mahitungod sa tinapay, hinonoa nagmagahi ang ilang mga kasingkasing. 53 Ug sa nakatabok na sila, miabut sila sa yuta sa Genezarete ug midunggo sa baybayon. 54 Ug sa paghikawas na nila sa sakayan, dihadhiha nakaila kaniya ang mga tawo, 55 ug nagpanalagan sila ngadto-nganhi

sa tanang dapit niadtong yutaa, ug gisugdan nila ang pagpangdala sa mga masakiton diha sa mga higdaanan ngadto sa bisan diing dapit, diin atua siya sumala sa ilang madunggan. 56 Ug bisan diin siya mag-adto, sa mga kabalangayan, sa mga siyudad, o sa kaumahan, didto gipahimutang nila ang mga masakiton diha sa mga tiyanggihan, ug nagpakiluoy sila kaniya nga pahikapon unta sila bisan na lang sa borlas sa iyang kupo; ug nangaayo ang tanang nakahikap niini.

7 Ug sa gitapokan si Jesus sa mga Fariseo ug sa pipila sa mga escriba nga nangabut gikan sa Jerusalem, 2 ilang nakita nga may mga tinun-an niya nga nangaon nga hugawng mga kamot, sa ato pa, wala makapanghunaw. 3 (Kay ang mga Fariseo ugod, ug ang tanang mga Judio, dili man mokaon kon dili pa una sila makapanghunaw pag-ayo sa ilang mga kamot, agig pagbantay sa gikabilinbiling kalagdaan sa mga katigulangan; 4 ug inig-abut nila gikan sa tiyanggihan, dili sila mokaon gawas kon manghugas una sa ilang kaugalingon; ug daghan pang ubang mga gikabilinbiling kalagdaan nga ilang ginabantayan, ang paghugas sa mga tasa, sa mga kaang, ug sa mga sudlanan nga tumbaga.) 5 Ug kaniya nangutana ang mga Fariseo ug mga escriba nga nanag-ingon, "Ngano ba nga ang imong mga tinun-an wala man maggawi sumala sa gikabilinbiling kalagdaan sa mga katigulangan, ug nangaon man hinoon nga hugawng mga kamot?" 6 Ug siya miingon kanila, "Maayo gayud ni Isaias ang pagkahimo sa profesiya mahitungod kaninyong mga maut, sumala sa nahisulat nga nagaingon: `Kining mga tawhana nagapasidungog kanako pinaagi sa ilang mga ngabil, apan halayo kanako ang ilang kasing-kasing; 7 kawang lamang ang ilang pagsimba kanako, sanglit sa ilang pagpanudlo ila mang gipaka-doctrina ang kalagdaan nga hinimo lamag mga tawo.' 8 Inyong gibiyaan ang kasugoan sa Dios, ug maoy inyong ginahawiran ang gikabilinbiling kalagdaan sa mga tawo." 9 "Ug siya miingon kanila, " Maayo gayud ninyong pagkasalikway sa sugo sa Dios, aron inyong kabantayan ang inyong gikabilinbiling kalagdaan! 10 Kay si Moises nag-ingon, `Tumahod ka sa imong amahan ug sa imong inahan'; ug, `Ang magasultig dautan batok sa iyang amahan o inahan, kinahanglan gayud patyon siya.' 11 Apan magaingon kamo, `Kon ang usa ka tawo makaingon lang ngadto sa iyang

amahan o inahan, Ang kapahimuslan mo unta gikan kanako korban' (nga sa ato pa, gikahatag ngadto sa Dios) 12 sa ingon niini gipahigawas na ninyo siya sa pagbuhat ug bisan unsa alang sa iyang amahan o inahan, 13 "nga sa magong paagi ang pullong sa Dios inyong gipakawalay pulos tungod sa inyong kalagdaan nga inyong gikabilinbilin. Ug daghan ang mga sama niini nga inyong ginahimo." 14 "Ug ngadto kaniya iyang gitawag pag-usab ang mga tawo, ug miingon siya kanila, " Paminaw kanako, kamong tanan, ug sabta ninyo kini: 15 wala bisan unsa diha sa gawas sa tawo, nga sa paghisulod niini kaniya, makapahugaw kaniya; hinonoa ang mga butang nga magagula gikan sa sulod sa tawo mao ang makapahugaw kaniya. 16 Ang may mga dalunggan nga makadungog, kinahanglan siya magpatalinghug." 17 Ug sa nakapahawa na siya sa panon sa katawhan, sa paghisulod niya sa balay gipangutana siya sa iyang mga tinun-an mahitungod sa sambingay. 18 Ug siya miingon kanila, "Wala ba diay usab kamoy pagsabut? Wala ba ninyo palandunga nga bisan unsay magasulod sa tawo gikan sa gawas dili makapahugaw kaniya, 19 sanglit dili man kini mosulod sa iyang kasingkasing kondili nganha man lamang sa iyang tiyan, ug busa igaitsa ra sa gawas?" (Sa ingon niana iyang gipahayag nga malinis diay ang tanang kan-onon.) 20 Ug siya miingon, "Ang nagagula gikan sa sulod sa tawo mao ang makapahugaw sa tawo. 21 Kay gikan sa sulod, gikan sa kasingkasing sa tawo, nagagula ang mga dautang hunahuna, pakighilawas, pangawat, pagbuno, panapaw, 22 kaibog, kadautan, limbong, kaulag, kasina, panulti sa pagbuling sa dungog, pagkamapahitas-on, binoang, 23 "Tanan kining mga butanga nga dautan nagagikan sa sulod, ug mao kini ang makapahugaw sa tawo." 24 Ug sa pagpahawa ni Jesus didto, miadto siya sa kayutaan sa Tiro ug sa Sidon. Ug misulod siya sa usa ka balay; ug dili siya buot nga adunay masayud niini; apan bisan pa niini dili siya katagoan. 25 Hinonoa, dihadhiha usa ka babaye, kinsang batang babaye nagbaton ug mahugawng espiritu, nakadungog mahitungod kaniya, ug siya miadto ug mihapa sa iyang tiilan. 26 Ug ang babaye usa ka Gresyanhon, kaliwat sa mga taga-Seirofenicia. Ug siya mihangyo kaniya nga unta iyang pagulaon ang yawa gikan sa iyang anak. 27 Ug si Jesus miingon kaniya, "Kinahanglan busgon pag-una ang mga anak, kay dili matarung nga kuhaan ang tinapay nga alang sa mga anak ug iitsa kini ngadto sa

mga iro." 28 Apan kaniya mitubag siya nga nag-ingon, "Tinuod, Ginoo; ngani, bisan pa ang mga iro ilalum sa lamisa magakaon man sa mga momho sa mga bata." 29 Si Jesus miingon kaniya, "Tungod sa pagsulti mo niana, pumauli ka; ang yawa mipahawa na sa imong anak." 30 Ug siya mipauli, ug iyang nakita ang bata nga naghigda sa katri ug gigulaan na sa yawa. 31 Ug si Jesus mipahawa pag-usab sa kayutaan sa Tiro ug miadto sa Lanaw sa Galilea, agi sa Sidon latas sa kayutaan sa Decapolis. 32 Ug kaniya ilang gidala ang usa ka tawo nga bungol ug may pagkaamang; ug ilang gihangyo si Jesus nga unta itapion niya ang iyang kamot diha kaniya. 33 Ug sa napinig niya ang tawo gikan sa kadaghanan, gikulitog niya ang iyang mga tudlo sa mga dalunggan niini, ug nangluwa siya ug iyang gihikap ang dila niini; 34 ug sa nagyahat siya sa langit, nanghupaw siya ug miingon kaniya, "Effata," nga sa ato pa, "Maabli ka." 35 Ug naabli ang iyang mga dalunggan, ug naluag ang iyang dila, ug siya nakasulti na sa tataw. 36 Ug gitugon sila ni Jesus nga wala bisan usa nga ilang suginlan niini; apan sa naglabi ang iyang pagtugon kanila, naglabi pa usab hinoon ang ilang pagpanugilon niini. 37 Ug sa hilabihan ka dakung kahibulong, sila nanag-ingon, "Maayo gayud ang iyang pagkabuhat niining tanan! Bisang gani ang bungol iyang gihimo nga makadungog na ug ang amang nga makasulti na."

8 Ug niadtong panahona, sa nagkatapok na usab ang usa ka dakung panon sa katawhan, ug wala silay makaon, gitawag ni Jesus ang iyang mga tinun-an ngadto kaniya, ug miingon siya kanila, 2 "Naluoy ako sa katawhan, kay tulo na karon ka adlaw sa ilang pagpakig-uban kanako, ug wala silay makaon; 3 ug kon papaulion ko sila nga wala mga kaon, panguyapan sila sa dalan; ug ang uban kanila layo ra bag gigikanan." 4 Ug kaniya mitubag ang iyang mga tinun-an nga nanag-ingon, "Asa man kitag tinapay dinhi sa awaaw nga arang ikabusog niining maong panon sa katawhan?" 5 Ug nangutana siya kanila, "Pila ba ka buok ang inyong tinapay?" Sila mitubag, "Pito." 6 Ug gisugo niya ang panon sa katawhan sa pagpanglingkod sa yuta; ug iyang gikuha ang pito ka tinapay, ug sa nakapasalamat na siya, gipikaspikas niya kini ug gihatag ngadto sa iyang mga tinun-an aron ilang idulot; ug kini ilang gidulot ngadto sa katawhan. 7 Ug dihay ilang pipila ka gagmayng isda; ug sa nakapanalangin siya niini,

siya nagsugo nga idulot usab kini ngadto kanila. 8 kahoy nga naglakawlakaw." 25 Unya giusab ni Jesus Ug sila nangaon ug nangabusog; ug ilang gihipos sa pagtapihon ang iyang mga kamot diha sa mga ang mga tipik nga nahibilin nga mipuno sa pito ka mata niya; ug kini siya mitutok ug unya hing-ulian, mga alat. 9 Ug may mga upat ka libo ka tawo ug natin-aw na ang iyang pagtan-aw sa tanan. 26 ang nangaon. 10 Ug unya iyang gipapauli sila. Ug Ug siya gipapauli niya nga nag-ingon, "Ayaw gayud sa paghisakay niya dihadiha sa sakayan uban sa pag-adto sa balangay." 27 Ug si Jesus mipadayon sa iyang mga tinun-an, siya miadto sa kayutaan sa paglakaw kauban sa iyang mga tinun-an, ngadto sa Dalmanuta. 11 Ug unya nangabut ang mga Fariseo mga balangay sa Cesarea sa Filipino; ug diha sa dalan ug misugod sa pagpakiglantugi batok kaniya, ug aron ang iyang mga tinun-an gipangutana niya nga pagsulay kaniya, ila siyang gihangyo sa pagpakita ingon, "Sumala sa sulti sa mga tawo, kinsa man kono kanilag ilhanan gikan sa langit. 12 Ug sa sulod sa ako?" 28 Ug kaniya mitubag sila nga nanag-ingon, iyang espiritu nanghupaw siyang halalum ug miingon, "Si Juan nga Bautista kono; ug ang uban nagaingon nga si Elias kono; ug ang uban nga usa kono sa "Nganong nangita mag ilhanan kining kaliwatana? mga profeta." 29 Ug kanila nangutana siya nga nag Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, walay ingon, "Apan kamo, unsa may inyong sulti, kinsa man ilhanan nga igapakita niining kaliwatana." 13 Ug iyang ako?" Ug si Pedro mitubag kaniya, "Ikaw mao ang gibiyaan sila; ug sa nahibalik na siya pagsakay sa Cristo." 30 Ug gitugon niya sila sa dili pagsugilon sakayan, siya mitabok ngadto sa pikas nga daplin. 14 kang bisan kinsa mahitungod kaniya. 31 Ug unya Ug ang mga tinun-an nahikalimot sa pagdalag tinapay; iyang gisugdan ang pagsugilon kanila nga ang Anak sa sakayan. 15 Ug sila gipasidan-an niya nga nag-ingon, sa Tawo kinahanglan magaanus sa daghang mga "Bantayi ug likayi baya ninyo ang igpapatubo sa mga butang, ug nga igasalikway siya sa mga anciano ug Fariseo ug ang igpapatubo ni Herodes." 16 Ug kuno sa mga sacerdote nga punoan ug sa mga escriba, kini ilang gisultihan sa usag usa, nga nag-ingon, "Wala ug nga pagapatyon siya, ug nga tapus sa tulo ka man gani kitay tinapay." 17 "Ug sa iyang pagkamatikud adlaw mabanhaw siya. 32 Ug kanila gisulti niya kini niini, si Jesus miingon kanila, " Nganong ginasultihan sa walay paglipodlipod. Ug si Pedro mipinig kaniya man ninyo ang inyong wala pagpakadalag tinapay. ug iyang gisugdan siya sa pagbadlong. 33 Apan siya Dili pa ba gihapon kamo makakita ni makasabut? miliso ug sa pagkakita niya sa iyang mga tinun-an, Nagahi na ba gayud ang inyong mga kasingkasing? iyang gibadlong si Pedro ug miingon siya kaniya, 18 May mga mata man unta kamo, dili ba kamo "Pahawa diha, Satanas! Kay nagakabana ikaw dili sa makakita? May mga dalunggan man unta kamo, dili mga butang sa Dios, kondili sa mga butang sa mga ba kamo makabati? Wala ba kamo mahinumdom? tawo." 34 Ug ngadto kaniya iyang gitawag ang panon sa katawhan uban sa iyang mga tinun-an, ug siya 19 Pila ba ka bukag ang napuno sa mga tipik nga miingon kanila, "Kon adunay buot mosunod kanako, inyong nahipos niadtong akong pagpikaspikas sa kinahanglan magadumili siya sa iyang kaugalingon, lima ka tinapay alang sa lima ka libo?" Sila miingon ug magpas-an sa iyang krus, ug magasunod kanako. kaniya, "Napulogduha" 20 Ug siya miingon, "Ug pila 35 Kay bisan kinsa nga buot magapatunhay sa iyang kinabuhi, mawagtangan hinoon siya niini; apan bisan man ka alat ang napuno sa mga tipik nga inyong kinsa nga magawagtang sa iyang kinabuhi tungod kinabuhi ug tungod sa Maayong Balita, magapatunhay niini. 36 Kay unsa may kapuslanan alang sa usa ka 21 Ug siya miingon kanila, "Dili pa ba gihapon kamo makasabut?" 22 Ug tawo ang pagpakaangkon niya sa tibuok kalibutan unya miabut sila sa Betsaida. Ug dihay usa ka buta nga pagapildihan sa iyang kinabuhi? 37 Ug unsa may ikahatag sa tawo nga arang ikabawi niya sa iyang kinabuhi? 38 Kay bisan kinsa nga magakaulaw tungod kanako ug sa akong mga pulong dinhi niining mananapaw ug makasasala nga kaliwatan, igakaulaw 24 Siya miyahat ug mitubag nga nag-ingon, "Nakakita usab siya sa Anak sa Tawo inig-abut niya diha sa akog mga tawo, apan nakita ko sila nga morag mga

himaya sa iyang Amahan kauban sa mga manolunda nga balaan.

9 Ug siya miingon kanila, "Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga adunay mga nagabarug karon dinhi nga dili pa una makatilawg kamatayon hangtud nga makita na nila ang gingharian sa Dios nga mahiabut nga may gahum." **2** Ug tapus sa unom ka adlaw, giuban ni Jesus sila si Pedro ug si Santiago ug si Juan, ug iyang gidala sila sa pagtungas sa usa ka hataas nga bukid nga silasila ra didto; ug didto, sa ilang atubangan, nausab ang iyang dagway, **3** ug ang iyang mga sapot migilak sa hilabihang kaputi nga labaw pa sa kaputi gumikan sa bisan unsa nga pagladlad nga himoon dinhi sa yuta. **4** Ug kanila mitungha si Elias uban kang Moises; ug kini sila nakigsulti kang Jesus. **5** Ug si Pedro miingon kang Jesus, "Magtutudlo, maayo gayud nga ania kami dinhi; magbuhat kamig tulo ka payag, usa alang kanimo, usa alang kang Moises, ug usa alang kang Elias." **6** Kay siya wala man ugod mahibalo kon unsay isulti, kay nangalisang man sila sa hilabihan. **7** Ug unya usa ka panganud mitabon kanila, ug gikan sa panganud migula ang usa ka tingog nga nag-ingon, "Mao kini ang akong Anak nga pinalangga;" patalinghugi ninyo siya." **8** Ug sa mikalit sila pagliraw aron sa pagtanaw, wala na silay lain pang nakita uban kanila kondili si Jesus lamang. **9** Ug sa nanaglugsong sila sa bukid, iyang gitugon sila sa dili pagsugilon kang bisan kinsa mahitungod sa ilang nakita, hangtud nga ang Anak sa Tawo mabanhaw na gikan sa mga patay. **10** Busa ang maong sulti gitipigan nila pag-ayo, nga nagpangutan-anay kon unsa kanang pagkabanhaw gikan sa mga patay. **11** Ug kaniya nangutana sila nga nanag-ingon, "Nganong magaingon man ang mga escriba nga si Elias kinahanglan kono nga mouna usa sa pag-anhi?" **12** Ug kanila mitubag siya nga nag-ingon, "Tinuod nga si Elias mouna sa pag-anhi aron sa pagpasiuli sa tanang mga butang; ug dili ba nahisulat man mahitungod sa Anak sa Tawo nga sa ingon magaanus siya sa daghang mga butang ug pagatamayon? **13** "Apan sultihan ko kamo nga si Elias nahianhi na, ug siya gibuhatan nila sumala sa ilang gusto, ingon sa nahisulat mahitungod kaniya." **14** Ug sa paghiabut na nila sa mga tinun-an, nakita nila ang usa ka dakung panon sa katawhan nga naglibut kanila ug ang mga escriba nga nakiglantugi kanila. **15** Ug sa ilang pagkaalinggat kang Jesus,

dihadiha ang tibuk panon sa katawhan nahibulong sa hilabihan ug nanalagan ngadto kaniya ug miyukbo kaniya. **16** Ug siya nangutana kanila, "Unsa bay inyong gipakiglantugian kanila?" **17** Ug kaniya usa ka tawo sa panon mitubag nga nag-ingon, "Magtutudlo, ania gidala ko kanimo kining akong anak, kay kini siya ugod aduna may espiritu nga makapaamang; **18** "ug kon kini siya abuton na gani niini bisan diin, siya idakdak niya sa yuta, ug mobola ang iyang baba ug mokagot ang iyang mga ngipon ug mokiwi ang iyang kalawasan; ug gihangyo ko ang imong mga tinun-an sa pagpagula unta niini, apan wala sila makahimo." **19** Kanila mitubag si Jesus nga nag-ingon, "O dili matinoohon nga kaliwatan! Unsa ba ka taas sa panahon nga gikinahanglan pa sa akong pagpakig-uban kaninyo? Unsa ba ka taas sa panahon nga gikinahanglan pa sa akong pag-antus kaninyo? Dad-a siya dinhi kanako." **20** Ug gidala nila ang bata ngadto kaniya; ug sa pagkakita sa espiritu kang Jesus, sa kalit iyang gilubaglubag ang bata, ug kini natumba sa yuta ug nagligidligid nga nagpabola sa baba. **21** Ug si Jesus nangutana sa amahan niini, "Unsa na kadugay ang iyang pagkaingon niini?" Siya mitubag nga nag-ingon, "Sukad pa sa pagkabata. **22** "Ug sa masubsob ginatukmod siya niini ngadto sa kalayo ug ngadto sa mga tubig aron sa pagpatay kaniya, apan kon aduna may arang mo mahimo alang kanamo, kaloy-i intawon kami ug tabangi kami." **23** Si Jesus miingon kaniya, "Kon arang mahimo! Ang tanang butang mahimo ngadto sa magatoo." **24** Dihadiha ang amahan sa bata mituwaw nga nag-ingon, "Nagatoo ako; tabangi ang pagtoo ko nga nakulangani!" **25** Ug sa pagkakita ni Jesus nga ang panon sa katawhan nanagdungan sa pagsingabut nga nagdalagan, ang mahugawng espiritu iyang gibadlong nga nag-ingon kaniya, "Ikaw espiritu nga makapaamang ug makapabungol, nagasugo ako kanimo, gumula ka ug ayaw na siya suldi pag-usab." **26** Human sa makusog nga pagsiyagit, ug tapus makapalubag ug makapalit-ad sa bata sa hilabihan gayud, ang espiritu migula kaniya, ug ang bata daw patay, nga tungod niana ang kadaghanan kanila nanag-ingon, "Patay na siya." **27** Apan gigunitan siya ni Jesus diha sa kamot ug iyang gibangon siya, ug siya mitindog. **28** Ug sa paghiuli na ni Jesus sa balay, sa tago gipangutana siya sa iyang mga tinun-an nga nanag-ingon, "Nganong wala man kami makapagula kaniya?" **29** Siya mitubag kanila, "Kining matanga dili

mahimo sa pagpagula pinaagi sa bisan unsa gawas lamang sa pag-ampo." 30 Ug sila mipadayon sa paglakaw gikan didto ug miagi latas sa Galilea. Ug dili siya buot nga adunay mahibalo niini; 31 kay nanudlo man ugod siya sa iyang mga tinun-an, ug nag-ingon siya kanila, "Ang Anak sa Tawo igatugyan ngadto sa mga kamot sa mga tawo, ug ilang pagapatyon siya; ug sa mapatay na siya, mabanhaw siya human sa tulo ka adlaw." 32 Apan wala sila makasabut sa iyang gisulti, ug nahadlok sila sa pagpangutana kaniya. 33 Ug unya miabut sila sa Capernaum; ug sa paghisulod niya sa balay, nangutana siya kanila, "Unsa ba kadtong inyong gilalisan diha sa dalan?" 34 Apan sila wala motingog, kay diha sa dalan nanaglalisyay man ugod sila kon kinsa kanilay labing daku, 35 Ug siya milingkod ug ngadto kaniya iyang gitawag ang Napulog-Duha ug siya miingon kanila, "Kon adunay buot mahauna, kinahanglan magpaulahi siya sa tanan ug masulogon siya sa tanan," 36 Ug iyang gikuha ang usa ka gamayng bata ug gibutang niya kini diha sa ilang taliwala; ug sa nakugos niya kini, miingon siya kanila, 37 "Bisan nga tungod sa akong ngalan magadawat kinsa sa usa ka gamayng bata nga ingon niini, magadawat kanako; ug bisan kinsa nga magadawat kanako, magadawat dili kanako, kondili kaniya nga mao ang nagpadala kanako." 38 Ug si Juan miingon kaniya, "Magtutudlo, dihay tawo nga among nakita nga nagpagulag mga yawa pinaagi sa imong ngalan, ug amo siyang gidid-an kay wala man siya magasunod kanato." 39 Apan mitubag si Jesus nga nag-ingon, "Ayaw ninyo siya pagdid-i; kay walay bisan kinsa nga magahimog milagro ginamit ang akong ngalan, nga makaako lang dayon sa pagsultig dautan batok kanako. 40 Kay ang dili batok kanato, dapig kanato. 41 Kay sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga bisan kinsa nga magahatag kaninyog bisan usa na lang ka kabo nga tubig aron ipainom kaninyo tungod kay nagadala kamo sa ngalan ni Cristo, dili gayud siya mawad-an sa iyang balus. 42 "Bisan kinsa nga magaangin aron makasala ang usa niining mga gagmay nga nagasalig kanako, maayo pa lang unta hinoon kaniya kon gikahigtan siyang dakung galingan nga bato diha sa iyang liog ug gikatambog siya ngadto sa dagat. 43 Ug kon ang imong usa ka kamot mao ang makaingon kanimo sa imong pagpakasala, putla kini; kay maayo pa kanimo nga magasulod ka sa kinabuhi bisan pungkol kay sa may duha ikaw ka mga kamot apan igabanlud ka

ngadto sa inferno, sa kalayo nga dili arang mapalong (Geenna g1067) 44 diin ang ilang ulod dili mamatay, ug ang kalayo dili pagapalongon. 45 Ug kon ang imong usa ka tiil maoy makaingon kanimo sa imong pagpakasala, putla kini; kay maayo pa kanimo nga magasulod ka sa kinabuhi bisan bakul kay sa may duha ikaw ka mga tiil apan igabanlud ka ngadto sa inferno (Geenna g1067) 46 diin ang ilang ulod dili mamatay, ug ang kalayo dili pagapalongon. 47 Ug kon ang imong usa ka mata maoy makaingon kanimo sa imong pagpakasala, lugita kini; kay maayo pa kanimo nga magasulod ka sa gingharian sa Dios bisag usa na lang ang imong mata, kay sa may duha ikaw ka mga mata apan igabanlud ka ngadto sa inferno, (Geenna g1067) 48 diin ang ilang ulod dili mamatay, ug ang kalayo dili pagapalongon. 49 Kay ang matag-usa pagaasinan ug kalayo ug ang tanang halad-inihaw pagaasinan ug asin. 50 "Ang asin maoy usa ka maayong butang, apan kon ang asin mawad-an sa iyang kaparat, unsaon pa man nimo sa pagpabalik niini sa iyang kaparat? Batoni ang asin diha sa sulod sa inyong kaugalingon, ug pagdinaitay kamo sa usag usa."

10 Ug si Jesus mipahawa didto ug miadto sa kayutaan sa Judea ug sa tabok sa Jordan, ug didto gitapukan na usab siya sa mga panon sa katawhan; ug ingon sa iyang nabatasan, iya na usab silang gipanudloan. 2 Ug dihay mga Fariseo nga miduol kaniya, ug aron sa pagsulay kaniya gipangutana siya nila nga nanag-ingon, "Alang sa usa ka lalaki, uyon ba sa kasugoan ang pagpakigbulag niya sa iyang asawa?" 3 Siya mitubag kanila, "Unsa may gisugo ni Moises kaninyo?" 4 Sila miingon, "Si Moises mitugot sa lalaki sa paghimog sulat-pamatuod sa pakigbulag, ug unya sa pagbulag kaniya." 5 "Kanila mitubag si Jesus nga nag-ingon, " Tungod sa kasagutsoton ninyog kasingkasing, nagsulat siya kaninyo sa maong sugo. 6 Apan sukad sa sinugdan sa kabuhatan, `Ang Dios nagbuhat kanila nga lalaki ug babaye.' 7 `Tungod niining maong hinungdan, ang lalaki magabiya sa iyang amahan ug inahan ug makigtipon sa iyang asawa, 8 ug ang duha mahimong usa.' Tungod niini, dili na sila duroha kondili usa. 9 "Busa, ang sa Dios ginahiusa, sa tawo ayaw ipabulag sila." 10 Ug diha sa sulod sa balay gipangutana na usab siya sa mga tinun-an mahitungod niini. 11 "Ug kanila mitubag siya nga nag-ingon, " Bisan kinsa nga

mobulag sa iyang asawa ug unya mangusawag lain, kaniya, "Nan, kinsa man diay ang arang maluwas?" makapanapaw siya batok sa iyang unang asawa; 27 Ug si Jesus misud-ong kanila ug miingon, "Sa mga tawo dili gayud kini mahimo, apan sa Dios mahimo 12 "ug kon siya mao ang mobulag sa iyang bana ug unya mamanag lain, nakapanapaw siya." 13 Ug ug unya miingon siya kanila, "Paduola kanako ang gagmayng kabataan, ug ayaw ninyo sila pagpugngi; kay ang gingharian sa Dios ila sa mga sama kanila. 15 "Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga bisan kinsa nga dili magadawat sa gingharian sa Dios ingon sa dinawatan sa gamayng bata, dili siya makasulod niini." 16 Ug gikugos niya sila ug sa gipandangan niya sila sa iyang mga kamot, iyang gipanalanginan sila. 17 "Apan sa pagkakita ni Jesus niini, nasuko siya ug miingon siya kanila, "Ug sa paghigula niya diha sa dalan, dihay usa ka tawo nga midalagan ngadto kaniya ug miluhod sa iyang atubangan ug kaniya nangutana siya nga nag-ingon, "Maayong Magtutudlo, unsa bay akong buhaton aron makapanunod ako sa kinabuhing dayon?" (aiōnios g166) 18 "Kaniya mitubag si Jesus nga nag-ingon, "Nganong giingnan mo man ako nga maayo? Walay bisan usa nga maayo gawas sa Dios lamang. 19 "Nahibalo ikaw sa mga sugo: `Ayaw pagbuno, Ayaw pagpanapaw `Ayaw pagpangawat Ayaw pagsaksig bakak Ayaw pagpanikas, Tumahod ka sa imong amahan ug inahan." 20 Ug siya miingon kaniya, "Magtutudlo, kanang tanan ako nang ginabantayan sukad pa sa akong pagkabatan-on." 21 Ug si Jesus, sa nagsud-ong siya kaniya, nahigugma kaniya ug miingon kaniya, "Kulang kag usa ka butang; lumakaw ka, ibaligya ang imong katigayonan ug ang halin ihatag ngadto sa mga kabus, ug makabaton kag bahandi didto sa langit, ug unya umanhi ka ug sumunod ka kanako." 22 Ug ang tawo naminghoy tungod sa maong pulong, ug milakaw siya nga masulob-on; kay daku man ugod siyag katigayonan. 23 Ug si Jesus miliraw sa pagsud-ong ug miingon sa iyang mga tinun-an, "Pagkalisud gayud alang sa mga adunay bahandi ang pagsulod sa gingharian sa Dios!" 24 "Ug ang mga tinun-an nahibulong tungod sa iyang mga pulong. Apan kanila si Jesus misulti pag-usab nga nag-ingon, " Mga anak, alang sa mga managsalig sa bahandi pagkalisud gayud ang pagsulod sa gingharian sa Dios! 25 Masayon pa sa kamelyo paglusot sa mata sa dagum kay sa usa ka dato pagsulod sa gingharian sa Dios." 26 Ug nahitingala sila sa hilabihan gayud ug miingon sila kaniya, "Nan, kinsa man diay ang arang maluwas?" 27 Ug si Jesus misud-ong kanila ug miingon, "Sa mga tawo dili gayud kini mahimo, apan sa Dios mahimo 28 Ug si Pedro misugod sa pag-ingon kaniya, "Tan-awa, amo nang gibiyaa ang tanan ug nanagsunod kami kanimo." 29 Si Jesus mitubag nga nag-ingon, "Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga walay bisan usa nga nagbiyag balay o mga igsoong lalaki o mga igsoong babaye o inahan o amahan o mga anak o kayutaan, tungod kanako ug tungod sa Maayong Balita, 30 nga niining kinabuhia karon dili magadawat ug usa ka gatus ka pilo sa mga balay ug mga igsoong lalaki ug mga igsoong babaye ug mga inahan ug mga anak ug mga kayutaan, inubanag mga paglutos ug unya, sa kapanahonan nga umalabut, sa kinabuhing dayon. (aiōn g165, aiōnios g166) 31 "Apan daghan ang nagauna karon nga unya mangulahi, ug daghan ang nangulahi karon nga unya manag-una." 32 Ug diha sila sa dalan, nanagtungas paingon sa Jerusalem, ug naglakaw si Jesus nga nag-una kanila; ug nahibulong sila ug nangahadlok ang mga nanagsunod. Ug sa napinig na usab niya ang Napulog-Duha, iyang gisugdan sila sa pagsugilon mahitungod sa iyang dadangatan. 33 "Siya miingon, " Tan-awa, nagatungas kita karon padulong sa Jerusalem; ug ang Anak sa Tawo igatugyan ngadto sa mga sacerdote nga punoan ug sa mga escriba, ug ilang pagahukman siya ngadto sa kamatayon ug igatugyan ngadto sa mga Gentil; 34 "ug siya ilang pagabugalbugalan, ug pagalud-an, ug pagahampakon, ug pagapatyon; apan mabanhaw siya human sa tulo ka adlaw." 35 Ug miduol kaniya si Santiago ug si Juan, ang mga anak ni Zebedeo, ug miingon sila kaniya, "Magtutudlo, gusto unta namo nga imong buhaton kanamo ang bisan unsa nga among pangayoon kanimo." 36 Ug siya miingon kanila, "Kay unsa bay gusto ninyong buhaton ko kaninyo?" 37 Kaniya mitubag sila nga nanag-ingon, "Tugoti kami unya sa paglingkod diha sa imong himaya, ang usa anha sa imong too ug ang usa anha sa imong wala," 38 Apan si Jesus miingon kanila, "Wala kamo mahibalo sa inyong gipangayo. Makahimo ba kamo sa pag-inom sa kopa nga akong ginaimnan, o sa pagpabautismo sa bautismo nga ginabautismo kanako?" 39 Sila mitubag nga nanag-ingon, "Makahimo kami." Ug si Jesus miingon kanila, "Sa kopa nga akong ginaimnan, magainom kamo; ug sa bautismo nga ginabautismo kanako,

pagabautismohan kamo; 40 apan ang pagpalingkod dapit sa akong too o sa akong wala, dili ako ang pagtugot; kini alang lamang kanila nga gikatagan-an niini." 41 Ug sa pagkadungog niini sa napulo ka mga tinun-an, misugod sila sa pagkasuko batok kang Santiago ug kang Juan. 42 "Ug gitawag sila ni Jesus ngadto kaniya ug miingon siya kanila, " Kamo nasayud nga ang mga gipanag-isip nga mga punoan sa mga Gentil nagapakaagalon ngadto kanila, ug ang ilang mga kadagkuan nagapakahari ngadto kanila. 43 Apan kinahanglan dili kini mahitabo kaninyo; hinonoa bisan kinsay gustong modaku kaninyo, kinahanglan mainyo siyang sulogoon, 44 ug bisan kinsa ang gustong mohawod kaninyo, kinahanglan maulipon siya sa tanan. 45 Kay ang Anak sa Tawo mianhi dili aron pagaalagaron kondili sa pag-alagad ug sa paghatag sa iyang kinabuhi ingon nga lukat alang sa daghan." 46 Ug unya miabut sila sa Jerico; ug sa paggikan niya sa Jerico kauban sa iyang mga tinun-an ug sa usa ka dakung panon sa katawhan, diha sa daplin sa dalan naglingkod ang usa ka makililimos nga buta nga mao si Bartimeo nga anak ni Timeo. 47 Ug sa pagkadungog niya nga kadto mao diay si Jesus nga Nazareton, misugod siya sa pagsinggit nga nag-ingon, "Jesus, Anak ni David, kaluy-i ako!" 48 Ug siya gibadlong sa kadaghanan nga nagsugo kaniya sa paghilum; apan misamot pa hinoon siya sa pagsinggit nga nag-ingon, "Anak ni David, kaluy-i intawon ako!" 49 Ug si Jesus mihunong ug miingon, "Tawga siya." Ug ilang gitawag ang buta ug giingnan siya, "Sumalig ka; tindog, gitawag ikaw niya." 50 Ug giwakli niya ang iyang kupo, ug milukso ug miduol siya kang Jesus. 51 Ug si Jesus miingon kaniya, "Unsa may gusto mong buhaton ko alang kanimo?" Kaniya mitubag ang buta nga nag-ingon, "Magtutudlo, nga makakita na unta ako." 52 Si Jesus miingon kaniya, "Lumakaw ka; ang imong pagsalig nakapaayo kanimo." Ug dihadiha nakakita na siya ug mikuyog siya kang Jesus diha sa dalan.

11 Ug sa nagkahiduol na sila sa Jerusalem, sa pag-abut nila sa Betfage ug Betania, sa Bungtod sa mga Olivo, duha sa iyang mga tinun-an gisugo niya 2 "nga nag-ingon, " Umadto kamo nianang balangay sa atbang ninyo, ug inigsulod ninyo didto inyong makita dayon ang usa ka nati nga asno nga gihigot, nga wala pa gayud hikabay-ig tawo; hubara ninyo kini ug dad-a dinhi. 3 "Ug kon kaninyo adunay

mangutana nga magaingon, `Nganong gibuhat ninyo kana?' ingna ninyo, `Gikinahanglan kini sa Ginoo, ug igauli ra niya kini dinhi sa walay langan.'" 4 Ug nangadto sila ug ilang nakita ang nati nga asno diha sa gawas, diha sa dalan, ug gihigot sa pultahan; ug ilang gihubad kini. 5 Ug dihay nanagbarug didto nga miingon kanila, "Unsa kanang inyong gibuhat, nga gihubad man ninyo kanang nati nga asno?" 6 Ug mitubag sila sumala sa gitugon kanila ni Jesus; ug gitugotan sila nila sa pagkuha niini. 7 Ug ang nati nga asno ilang gidala kang Jesus, ug sa nahaklapan nila kini sa ilang mga sinina, mikabayo siya niini. 8 Ug daghan ang nanagpamuklad sa ilang mga sapot diha sa dalan, ug ang uban nanagkatag ug mga sangang dahonan nga mga pinutol nila gikan sa mga kabalangayan. 9 Ug nanagsinggit ang mga nag-una ug ang mga nagsunod nga nanag-ingon, "Hosanna!" Dalaygon siya nga nagaanhi sa ngalan sa Ginoo! 10 "Dalaygon ang taliabut nga gingharian sa atong amahan nga si David! Hosanna sa kahitasan!" 11 Ug miabut si Jesus sa Jerusalem ug miadto sa templo; ug sa nalibut na niya pagtan-aw ang tanang mga butang didto, ug kay hapon na man, migula siya paingon sa Betania kauban sa Napulog-Duha. 12 Ug sa sunod nga adlaw, sa naglakaw sila gikan sa Betania, si Jesus gigutom. 13 Ug sa pagkakita niya sa layolayo sa usa ka kahoyng igira nga dahonan, giduol niya kini basin pa makakaplag siyag bunga. Apan sa paghiduol niya niini, siya walay nakita gawas sa mga dahon lamang, kay kadto dili pa man panahon sa tingbunga. 14 Ug siya miingon niini, "Sukad karon dili ka na gayud unta hikan-ag bunga." Ug nakadungog niini ang iyang mga tinun-an. (aiōn g165) 15 Ug miabut sila sa Jerusalem; ug sa pagsulod ni Jesus sa templo, iyang gisugdan sa pagpangabug paingon sa gawas ang mga nagbaligya ug ang mga nagpamalit sa sulod sa templo, ug gipangintuwad niya ang mga lamisa sa mga tigpangilis sa mga kuwarta ug ang mga lingkoranan sa mga nagbaligyag mga salampati, 16 ug walay gitugotan niya sa pag-agi latas sa templo sa pagdalag bisan unsang mga galamiton. 17 Ug sila gitudloan niya nga nag-ingon, "Dili ba nagingon man ang kasulatan, `Ang akong balay pagatawgon nga balayng ampoanan alang sa tanang mga nasud'? Apan kini gihimo ninyong langub sa mga tulisan." 18 Ug nakadungog niini ang mga sacerdote nga punoan ug ang mga escriba, ug nangita silag paagi sa pagpatay kaniya; kay nahadlok

sila kaniya sanglit ang tibuk panon sa katawhan nahibulong man sa iyang pagpanudlo. **19** Ug sa pagkasawomsom na, sila migula sa siyudad. **20** Ug sa pagkabuntag, sa nanagpangagi sila, nakita nila ang igira nga nalaya na hangtud sa gamut. **21** Ug nahinumdom si Pedro ug miingon siya kaniya, "Magtutudlo, tan-awa ra! Nalaya ang igira nga imong gitunglo." **22** "Ug si Jesus miingon kanila, " Sumalig kamo sa Dios. **23** Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga bisan kinsa nga magaingon niining bukid, 'Pahawa ug umambak ikaw ngadto sa lawod,' ug dili magduhaduha sa sulod sa iyang kasingkasing, hinonoa magmasaligon siya nga matuman gayud ang iyang gikaingon, kini pagabuhaton alang kaniya. **24** Busa sultihan ko kamo, nga bisan unsay inyong pangayoon pinaagi sa pag-ampo, toohi nga inyo na kini nga nadawat, ug kamo magadawat niini. **25** ug inigtindog ninyo aron sa pag-ampo, kon aduna kamoy kayugot batok kang bisan kinsa, pasayloa kini; aron ang inyong Amahan nga anaa sa langit mopasaylo usab kaninyo sa inyong mga paglapas. **26** "Apan kon dili kamo mopasaylo, ang inyong Amahan nga anaa sa langit dili usab mopasaylo sa inyong mga paglapas." **27** Ug miabut sila pag-usab sa Jerusalem. Ug sa naglakaw si Jesus sulod sa templo, miduol kaniya ang mga sacerdote nga punoan ug ang mga escriba ug ang mga anciano **28** ug miingon sila kaniya, "Pinaagi ba sa unsang kagahum gibuhat mo kining mga butanga, ug kinsa may naghatag kanimo sa maong kagahum sa pagbuhat niini?" **29** "Kanila mitubag si Jesus nga nag-ingon, " Aduna akoy ipangutana kaninyo; tubaga ako ninyo, ug unya tug-anan ko kamo pinaagi sa unsang kagahum gibuhat ko kining mga butanga. **30** "Ang pamautismo ni Juan, gikan ba kadto sa langit o sa mga tawo? Tubaga ako." **31** "Ug ilang gitulotimbang kini diha sa ilang kaugalingon nga nanag-ingon, " Kon moingon kita, 'Gikan sa langit,' siya moingon kanato, 'Nan, nganong wala man lagi ninyo siya toohi?' **32** "Apan ingnon ba nato, 'Gikan sa mga tawo?'" sila nahadlok sa mga tawo sanglit ang tanan miila man nga si Juan tinuod nga profeta. **33** Busa mitubag sila kang Jesus, "Ambut lang." Ug si Jesus miingon kanila, "Dili ko usab kamo tug-anan pinaagi sa unsang kagahum gibuhat ko kining mga butanga."

12 " Unya misugod siya sa pagsulti kanila pinaagig mga samingay, nga nag-ingon: " Dihay usa ka

tawo nga nagtanum ug parrasan ug kini gipalibutan niyag paril, ug gipakalutan alang sa pigsanan sa parras, ug gibuhatan niyag usa ka lantawanan, ug iyang gipasaopan ngadto sa mga tawo, ug unya milangyaw siya ngadto sa laing dapit. **2** Ug sa pag-abut na sa tingpopo, iyang gipaadto ang usa ka ulipon ngadto sa mga saop aron sa pagdawat ug bahin sa abut sa parrasan gikan kanila. **3** Apan kini siya ilang gidakop ug gibunalan, ug ilang gipapauli nga walay dala. **4** Ug iya na usab silang gipaadtoag laing ulipon, ug kini siya ilang gisamaran sa ulo ug gipakaulawan. **5** Ug unya iyang gipaadto ang lain pa, ug kini ilang gipatay; ug maingon man ang daghan pa, nga ang uban kanila ilang gibunalan ug ang uban ilang gipatay. **6** Ug dihay usa nga nahibilin, ang iyang pinalanggang anak; ug sa katapusan kini iyang gipaadto kanila, kay siya nag-ingon sa iyang kaugalingon, 'Motahud sila sa akong anak.' **7** Apan ang maong mga sao nasig-ingon sa usag usa, 'Mao kini ang manunudod, tana, patyon ta siya ug maato ang kabilin.' **8** Ug siya ilang gidakop ug gipatay, ug ilang gilabog sa gawas sa parrasan. **9** Karon, unsa may buhaton sa tag-iya sa parrasan? Iyang adtoon ug patyon ang maong mga saop, ug ang parrasan ihatag niya ngadto sa uban. **10** Wala ba kamo makabasa niining bahina sa kasulatan nga nagaingon: 'Ang maong bato nga sa mga magtutukod gisalikway nahimong ulohang bato sa pamag-ang; **11** "buhat kini sa Ginoo, ug sa atong mga mata makapahibulong gayud?'" **12** Ug unya misulay sila sa pagdakop kaniya, apan nahadlok sila sa katawhan, kay nakasabut man ugod sila nga sila mao ang gitumong niya sa iyang pagsugilon sa maong samingay; ug ilang gibiyayan siya ug nanglakaw sila. **13** Ug ilang gipaadtoan siyag pipila sa mga Fariseo ug sa mga Herodianhon aron sa pagbitik kaniya pinaagi sa iyang sulti. **14** "Ug sila nangabut ug miingon kaniya, " Magtutudlo, nasayud kami nga ikaw maminatud-on ug wala magsapayan sa tawo; kay wala a man magtan-aw sa panagway sa mga tawo, hinonoa ginatudlo mo sa minatuod gayud ang dalan sa Dios. Uyon ba sa balaod ang pagbayad ug buhis kang Cesar, o dili ba? **15** "Mobayad ba kami o dili?" Apan si Jesus nga nasayud sa ilang pagminaut, miingon kanila, "Nganong inyo man akong sulayan? Dad-i akog kuwarta ng denario aron tan-awon ko." **16** Ug ilang gidad-an siya niini. Ug kanila nangutana siya nga nag-ingon, "Kang kinsa man kining dagway ug kining nahisulat?" Sila miingon

kaniya, "Kang Cesar." 17 Si Jesus miingon kanila, "Nan, bayri ninyo si Cesar sa mga butang nga iya ni Cesar, ug ang Dios sa mga butang nga iya sa Dios," Ug kaniya nahibulong sila pag-ayo. 18 Unya giadto siyag mga Saduceo, mga tawo nga nanag-ingon nga walay pagkabanhaw; ug siya gipangutana nila nga nanag-ingon, 19 "Magtutudlo, si Moises nagsulat alang kanato nga kon ang usa ka lalaki kamatayon sa iyang igsoong lalaki nga magabilin ug asawa nga walay anak, ang maong lalaki kinahanglan mangasawa sa balo niini ug magpaliwat ug mga anak alang sa iyang igsoon. 20 Karon, dihay pito ka mga magsoong lalaki; ang kamagulangan nangasawa, ug unya namatay nga wala magbilin ug anak; 21 ang ikaduha maoy nangasawa sa balo, ug unya namatay nga wala magbilin ug anak; ug mao usab ang gibuhat sa ikatulo; 22 ug ang pito wala magbilin ug anak. Ug sa ulahi ang babaye namatay usab. 23 "Karon, sa pagkabanhaw, ni kinsa man siya maasawa? Kay silang pito nakaasawa man kaniya." 24 "Ug kanila si Jesus mitubag nga nag-ingon, " Dili ba ang hinungdan nganong nangasayop kamo mao kini, tungod kay kamo wala makasabut sa kasulatan o sa gahum sa Dios? 25 kay inigkabanhaw na sa mga tawo gikan sa mga patay, dili na sila magapangasawa pa o magapamana pa, kondili mahisama na sila sa mga manolunda didto sa langit. 26 Ug mahitungod sa mga patay nga pagabanhawon, wala ba ninyo mabasa sa basahon ni Moises, sa bahin mahitungod sa kahoyng talungon, ang gisulti kaniya sa Dios nga nag-ingon, `Ako mao ang Dios ni Abraham, ug ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob? 27 "Siya Dios dili sa mga patay, kondili sa mga buhi. Nangasayop gayud kamo." 28 Ug miduol ang usa sa mga escriba ug nakadungog kanila nga naglantugi, ug sa iyang pagkakita nga maayo ang pagkatubag niya kanila, siya nangutana kaniya, "Unsa man ang sugo nga una sa tanan?" 29 "Si Jesus mitubag nga nag-ingon, " Ang sugo nga una sa tanan mao kini: `Patalinghugi, O Israel: Ang Ginoo nga atong Dios, ang Ginoo usa ra; 30 ug higugmaa ang Ginoo nga imong Dios sa tibuok mong kasingkasing, ug sa tibuok mong kalag, ug sa tibuok mong salabutan, ug sa tibuok mong kusog. 31 "Ang ikaduha mao kini: `Higugmaa ang imong silingan sama sa imong kaugalingon.' Wala nay laing sugo nga labi pang daku niini kanila." 32 "Ug ang escriba miingon kaniya, " Husto kana, Magtutudlo; tinuod ang imong giingon nga ang Dios

usa ra, ug nga wala nay lain gawas kaniya; 33 ug ang paghigugma kaniya sa tibuok nga kasingkasing, ug sa tibuok nga salabutan, ug sa tibuok nga kusog, ug ang paghigugma sa silingan sama sa kaugalingon, kini labaw pa kaayo kay sa tanang tibuok nga mga halad-sinunog ug mga halad-inihaw. 34 Ug si Jesus, sa pagkakita niya kaniya nga mitubag nga maalamon, miingon kaniya, "Ikaw dili halayo sa gingharian sa Dios." Ug sukad niadto wala nay nangahas pa sa paghimog mga pagpangutana kaniya. 35 " Ug sa nagpanudlo si Jesus sa sulod sa templo, siya miingon, " Unsaon ba sa mga escriba sa pagpakaingon nga si Cristo anak ni David? 36 Si David na gayud, dinasig sa Espiritu Santo, mao ang nag-ingon: `Ang Ginoo miingon sa akong Ginoo: Lumingkod ka sa akong too, hangtud igabutang ko ang imong mga kaaway diha sa ilalum sa imong imong mga tiil.' 37 "Si David na gayud mao ang nagtawag kaniya nga Ginoo; busa, unsaon man niya pagkahimong anak ni David?" Ug ang dakung panon sa katawhan nalipay sa pagpatalinghug kaniya. 38 "Ug sa iyang pagpanudlo siya miingon, " Likayi baya ninyo ang mga escriba nga mahigugmaon sa paglakawlakaw nga managsul-ob ug hatag-as nga mga bisti, ug sa mga pagyukbo kanila sa katahuran diha sa mga tiyanggihan, 39 ug sa labing mga maayong lingkoranan sulod sa mga sinagoga ug sa mga halangdong lingkoranan diha sa mga kombira, 40 "sila nga nagasubad sa katigayonan sa mga babayeng balo, ug aron sa pagtabontabon niini nagahimo sila sa hatag-as nga mga pangadye. Mahiaguman ra nila ang labi pa ka mabug-at nga hukom sa silot." 41 Unya si Jesus milingkod atbang sa panudlanan ug mga halad, ug iyang gipaniiran ang panon sa mga tawo nga nanghulog ug kuwarta ngadto sa panudlanan. Ug daghan ang mga dato nga nanghulog ug daghang salapi. 42 Ug dihay usa ka kabus nga babayeng balo nga miabut ug mihulog ug duha ka diyot, nga mibilig usa ka daku. 43 "Ug gitawag ni Jesus ang iyang mga tinun-an sa pagduol kaniya, ug miingon siya kanila, " Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo nga kining kabus nga babayeng balo nakahulog ug labaw pa kay sa tanan kanila nga nanagpanghulog ngadto sa panudlanan. 44 "Kay silang tanan miamot gikan sa ilang naghingapin nga kahamugaway; apan kini siya, gikan sa iyang kapit-os mihatag sa tanan nga diha kaniya, sa tanan nga iyang kabuhian."

13 Ug sa paggula ni Jesus sa templo, usa sa iyang mga tinun-an miingon kaniya, "Tan-awa ra, Magtutudlo, kadagku niining mga batoha ug kadagku niining mga balaya!" **2** Kaniya mitubag si Jesus nga nag-ingon, "Nakita ba nimo kining dagkung mga balay? Dinhi wala unyay mahibiling usa ka bato nga magpatong sa bato nga dili pagatumpagon." **3** Ug sa naglingkod siya sa Bungtod sa mga Olivo atbang sa templo, sa tago nangutana kaniya sila si Pedro ug si Santiago ug si Juan ug si Andres, nga nanag-ingon, **4** "Tug-ani kami, kanus-a man kini mahitabo, ug unsa man ang ilhanan nga kining mga butanga hapit na pagatumanon nga tanan?" **5** " Ug si Jesus misugod sa pag-ingon kanila, " Magbantay kamo nga walay magapahisalaag kaninyo. **6** Daghan unya ang motungha dinala ang akong ngalan, ug manag-ingon, `Ako mao ang Cristo! Ug daghan ang ilang pahisalaagon. **7** Ug inigkadungog ninyog mga gubat ug mga dungogdungog mahitungod sa mga gubat, ayaw kamo kakuyaw; kinahanglan gayud kini nga magakahitabo, apan dili pa kini mao ang katapusan. **8** Kay managgubat ang nasud batok sa nasud, ug ang gingharian batok sa gingharian. Ug mahitabo ang mga linog sa nagkalainlaing mga dapit, mahitabo ang mga gutom. Apan kini sinugdanan lamang una sa mga kasakit. **9** "Apan kinahanglan magbantay kamo sa iyong kaugalingon; kay kamo ilang igatugyan ngadto sa mga hukmanan; ug kamo ilang pagabunalan sa sulod sa mga sinagoga; ug kamo managbarug sa atubangan sa mga gobernador ug sa mga hari tungod kanako, aron makapanghimatuod kamo ngadto kanila. **10** Ug ang Maayong Balita kinahanglan igawali una ngadto sa tanang kanasuran. **11** Ug sa diha nga ila na kamong pagataralon ngadto sa mga hukmanan ug itugyan kamo, ayaw ninyo kagul-ing daan kon unsa ang inyong igasulti; apan kinahanglan isulti ninyo ang bisan unsa nga igahatag kaninyo niadtong taknaa, kay dili kamo mao ang magasulti kondili ang Espiritu Santo. **12** Ug ang igsoon magatugyan sa iyang igsoon ngadto sa kamatayon, ug ang amahan magatugyan sa iyang anak; ug ang mga anak mosupil batok sa ilang mga ginikanan ug magapatay kanila; **13** ug pagadumtan kamo sa tanang tawo tungod sa akong ngalan. Apan ang molahutay hangtud sa katapusan mamaluwas. **14** "Apan inigkakita ninyo sa malaglagon nga pasipala nga mahimutang diha sa dapit diin kinahanglan dili kini ibutang (pasabta niini ang magabasa), nan, sila nga anha sa Judea pakalagiwa ngadto sa kabukiran; **15** siya nga anha sa atop ayaw na pakanauga, ni pasudla sa iyang balay aron sa pagkuha pag bisan unsa; **16** ug siya nga anha sa uma ayaw na pabalika aron sa pagkuha pa sa iyang kupo. **17** Ug alaut gayud ang mga mabdos ug ang may mga masuso niadtong mga adlaw! **18** Pag-ampo kamo nga unta dili kini mahitabo sa panahon sa tingtugnaw. **19** Kay niadtong mga adlaw may kasakitan unya nga ang ingon wala pa mahitabo sukad sa sinugdan sa kabuhatan nga gibuhat sa Dios hangtud karon, ug nga dili na gayud mahitabo pa. **20** Ug kon ang gidaghanon niadtong mga adlaw wala pa pagkubsi sa Ginoo, wala untay tawong maluwat; apan tungod sa mga pinili nga iyang gipili, iyang gikubsan kadtong mga adlaw. **21** Ug unya kon adunay moingon kaninyo, `Tan-awa, ania ra ang Cristo! o `Tan-awa, atua ra siya! ayaw gayud kamo pagtoo niini. **22** Kay motungha ang mga mini nga Cristo ug mga mini nga profeta ug magpakita silag mga ilhanan ug mga katingalahan aron sa pagpahisalaag sa mga pinili, kon mahimo man. **23** Apan kinahanglan magbantay kamo; gitug-anan ko na kamong daan sa tanang mga butang. **24** " " Apan niadtong mga adlaw, tapus sa maong kasakitan ang Adlaw mongitngit ug ang Bulan dili na mohatag sa iyang kahayag, **25** ug ang mga bitoon mangatagag gikan sa kahitas-an, ug matay-og ang mga gahum sa kalangitan. **26** Ug unya makita nila ang Anak sa Tawo nga magaabut nga sinapwang sa mga panganud inubanan sa dakung kagahum ug himaya. **27** Ug pagasugoon niya ang mga manolunda, ug pagahipuson niya ang iyang mga pinili gikan sa mga sugdanan sa upat ka mga hangin, gikan sa kinatumyan sa yuta hangtud sa kinatumyan sa langit. **28** " " Gikan sa kahoyng igira, tun-i ninyo kining usa ka pananglitan: inigkalumoy na gani sa iyang sanga ug manalingsing na, nan, masayran ninyo nga ang ting-init haduol na. **29** Maingon man usab niini, inigkakita ninyo niining mga butanga nga magakahitabo, nan, inyong masayran nga haduol na siya, anaa na gayud sa mga pultahan. **30** Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga sa dili pa mahanaw kining kaliwatana, magakahitabo gayud kining tanang mga butanga. **31** Ang langit ug ang yuta mangahanaw, apan ang akong pulong dili gayud mahanaw. **32** "Apan mahitungod sa maong adlaw o takna, walay nasayud niini, bisan pa ang mga manolunda sa langit, bisan pa ang Anak, gawas sa Amahan lamang. **33** Pagbantay, pagtukaw

kamo; kay wala kamo masayud sa panahon nga magakahitabo kini. **34** Sama kini sa usa ka tawo nga mobiya sa iyang balay ug mopanaw tapus makahatag ug kagahum ngadto sa iyang mga ulipon, sa matag-usa diha sa iyang kaugalingong bulohaton, ug tapus makahatag sa magbalantay sa pultahan sa sugo sa pagtukaw. **35** Busa pagtukaw kamo kay wala kamo masayud kanus-a moabut ang agalon sa panimalay, sa gabii ba, o sa tunga bang gabii, o sa tingtugaok ba sa manok, o sa kabuntagon ba **36** kay tingali unyag mokalit lamang siya pag-abut ug makaplagan niya kamo nga mangkatulog. **37** Ug ang akong ginaingon kaninyo ginaingon ko sa tanan: Pagtukaw kamo."

14 Duha ka adlaw sukad niadto mao na ang Pasko ug ang fiesta sa Tinapay nga Walay Igpapatubo. Ug ang mga sacerdote nga punoan ug ang mga escriba nanaglaraw kon unsaon nila sa pagdakop kang Jesus pinaagig lansas ug sa pagpatay kaniya; **2** kay sila nanag-ingon, "Dili lang pag-iatol sa fiesta, kay tingali unyag mahitabo ang kaguliyang sa mga tawo." **3** Ug sa didto si Jesus sa Betania sa balay ni Simon nga sanlahon, sa naglingkod siya tambong sa kan-anan, miabut ang usa ka babaye nga may dala nga mahal kaayong pahumot nga lunsayng nardo nga sinulod sa usa ka botilyang alabastro; ug iyang giboak ang botilya ug ang pahumot gibubo niya sa ulo ni Jesus. **4** Apan dihay nangesuko ug nanag-ingon sa ilang kaugalingon, "Ngonong giusikan man ang pahumot sa ingon?" **5** "Kay kini ikabaligya baya untag kapin sa tulo ka gatus ka denario ug ang halin ikahatag ngadto sa mga kabus." Busa nangesuko sila pag-ayo batok sa babaye. **6** Apan si Jesus miingon, "Pasagdi lang siya; nganong inyo man siyang samokon? Usa ka maayong buhat kining iyang gihimo alang kanako. **7** Kay ang mga kabus kanunayng anaa kaninyo, ug bisan kanus-a ngabuot ninyo, makahimo kamog maayo alang kanila; apan ako dili kanunayng ania kaninyo. **8** Gihimo niya ang maarangan niya sa paghimo; ang akong lawas gihaplasan niyang daan alang sa paglubong. **9** "Ug sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga bisan diin gani sa tibuok kalibutan igawali ang Maayong Balita, ang gibuhang niining babayhana pagahisgutan ingon nga handumanan alang kaniya." **10** Unya si Judas Iscariote, nga usa sa Napulog-Duha, miadto sa mga sacerdote nga punoan aron sa pagtugyan kang Jesus ngadto kanila. **11** Ug sa ilang pagkadungog

niini, nangalipay sila ug misaad sa paghatag kaniyang salapi. Ug siya nangitag higayon sa pagtugyan kaniya. **12** Ug unya sa nahaunang adlaw sa fiesta sa Tinapay nga Walay Igpapatubo, sa adlaw nga maoy paghalad nila sa karnero sa pasko, ang iyang mga tinun-an miingon kaniya, "Asa man ang buot mong adtoon namo aron sa among paghikay alang sa imong pagkaon sa pasko?" **13** "Ug ang duha sa iyang mga tinun-an gisugo niya nga nag-ingon, " Umadto kamo sa siyudad, ug didto sugaton kamo sa usa ka tawo nga magadalag banga nga sinudlan ug tubig; sumunod kamo kaniya, **14** ug sa dapit nga iyang sak-an, umingon kamo sa tagbalay. "Ang Magtutudlo nagaingon, Hain ang akong lawak diin adto ako makigsalo uban sa akong mga tinun-an sa pagkaon sa pasko?" **15** Ug iyang ipakita kaninyo ang usa ka dakung lawak sa itaas, nga sinangkapan ug andam na; paghikay kamo didto alang kanato." **16** Ug milakaw ang mga tinun-an ug nangadto sa siyudad, ug didto ilang nakita kini sumala sa iyang gisugilon kanila; ug ilang gihikay ang pasko. **17** Ug sa pagkasawomsom na, siya miabut kauban sa Napulog-Duha. **18** Ug samtang nagtambong sila sa lamisa sa pagpangaon, si Jesus miingon, "Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga usa kaninyo magabudhi kanako, usa nga nakigsalo kanako." **19** Ug sila misugod sa pagbati sa kasubo ug nagtinagsa sa pagpangutana kaniya, "Ako ba?" **20** "Kanila mitubag siya nga nag-ingon, " Usa sa Napulog-Duha, siya nga nagatuslob ug tinapay diha sa mao rang panaksan uban kanako. **21** "Kay ang Anak sa Tawo mopahawa sumala sa nahisulat mahitungod kaniya; apan alaut gayud kadtong tawhana nga mao ang magabudhi sa Anak sa Tawo! Maayo pa lang unta hinoon alang niadtong tawhana kon wala siya matawo." **22** Ug samtang nangaon sila, si Jesus mikuha tinapay, ug sa nakapanalangin na siya niini, iyang gipikapikas kini ug kanila gihatag niya nga nag-ingon, "Komuha kamo; kini mao ang akong lawas." **23** Ug mikuha siya sa kopa, ug sa nakapasalamat na siya, kini iyang gihatag kanila, ug silang tanan nanginom niini. **24** "Ug siya miingon kanila, " Kini mao ang akong dugo sa pakigsaad, nga giula alang sa daghan. **25** Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga dili na ako moinom pag-usab sa gikan sa bunga sa parras hangtud niadtong adlaw nga magainom ako sa bag-o niini diha sa gingharian sa Dios." **26** Ug sa nakaawit silag usa ka awit, nangadto sila sa Bungtod sa mga

Olivo. 27 "Ug si Jesus miingon kanila, " Kamong punoan ug sa mga escriba ug sa mga anciano. 44 tanan managpanibug; kay nahisulat man kini nga Ug gikahatagan silag ilhanan sa magbubudhi nga nagingon, "Pagasamaran ko ang magbalantay, ug nag-ingon, "Ang akong halokan, mao kana siyang ang mga karnero magakatibulaag." 28 "Apan tapus tawhana; dakpa siya ug ayoha ninyo pagdala." 45 ako mabanhaw, mouna ako kaninyo sa pag-adto sa Ug sa pag-abut niya, siya miduol dayon kang Jesus Galilea." 29 Ug si Pedro miingon kaniya, "Bisan pa ug miingon kaniya. "Magtutudlo!" Ug iyang gihagkan kon mosibug ang tanan, ako dili gayud." 30 Kaniya siya. 46 Ug siya ilang gigunitan ug gidakop. 47 mitubag si Jesus nga nag-ingon, "Sa pagkatinuod, Apan usa sa mga nagtindog sa duol milanit sa iyang magaingon ako kanimo, nga karong gabhiona, sa espada ug iyang gitigbas ang ulipon sa labawng sa dili pa ang manok motogaok sa makaduha, igalimod sacerdote, ug napalongan kini sa iyang dalunggan. mo ako sa makatulo." 31 Apan siya miingon nga 48 Ug si Jesus miingon kanila, "Nanganhi ba kamo mainiton gayud, "Kon kinahanglan man nga mamatay sa pagdakop kanako, ingon sa pagdakop ug tulisan, ako uban kanimo, dili ko gayud ikaw igalimod." Ug nga pagadad-an ug mga espada ug mga pospos? 49 silang tanan nanagsulti sa ingon. 32 Ug nangadto sila Adlaw-adlaw atua ako sa templo kauban ninyo aron sa usa ka dapit nga ginganlan ug Getsemani, ug siya sa pagpanudlo, ug wala hinoon ako dakpa didto. Apan miingon sa iyang mga tinun-an, "Panglingkod kamo ninyo kinahanglan matuman ang kasulatan." 50 Ug dinhi samtang magampo ako." 33 Ug uban kaniya ang iyang tanang mga tinun-an mitalikod kaniya ug iyang gidala sila si Pedro ug si Santiago ug si Juan, nangalagiw. 51 Ug diha hinooy usa ka batan-ong lalaki ug unya misugod siya sa pagbati sa kakulba ug pag- nga kaniya misunod, nga nagsapot lamang ug usa ka antus. 34 Ug siya miingon kanila, "Ang kasingkasing habol nga iyang gikalupo sa iyang lawas nga hubo; ko natugob sa kasubo nga ikamatay; pabilin kamo ug kini siya ilang gidakop; 52 apan siya nakabuhi dinhi ug pagtukaw." 35 Ug sa nakalakaw siyang diyutay nga hubo, ug nahibilin ang habol diha sa ilang mga sa unahan, siya mihapa sa yuta ug nag-ampo nga kamot. 53 Ug ilang gidala si Jesus ngadto sa labawng kon mahimo man ilikay unta gikan kaniya ang maong sacerdote; ug nagtigum ang tanang mga sacerdote nga takna sa kasakit. 36 Ug siya miingon, "Abba, Amahan, nga punoan ug mga anciano ug mga escriba. 54 ang tanang mga butang mahimo mo; kuhaa kanako Ug si Pedro nga nagpaantaw misagnunot kaniya kining kopa; apan dili sumala sa akong pagbuot, hangtud sa sulod, sa hawanan sa tugkaran sa balay kondili sa imo." 37 Ug siya miadto ug iyang nakita sila sa labawng sacerdote; ug siya milingkod uban sa mga nga nagkatulog, ug siya miingon kang Pedro, "Simon, bantay, ug nagpadandang sa kalayo. 55 Ug unya ang nagakatulog ka ba? Dili ka ba diay makatukawng mga sacerdote nga punoan ug ang tibuok Sanhedrin usa ka takna? 38 Pagtukaw ug pag-ampo kamo nangitag ikabutangbutang batok kang Jesus aron dili kamo mahidalin-as ngadto sa panulay; sa ilang ikapapatay siya; apan wala silay hingkaplagan; pagkatinuod ang espiritu matinguhaon, apan ang 56 kay bisan tuod daghan ang misaksig bakak batok lawas mahuyang." 39 Ug siya milakaw pag-usab ug kaniya, ang ilang mga pahayag nagkasumpaki. 57 nag-ampo nga nagsulti sa mao gihapong mga pulong. Unya dihay nangatubang ingon nga mga saksi, ug 40 Unya miadto siya pag-usab ug iyang nakita sila batok kaniya naghimo silag mga bakak nga pahayag, nga nagkatulog, kay nagpirat man pag-ayo ang mga bakak nga pahayag, mga mata; ug wala sila mahibalo kon unsay ilang nga nanag-ingon, 58 "Kami nakadungog kaniya nga itubag kaniya, "Gubaon ko kining temploha nga hinimo nag-ingon, "Ug sulod sa tulo ka adlaw patindugon sa kamot, ko ang laing templo nga dili hinimo sa kamot." 59 ko ang laing templo nga dili hinimo sa kamot." Ngani, bisan pa niini, ang ilang pagpamatuod wala magkatukma. 60 Ug ang labawng sacerdote mitindog sa taliwala, ug kang Jesus nangutana siya nga nag-ingon, "Wala ka bay ikatubag? Unsa ba kining gipamatuod niining mga tawhana batok kanimo?" 61 Apan siya nagpakahilum lamang ug wala motubag. Unya ang labawng sacerdote nangutana pag-usab nganag-ingon, "Ikaw ba ang Cristo, ang Anak sa

Dalaygon?" 62 Kaniya mitubag si Jesus nga nag-
ingon, "Mao ako; ug makita ra unya ninyo ang Anak
sa Tawo nga magalingkod sa too sa Gahum ug
magaanhi nga inubanan sa mga panganud sa langit."
63 Ug ang labawng sacerdote migisi sa iyang kamisola
ug miingon, "Nganong magkinahanglan pa kitag mga
saksi? 64 Kamo na gayud mao ang nakadungog
karon sa iyang pagpasipala. Unsay inyong hukom?"
Ug silang tanan mihukom nga siya angyang silotan
sa kamatayon. 65 Ug unya gisugdan sa pipila ang
pagpangluwa kaniya, ug sa nataptapan nila ang
iyang nawong, gisugdan siya sa pagsumbag nila nga
nagkanayon, "Tagnaa!" Ug gipanagdawit siya sa
mga bantay dungan sa mga pagsagpa kaniya. 66 Ug
samtang didto si Pedro sa silong, sa hawanan sa
tugkaran, miabut ang usa sa mga babayeng sulogoon
sa labawng sacerdote; 67 ug sa iyang pagkakita kang
Pedro nga nagpadangdang, siya mitutok kaniya ug
miingon, "Ikaw usab kauban nianang Nazareton nga
si Jesus." 68 Apan kini gilimod niya nga nag-ingon,
"Wala ako mahibalo ni makasabut nianang imong
giingon." Ug siya migula paingon sa agianan. Ug
unya mitogaok ang manok. 69 Ug didto nakita siya sa
babayeng sulogoon, ug ngadto sa mga nanagtindog
didto kini siya misugod na usab sa pagsulti nga nag-
ingon, "Kaining tawhana usa kanila." 70 Apan kini
gilimod niya pag-usab. Ug sa pagkataudtaud na usab,
ang mga nanagtindog didto miingon kang Pedro, "Sa
tinuoray, ikaw kauban gayud nila, kay Galileanhon
ka man." 71 Apan siya misugod sa pagpamalika
ug sa pagpanumpa nga nag-ingon, "Wala lagi ako
makaila nianang tawhana nga inyong gihisgutan." 72
Ug dihadiha ang manok mitogaok sa ikaduha. Ug
si Pedro nahinmdom sa mga pulong nga giingon
kaniya ni Jesus, "Sa dili pa ang manok motogaok
sa makaduha, igalimod mo ako sa makatulo, "Ug sa
nakapamalandong siya niini, siya mihilak.

15 Ug dihadiha, sa pag-abut na sa kabuntagon, ang
mga sacerdote nga punoan nanagsabutsabut
uban sa mga anciano ug sa mga escriba ug sa
tibuok Sanhedrin: ug si Jesus ilang gigapos ug gitaral
ug gitugyan ngadto kang Pilato. 2 Ug kaniya si
Pilato nangutana nga nag-ingon, "Mao ba ikaw ang
Hari sa mga Judio?" Ug siya mitubag kaniya, "Mao,
sumala sa giingon mo." 3 Ug ang mga sacerdote nga
punoan mipasakag daghang mga sumbong batok
kaniya. 4 Ug siya giusab sa pagpangutana ni Pilato

nga nag-ingon, "Wala ka bay ikatubag? Tan-awa,
pagkadaghan sa mga sumbong nga ilang gipasaka
batok kanimo." 5 Apan si Jesus wala na motubag,
tungod niini nahibulong si Pilato. 6 Ug nabatasan
ni Pilato, sa panahon sa fiesta, ang pagbuhi ngadto
kanila sa usa ka binilanggo nga ilang pangayoon. 7
Ug sa sulod sa bilanggoan dihay usa ka tawo nga
ginganlan si Barrabas nga nahibanlud sa bilanggoan
kauban sa mga misupil batok sa kagamhanan ug
nanagpakapatay sa panahon sa kagubot. 8 Ug ang
panon sa katawhan nanagpanaka ug misugod sa
pagpangayo kang Pilato nga iya nang buhaton ang
iyang nabatasan nga pagabuhaton alang kanila. 9
Ug kanila mitubag siya nga nag-ingon, "Gusto ba
kamo nga akong buhian alang kaninyo ang Hari
sa mga Judio?" 10 Kay nasabtan man ugod niya
nga tungod lang sa kasina gitugyan siya sa mga
sacerdote nga punoan ngadto kaniya. 11 Apan ang
panon sa katawhan gisibahan sa mga sacerdote
nga punoan sa pagpangayo nga si Barrabas maoy
iyang buhian alang kanila. 12 Ug si Pilato miusab
sa pag-ingon ngadto sa panon sa katawhan, "Nan,
unsaon ko man kining tawhana nga inyong gitawag
nga Hari sa mga Judio?" 13 Ug misinggit sila pag-
usab nga nanag-ingon, "Ilansang siya sa krus!" 14
Ug si Pilato miingon kanila, "Kay ngano man, unsa
may iyang nabuhat nga dautan?" Apan misamot na
hinoon sila sa pagsinggit nga nanag-ingon, "Ilansang
siya sa krus!" 15 Ug kay gitinguha man ni Pilato ang
pagpahimuot sa panon sa katawhan, iyang gibuhian
si Barrabas alang kanila; ug tapus niya ipahampak
si Jesus, iyang gitugyan siya aron ilansang sa krus.
16 Ug si Jesus gidala sa mga sundalo ngadto sa
tugkaran sa hawanan sa palasyo sa gobernador (sa
laing pagkasulti, ang pretorio); ug ilang gipatapok ang
tibuok bando sa kasundalohan. 17 Ug ilang gisul-
oban siyag kapa nga mapula, ug sa nakalukong silag
purong-purong nga sampinit, kini ilang gipahiluna diha
kaniya. 18 Ug siya gisugdan nila sa pagyukboyukbo
nga nanag-ingon, "Mabuhi, ang Hari sa mga Judio!"
19 Ug siya gibunalan nilag bagakay diha sa ulo,
ug ilang gilud-an ug giluhodluhoran siya agi konog
pasidungog kaniya. 20 Ug tapus nila siya bugalbugali,
ilang gihukasan siya sa kapa nga mapula, ug ilang
gibalik pagsul-ob kaniya ang iyang kaugalingong
mga sapot. Ug ilang gidala siya sa gawas aron
ilansang sa krus. 21 Ug ilang gipugos sa pagpas-an
sa iyang krus ang usa ka lumalabay nga nagsingabut

sa siyudad gikan sa balangay, si Simon nga taga-
 Cirene, ang amahan nila ni Alejandro ug ni Rufo.
 22 Ug ilang gidala si Jesus ngadto sa usa ka dapit
 nga ginganlan ug Golgota (nga sa ato pa, dapit sa
 kalabira). 23 Ug didto ilang gihatagan siyag bino nga
 sinambugan ug mirra; apan wala niya kini dawata.
 24 Ug siya ilang gilansang sa krus, ug ang iyang
 mga bistí ilang gibahinbahin tali kanila pinaagi sa ripa
 aron sa pag-ila kon unsang bistíha ang mahibahin
 alang sa matag-usa. 25 Ikasiyam kadto ang takna sa
 kabuntagon sa ilang paglansang kaniya sa krus. 26
 Ug ang sumbong batok kaniya gisulat nga nag-ingon,
 "Ang Hari sa mga Judio." 27 Ug uban kaniya ilang
 gilansang sa krus ang duha ka mga tulisan, usa sa
 iyang too ug usa sa iyang wala. 28 Ug natuman ang
 kasulatan nga nagaingon, "Giisip siya nga kauban sa
 mga malinapason." 29 "Ug siya gibiyabiya sa mga
 nanagpangagi, nga nagyangoyango sa ilang mga
 ulo, ug nanag-ingon, "Aha! Ikaw nga maoy moguba
 sa templo ug mopatindog niini sulod sa tulo ka adlaw,
 30 "luwasa ang imong kaugalingon ug kanaug sa
 krus!" 31 "Maingon man usab, ang mga sacerdote
 nga punoan nanagbugalbugal kaniya, nasig-ingon
 sa usag usa uban sa mga escriba, " Kana siya
 nagluwas sa uban, apan sa iyang kaugalingon dili na
 hinoon makaluwas. 32 "Ang Cristo, ang Hari sa Israel!
 Pakanauga siya karon sa krus, aron makakita kita ug
 managpanoo." Ug ang mga gilansang sa krus uban
 kaniya nanamastamas usab kaniya. 33 Ug sa pag-
 abut sa ikanapulog-duha ang takna sa kaudtohon,
 dihay kangingit sa tibuok kayutaan hangtud sa ikatulo
 ang takna sa hapon. 34 Ug sa ikatulo na ang takna
 sa hapon, si Jesus mituwaw sa makusog nga tingog
 nga nag-ingon, "Eloi, Eloi, lama sabactani?" nga sa
 ato pa "Dios ko, Dios ko, nganong gitalikdan mo
 ako?" 35 Ug dihay nanagtindog sa duol, nga sa
 pagkadungog nila niini, miingon, "Tan-awa, nanawag
 siya kang Elias." 36 Ug dihay midalagan ug sa
 nakapatuhop siyag ispongnga nga natugob sa suka,
 kini gibutang niya sa tumoy sa bagakay ug gitunol
 ngadto kaniya aron iyang imnon, ug nag-ingon siya,
 "Pasagdi, tan-awon ta kon moanhi ba si Elias aron sa
 paghugos kaniya." 37 Ug si Jesus, sa nakatuwaw
 siya sa makusog nga tingog, nabugtoan sa ginhawa.
 38 Ug ang tabil sa templo nagilis sa duha ka bahin
 gikan sa taas ngadto sa ubos. 39 Ug sa nakita sa
 kapitan nga nagtindog sa atbang kaniya, nga sa ingon
 nabugtoan na siya sa ginhawa, siya miingon, "Sa
 pagkatinuod kining tawhana anak sa Dios!" 40 Ug
 usab didtoy mga babaye nga nagpanataw sa pagtan-
 aw, ug ang pipila kanila mao sila si Maria Magdalena,
 ug si Maria inahan nila ni Santiago nga gamayon
 ug ni Joses, ug si Salome, 41 nga sa didto pa siya
 sa Galilea nanagkuyog ug nanag-alagad kaniya;
 ug didtoy daghan pang mga babaye nga mitungas
 sa Jerusalem uban kaniya. 42 Ug sa pag-abut na
 sa kahaponon, tungod kay kadto adlaw man sa
 Pangandam, nga sa ato pa, adlaw nga pagasundan
 sa adlaw nga igpapahulay, 43 si Jose nga taga-
 Arimatea, usa ka talahurong sakop sa Sanhedrin, nga
 nagpaabut usab sa gingharian sa Dios, nangahas
 sa pag-adto kang Pilato sa pagpangayo sa lawas
 ni Jesus. 44 Ug si Pilato wala maniguro nga siya
 namatay na; ug sa natawag niya ang kapitan, iyang
 gipangutana kon si Jesus patay na ba. 45 Ug sa
 nasayran niya sa kapitan nga siya patay na, gihatag
 niya ang lawas ni Jesus ngadto kang Jose. 46 Ug kini
 siya nagpalit ug panapton nga lino, ug sa nahugos na
 siya niya, iyang gilimisan siya sa panapton nga lino
 ug gipahimutang sa usa ka lubnganan nga kinubkob
 diha sa kilid sa pangpang; ug iyang giligid ang usa ka
 bato ug gisap-ong kini sa pultahan sa lubnganan. 47
 Ug si Maria Magdalena ug si Maria nga inahan ni
 Joses nakakita sa dapit diin didto siya ibutang.

16 Ug sa pag-agi na sa adlaw nga igpapahulay,
 si Maria Magdalena, ug si Maria nga inahan
 ni Santiago ug si Salome, nanagpamalit ug mga
 pahumot aron ilang adtoon ug haplasan ang lawas
 ni Jesus. 2 Ug sayo kaayo sa nahaunang adlaw sa
 semana, nangadto sila sa lubnganan sa diha nga
 nakasubang na ang Adlaw. 3 Ug nasig-ingon sila sa
 usag usa, "Kinsa may atong paligiron sa bato gikan
 sa pultahan sa lubnganan?" 4 Ug sa paghangad
 pa nila, ilang nakita nga ang bato naligid na; kay
 kini daku man kaayo. 5 Ug sa paghisulod nila sa
 lubnganan, ilang nakita ang usa ka batan-ong lalaki
 nga naglingkod dapit sa too, nga nagsapot sa bistí
 nga maputi ug hataas; ug sila nakulbaan. 6 "Apan
 siya miingon kanila, " Ayaw kamo kahadlok; kamo
 nangita kang Jesus nga Nazareton nga gilansang
 sa krus. Nabanhaw siya, wala na siya dinhi; tan-
 awa ninyo ang dapit nga ilang gibutangan kaniya.
 7 "Apan lumakaw kamo ug suginli ninyo ang iyang
 mga tinun-an ug si Pedro nga siya moadto nga
 magauna kaninyo sa Galilea; didto igakita ninyo siya

sumala sa iyang giingon kaninyo." 8 Ug nanggula sila ug nanalagan gikan sa lubong; kay nangurog sila, giabut ug kahibulong; ug wala silay gikasulti kang bisan kinsa, kay nangalisang man sila. 9 (note: **The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.**) Ug sa pagkabanhaw niya sa kaadlawon sa nahaunang adlaw sa semana, siya mitungha pag-una kang Maria Magdalena, ang iyang gipagulaan ug pito ka mga yawa. 10 Kini siya miadto, ug sila nga mga nanagpakig-uban kang Jesus iyang gisuginlan samtang nagminatay ug nagpanghilak sila. 11 Apan sa ilang pagkadungog nga siya buhi ug nga iyang nakita siya, wala sila motoo niini. 12 Tapus niini, sa lain nga dagway siya mitungha sa duha kanila samtang naglakaw sila sa dalan paingon sa balangay. 13 Ug mibalik sila ug nanugilon sa uban, apan sila wala nila toohi. 14 Ug unya mitungha siya sa Napulog-Usa samtang nanaglingkod sila tambong sa kananan; ug iyang gisaway sila tungod sa kakulang nilag pagtoo ug sa kagahi nilag kasingkasing, kay wala man ugod sila motoo sa mga nanagpakakita kaniya tapus mabanhaw siya. 15 "Ug siya miingon kanila, " Panglakaw kamo sa tibuok kalibutan ug iwali ninyo ang Maayong Balita ngadto sa tibuok nga kabuhatan. 16 Ang motoo ug magpabautismo maluwas; apan ang dili motoo pagahukman sa silot. 17 Ug kanila nga motoo maganunot kining maong mga ilhanan: sa akong ngalan ilang pagulaon ang mga yawa; magasulti silag mga bag-ong sinultihan; 18 "makakupot silag mga bitin, ug kon makainom silag bisan unsa nga makahilo, dili sila mangadaut; ang mga masakiton pagapandongan nila sa ilang mga kamot, ug mangaayo sila." 19 Ug unya ang Ginoong Jesus, tapus siya makasulti kanila, gibayaw ngadto sa langit ug milingkod sa too sa Dios. 20 Ug sila nanglakaw ug nagwali sa tanang mga dapit, ug ang Ginoo nagbuhat uban kanila ug nagpamatuod sa ilang pulong pinaagi sa mga ilhanan nga gipauban niini. Amen.

Lucas

1 Sanglit daghan man ang nangako sa pagtagik ug kaasoyan mahitungod sa mga butang nga nahitabo sa taliwala namo, **2** ingon sa pagbilin niini kanamo sa mga tawo nga sukad sa sinugdan mga saksi nga nagpakakita ug mga ministro sa pulong, **3** giisip ko, maingon nga nasubay ko man sa hingpit ang kaagi sa tanan sukad sa sinugdan, nga daw maayo kanako usab ang pagsulat alang kanimo sa usa ka maayong pagkahan-ay nga asoy, O labing hamili nga Teofilo, **4** aron imong maila ang pagkatinuod sa mga butang nga gikasugilon kanimo. **5** Sa mga adlaw ni Herodes nga hari sa Judea, dihay usa ka sacerdote nga ginganlan si Zacarias, sa laray ni Abias; ug siya may asawa nga usa sa mga kaliwat ni Aaron, ug ang iyang ngalan mao si Elisabet. **6** Sa atubangan sa Dios sila pulos mga matarung, dili masaway sa ilang paggawi diha sa tanang kasugoan ug kalagdaan sa Ginoo. **7** Apan sila walay anak kay si Elisabet apuli man, ug silang duha tag-as na kaayog panuigon. **8** Ug samtang si Zacarias ingon nga sacerdote nag-alagad sa atubangan sa Dios, sa diha nga maoy nag-atiman ang iyang laray **9** sumala sa nabatasan sa pagkasacerdote, siya maoy nahitungnan sa ripa aron sa pagsulod sa templo sa Ginoo ug sa paghalad sa incienso. **10** Ug didto sa gawas ang tibukok panon sa katawhan nag-ampo sa takna sa paghalad sa incienso. **11** Ug dihay mitungha kaniya nga usa ka manolunda sa Ginoo, nagtingod sa too sa halaran sa incienso. **12** Ug si Zacarias nakulbaan sa iyang pagkakita kaniya, ug giabut siyag kalisang. **13** Apan ang manolunda miingon kaniya, "Ayaw kalisang, Zacarias, kay ang imong pangamuyo nadungog, ug si Elisabet nga imong asawa magaanak ug usa ka bata nga lalaki alang kanimo, ug paganganlan mo siyag Juan. **14** Ug mabatonan mo ang kalipay ug pagmaya, ug daghan ang magakalipay sa iyang pagkatawo; **15** kay siya mahimo man nga bantugan sa atubangan sa Ginoo, ug siya dili magainom ug bino ni sa ilimnong maisog ug siya mapuno sa Espiritu Santo, bisan sukad pa sa iyang pagkahimugso. **16** Ug daghan sa mga anak ni Israel ang iyang pabalikong ngadto sa Ginoo nga ilang Dios, **17** ug siya magauna kaniya diha sa espiritu ug sa gahum ni Elias, aron sa pagpabalik sa mga kasing-kasing sa mga amahan ngadto sa mga anak, ug sa mga masupilon ngadto sa kaalam sa mga matarung, aron sa pagtagana alang sa Ginoo

usa ka katawhan nga inandam." **18** Ug si Zacarias miingon sa manolunda, "Unsaon ko man pagpakaila nga mahimo kini? Kay ako tigulang na ug ang akong asawa taas na kaayog panuigon." **19** Ang manolunda mitubag kaniya, "Ako mao si Gabriel nga anaa magtingdugan sa atubangan sa Dios, ug ako gipadala aron sa pagsulti kanimo ug sa pagsugilon kanimo niining maayong balita. **20** Ug tan-awa, maamang ikaw ug dili makasulti hangtud sa adlaw nga mahitabo na kining mga butanga, kay wala man ikaw motoo sa akong mga pulong nga pagatumanon ra unya sa ilang tagal nga panahon." **21** Ug ang mga tawo nagpaabut kang Zacarias, ug sila nahibulong sa iyang pagdugay sa sulod sa templo. **22** Ug sa paghigula niya, siya dili na makasulti kanila, ug ilang nasabut nga siya nakakitag panan-awon sulod sa templo; ug siya nagpadayon sa pagsinyas kanila ug nagpabilin nga amang. **23** Ug sa pagkatapus na sa panahon sa iyang pag-alagad, siya mipauli sa iyang balay. **24** Tapus niadtong mga adlaw, si Elisabet nga iyang asawa nanamkon, ug sulod sa lima ka bulan siya nagtago nga nag-ingon, **25** "Mao kini ang gibuhit kanako sa Ginoo sa mga adlaw sa iyang pagpanumbaling kanako aron sa pagwagtang sa akong pagkatinamay taliwala sa mga tawo." **26** Ug sa ikaunom ka bulan ang manolunda nga si Gabriel gipadala gikan sa Dios ngadto sa usa ka lungsod sa Galilea nga ginganlan ug Nazaret, **27** ngadto sa usa ka dalagang birhin nga pangasaw-onon sa usa ka lalaki nga ginganlan si Jose nga kaliwat ni David; ug ang ngalan sa dalagang birhin mao si Maria. **28** Ug ang manolunda miadto ug miingon kaniya, "Komusta ka, babayeng hinatagan sa grasya, ang Ginoo anaa uban kanimo! Dalaygon ikaw diha sa mga kababayan-an!" **29** Apan siya nakulbaan pag-ayo tungod sa gisulti kaniya, ug iyang gipamalandong kon unsa kahay kahulogan niadtong pangomustaha. **30** Ug ang manolunda miingon kaniya, "Ayaw kalisang, Maria, kay naangkon mo ang kahimuot sa Dios. **31** Ug tan-awa, magasamkon ikaw ug igaanak mo ang usa ka bata nga lalaki, ug siya imong paganganlan si Jesus. **32** Siya mahimong bantugan ug pagatawgon nga Anak sa Labing Halangdon; ug kaniya igahatag sa Ginoong Dios ang trono sa iyang amahan nga si David, **33** "ug iyang pagaharian ang banay ni Jacob hangtud sa kahangturan; ug walay pagkatapus ang iyang gingharian." (aiōn g165) **34** Ug si Maria nangutana sa manolunda, "Unsaon ba pagkahimo niini nga wala man akoy bana?" **35** Ang manolunda mitubag

kaniya, Pagakunsaran ikaw sa Espiritu Santo, ug pagalandungan ikaw sa gahum sa labing Halangdon; tungod niini, ang bata nga matawo paganganlan nga balaan, ang Anak sa Dios. 36 Ug Tan-awa, ang imong paryenti nga si Elisabet, bisan sa iyang kagulangan, nagasamkon usab ug usa ka bata nga lalaki; ug kini karon mao na ang ikaunom ka bulan kaniya nga giingong apuli. 37 Kay sa Dios walay butang nga dili mahimo." 38 Ug si Maria miingon, "Tan-awa, ako ulipon sa Ginoo. Matuman unta kanako kanang imong giingon." Ug ang manolunda mipahawa kaniya. 39 Ug niadtong mga adlaw si Maria mitindog ug midali pag-adto sa kabungturan, sa usa ka lungsod sa Juda, 40 ug misulod siya sa balay ni Zacarias ug nangomusta kang Elisabet. 41 Ug sa pagkadungog ni Elisabet sa pangomusta ni Maria, ang bata miulpot sulod sa iyang tiyan; ug si Elisabet napuno sa Espiritu Santo. 42 "Ug sa makusog nga tingog siya misinggit nga nag-ingon, " Dalaygon ikaw diha sa mga kababayenan, ug dalaygon ang bunga sa imong tiyan! 43 Ngano ba gayud nga gitugot man kini kanako, nga ako pagaduawon sa inahan sa akong Ginoo? 44 Kay tan-awa, sa paghidangat sa tingog sa imong pangomusta dinhi sa sulod sa akong mga dalunggan, ang bata sulod sa akong tiyan miulpot sa kalipay. 45 Ug bulahan ang babaye nga mitoo nga pagatumanon gayud ang gisulti kaniya gikan sa Ginoo." 46 Ug si Maria miingon, Ang akong kalag nagadayeg sa Ginoo, 47 ug ang akong espiritu nagakalipay diha sa Dios nga akong Manluluwas, 48 kay siya nanumbaling man sa timawang kahimtang sa iyang ulipon. Kay tan-awa, sukad karon ang tanang kaliwatan magatawag kanako nga bulahan; 49 kay ang makagagahum nagbuhat ug dagkung mga butang alang kanako, ug balaan ang iyang ngalan. 50 Ug iyang ginakaloy-an sila nga mga nagakahadlok kaniya, diha sa mga kaliwatan ngadto sa mga kaliwatan. 51 Siya nakapakitag kusog pinaagi sa iyang bukton, iyang gipatibulaag ang mga tigpahitaas diha sa mga pagpamalandong sa ilang mga kasingkasing, 52 iyang gipapha ang mga makagagahum gikan sa ilang mga trono, ug iyang gituboy ang mga timawag kahimtang; 53 ang mga gigutom iyang gibusog sa mga maayong butang, ug ang mga dato iyang gipapahawa nga walay mga dala, 54 Ang iyang alagad nga si Israel iyang gitabangan, agig paghandum sa iyang pagkaluoy, 55 sumala sa iyang gisulti ngadto sa atong mga ginikanan, kang Abraham ug sa iyang kaliwatan hangtud sa

kahangturan." (aiōn g165) 56 Ug si Maria nagpabilin uban kang Elisabet sulod sa mga tulo ka bulan, ug unya mipauli siya sa iyang balay. 57 Ug miabut ang panahon nga igalanak na ni Elisabet, ug siya nanganak sa usa ka bata nga lalaki. 58 Ug ang iyang mga silingan ug mga paryenti nakadungog nga ang Ginoo nagpakitag dakung kaluoy kaniya, ug sila nangalipay duyog kaniya. 59 Ug sa ikawalo ka adlaw sila nangabut aron sa pagsirkunsidar sa bata; ug buot unta nila nga hinganlan siyag Zacarias, sama sa iyang amahan, 60 apan ang iyang inahan miingon, "Dili; kondili pagahinganlan hinoon siyag Juan." 61 Ug sila miingon kaniya, "Wala bayay paryenti nimo nga nagdala sa maong ngalan." 62 Ug ilang gisinyasan ang iyang amahan sa pagpangutana kaniya kon unsay buot niyang ingalan sa bata. 63 Ug siya nangayog sulatanan ug iyang gisulat kini, "Ang iyang ngalan si Juan." Ug nahibulong silang tanan. 64 Ug dihadhiha nabuka ang iyang baba ug naluag ang iyang dila, ug siya misulti nga nagdayeg sa Dios. 65 Ug ang ilang tanang mga silingan giabut ug kahadlok. Ug kining tanang mga butanga gisultisulitihan sa tibuok kabungturan sa Judea; 66 ug ang tanang nakadungog niini nagtipig niini sa sulod sa ilang mga kasingkasing, ug nanag-ingon, "Maunsa man kaha diay kining bataa?" Kay ang kamot sa Ginoo diha uban kaniya. 67 Ug si Zacarias nga iyang amahan napuno sa Espiritu Santo ug naghimog usa ka profesiya nga nag-ingon, 68 "Dahaygon ang ginoong Dios sa Israel, tungod kay iyang giduaw ug gitubos ang iyang katawhan, 69 ug alang kanato iyang gipatindog ang usa ka gamhaang Manluluwas diha sa kaliwatan ni David nga iyang alagad, 70 sumala sa iyang gisulti pinaagi sa baba sa iyang mga balaang profeta sukad pa sa karaang panahon, (aiōn g165) 71 nga kita pagaluwason gikan sa atong mga kaaway, ug gikan sa kamot sa tanang nagadumot kanato; 72 aron sa pagtuman sa kaluoy nga iyang gisaad ngadto sa atong mga ginikanan, ug sa paghinumdom sa iyang balaang pakigsaad, 73 sa panumpa nga iyang gihimo ngadto kang Abraham nga atong amahan, 74 aron sa pagtugot kanato nga kita, ingon nga linuwas gikan sa kamot sa atong mga kaaway, magaalagad unta kaniya sa walay pagkahadlok, 75 diha sa kabalaanon ug pagkamatarung, sa iyang atubangan, sa tanang mga adlaw sa atong kinabuhi. 76 Ug ikaw, bata, pagatawgon nga profeta sa Labing Halangdon; kay ikaw mao man ang magauna sa Ginoo aron sa pag-

andam sa iyang mga dalan, 77 sa paghatag ngadto sa iyang katawhan sa kahibalo mahitungod sa kaluwasan diha sa kapasayloan sa ilang mga sala, 78 pinasikad sa malomong kaluoy sa atong Dios, inigbanagbanag unya kanato sa adlaw gikan sa kahitas-an 79 aron sa paghatag ug kahayag ngadto sa mga nagalingkod sa ug sa landong sa kamatayon, aron sa pagmando sa atong mga tiil ngadto sa dalan sa pakigdait." 80 ug ang bata midaku ug nahimong kusgan sa espiritu, ug siya didto magpuyo sa mga awaaw hangtud sa adlaw sa iyang pagpadayag ngadto sa Israel.

2 Ug nahitabo nga niadtong mga adlaw miabut gikan kang Cesar Augusto ang usa ka sugo sa pagpanglista sa tanang nanagpuyo sa tibuok kalibutan. 2 Kini mao ang unang pagpanglista nga gihimo sa diha nga si Quirino mao pay gobernador sa Siria. 3 Ug ang tanan nangadto aron sa pagpalista, ang matag-usa ngadto sa iyang kaugalingong lungsod. 4 Ug si Jose usab gikan sa Galilea, sa lungsod sa Nazaret, mitungas sa Judea sa lungsod ni David, nga ginganlan ug Betlehem, kay siya sakop man sa panimalay ug sa kaliwatan ni David, 5 aron sa pagpalista uban kang Maria, ang iyang pangasaw-onon nga nagsabak. 6 Ug samtang didto sila, miabut ang panahon nga siya mag-anak. 7 Ug iyang gianak ang iyang panganay nga usa ka lalaki, ug kini iyang giputos sa mga bakbak ug gipahigda sa pasungan, kay wala na may luna alang kanila sa balay nga abutanan. 8 Ug niadtong dapita may mga magbalantay sa mga karnero didto sa sibsibanan, nga nanagtukaw sa kagabhion sa pagbantay sa ilang mga hayop. 9 Ug mitungha kanila ang usa ka manolunda sa Ginoo, ug ang himaya sa Ginoo misidlak libut kanila, ug sila giabut ug dakung kalisang. 10 Apan ang manolunda miingon kanila, "Ayaw na kamo kalisang; kay tan-awa, gidad-an ko kamog maayong balita sa dakung kalipay nga magaabut sa tanang mga tawo; 11 kay alang kaninyo natawo karon sa lungsod ni David ang Manluluwas nga mao ang Cristo nga Ginoo. 12 Ug ang inyong ilhanan mao kini: inyong makaplagnan ang usa ka gamayng bata nga naputos sa mga bakbak ug nagahigda sa pasungan." 13 Ug sa kalit diha uban sa manolunda ang usa ka langitnong panon nga nanagdabayeg sa Dios ug nanag-ingon, 14 "Himaya sa Dios sa kalangitan, ug sa yuta panagdait sa mga tawo nga iyang gikahimutan." 15 Ug sa pagpamahawa na sa mga manolunda

gikan kanila paingon sa langit, ang mga magbalantay sa mga karnero nasig-ingon ang usa sa usa, "Tana! Mangadto kita sa Betlehem ug tan-awon ta kining nahitabo nga gisugilon kanato sa Ginoo." 16 Ug sila miadto nga nanagdali ug ilang nakaplagnan si Maria ug si Jose ug ang gamayng bata nga naghigda sa pasungan. 17 Ug sa nakita na nila kini, ilang gipanugilon ang pulong nga gisulti kanila mahitungod niadtong bataa; 18 ug ang tanang nakadungog niini nahibulong sa gisulti kanila sa mga magbalantay sa mga karnero. 19 Apan kining tanang mga butanga gitipigan ni Maria nga namalandong niini diha sa iyang kasingkasing. 20 Ug ang mga magbalantay sa mga karnero namauli nga nanaghimaya ug nanagdabayeg sa Dios tungod sa tanan nga ilang nadungog ug nakita sumala sa gisugilon kanila. 21 Ug sa natapus na ang walo ka adlaw, sa pagsipkunsidar na kaniya ilang ginganlan siyag Jesus, ang ngalan nga gihatag kaniya sa manolunda sa wala pa siya ipanamkon. 22 Ug sa pag-abut na sa panahon alang sa pagputli kanila sumala sa kasugoan ni Moises, ang bata ilang gidala sa Jerusalem aron ihalad siya ngadto sa Ginoo 23 (sumala sa nahisulat sa kasugoan sa Ginoo, "Ang tanang panganay nga lalaki pagaisipon nga binalaan alang sa Ginoo") 24 ug sa paghalad ug halad-inihaw sumala sa giingon sa kasugoan sa Ginoo, nga "duha ka tukmo, o duha ka salampati nga kuyabog." 25 Ug didtoy usa ka tawo sa Jerusalem nga ginganlan si Simeon, ug kining tawhana matarung ug masimbahon, nga nagpaabut sa paglipay sa Israel, ug ang Espiritu Santo diha kaniya. 26 Ug gipadayag kaniya sa Espiritu Santo nga siya dili una mamatay samtang dili pa niya makita ang Cristo sa Ginoo. 27 Ug minandoan sa Espiritu, siya misulod sa templo; ug sa diha nga ang batang Jesus nadala na sa iyang ginikanan ngadto sa sulod aron pagahimoan sumala sa nabatasan sa kasugoan, 28 si Simeon mikugos kaniya diha sa iyang mga bukton ug midalayeg sa Dios ug miingon, 29 "Ginoo, itugot na karon nga ang imong ulipon magabiya nga malinawon, sumala sa imong pulong; 30 kay ang akong mga mata nakakita na man sa kaluwasan gikan kanimi, 31 sa kaluwasan nga imong giandam diha sa atubangan sa tanang katawhan, 32 usa ka kahayag alang sa pagbanwag sa mga Gentil, ug alang sa kadungganan sa imong katawhan nga Israel." 33 Ug ang iyang amahan ug inahan nahibulong sa gisulti ni Simeon mahitungod kaniya; 34 ug si Simeon nanalangin

kanila ug miingon kang Maria nga iyang inahan, Tan-awa, kining bataa gitudlo ingon nga hinungdan sa pagkapukan ug sa pagbangon sa kapid-an sa Israel, ug ingon nga ilhanan nga pagasupakon 35 (ug ang imong kasingkasing usab pagalapsan sa espada), aron ikapadayag ang mga hunahuna sa daghang mga kasingkasing." 36 Ug dihay usa ka profeta nga babaye, si Ana, nga anak ni Fanuel, sakop sa banay ni Aser. Siya tigulang na kaayo, nga natiayon sa iyang bana sulod sa pito ka tuig sukad sa iyang pagkadalaga nga birhin. 37 ug unya nabalo hangtud nga may kawaloan ug upat ka tuig na ang iyang kagulangan. Siya wala mopahawa sa templo, hinonoa nagpadayon siya sa pagsimba sa maadlaw ug sa magabii pinaagi sa pagpuasa ug pag-ampo. 38 Ug sa paghiduol niya niadtong tungora, siya nagpasalamat sa Dios ug misulti mahitungod sa bata ngadto sa tanang nanagpaabut sa pagtubos sa Jerusalem. 39 Ug sa nahimo na nila ang tanan sumala sa kasugoan sa Ginoo, sila mipauli sa Galilea, sa ilang kaugalingong lungsod sa Nazaret. 40 Ug ang bata midaku ug nahimong kusgan, puno sa kaalam; ug ang grasya sa Dios diha kaniya. 41 Ug ang iyang mga ginikanan tig-adto sa Jerusalem matag-tuig, sa fiesta nga Pasko. 42 Ug sa nagpanuigon na siyag napulog-duha ka tuig, mitungas sila sa Jerusalem sumala sa nabatasan; 43 ug sa pagkatapus na sa fiesta, sa pagpamauli na nila, ang bata nga si Jesus mipabilin ra sa Jerusalem. Ug ang iyang mga ginikanan wala mahibalo niini, 44 apan sanglit nanagdahum man sila nga siya kuyog ra sa panon, sila mibaktas ug usa ka adlaw, ug unya ilang gipangita siya sa ilang kaparyentihan ug mga kaila; 45 ug kay wala man siya nila hikaplagi, sila mibalik sa Jerusalem aron sa pagpangita kaniya. 46 Tapus sa tulo ka adlaw, ilang nakaplagan siya sa sulod sa templo, nga naglingkod sa taliwala sa mga magtutudlo ug naminaw kanila ug nagpanukso kanilag mga pangutana; 47 ug ang tanang nakadungog kaniya nahitingala sa iyang pagpanabut ug sa iyang mga pagpanubag. 48 Ug sa pag-kakita kaniya sa iyang mga ginikanan, sila nahibulong; ug ang iyang inahan miingon kaniya, "Anak, nganong gibuhatan mo man kami sa ingon? Tan-awa, ang imong amahan ug ako sa among kabalaka nangita kanimo." 49 Ug siya mitubag kanila, "Nganong gipangita pa man ako ninyo? Wala ba diay kamo mahibalo nga kinahanglan anhi gayud ako sa balay sa akong Amahan?" 50 Ug sila wala makasabut sa mga pulong nga iyang

gisulti kanila. 51 Ug siya milugsong kuyog kanila ug nahiabut sa Nazaret, ug siya masinugtanon kanila; ug kining tanang mga butanga gitipigan sa iyang inahan sulod sa kasingkasing niya. 52 Ug si Jesus mitubo sa kaalam ug sa gidak-on ug sa kahimuot kaniya sa Dios ug sa tawo.

3 Ug sa ikanapulog-lima ka tuig sa paghari ni Tiberio Cesar, sa diha nga si Poncio Pilato mao pay gobernador sa Judea, ug si Herodes maoy gobernador sa Galilea, ug si Felipe nga iyang igsoong lalaki maoy gobernador sa kayutaan sa Iturea ug sa Triconite, ug si Lisania maoy gobernador sa Abilinia, 2 sa diha nga ang labawng sacerdote mao si Anas ug si Caifas, ang pulong sa Dios miabut kang Juan nga anak ni Zacarias, sa didto siya sa mga awaaw. 3 Ug ang tanang kayutaan nga kasikbit sa Jordan giadto niya nga nagwali mahitungod sa bautismo sa paghinulsol alang sa kapasayloan sa mga sala. 4 Sumala sa nahisulat diha sa basahon sa mga pulong ni Isaias nga profeta: Ang tingog sa magasinggit diha sa mga awaaw: Andama ninyo ang dalan alang sa Ginoo, tul-ira ninyo ang iyang mga agianan 5 Ang tanang walog pagatabonan, ug ang tanang bukid ug bungtod pagapatagon, ug ang mga hiwi pagatul-iron, ug ang mga dalan nga sagalsalon pagahinloon, 6 ug ang tanang tawo makakita sa kaluwasan gikan sa Dios. 7 "Busa miingon siya sa mga panon sa katawhan nga miadto aron sa pagpabautismo kaniya." Kamong mga anak sa mga bitin! Kinsa bay nagpasidaan kaninyo sa pagkalagiw gikan sa kapungot nga umalabut? 8 Sa ingon niana, pamunga kamog mga bunga nga mahiangay sa paghinulsol, ug ayaw ninyo sugdi ang pag-ingon nganha sa inyong kaugalingon, `Si Abraham among amahan; kay sultihan ko kamo, nga ang Dios makahimo sa pagpaliwat ug mga anak alang kang Abraham gikan niining mga bato. 9 Ug bisan gani karon, ang wasay gikataon na diha sa gamut sa mga kahoy; busa ang tanang kahoy nga wala mamungag mga maayong bunga pagaputlon ug igasalibay ngadto sa kalayo." 10 Ug ang mga panon sa katawhan nangutana kaniya, "Nan, unsa may among buhaton?" 11 Siya mitubag kanila, "Siya nga adunay duha kabuok kamisola, kinahanglan manghatag niadtong walay iya; ug siya nga adunay makaon, kinahanglan magahimo sa ingon." 12 Ang mga maniningil sa buhis miabut usab aron sa pagpabautismo, ug sila miingon kaniya, "Magtutudlo, unsa may among buhaton?" 13 Siya

mitubag kanila, "Ayaw na kamo pagpaningil ug labaw sa ginatugot kaninyo." 14 Ug ang mga sundalo usab nangutana kaniya, "Ug kami, unsa Memay among buhaton?" Siya mitubag kanila, "Ayaw na kamo pagpanguhag salapi pinaagi sa paglugos o sa pagbutangbutang, ug magpahiyon lamang kamo sa inyong mga suhol." 15 Ug samtang ang mga tawo nagmapaabuton, ug ang tanan nagtulotimbang diha sa ilang mga kasingkasing mahitungod kang Juan, kon mao na ba kaha siya ang Cristo, 16 "si Juan mitubag kanilang tanan, " Kaninyo nagabautismo ako sa tubig, apan adunay umalabut nga labi pang gamhanan kay kanako, nga bisan pa gani sa higit sa iyang mga sapin dili ako takus sa paghubad; kaninyo ang iyang igabautismo mao ang Espiritu Santo ug kalayo. 17 "Ang iyang paliran anaa na sa iyang kamot aron sa paghinlo sa iyang giukan ug sa paghipos sa trigo ngadto sa iyang dapa, apan ang mga uhot iyang pagasunogon sa kalayo nga dili arang mapalong." 18 Sa ingon niini ug sa uban pang daghang mga pagpahamatngon, si Juan nagwali sa maayong balita ngadto sa mga tawo. 19 Apan si Herodes nga gobernador, nga gibadlong niya tungod kang Herodias nga asawa sa igsoon niya ni Herodes, ug tungod sa tanang dautang butang nga nabuhat ni Herodes, 20 Midugang pa niini sa tanan, nga maa ang iyang pagbanlud kang Juan sa bilangoan. 21 Ug sa nabautismohan na ang tanang tawo, ug sa diha nga si Jesus usab nabautismohan na ug nag-ampo, ang langit nabukas, 22 ug diha kaniya mikunsad ang Espiritu Santo sa dagway nga lawasnon, ingon sa salampati, ug gikan sa langit miabut ang tingog nga nag-ingon, "Ikaw akong Anak nga pinalangga; kanimo may kalipay ako." 23 Ug sa pagsugod ni Jesus sa iyang pagpang-alagad, siya may panuigon nga katloan ka tuig; siya (sumala sa gipakaingon) anak ni Jose, nga anak ni Heli, 24 nga anak ni Matat, nga anak ni Levi, nga anak ni Melqui, 25 nga anak ni Matatias, nga anak ni Amos, nga anak ni Nahum, nga anak ni Esli, nga anak ni Nague, 26 nga anak ni Maat, nga anak ni Matatias, nga anak ni Semein, nga anak ni Josec, nga anak ni Juda, 27 nga anak ni Joanan, nga anak ni Resa, nga anak ni Zorobabel, nga anak ni Salatiel, nga anak ni Neri, 28 nga anak ni Melqui, nga anak ni Adi, nga anak ni Cosam, nga anak ni Elmadam, nga anak ni Er, 29 nga anak ni Jesus, nga anak ni Eliezer, nga anak ni Jorim, nga anak ni Matat, nga anak ni Levi, 30 nga anak ni

Simeon, nga anak ni Juda, nga anak ni Jose, nga anak ni Jonam, nga anak ni Eliaquim, 31 nga anak ni Melea, nga anak ni Mena, nga anak ni Matata, nga anak ni Natan, nga anak ni David, 32 nga anak ni Jese, nga anak ni Obed, nga anak ni Booz, nga Meanak ni Sala, nga anak ni Naason, 33 nga anak ni Aminadab, nga anak ni Admin, nga anak ni Arni, nga anak ni Esrom, nga anak ni Fares, nga anak ni Juda, 34 nga anak ni Jacob, nga anak ni Isaac, nga anak ni Abraham, nga anak ni Tara, nga anak ni Nacor, 35 nga anak ni Seruc, nga anak ni Ragau, nga anak ni Falec, nga anak ni Eber, nga anak ni Sala, 36 nga anak ni Cainan, nga anak ni Arfajad, nga anak ni Sem, nga anak ni Noe, nga anak ni Lamec, 37 nga anak ni Matusalen, nga anak ni Enoc, nga anak ni Jaret, nga anak ni Maleleel, nga anak ni Cainan, 38 nga anak ni Enos, nga anak ni Set, nga anak ni Adan, nga anak sa Dios.

4 Ug si Jesus, nga puno sa Espiritu Santo, mipauli gikan sa Jordan, ug siya gimandoan sa Espiritu 2 didto sa mga awaaw sulod sa kap-atan ka adlaw, ug gitintal sa yawa. Ug siya walay nakaon sulod niadtong mga adlaw; ug sa pagkatapus niini, siya mibatig kagutom. 3 Ug ang yawa miingon kaniya, "Kay ikaw Anak man sa Dios, sugoa kining bato nga mahimong tinapay." 4 Si Jesus mitubag kaniya, "Nahisulat na, `Ang tawo mabuhi dili sa tinapay lamang.'" 5 Ug sa itaas gidala siya sa yawa ug gipakitaan, sa usa ka paglantaw, sa tanang gingharian sa kalibutan, 6 ug giingnan siya, "Kanimong ihatag ko kining tanang kagamhanan ug ang ilang kahimayaan, kay kini gikatugyan man kanako ug igahatag ko kini kang bisan kinsa nga akong kagustohan. 7 "Busa kon ikaw mosimba kanako, maimo na kining tanan." 8 Ug si Jesus mitubog kaniya, Nahisulat na: "Maoy simbaha ang Ginoo nga imong Dios, ug siya lamang mao ang alagara." 9 Ug iyang gidala siya sa Jerusalem ug gitongtong sa kinahitas-an sa templo; ug giingnan siya, "Kay ikaw Anak man sa Dios, umambak ikaw gikan dinhi ngadto sa ubos; 10 kay nahisulat man kini: `Siya magahatag ug sugo ngadto sa iyang mga manolunda mahitungod kanimo, aron sa pagbantay kanimo,' 11 ug `Sa ilang mga kamot pagasapnayon ikaw nila, aron ang imong tiil dili mahipangdol sa bato.'" 12 Ug si Jesus mitubag kaniya, "Ginaingon na, `Ayaw pagtintala ang Ginoo nga imong Dios.'" 13 Ug sa natapus na sa yawa ang tanang mga

pagtintal kaniya, siya mipahawa usa kaniya hangtud sa laing higayon. 14 Ug diha sa gahum sa Espiritu, si Jesus mibalik sa Galilea, ug ang balita mahitungod kaniya nasangyaw sa tibuok kayutaan nga kasikbit. 15 Ug siya nanudlo sulod sa ilang mga sinagoga, ug gidalayeg siya sa tanan. 16 Ug siya miabut sa Nazaret, diin didto siya magtubo; ug sumala sa iyang nabatasan, siya misulod sa sinagoga sa adlaw nga igpapahulay. Ug siya mitindog aron sa pagbasa; 17 ug dihay gihatag kaniya nga basahon sa profeta nga si Isaias; ug sa pagbuklad niya niini, nakita niya ang bahin diin nahisulat kini nga nagaingon: 18 "Ang Espiritu sa Ginoo ania kanako, kay iya man akong gidihugan aron sa pagwali sa maayong balita ngadto sa mga kabus. Gipadala niya ako aron sa pagpahibalo sa kagawasan ngadto sa mga binilanggo ug sa kahiuli sa igtatan-aw ngadto sa mga buta, sa paghatag sa kagawasan ngadto sa mga dinaugdaug, 19 sa pagpahibalo sa tuig sa kahimuot sa Ginoo." 20 Ug iyang gilukot ang basahon ug giuli kini ngadto sa tig-alagad, ug milingkod siya. Ug ang mga mata sa tanan nga diha sa sinagoga gitutok ngadto kaniya. 21 Ug kanila misugod siya sa pagsulti nga nag-ingon, "Niining adlawa karon, kining bahina sa kasulatan natuman diha sa inyong pagpatalinghug niini." 22 Ug ang tanan nanagsultig maayo mahitungod kaniya, ug ilang gikahibudngan ang madanihong mga pulong nga nanggula gikan sa iyang baba. Ug sila nanag-ingon, "Dili ba kini siya ang anak man ni Jose?" 23 Ug siya miingon kanila, "Sa walay duhaduha inyong igaingon kanako kining maong pasumbingay, `Doctor, ayoha ang imong kaugalingon! Ang among nadungog nga imong gipamuhat didto sa Capernaum, buhata usab dinhi sa imong kaugalingong lungsod." 24 "Ug siya miingon, " Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, nga walay profeta nga kahimut-an sa iyang kaugalingon lungsod. 25 Apan sa pagkatinuod suginlan ko kamo, nga dihay kapid-an ka mga babayeng balo sa Israel sa mga adlaw ni Elias, sa diha nga gitakpan ang kalangitan sulod sa tulo ka tuig ug unom ka bulan, ug miabut ang dakung gutom sa tibuok yuta; 26 apan wala kanilay gipaadtoan kang Elias gawas lamang sa Sarepta, sa yuta sa Sidon, ngadto sa usa ka babayeng balo. 27 Ug sa panahon ni Eliseo nga profeta, dihay kapid-an ka mga sanlahon sa Israel; apan wala kanilay nahinloan gawas lamang kang Naaman nga Siryanhon." 28 Ug sa pagkadungod nila niini, silang tanan nga diha sa sulod sa sinagoga nangasuko sa hilabihan gayud. 29 Ug sila nanindog ug ilang giabog siya paingon sa gawas sa lungsod ug gitaral ngadto sa kilid sa bungtod diin didto mahitukod ang ilang lungsod, aron ilang ihulog siya sa pangpang. 30 Apan siya miagi sa ilang taliwala ug mipahawa. 31 Ug siya milugsong ngadto sa Capernaum, usa ka lungsod sa Galilea. Ug sa adlaw nga igpapahulay iyang gipanudloan sila; 32 ug nahibulong sila sa iyang pagpanudlo kay ang iyang pagpamulong inubanan man sa kagahum. 33 Ug sa sulod sa sinagoga didtoy tawo nga may espiritu sa usa ka mahugawng yawa; ug kini misinggit sa makusog nga tingog nga nag-ingon, 34 "Oy! Unsay imong labut kanamo, Jesus nga Nazareton? Mianhi ba ikaw aron sa paglaglag kanamo? Nakaila baya ako kon kinsa ikaw, ang Balaan sa Dios." 35 Apan gibadlong siya ni Jesus nga nag-ingon, "Hilum diha, ug gumula ka kaniya!" Ug ang yawa, sa gikalamba niya ang tawo diha sa ilang taliwala, migula gikan kaniya nga wala makahimo kaniyang kadaut. 36 Ug silang tanan nahibulong ug nanag-ingon ang usa sa usa, "Unsa ba kining pulonga? Kay uban sa pagbulot-an ug sa kagahum siya mosugo sa mga mahugawng espiritu, ug sila manggula." 37 Ug ang mga balita mahitungod kaniya nahisangyaw ngadto sa tanang dapit sa kasikbit nga kayutaan. 38 Ug siya mitindog ug mipahawa sa sinagoga ug misulod sa balay ni Simon. Ug ang babayeng ugangan ni Simon gitakbuyag makusog nga hilanat, ug sila nangamuyo kang Jesus alang kaniya. 39 Ug si Jesus mitindog nga nag-apong kaniya, ug iyang gibadlong ang hilanat ug kini mibiya kaniya; ug dihadhiha mibangon siya ug mialagad kanila. 40 Ug sa nagkasalop na ang Adlaw, ang tanang may mga nagmasakiton sa nagkalainlaing mga sakit nanagdala kanila ngadto kaniya, ug silang tanan iyang gitapin-an sa iyang mga kamot ug nangaayo sila. 41 Ug usab daghan ang gipagulaan ug mga yawa nga nanagsinggit, "Ikaw mao ang Anak sa Dios!" Apan iyang gibadlong sila ug wala niya tugoti sa pagsulti, kay sila nakaila man nga siya mao ang Cristo. 42 Ug sa pagkaadlaw na, siya mipahawa ug miadto sa usa ka dapit nga awaaw. Ug siya gipangita ug giadto sa mga tawo, ug ilang gihawiran siya aron dili unta mobiya kanila; 43 apan siya miingon kanila, "Kinahanglan iwali ko ang maayong balita mahitungod sa gingharian; sa Dios ngadto sa ubang kalungsuran usab, kay alang sa maong katuyoan gipadala ako." 44 Ug siya nagwali sulod sa mga sinagoga sa Judea.

5 Samtang ang mga tawo nanagdotdot kaniya aron sa pagpatalinghug sa pulong sa Dios, siya nagtindog sa bay-bayon sa lanaw sa Genesaret. **2** Ug iyang nakita ang duha ka sakayan diha sa daplin sa lanaw; apan ang mga mangingisda mikawas na niini ug nanag-uyab sa ilang mga pukot. **3** Ug sa paghisakay niya sa usa sa mga sakayan, nga iya ni Simon, siya mihangyo kaniya sa pagtulak niini ug diyutay gikan sa mamala. Ug siya milingkod ug nagpanudlo sa mga tawo sukad sa sakayan. **4** Ug sa nakaundang na siya pagsulti, siya miingon kang Simon, "Palawod kamo ug itaktak didto ang inyong mga pukot aron maka-kuha kamo." **5** Ug si Simon mitubag kaniya, "Ginoo, tibuok gabii namong hago ug wala gayud kamiy nakuha! Apan tungod sa imong sulti akong itaktak ang mga pukot." **6** Ug sa nabuhat na nila kini, ilang nakuha ang mabagang duot sa isda; ug kay nagkabusbos na man ang ilang mga pukot, **7** gikamay nila ang ilang mga kauban nga didto sa usang sakayan aron sa pagduol ug pagtabang kanila. Ug sila miduol ug ang duha ka sakayan ilang napuno sa mga isda nga tungod niana hapit na kini malunod. **8** Apan sa pagkakita niini ni Simon Pedro, siya mihapa sa tiilan ni Jesus ug miingon kaniya, "Pahawa kanako, Ginoo, kay ako usa ka tawong makasasala." **9** Kay siya nahibulong man ugod, ug ang tanan nga mga kauban niya, tungod sa mga isda nga ilang nakuha; **10** ug maingon man usab sila si Santiago ug si Juan, ang mga anak ni Zebedeo nga mga kauban ni Simon. Ug si Jesus miingon kang Simon, "Ayaw kahadlok; sukad karon mangisda ka nag mga tawo." **11** Ug sa nadahik na nila ang ilang mga sakayan ngadto sa mamala, ilang gibiyaan ang tanan ug mikuyog sila kaniya. **12** Ug nahitabo nga sa didto siya sa usa sa mga lungsod, didtoy usa ka tawo nga nalukop sa sanla; ug sa iyang pagkakita kang Jesus, siya mihapa ug kaniya nangamuyo siya nga nag-ingon, "Ginoo, kon buot ka, makahinlo ikaw kanako." **13** Ug gituyhad ni Jesus ang iyang kamot ug gihikap siya niya nga nag-ingon, "Buot ako; mamahinlo ka." Ug dihadiha nawad-an siya sa sanla. **14** Ug iyang gitugon siya sa dili pagsugilon kang bisan kinsa; hinoon giingnan niya siya, "Umadto ka ug magpakita ka sa sacerdote, ug himoa ang halad alang sa imong pagkahinlo, sumala sa gisugo ni Moises, ingon nga pagpamatuod ngadto sa katawhan." **15** Apan misamot pa hinoon ang pagkasangyaw sa balita mahitungod kaniya, ug dagkung mga panon sa katawhan nanagtapok aron sa pagpatalinghug kaniya ug sa pagpaayo kaniya sa ilang mga sakit. **16** Apan siya mipahilit ngadto sa mga awaaw ug nag-ampo. **17** Sa usa niadtong mga adlaw, samtang nagpanudlo siya, dihay nanaglingkod nga mga Fariseo ug mga magtutudlo sa kasugoan, nga nahiadto didto gikan sa tanang kabalangayan sa Galilea ug sa Judea ug gikan sa Jerusalem; ug ang gahum sa Ginoo diha kaniya aron sa pagpang-ayo kanila. **18** Ug tan-awa, dihay mga lalaki nga nanagyayong sa usa ka paralitico diha sa higdaanan, ug sila naninguha sa pagpasulod kaniya ug sa pagbutang kaniya sa atubangan ni Jesus. **19** Apan kay wala man silay nakita nga kaagian sa pagpasulod kaniya tungod sa panon sa katawhan, misaka sila sa atop ug ilang gitonton siya uban sa iyang gihigdaan lusot sa mga tisa ngadto sa taliwala sa mga tawo diha sa atubangan ni Jesus. **20** Ug sa pagkakita niya sa ilang pagsalig, siya miingon kaniya, "Tawo, ang imong mga sala gipasaylo na kanimo." **21** Ug ang mga escriba ug mga Fariseo misugod sa pagpangutana nga nanag-ingon, "Kinsa ba kini siya nga nagasulti mga pasipala? Kinsa bay arang makapasaylog mga sala kondili ang Dios ra?" **22** "Sa pagkamatikod ni Jesus sa ilang mga pagpangutana, siya mitubag kanila, " Ngano bang nangutana man kamo diha sa inyong mga kasingkasing? **23** Kay hain bay labi pang masayon, ang pag-ingon ba, 'Ang imong mga sala gipasaylo na kanimo,' o ang pag-ingon ba, 'Bumangon ka ug paglakaw'? **24** Apan aron kamo mahibalo nga ang Anak sa Tawo may kagahum diay dinhi sa yuta sa pagpasaylog mga sala " siya miingon sa tawo nga paraliticoako magaingon kanimo, bangon, dad-a ang imong gihigdaan ug pumauli ka sa imong balay." **25** Ug dihadiha siya mibangon sa ilang atubangan, ug misakwat sa iyang gihigdaan, ug mipauli nga nagdayeg sa Dios. **26** Ug ang tanan giabut ug dakung kahibulong, ug nanagdayeg sila sa Dios ug napuno sila sa kahadlok, nga nanag-ingon, "Karong adlaw nakakita kitag mga katingalahang butang." **27** Tapus niini siya milakaw ug iyang nakita ang usa ka maningil sa buhis, nga ginganlan si Levi, nga naglingkod didto sa buhisanan; ug kaniya miingon siya, "Sumunod ka kanako." **28** Ug iyang gibiyaan ang tanan, ug mitindog siya ug mikuyog kaniya. **29** Ug alang kang Jesus si Levi naghimog dakung kombira sa iyang balay; ug didtoy dakung pundok sa mga maningil sa buhis ug uban pang mga tawo, nga nanaglingkod tambong sa kan-anan uban kanila.

30 Ug ang mga Fariseo ug ang ilang mga escriba nanagbagotbot batok sa iyang mga tinun-an, nanag-
ingon, "Nganong makigsalo man kamog pangaon ug
panginom uban sa mga maniningil sa buhis ug sa mga
makasasala?" 31 Ug si Jesus sa mingtubag mingon
kanila: Ang mga maayog lawas wala magkinahanglan
sa mananambal; kondili ang mga masakiton. 32 Wala
ako maonhi aron sa pagtawag sa mga matarung,
kondili sa mga makasasala sa paghinulsol. 33 Ug
sila miingon kaniya, "Ang mga tinun-an ni Juan
nagapauasa sa masubsob ug nagahimog mga pag-
ampo, ug maingon man ang mga tinun-an sa mga
Fariseo; apan ang imong mga tinun-an nagapangaon
ug nagapanginom." 34 "Si Jesus mitubag kanila, "
Makahimo ba kamo pagpauasa sa mga dinapit sa
kasal samtang ang nabana anaa pa uban kanila?
35 "Ang mga adlaw moabut ra nga ang nabana
pagakuhaon na gikan kanila, ug unya magapauasa na
sila niadtong mga adlaw." 36 "Ug unya gisuginlan
usab niya sila niining usa ka sambingay: " Walay
tawo nga mogisig usa ka bahin gikan sa bag-ong
sinina aron itapak kini sa daan nga sinina; kon mao
pa, dili lamang kay gigisi niya ang bag-o kondili usab
ang ginisi gikan sa bag-o dili moangay sa daan. 37
Ug walay tawo nga magasulod ug bag-ong bino diha
sa mga daang sudlanan nga panit; kon mao pa, ang
bag-ong bino mobusisi sa mga sudlanang panit, ug
maula ang bino, ug madaut ang mga sudlanan. 38
Apan ang bag-ong bino kinahanglan anha igasulod sa
mga bag-ong sudlanan nga panit. 39 "Ug walay tawo
nga sa makainom na siyag daang bino mangandoy
pa sa bag-o, kay siya magaingon man, `Maayo ang
daan.'"

6 Usa niana ka adlaw nga igpapahulay, samtang
naglakaw siya agi sa kaumahan sa trigo, ang iyang
mga tinun-an nangutlog mga uhay ug nangaon niini,
nga ilang gikusokusa diha sa ilang mga kamot. 2 Apan
ang uban sa mga Fariseo miingon, "Nganong gibuhat
man ninyo ang dili matarung pagabuhaton sulod sa
adlaw nga igpapahulay sumala sa kasugoan?" 3
Si Jesus mitubag kanila, "Wala ba kamo makabasa
mahitungod sa gibuhat ni David sa diha nga gigutom
siya ug ang iyang mga kauban: 4 naunsa nga
misulod man siya sa balay sa Dios, ug mikuha ug
mikaon sa mga tinapay-nga-binutang-sa-atubangan-
sa-Dios, nga supak man unta sa kasugoan ang
pagkaon niini ni bisan kinsa gawas sa mga sacerdote

lamang, ug nanghatag usab siya niini ngadto sa
mga kauban niya?" 5 Ug siya miingon kanila, "Ang
Anak sa Tawo agalon kang kinsa nailalum ang adlaw
nga igpapahulay." 6 Ug sa lain na usab nga adlaw
nga igpapahulay, sa paghisulod niya sa sinagoga
ug nagpanudlo siya, didtoy usa ka tawo kinsang
kamot nga too nakuyos. 7 Ug ang mga escriba
ug mga Fariseo naniid kang Jesus kon mang-ayo
ba siyag sakit sulod sa adlaw nga igpapahulay,
aron makakita silag ikasumbong batok kaniya. 8
Apan siya nasayud sa ilang mga hunahuna, ug siya
miingon sa tawo nga may kamot nga nakuyos, "Umari
ka ug tindog diri." Ug siya mibangon ug mitindog
didto. 9 Ug si Jesus miingon kanila, "Mangutana
ako kaninyo, uyon ba sa kasugoan ang pagbuhat sa
makaayo o anga pagbuhat sa makadaut sulod sa
adlaw nga igpapahulay, ang pagluwas ug kinabuhi o
ang paglaglag niini?" 10 Ug miliraw siya sa pagsud-
ong kanilang tanan, ug unya miingon siya sa tawo,
"Ituy-od ang imong kamot." Iyang gihimo kini, ug
ang iyang kamot nahiulian. 11 Apan sila napuno
sa kapungot ug ilang gipanagsabutan kon unsay
ilang pagabuhaton kang Jesus. 12 Ug niadtong mga
adlaw si Jesus miadto sa kabungturan aron sa pag-
ampo; ug sa tibuok gabii siya nagpadayon sa pag-
ampo ngadto sa Dios. 13 Ug sa pagkaadlaw na,
gitawag niya ang iyang mga tinun-an, ug gikan kanila
iyang gipili ang Napulog-Duha nga iyang ginganlan
nga mga apostoles. 14 Kini sila mao si Simon, nga
iyang ginganlan si Pedro, ug si Andres nga igsoon
ni Simon, ug si Santiago, ug si Juan, ug si Felipe,
ug si Bartolome, 15 ug si Mateo, ug si Tomas, ug si
Santiago nga anak ni Alfeo, ug si Simon nga ginganlan
ug Zelote, 16 ug si Judas nga anak ni Santiago,
ug si Judas Iscariote nga nahimong mabudhion. 17
Unya milugsong siya uban kanila ug mitindog
sa usa ka dapit nga patag, kinuyogan sa usa ka
dakung panon sa iyang mga tinun-an ug sa hilabihan
kadaghang mga tawo nga gikan sa tibuok Judea ug
sa Jerusalem ug sa kabaybayonan sa Tiro ug sa
Sidon, nga nanagpanugok aron sa pagpatalinghug
kaniya ug sa pagpaayo gikan sa ilang mga sakit;
18 ug nangaayo ang mga gisakit sa mga mahugaw
nga espiritu. 19 Ug ang tibuok panon sa katawhan
nanginguha sa paghikap kaniya, kay gikan kaniya may
gahum nga migula ug nag-ayo kanilang tanan. 20
Unya giyahat niya ang iyang mga mata ngadto sa
iyang mga tinun-an ug miingon: 21 "Bulahan kamong

mga gigutom karon, kay pagabusgon ra unya kamo. 22 "Bulahan kamo sa diha nga pagadumtan kamo sa mga tawo ug pagaayran kamo ug panamastamasan kamo, ug igasalikway ang inyong ngalan ingon nga dautan, tungod sa Anak sa Tawo! 23 Ikalipay ninyo ang maong panahon, ug pagluksolukso kamo sa kasadya, kay tan-awa, daku ang inyong balus didto sa langit; kay ang mga profeta gibuhatan man sa ingon nga paagi sa mga ginikanan sa maong mga tawo. 24 "Apan alaut kamong mga dato, kay tapus na ninyo madawat ang inyong kalipay. 25 "Alaut kamong mga busog karon, kay panggutomon ra unya kamo. 26 "Alaut kamo sa diha nga ang tanang mga tawo magasultig maayo mahitungod kaninyo, kay ang mga mini nga profeta gibuhatan man sa ingon nga paagi sa mga ginikanan sa maong mga tawo. 27 " " Apan sultihan ko kamong mga nanagpaminaw, Higugmaa ninyo ang inyong mga kaaway, buhati ninyog maayo ang mga managdumot kaninyo. 28 Panalangini ninyo ang mga magapanghimaraut kaninyo, ug pag-ampo kamo alang sa mga magapasipala kaninyo. 29 Kaniya nga mosagpa kanimo sa aping, itahan mo usab ang pikas, ug kaniya nga moagaw sa imong kupo ayaw usab pag-ihikaw ang imong kamisola. 30 Hatagi ang tanang mangayo kanimo, ug siya nga magakuha sa imong mga butang ayaw pagbawii niini. 31 Ug buhati ang mga tawo sa buot ninyo nga ilang pagabuhaton kaninyo. 32 "Ug kon mao ray inyong higugmaan ang mga nahigugma kaninyo, unsa may dungog ninyo? Kay bisan gani ang mga makasasala nagahigugma man sa mga nagahigugma kanila. 33 Ug kon mao ray inyong buhatan ug maayo ang mga nagabuhat ug maayo kaninyo, unsa may dungog ninyo? Kay bisan gani ang mga makasasala nagabuhat man sa ingon. 34 Ug kon ang inyong pahulamon mao ra ang mga tawo nga adunay inyong mapaabut nga madawat gikan kanila, unsa may dungog ninyo? Bisn gani ang mga makasasala magapahulam man ngadto sa mga makasasalam nga magapaabut nga makadawat a usab ug sama sa gipahulam. 35 Apan higugmaa ninyo ang inyong mga kaaway, ug buhati silag maayo, ug pahulama sila sa walay pagpaabut ug bisan unsa gikan kanila; ug daku unya ang inyong balus, ug kamo mahimong mga anak sa Labing Halangdon; kay siya mapuanguron man bisan sa mga tawong walay igabalus ug sa mga dautan. 36 Magmaloloy-on kamo, maingon nga maloloy-on man ang inyong Amahan. 37 " " Ayaw kamo pagpanghukom sa uban, ug kamo dili nila pagahukman; ayaw ninyo sila pagpakasad-a, ug kamo dili nila pagapakasad-on; pagpasaylo, ug pagapasayloon kamo. 38 "Panghatag kamo, ug kamo pagahatagan; ang takus nga pinaugdo, dinasok ug tinantan, ug magaaaw, igabutang ra unya diha sa inyong sabakan. Kay ang takus nga inyong igahatag mao usab unya ang takus nga inyong pagadawaton." 39 "Ug sila iya usab nga gisuginlan niining usa ka samingay: " Makahimo ba ugod ang usa ka buta sa pagguyod sa laing buta? Dili ba mangahulog silang duha ngadto sa gahong? 40 Ang tinun-an dili labaw sa iyang magtutudlo, apan ang matag-usa nga katudloan sa hingpit mahisama sa iyang magtutudlo. 41 Nganong tan-awon mo man ang puling nga anaa sa mata sa imong igsoon, ug wala hinoon nimo tagda ang troso nga anaa sa kaugalingon mong mata? 42 Ug unsaon mo man sa pagpakaingon sa imong igsoon, 'Igsoon, ambi, kuhiton ko kanang puling gikan sa imong mata,' nga dili ka man gani makakita sa troso nga anaa sa kaugalingon mong mata? Maut! Kuhaa una ang troso nga anaa sa kaugalingon mong mata, ug unya makakita ka na pag-ayo sa pagkuhit sa puling gikan sa mata sa imong igsoon. 43 "Kay walay maayong kahoy nga magapamungag mga bungang walay pulos, ni may kahoy nga walay pulos nga magapamungag bungang maayo; 44 kay ang matag-kahoy maila pinaagi sa iyang bunga. Kay walay mga igos nga anha popoa gikan sa kasampinitan, ni mga parras gikan sa kadyapaan. 45 Ang maayong tawo, gikan sa maayong bahandi sa iyang kasingkasing, magapagulang maayo; apan ang dautang tawo, gikan sa iyang dautang bahandi, magapagulang dautan; kay gikan sa kadagaya sa kasingkasing magasulti ang iyang baba. 46 "Nganong motawag man kamo kanako nga 'Ginoo, Ginoo,' apan dili mobuhat sa ginasugo ko kaninyo? 47 Ang matag-usa nga magaduol kanako ug magapatalinghug sa akong mga pulong ug magabuhat niini, ipakita ko kaninyo kon sa unsa siya mahisama: 48 siya mahisama sa usa ka tawo nga nagtukod ug balay, nga nagkalot ug lalum, ug nagpahiluna sa patukoranan diha sa ibabaw sa bato; ug sa pag-abut sa baha, ang bul-og mihasmag niadtong balaya, apan wala makatay-og niini, kay kini maayo man nga pagkatukod. 49 "Apan siya nga magapatalinghug ug dili magabuhat niini, mahisama siya sa usa ka tawo nga nagtukod sa iyang balay nga walay patukoranan diha sa yuta; kini gihasmagan sa bul-og dihadhiha 37 " " Ayaw kamo pagpanghukom sa uban, ug kamo

napukan, ug daku gayud ang pagkagun-ob niadtong balaya."

7 Ug tapus siya makasulti niining iyang tanang mga pulong nga nadungog sa mga tawo, siya misulod sa Capernaum. **2** Ug didtoy usa ka kapitan nga may ulipon nga iyang minahal, nga nagmasakit ug nagpinal. **3** Sa pagkadungog niya mahitungod kang Jesus, siya nagsugog mga anciano sa mga Judio ngadto kaniya sa paghangyo kaniya nga unta adtoon ug ayohon niya ang iyang ulipon. **4** Ug sa pag-abut nila kang Jesus, sila nagpakiluoy kaniya sa hilabihan gayud, nga nanag-ingon, "Siya takus buhatan mo niini, **5** kay siya nahigugma sa atong nasud ug gibuhatan kita niya sa atong sinagoga." **6** "Ug si Jesus mikuyog kanila. Ug sa dili na siya halayo sa balay, ang kapitan misugog mga higala ngadto kaniya sa pag-ingon kaniya, " Ginoo, ayaw na lang pagbudlaya ang imong kaugalingon, kay ako dili takus sa pagpasilong kanimo ilalum sa akong atop; **7** mao man gani nga wala ako mangahas sa pag-adto kanimo. Apan isulti mo lang ang pulong, ug himoa nga mamaayo ang akong sulogoon. **8** "Kay ako maoy usa ka tawo nga ubos sa pagbuot sa uban, ug ako may mga sundalo nga ubos sa akong pagmando; ug sa moingon ako sa usa, 'Umadto ka,' siya moadto; ug sa lain, 'Umari ka,' siya moduol; ug sa akong ulipon, 'Buhata kini,' siya mobuhat niini." **9** Ug sa pagkadungog ni Jesus niini, siya nahibulong kaniya, ug miliso ug miingon sa panon sa katawhan nga mikuyog kaniya, "Sultihan ko kamo, nga bisan sa Israel wala pa akoy nakitang pagsalig nga sama niini." **10** Ug sa diha nga ang mga sinugo nahiuli na sa balay, ilang nakita ang ulipon nga maayo na. **11** Ug sa wala madugay si Jesus miadto sa usa ka lungsod nga ginganlan ug Nain, ug mikuyog kaniya ang iyang mga tinun-an ug ang usa ka dakung panon sa katawhan. **12** Ug sa nagkahiduol na siya sa pultahan sa lungsod, tan-awa, dihay giyayongan paingon sa gawas nga usa ka minatay nga bugtong anak nga lalaki sa usa ka inahan nga balo, ug ang usa ka dakung panon sa katawhan gikan sa lungsod mikuyog sa babaye. **13** Sa pagkakita sa Ginoo kaniya, siya naluoy kaniya ug miingon kaniya, "Ayaw na paghilak." **14** Ug siya miduol ug iyang gikuptan ang lungon, ug ang mga nanagyayong niini mihunong. Ug siya miingon, "Dong, ingnon ko ikaw, bangon." **15** Ug ang namatay milingkod ug misugod sa pagsulti. Ug

gihatag niya siya ngadto sa iyang inahan. **16** Ug ang tanan giabut ug kahadlok; ug ang Dios gidalayeg nila nga nanag-ingon, "Usa ka dakung profeta nahitungha sa atong kinataliwad-an!" ug, "Ang Dios nagduaw sa iyang katawhan!" **17** Ug kining sultihan mahitungod kaniya mikaylap sa tibuk Judea ug sa tibuk kasikbit nga kayutaan. **18** Ug unya si Juan gisuginlan sa iyang mga tinun-an mahitungod niining tanang mga butanga. **19** Ug sa natawag ni Juan ang duha sa iyang mga tinun-an, iyang gisugo sila ngadto sa Ginoo sa pag-ingon, "Ikaw ba kadtong moanhi, o magpaabut pa ba kamig lain?" **20** Ug sa pag-abut sa mga tawo ngadto kaniya, sila miingon, "Kanimong gipaani kami ni Juan nga Bautista sa pagpangutana, 'Ikaw ba kadtong moanhi, o magpaabut pa ba kamig lain?'" **21** Niadtong tungora siya nagpang-ayo sa daghang mga tawo gikan sa mga sakit ug sa mga balatian ug sa mga dautang espiritu, ug daghan ang mga buta nga iyang gihatagan ug panan-aw. **22** "Ug unya mitubag siya kanila, " Lakaw kamo ug suginli ninyo si Juan sa inyong nakita ug nadungog; ang mga buta makakita na, ang mga bakul makalakaw na, ang mga sanlahon nangahinlo, ug ang mga bungol makabati na, ang mga patay gipamanhaw, ang mga kabus gikawalihan sa maayong balita. **23** "Ug bulahan kadtong dili makakaplag dinhi kanako sa kahigayonan nga makapasibug kaniya gikan kanako." **24** "Ug sa nakalakaw na ang mga sinugo ni Juan, si Jesus misugod sa pagsulti ngadto sa mga panon sa katawhan mahitungod kang Juan. Siya miingon, " Unsa bay inyong giadto aron tan-awon didto sa mga awaaw? Ang usa ba ka bagakay nga ginakusokuso sa hangin? **25** Nan, unsa man diay ang inyong giadto aron tan-awon? Ang usa ba ka tawong nagsul-ob ug luho nga mga bisti? Tan-awa, ang mga nanagsul-ob ug mga bisti nga nanggilak sa katahum, ug nanagpuyo sa kaluho, anaa sa mga palasyo sa mga hari. **26** Unsa man lagi ang inyong giadto aron tan-awon? Ang usa ba ka profeta? Oo, tug-anan ko kamo, ug labaw pa gani sa profeta. **27** Kay kini siya mao man ang gihisgutan sa nahisulat nga nagaingon: 'Tan-awa, igapadala ko ang akong magsasangyaw nga magauna kanimo; siya mao ang magaandam sa imong dalan sa atubangan mo.' **28** "Sultihan ko kamo, nga sa mga gianak ug babaye, walay molabay pa ka daku kay kang Juan; ngani, ang labing gamay diha sa gingharian sa Dios daku pa kay kaniya." **29** (Sa pagkadungog nila niini, ang tanang katawhan ug ang

mga maniningil sa buhis miila sa pagkamatarung sa Dios, sanglit nabautismohan man sila sa bautismo ni Juan; 30 apan ang mga Fariseo ug ang mga batid sa balaod misalikway sa katuyoan sa Dios alang kanila, sanglit wala man sila magpabautismo kang Juan.) 31 Ug ang Ginoo miingon, "Nan, sa unsa ko ba ikapanig-ingon ang mga tawo niining kaliwatana, ug nahisama ba sila sa unsa? 32 Nahisama sila sa mga kabataan nga managlingkod sa baligyaanan ug managsinggitay ang usa sa usa, nga magaingon: Gitokahan bitaw namo kamog plawta, apan wala man kamo mosayaw; nagminatay kami, apan wala man kamo manghilak.' 33 Kay si Juan nga Bautista mianhi nga wala magkaon ug tinapay ni mag-inum ug bino; ngani, nanag-ingon kamo, 'Kana siya giyawaan.' 34 Ang Anak sa Tawo mianhi nga nagakaon ug nagainom; ug kamo nagingon, 'Tan-awa kana siya, usa ka tawong ulitan, palainom ug bino, ug higala sa mga maniningil sa buhis ug sa mga makasasala!' 35 Apan ang kaalam ginamatarung baya sa tanang mga manggialamon." 36 Ug si Jesus gidapit sa usa sa mga Fariseo sa pagkaon uban kaniya, ug siya miadto sa balay sa Fariseo ug milingkod tambong sa kan-anan. 37 Ug tan-awa, dihay babaye sa lungsod, usa ka makasasala, nga sa pagkasayud niya nga si Jesus didto naglingkod tambong sa kan-anan sa balay sa Fariseo, miabut nga nagdalag pahumot nga sinulod sa usa ka tibodtibod nga alabastro. 38 Ug sa nagtindog siya sa luyo sa tiilan ni Jesus ug naghilak, iyang gisugdan ang paghumod sa mga tiil niya pinaagi sa sa iyang mga luha, ug gipahiran kini pinaagi sa buhok sa iyang ulo, ug gihagkan ang iyang mga tiil ug unya gihaplasan kini sa pahumot. 39 Ug sa pagkakita niini sa Fariseo nga nagdapit kaniya, siya misulti sa iyang kaugalingon nga nag-ingon, "Kon profeta pa kining tawhana, mahibalo unta siya kon kinsa ug unsang pagkababayhana ang nagahikap kaniya, kay kini siya makasasala." 40 Ug sa pagtubag kaniya si Jesus miingon, "Simon, aduna unta akoy isulti kanimo." Ug siya mitubag, "Isulti lang, Magtutudlo." 41 Si Jesus miingon, "Dihay usa ka tawong tigpahulam ug kuwarta; ug kaniya nakautang ang duha ka tawo, ang usa utangan kaniyang lima ka gatus ka denario ug ang usa utangan ug kalim-an ka denario. 42 Ug kay wala man silay ikabayad, silang duha iyang gipasaylo. Karon kinsa man kanila ang labing mahigugma kaniya?" 43 Si Simon mitubag, "Sa akong paghunahuna, siya nga gipasayloan ug

daghan." Ug si Jesus miingon kaniya, "Husto ang imong hukom." 44 Ug sa nakaliso siya sa pag-atubang sa babaye, siya miingon kang Simon, "Nakita mo ba kining babaye? Misaka ako sa imong balay, ug wala mo ako hatagig tubig alang sa akong mga tiil; apan siya, gihumod niya ang akong mga tiil pinaagi sa iyang mga luha ug gipahiran niya kini sa iyang buhok. 45 Wala ako nimo hagki, apan sukad sa akong paghisulod dinhi siya walay undang sa paghalok sa akong mga tiil. 46 Ang akong ulo wala nimo hisoig lana, apan ang akong mga tiil iyang gihaplasan ug pahumot. 47 Busa, sultihan ko ikaw, nga ang iyang daghanan nga mga sala gipasaylo kay daku man ang iyang paghigugma; apan siya nga gipasayloan ug diyutay lamang, diyutay rag paghigugma." 48 Ug siya miingon sa babaye, "Ang imong mga sala gipasaylo na." 49 Unya sila nga nanambong sa kan-anan uban kaniya misugod sa pag-ingon tali sa ilang kaugalingon, "Kinsa ba kining tawhana nga nagahimo man bisan pa sa pagpasaylog mga sala?" 50 Ug siya miingon sa babaye, "Ang imong pagsalig nakaluwas kanimo; lumakaw ka nga malinawon."

8 Ug sa wala madugay tapus niini, siya miadto sa mga kalungsuran ug kabalangayan, nga nagwali ug nagsangyaw sa maayong balita mahitungod sa gingharian sa Dios. Ug mikuyog kaniya ang Napulog-Duha 2 ug ang pipila ka mga babaye nga nangaayo gikan sa mga dautang espiritu ug sa mga sakit, nga mao sila si Maria, ang ginganlag Magdalena, nga gigulaan ganig pito ka yawa, 3 ug si Juana, ang asawa ni Cusa nga piniyalan ni Herodes, ug si Susana, ug ang daghan pang kababayan-an nga nanag-alagad kanila pinaagi sa ilang katigayonan. 4 Ug sa nagkatapok ang usa ka dakung panon sa katawhan ug sa diha nga ang mga tawo nanagpanugok kaniya gikan sa tagsatagsa ka lungsod, siya misulti kanila pinaagi niining usa ka samingay: 5 "Usa ka magpupugas miadto aron sa pagsabud sa iyang mga binhi. Ug sa nagsabud siya, may mga binhi nga diha mahulog sa daplin sa dalan, ug kini gitunobtunoban ug gipanagtuka sa mga langgam sa kalangitan. 6 Ug ang ubang binhi diha mahulog sa ibabaw sa bato; ug sa nakapanurok na, kini nangalaya kay wala may kaumog. 7 Ug ang uban diha mahulog sa kasampinitan; ug ang mga sampinit mitubo uban niini ug milumos niini. 8 Ug ang uban diha mahulog sa maayong yuta ug mitubo ug namungag usa ka

gatus ka pilo." Sa nakasulti na siya niini, siya miingon sa makusog nga tingog, "Ang mga may dalunggan nga makadungog kinahanglan magapatalinghug." 9 Ug sa gipangutana siya sa iyang mga tinun-an kon unsa ang kahulogan sa maong samingay, 10 "siya miingon, " Kaninyo gitugot ang pagpakasabut sa mga tinagoan mahitungod sa gingharian sa Dios; apan alang sa uban kini ipaagi sa mga samingay aron nga sa magatutok sila, dili sila makakita; ug sa magapamati sila, dili sila makasabut. 11 Ang kahulogan sa samingay mao kini: Ang binhi mao ang pulong sa Dios. 12 Ang diha sa daplin sa dalan mao ang mga nakadungog; apan unya motungha ang yawa ug ang pulong iyang sakmiton gikan sa ilang mga kasing-kasing aron dili sila managpanoo ug dili maluwas. 13 Ug ang diha sa ibabaw sa bato mao kadto sila nga sa ilang pagkadungog sa pulong, kini ilang pagadawat uban sa kalipay; apan sila walay gamut, sila motoo sa makadiyot, ug unya sa panahon sa pagsulay sila mobiya sa pagtoo. 14 Ug bahin sa mga nahulog sa kasampitan, kini sila mao kadtong makadungog; apan sa magapadayon sila sa pagpanaw, sila pagalumsan sa mga kabalaka ug sa mga bahandi ug sa mga kalipayan sa kinabuhi, ug sila dili kahinggan ug bunga. 15 Ug bahin niadtong diha sa maayong yuta, kini mao kadto sila nga sa ilang pagka-dungog sa pulong mosagop niini diha sa maminatud-on ug maayong kasingkasing, ug magapamunga uban sa pailub. 16 "Walay tawo nga tapus makadagkot sa suga iya kining pagatakloban ug tadyaw o ibutang ilalum sa katri, hinonoa igabutang niya kini ibabaw sa tongtonganan aron sila nga managsulod makakita sa kahayag. 17 Kay walay butang nahisalipdan nga dili igapadayag, ug walay butang natago nga dili mahibaloan ug mabutyag. 18 "Busa kinahanglan magbantay kamo sa inyong pagpamati; kay siya nga adunay iya pagahatagan ug labaw pa, apan siya nga walay iya pagakuhaan bisan pa sa mga butang nga iyang ginadahum nga anaa kaniya." 19 Unya nangabut kaniya ang iyang inahan ug mga igsoong lalaki, apan sila wala makaduol kaniya tungod sa panon sa katawhan. 20 Ug siya giingnan, "Ang imong inahan ug ang imong mga igsoong lalaki atua nanagbarug didto sa gawas, buot makigkita kanimo." 21 Apan siya mitubag kanila, "Ang akong inahan ug ang akong mga igsoon mao kadtong magapatalinghug sa pulong sa Dios ug magatuman niini." 22 Usa ka adlaw niana misakay

siya sa sakayan uban sa iyang mga tinun-an, ug siya miingon kanila, "Manabok kita ngadto sa usang daplin sa lanaw." Ug sila migikan. 23 Ug sa naglawig na sila, si Jesus nahikatulog. Ug unya miabut sa lanaw ang makusog nga unos, ug ang ilang sakayan nagkapuno sa tubig, ug sila diha sa katalagman. 24 Ug siya giduol ug gipukaw nila nga nanag-ingon, "Magtutudlo, Magtutudlo, mangamatay na kita!" Ug siya nagmata ug iyang gibadlong ang hangin ug ang mabangis nga mga balud, ug kini mihunong ug ang kalinaw mibanus. 25 Unya miingon siya kanila, "Hain ba diay ang inyong pagsalig?" Ug nangahadlok sila ug nahibulong sila nga nanag-ingon sa usa ug usa, "Kinsa ba diay kini siya, nga mosugo bisan sa hangin ug tubig, ug mopatoo man sila kaniya?" 26 Unya miabut sila sa kayutaan sa mga Gerasenhon, nga diha sa atbang sa Galilea. 27 Ug sa paghikawas niya sa yuta, gisugat siya sa usa ka tawong giyawaan nga gikan sa lungsod. Sulod sa hataas nga panahon siya wala na magsul-ob ug mga bisti, ug wala siya magpuyog balay kondili diha sa mga lubong. 28 Ug sa pagkakita niya kang Jesus, siya misiyagit ug mihapa sa iyang atubangan, ug sa makusog nga tingog miingon, "Unsay imong labut kanako, Jesus, Anak sa Labing Halangdong Dios? Magpakiluoy ako kanimo, ayaw intawon ako pagsakita." 29 Kay si Jesus misugo man ugod sa mahugawng espiritu sa paggula gikan sa tawo (Kay sa makadaghan siya pagadakpon niini; siya gipabantayan ug gitalikalaan ug giposasan, apan ang mga gapus iya rang pamugtoon, ug siya giabog sa yawa ngadto sa mga dapit nga awaaw.) 30 Unya si Jesus nangutana kaniya, "Kinsa may imong ngalan?" Ug siya mitubag, "Legion"; kay daghan man ugod ang mga yawa nga nahisulod kaniya. 31 Ug kini sila nangamuyo kaniya nga unta dili niya sila paadtoon ngadto sa kahiladman. (Abyssos g12) 32 Ug didtoy usa ka dakung panon sa mga baboy nga nanag-ungad diha sa bakilid sa bungtod; ug ang mga yawa nangamuyo kaniya nga unta pasudlon sila niini. Ug iyang gitugotan sila. 33 Unya ang mga yawa nanggula gikan sa tawo ug misulod sa mga baboy, ug ang panon mihaguros pagdulhog sa pangpang ngadto sa lanaw ug nangalumos. 34 Ug nanalagan ang mga magbalantay sa mga baboy sa pagkakita nila sa nahitabo, ug ilang gisugilon kini sa lungsod ug sa kabalangayan. 35 Unya ang mga tawo nangadto sa pagtan-aw sa nahitabo ug miabut sila kang Jesus. Ug ang tawo nga gigulaan sa mga yawa ilang nakita

nga naglingkod sa tiilan ni Jesus, nagsinina na ug maayo nag pamuot; ug sila nangahadlok. **36** Ug gisuginlan sila sa mga nakakita niini giunsa sa pag-ayo ang tawo nga giyawaan. **37** Unya ang tanang mga tawo sa kasikbit nga kayutaan sa mga Gerasenhon mihangyo kang Jesus sa pagpahawa gikan kanila; kay sila giabut man ugod ug dakung kahadlok. Busa siya misakay sa sakayan ug mipauli. **38** Ug ang tawo gigulaan sa mga yawa nangamuyo nga unta makakuyog siya kaniya; apan gipalakaw siya niya nga nag-ingon, **39** "Pumauli ka sa imong balay, ug isugilon mo unsa ka daku ang nahimo sa Dios alang kanimo." Ug milakaw siya nga nagmantala sa tibuok lungsod unsa ka daku sa nahimo ni Jesus alang kaniya. **40** Ug sa paghibalik ni Jesus gidawat siya sa panon sa katawhan uban sa kahinangop, kay silang tanan nanagpaabut man ugod kaniya. **41** Ug dihay tawong miabut nga ginganlan si Jairo, nga usa ka punoan sa sinagoga; ug sa nakahapa siya sa tiilan ni Jesus, siya nangamuyo kaniya sa pag-adto sa iyang balay, **42** kay siya may bugtong man nga anak nga babaye, nga may napulog-duha ka tuig ang idad, ug kini siya himalasyon. **43** Ug ang usa ka babaye nga gitalinug-an sulod na sa napulog-duha ka tuig, nga nahutdan na sa iyang tanang katigayonan nga gigasto alang sa mga mananambal, ug dili na arang maayo pa ni bisan kinsa, **44** miduol sa iyang luyo ug mihikap sa borlas sa iyang sapot; ug dihadiha mitang-on ang iyang talinugo. **45** Ug si Jesus miingon, "Kinsa ba ang naghikap kanako?" Ug sa nangambut ang tanan, si Pedro ug sila nga mga kauban niya miingon, "Magtutudlo, ang kadaghanan nagalibut kanimo ug nagadutdot kanimo!" **46** Apan si Jesus miingon, "May mihikap kanako, kay gibati ko nga may gahum nga migula kanako." **47** Ug sa pagtan-aw sa babaye nga wala man diay siya malilong, siya miduol nga nagkurog, ug sa naghapa siya sa iyang atubangan, gisugilon niya sa atubangan sa tanang tawo ang hinung-dan sa iyang paghikap kaniya ug ang iyang pagkaayo dihadiha. **48** Ug si Jesus miingon kaniya, "Anak, ang imong pagsalig nakapaayo kanimo. Lumakaw ka nga malinawon." **49** Samtang nagsulti pa siya, dihay usa ka tawo nga miabut gikan sa balay sa punoan sa sinagoga ug miingon kaniya, "Ang imong anak patay na; ayaw na lang paghagoa ang Magtutudlo." **50** Apan sa pagkadungog ni Jesus niini, siya miingon kang Jairo, "Ayaw kahadlok; sumalig ka lamang ug mahiulian

ra siya." **51** Ug sa paghiabut niya sa balay, wala siyag gitugotan sa pagsulod uban kaniya gawas kang Pedro ug kang Juan ug kang Santiago ug sa amahan ug inahan sa bata. **52** Ug ang tanan nagpanghilak ug nagminatay tungod kaniya. Apan si Jesus miingon, "Ayaw na kamo paghilak, kay siya wala mamatay kondili nagakatulog." **53** Ug siya gikataw-an nila nga nasayud nga kini patay na. **54** Apan iyang gigunitan siya diha sa kamot ug iyang gisangpit nga nag-ingon, "Inday, bumangon ka." **55** Ug mibalik kaniya ang iyang espiritu, ug siya mibangon dihadiha; ug si Jesus misugo nga hatagan kini siyag makaon. **56** Ug nahibulong ang iyang mga ginikanan; apan gitugon sila ni Jesus nga walay bisan kinsa nga ilang suginlan sa nahitabo.

9 Unya ang Napulog-Duha iyang gipatigum, ug iyang gihatagan silag gahum ug pagbulot-an batok sa tanang mga yawa, ug sa pag-ayo sa mga sakit. **2** Ug iyang gipaadto sila aron sa pagwali mahitungod sa gingharian sa Dios ug sa pagpang-ayo sa mga masakiton. **3** "Ug siya miingon kanila, " Ayaw kamo pagdalag bisan unsa alang sa inyong panaw, bisan sungkod, o puyo, o tinapay, o kuwarta; ug ayaw kamo pagbaton ug duha kabuok kamisola. **4** Ug sa bisan unsang balaya nga inyong sak-an, pabilin kamo didto ug unya panglakaw kamo gikan didto. **5** "Ug bisan diin gani kamo dili pagadawat, inigpahawa ninyo sa maong lungsod, itaktak ninyo ang mga abog gikan sa inyong mga tiil ingon nga pagtutol batok kanila." **6** Ug nanglakaw sila ug nangadto sa mga kabalangayan, ug nanagwali sa Maayong Balita ug nagpang-ayo sa mga masakiton bisan diin. **7** Unya si Herodes nga gobernador nakadungog mahitungod sa tanang nangahimo; ug siya nalibog kay giingon man ugod sa uban nga kono si Juan gibanhaw gikan sa mga patay, **8** ug sa uban nga si Elias nahitungha, ug sa uban nga usa sa mga karaan profeta nabanhaw. **9** Ug si Herodes miingon, "Si Juan ako nang gipapunggotan sa ulo; apan kinsa man kini siya nga mahitungod kaniya nadungog ko kining mga butanga?" Ug naninguha siya sa pagtan-aw kang Jesus. **10** Ug sa paghiuli na sa mga apostoles, ilang gisugilon kaniya ang ilang mga nahimo. Ug iyang gidala sila ug mipahilit nga silasila ra ngadto sa usa ka lungsod nga ginganlan ug Betsaida. **11** Sa pagkasayud niini sa mga panon sa katawhan, sila miapas kaniya; ug sila gidawat niya

nga mahinangpon ug iyang gisuginlan mahitungod sa gingharian sa Dios, ug iyang gipang-ayo ang mga nanagkinahanglan nga pagaayohon. 12 Ug unya ang kahaponon misugod na; ug ang Napulog-Duha miduol ug miingon kaniya, "Palakta na ang panon sa katawhan aron mangadto sila sa mga kabalangayan ug sa mga kasikbitan nga kayutaan sa pagpangatulog didto ug sa pagpangitag makaon, kay ania kita dinhi niining dapit nga awaaw." 13 Apan siya miingon kanila, "Kamoy maghatag kanilag makaon." Ug sila mitubag kaniya, "Aduna lamang kitay dili molabaw sa lima ka tinapay ug duha kabuok isda gawas hinoon kon mangadto kami sa pagpamalit ug pagkaon alang niining tanang mga tawo." 14 Kay ang didto may mga lima ka libo ka mga lalaki. Ug siya miingon sa mga tinun-an, "Palingkora sila nga magpundokpundok, mga tagkalim-an ang matag-usa." 15 Ug gihimo nila kini, ug ilang gipalingkod ang tanan. 16 Ug sa nagkupot siya sa lima ka tinapay ug sa duha kabuok isda, siya miyahat sa langit ug nagpasalamat, ug kini iyang gipikaspikas ug gihatag ngadto sa iyang mga tinun-an aron idulot ngadto sa panon sa katawhan. 17 Ug ang tanan nangaon ug nangabusog. Ug ilang gihipos ang nahibilin nga mga tipik, nga napulog-duha ka bukag. 18 Ug nahitabo nga sa nag-ampo siya nga nag-inusara, ang iyang mga tinun-an uban kaniya. Ug siya nangutana kanila, "Sumala sa sulti sa mga tawo, kinsa man kono ako?" 19 Ug sila mitubag nga nag-ingon, "Si Juan nga Bautista kono; apan ang uban nagaingon nga si Elias kono; ug ang uban pa, nga kono usa sa mga karaang profeta nabanhaw." 20 Ug siya miingon kanila, "Apan kamo, unsa may inyong sulti, kinsa man ako?" Ug si Pedro mitubag, "Ang Cristo sa Dios." 21 Apan iyang gitugon ug gibaoran sila nga walay bisan kinsa nga ilang suginlan niini. 22 Ug siya miingon, "Ang Anak sa Tawo kinahanglan magaantus sa daghang mga butang, ug igasalikway siya sa mga anciano ug sa mga sacerdote nga punoan ug sa mga escriba, ug pagapatyon, ug sa ikatulo ka adlaw pagabanhawon siya." 23 Ug siya miingon sa tanan, "Kon adunay buot mosunod kanako, kinahanglan magdumili siya sa iyang kaugalingon ug magpas-an sa iyang krus matag-adlaw ug magasunod kanako. 24 Kay bisan kinsa nga buot magpatunhay sa iyang kinabuhi kawagtangan hinoon siya niini; ug bisan kinsa nga magawagtang sa iyang kinabuhi tungod kanako, magapatunhay niini. 25 Kay unsa may

kapuslanan alang sa usa ka tawo kon maangkon niya ang tibuk kalibutan nga pagawagtangan o pagapildihan niya sa iyang kaugalingon? 26 Kay bisan kinsa nga magakaulaw tungod kanako ug sa akong mga pulong, siya igakaulaw man sa Anak sa Tawo inig-abut niya diha sa iyang himaya ug sa himaya sa Amahan ug sa mga balaang manolunda. 27 Apan sa pagkatinuod suginlan ko kamo nga adunay mga nanagbarug karon dinhi nga dili una patilawon ug kamatayon samtang dili pa sila makakita sa gingharian sa Dios." 28 Ug unya sa may mga walo ka adlaw tapus niining mga pulonga, iyang gidala uban kaniya sila si Pedro ug si Juan ug si Santiago, ug mitungas sa ibabaw sa bukid aron sa pag-ampo. 29 Ug sa nag-ampo siya, nausab ang panagway sa iyang nawong ug ang iyang mga sapot misidlak sa kaputi. 30 Ug tan-awa, dihay nakigsulti kaniya nga duha ka tawo, si Moises ug si Elias, 31 nga mipakita nga mahimayaon ug nanagsulti mahitungod sa kamatayon ni Jesus nga iyang mahiaguman didto sa Jerusalem. 32 Ug nanagduka sila si Pedro ug ang iyang mga kauban, apan sa ilang paghigmata nakita nila ang iyang himaya ug ang duha ka tawo nga nagtindog uban kaniya. 33 Ug samtang kining mga tawhana nanagpamahawa gikan kang Jesus, si Pedro miingon kaniya, "Magtutudlo, maayo gayud nga ania kami dinhi. Magbuhat kamig tulo ka payag, usa alang kanimo, usa alang kang Moises, ug usa alang kang Elias." Siya namulong niini nga wala makasabut sa iyang gisulti. 34 Ug samtang nagsulti pa siya niini, mitungha ang usa ka panganud ug mitabon kanila, ug sila nangalisang sa pagsulod nila sa panganud. 35 "Ug gikan sa panganud dihay tingog nga miabut nga nag-ingon, " Mao kini ang akong Anak, ang akong Pinili; patalinghugi ninyo siya! 36 Ug sa nakasulti na ang tingog, si Jesus nakita nga siya na lamang usa. Ug sila nagpakahilum ug niadtong mga adlaw walay bisan kinsa nga ilang gisuginlan mahitungod sa ilang nakita. 37 Ug sa pagkasunod nga adlaw, sa paghilugsong na nila gikan sa bukid, si Jesus gisugat sa usa ka dakung panon sa katawhan. 38 Ug dihay usa ka tawo sa panon nga misinggit, "Magtutudlo, mangamuyo ako kanimo nga imo untang tan-awon ang akong anak nga lalaki, kay siya bugtong ko rang anak. 39 Siya pagadakpon sa usa ka espiritu ug sa kalit motiyabaw siya; ug pagalubaglubagon ug palit-aron siya niini hangtud magapabola siya sa baba; ug kosokosohon

siya ug halus dili kini mobiya kaniya. 40 Ug gihangyo ko ang imong mga tinun-an sa pagpagula unta niini, apan sila wala makahimo." 41 Ug si Jesus mitubag, "O dili masinaligon ug sukwhi nga kaliwatan, unsa ba kataas sa panahon nga gikinahanglan pa sa akong pagpakig-uban kaninyo ug pag-antus kaninyo? Dad-a dinhi ang imong anak." 42 Ug samtang ang bata nagsingabut, siya gikosokoso ug gilubaglubag ug gipalit-ad sa yawa. Apan gibadlong ni Jesus ang mahugawng espiritu, ug ang bata iyang giayo ug giuli ngadto sa amahan niya. 43 Ug ang tanan nanghitingala sa pagkadaku sa Dios. 44 "Ipatidlum kining mga pulonga diha sa inyong mga dalunggan, nga ang Anak sa Tawo igatugyan ngadto sa mga kamot sa mga tawo." 45 Apan wala sila makasabut niining sultiha ug gililong kini kanila aron dili nila masabtan, ug sila nahadlok sa pagpangutana kaniya mahitungod niining sultiha. 46 Ug nahitabo ang usa ka paglalisy nila sa pagsuta kon kinsa kanila ang labing daku. 47 Apan sa pagkasabut ni Jesus sa ilang gilalisan nga diha sa ilang mga kasingkasing, iyang gikuha ang usa ka gamayng bata ug iyang gipatupad kini kaniya, 48 ug miingon siya kanila, "Bisan kinsa nga tungod sa akong ngalan magadawat niining gamayng bata, magadawat kanako; ug bisan kinsa nga magadawat kanako, magadawat kaniya nga mao ang nagsugo kanako; kay ang labing diyutay kaninyong tanan mao ang daku." 49 Ug si Juan mitubag, "Magtutudlo, dihay tawo nga among nakita nga nagpagulag mga yawa pinaagi sa imong ngalan, ug amo siyang gidid-an kay wala man siya magasunod uban kanamo." 50 Apan si Jesus miingon kaniya, "Ayaw siya pagdid-i; kay ang dili batok kaninyo, dapig kaninyo." 51 Ug sa nagkahidul na ang mga adlaw nga siya pagabayawon, iyang gituyo sa malig-on gayud nga siya moadto sa Jerusalem. Ug dihay mga sinugo nga iyang gipauna kaniya, 52 nga nanagpangadto ug misulod sa usa ka balangay sa mga Samarianhon, aron sa pag-andam alang kaniya. 53 Apan ang mga tawo didto nanagdumili sa pagdawat kaniya kay sa malig-on gayud iya mang gitinguha ang pag-adto sa Jerusalem. 54 Ug sa pagkakita niini sa iyang mga tinun-an nga si Santiago ug si Juan, sila miingon kaniya, "Ginoo, buot ka ba nga among ingnon ang kalayo sa pagkanaug gikan sa langit ug sa pag-ut-ot kanila?" 55 Apan siya miliso ug iyang gibadlong sila ug miingon, "Wala kamo masayud unsang espirituha ang inyong gipakig-ambitan, kay

ang Anak sa Tawo mianhi dili aron sa paglaglag sa kinabuhi sa mga tawo kondili sa pagluwas kanila." 56 Ug sila mipadayon ngadto sa laing balangay. 57 Ug sa nanaglakaw sila sa dalan, diha pay usa ka tawo nga miingon kaniya, "Mosunod ako kanimo bisan asa ikaw moadto." 58 Si Jesus mitubag kaniya, "Ang mga milo adunay kalobluban, ug ang mga langgam sa kalangitan adunay kabatugan; apan ang Anak sa Tawo walay dapit nga kapahulayan sa iyang ulo." 59 Ug dihay usa nga iyang giingnan, "Sumunod ka kanako." Apan kini mitubag kaniya, "Ginoo, tugoti una ako sa pag-adto ug paglubong sa akong amahan." 60 Apan si Jesus miingon kaniya, "Pasagdi ang mga patay ngua maoy magalubong sa ilang kaugalingong mga minatay; apan sa imong bahin, lumakaw ka ug imantala mo ang gingharian sa Dios." 61 Ug dihay lain nga miingon kaniya, "Ginoo, mosunod ako kanimo, apan tugoti una ako sa pagpa-namiliit kanila nga atua sa akong panimalay." 62 Si Jesus mitubag kaniya, "Walay tawo nga angayan alang sa gingharian sa Dios kon kini siya, sa nagakupot na sa daro, molingi pa sa likod."

10 Tapus niini gitudlo sa Ginoo ang laing kapitoan pa, ug sila iyang gisugo sa pag-una kaniya nga magtinagurha ngadto sa tanang lungsod ug dapit nga iyang pagaadtoon. 2 "Ug siya miingon kanila, "Daghan unta ang anihon, apan diyutay ra ang mga mamumoo; busa pangamuyo kamo sa Ginoo sa anihon nga makapadala unta siyag mga mamumoo ngadto sa iyang anihon. 3 Panglakaw kamo; tan-awa, paadtoon ko kamo nga daw mga nating karnero sa taliwala sa mga lobo. 4 Ayaw kamo pagdalag puyo, o punttil, o mga sapin; ug ayaw kamo paghunong aron sa pakighimamat kang bisan kinsa diha sa dalan. 5 Ug sa bisan unsang balaya nga inyong pagasak-an, umingon una kamo, 'Ang kalinaw maania unta niining balaya!' 6 Ug kon dinhi niini adunay mahigugmaon sa kalinaw, nan, ang inyong kalinaw magaabut niini; apan kon wala man, nan, kini magabalik ra kaninyo. 7 Ug pagpabilin kamo sa maong balay, nga magakaon ug magainom sa ilang ihatag kaninyo, kay ang mamumoo takus sa pagdawat sa iyang suhol. Ug ayaw kamo pagbalhinbalhin ug puy-anan. 8 Sa diha nga mahisulod na kamo sa usa ka lungsod ug pagadawaton kamo nila, kumaon kamo sa bisan unsa nga ilang igadulot kaninyo. 9 Ayoha ninyo ang mga masakiton didto ug sultihi

sila ninyo nga magaingon, 'Ang gingharian sa Dios ania nahiduol na kaninyo.' 10 Apan sa diha nga mahisulod kamo sa usa ka lungsod ug kamo dili nila pagadawat, umadto kamo sa kadalanan niini ug umingon kamo, 11 'Bisan pa ang mga abog sa inyong lungsod nga nanapot sa among mga tiil, kini among paphaon batok kaninyo. Apan hibalo baya ninyo nga ang gingharian sa Dios nahiduol na unta kaninyo. 12 Sultihan ko kamo nga sa maong adlaw maarang-arang pa unya alang sa Sodoma kay sa maong lungsod. 13 "Alaut ikaw, Corazin! Alaut ikaw, Betsaida! Kay kon ang mga milagro nga nangahimo diha kaninyo didto pa himoa sa Tiro ug sa Sidon, dugay ra unta silang nanaghinulsol nga managsul-ob ug sako, ug managlubog sa mga abo. 14 Apan sa adlaw sa hukom, maarang-arang pa unya alang sa Tiro ug sa Sidon kay kaninyo. 15 Ug ikaw, Capernaum, igatuboy ka ba diay hangtud sa kala-ngitan? Igaunlod ka hinoon ngadto sa Hades. (Hades 986) 16 "Ang magapatalinghug kaninyo magapatalinghug kanako, ug ang magasalikway kaninyo magasalikway kanako, ug ang magasalikway kanako magasalikway kaniya nga mao ang nagpadala kanako." 17 Unya ang Kapitoan namauli nga malipayon, nga nanag-ingon, "Ginoo, bisan pa gani ang mga yawa nagapailalum nga masinugtanon kanamo tungod sa imong ngalan!" 18 "Ug si Jesus miingon kanila, " Nakita ko si Satanas nga nahulog ingon sa kilat gikan sa langit. 19 Tan-awa, gihatagan ko kamog kagahum sa pagtunob ug mga halas ug mga tanga, ug kagahum batok sa tanang gahum sa kaaway; ug walay bisan unsa nga makadaut kaninyo. 20 Ngani ayaw ninyo ikalipay nga ang mga espiritu nagapailalum nga masinugtanon kaninyo; ikalipay hinoon ninyo nga ang inyong mga ngalan nahisulat na didto sa langit." 21 Niadtong taknaa si Jesus nalipay diha sa Espiritu Santo ug miingon, "Nagapasalamat ako kanimo, Amahan, Ginoo sa langit ug sa yuta, nga kining mga butanga gililong mo sa mga makinaadmanon ug sa mga masinabuton, ug gipadayag mo hinoon ngadto sa mga gagmayng bata. Oo, Amahan, kay kana mao man ang imong maloluy-ong pagbuot. 22 Ang tanang mga butang gitugyan kanako sa akong Amahan; ug walay nakaila si kinsa ang Anak gawas sa Amahan, o si kinsa ang Amahan gawas sa Anak ug kaniya kang kinsa igakahimuot sa Anak ang pagpadayag sa Amahan." 23 Ug unya sa nakaliso siya ngadto sa iyang mga tinun-an, siya miingon kanila nga silasila

ra, "Bulahan gayud ang mga mata nga nakakita sa inyong nakita! 24 Kay sultihan ko kamo nga daghan ang mga profeta ug mga hari nga naninguha sa pagtan-aw unta sa inyong nakita, apan wala sila niini makakita; ug sa pagpatalinghug unta sa inyong nadunggan, apan wala sila niini makadungog." 25 Ug tan-awa, dihay usa ka batid sa balaod nga mitindog aron sa pagsulay kaniya ug miingon, "Magtutudlo, unsa may akong buhaton aron makapanunod ako sa kinabuhiing dayon?" (aiōnios 9166) 26 Si Jesus mitubag kaniya, "Unsa may nahisulat sa kasugoan? Unsa may imong nabasa?" 27 Ug siya miingon, "Higugmaa ang Ginoo nga imong Dios sa tibuok mong kasingkasing, ug sa tibuok kalag, ug sa tibuok mong kusog, ug sa tibuok mong hunahuna; ug ang imong silingan sama sa imong kaugalingon." 28 Ug si Jesus miingon kaniya, "Husto ang imong pagkatubag; buhata kini ug mabuhi ka." 29 Apan kay buot man siya magpakamatarung sa iyang kaugalingon, siya miingon kang Jesus, "Ug kinsa man ang akong silingan?" 30 "Kaniya si Jesus mitubag nga nag-ingon, " May usa ka tawo nga sa naglugsong siya gikan sa Jerusalem paingon sa Jerico nahulog ngadto sa mga kamot sa mga tulisan, ug siya ilang gihuboan ug gibunalan, ug unya namahawa sila nga nagbiya kaniya nga himalatyon. 31 Ug nahitabo nga niadtong dalana dihay naglugsong nga usa ka sacerdote; ug sa iyang pagkakita kaniya, siya didto moagi sa pikas. 32 Ingon man usab, usa ka Levita, sa paghiabut niya sa maong dapit ug nakakita kaniya, didto siya moagi sa pikas. 33 Apan usa ka Samarianhon, sa nagbaktas siya, nahiaabut didto kaniya; ug sa iyang pagkakita kaniya siya giabut ug kaluoy, 34 ug miduol kaniya ug iyang gibugkasan ang iyang mga samad sa napatuloan na kinig lanan ug bino; unya iyang gipasakay sa iyang kabayanan ug gidala siya sa balay nga abutanan, ug iyang giatiman siya. 35 Ug sa pagkasunod nga adlaw siya mikuhag duha ka denario ug iyang gihatag kini sa tag-iyang abutanan ug miingon kaniya, 'Atimana siya; ug kon makagasto ka pag labaw niini, bayran ko ra ikaw unya inigbalik ko dinhi.' 36 "Karon, sa imong paghunahuna, hain man niining tutolo ang nagpakita nga silingan sa tawo nga nahulog ngadto sa mga kamot sa mga tulisan?" 37 Siya mitubag, "Kadtong naluoy kaniya." Ug si Jesus miingon kaniya, "Lakaw ug buhata ang ingon." 38 Ug sa nagpadayon sila sa ilang paglakaw, siya misulod sa usa ka balangay. Ug didtoy usa ka babaye nga ginganlan si Marta

nga midawat kaniya sa iyang balay. **39** Ug siya may igsoong babaye nga ginganlan si Maria, nga milingkod sa tiilan sa Ginoo ug nagpatalinghug sa iyang mga pulong. **40** Apan si Marta nagkalibuglibog sa hilabihang pag-amoma; ug siya miduol kang Jesus ug miingon kaniya, "Ginoo, wala ba ikaw magkabana nga gipasagdan man lamang niining akong igsoon nga mag-inusara ako sa pag-amoma? Busa, ingna siya aron motabang kanako." **41** Apan Ginoo mitubag kaniya, "Marta, Marta, nalibog ug nagkapuliki ikaw sa daghang mga butang; **42** apan usa ra gayud ka butang ang kinahanglanon; ug hingpilian ni Maria ang maayong bahin nga dili na makuha gikan kaniya."

11 Ug nahitabo nga sa nag-ampo si Jesus sa usa ka dapit, sa pag-undang niya, usa sa iyang mga tinun-an miingon kaniya, "Ginoo, tudloi kami sa pag-ampo, maingon nga gitudloan ni Juan ang iyang mga tinun-an." **2** Ug siya miingon kanila, "Sa inyong pag-ampo, ingnon ninyo: **3** Sa adlaw-adlaw hatagi kami sa among kalan-on sa matag-adlaw; **4** "ug pasayloa kami sa maong mga sala, kay kami gayud usab nagapasaylo man sa tanang nakautang kanamo; ug ayaw kami itugyan ngadto sa panulay." **5** Ug siya miingon kanila, "Pananglitan usa kaninyo nga may higala moadto kaniya sa tungang gabii ug moingon kaniya, 'Migo, pabayloa ra `kog tulo ka tinapay, **6** kay nahiaabut kanako ang usa ko ka higala nga nagapanaw ug wala gayud akoy ikadulot kaniya'; **7** ug siya motubag gikan sa sulod, 'Ayaw ako pagsamoka; ang pultahan gikatrangkahan na ug ang akong mga bata ania na uban kanako sa katri; dili na ako makabangon sa paghatag kanimog bisan unsa?' **8** Sultihan ko kamo, nga bisan dili siya mobangon sa paghatag unta kaniyag bisan unsa tungod kay higala niya, apan tungod sa iyang pagsigisiging hangyo siya mobangon na lang ug mohatag kaniya sa bisan unsa nga iyang kinahanglanon. **9** Ug ingnon ko kamo, Pangayo, ug kamo pagahatagan; pangita, ug kamo makakaplag; pagtuktok, ug kamo pagaablihan. **10** Kay ang tanan nga magapangayo magadawat, ug ang magapangita makakaplag, ug ang magatuktok pagaablihan. **11** Ug kinsa bang amahana diha kaninyo nga kon ang iyang anak mangayog tinapay, hatagan hinoon niyag bato; o kon mangayo siyag isda, hatagan hinoon niyag bitin inay isda; **12** o kon mangayog itlog, hatagan hinoon niyag tanga? **13** Busa, kon kamo, bisan sa inyong pagkadautan, mahibalo man ganing

mohatag ug mga maayong gasa ngadto sa inyong mga anak, unsa pa gayud ka labaw pa sa langitnong Amahan nga mohatag sa Espiritu Santo ngadto sa mga nagapangayo kaniya?" **14** Ug nahitabo nga si Jesus nagpagula sa usa ka yawa nga makapaamang; ug sa gikapagula na ang yawa, ang tawong amang nakasulti, ug ang katawhan nanghibulong. **15** Apan ang uban kanila nanag-ingon, "Kini siya nagapagula sa mga yawa pinaagi kang Beelzebu, ang punoan sa mga yawa." **16** Ug ang uban, sa pagsulay kaniya, nangayo kaniyag ilhanan gikan sa langit. **17** Apan sa nasayran niya ang ilang hunahuna, siya miingon kanila, "Ang tanang gingharian nga mabahin batok sa kaugalingon malaglag, ug ang balay mapukan sa ibabaw sa balay. **18** Ug kon si Satanas nabahin diay usab batok sa iyang kaugalingon, unsaon man pagpakabarug sa iyang gingharian? Kay nagaingon man kamo nga ako nagapagula sa mga yawa pinaagi kang Beelzebu. **19** Ug kon pinaagi man diay kang Beelzebu ako nagapagula sa mga yawa, pinaagi ba kang kinsa ang inyong mga anak nagapagula kanila? Busa sila mao ang magahukom kaninyo. **20** Apan kon pinaagi man sa tudlo sa Dios ako nagapagula sa mga yawa, nan, ang gingharian sa Dios nahidangat na diha kaninyo. **21** Sa diha nga ang tawong kusgan ug sangkap sa hinagiban magabantay sa iyang kaugalingong balay, ang iyang kabtangan magapabilin sa kalinaw. **22** Apan sa diha nga sulongon siya sa labi pang kusgan kay kaniya ug lupigon siya, ang hinagiban nga iyang gisaligan pagailugon gikan kaniya, ug pagabahinbahinon ang mga inagaw nga gikan kaniya. **23** Siya nga dili dapig kanako, batok kanako; ug siya nga magapanghipos nga dili uban kanako, nagapatibulaag. **24** "Sa diha nga ang mahugawng espiritu makagula na sa tawo, kini mosuroy latas sa mga dapit nga mamala aron sa pagpangitag pahulay; ug sa wala siyay makaplagan niini, siya magaingon, 'Mobalik hinoon ako sa akong balay nga akong gigikanan.' **25** Ug sa pag-abut niya, iyang makita kini nga sinilhigan na ug maayo nang pagkahimutang. **26** "Ug unya molakaw siya ug magkuhag laing pito ka mga espiritu nga labi pang dautan kay kaniya, ug sila mosulod ug mopuyo niini; ug ang ulahing kahimtang niadtong tawhana molabi pa ka ngil-ad kay sa sinugdan." **27** Ug sa nagsulti pa siya niini, dihay babaye sa panon nga mipatugbaw sa iyang tingog ug miingon kang Jesus, "Bulahan ang tiyan nga maoy nagsabak kanimo, ug ang mga

suso nga imong gisus-an!" **28** Apan siya mitubag kaniya, "Bulahan pa hinoon ang mga nagapatalinghug sa pulong sa Dios ug nagabantay niini!" **29** Ug sa nagkadaghan na ang mga panon sa katawhan, siya misugod sa pag-ingon, "Kining kaliwatana maoy usa ka mangil-ad nga kaliwatan; kini nagapangayog ilhanan, apan walay ilhanan nga ihatag alang niini gawas sa ilhanan nga mao si Jonas. **30** Kay maingon nga si Jonas nahimong ilhanan ngadto sa mga tawo sa Ninive, mao man usab ang Anak sa Tawo mahimong ilhanan ngadto niining kaliwatana. **31** Ang rayna sa Habagatan mobangon ra unya sa adlaw sa hukom uban sa mga tawo niining kaliwatana ug magahukom niini sa silot; kay siya mianhi gikan sa kinatumyan sa yuta aron sa pagpatalinghug sa kaalam ni Salomon, ug tan-awa, ania dinhi karoy labaw pa kay kang Salomon. **32** Ang mga tawo sa Ninive mobangon ra unya sa adlaw sa hukom uban niining kaliwatana ug magahukom niini sa silot; kay sila nanaghinulsol tungod sa pagwali ni Jonas, ug tan-awa, ania dinhi karoy labaw pa kay kang Jonas. **33** "Walay tawo nga tapus makadagkot ug suga, ibutang niya kini sa tago o sa ilalum sa gantangan kondili sa ibabaw sa tongtonganan, aron sila nga magasulod makakita sa kahayag. **34** Ang imong mata mao ang suga sa imong lawas; kon maayo ra ang imong mata ang tibuok mong lawas mapuno sa kahayag; apan kon kini masakiton, ang imong lawas mapuno sa kangitngit. **35** Busa mag-amping ka, basi ang kahayag nga anaa kanimo kangitngit diay. **36** Kon ang tibuok mong lawas mapuno sa kahayag, nga walay bahin niini nga mangitngit, nan, ang tibuok mong lawas magadan-ag maingon sa suga sa diha nga magabanwag kini kanimo pinaagi sa iyang kahayag." **37** Ug sa nakasulti na siya, gidapit siya sa usa ka Fariseo sa pagkaon uban kaniya; busa misulod siya ug milingkod tambong sa kananan. **38** Ug ang Fariseo nahingangha sa iyang pagkakita nga siya wala manghunaw una mokaon. **39** "Ug ang Ginoo miingon kaniya, " Kamong mga Fariseo nagahinlo sa gawas nga bahin sa kopa ug sa sukaran, apan sa kinasuloran ninyo kamo napuno sa panikas ug kadautan. **40** Mga boang! Dili ba ang naghimo sa gawas nga bahin naghimo man usab sa kinasulorang bahin? **41** Apan panglimos kamog mga butang nga anaa sa sulod; ug tan-awa, magamahinlo ang tanang butang diha kaninyo. **42** "Apan alaut kamong mga Fariseo! kay nagahatag

kamo sa ikapulo sa yerbabuyna ug sa kaningag ug sa tanang utanon, apan inyong gibiyaan ang katarungan ug ang gugma alang sa Dios; kining mga butanga kinahanglan gayud unta nga inyong pagabuhaton sa walay pagbiya sa uban. **43** Alaut kamong Fariseo! kay kinaham ninyo ang labing maayong lingkoranan sulod sa mga sinagoga ug ang pagyukbo kaninyo sa mga tawo diha sa mga tiyanggihan. **44** "Alaut kamo! kay sama kamo sa mga lubong nga dili makita, ug ang mga tawo nagalakaw sa ibabaw niini nga wala lang manghibalo." **45** Usa sa mga batid balaod mitubag kang Jesus, "Magtutudlo, sa imong pagsulti niana imo usab kaming gipakaulawan." **46** Ug siya miingon, "Alaut usab kamong mga batid sa balaod! kay ang mga tawo inyong gipamug-atan ug mga luwan nga malisud pas-anon, apan kamo gayud dili gani motuhil sa mga luwan pinaagi sa usa sa inyong mga tudlo. **47** Alaut kamo! kay nagabuhat kamog mga pantiyon sa mga profeta nga gipamatay sa inyong mga ginikanan. **48** Busa mga saksi diay kamo ug nagauyon sa mga binuhatan sa inyong mga ginikanan; kay sila mao ang nagpatay kanila, ug kamo mao ang nagbuhat sa ilang mga lubong. **49** Tungod niini usab ang Kaalam sa Dios nagaingon, 'Padad-an ko silag mga profeta ug mga apostoles, nga ang uban kanila ilang pagapatyon ug pagalutoson,' **50** aron ang dugo sa tanang mga profeta, nga naula sukad pa sa pagtukod sa kalibutan, pagapanilngon gikan niining kaliwatana, **51** sukad pa sa dugo ni Abel hangtod sa dugo ni Zacarias nga gipatay diha sa kinatung-an sa halaran ug sa templo. Oo, sultihan ko kamo nga pagapanilngon gayud kini gikan niining kaliwatana. **52** Alaut kamong mga batid sa balaod! kay inyong gihikaw ang yawi sa pultahan sa kaalam; kamo wala mosulod niini, ug ang mga nanagsulod niini inyong gipanagpugngan." **53** Ug sa nakapahawa siya didto, ang mga escriba ug mga Fariseo misugod sa paglisudlisud kaniya, ug sa paghagit kaniya sa pagpamulong bahin sa daghang mga butang, **54** nga nanagpaabut kaniya aron sa pagbitik kaniya pinaagi sa mga pulong nga iyang pagalitukon.

12 Sa maong higayon, sa nagkatigum ang linibo sa mga panon sa katawhan nga tungod niana nagkatumbanay sila ang usa sa usa, si Jesus misugod sa pagsulti ngadto una sa iyang mga tinun-an, "Likayi ninyo ang igpapatubo sa mga Fariseo, nga mao ang pagkamaot. **2** Walay tinabonan nga dili

pagaukban, o tinagoan nga dili mahibaloan. 3 Ang inyong gipamulong diha sa ngitngit madungog ra unya diha sa hayag; ug ang inyong gihunghong sulod sa mga lawak nga tinakpan, kini igamantala ra unya diha sa ibabaw sa mga atop. 4 "Ingon ko kamo, mga higala ko, ayaw ninyo kalisangi sila nga mopatay sa lawas, ug tapus niana wala nay lain pa nga arang nila mahimo. 5 Apan pasidan-an ko kamo kon kinsay angay ninyong kahadlok: kahadloki ninyo siya nga, tapus siya makapatay, may gahum sa pagtambog ngadto sa inferno, oo, ingnon ko kamo, siya ang kahadloki ninyo! (Geenna g1067) 6 Dili ba ang lima ka gagmayng langgam ginabaligya man ug duha ka daku lamang? Ngani wala usa kanila nga mahikalimtan sa atubangan sa Dios. 7 Bisan gani ang mga buhok sa inyong ulo naisip na ang tanan. Ayaw kamo kahadlok, kay kamo labaw pa ug bili kay sa daghang mga gagmayng langgam. 8 "Ug sultihan ko kamo, nga ang tanang moila kanako sa atubangan sa mga tawo pagailhon usab sa Anak sa Tawo sa atubangan sa mga manolunda sa Dios; 9 apan ang dili moila kanako sa atubangan sa mga tawo dili pagailhon sa atubangan sa mga manolunda sa Dios. 10 Ug ang matag-usa nga magasulti batok sa Anak sa Tawo, siya mapasaylo; apan ang magapasipalag sulti batok sa Espiritu Santo, siya dili gayud pasayloon. 11 Ug sa diha nga pagataralon na kamo sa atubangan sa mga sinagoga ug sa mga punoan ug sa mga magbubuot, ayaw kamo pagkalibog kon unsaon o unsay inyong igatubag, o unsay inyong igasulti; 12 kay ang Espiritu Santo magatudlo ra kaninyo niadtong taknaa kon unsay kinahanglan inyong igasulti." 13 Ug dihay usa ka tawo sa panon nga miingon kaniya, "Magtutudlo, sultih ra ang akong igsoong lalaki nga bahinan niya ako sa kabilin." 14 Apan si Jesus mitubag kaniya, "Oy, tawo, kinsa bay naghimo kanako nga maghuhukom o magbabahin sa inyong kabtangan?" 15 Ug siya miingon kanila, "Magmatngon kamo, ug likayi ninyo ang tanang dagway sa kadalo, kay ang kinabuhi sa tawo wala diha sa kadagaya sa iyang mga katigayonan." 16 Ug iyang gisuginlan silag usa ka sambingay, nga nag-ingon, "Ang yuta sa usa ka tawong dato mihatag ug daghang abut. 17 Ug namalandong siya sa iyang kaugalingon nga nag-ingon, "Unsa may akong buhaton, kay wala man akoy katipigan sa akong mga abut?" 18 Ug siya miingon, "Ang akong buhaton mao kini: akong gubaon ang akong mga bodiga, ug tukoron ko ang labi pang dagku; ug sulod niini tipigan ko ang akong tanang abut ug mga kabtangan. 19 Ug unya magaingon ako sa akong kalag, Kalag, gikatagan-an na ikawg ubay-ubayng bahandi alang sa daghang katuigan; pumahulay ka, kumaon ka, uminom ka, ug magsadya ka." 20 Apan ang Dios miingon kaniya, "Oy, boang! Karong gabhiona ang imong kalag pagakuhaon gikan kanimo; ug kinsa na may makapanag-iya sa mga butang nga imong gitagana?" 21 Maingon niana ang nagatigum ug mga bahandi alang sa iyang kaugalingon, apan dili bahandianon ngadto sa Dios." 22 Ug siya miingon sa iyang mga tinun-an, "Busa ingnon ko kamo, ayaw na kamo pagkabalaka bahin sa inyong kinabuhi, kon unsay inyong kan-on, o bahin sa inyong lawas, kon unsay inyong ibisti. 23 Kay ang kinabuhi labaw pa kay sa kalan-on, ug ang lawas labaw pa kay sa bisti. 24 Palandunga ninyo ang mga uwak: wala sila magpugas ni mag-ani, wala silay tipiganan ni dapa; ang Dios mao ang nagapakaon kanila. Pagkalabaw pa gayud ninyog bili kay sa mga langgam! 25 Ug kinsa man kaninyoy makadugang ug usa ka takna sa gitas-on sa iyang kinabuhi pinaagi sa pagkabalaka? 26 Ug kon kamo dili makahimo sa ingon ka gamayng butang, nganong magkabalaka pa man kamo bahin sa ubang mga butang? 27 Palandunga ninyo ang mga lirio, giunsa nila sa pagtubo; wala sila magbudlay ni magkalinyas; ngani, suginlan ko kamo, nga bisan pa si Salomon sa tibuk niyang katahuman wala gani makabisti maingon sa usa kanila. 28 Ug kon sa ingon gibistihan sa Dios ang mga tanum nga karon buhi pa diha sa kaumahan ug ugma igasalibay na ngadto sa hudno, unsa ka labaw pa nga kamo iyang pagabistihan, O mga tawo nga diyutayg pagsalig? 29 Ug ayaw ninyo pangitaa ang inyong pagakan-on ug pagaimnon, ug ayaw na kamo pagkabalaka sa hunahuna. 30 Kay ang tanang mga nasud sa kalibutan nagapangita niining mga butanga, ug ang inyong Amahan nasayud nga kamo nagakinahanglan niini. 31 Apan mao hinooy pangitaa ninyo ang iyang gingharian, ug unya kining mga butanga igadugang ra kaninyo. 32 "Ayaw na kamo pagkahadlok, gamayng panon, kay gikahimut-an sa inyong Amahan ang paghatag kaninyo sa gingharian. 33 Ipamaligya ang inyong kabtangan, ug panglimos kamo; tagan-i ang inyong kaugalingon ug mga puntil nga walay pagkasan-ot, sa bahandi nga walay pagkahurot didto sa langit diin walay kawatan nga makaduol ug walay tangkob nga

magakotkot. **34** Kay hain gani ang inyong bahandi, atua usab didto ang inyong kasingkasing. **35** "Baksi ang inyong mga hawak ug pasigaa ang inyong mga suga, **36** ug magpakasama kamo sa mga tawo nga nagapaabut sa ilang agalon sa iyang pagpauli gikan sa kombira sa kasal, aron inig-abut ug inigtuktok niya siya ilang kaablihan dihadiha. **37** Bulahan kadtong mga ulipona nga inig-abut sa agalon iyang mahiabtan nga managtukaw; sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga magbakus siya sa iyang kaugalingon, ug iyang agdahon sila sa pagpanglingkod tambong sa kananan, ug moduol siya sa pagsilbi kanila. **38** Kon moabut siya sa ikaduhang tukaw, o sa ikatulong tukaw, ug iyang makaplagaan sila sa ingon, bulahan ang maong mga ulipon! **39** Apan hibalo niyo kini, nga kon ang pangulo sa panimalay nasayud pa unsang taknaa ang iabut sa kawatan, magtukaw unta siya ug dili niya tugotan nga pagasak-on ang iyang balay. **40** Kamo usab kinahanglan mangandam, kay ang Anak sa Tawo moabut sa takna nga wala niyo huna-hunaa." **41** Ug si Pedro miingon, "Ginoo, gisugilon mo ba kining samingaya alang kanamo o alang ba sa tanan?" **42** Ug ang Ginoo mitubag, "Nan, kinsa ba ang kasaligan ug manggialamon nga piniyalan nga igatudlo sa iyang agalon sa pagdumala sa iyang panimalay, sa paghatag kanila sa ilang bahin sa pagkaon sa hustong panahon? **43** Bulahan kadtong ulipona nga sa pag-abut sa iyang agalon mahiabtan nga magabuhat sa ingon. **44** Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga siya igatudlo niya sa pagdumala sa iyang tanang katigayonan. **45** Apan kon ang maong ulipon magaingon sa iyang kaugalingon, 'Madugay pang mopauli kadtong akong agalon,' ug unya mosugod siya sa pagpamospos sa mga ulipong lalaki ug babaye, ug sa pagkaon ug pag-inom ug paghuboghubog, **46** ang agalon sa maong ulipon moabut ra sa adlaw nga wala siya magpaabut kaniya ug sa takna nga wala niya hibalo, ug iyang pagasilotan siya ug ibutang niya ipon sa mga dili kasaligan. **47** Ug ang ulipon nga nasayud sa pagbuot sa iyang agalon, apan wala mangandam o wala magbuhat sumala sa iyang pagbuot, mahiagum sa hilabihan nga pagbunal. **48** Apan siya nga wala masayud niini, ug nagbuhat sa angay sa bunal, mahiagum sa diyotay nga pagbunal. Ang matag-usa nga gikahatagan ug daghan, pagapangayoan ug daghan; ug kaniya nga sa mga tawo gikipiyalan ug daghan, kinahanglanon nila ang labaw pa. **49** "Ako

mianhi aron sa pag-itsa ug kalayo nganhi sa yuta, maayo pa unta kon nahaling na kini! **50** Ako adunay bautismo nga kanako igabautismo; ug hilabihan ang kaguol ko hangtud mamatuman kini! **51** Nagdahum ba kamo nga mianhi ako aron sa paghatag ug pagdinaitay dinhi sa yuta? Sultihan ko kamo, dili pagdinaitay kondili pagbahinbahin. **52** Kay sukad karon sa usa ka balay adunay lima nga mabahin, tulo batok sa duha ug duha batok sa tulo; **53** mabahin sila, ang amahan batok sa anak nga lalaki ug ang anak nga lalaki batok sa amahan, ug ang inahan batok sa anak nga babaye ug ang anak nga babaye batok sa iyang inahan, ang ugangang babaye batok sa iyang binalaye ug ang binalaye batok sa iyang ugangang babaye." **54** Ug siya miingon usab sa mga panon sa katawhan, "Inigkakita ninyog dag-om nga muotbo sa kasadpan, kamo moingon dihadiha, 'Adunay ulan nga taliabut'; ug kini mahitabo tuod. **55** Ug inigkakita ninyo sa habagat nga mohuros, kamo moingon, 'Moabut ang mag-aligiting nga kainit'; ug kini mahitabo tuod. **56** Mga maut! Makamao tuod kamong mohubad sa dagway sa kayutaan ug sa kalangitan; apan nganong dili man kamo makamaong mohubad sa kapanahonan karon? **57** "Ug nganong dili man kamo sa inyong bahin mao ang magahukom kon unsa ang matarung? **58** Sa magakuyog pa ikaw sa imong magsusumbong paingon sa atubangan sa punoan, paningkamoti ang pagpakighusay kaniya diha sa dalan, kay tingali unya hinoon mataral ikaw niya ngadto sa maghuhukom, ug ang maghuhukom magatugyan kanimo ngadto sa sirip, ug ang sirip magabanlud kanimo sa bilangoan. **59** Suginlan ko ikaw, nga dili ka na gayud unya makagawas hangtud kabayran mo na ang katapusang diyot."

13 Ug niadtong tungora dihay mga tawo nga mitaho kaniya mahitu-ngod sa mga Galileanhon kinsang dugo gisagol ni Pilato sa ilang mga halad-inihaw. **2** Ug si Jesus mitubag kanila, "Nagadahum ba kamo nga ang maong mga Galileanhon labi pa ka makasasala kay sa tanang mga Galileanhon, tungod kay sila nanag-antus sa ingon? **3** Ingon ko kamo, Dili; hinonoa, gawas kon maghinulsol kamo, kamong tanan mangamatay usab sa ingon. **4** O kadtong napulog-walo ka mga tawo nga natumpagan sa torre sa Siloe ug nangamatay tungod niini, nagadahum ba kamo nga sila labaw pa ka malinapason kay sa tanang uban pa nga nagapuyo sa Jerusalem? **5**

Ingnon ko kamo, Dili; hinonoa, gawas kon maghinulsol kamo, kamong tanan mangamatay usab sa ingon." 6 Ug gisugilon niya kining usa ka samingay, nga nag-ingon, "Dihay usa ka tawo nga may kahoyng igira nga gitanum niya sa iyang parrasan; ug siya miadto sa pagpangitag bunga niini, ug wala siyay nakaplagan. 7 Ug siya miingon sa mag-aatiman sa parrasan, `Tan-awa, sulod sa tulo ka tuig na karon ako magaanhian sa pagpangitag bunga niining kahoyng igira, apan wala akoy hingkaplagan. Putla kini; nganong pausikan pa man niini kining yuta?' 8 Siya mitubag kaniya, `Senyor, pasagdi lang siya niining tuiga usab, hangtud kapalibutan ko kinig kalot ug kaabunohan ko kini. 9 Ug kon mamunga kini sa sunod tuig, maayo hinoon; apan kon dili man, nan, putlon mo na lang.'" 10 Ug si Jesus nagpanudlo sulod sa usa sa mga sinagoga sa adlaw nga igpapahulay. 11 Ug didtoy usa ka babaye nga gisudlan sa espiritu sa kasakit sulod na sa napulog-walo ka tuig; siya nagtikuko na lang ug dili kaayo makatul-id sa iyang kaugalingon. 12 Ug sa pagkakita ni Jesus kaniya, siya mitawag ug miingon kaniya, "Babaye, mahigawas ka na sa imong sakit!" 13 Ug iyang gitapion ang iyang mga kamot diha kaniya, ug dihadiha siya natul-id, ug nagdayeg siya sa Dios. 14 Apan ang punoan sa sinagoga nasuko tungod kay si Jesus nag-ayog masakiton sa adlaw nga igpapahulay, ug miingon sa mga tawo, "Aduna bayay unom ka adlaw nga niini ang mga tawo kinahanglan magabuhat; panganhi kamo niining mga adlaw ug magpaayo, ug dili sa adlaw nga igpapahulay." 15 "Kaniya mitubag ang Ginoo nga nag-ingon, " Mga maut! Dili ba sa adlaw nga igpapahulay ang matag-usa kaninyo maga-badbad man sa iyang baka o sa iyang asno gikan sa pasungan, ug dad-on kini sa gawas aron paimnon? 16 "Ug kining babayhana, nga anak ni Abraham, nga gigapos ni Satanas sulod na sa napulog-walo ka tuig, dili ba kinahanglan nga pagabadbaran siya sa maong gapos sulod sa adlaw nga igpapahulay?" 17 Sa nagsulti siya niini, ang tanan niyang mga kaaway naulawan; ug ang tanang mga tawo nangalipay tungod sa tanang mga dalaygong butang nga gihimo niya. 18 " Busa siya miingon, " Sama ba sa unsa ang gingharian sa Dios? Ug unsa may akong kapanig-ingnan niini? 19 "Kini samag liso sa mustasa nga gikuha sa usa ka tawo ug gipugas niya sa iyang tanaman; ug kini mitubo ug nahimong kahoy, ug sa mga sanga niini ang mga langgam sa kalangitan nanaghimo sa ilang batuganan." 20 "Ug siya miingon pag-usab, " Unsa may akong kapanig-ingnan sa gingharian sa Dios? 21 "Kini sama sa igpapatubo nga gikuha sa usa ka babaye ug gilubong diha sa tulo ka takus nga harina, hangtud gikapatuboan ang tanan." 22 Ug si Jesus mipadayon sa iyang paglakaw agi sa mga kalungsuran ug kabalangayan, nga nagpanudlo ug nagpanaw padulong sa Jerusalem. 23 Ug dihay miingon kaniya, "Ginoo, diyutay ra bay maluwas?" Ug siya miingon kanila, 24 "Panglimbasugi ninyo ang pagsulod agi sa pultahan nga masigpit; kay suginlan ko kamo, nga daghan ang maninguha sa pagsulod apan dili makahimo. 25 Sa diha nga ang tagbalay makatindog na ug makasira sa pultahan, kamo mosugod sa pagtindog sa gawas ug sa pagtuktok sa pultahan, nga manag-ingon `Ginoo, ablihi kami.' Kaninyo siya motubag nga magaingon, `Ambut, tagadiin kamo.' 26 Unya mosugod kamo sa pag-ingon, `Sa imong atubangan nagpangaon ug nagpanginom baya kami, ug sa among kadalanan nagpanudlo ikaw.' 27 Apan siya magaingon kanila, `Sultihan ko kamo, ambut tagadiin kamo; pahawa kamo kanako, tanan kamo nga mamumuhat ug kadautan!' 28 Ug didto kamo managpanghilak ug managkagot sa inyong mga ngipon inigkakita ninyo kang Abraham ug kang Isaac ug kang Jacob ug sa tanang mga profeta sa sulod sa gingharian sa Dios, ug sa diha nga pagaabugon na kamo ngadto sa gawas. 29 Ug mangabut ang mga tawo gikan sa sidlakan ug sa kasadpan, ug gikan sa amihaan ug sa habagatan, ug manglingkod sila tambong sa kan-anan diha sa gingharian sa Dios. 30 Ug tan-awa, anaay nangulahi nga unya manag-una, ug anaay nagauna nga unya mangulahi." 31 Ug niadtong tungora dihay mga Fariseo nga nangabut ug miingon kaniya, "Pumahawa ka dinhi kay si Herodes buot mopatay kanimo." 32 "Siya mitubag kanila, " Adtoa ug suginli ninyo ang maong singgalong, `Tan-awa, ginapagula ko ang mga yawa ug ginahimo ko ang pagpang-ayo karon ug ugma, ug sa ikatulo ka adlaw matapus ko na ang akong bulohaton. 33 Bisan pa niini, kinahanglan magapadyon ako sa akong panaw karon ug ugma ug sa pagkadamlag; kay dili mahitabo nga ang profeta adto mamatay gawas sa Jerusalem.' 34 O Jerusalem, Jerusalem nga nagapatay sa mga profeta ug nagabato sa mga sinugo diha kanimo! Sa makadaghan gipangandoy ko ang pagtigum unta sa imong mga anak, maingon sa himungaan nga nagatigum sa iyang mga piso ilalum

sa iyang mga pako, apan nagdumili ikaw! 35 "Tan-awa, mabiniyaan ang inyong balay. Ug sultihan ko kamo, nga dili na kamo makakita kanako hangtud magaingon na kamo, `Dalaygon ang nagaanhi sa ngalan sa Ginoo!"

14 Usa niana ka adlaw nga igpapahulay, sa nahisulod siya aron sa pagkaon didto sa balay sa usa ka punoan nga Fariseo, siya ilang gipaniiran. 2 Ug tan-awa, miatubang kaniya ang usa ka tawong nanghupong. 3 Ug ngadto sa mga batid sa balaod ug sa mga Fariseo si Jesus misulti nga nag-ingon, "Uyon ba sa kasugoan o dili, ang pagpang-ayog masakiton sulod sa adlaw nga igpapahulay?" 4 Apan sila wala managtingog. Unya iyang gigunitan ang masakiton ug giayo siya ug gipalakaw siya. 5 Ug siya miingon kanila, "Kinsa ba kaninyo ang may asno o baka nga kon mahulog kini sa atabay sa adlaw nga igpapahulay, dili niya kuhaon dihadiha?" 6 Ug sila wala makahimo sa pagtubag niini. 7 Ug sa pagkaalinggat niya nga ang mga dinapit nanagpili sa halangdong mga lingkoran sa kan-anan, sila gisuginlan niya sa usa ka samingay, nga nag-ingon kanila, 8 "Sa diha nga dapiton ikaw ni bisan kinsa ngadto sa kombira sa kasal, ayaw paglingkod sa dapit nga halangdon, basi adunay iyang dinapit nga labi pang inila kay kanimo; 9 ug unya ang nagadapit kaninyong duha moduol ug moingon kanimo, `Pahawa diha ug maoy palingkora kining tawhana,' ug unya mobalhin ka nga naulawan ngadto sa labing ubos nga dapit. 10 Apan sa diha nga dapiton ikaw, umadto ug lumingkod ka sa labing ubos nga dapit aron inig-abut sa nagadapit kanimo, basig moingon siya kanimo, `Higala, uswag ra didto sa ibabaw'; sa ingon niana kapasidunggan ikaw sa atubangan sa tanan nga managlingkod tambong sa kan-anan uban kanimo. 11 "Kay ang matag-usa nga magapahitaas sa iyang kaugalingon, igapahiubos; ug ang magapaubos sa iyang kaugalingon, igapahitaas." 12 "Ug siya miingon usab sa tawo nga nagdapit kaniya, " Sa magadalit ikaw pagkaon o kombira, ayaw pagdapita ang imong mga higala o ang imong mga igsoon o ang imong mga paryenti o ang imong mga dato nga silingan, basi mobalus sila sa pagdapit kanimo ug unya hibaslan ka sa imong pagkamaabibihon. 13 Apan sa magakombira ikaw, maoy dapita ang mga kabus, ang mga pungkol, ang mga piang, ang mga buta; 14 "ug mabulahan ikaw tungod kay sila dili man makabalus

kanimo. Ikaw pagabalusan ra unya sa pagpamanhaw sa mga matarung." 15 Sa pagkadungog niini sa usa sa mga nanaglingkod tambong sa kan-anan, siya miingon kaniya, "Bulahan ang magakaon didto sa gingharian sa Dios!" 16 "Apan si Jesus miingon kaniya, " Dihay usa ka tawo nga midalit ug dakung kombira, ug daghan ang iyang gidapit. 17 Ug sa panahon na sa kombira, ang mga dinapit iyang gipaadtoan sa iyang ulipon ug giingnan, `Umadto na kamo, kay ang tanan andam na.' 18 Apan silang tanan nga nanagkahiusa misugod sa pagpamalibad. Ang nahauna miingon kaniya, `Nakapalit akog uma, ug kinahanglan nga adtoon ug tan-awon ko kini; hangyoon ko ikaw nga pasayloa lang usa ako.' 19 Ug ang usa miingon, `Nakapalit akog lima ka pares nga baka, ug moadto ako aron sulayan ko sila; hangyoon ko ikaw nga pasayloa lang usa ako.' 20 Ug may laing usa pa nga miingon, `Bag-o lang ako nga nakapangasawa, busa dili ako makaadto.' 21 Unya ang ulipon mipauli ug gisugilon niya kini sa iyang agalon. Ug uban sa kasuko ang tagbalay miingon sa iyang ulipon, `Dumali ka sa pag-adto sa mga kadalanan ug mga agianan sa lungsod, ug dad-a dinhi ang mga kabus ug ang mga pungkol ug ang mga buta ug ang mga piang.' 22 Ug unya ang ulipon miingon, `Agalon, nahimo ko na ang imong gisugo, ngani aduna pay kasudlan.' 23 Ang agalon miingon sa ulipon, `Umadto ka sa kadalanan ug sa kakoralan, ug pilita ang mga tawo sa pag-anhi dinhi aron mapuno kining akong balay. 24 "Kay sultihan ko kamo, nga walay bisan usa niadtong mga dinapit nga makatilaw sa akong kombira." 25 Ug dihay dagkung mga panon sa katawhan nga mikuyog kang Jesus; ug siya miliso ug miingon kanila, 26 "Kon adunay tawo nga moanhi kanako ug dili siya magadumot sa iyang kaugalingong amahan ug inahan ug asawa ug mga anak ug mga igsoong lalaki ug mga igsoong babaye, oo, ug bisan sa iyang kaugalingong kinabuhi, dili siya mahimong akong tinun-an. 27 Bisin kinsa nga dili mopas-an sa iyang krus ug dili mosunod kanako, dili siya mahimong akong tinun-an. 28 Kay kinsa ba kaninyo, nga sa magatinguha siya sa pagtukod ug torre, dili una molingkod sa pagkuwenta sa galastohan, kon aduna ba siyay igong ikapahaman niini? 29 Tingali unya hinoon, sa diha nga ikabutang na niya ang patukoranan ug unya dili na siya makahimo sa paghuman niini, ang tanang makakita niini mosugod sa pagbiaybiay kaniya, 30 nga managingon, `Kining tawhana igo rang misugod

sa pagtukod apan wala makapahaman.' 31 O kinsa bang haria, nga sa iyang pakiggubat batok sa laing hari, dili una molingkod sa pagpakitambag kon takus ba siya uban sa napulo ka libo ka mga tawo sa pakig-asdang batok kaniya nga may dalang kaluhaan ka libo ka mga tawo? 32 Ug kon dili man ugaling, samtang ang usa atua pa sa halayo, kini iyang pasugoan sa pagpangayo kaniya sa kasabutan sa pakig dait. 33 Busa, bisan kinsa kaninyo nga dili mobiya sa tanan nga iyang ginahuptan, dili siya mahimo nga akong tinun-an. 34 "Ang asin maoy usa ka maayong butang; apan kon ang asin kawad-an sa iyang lami, unsaon pa man sa pagpabalik sa kaparat niini? 35 Kini dili na gayud mapuslan bisan pa alang sa yuta o sa abuno; igasalibay na lang kini sa mga tawo. Ang may mga dalunggan nga makadungog kinahanglan magpatalinghug.

15 Ug unya ang mga maniningil sa buhis ug ang mga makasasala miduol silang tanan sa pagpatalinghug kaniya. 2 Ug ang mga Fariseo ug mga escriba nanagbagutbot nga nag-ingon, "Kining tawhana nagaabiabi sa mga makasasala ug nakigsalo kanila sa pagpangaon." 3 Busa iyang gisultihan sila niining usa ka sambingay: 4 "Kinsa bang tawhana kaninyo nga may usa ka gatus ka mga karnero, nga kon kawad-an siyag usa kabuok niini, dili mobiya sa kasiyaman ug siyam diha sa kaawaawan ug moadto sa pagpangita niadtong usa nga nawala, hangtud nga hikaplagan niya kini? 5 Ug sa iya na kining makaplagan, kini pas-anon niya nga malipayon diha sa iyang mga abaga. 6 Ug sa mahiuli na siya, iyang tigumon ang iyang mga higala ug mga silingan ug ingnon sila, `Pangalipay kamo uban kanako, kay hingkaplapan ko ang akong karnero nga nawala.' 7 Sultihan ko kamo, nga sa ingon usab niana may labi pang kalipay unya didto sa langit tungod sa usa ka makasasala nga magahinuol kay sa tungod sa kasiyaman ug siyam ka mga tawong matarung nga wala magkinahanglan sa paghinuol. 8 "O kinsa bang babayhana nga may napulo kabuok nga mga drakma, nga kon kawad-an siyag usa kabuok niini, dili modagkot ug suga ug dili silhigan niya ang balay, ug dili niya kini pangitaon pag-ayo hangtud iyang makaplagan? 9 Ug sa makaplagan na niya kini, iyang tigumon ang iyang mga higala ug mga silingan ug magaingon, `Pangalipay kamo uban kanako, kay hingkaplapan ko ang salapi nga nawala.' 10 "Sultihan

ko kamo, nga sa ingon usab niana may kalipay unya sa atubangan sa mga manolunda sa Dios tungod sa usa ka makasasala nga magahinuol." 11 " Ug siya miingon, " Dihay usa ka tawo nga may duha ka anak nga lalaki; 12 ug ang manghud miingon sa iyang amahan, `Amahan, ihatag kanako ang akong bahin sa katigayonan.' Ug kanila iyang gibahin ang iyang katigayonan. 13 Wala dangtig pila ka adlaw, sa nahipos na niya ang iyang tanang kabtangan, ang anak nga manghud mipanaw ngadto sa usa ka halayong yuta, ug didto iyang giusik-usikan ang iyang katigayonan pinaagi sa pagkinabuhi nga mapatuyangon. 14 Ug sa nagasto na niya ang tanan, miabut ang usa ka dakung gutom niadtong yutaa, ug siya misugod sa pagbati sa kawalad-on. 15 Busa siya miadto ug mikapyot sa usa sa mga nagpuyo niadtong yutaa, ug siya gisugo niini ngadto sa iyang kaumahan aron sa paglawog sa mga baboy. 16 Ug siya nangandoy sa pagbusog sa iyang kaugalingon bisan pa sa mga bunga sa biya-tilis nga ginakaon sa mga baboy; ug walay tawo nga mihatag kaniyag bisan unsa. 17 Apan sa nahiulian na siya sa pamuot, siya miingon, `Pagkadaghan gayud sa mga sinuholan sa akong amahan nga may mga pagkaon nga nanghingapin, samtang dinhi nagakamatay ako sa gutom! 18 "Motindog ug moadto ako sa akong amahan ug ingnon ko siya, " Amahan, nakasala ako batok sa langit ug sa imong atubangan; 19 "ug dili na ako takus pagatawgon pa nga imong anak; himoa na lang ako nga usa sa imong mga sinuholan." ` 20 Ug siya mitindog ug miadto sa iyang amahan. Apan samtang didto pa siya sa halayo, nakita siya sa iyang amahan ug kini giabut ug kaluoy, ug midalagan ug migakos kaniya ug gihagkan siya. 21 Ug ang anak miingon kaniya, `Amahan, nakasala ako batok sa langit ug sa imong atubangan; ug dili na ako takus pagatawgon pa nga imong anak; himoa nalang ako nga usa sa imong mga sinuholan.' 22 Apan ang amahan miingon sa iyang mga ulipon, `Dad-a ninyo dinhi sa madali ang labing maayong kupo ug isul-ob kini kaniya; ug butangig singsing ang iyang kamot, ug sapatosi ang iyang mga tiil; 23 ug dad-a dinhi ang nating baka nga gipatambok ug ihawa kini, ug mangaon kita ug managsadya; 24 kay kining akong anak namatay na, apan karon nabuhi siya pag-usab; siya nawala na, apan karon hingkaplapan siya.' Ug sila misugod sa pagsadya. 25 "Ug ang iyang anak nga magulang didto sa uma; ug sa nagsingabut

siya duol sa balay, iyang nadungog ang honi ug panagsayaw. **26** Ug iyang gitawag ang usa sa mga binatonan ug iyang gipangutana siya ngano kadto. **27** Ug kini mitubag kaniya, `Ang imong igsoon nahiaabut, ug ang imong amahan nagpaihaw sa nating baka nga gipatambok, tungod kay kining igsoon mo nahiuli man kaniya nga buhi ug maayo rag panglawas.' **28** Apan nasuko siya ug midumili sa pagsulod. Ug ang iyang amahan migula ug mialam-alam kaniya, **29** apan siya mitubag sa iyang amahan, `Tan-awa, sulod niining daghang katuigan nagaalagad ako kanimo, ug wala gayud ako makalapas sa bisan unsa nga imong gisugo; ngani wala ako nimo hatagi bisan na lang untag nating kanding aron makahimo ako sa pagsadya uban sa akong mga higala. **30** Apan sa paghiaabut niining imong anak nga milamoy sa imong katigayonan kauban sa dautang mga babaye, giihawan mo siya sa nating baka nga gipatambok!' **31** Ang amahan mitubag kaniya, `Anak ko, sa kanunay nagpakig-uban ikaw kanako, ug ang tanang butang ko imo usab. **32** Apan ang pagsadya ug paglipay kinahanglan himoon ta, kay kining imong igsoon namatay na, apan karon nabuhi siya pag-usab; siya nawala na, apan karon hingkaplagan siya."

16 " Ug si Jesus miingon usab sa iyang mga tinun-an, " Dihay usa ka tawong dato nga may piniyalan, ug kini gisumbong kaniya nga kono nag-usik-usik sa kabtangan sa maong dato. **2** Ug kini iyang gipatawag ug giingnan, `Unsa ba kining akong nadungog mahitungod kanimo? Humatag kag husay sa imong pagkapiniyalan, kay dili ka na mahimong piniyalan.' **3** Ug ang piniyalan miingon sa sulod sa iyang kaugalingon, `Unsa may akong buhaton, sanglit langkatan na man ako sa akong agalon sa katungdanan sa pagkapiniyalan? Wala akoy igong kusog aron ako magbugwal, ug maulaw ako sa pagpakilimos. **4** Ah, nahibalo na ako unsay akong buhaton aron dawaton ako sa mga tawo ilang mga puloy-anan kon palagputon na ako gikan sa akong pagkapiniyalan.' **5** Ug unya, sa tinagsatagsa iyang gipatawag ang mga nanagpakautang sa iyang agalon, ug ang nahauna iyang gipangutana nga nag-ingon, `Pila bay utang mo sa akong agalon?' **6** Kini mitubag, `Usa ka gatus ka taro nga lana.' Ug siya miingon kaniya, `Ania, dawata ang kasabutan, dumali ka sa paglingkod ug isulat ang kalim-an ka taro.' **7** Unya miingon siya sa lain, `Ug ikaw, pila

bay imong utang?' Kini mitubag, `Usa ka gatus ka bakid nga trigo.' Ug siya miingon kaniya, `Ania, dawata ang kasabutan, `ug isulat ang kawaloan ka bakid.' **8** Ug ang agalon midayeg sa iyang malimbungon nga piniyalan tungod sa kaigmat niya sa pagbuhat sa ingon; kay labut sa ilang kaugalingong kaliwatan, ang mga anak niining kalibutana labi pang maigmat kay sa mga anak sa kahayag. (aiōn **g165**) **9** Ug sultihan ko usab kamo, pangita kamog mga higala alang sa inyong kaugalingon pinaagi sa malimbungon nga bahandi, aron nga inigkahurot na niini kamo ilang pagadawaton ngadto sa dayong mga puloy-anan. (aiōnios **g166**) **10** "Siya nga kasaligan sa gagmay kaayong butang kasaligan usab sa dagku; ug siya nga malimbungon sa gagmay kaayong butang malimbungon usab sa dagku. **11** Kon kamo dili man kasaligan sa malimbongon nga bahandi, kinsa may mopiyaal kaninyo sa matuod nga bahandi? **12** Ug kon kamo dili man kasaligan sa butang nga iya sa laing tawo, kinsa may mohatag kaninyo sa butang nga inyong kaugalingon? **13** "Walay binatonan nga arang makaalagad ug duha ka agalon; kay mahitabo man nga dumtan niya ang usa ug higugmaon niya ang ikaduha; o dapigan niya ang usa ug tamayon niya ang ikaduha. Dili kamo makaalagad sa Dios ug sa mga bahandi." **14** Ug ang mga Fariseo, nga mga mahigugmaon sa salapi, nakadungog niining tanan ug sila nangyam-id kaniya. **15** "Apan si Jesus miingon kanila, " Kamo mao ang mga nagapakamatarung sa inyong kaugalingon sa atubangan sa mga tawo, apan ang Dios nahibalo sa inyong mga kasingkasing; kay ang gipakahalngdon sa mga tawo kangilaran man sa atubangan sa Dios. **16** "Ang kasugoan ug ang mga profeta milungtad hangtud sa pag-abut ni Juan; ug sukad niadtong panahona ginawali ang maayong balita mahitungod sa gingharian sa Dios, ug ang matag-usa ka tawo nagasulod niini sa linugsanay. **17** Apan masayon pang mahanaw ang langit ug ang yuta, kay sa mawad-agkahulogan ang usa ka tulpok sa kasugoan. **18** "Ang matag-usa nga mobulag sa iyang asawa ug mangasawag lain, nakapanapaw; ug ang mangasawa sa babayeng binulagan sa bana, nakapanapaw. **19** " " Dihay usa ka tawong dato nga nagsapot ug purpora ug lino nga manipis, ug nagkaon sa makabuhong nga pagkaon matag-adlaw. **20** Ug sa gowa sa iyang pultahan gipalubog ang usa ka tawong kabus nga ginganlan si Lazaro, nga nalukop sa kabahong. **21** Ug gipangandoy ni Lazaro nga

mabusog unta siya sa mga mumho nga nangatagak gikan sa lamisa sa tawong dato; ug labut pa, ang mga iro nanagpanuol kaniya ug ilang gitilapan ang iyang kabahong. 22 Ug ang tawong kabus namatay ug gidala sa mga manolunda ngadto sa sabakan ni Abraham. Unya ang tawong dato namatay usab ug gilubong. 23 Ug didto sa Hades, sa nag-antus siya sa mga kasakit, giyahat niya ang iyang mga mata ug iyang nakita si Abraham didto sa halayo ug si Lazaro diha sa iyang sabakan. (Hadēs g86) 24 Ug siya misinggit nga nag-ingon, `Amahan kong Abraham, kaloy-i intawon ako, ug sugoa si Lazaro sa pagtuslob sa tumoy sa iyang tudlo diha sa tubig aron ipabugnaw sa akong dila; kay ania ako sa kasakit dinhi niining nagadilaab nga kalayo.' 25 Apan si Abraham mitubag kaniya, `Anak, hinumdumi nga sa buhi ka pa nakadawat ikaw sa mga maayo mong butang, ug si Lazaro usab nakadawat sa dili mga maayong butang; apan siya ginalipay karon diri, samtang anaa ikaw diha sa kasakit. 26 Ug labut pa niining tanan, sa taliwala kanamo ug kaninyo gikapahimutang ang usa ka dakung bung-aw aron nga sila nga buot molabang gikan diri nganha kaninyo dili arang makahimo; ug nga walay bisan kinsa nga makalabang gikan diha ngari kanamo.' 27 Ug ang dato miingon, `Sa ingon niana, mangamuyo ako kanimo, amahan, nga imo siyang paadtoon sa balay sa akong amahan, 28 kay aduna akoy lima ka mga igsoong lalaki, aron iyang pasidan-an sila, basi usab unyag mahianhi sila niining dapita sa kasakit.' 29 Apan si Abraham mitubag kaniya, `Atua na kanila si Moises ug ang mga profeta; papatalinghuga sila kanila.' 30 Ug siya miingon, `Dili kana, amahan kong Abraham; apan kon kanila adunay moadto nga gikan sa mga nangamatay, sila managhinulsol gayud.' 31 "Si Abaraham mitubag kaniya, `Kon sila dili man animati kang Moises ug sa mga profeta, nan, dili sila malukmay bisan pa kon adunay mabanhaw gikan sa mga patay."

17 " Ug si Jesus miingon sa iyang mga tinunan, " Ang mga pagpanulay sa paghimog sala magaabut gayud hinoon; apan alaut ang tawo nga pinaagi kaniya magaabut kini! 2 Maayo pa lang unta hinoon alang kaniya kon gikahigtan siyag galingan nga bato diha sa iyang liog ug gikatambog siya ngadto sa dagat, kay sa magaangin siya sa usa niining mga gagmay sa pagpakasala. 3 Magbantay

kamo; kon ang imong igsoon makasala, badlonga siya, ug kon siya maghinulsol, pasayloa siya; 4 "ug kon sa usa ka adlaw makasala siya sa makapito batok kanimo, ug sa makapito magabalig siya kanimo ug magaingon, `Nagbasol ako, `kinahanglan pasayloon mo siya." 5 Ug ang mga apostoles miingon sa Ginoo, "Dugangi ang among pagtoo!" 6 "Ug kanila mitubag ang Ginoo nga nag-ingon, " Kon kamo may pagtoo nga ingon ug liso sa mustasa, makaingon kamo niining kahoy nga sikomoro, `Paibut ug patanum ka diha sa lawod,' ug kini mosugot kaninyo. 7 "Kinsa ba kaninyo, nga may ulipon nga nagadaro o nagabantay sa mga karnero, nga moingon kaniya inig-abut niya gikan sa umahan, `Umari ka sa madali ug lumingkod ka tambong sa kan-anan'? 8 Dili ba ang iyang pagabuhaton mao hinoon ang pag-ingon kaniya, `Paghikayg akong ipanihapon, ug pamakos ug alagari ako hangtud nga makakaon ug makainom na ako; ug tapus niini mao pay imong pagkaon ug pag-inom'? 9 Pasalamatan ba niya ang iyang ulipon tungod kay kini nagbuhat sa gisugo kaniya? 10 "Maingon man usab niini kamo, sa makabuhat na kamo sa tanang gisugo kaninyo, umingon kamo, `Kami mga ulipon nga walay hinungdan, kay kami igo lamang nagbuhat sa kinahanglan among pagabuhaton ingon nga among katungdanan.'" 11 Ug sa naglakaw siya padulong sa Jerusalem, siya miagi subay sa pag-utlan sa Samaria ug sa Galilea. 12 Ug sa pagsulod niya sa usa ka balangay, siya gisugat sa napulo ka mga tawong sanlahon nga nanagtindog nga nagpaantaw 13 ug sa makusog nga tingog nanag-ingon, "Jesus, Magtutudlo, kaloy-i intawon kami." 14 Ug sa iyang pagkakita kanila, siya miingon kanila, "Lumakaw kamo ug ipakita ang inyong kaugalingon ngadto sa mga sacerdote." Ug sa nagpanglakaw siya, nangaayo sila. 15 Unya usa kanila, sa iyang pagkakita nga siya maayo na, mibalik ug sa makusog nga tingog nagdayeg sa Dios; 16 ug siya mihapa sa tiilan ni Jesus ug nagpasalamat kaniya. Ug kadto siya usa ka Samaritanhon. 17 "Ug si Jesus miingon, " Dili ba napulo man ang naayo? Hain ba ang siyam? 18 "Wala ba kanilay nakita nga mibalik ug nagdayeg sa Dios gawas niining dumuloong?" 19 Ug si Jesus miingon kaniya, "Tumindog ug lumakaw ka; ang imong pagsalig nakapaayo kanimo." 20 " Ug sa gipangutana siya sa mga Fariseo kon kanusa ang iabut sa gingharian sa Dios, siya mitubag kanila, " Ang gingharian sa Dios moabut nga dili

pagaubanan sa mga tilimad-on nga mapaniid; 21 magampopo sila kanunay ug dili magkaluya. 2 Siya "ug dili usab sila magaingon, 'Dia ra?' o 'Tua ra!' Kay tan-awa, ang gingharian sa Dios anaa ra sa taliwala ninyo." 22 "Ug siya miingon sa iyang mga tinun-an, " Ang mga adlaw magaabut ra nga kamo mangandoy sa pagtan-aw sa usa sa mga adlaw sa Anak sa Tawo, apan dili kamo makakita niini. 23 Ug sila manag-ingon unya kaninyo, 'Tua ra!' o 'Dia ra!' Ayaw gayud kamo pag-adto, ayaw gayud kamo pagnunot kanila. 24 Kay maingon nga ang kilat magakilab ug pagadan-agan niini ang langit gikan sa usa ka bahin ngadto sa laing bahin, maingon man usab unya ang Anak sa Tawo sa iyang adlaw. 25 Apan kinahanglan una nga siya magaaunt sa daghang mga butang ug igasalikway niining kaliwatana. 26 Maingon sa nahitabo kaniadto sa mga adlaw ni Noe, maingon man usab unya sa mga adlaw sa Anak sa Tawo. 27 Sila nanagpangaon, sila nanag-inom, sila nanagpangasawa ug nanagpamana, hangtud sa adlaw sa pagsulod ni Noe sa arka, ug ang lunop miabut ug niini gilaglag silang tanan. 28 Maingon usab sa nahitabo kaniadto sa mga adlaw ni Lot nga sila nanagpangaon, nanag-inom, nanagpamalit, nanagpamaligya, nanagpananum, nanagtukod ug mga balay, 29 apan sa adlaw sa pagpahawa ni Lot sa Sodoma, gikan sa langit miulan ang kalayo ug asupri ug niini gilaglag silang tanan 30 maingon man usab unya niini sa adlaw nga igapadayag na ang Anak sa Tawo. 31 Niadtong adlaw, siya nga anha sa atop ug ang iyang mga butang adto sa sulod sa balay, ayaw na siya pakanauga aron sa pagkuha pa niini; ug maingon man usab, siya nga anha sa uma ayaw na pabalika. 32 Hinumdumi ninyo ang asawa ni Lot. 33 Bisan kinsa nga magatinguha sa pagpatunhay sa iyang kinabuhi, mawagtangan hinoon siya niini; apan bisan kinsa nga magawagtang sa iyang kinabuhi, magapatunhay hinoon niini. 34 Sultihan ko kamo, nga niadto unyang gabhiona duha ka tawo anha sa usa ka higdaan; ang usa kanila kuhaon ug ang usa mabiyaan. 35 Duha ka babaye manag-abay sa paggaling; usa kanila kuhaon ug ang usa mabiyaan. 36 Duha ka lalaki anha sa uma; ang usa kuhaon ug ang usa mabiyaan." 37 Ug sila miingon kaniya, "Asa man, Ginoo?" Siya mitubag, "Diin gani ang patay, atua usab didto magakatapok ang mga agila."

18 Ug unya gisuginlan sila ni Jesus sa usa ka sambingay sa pagpa-hayag nga kinahanglan

magampopo sila kanunay ug dili magkaluya. 2 Siya miingon kanila, "Sa usa ka lungsod dihay usa ka maghuhukom nga walay pagkahadlok sa Dios ni pagtahud sa mga tawo. 3 Ug sa maong lungsod dihay usa ka babayeng balo nga nagbalikbalik sa pag-adto kaniya ug sa pag-ingon, 'Hatagi akong hustisya batok sa akong kaaway.' 4 Siya wala lang una manumbaling, apan sa ulahiay siya miingon sa iyang kaugalingon, 'Bisan tuod wala ako mahadlok sa Dios, ni magtahud sa tawo, 5 "apan kay nagasamok man kanako kining babayeng balo, ako na lang siyang panalipdan basi unya hinoon maugtas ako sa iyang kanunayng pagbalikbalik.'" 6 "Ug ang Ginoo miingon, " Patalinghugi ninyo ang giingon sa dili matarung nga maghuhukom. 7 Ug dili ba hatagan sa Dios ug hustisya ang iyang mga pinili nga nagatuwaw ngadto kaniya sa maadlaw ug sa magabii. Langay-langayan ba niya sila? 8 "Sultihan ko kamo, nga sa madali iyang hatagan silag hustisya. Ngani, inig-abut sa Anak sa Tawo, makakaplag ba kaha siyang pagtoo dinhi sa yuta?" 9 Ug iya usab nga gisugilon kining usa ka sambingay ngadto sa pipila ka tawo nga nanagsalig sa ilang kaugalingon nga sila mga matarung ug nanagyubit sa uban: 10 "Dihay duha ka tawo nga mitungas ngadto sa templo aron sa pag-ampo ang usa Fariseo ug ang usa maniningil sa buhis. 11 Ug ang Fariseo mibarug, ug ngadto sa iyang kaugalingon nag-ampo siya sa ingon niini, 'O Dios, pasalamatan ko ikaw nga ako dili sama sa ubang tawo nga mga tikasan, mga hiwi, mga mananapaw; ug ako dili usab sama niining maniningil sa buhis. 12 Nagapuasa ako makaduha sa usa ka semana, ug nagahatag ako sa ikapulo sa akong tanang pinangitaan.' 13 Apan ang maniningil sa buhis nga nagtindog nga nagpalayo, wala gani mopayahat sa iyang mga mata ngadto sa kahitas-an, hionoan nagpanampok siya sa iyang dughan ug nagkanayon, 'O Dios, kaloy-i ako nga makasasala!' 14 Sultihan ko kamo, nga sa iyang balay mipauli kining tawhana nga mao hinooy gipakamatarung ug dili kadtong usa; kay ang matag-usa nga magapahitaas sa iyang kaugalingon, igapaubos; apan ang magapaubos sa iyang kaugalingon, igapahitaas." 15 Ug kaniya ilang gipanagdala usab ang ilang mga gagmayng bata aron unta iyang hikapon; ug sa pagkakita niini sa mga tinun-an, ilang gibadlong sila. 16 Apan gitawag sila ni Jesus ngadto kaniya ug miingon siya kanila, "Paduola kanako ang mga bata ug ayaw ninyo sila pagpungni,

kay ang gingharian sa Dios ila sa mga sama kanila. 17 Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga bisan kinsa nga dili modawat sa gingharian sa Dios maingon sa dinawatan sa gamayng bata, siya dili makasulod niini." 18 Ug kaniya nangutana ang usa ka punoan nga nag-ingon, "Maayong Magtutudlo, unsa bay buhaton ko aron makapanunod ako sa kinabuhing dayon?" (aiōnios g166) 19 Si Jesus mitubag kaniya, "Nganong giingnan mo man ako nga maayo? Walay bisan usa nga maayo gawas sa Dios lamang. 20 "Ikaw nahibalo sa mga sugo: 'Ayaw pagpanapaw, Ayaw pagbuno, Ayaw pagpangawat, Ayaw pagbakak sa imong pagsaksi, Tumahod ka sa imong amahan ug inahan.'" 21 Ug siya miingon, "Kanang tanan ako nang ginabantayan sukad pa sa akong pagkabatan-on." 22 Ug sa pagkadungog niini ni Jesus, siya miingon kaniya, "Usa pa ka butang ang imong kulang. Ibaligya ang tanan mong kab-tangan ug ang halin ipanghatag sa mga kabus, ug makabaton kag bahandi didto sa langit; ug unya umanhi ka ug sumunod kanako." 23 Apan sa iyang pagkadungog niini, siya nasubo sa hilabihan gayud kay siya dato man ugod kaayo. 24 Ug si Jesus, sa nagtan-aw siya kaniya, miingon, "Pagkalisud gayud sa mga adunay mga bahandi ang pagsulod ngadto sa gingharian sa Dios! 25 Kay masayon pa sa kamelyo paglusot sa mata sa dagum kay sa usa ka dato pagsulod sa gingharian sa Dios." 26 Ug sila nga nakadungog niini nangutana, "Nan, kinsa man diay ang arang maluwas?" 27 Apan siya mitubag nga nag-ingon, "Ang sa tawo dili mahimo, sa Dios mahimo." 28 Ug si Pedro miingon, "Tan-awa, amo nang gibiyaan ang among mga puloy-anan ug nanagsunod kami kanimo." 29 Si Jesus miingon kanila, "Sa pagkatinuod, ako magaingon kaninyo, nga walay tawo nga nagbiyag puloy-anan o asawa o mga igsoon o mga ginikanan o mga anak, tungod sa gingharian sa Dios, 30 nga dili niining panahona karon makadawat sa pilopiloon ka labaw pa niini, ug unya sa kapanahonan nga umalabut, sa kinabuhing dayon." (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Ug sa napinig niya ang Napulog-Duha, siya miingon kanila, "Tan-awa, nagatungas kita padulong sa Jerusalem, ug pagatumanon na ang tanang butang nga gisulat sa mga profeta mahitungod sa Anak sa Tawo. 32 Kay siya igatugyan ngadto sa mga Gentil, ug pagabugabugalan ug pakaulawan ug pagalud-an; 33 siya ilang pagahampakon ug pagapatyon; apan sa ikatulo ka adlaw, siya mabanhaw." 34 Apan sila walay nasabtan

niining mga butanga; kining sultiha nalilong kanila, ug wala nila matugkad ang iyang buot ipasabut. 35 Ug sa nagkahiduol siya sa Jerico, diha sa daplin sa dalan naglingkod ang usa ka buta nga nagpakilimos; 36 ug sa nadungog niya ang pagpangagi sa panon sa katawhan, siya nangutana kon unsa kadto. 37 Ug siya gisuginlan nila nga nag-ingon, "Si Jesus nga Nazareton anaa nagaagi." 38 Ug siya misinggit nga nag-ingon, "Jesus, Anak ni David, kaloy-i 39 Ug siya gibadlong sa mga nanag-una, sa pagpahilum kaniya; apan siya misamot pa hinoon sa pagsinggit nga nag-ingon, "Anak ni David, kaloy-i intawon ako!" 40 Ug si Jesus mihunong ug nagsugo nga dad-on kini siya ngadto kaniya; ug sa nahiduol na siya kaniya, iyang gipangutana siya, 41 "Unsa may buot mong buhaton ko alang kanimo?" Siya mitubag, "Ginoo, nga makakita unta ako." 42 Ug si Jesus miingon kaniya, "Makakita ka na; ang imong pagsalig nakapaayo kanimo." 43 Ug dihadiha siya nakakita na, ug kaniya mikuyog siya nga nagdayeg sa Dios; ug ang tanang mga tawo, sa ilang pagkakita niini, nanagdalayeg sa Dios.

19 Unya si Jesus misulod sa Jerico ug miagi niini. 2 Ug didtoy usa ka lalaki nga ginganlan si Zaqueo. Siya punoan sa mga maniningil sa buhis, ug siya dato. 3 Ug siya naninguha sa pagtan-aw kon unsang pagkatawhana si Jesus, apan wala siya makahimo tungod sa panon sa katawhan, kay siya ugod mubo man. 4 Ug siya midalagan sa unahan ug misaka sa usa ka kahoyng sikomoro aron sa pagtan-aw kaniya, kay siya taliagi man niadtong dalana. 5 Ug sa paghiabut ni Jesus niadtong dapita, siya mihangad ug miingon kaniya, "Zaqueo, dumali ka pagkanaug, kay kinahanglan adto ako moabut sa imong balay karong adlaw." 6 Ug siya midali pagkanaug, ug kaniya midawat siya nga malipayon. 7 Ug sa ilang pagkakita niini, silang tanan nanagbagutbot nga nag-ingon, "Misulod siya sa pag-abut diha sa balay sa usa ka tawong makasasala." 8 Ug si Zaqueo mitindog ug miingon sa Ginoo, "Tan-awa, Ginoo, ang katunga sa akong kabtangan ihatag ko sa mga kabus; ug kon ugaling diha man kanilay akong gikalimbongan ug bisan unsa, igauli ko kini sa upat ka pilo." 9 Ug si Jesus miingon kaniya, "Niining adlaw karon, ang kaluwasan nahiabut niining balaya, sanglit siya usab anak man ni Abraham. 10 Kay ang Anak sa Tawo mianhi sa pagpangita ug pagluwas sa nawala." 11 Ug

sa nagpatalinghug sila niining mga butanga, si Jesus mipadayon ug misugilon kanila sa usa ka samingay, tungod kay siya nagkahiduol na man sa Jerusalem, ug tungod kay ila mang gidahum nga ang gingharian sa Dios igapadayag dihadiha. 12 Busa miingon siya, "Usa ka tawong hamili mipanaw ngadto sa halayong yuta aron sa pagdawat ug harianong gahum alang sa iyang kaugalingon, ug sa pagpauli tapus niini. 13 Ug iyang gipatawag ngadto kaniya ang napulo sa iyang mga ulipon, ug sila iyang gihatagan ug napulo ka mina ug giingnan niya, 'Ipatigayon ninyo kini hangtud sa akong pagpauli.' 14 Apan ang iyang mga tagilungsod nanagdumot kaniya, ug siya ilang gipasundan ug mga tinugyanan aron sa pag-ingon, 'Dili kami buot nga maoy magahari kanamo kining tawhana.' 15 Sa iya nang paghiuli, tapus madawat niya ang harianong gahum, iyang gipasugoan sa pagduol kaniya ang maong mga ulipon nga iyang gikahatagan sa kuwarta, aron iyang mahibaloan kon pilay ilang nakita sa patigayon. 16 Ug sa iyang atubangan miduol ang nahauna nga nag-ingon, 'Senyor, ang imong usa ka mina hingdugangan ug napulo ka mina.' 17 Ug siya miingon kaniya, 'Mao kana, maayong ulipon! Tungod kay sa diyutay kaayo kasaligan ka man diay, ikaw igapahimutang nga magbubuot sa napulo ka lungsod.' 18 Ug ang ikaduha miduol nga nag-ingon, 'Senyor, ang imong usa ka mina hingdugangan ug lima ka mina.' 19 Ug siya miingon kaniya, 'Ug ikaw igapahimutang nga magbubuot sa lima ka lungsod.' 20 Ug unya miduol ang usa nga nag-ingon, 'Senyor, ania ra ang imong mina nga akong gitipigan, giputos ug panyo; 21 kay nahadlok ako kanimo, sanglit ikaw mapig-uton man ugod nga pagkatawo; ikaw nagakuha man sa dili imong binutang, ug nagaani sa dili imong pinugas.' 22 Ug siya mitubag kaniya, 'Lampingasan nga ulipon, pinaagi sa kaugalingon mong sulti pagahukman ko ikaw sa silot! Nasayud ka man diay unta nga ako maoy usa ka tawong mapig-uton, nga nagakuha sa dili akong binutang ug nagaani sa dili akong pinugas, 23 nan, nganong wala man lamang nimo idipositang akong kuwarta sa bangko, aron nga sa akong paghiuli makuha ko unta kini nga may tubo? 24 "Ug siya miingon kanila nga nanagtingog sa duol, " Kuhaa kaniya ang usa ka mina, ug ihatag kana kaniya nga may napulo ka mina!' 25 (Ug sila miingon kaniya, 'Senyor, siya aduna nay napulo ka mina') 26 'Sultihan ko kamo, nga siya nga adunay iya pagahatagan ug labaw

pa; apan siya nga walay iya. pagakuhaan sa bisan unsa nga anaa kaniya. 27 "Ug mahitungod niining akong mga kaaway nga wala mobuot nga ako maoy magahari kanila, dad-a sila dinhi ug patya ninyo sila sa akong atubangan.'" 28 Ug sa nakapamulong na siya niini, siya mipadayon paglakaw nga nag-una sa pagtungas padulong sa Jerusalem. 29 Ug sa nagkahiduol na siya sa Betsaida ug Betania, sa bungtod nga ginganlan ug Olivo, duha sa iyang mga tinun-an gisugo niya 30 "nga nag-ingon, " Umadto kamo nianang balangay sa atbang diin inigsulod ninyo inyong makita ang usa ka nating asno nga gihigot, nga wala pa gayud hikabay-ig tawo; hubara ninyo kini ug dad-a dinhi. 31 Kon adunay mangutana kaninyo, 'Nganong gihubad ninyo kana?' isulti ninyo kini, 'Gikinahanglan siya sa Ginoo.'" 32 Ug nangadto ang iyang mga gisugo, ug ilang nakita kini sumala sa iyang giingon kanila. 33 Ug samtang naghubad sila sa nating asno, ang mga tag-iya niini miingon kanila, "Nganong inyo mang gihubad kanang nati?" 34 Sila mitubag nga nag-ingon, "Gikinahanglan siya sa Ginoo." 35 Ug ilang gidala kini ngadto kang Jesus, ug sa gikahapinan na nila kini sa ilang mga kupo, si Jesus ilang gipakabayo niini. 36 Ug sa nagpalakaw na siya niini, sila nanagpamuklad sa ilang mga kupo diha sa dalan. 37 Ug sa nagkahiduol na siya, sa diha na siya sa lugsonganan sa Bungtod sa mga Olivo, sa makusog nga tingog ang tibuok panon sa mga tinun-an misugod sa paghugyaw ug sa pagdalayeg sa Dios tungod sa mga milagro nga nakita nila, 38 nga nanag-ingon, "Dalaygon ang Hari nga nagaanhi sa ngalan sa Ginoo!" Kalinaw sa langit ug himaya sa kahitas-an!" 39 Ug sa panon sa katawhan dihay mga Fariseo nga miingon kaniya, "Magtutudlo, badlonga gani ang imong mga tinun-an." 40 Kanila mitubag siya nga nag-ingon, "Sultihan ko kamo, nga kon kini sila nagpakahilum pa, ang mga bato mao ang managsinggit." 41 Ug sa nagkahiduol na siya ug sa pagkakita niya sa siyudad, kini iyang gihilakan 42 nga nag-ingon, "Kon unta bisan karon nahibalo pa lamang ikaw sa mga butang nga maoy pasikaranan sa kalinaw! Apan natago kini karon gikan sa imong mga mata. 43 Kay ikaw pagahiabtan ra sa mga adlaw nga ang imong mga kaaway magapakural ug yuta libut kanimo, ug ikaw pagalikusan ug pagapiiton sa tanang dapit, 44 ug igapusdak ikaw sa yuta, ikaw ug ang imong mga kabataan sa sulod kanimo, ug dili nila ikaw binlan ug usa ka bato nga magapatong

sa bato; kay ikaw wala man makaila sa panahon sa pagduaw kanimo." 45 Ug siya misulod sa templo ug ang mga tawo nga nanagpamaligya iyang gisugdan sa pag-abog paingon sa gawas, 46 ug siya miingon kanila, "Kini nahisulat, `Ang akong balay pagatawgon nga balayng ampoanan; apan kini gihimo ninyong langub sa mga tulisan." 47 Ug siya nagpanudlo matag-adlaw sulod sa templo, ug ang mga sacerdote nga punoan ug ang mga escriba ug ang kadagkuan sa mga katawhan naninguha sa pagpatay kaniya; 48 apan wala silay nakaplagan nga sarang mahimo nila, kay ang tanang mga tawo nagpadayon man sa paghangad sa pagpatalinghug kaniya.

20 Usa niana ka adlaw, samtang si Jesus nagpanudlo sa mga tawo sulod sa templo ug nagwali sa Maayong Balita, ang mga sacerdote nga punoan ug mga escriba kauban sa mga anciano miduol 2 ug miingon kaniya, "Tug-ani kami, pinaagi sa unsang kagahum gibuhath mo kining mga butanga, o kinsa ang naghatag kanimo niining maong kagahum." 3 Kanila mitubag siya nga nag-ingon, "Aduna usab akoy ipangu-tana kaninyo; karon tug-ani ako, 4 Ang pamautismo ni Juan, gikan ba kadto sa langit o gikan ba sa mga tawo?" 5 Ug ilang gitulotimbang kini diha sa ilang kaugalingon nga nanag-ingon, "Kon moingon kita, `Gikan sa langit,' siya moingon kanato, `Nganong wala man lagi ninyo toohi siya?' 6 Ug kon moingon kita, `Gikan sa mga tawo,' batoon kita sa tanang mga tawo, kay nagatoo man sila nga si Juan profeta." 7 Ug sila mitubag nga wala kono sila masayud kon diin kadto gikan. 8 Ug si Jesus miingon kanila, "Dili ko usab kamo tug-anan pinaagi sa unsang kagahum gibuhath ko kining mga butanga." 9 Unya misugod siya sa pagsugilon sa mga tawo niining samingaya: "Dihay usa ka tawo nga nagtanum ug parrasan, ug kini iyang gipasaopan sa mga tawo, ug unya milangyaw siya ngadto sa laing dapit sulod sa hataas nga panahon. 10 Ug sa pag-abut na sa panahon sa tingpopo, iyang gipaadto ang usa ka ulipon ngadto sa mga saop aron siya maoy ilang hatagan ug bahin sa mga bunga parrasan; apan gibunalan siya sa mga saop ug ilang gipapauli nga walay dala. 11 Ug unya iyang gipaadto ang lain na usab nga ulipon; apan kini siya usab ilang gibunalan ug gipakaulawan, ug ilang gipapauli nga walay dala. 12 Ug iya pang gipaadto ang ikatulo; apan kini siya ilang gisamaran ug giabog ngadto sa gawas. 13

Unya ang tag-iya sa parrasan miingon, `Unsa may buhaton ko? A, paadtoon ko ang akong pinalanggang anak; tingalig ilang tahuron siya.' 14 Apan sa ilang pagkakita kaniya, ang mga saop nasig-ingon ang usa sa usa, `Kini mao ang manununod; patyon ta siya aron maato na ang kabilin. 15 Ug ilang gilabog siya ngadto sa gawas sa parrasan ug ilang gipatay. Nan, unsa may buhaton kanila sa tag-iya sa parrasan. 16 "Iyang adtoon ug pamatyon ang maong mga saop, ug ang parrasan iyang ihatag ngadto sa uban." Sa pagkadungog nila niini, sila miingon, "Palayo kana!" 17 "Apan gitutokan sila niya nga nag-ingon, " Nan, unsa man lang diay kining nahisulat: `Ang maong bato nga sa mga magtu-tukod gisalikway nahimong ulohang bato sa pamag-ang'? 18 Ang tanan nga mahulog sa ibabaw niining batoha, mawataswatas; apan bisan kinsa nga mapusdakan niini, mapulpog siya." 19 Ug ang mga escriba ug ang mga sacerdote nga punoan misulay sa pagdakop kang Jesus niadtong tungora, apan nahadlok sila sa katawhan, kay nasabut man ugod nila nga sila mao ang gitumong niya sa iyang pagsugilon sa maong samingaya. 20 Ug ilang gibantayan siya, ug gipaadtoan nilag mga maniniid nga nanagpakaligdong sa ilang pagkatawo, aron unta ilang mabitik siya pinaagi sa iyang isulti, aron ilang ikatugyan siya ngadto sa kagamhanan ug sa pagbulot-an gobernador. 21 "Ug siya gipangutana nila nga nanag-ingon, " Magtutudlo, kami nasayud nga ikaw nagasulti ug nagapanudlo sa matarung, ug nga ikaw walay pinalabi, hinonoa sa pagkatinuod nagatudlo sa dalan sa Dios. 22 "Uyon ba sa balaod ang pagbayad namog buhis kang Cesar, o dili ba?" 23 Apan siya nakasabut sa ilang lipatlipat, ug miingon kanila, 24 "Paki-tai akog kuwarta. Kang kinsa man kining dagway ug ang nahisulat niini?" Sila mitubag, "Kang Cesar." 25 Siya miingon kanila, "Nan, bayri ninyo si Cesar sa mga butang nga iya ni Cesar, ug ang Dios sa mga butang nga iya sa Dios." 26 Ug sa atubangan sa katawhan wala sila makahimo sa pagbitik kaniya pinaagi sa iyang gipamulong; ug sa kahibulong nila sa iyang tubag, sila wala nay lain pang gikasulti. 27 Unya giadto siyag mga Saduceo, mga tawo nga nanag-ingon nga walay pagkabanhaw, 28 ug siya ilang gipangutana nga nanag-ingon, "Magtutudlo, si Moises nagsulat alang kanato nga kon ang usa ka lalaki kamatyan sa iyang igsoon nga adunay asawa apan walay mga anak, ang maong lalaki kinahanglan mangasawa

sa balo niini ug magpaliwat siyag mga anak alang sa iyang igsoon. 29 Karon dihay pito ka mga magsoon nga lalaki. Ang kamagulangan nangasawa ug unya namatay nga walay mga anak; 30 ug ang ikaduha 31 ug unya ang ikatulo nangasawa kaniya, ug maingon man silang tanan nga pito namatay nga wala magbilin ug mga anak. 32 Ug unya ang babaye usab mamatay. 33 Sa pagkabanhaw, ni kinsa man maasawa ang babaye? Kay silang pito nakaasawa man kaniya." 34 Ug si Jesus miingon kanila, "Ang mga anak niining kapanahonan karon nagapangasawa ug nagapamana; (aiñon g165) 35 apan ang mga gipanag-isip nga takus sa pagpakaabut niadtong maong kapanahonan unya ug sa pagkabanhaw gikan sa mga patay, dili na sila magapangasawa o magapamana, (aiñon g165) 36 kay sila dili na man mamatay sanglit kasama na man unya sila sa mga manolunda, ug mga anak man sila sa Dios, ingon nga mga anak sa pagkabanhaw. 37 Ug nga pagabanhawon ang mga nangamatay, bisan gani si Moises nagpadayag, diha sa asoy mahitungod sa kahoyng talungon, diin ang Ginoo iyang gitawag nga mao ang Dios ni Abraham ug ang Dios ni Isaac ug ang Dios ni Jacob. 38 Siya dili Dios sa mga patay, kondili sa mga buhi; kay alang kaniya ang tanang tawo nagakinabuhi." 39 Ug ang pipila sa mga escriba mitubag, "Magtutudlo, maayo ang imong pagkasulti." 40 Kay wala na man ugod silay gipangahas pa sa pagpangutana kaniya. 41 Apan siya miingon kanila, "Unsaon ba nila sa pagpakaingon nga si Cristo anak ni David? 42 Kay si David na gayud mao ang nagasulti diha sa Basahon sa mga Salmos, nga nagaingon: 'Ang Ginoo miingon sa akong Ginoo: Lumingkod ka sa akong too, 43 hangtud ang imong mga kaaway mahimo ko na nga tumbanan sa imong mga tiil.' 44 Bisan si David nagatawag diay kaniya nga Ginoo; busa unsaon man niya pagkahimong anak ni David?" 45 Ug sa sunulihan nga madungog sa tanang tawo, siya miingon sa iyang mga tinun-an, 46 "Likayi baya ninyo ang mga escriba nga mahigugmaon sa paglakawlakaw nga managsul-ob ug hatag-as nga mga bisti, ug sa mga pagyukbo kanila sa katahuran diha sa mga tiyanggihan, ug sa labing mga maayong lingkoran sulod sa mga sinagoga ug sa mga halangdong lingkoran diha sa mga kombira, 47 sila nga nagasubad sa katigayonan sa mga babayeng balo, ug aron sa pagtabontabon niini nagahimo sila sa hatag-as nga mga pangadye.

Mahiaguman ra nila ang labi pa ka mabug-at nga hukom sa silot."

21 Ug si Jesus miyahat sa iyang mga mata ug iyang nakita ang mga dato nga nanagpanghulog sa ilang mga gasa ngadto sa panudlanan; 2 ug iyang nakita ang usa ka kabus nga babayeng balo nga mihulog ug duha ka kuwartang diyot. 3 Ug siya miingon, "Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo, nga kining kabus nga babayeng balo nakahulog ug labaw pa kay sa tanan kanila; 4 kay silang tanan miamot gikan sa ilang naghingapin nga kahamugaway; apan kini siya, gikan sa iyang kapit-os mihatag sa tanan nga iyang kabuhian." 5 Ug sa nagsultihanay ang pipila ka tawo mahitungod sa templo, nga kini gidayandayanan ug mga maanindot nga mga bato ug sa mga butang hinalad, siya miingon, 6 "Mahitungod niining mga butanga nga inyong nakita, moabut ra ang mga adlaw nga dinhi wala na unyay mahibiling usa ka bato nga pinatong sa bato nga dili pagatumpagon." 7 Ug sila nangutana kaniya, "Magtutudlo, kanus-a man kini mahitabo, ug unsa man ang ilhanan nga kini maga-kahitabo na?" 8 Ug siya mitubag nga nag-ingon, "Magbantay kamo nga dili kamo mapahisalaag; kay daghan unya ang motungha dinala ang akong ngalan, nga manag-ingon, 'Ako mao ang Cristo!' ug 'Ang panahon haduol na!' Ayaw kamo pagnunot kanila. 9 Ug inigkadungog ninyog mga gubat ug mga kaguliyang, ayaw kamo pagkalisang; kay kinahanglan una nga kini magakahitabo, apan ang katapusan dili pa moabut dihadaha." 10 "Unya miingon siya kanila, " Managgubat ang nasud batok sa nasud, ug ang gingharian batok sa gingharian; 11 mahitabo ang makusog nga mga linog, ug sa nagkalainlaing mga dapit adto ang mga gutom ug mga kamatay; ug unya may mga makalilisang nga talan-awon ug dagkung mga ilhanan gikan sa langit. 12 Apan sa dili pa mahitabo kining tanang mga butanga, kamo ilang pagadakpon ug pagalutoson, igatugyan ngadto sa mga sinagoga ug sa mga bilangoan, ug kamo pagataralon ngadto sa atubangan sa mga hari ug sa mga punoan tungod sa akong ngalan. 13 Ug kini magahatag unya kaninyog higayon sa pagpanghimatuod. 14 Busa ipatuyo ninyo sa inyong mga kasingkasing ang dili pagpamalandong nga daan kon unsaon ninyo sa pagpanubag; 15 kay ako magahatag ra unya kaninyog baba ug kaalam nga batok niini walay kaaway ninyo nga arang makasukol

o makasapuk. 16 Ug igapanugyan kamo bisan gani sa inyo rang kaugalingong mga ginikanan ug mga igsoon, ug mga kaparyentihan ug mga kahigalaan; ug ang uban kaninyo ilang ipapatay. 17 Ug kamo pagadumtan sa tanang tawo tungod sa akong ngalan, 18 apan walay bisan usa ka buhok sa inyong ulo nga mawagtang. 19 Pinaagi sa inyong pagkamainantuson, mapatunhay ninyo ang inyong mga kinabuhi. 20 "Apan sa diha nga makita na ninyo ang Jerusalem nga pagalikusan sa mga kasundalohan, nan, inyong masabut nga nagakahiduol na ang pagkalaglag niini. 21 Ug unya sila nga anha sa Judea, pakalagiwa ninyo ngadto sa kabukiran; ug sila nga anha sa sulod sa siyudad, papahawaa sila; ug sila nga adto sa banika, ayaw na sila pagpasudla sa siyudad. 22 Kay kini mao ang mga adlaw sa panimalus aron matuman ang tanang nahisulat. 23 Ug alaut gayud ang mga mabdos ug ang mga may masuso niadtong mga adlaw! Kay ang dakung kagul-anan moabut man sa ibabaw sa yuta ug ang kapungot mahiaguman niining katawhan; 24 sila mangamatay sa sulab sa espada, ug pagabihagon sila ngadto sa tanang kanasuran; ug ang Jerusalem pagayatakan sa mga Gentil, hangtud matuman na ang mga panahon sa mga Gentil. 25 "Ug aduna unyay mga ilhanan diha sa Adlaw ug sa Bulan ug sa kabitoonan, ug diha sa yuta adunay kagul-anan sa kanasuran, nga managkalibug tungod sa dinaguok sa dagat ug sa mga balud; 26 ang mga tawo panguyapan sa kalisang ug sa pagpaabut sa mahitabo sa kalibutan; kay mangatay-og man unya ang mga gahum sa kalangitan. 27 Ug unya ilang makita ang Anak sa Tawo nga magaabut nga sinapwang sa panganud inubanan sa kagahum ug dakung himaya. 28 Inigsugod nag kahitabo niining mga butanga, iyahat ninyo ang inyong mga mata ug ihangad ninyo ang inyong mga ulo, kay ang inyong kaluwasan nagakahiduol na." 29 Ug kanila gisulti niya ang usa ka samingay, nga nag-ingon: "Tan-awa ninyo ang kahoyng igira, ug ang tanang mga kahoy. 30 Inigpanalingsing nila, nan, inyong makita ug masayran nga nagakahiduol na ang ting-init. 31 Maingon man usab niana, inigkakita ninyo niining mga butanga nga magakahitabo, nan, inyong masayran nga nagakahiduol na ang gingharian sa Dios. 32 Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga kining kaliwatana dili pa mahanaw hangtud magakahitabo una ang tanan. 33 Ang langit ug ang yuta mangahanaw, apan ang akong mga pulong dili

gayud mahanaw. 34 "Apan kinahanglan magbantay kamo sa inyong kaugalingon, basi sa inyong mga kasingkasing mahiluwan ang pagpatuyang ug ang pagkahubog ug ang mga kabalaka tungod niining kinabuhia, ug unya kadtong adlaw moabut kaninyo nga wala dahuma, ingon sa lit-ag; 35 kay kini moabut man gayud unya sa tanang managpuyo ibabaw sa tibuok nga yuta. 36 Apan panagtukaw kamo sa tanang panahon, nga manag-ampo nga unta makabaton kamog kalig-on aron sa pag-ikyag gikan niining tanang mga butanga nga magakahitabo, ug sa pagbarug sa atubangan sa Anak sa Tawo." 37 Ug sa maadlaw siya nagpanudlo sa sulod sa templo, apan sa magabii siya mag-adtoan aron sa pagpahulay diha sa bungtod nga ginganlan ug Olivo. 38 Ug sayo inigkabuntag ang tanang mga tawo mangadto kaniya sulod sa templo aron sa pagpatalinghug kaniya.

22 Ug nagkahiduol na ang fiesta sa Tinapay nga Walay Igpapatubo, nga ginganlan ug Pasko. 2 Ug ang mga sacerdote nga punoan ug ang mga escriba nanaglaraw kon unsaon nila sa pagpatay kang Jesus; kay nahadlok man ugod sila sa mga tawo. 3 Unya si Satanas misulod kang Judas nga ginganlan ug Iscariote, nga kauban sa Napulog-Duha; 4 ug siya miadto ug nakigsabut sa mga sacerdote nga punoan ug sa mga kapitan kon unsaon niya sa pagtugyan kang Jesus ngadto kanila. 5 Ug sila nalipay ug nagkasabut sa paghatag kaniyag salapi. 6 Ug siya miuyon ug nangitag higayon sa pagtugyan kaniya ngadto kanila sa panahon nga wala diha ang panon sa katawhan. 7 Ug miabut ang adlaw sa Tinapay nga Walay Igpapatubo, nga maoy pag-ihaw sa karnero sa pasko. 8 Ug si Pedro ug si Juan gisugo ni Jesus nga nag-ingon, "Umadto kamo ug hikaya ang pasko alang kanato aron mangaon kita niini." 9 Ug sila nangutana kaniya, "Asa man ang buot mo nga among hikayan niini?" 10 Siya mitubag kanila, "Tan-awa, inigsulod ninyo sa siyudad, sugaton kamo sa usa ka tawo nga magadalag banga nga sinudlan ug tubig; sumunod kamo kaniya ngadto sa balay nga iyang pagasak-an, 11 ug ingna ninyo ang tag-iya sa balay, 'Ang Magtutudlo naga-ingon kanimo, Hain ba ang lawak diin adto ako makigsalo sa akong mga tinun-an sa pagkaon sa pasko?' 12 Ug iyang ipakita kaninyo ang usa ka daku ug sinangkapan nga lawak sa itaas; paghikay kamo didto." 13 Ug sila miadto ug ilang nakita kini sumala sa iyang giingon

kanila; ug ilang gihikay ang pasko. 14 Ug sa pag-abut na sa takna, si Jesus milingkod tambong sa kanan, ug ang mga apostoles uban kaniya. 15 Ug siya miingon kanila, "Ginatinguha ko sa hilabihan gayud ang pagkaon niining pasko uban kaninyo sa dili pa ako magaanus; 16 kay sultihan ko kamo, nga dili na ako mokaon niini hangtud nga matuman na kini didto sa gingharian sa Dios." 17 Ug siya mikuha sa kopa, ug sa nakapasalamat na siya, miingon kanila, "Dawata ug bahina ninyo kini alang kaninyo; 18 kay sultihan ko kamo, nga sukad karon dili na ako moinom sa gikan sa bunga sa parras hangtud moabut na ang gingharian sa Dios." 19 Ug siya mikuha sa tinapay, ug sa nakapasalamat na siya, kini iyang gipikaspikas ug kanila gihatag niya nga nag-ingon, "Kini mao ang akong lawas nga gihatag alang kaninyo. Buhata ninyo kini sa paghandum kanako." 20 Ug maingon man usab, human sa panihapon, ang kopa gikuha niya nga nag-ingon, "Kining kopa nga giula alang kaninyo mao ang bag-ong pakig-saad diha sa akong dugo. 21 Apan tan-awa, ang kamot sa magabudhi kanako ania uban kanako dinhi sa kanan. 22 Sa pagkatinuod ang Anak sa Tawo mopahawa, sumala sa gimbut-an; apan alaut gayud kadtong tawhana nga mao ang magabudhi kaniya!" 23 Ug sila misugod sa pagsinusihay kon kinsa kanila ang magabuhat niining butanga. 24 Ug nahitabo usab ang usa ka paglalisay sa taliwala nila, kon kinsa kanila ang pagaisipon nga maoy labing daku. 25 Ug siya miingon kanila, "Ang mga hari sa mga Gentil nagapakaagalon ngadto kanila; ug ang mga adunay kagahum sa ibabaw nila ginatawag nga mga maghahatag ug kaayohan. 26 Apan kini dili mahitabo kaninyo; hinonoa, kinahanglan nga ang labing daku kaninyo magpakamanghud sa tanan, ug ang pangulo ingon nga mag-aalagad. 27 Kay kinsa man ang labaw sa kadaku, ang nagalingkod ba tambong sa kanan o ang nagaalagad ba? Dili ba ang nagalingkod tambong sa kanan? Apan ako ania kaninyo ingon nga mag-aalagad. 28 "Hinoon kamo mao ang nanagpadayon uban kanako sa diha nga gipanintal ako; 29 ug maingon nga sa akong Amahan gitagan-an akog gingharian, maingon man usab tagan-an ko kamog gingharian 30 aron managpangaon ug manag-inom kamo diha sa akong lamisa sa akong gingharian, ug magalingkod kamo sa mga trono, sa paghukom sa napulog-duha ka banay sa Israel. 31 "Simon, Simon, tan-awa! Gipangayo kamo ni Satanas, sa pagbaton kaninyo aron iya kamong alig-igon ingon sa trigo; 32 apan nangamuyo ako alang kanimo nga unta dili makabsan ang imong pagsalig; ug sa mahibalik na ikaw kanako, lig-ona ang imong mga igson." 33 Ug si Pedro miingon kaniya, "Ginoo, andam ako sa pag-unong kanimo sa bilangoan ug sa kamatayon." 34 Si Jesus mitubag kaniya, "Sultihan ko ikaw, Pedro, nga karong adlaw ang manok dili motogaok hangtud ikalimod mo sa makatulo ang imong pagpakaila kanako." 35 Ug siya miingon kanila, "Sa pag-sugo ko kaninyo kaniadto sa paglakaw nga walay dalang puyo ni puntil ni mga sapin, nakulangan ba kamog bisan unsa?" Sila mitubag nga nag-ingon, "Wala." 36 Ug siya miingon kanila, "Apan karon, siya nga may puyo padad-a siya niini, ug puntil usab. Ug siya nga walay espada, ipabaligya kaniya ang iyang kupo ug magpalit siyang espada. 37 Kay sultihan ko kamo, nga dinhi kanako kinahanglan matuman kining bahina sa kasulatan nga nagaingon, `Ug siya giisip nga kauban sa mga malinapason'; kay ang nahisulat mahitungod kanako mosangko man sa pagkatuman." 38 Ug sila miingon kaniya, "Tan-awa, Ginoo, aniy duha ka espada." Ug siya mitubag kanila, "Igo ra kana." 39 Unya migula siya ug miadto sa Bungtod sa mga Olivo, ingon sa iyang nabatasan; ug ang mga tinun-an mikuyog kaniya. 40 Ug sa paghiabut niya sa dapit, siya miingon kanila, "Pag-ampo kamo aron dili kamo mahidalinas ngadto sa panulay." 41 Ug siya mipahawa kanila sa gilay-on nga malabay ug bato, ug didto miluhod ug nag-ampo siya, 42 nga nag-ingon, "Amahan, kon buot ka, kuhaa kining kopa gikan kanako; hinoon, dili ang akong pagbuot maoy matuman kondili ang imo." 43 Ug dihay manolunda nga mitungha kaniya gikan sa langit sa pagpalig-on kaniya. 44 Ug sa nag-antus siya sa hilabihang kasakit, siya nag-ampo sa labi pa ka mainiton gayud; ug ang iyang singot nanibug-ok daw apol nga nagpangatagak sa yuta. 45 Ug sa pagtindog niya gikan sa pag-ampo, iyang giadto ang mga tinun-an ug iyang nakita sila nga nanghikatulog tungod sa kasubo, 46 ug siya miingon kanila, "Nganong matulog man kamo? Bangon ug pag-ampo kamo aron dili kamo mahidalinas ngadto sa panu-lay." 47 Ug samtang nagsulti pa siya, miabut ang usa ka panon sa katawhan, ug ang nag-una kanila mao ang ginganlan si Judas, usa sa Napulog-Duha. Ug siya miduol kang Jesus sa paghalok kaniya, 48 apan si Jesus miingon kaniya, "Judas, inubanan ba diayg halok ang imong pagbudhi sa Anak sa Tawo?" 49 Ug silang mga nanag-

alirong kaniya, sa ilang pagkakita sa butang nga hapit na mahitabo, miingon kaniya, "Ginoo, ipanigbas ba namo ang espada?" 50 Usa kanila mitigbas sa ulipon sa labaw nga sacerdote, ug napalungan kini sa iyang toong dalunggan. 51 Apan si Jesus miingon, "Ayaw na niana!" Ug iyang gihikap ang dalunggan niini ug giayo siya. 52 Unya si Jesus miingon sa mga sacerdote nga punoan ug sa mga kapitan sa templo ug sa mga anciano, nga nanagpangadto batok kaniya, "Nanganhi ba kamo nga daw batok sa usa ka tulisan nga pagadad-an ug mga espada ug mga pospos? 53 Sa didto ako sa templo uban kaninyo sa adlaw-adlaw, wala hinoon ninyo bakyawa ang inyong mga kamot batok kanako. Apan kini mao ang inyong higayon, ug ang gahum sa kangitngit." 54 Ug ilang gidakop siya ug gidala ug gihatud ngadto sa balay sa labawng sacerdote. Ug si Pedro misagnunot nga nagpaantaw. 55 Ug sa nakahaling na silag kalayo sa taliwala sa hawanan sa tugkaran ug nanglingkod libut niini, si Pedro usab milingkod uban kanila. 56 Unya dihay usa ka babayeng sulogoon nga nakakita kaniya sa naglingkod siya nga nahayagan sa kalayo, ug samtang nagtutok siya kaniya, miingon, "Kining tawhana usab uban kaniya." 57 Apan kini gipanghimakak niya nga nag-ingon, "Babaye, wala ako makaila kaniya." 58 Taudtaud dihay lain nga nakakita kaniya ug miingon, "Ikaw usab kauban nila." Apan si Pedro mitubag, "Oy, tawo, dili baya ako." 59 Ug sa paglabay sa may usa ka takna, diha nay lain usab nga nanghimatuod sa hilabihan nga nag-ingon, "Sa pagkatinuod kining tawhana usab uban kaniya, kay Galileanhon man siya." 60 Apan si Pedro mitubag, "Tawo, ambut kon unsa kanang imong giingon." Ug dihadhiha, samtang nagsulti pa siya, mitugaok ang manok. 61 Ug ang Ginoo milingi ug mitutok kang Pedro. Ug si Pedro nahinumdom sa pulong sa Ginoo, sa iyang pag-ingon kaniya, "Sa dili pa motugaok ang manok karong adlaw, igalimod mo ako sa makatulo." 62 Ug siya migowa ug mihilak sa hilabihang kasakit. 63 Ug ang mga tawo nga nanagbantay kang Jesus nanagbiaybiay kaniya ug siya ilang gidabodabohan sa pagsumbag; 64 ug ila usab siya nga gitaptapan ug gipangutana, "Tag-ana! Kinsa ang nagsumbag kanimo?" 65 Ug daghan ang mga pulong nga ilang gisulti batok kaniya, sa pagpakaulaw kaniya. 66 Ug sa pagkaadlaw na, nanagtigum ang mga anciano sa lungsod, maingon man ang mga sacerdote nga punoan ug ang mga escriba. Ug siya ilang gitatal

ngadto sa ilang Sanhedrin, ug sila miingon kaniya, 67 "Kon ikaw mao man ang Cristo, tug-ani kami." Apan kanila mitubag siya nga nag-ingon, "Kon tug-anan ko kamo, kamo dili motoo; 68 ug kon mangutana ako kaninyo, kamo dili motubag. 69 Apan sukad karon ang Anak sa Tawo magalingkod na sa too sa gahum sa Dios." 70 Ug silang tanan nangutana kaniya, "Ikaw ba diay ang Anak sa Dios?" Siya mitubag kanila, "Mao ako, sumala sa giingon ninyo." 71 Ug sila miingon, "Unsa pa mang pagpamatuora ang gikinahanglan ta? Kita na gayud mao ang nakadungog niini gikan sa iyang kaugalingong mga ngabil."

23 Ug unya silang tibuok panon mitindog, ug siya ilang gidala sa atubangan ni Pilato. 2 Ug sila misugod sa pagsumbong batok kaniya, nanag-ingon, "Kining tawhana among nakita nga nagpahisalaag sa atong nasud, ug nagdili kanamo sa paghatag ug buhis kang Cesar, ug nag-ingon nga siya mao ang Cristo, nga usa ka hari." 3 Ug si Pilato nangutana kaniya, "Mao ba ikaw ang Hari sa mga Judio?" Siya mitubag kaniya, "Mao, sumala sa giingon mo." 4 Ug si Pilato miingon sa mga sacerdote nga punoan ug sa panon sa katawhan, "Wala akoy nakitang sala niining tawhana." 5 Apan misamot sila sa pagpangatarungan nga nanag-ingon, "Siya nagatugaw sa mga tawo, sa iyang pag-panudlo kanila sa tibuok nga Judea gikan sa Galilea hangtud pa dinhing dapita." 6 Sa pagkadungog niini ni Pilato, siya nangutana kon ang tawo Galileanhon ba. 7 Ug sa pagkasayud niya nga si Jesus iya sa ginsakpan ni Herodes, gipadala niya siya ngadto kang Herodes nga diha ra usab sa Jerusalem niadtong panahona. 8 Sa pagkakita ni Herodes kang Jesus, siya nalipay kay dugay na man siyang naninguha sa pagtan-aw kaniya, kay nakadungog man ugod siya mahitungod kaniya, ug naglaum siya nga makakitag katingalahan nga iyang pagabuhaton. 9 Ug iyang gisukitsukit siya sulod sa hataas nga panahon, apan wala siyay gitubag kaniya. 10 Ug ang mga sacerdote nga punoan ug ang mga escriba nanagtindog sa duol, nga sa mainiton gayud nanaghimo sa ilang sumbong batok kaniya. 11 Ug si Herodes, uban sa iyang mga sundalo, mitamay ug mibiaybiay kaniya; ug sa nasul-oban na siyag bisti nga nanggilakgilak sa katahum, siya iyang gipadala balik kang Pilato. 12 Ug niadtong adlaw si Herodes ug si Pilato nanagkauli sa ilang paghigalaay, kay sa wala pa kini, nanagkaaway man sila. 13 Unya gipatigum ni

Pilato ang mga sacerdote nga punoan ug ang mga pangulo ug ang mga katawhan, 14 ug kanila miingon siya, "Gidad-an ninyo ako niining tawhana ubos sa sumbong nga siya nagpahisalaag sa mga tawo; ug tapus masusi ko siya sa inyong atubangan, tan-awa, akong nasuta nga siya dili sad-an sa inyong mga gipasumangil batok kaniya; 15 ug nasuta usab kini ni Herodes, kay iya na mang giuli siya kanako. Tan-awa, wala siyay nahimong bisan unsa nga angay sa kamatayan; 16 busa akong ipahampak siya, ug unya buhian ko siya." 17 Ug sa matag-fiesta, kinahanglan nga iyang pagabuhian ngadto kanila ang usa ka binilanggo. 18 Apan silang tanan nanagdungan sa pagsinggit nga nag-ingon, "Kuhaa kanang tawhana, ug buhii kanamo si Barrabas." 19 (Kini si Barrabas usa ka tawo nga gibanlud sa bilanggoan tungod sa kagubot nga nahitabo sa siyudad, ug tungod sa sala sa pagpatay.) 20 Ug si Pilato misulti kanila pag-usab, nga buot niyang buhian si Jesus; 21 apan siya ilang gipangasinggitan nga nanag-ingon, "Ilansang siya, ilansang siya sa krus!" 22 Ug siya miingon kanila sa ikatulo, "Kay ngano man, unsa bay iyang nabuhat nga dautan? Kaniya wala akoy nakitang sala nga angay sa kamatayan; busa akong ipahampak siya, ug unya buhian ko siya." 23 Apan misamot sila sa pagpangatarungan, nangayo nga nanagsinggit nga kinahanglan ilansang siya sa krus. Ug ang ilang mga tingog mipatigbabaw. 24 Busa si Pilato mipakanaug sa iyang hukom nga itugot ang ilang gipangayo. 25 Ug iyang gibuhian ang ilang gipangayo, ang tawo nga nahibanlud sa bilanggoan tungod sa kagubot ug sa sala sa pagpatay; apan si Jesus iyang gitugyan ngadto sa ilang pagbuot. 26 Ug sa gawas sa gidala siya nila, dihay usa ka tawo nga ginganlan si Simon nga taga-Cirene, nga nagsingabut sa siyudad gikan sa balangay, ug siya ilang gidakop ug gipapas-an sa krus, sa pagdala niini sunod kang Jesus. 27 Ug misunod kaniya ang usa ka dakung panon sa katawhan, ug sa mga babaye nga nanaghilak ug nanagminatay tungod kaniya. 28 Apan si Jesus milingi ug miingon kanila, "Mga babayeng anak sa Jerusalem, ayaw kamo paghilak tungod kanako, hinonoa panghilak kamo tungod sa inyong mga anak. 29 Kay tan-awa, ang mga adlaw nagasingabut na nga sila manag-ingon unya, 'Bulahan hinoon ang mga apuli, ug ang mga taguankan nga wala makasamkon, ug ang mga suso nga wala kasus-!' 30 Ug unya mosugod sila sa pag-ingon ngadto sa mga bukid, 'Tumpagi kami'; ug ngadto sa mga bungtod, 'Tabuni kami.' 31 Kay kon ang kahoyng lunhaw gibuhatan man gani nila niini, unsa man kahay dadangatan sa laya na?" 32 Ug dihay gidala usab nilang duha ka tawo nga mga kriminal aron pagapatyon uban kaniya. 33 Ug sa pag-abut nila sa dapit nga ginganlan Ang Kalabira, didto ilang gilansang siya sa krus, ug ang mga kriminal, ang usa sa iyang too ug ang usa sa iyang wala. 34 Unya si Jesus miingon, "Amahan, pasayloa sila, kay wala sila makasabut sa ilang ginabuhat." Ug ilang giripahan ang iyang mga bisti aron sa pagbahinbahin niini. 35 Ug ang mga tawo nanagtindog sa duol, nga nanagtan-aw; apan ang mga punoan nanagyubit kaniya, nanag-ingon, "Nagluwas siya sa uban; nan, paluwasa siya sa iyang kaugalingon kon siya mao man ang Cristo sa Dios, ang iyang Pinili!" 36 Ug siya gibugal-bugalan usab sa mga sundalo nga nanagpanuol ug mihatag kaniya suka, 37 ug nanag-ingon, "Hari ka man kaha sa mga Judio, luwasa ang imong kaugalingon!" 38 Ug sa uloibabaw niya diha usab ang usa ka sinulat sa mga titik sa mga pinulongan nga Gresyanhon ug Latin ug Hebreohanon nga nag-ingon, "Kini mao ang Hari sa mga Judio." 39 Unya ang usa sa mga kriminal nga nagbitay mipasipala kaniya sa pagsulti nga nag-ingon, "Dili ba ikaw mao ang Cristo? Luwasa ang imong kaugalingon ug kami!" 40 Apan ang usa mitubag sa pagbadlong kaniya, "Wala ba ikaw mahadlok sa Dios, nga anaa ka man unta sa mao rang silot? 41 Ug kita sa pagkatinuod ania ubas sa matarung nga hukom, kay kita nagadawat man sa angayng balus sa atong binuhatan; apan kining tawhana walay nabuhat nga dautan." 42 Ug unya siya miingon, "Jesus, hinumdumi ako inig-abut mo sa imong gingharian." 43 Kaniya si Jesus mitubag nga nag-ingon, "Sa pagkatinuod, magaingon ako kanimo, nga karong adlaw adto ikaw sa Paraiso uban kanako." 44 Ug unya may ikanapulog-duha na ang takna sa kaudtohon, ug dihay kangitngit sa tibuok kayutaan hangtud sa ikatulo ang takna sa hapon, 45 samtang ang Adlaw nawad-an sa kahayag; ang tabil sa templo nagilis sa taliwala. 46 Unya si Jesus mituwaw sa makusog nga tingog nga nag-ingon, "Amahan, nganha sa imong mga kamot itugyan ko ang akong espiritu!" Ug sa naka-pamulong siya niini, nabugto ang iyang ginhawa. 47 Ug sa nakita sa kapitan ang nahitabo, siya midalayeg sa Dios ug miingon, "Sa pagkatinuod kining tawhana dili sad-an!" 48 Ug ang tanang panon sa katawhan nga

nahidugok niini nga talan-awon, sa ilang pagkakita sa nahitabo, namauli nga nanagpanampok sa ilang mga dughan. **49** Ug ang iyang tanang mga kaila ug ang mga babaye nga mikuyog kaniya sukad pa sa Galilea, nanagtingod nga nagpaantaw ug nakakita niining mga butanga. **50** Ug dihay usa ka tawo nga ginganlan si Jose nga taga-Arimatea, usa ka lungsod sa mga Judio. Siya sakop sa Sanhedrin, ug usa siya ka tawong maayo ug matarung, **51** nga wala mouyon sa ilang gilaraw ug gibuhat, ug siya nag-paabut sa gingharian sa Dios. **52** Kining tawhana miadto kang Pilato ug kaniya iyang gipangayo ang lawas ni Jesus. **53** Ug kini iyang gihugos, ug gilimisan niyang panapton nga lino, ug gipahimutang sa usa ka lubnganan nga kinubkob diha sa kilid sa pangpang, nga wala pa gayud kalubngi. **54** Adlaw kadto sa Pangandam ug nagsugod na ang adlaw nga igpapahulay. **55** Ug misunod ang mga babaye nga nanguyog kaniya sukad pa sa Galilea, ug ilang nakita ang lub-nganan, ug kon giunsa sa pagpahiluna ang iyang lawas; **56** ug unya namauli sila, ug nangandam silag mga pahumot ug mga ighahaplas.

24 Apan sa pagkaadlaw na nga nahiuana sa semana, sayo sa kaadlawon, sila ngadto sa lubnganan, dinala ang mga pahumot nga ilang giandam. **2** Ug ilang nakita ang bato nga giligid na gikan sa lubnganan, **3** apan sa pagsulod nila, wala silay nakaplagang lawas. **4** Ug sa nangalibog sila tungod niini, tan-awa, tupad kanila dihay nanagtingod nga duha ka lalaki nga may bisti nga masilaw; **5** ug sa nangalisang sila ug nanagduko sa yuta, kanila miingon ang mga lalaki, "Ngano nga ang buhi anha man ninyo pangitaa diha sa mga patay? Wala siya dinhi, kondili nabanhaw. **6** Hinumdumi ang iyang gisulti kaninyo sa didto pa siya sa Galilea, **7** nga ang Anak sa Tawo kinahanglan igatugyan ngadto sa mga kamot sa mga tawong makasasala ug igalansang sa krus, ug sa ikatulo ka adlaw mabanhaw siya." **8** Ug nahinumdum sila sa iyang mga pulong, **9** ug sa paghiuli nila gikan sa lubnganan, kining tanan ilang gisugilon ngadto sa Napulog-Usa ug sa tanan nga uban pa. **10** Ug ang nanagsugilon niini ngadto sa mga apostoles mao sila si Maria Magdalena ug si Juana ug si Maria nga inahan ni Santiago ug ang uban pang mga babaye nga mga kauban nila; **11** apan sa ilang pagbati niini, kining mga pulonga daw salimoang lamang, ug sila wala nila toohi, **12** Apan si

Pedro mitingod ug midalagan paingon sa lubnganan; ug sa pagtikubo ug paglilli pa niya, mao na lamay iyang nakita ang mga panapton lino; ug siya mipauli nga nahibulong sa nahitaabo. **13** Sa maong adlaw duha kanila nanaglakaw paingon sa usa ka balangay nga ginganlag Emaus, nga mga napulog usa ka kilometro gikan sa Jerusalem, **14** ug nagsultihanay sila mahitungod niining tanang mga butang nga nahitabo. **15** Ug samtang nagsultihanay ug nagpangutan-anay sila, si Jesus miduol ug mikuyog kanila. **16** Apan ang ilang mga mata nahipugngan aron dili sila makaila kaniya. **17** Ug siya miingon kanila, "Unsa ba kining inyong gisultihan samtang nanaglakaw kamo?" Ug sila mihunong, sa panagway nga masulob-on. **18** Ug ang usa kanila, nga ginganlan si Cleopas, mitubag kaniya, "Ikaw ra ba ang bugtong dumuloong sa Jerusalem nga wala mahibalo sa mga butang nga nanghitabo didto sulod niining mga adlaw?" **19** Siya nangutana kanila, "Unsa bang mga butanga?" Ug sila miingon kaniya, "Mahitungod ba kang Jesus nga Nazaretnon, nga usa ka profeta nga gamhanan sa buhat ug sa pulong sa atubangan sa Dios ug sa tanang mga tawo; **20** siya gitugyan sa among mga sacerdote nga punoan ug sa among mga pangulo aron pagahukman sa silot sa kamatayon ug ilansang sa krus. **21** Ug nanaglaum unta kadto kami nga siya mao gayud ang magtubos sa Israel. Oo, ug labut pa niining tanan, ikatulo na ka adlaw karon sukad sa pagkahitabo niining mga butanga. **22** Ug labut pa, dihay mga babaye nga among mga kauban nga nakapatingala kanamo. Didto sila sa lubnganan sayo ganinang buntag, **23** ug wala nila hikit-i didto ang iyang lawas; ug sila mibalik nga nanagsugilon nga nakakita kono silag panan-awon nga may mga manolunda nga nagsugilon kanila nga siya buhi. **24** Ug may mga kauban namo nga nangadto sa lubnganan, ug didto ilang nakita kini sumala sa gisugilon sa mga babaye; apan siya wala nila makita." **25** Ug si Jesus miingon kanila, "O mga tawong boangboang, kinsang mga kasingkasing hinayan nga motoo sa tanang gikasulti sa mga profeta! **26** Dili ba kinahanglan man nga ang Cristo magaantus gayud niining mga butanga ug unya magasulod, siya sa iyang himaya?" **27** Ug sugod kang Moises ug sa tanang mga prfeta, iyang gisaysay kanila ang mga butang sa tibuok nga kasulatan mahitungod sa iyang kaugalingon. **28** Ug sa nagkahiduol na sila sa balangay nga ilang gipadulngan, gipasabut niya nga daw mopadayon

siya sa unahan, 29 apan gihawiran siya nila nga nag-kinahanglan igawali ngadto sa tanang kanasuran, ingon, "Pabilin uban kanamo, kay hapit na magabii sugod sa Jerusalem. 48 Kamo mao ang mga saksi ug tapus na ang adlaw." Ug siya misaka ug mipabilin niining mga butanga. 49 Ug tan-awa, igapadala ko uban kanila. 30 Ug sa nagtambong siya sa kan-anan kaninyo ang saad sa akong Amahan; apan pabilin una uban kanila, siya mikuhag tinapay ug nanalangin, kamo sa siyudad hangtud nga masul-oban na kamog ug kini iyang gipikaspikas ug gihatag kanila. 31 Ug gahum gikan sa kahitas-an." 50 Unya iyang gidala sila unya nabuka ang ilang mga mata, ug ilang naila ngadto sa gawas hangtud sa Betania, ug sa naisa siya; ug unya nahanaw siya sa ilang mga mata. 32 niya ang iyang mga kamot, iyang gipanalanginan Ug sila nasig-ingon ang usa sa usa, "Dili ba ang sila. 51 Ug samtang nagpanalangin pa siya kanila, atong mga kasingkasing nagdilaab man sa sulod siya mipahawa gikan kanila ug gibayaw ngadto sa nato samtang nagsulti siya kanato diha sa dalan, langit. 52 Ug sila namalik sa Jerusalem sa dakung samtang nagsaysay siya kanato sa kasulatan?" 33 kalipay; 53 ug didto sa templo nagkanunayan sila, Ug niadtong tungora sila mitindog ug namalik sa nga nagdalayeg sa Dios. Jerusalem, ug ilang hingkaplagaan ang Napulog-Usa nga nagkatigum ug ang mga kauban nila. 34 nga miingon kanila, "Tinuod gayud nga nabanhaw ang Ginoo, ug mipakita kang Simon!" 35 Ug sila usab nanghingasoy sa nahitabo diha sa dalan, ug giunsa nila pagpakaila kaniya diha sa pagpikaspikas niya sa tinapay. 36 Ug samtang nagsulti pa sila niining mga butanga, sa ilang taliwala mipakita si Jesus nga nanghindog ug miingon kanila, "Ang kalinaw magauban kaninyo!" 37 Apan sila nahikuratan ug nangalisang nga nanagdahum nga nakakita silag espiritu. 38 Ug siya miingon kanila, "Nganong nakulbaan man kamo, ug nganong may mga pagsukitsukit man kamo sa sulod sa inyong mga kasingkasing? 39 Tan-awa ninyo ang akong mga kamot ug mga tiil, nga mao gayud ako. Hikapa ninyo ako ug tan-awa, kay ang espiritu walay unod ug mga bukog ingon sa inyong nakita nga ania kanako." 40 Ug sa nakasulti na siya niini, iyang gipakita kanila ang iyang mga kamot ug mga tiil. 41 Ug samtang sa ilang kalipay sila wala pa motoo niini ug nanghibulong, siya miingon kanila, "Duna ba kamoy makaon dinhi?" 42 Ug siya ilang gihatagan ug isda nga sinugba. 43 Ug kini gidawat ni Jesus ug iyang gikaon sa ilang atubangan. 44 Ug unya miingon siya kanila, "Kini mao ang akong mga pulong nga gisulti ko kaninyo kaniadto sa kauban pa ako kaninyo, nga kinahanglan gayud matuman ang tanang nahisulat mahitungod kanako diha sa kasugoan ni Moises ug sa mga profeta ug sa mga salmo." 45 Ug iyang gibuksan ang ilang mga salabutan aron makatukib sila sa mga kasulatan, 46 ug miingon kanila, "Sa ingon niini nahisulat, nga ang Cristo kinahanglan gayud magaanus, ug sa ikatulo ka adlaw mabanhaw siya gikan sa mga patay, 47 ug nga sa iyang ngalan ang paghinulsol ug ang pagpasaylo sa mga sala

Juan

1 Sa sinugdan mao na ang Pulong, ug ang Pulong uban sa Dios, ug Dios ang Pulong. **2** Kini siya sa sinugdan uban sa Dios. **3** Ang tanang mga butang nangahimo pinaagi kaniya; ug niadtong mga nangahimo na, walay bisan usa nga nahimo nga dili pinaagi kaniya. **4** Diha kaniya ang kinabuhi, ug ang maong kinabuhi mao ang kahayag alang sa mga tawo. **5** Ug ang kahayag nagadan-ag sa taliwala sa kangitngitan, ug ang kangitngitan wala makabuntog kaniya. **6** Dihay usa ka tawo nga ginganlan si Juan nga pinadala gikan sa Dios. **7** Siya mianhi sa pagsaksi, sa pagpanghimatuod mahitungod sa kahayag, aron ang tanan motoo pinaagi kaniya. **8** Kini siya dili mao ang kahayag, hinonoa siya mianhi aron sa pagpanghimatuod mahitungod sa kahayag. **9** Ang matuod nga kahayag nga nagaiwag sa matag-usa ka tawo, kini nagsingabut sa kalibutan. **10** Ug siya dinhi na sa kalibutan, ug ang kalibutan nahimo pinaagi kaniya, ngani ang kalibutan wala makaila kaniya. **11** Siya nahiabut diha sa iyang kaugalingon, ngani ang iyang mga tawo wala modawat kaniya. **12** Apan sa tanang midawat kaniya, sa tanang mitoo sa iyang ngalan, kanila naghatag siyag kagahum sa pagkahimong mga anak sa Dios, **13** kanila nga nangatawo dili gumikan sa dugo, ni sa pagbuot sa unod, ni sa pagbuot sa lalaki, kondili sa Dios. **14** Ug ang Pulong nahimong tawo ug ipon kanamo mipuyo siya nga puno sa grasya ug sa kamatuoran; ug among nakita ang iyang himaya, ang himaya nga ingon sa pagadawaton sa bugtong Anak gikan sa Amahan. **15** (Si Juan naghimog pagpanghimatuod mahitungod kaniya, ug misinggit nga nag-ingon, "Mao kini siya ang gihisgutan ko sa akong pag-ingon, 'Siya nga umaanhi sunod kanako gikapahimutang na unahan kanako, kay siya una pa man kanako,") **16** Ug gikan sa maong pagkapuno niya kaming tanan nanagpakadawat, grasya tungod sa grasya. **17** Kay ang kasugoan gihatag pinaagi kang Moises, apan ang grasya ug ang kamatuoran miabut pinaagi kang Jesu-Cristo. **18** Wala pa gayuy tawo nga nakakita sa Dios; ang bugtong Anak, nga anaa sa sabakan sa Amahan kini siya mao ang nagpaila kaniya. **19** Ug mao kini ang gipanghimatuod ni Juan sa diha nga gipadala kaniya sa mga Judio ang mga sacerdote ug mga Levita gikan sa Jerusalem aron sa pagpangutana kaniya, "Kinsa ka man?" **20** Siya mitug-an, siya wala

maglimod; hinonoa mitug-an siya nga nag-ingon, "Ako dili mao ang Cristo." **21** Ug sila nangutana kaniya, "Unsa ka man diay? Si Elias ka ba?" Siya miingon, "Dili." "Ikaw ba ang profeta?" Siya mitubag, "Dili." **22** Unya miingon sila kaniya, "Kinsa ka man lagi? Tug-ani kami aron adunay among ikatubag sa mga nanagsugo kanamo. Unsa may imong ikasulti bahin sa imong kaugalingon?" **23** Ug siya miingon, "Ako mao ang tingog sa magasinggit diha sa mga awaaw, 'Tul-ira ninyo ang agian sa Ginoo,' sumala sa giingon ni Isaias nga profeta." **24** Ug kini sila mga sinugo gikan sa mga Fariseo. **25** Ug sila nangutana kaniya, "Nan, nganong nagapangbautismo ka man, nga dili ka man diay mao ang Cristo, ni si Elias, ni ang profeta?" **26** Ug si Juan mitubag kanila, "Ako nagapangbautismo sa tubig, apan diha sa taliwala ninyo anaay nagatindog nga wala ninyo hiilhi, **27** siya nga mao ang magaanhi sunod kanako, sa kang kinsang higot sa sapin ako dili gani takus sa paghubad." **28** Kini didto mahitabo sa Betania, tabok sa Jordan, diin si Juan nagpangbautismo. **29** Ug sa pagkasunod nga adlaw iyang nakita si Jesus nga nagpaingon kaniya, ug siya miingon, "Tan-awa, mao kana ang Cordero sa Dios, nga magakuha sa sala sa kalibutan! **30** Mao kana siya ang gihisgutan ko sa akong pag-ingon, 'Sunod kanako moanhi ang usa ka tawo nga gikapahimutang na unahan kanako, kay siya una pa man kanako.' **31** Ug ako gayud gani wala man masayud kaniya; mao lamang nga mianhi ako nga nagpangbautismo sa tubig aron ikapadayag siya ngadto sa Israel." **32** Ug si Juan nagpanghimatuod nga nag-ingon, "Nakita ko ang Espiritu nga mikunsad ingon ug salampati gikan sa langit, ug kini nagpabilin diha kaniya. **33** Ako gayud wala masayud kaniya, apan siya nga nagsugo kanako sa pagpangbautismo sa tubig miingon kanako, 'Siya nga imong makita nga pagakunsaran ug pagapuy-an sa Espiritu, mao kana siya ang magapangbautismo diha sa Espiritu Santo.' **34** Ug ako nakakita ug gipanghimatuod ko nga kini siya mao ang Anak sa Dios." **35** Ug sa pagkasunod nga adlaw didto na usab si Juan nagtindog uban sa duha sa iyang mga tinun-an; **36** ug siya mitan-aw kang Jesus samtang kini naglakaw, ug siya miingon, "Tan-awa, mao kana ang Cordero sa Dios!" **37** Ug ang duha ka mga tinun-an nakadungog kaniya sa iyang pagsulti niini, ug sila minunot kang Jesus. **38** Ug si Jesus milingi ug iyang nakita sila nga nanagsunod kaniya, ug siya miingon kanila, "Unsay inyong gipangita?" Ug

silang miingon kaniya, "Rabi (nga sa ato pa, Magtutudlo), diin ka magpuyo?" **39** Ug siya miingon kanila, "Umari kamo ug makita ninyo." Ug sila miadto ug ilang nakita ang iyang gipuy-an; ug sila mipabilin uban kaniya nianang adlaw, kay kadto may ikanapulo na man ang takna. **40** Usa sa duha nga nakadungog sa pagsulti ni Juan ug misunod kang Jesus, mao si Andres nga igsoon ni Simon Pedro. **41** Ug iyang nakaplagaan pag-una ang iyang igsoon nga si Simon, ug miingon kaniya, "Gikahibalag namo ang Mesias" (nga sa ato pa, Cristo); **42** ug iyang gidala siya ngadto kang Jesus. Ug si Jesus misud-ong kaniya ug miingon, "Ikaw diay si Simon, ang anak ni Juan? Pagatawgon ikaw nga Cefas" (nga sa ato pa, Pedro). **43** Ug sa pagkasunod nga adlaw si Jesus buot moadto sa Galilea. Ug iyang gikahibalag si Felipe ug siya miingon kaniya, "Sumunod ka kanako." **44** Kini si Felipe taga-Betsaida, ang lungsod nila ni Andres ug Pedro. **45** Ug gikahibalag ni Felipe si Natanael, ug siya miingon kaniya, "Among gikahibalag siya nga mahitungod gani kaniya si Moises diha sa kasugoan ug usab ang mga profeta nanagsulat, mahitungod kang Jesus nga Nazareton, nga anak ni Jose." **46** Ug si Natanael nangutana kaniya, "Aduna ba guy maayong butang gikan sa Nazaret?" Si Felipe mitubag kaniya, "Umari ka ug tan-awa." **47** Ug nakita ni Jesus si Natanael nga nagpaingon kaniya, ug siya miingon mahitungod kaniya, "Tan-awa, aniyay usa ka tinuod gayud nga Israelinhon, kang kinsa wala ang pagkalimbongan!" **48** Ug si Natanael nangutana kaniya, "Naunsa ba nga nakaila ka man diay kanako?" Si Jesus mitubag kaniya, "Sa wala ka pa tawga ni Felipe, samtang nagpasilong ikaw diha sa kahoyng igera, nakita ko ikaw." **49** Ug si Natanael miingon kaniya, "Rabi, ikaw mao ang Anak sa Dios! Ikaw mao ang Hari sa Israel!" **50** Ug si Jesus mitubag kaniya, "Mitoo ba ikaw tungod lang sa akong pag-ingon kanimo nga nakita ko ikaw nga nagpasilong diha sa kahoyng igera? Makita ra unya nimo ang labi pa ka dagkung mga butang kay niini." **51** Ug siya miingon pa kaniya, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga makita ra unya ninyo ang langit nga maabli ug ang mga manolunda sa Dios nga magakayab ug magakunsad sa ibabaw sa Anak sa Tawo."

2 Ug sa ikatulo ka adlaw may kasal sa Cana sa Galilea, ug didto ang inahan ni Jesus; **2** ug si Jesus usab gidapit ngadto sa kasal, uban ang iyang

mga tinun-an. **3** Ug sa pagkahurot na sa bino, ang inahan ni Jesus miingon kaniya, "Wala na silay bino." **4** Ug si Jesus miingon kaniya, "Babaye, unsay imong labut kanako? Ang akong takna wala pa moabut." **5** Ug ang iyang inahan miingon sa mga sulogoon, "Unsa ganiy iyang isugo kaninyo, buhata ninyo." **6** Ug didtoy nahimutang nga unom ka buok tadyaw nga bato, sumala sa batasan sa mga Judio sa pagpanghugas, nga ang matag-usa niini kasudlan ug kaluhaan o katloan ka galon. **7** Ug si Jesus miingon kanila, "Pun-a ninyog tubig ang mga tadyaw." Ug kini ilang gipanagpuno hangtud sa ngabil. **8** Ug unya siya miingon kanila, "Pagkabo na kamo niana ug dad-a ngadto sa punoan sa kombira." Ug kini ilang gidala ngadto kaniya. **9** Ug sa natilawan sa punoan sa kombira ang tubig nga nahimo nang bino, ug kay wala man siya masayud diin kini gikan (bisan tuod nasayud niini ang mga sulogoon nga nanagkabo sa tubig), ang punoan sa kombira mitawag sa bana. **10** Ug miingon kaniya, "Nabatasan baya sa mga tawo ang pagdalit pag-una sa maayong bino, ug unya sa diha nga ang mga dinapit makainom na pag-ayo, mao pay pagdalit sa minos nga bino; apan ikaw, imo hinoong gitagoan ang maayong bino hangtud karon." **11** Kini, ang nahauna sa iyang mga milagro, gibuhat ni Jesus didto sa Cana sa Galilea, ug nagpadayag sa iyang himaya; ug ang iyang mga tinun-an nanagpanoo kaniya. **12** Ug tapus niini siya milugsong ngadto sa Capernaum, uban ang iyang inahan ug ang iyang mga igsoon ug ang iyang mga tinun-an; ug didto mipabilin sila sulod sa pipila lamang ka adlaw. **13** Ug nagkahidul na ang Pasko sa mga Judio, busa si Jesus mitungas ngadto sa Jerusalem. **14** Ug sa sulod sa templo iyang nakita ang mga nanagbaligyag mga baka ug mga karnero ug mga salampati, ug ang mga tigpangilis ug salapi nga diha sa ilang pamatigayon. **15** Ug nagbuhat siyag latigo nga pisi ug iyang giabog silang tanan, uban ang mga karnero ug mga baka, ngadto sa gawas sa templo; ug iyang giyabo ang mga salapi sa mga tigpangilis ug iyang gipanglintuwad ang ilang mga lamisa. **16** Ug siya miingon sa mga nanagbaligyag mga salampati, "Kuhaa ninyo dinhi kining mga butanga; ang balay sa akong Amahan ayaw ninyo paghimoang merkado." **17** Ug ang iyang mga tinun-an nahinumdom nga ang kasulatan nagaingon man, "Ang kamaampingon alang sa imong balay magaut-ot kanako." **18** Busa ang mga Judio miingon kaniya, "Unsa man ang

ilhanan nga imong ikapakita kanamo nga ikaw may pagbulot-an sa pagbuhat niini?" 19 Ug si Jesus mitubag kanila, "Gubaa ninyo kining templo, ug patindugon ko kini sulod sa tulo ka adlaw." 20 Ug ang mga Judio nanagpanubag, "Kining temploha gitukod sulod sa kap-atan ug unom ka tuig, ug imong patindugon kini sulod sa tulo ka adlaw?" 21 Apan ang templo nga iyang gipasabut mao ang iyang kaugalingong lawas. 22 Mao man gani nga sa pagkabanhaw na niya gikan sa mga patay, ang iyang mga tinun-an nahinumdom sa iyang pagsulti niini; ug sila nanagpanoo sa kasulatan ug sa pulong nga gisulti ni Jesus. 23 Ug sa didto siya sa Jerusalem sa panahon sa fiesta sa Pasko, daghan ang misalig sa iyang ngalan sa pagkakita nila sa mga milagro nga iyang gibuhat; 24 apan sa iyang bahin wala ni Jesus isalig ang iyang kaugalingon ngadto kanila, 25 kay siya nasayud man sa tanang tawo ug wala siya magkinahanglan nga adunay magpanghimatuod ngadto kaniya mahitungod sa tawo, kay siya gayud nasayud man kon unsa ang anaa sa sulod sa tawo.

3 Ug dihay usa ka tawo sa mga Fariseo, nga ginganlan si Nicodemo, nga punoan sa mga Judio. 2 Kining tawhana miadto kang Jesus sa takna sa kagabhion ug miingon kaniya, "Rabi, kami nasayud nga ikaw maoy usa ka magtutudlo nga gikan sa Dios, kay wala gayuy makahimo niining mga milagro nga imong gipangbuhat gawas lamang kon ang Dios anaa uban kaniya." 3 Ug si Jesus mitubag kaniya, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kanimo, gawas kon ang tawo iganak pag-usab, dili siya makakita sa gingharian sa Dios." 4 Ug si Nicodemo nangutana kaniya, "Unsaon man pagkahimo nga iganak ang tawo sa tigulang na siya? Makasulod pa ba siya pag-usab sa taguangkan sa iyang inahan ug mahimugso?" 5 Ug si Jesus mitubag, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kanimo, gawas kon ang tawo iganak sa tubig ug sa Espiritu, dili siya makasulod sa gingharian sa Dios. 6 Ang gianak sa unod, unod man; ug ang gianak sa Espiritu, espiritu man. 7 Ayaw ikahibulong ang akong pag-ingon kanimo, 'Kinahanglan nga iganak kamo pag-usab.' 8 Ang hangin bitaw mohuros man ngadto sa buot niyang padulngan, ug mabati mo ang iyang tingog; ngani dili nimo mahibaloan diin siya gikan o asa siya padulong. Maingon usab niana ang tanan nga gianak sa Espiritu." 9 Si Nicodemo miingon

kaniya, "Unsaon man pagkahimo niini?" 10 Ug si Jesus mitubag kaniya, "Wala ka ba diay makasabut niini, nga magtutudlo ka man unta sa Israel?" 11 Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kanimo, nga kami nagasulti sa among nahibaloan ug nagapanghimatuod sa among nakita, apan kamo wala modawat sa among pamatuod. 12 Kon dili kamo motoo sa yutan-ong mga butang nga akong gisugilon kaninyo, unsaon man ninyo sa pagtoo kon suginlan ko kamog langitnong mga butang? 13 Walay nakasaka ngadto sa langit gawas lamang kaniya nga nanaug gikan sa langit, nga mao ang Anak sa Tawo nga anaa sa langit. 14 Ug maingon nga ang halas giisa ni Moises didto sa kamingawan, maingon man usab kinahanglan igaisa ang Anak sa Tawo, 15 aron ang tanan nga mosalig kaniya makabaton sa kinabuhing dayon." (aiōnios g166) 16 Kay gihigugma gayud sa Dios ang kalibutan nga tungod niana gihatag niya ang iyang bugtong Anak, aron ang tanan nga mosalig kaniya dili malaglag, kondili may kinabuhing dayon. (aiōnios g166) 17 Kay gipadala sa Dios ang iyang Anak nganhi sa kalibutan, dili aron ang kalibutan iyang pagahukman sa silot, kondili aron ang kalibutan maluwas pinaagi kaniya. 18 Ang mosalig kaniya dili pagahukman sa silot; apan ang dili mosalig nahinukman na sa silot, kay wala man siya motoo sa ngalan sa bugtong Anak sa Dios. 19 Ug ang paghukom mao kini, nga ang kahayag mianhi sa kalibutan, ug ang kangitngit maoy gipalabi sa mga tawo sa paghigugma kay sa kahayag, kay dautan man ang ilang mga buhat. 20 Kay ang tanan nga nagabuhat ug mangil-ad nagadumot sa kahayag, ug dili moduol sa kahayag, sa kahadlok nga tingali unya masuta ang ilang mga buhat. 21 Apan siya nga nagahimo sa matuod moduol sa kahayag, aron ikapadayag nga ang iyang mga buhat nangahimo diha sa Dios. 22 Tapus niini si Jesus ug ang iyang mga tinun-an miadto sa kayutaan sa Judea, ug didto mipabilin siya uban kanila ug nagpangbautismo. 23 Ug si Juan usab nagpangbautismo didto sa Enon duol sa Salim, kay didto daghan man ang mga tubig; ug ang mga tawo nangadto ug gibautismohan sila. 24 Kay si Juan wala pa man ikabanlud sa bilangoan. 25 Ug nahitabo nga ang mga tinun-an ni Juan may gipakiglalalis nga usa ka Judio mahitungod sa pagpanghinlo. 26 Ug sila miadto kang Juan ug miingon kaniya, "Rabi, kadtong tawo nga uban kanimo didto sa tabok sa Jordan, nga imo ganing gipanghimatud-an, kini siya

ania karon dinhi nagapangbautismo, ug ang tanang tawo nanugok ngadto kaniya." 27 Ug si Juan mitubag, "Walay tawo nga makadawat ug bisan unsa gawas sa ihatag kaniya gikan sa langit. 28 Kamo gayud makapanghimatuod sa akong pag-ingon, nga ako dili mao ang Cristo, kondili nga gipadala ako sa pag-una kaniya. 29 Ang naasawa iya sa nabana; ang higala sa nabana, nga nagatindog ug nagapatalinghug kaniya, kini siya nagakalipay ug daku tungod sa tingog sa nabana; busa kining akong kalipay hingpit na karon. 30 Siya kinahanglan magatubo, samtang ako kinahanglan magakunhod." 31 Siya nga gikan sa itaas, labaw sa tanan; siya nga gikan sa yuta iya sa yuta ug nagasulti pinasukad sa yuta. Siya nga gikan sa langit labaw sa tanan. 32 Siya nagapanghimatuod sa iyang nakita ug nadungog, ngani walay midawat sa iyang panghimatuod. 33 Ang magadawat sa iyang panghimatuod magabutang sa iyang timaan niini, nga ang Dios matinuoron. 34 Kay siya nga gipadala sa Dios magasulti man sa mga pulong sa Dios, sanglit sa walay sukod ang Dios nagapanghatag man sa Espiritu. 35 Ang Amahan nagahigugma sa Anak, ug ang tanang mga butang gitugyan niya ngadto sa iyang kamot. 36 Ang mosalig sa Anak may kinabuhi nga dayon; apan ang dili mosugot sa Anak dili makatilawg kinabuhi, hinonoa ang kapungot sa Dios magapabilin diha kaniya. (aiōnios g166)

4 Ug sa pagkasayud sa Ginoo nga ang mga Fariseo nakadungog nga si Jesus nangabig ug nagpangbautismog labi pa ka daghang mga tinun-an kay kang Juan. 2 (bisan tuod dili gayud si Jesus mao ang nangunay sa pagpangbautismo kondili ang iyang mga tinun-an lamang), 3 siya mipahawa sa Judea ug mibalik sa Galilea. 4 Ug siya kinahanglan gayud nga mahiagi latas sa Samaria. 5 Busa nahiabut siya sa usa ka lungsod sa Samaria nga ginganlan ug Sicar, duol sa yuta nga gihatag ni Jacob ngadto sa iyang anak nga si Jose 6 Ug didto ang atabay ni Jacob; ug si Jesus, sanglit gikapuyan man siya tungod sa iyang panaw, milingkod tupad sa atabay. Ug kadto may ikaunom na ang takna. 7 Ug dihay usa ka babayeng Samarianhon nga miabut aron sa pagkalos ug tubig. Ug si Jesus miingon kaniya, "Paimna ra ko." 8 Kay ang iyang mga tinun-an nangadto man sa lungsod aron sa pagpalit ug makaon. 9 Ang babayeng Samarianhon miingon kaniya, "Naunsa ba nga ikaw nga usa ka Judio mihangyo man nga

paimnon ko nga usa ka babayeng Samarianhon?" Kay ang mga Judio ugod wala may pakigharong sa mga Samarianhon. 10 Ug si Jesus mitubag kaniya, "Kon nasayud ka pa lamang sa gasa sa Dios, ug kon kinsa kining nagaingon kanimo, 'Paimna ra ko,' mangayo ka gayud unta kaniya ug ikaw hatagan niyag buhi nga tubig." 11 Ang babaye miingon kaniya, "Senior, ikaw wala ganiy arang ikatimba, ug ang atabay lalum; asa man nimo kuhaa kanang imong buhi nga tubig? 12 Labaw ka pa ba sa among ginikanan nga si Jacob nga maoy naghatag kanamo niining atabay, ug sa tubig niini nag-inom siya ug ang iyang mga anak ug ang iyang mga hayop?" 13 Si Jesus miingon kaniya, "Ang tanan nga magainom niining tubiga pagauhawon pag-usab, 14 apan bisan kinsa nga magainom sa tubig nga akong igahatag kaniya dili na gayud pagauhawon; kay ang tubig nga akong igahatag kaniya mahimong diha sa sulod niya usa ka tubod sa tubig nga magatubo ngadto sa pagkakinabuhing dayon." (aiōn g165, aiōnios g166) 15 Ang babaye miingon kaniya, "Senior, hatagi ra ko nianang tubiga aron dili na ako uhawon, ni moanhi pa dinhi aron sa pagkalos." 16 Ug si Jesus miingon kaniya, "Lumakaw ka, tawga ang imong bana, ug bumalik ka dinhi." 17 Ang babaye mitubag kaniya, "Wala baya akoy bana." Si Jesus miingon kaniya, "Tinuod ang imong giingon, 'Wala akoy bana'; 18 kay tuod ikaw may lima na man ka bana, ug siya nga gikaipon mo karon dili man imong bana. Tinuod gayud kining imong giingon." 19 Ang babaye miingon kaniya, "Senior, naila ko nga ikaw usa ka profeta. 20 Ang among mga ginikanan nanagsimba dinhi niining bukira; apan kamo magaingon nga sa Jerusalem atua ang dapit diin kinahanglan ang mga tawo adto magasimba." 21 Ug si Jesus miingon kaniya, "Babaye, toohi ako, taliabut na ang takna nga kamo magasimba sa Amahan dili lamang dinhi ra niining bukira, ni sa Jerusalem. 22 Kamo nagasimba sa wala ninyo hiilhi; kami nagasimba sa among nailhan, kay ang kaluwasan nagagikan man sa mga Judio. 23 Apan ang takna taliabut, ug karon mao na, nga ang tinuod nga mga magsisimba magasimba sa Amahan diha sa espiritu ug sa kamatuoran, kay kini ang ginapangita sa Amahan nga maoy managsimba kaniya. 24 Ang Dios espiritu, ug ang mga magasimba kaniya kinahanglan managsimba diha sa espiritu ug sa kamatuoran." 25 Ang babaye miingon kaniya, "Ako nasayud nga ang Mesias umaabut (siya nga ginatawag ug Cristo); inig-

abut na unya niya, siya mao ang magasaysay kanato sa tanang mga butang." 26 Si Jesus miingon kaniya, "Ako nga nakigsulti kanimo mao siya." 27 Niining tungora, nanagpangabut ang iyang mga tinun-an. Ug sila nanghibulong nga babaye ang iyang gipakigsulti, apan wala kanilay nakaingon, "Unsa may imong gusto?" o, "Nganong nakigsulti ka man kaniya?" 28 Unya gibiyaan sa babaye ang iyang banga ug miadto siya sa lungsod ug miingon sa mga tawo, 29 "Umari kamo, tan-awa ninyo ang usa ka tawo nga mitug-an kanako sa tanang nabuhat ko. Mao ba kaha kini ang Cristo?" 30 Ug sila nanggula sa lungsod ug nangadto kaniya. 31 Sa maong higayon giagda siya sa mga tinun-an nga nanag-ingon, "Rabi, kumaon ka." 32 Apan siya miingon kanila, "Ako adunay kanonon nga wala ninyo hibalo." 33 Busa ang mga tinun-an nagpangutan-anay ang usa sa usa nga nag-ingon, "May nakahatud ba kaniyag pagkaon?" 34 Si Jesus miingon kanila, "Ang akong pagkaon mao ang pagbuhat sa kabubut-on sa nagpadala kanako, ug ang pagtuman sa ipabuhat niya. 35 Dili ba magaingon man kamo, 'Upat pa ka bulan, ug unya mao na ang ting-ani?' Sultihan ko kamo, iyahat ninyo ang inyong mga mata, ug lantawa ninyo ang kaumahan nga mga hinog na aron pagaanihon. 36 Siya nga nagaani magadawat ug suhol, ug magahipog ug bunga alang sa kinabuhi nga dayon, aron ang magpupugas ug ang mag-aani managduyog sa kalipay. (aiōnios g166) 37 Kay ginamatud-an niini ang ginaingon, 'Usa ang magapugas ug lain ang magaaani.' 38 Kamo gisugo ko sa pag-ani niadtong wala ninyo budlayi; ang uban mao ang nanagbudlayi, ug kamo nanagpakaambit sa ilang binudlayan." 39 Ug daghang mga Samaritanon sa maong lungsod misalig kaniya tungod sa panghimatuod sa babaye nga nag-ingon, "Siya mitug-an kanako sa tanang nabuhat ko." 40 Busa sa paghiduol kaniya sa mga Samaritanon, sila mihangyo kaniya sa pagpabilin uban kanila; ug siya mipabilin didtog duha ka adlaw. 41 Ug milabi pa ka daghan ang mitoo kaniya tungod sa iyang pulong. 42 Unya miingon sila sa babaye, "Kami nagatoo dili na tungod sa imong mga pulong, kay kami na gayud mao ang nakadungog kaniya, ug among naila nga siya sa pagkatinuod mao ang Manluluwas sa kalibutan." 43 Tapus sa maong duha ka adlaw siya migikan padulong sa Galilea. 44 Kay si Jesus gayud nagpamaduod man nga ang profeta walay dungog diha sa iyang kaugalingong

lungsod. 45 Busa sa pag-abut niya sa Galilea, ang mga Galileanhon nahinangop sa pagdawat kaniya, sanglit ila mang nakita ang tanang gibuhath niya didto sa Jerusalem sa panahon sa fiesta, kay sila nahiadto man usab sa fiesta. 46 Busa nahiadto siya pag-usab sa Cana sa Galilea, diin gihimo gani niyang bino ang tubig. Ug didto sa Capernaum may usa ka opisyal kinsang anak nga lalaki nagmasakiton. 47 Sa iyang pagkadungog nga si Jesus nahiaabut sa Galilea gikan sa Judea, siya miadto ug nagpakiluoy kaniya nga unta iyang adtoon ug ayohon ang anak niya, kay kini nag-ungaw na sa kamatayon, 48 Ug si Jesus miingon kaniya, "Gawas kon makakita kag mga ilhanan ug mga katingalahan, dili ka motoo." 49 Ang opisyal miingon kaniya, "Senyor, umadto ka intawon sa dili pa mamatay ang akong anak." 50 Ug si Jesus miingon kaniya, "Lumakaw ka, ang imong anak mabuhi." Ang tawo mitoo sa pulong nga gisulti ni Jesus ug milakaw siya. 51 Ug sa naglugsong pa siya sa dalan, ang iyang mga ulipon misugat kaniya ug ilang gisuginlan siya nga ang iyang anak buhi. 52 Ug siya nangutana kanila kanus-a siya magsugod sa pagkaayo, ug sila miingon kaniya, "Kagahapon sa ikapito ang takna siya gihuwasan sa hilanat." 53 Ug ang amahan nahinumdom nga kadto mao ang takna sa pag-ingon ni Jesus kaniya, "Ang imong anak mabuhi."; ug siya mitoo, ug ang iyang tibuok nga panimalay. 54 Kini mao ang ikaduhang milagro nga gihimo ni Jesus sa iyang paghiabut sa Galilea gikan sa Judea.

5 Tapus niini may gisaalug nga usa ka fiesta sa mga Judio, ug si Jesus mitungas ngadto sa Jerusalem. 2 Ug sa Jerusalem, duol sa pultahan sa mga karnero, anaay tuburan nga sa Hebreohanon ginatawag ug Betsata, nga may lima ka portico. 3 Dinhi niini nanaghigda ang dakung panon sa mga masakiton, lakip sa mga buta, nga bakul, ug mga paralitico. Sila nanagpaabut sa paglihok sa tubig. 4 Kay may mga panahon nga ang manolunda sa Ginoo manaug ngadto sa tuburan ug ang tubig iyang kutawon; ug ang makauna sa pag-ubog human makutaw ang tubig, siya mamaayo sa bisan unsang sakit nga iyang giantus. 5 Ug didtoy usa ka tawo nga nagmasakiton sulod na sa katloan ug walo ka tuig. 6 Sa pagkakita ni Jesus kaniya, ug sa nasayran niya nga siya naglubog didto sulod na sa hataas nga panahon, siya miingon kaniya, "Buot ka bang maayo?" 7 Ang

masakiton mitubag kaniya, "Senyor, wala akoy tawo nga makatunlob kanako ngadto sa tuburan inigkutaw na sa tubig, ug sa diha nga manlimbasug ako sa paglusad, adunay lain nga makauna kanako sa pagubog." 8 Ug si Jesus miingon kaniya, "Bumangon ka, dad-a ang imong higdaan, ug lumakaw ka." 9 Ug dihadhiha ang tawo naayo, ug gidala niya ang iyang higdaan ug milakaw. 10 Tungod niana ang mga Judio miingon sa tawo nga naayo, "Adlaw karon nga igpapahulay, ug ginadili kanimo ang pagdaladala mo sa imong higdaan." 11 Apan siya mitubag kanila, "Ang tawo nga nag-ayo kanako miingon kanako, 'Dad-a ang imong higdaan ug lumakaw ka.'" 12 Ug sila nangutana kaniya, "Kinsa bang tawhana ang nag-ingon kanimo, 'Dad-a ang imong higdaan ug lumakaw ka?'" 13 Apan ang tawo nga giayo wala mahibalag kinsa, sanglit si Jesus milikay na man tungod sa panon sa katawhan niadtong dapita. 14 Human niini, gikahibalag siya ni Jesus sa sulod sa templo, ug si Jesus miingon kaniya, "Tan-awa, maayo na ikaw! Ayaw na pagpakasala aron dili mahitabo kanimo ang labi pang mangil-ad." 15 Ug ang tawo milakaw ug iyang gisuginlan ang mga Judio nga ang nag-ayo kaniya mao si Jesus. 16 Ug mao kini ang hinungdan ngano nga si Jesus gilutos sa mga Judio, kay kini gibuhat man ugod niya sa adlaw nga igpapahulay. 17 Apan si Jesus mitubag kanila, "Ang akong Amahan nagapadayon sa pagbuhat bisan pa hangtud karon, ug ako nagabuhat sa ingon man." 18 Ug mao kini ang hinungdan ngano nga misamot pa ang tinguha sa mga Judio sa pagpatay kaniya, dili lamang tungod kay gilapas niya ang adlaw nga igpapahulay, kondili tungod usab kay ang Dios iya mang gitawag nga iyang kaugalingong Amahan, ug sa ingon niana nagpakigsama siya sa Dios. 19 Ug si Jesus miingon kanila, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga wala bisan unsa nga arang mabuhat sa Anak sa iyang kaugalingong kabubut-on, gawas lamang sa iyang makita nga ginabuhat sa Amahan. Kay bisan unsay ginabuhat sa Amahan, ginabuhat usab kana sa Anak sa samang paagi. 20 Kay ang Amahan nahigugma sa Anak, ug iyang ginapakita kaniya labi pa niini ka dagkung mga buhat ang iyang igapakita kaniya aron kamo manghibulong. 21 Kay maingon nga ang Amahan nagabanhaw sa mga patay ug nagahatag kanilag kinabuhi, maingon man usab ang Anak nagahatag ug kinabuhi kang bisan kinsa nga iyang kahimut-an. 22 Ang Amahan dili magahukom

kang bisan kinsa, hinonoa ang tanang paghukom gitugyan niya ngadto sa Anak, 23 aron ang tanang tawo magapasidungog sa Anak maingon sa ilang pagpasidungog sa Amahan. Ang wala magapasidungog sa Anak wala magapasidungog sa Amahan nga mao ang nagpadala kaniya. 24 Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga ang magapatalinghug sa akong pulong ug magatoo kaniya nga nagpadala kanako, may kinabuhi nga dayon; siya dili pagahukman, hinonoa nabalhin na siya gikan sa kamatayon ngadto sa kinabuhi. (aiōnios g166) 25 "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga ang takna nagasingabut, ug karon mao na, nga ang mga patay managpakabati sa tingog sa Anak sa Dios, ug kadtong magapatalinghug mabuhi. 26 Kay maingon nga ang Amahan may kinabuhi diha sa iyang kaugalingon, maingon man gitugot niya sa Anak ang pagpakabaton usab ug kinabuhi diha sa iyang kaugalingon, 27 ug gihatagan niya siyag kagahum sa pagpanghukom tungod kay siya Anak man sa Tawo. 28 Ayaw kamo kahibulong niini, kay ang takna nagasingabut na nga ang tanan nga anaa sa mga lubong managpakabati sa iyang tingog, 29 ug ang mga nanagbuhat ug maayo managpanggula nga binanhaw ngadto sa kinabuhi, ug ang mga nanagbuhat ug mangil-ad managpanggula nga binanhaw ngadto sa pagkahinukman sa silot. 30 "Ako walay arang mahimo sa akong kaugalingong pagbulot-an; sumala sa akong nadungog, ako magahukom. Ug ang akong hukom matarung, kay wala ko man tinguhaa ang pagbuhat sa akong kaugalingong kabubut-on kondili sa kabubut-on sa nagpadala kanako. 31 Kon ako mao ang magpanghimatuod mahitungod sa akong kaugalingon, ang akong panghimatuod maisip nga dili tinuod. 32 Apan adunay lain nga nagapanghimatuod mahitungod kanako, ug ako nahibalo nga tinuod ang iyang panghimatuod mahitungod kanako. 33 Inyong gipasugoan si Juan, ug gipanghimatud-an niya ang tinuod. 34 Hinoon wala ako magsalig sa tawhanong pagpanghimatuod, apan gihisgutan ko lang kini aron maluwas kamo. 35 Si Juan maoy usa ka suga nga nagsiga ug nagdan-ag, ug sulod sa usa ka panahon gikahimut-an ninyo ang pagkalipay diha sa iyang kahayag. 36 Apan mahitungod kanako adunay panghimatuod kay ang mga buhat nga gipiyal kanako maong mga buhat nga ginahimo ko karon, nagapanghimatuod mahitungod nagpadala kanako. 37 Ug ang Amahan nga mao ang nagpadala

kanako, siya gayud nanghimatuod na mahitungod kanako. 38 ug kaninyo ang iyang pulong wala magpabilin kay kamo wala man motoo kaniya nga iyang gipadala. 39 Kamo nagasusi sa mga kasulatan kay nagahunahuna man kamo nga pinaagi niini makakaplag kamo sa kinabuhing dayon; ngani kini mao ang nagapanghimatuod mahitungod kanako; (aiōnios g166) 40 apan dili kamo moari kanako aron unta makabaton kamog kinabuhi. 41 Ako wala magpaabut ug dungog nga gikan sa tawo. 42 Apan ako nasayud nga diha kaninyo wala ang paghigugma alang sa Dios. 43 Ako mianhi sa ngalan sa akong Amahan, apan wala ako ninyo dawata. Kon aduna hinooy lain nga moanhi sa iyang kaugalingon nga ngalan, siya inyong pagadawat. 44 Unsaon man ninyo sa pagpakatoo, kamo nga ngadawat ug dungog gikan sa usag usa, apan wala magapangita sa dungog nga gikan sa bugtong nga Dios? 45 Ayaw kamo paghunahuna nga ako mao ang magasumbong batok kaninyo sa atubangan sa Amahan; ang magasumbong batok kaninyo mao si Moises, siya nga maoy inyong ginalauman. 46 Kon kamo nagatoo man kang Moises, nan, matoos usab unta kamo kanako, kay siya nagsulat man mahitungod kanako. 47 Apan kon kamo dili motoo sa iyang mga sinulat, unsaon man ninyo pagtoo sa akong mga gipamulong?"

6 Tapus niini si Jesus mitabok ngadto sa pikas nga daplin sa Lanaw sa Galilea, nga mao ang Lanaw sa Tiberiades. 2 Ug miapas kaniya ang usa ka dakung panon sa katawhan, kay nakita man ugod nila ang mga milagro nga iyang nahimo ngadto sa mga masakiton. 3 Ug si Jesus mitungas sa kabungturan, ug didto milingkod siya uban sa iyang mga tinunan. 4 Ug karon ang Pasko, ang fiesta sa mga Judio, nagsingabut na. 5 Ug sa pagyahat niya sa iyang mga mata, ug sa pagkakita niya sa dakung panon sa katawhan nga nagpadulong kaniya, si Jesus miingon kang Felipe, "Asa man kita magpalit ug tinapay aron makakaon kini sila?" 6 Kini iyang gipamulong sa pagsulay kaniya, kay siya gayud nahibalo man kon unsay iyang buhaton. 7 Ug si Felipe mitubag kaniya, "Ang duha ka gatus ka denario dili pa igong ipalit ug tinapay aron ang matag-usa kanila makadawat ug diyutayng ikatimo." 8 Usa sa iyang mga tinunan, si Andres nga igsoon ni Simon Pedro, miingon kang Jesus, 9 "Ania dinhiy usa ka batang lalaki nga may lima ka pan nga sebada ug duha ka isda,

apan mag-unsang man kana alang niining hilabihan ka daghan?" 10 Ug si Jesus miingon, "Palingkora ang mga tawo." Ug didtoy daghang balili niadtong dapita, busa ang mga tawo nanglingkod nga may gidaghanon nga mga lima ka libo. 11 Ug unya gikuha ni Jesus ang mga tinapay, ug sa nakapasalamat na siya, iyang giapod-apod kini ngadto kanila nga nanaglingkod; maingon man usab ang isda, kutob sa ilang gusto. 12 Ug sa nangabusog na sila, siya miingon sa iyang mga tinun-an, "Hipusa ninyo ang mga tipik nga nanghibilin aron walay mausik." 13 Busa ilang gihipos kini, ug napulog-duha ka bukag ang napuno nila sa mga tipik gikan sa lima ka tinapay nga sebada, nga nahibilin tapus sa pagpangaon sa mga tawo. 14 Ug sa pagkakita nila sa milagro nga iyang gibuhay, ang mga tawo nanag-ingon, "Sa pagkatinuod kini siya mao gayud ang profeta nga moanhi sa kalibutan!" 15 Ug sa pagkamatikud ni Jesus nga sila moduol na sa pagsakmit kaniya aron sa paghimo kaniya nga hari, siya mipahilit pag-usab nga nag-inusara ngadto sa kabungturan. 16 Ug sa pagkasawomsom na, ang iyang mga tinunan nanglugsong ngadto sa lanaw, 17 ug misakayg sakayan, ug mitabok sa lanaw ngadto sa Capernaum. Mangitngit na ug si Jesus wala pa mahiabut kanila. 18 Ug ang lanaw misugod na sa pagbalud tungod sa makusog nga hangin nga naghuos. 19 Ug sa nakagaud na silag mga lima o unom ka kilometro, nakita nila si Jesus nga naglakaw ibabaw sa tubig ug nagkahiduol sa sakayan. Ug sila nangalisang, 20 apan siya miingon kanila, "Ako kini; ayaw kamo kalisang." 21 Ug gikalipay nila ang pagdawat kaniya ngadto sa sakayan, ug dihadiha ang sakayan nahidunggo sa yuta nga ilang gipadulngan. 22 Ug sa pagkasunod nga adlaw ang panon sa katawhan nga nagpabilin sa pikas nga daplin sa lanaw nakamatngon nga usara man kabuok ang sakayan nga nahiadto didto, ug nga si Jesus wala man makasakay sa sakayan uban sa iyang mga tinun-an, hinonoa nga ang iyang mga tinun-an nanggikan nga silasila ra. 23 Apan didtoy mga bote gikan sa Tiberiades nga nahidunggo duol niadtong dapit diin nanagpangaon gani silag tinapay tapus makapasalamat ang Ginoo. 24 Ug sa pagkakita sa panon sa katawhan nga wala didto si Jesus, ni ang iyang mga tinun-an, sila misakay sa mga bote ug miadto sa Capernaum aron sa pagpangita kang Jesus. 25 Ug sa nakita na nila siya didto sa pikas nga daplin sa lanaw, sila miingon kaniya, "Rabi, kanus-a

ka pa man mahiabut dinhi?" 26 Ug si Jesus mitubag kanila, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga kamo nangita kanako dili tungod kay nakakita kamo sa mga milagro, kondili tungod kay kamo nakakaon man ug nangabusog sa tinapay. 27 Ayaw ninyo paghagoi ang kalan-on nga mawagtang ra, kondili mao hinooy hagoi ninyo kanang kalan-on nga molungtad ngadto sa kinabuhing dayon nga igahatag kaninyo sa Anak sa Tawo; kay sa Dios nga Amahan gikapadayag siya nga tinuod." (aiōnios g166) 28 Ug sila miingon kaniya, "Unsa may kinahanglan among buhaton aron sa pagbuhat sa ipabuhat sa Dios?" 29 Si Jesus mitubag kanila, "Ang ipabuhat sa Dios mao kini, nga kinahanglan mosalig kamo kaniya nga iyang gipadala." 30 Ug sila miingon kaniya, "Nan, unsa man ang imong nabuhat nga milagro, aron makita namo kini ug motoo kami kanimo? Unsa man ang imong ginabuhat?" 31 Ang among mga ginikanan nanagpangaon sa mana didto sa kamingawan, sumala sa nahisulat, "Kanila gihatag niya ang tinapay gikan sa langit aron ilang pagakan-on." 32 Ug si Jesus miingon kanila, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga si Moises dili mao ang naghatag kaninyo niadtong tinapay nga gikan sa langit; ang akong Amahan mao ang nagahatag kaninyo sa tinuod nga tinapay nga gikan sa langit. 33 Kay ang tinapay sa Dios mao kadtong nanaug gikan sa langit, ug nagahatag ug kinabuhi ngadto sa kalibutan." 34 Ug sila miingon kaniya, "Ginoo, hatagi kami kanunay nianang tinapaya." 35 Ug si Jesus mitubag kanila, "Ako mao ang tinapay nga nagahatag ug kinabuhi; siya nga moari kanako dili gutomon, ug siya nga mosalig kanako dili gayud uhawon. 36 Apan giingon ko na kaninyo nga kamo nakakita na kanako, apan wala kamo mosalig. 37 Ang tanan nga gihatag kanako sa Amahan moari gayud kanako, ug siya nga moari kanako dili ko gayud igasalikway. 38 Kay ako nanaug gikan sa langit, dili sa pagbuhat sa akong kaugalingong kabubut-on, kondili sa kabubut-on sa nagpadala kanako. 39 Ug ang kabubut-on sa nagpadala kanako mao kini, nga dili ako kawad-an bisag usa sa tanan nga iyang gikahatag kanako, hinonoa nga mabanhaw kini sa kaulahian nga adlaw. 40 Kay ang kabubut-on sa akong Amahan mao kini, nga ang matag-usa nga makakita sa Anak ug mosalig kaniya makabaton sa kinabuhing dayon, ug pagabanhawon ko siya sa kaulahian nga adlaw." (aiōnios g166) 41 Ug siya

gibagotbutan sa mga Judio tungod sa iyang pag-ingon, "Ako mao ang tinapay nga nanaug gikan sa langit." 42 Ug sila miingon, "Dili ba kini siya mao man si Jesus, ang kang Jose nga anak, kinsang amahan ug inahan atong nahibaloan? Naunsa ba nga nagaingon na man siya karon, 'Ako nanaug gikan sa langit?'" 43 Ug si Jesus mitubag kanila, "Ayaw na kamo pagbagutbot ngadto sa usag usa. 44 Walay makahimo sa pag-ari kanako gawas lamang kon siya pagadanihon sa Amahan nga mao ang nagpadala kanako; ug pagabanhawon ko siya sa kaulahian nga adlaw. 45 Diha sa mga profeta nahisulat kini nga nagaingon, 'Ug sa Dios pagatudloan silang tanan.' Ang tanan nga nakadungog ug nakakat-on gikan sa Amahan magaari kanako. 46 Dili sabton nga adunay nakakita sa Amahan gawas kaniya nga gikan sa Dios; kini siya nakakita sa Amahan. 47 Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga ang mosalig may kinabuhing dayon. (aiōnios g166) 48 Ako mao ang tinapay nga nagahatag ug kinabuhi. 49 Ang inyong mga ginikanan nanagkaon sa mana didto sa kamingawan, ngani nangamatay sila. 50 Ania kining tinapay nga nanaug gikan sa langit, aron ang tawo makakaon niini ug dili mamatay. 51 Ako mao ang buhing tinapay nga nanaug gikan sa langit; bisan kinsa nga mokaon niining maong tinapay, siya mabuhi sa dayon; ug ang tinapay nga akong igahatag alang sa kinabuhi sa kalibutan mao ang akong unod." (aiōn g165) 52 Ug ang mga Judio naglalisay tali sa ilang kaugalingon, nga nanag-ingon "Unsaon man niing tawhana sa paghatag kanato sa iyang unod aron atong kan-on?" 53 Busa si Jesus miingon kanila, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, gawas kon mokaon kamo sa unod sa Anak sa Tawo ug moinom sa iyang dugo, wala kamoy kinabuhi diha kaninyo. 54 Siya nga mokaon sa akong unod ug moinom sa akong dugo may kinabuhi nga dayon, ug pagabanhawon ko siya sa kaulahian nga adlaw. (aiōnios g166) 55 Kay ang akong unod tinuod nga kalan-on ug ang akong dugo tinuod nga ilimnon. 56 Siya nga mokaon sa akong unod ug moinom sa akong dugo magapuyo sa sulod nako, ug ako sa sulod niya. 57 Maingon nga ang buhing Amahan nagpadala kanako, ug ako nabuhi tungod sa Amahan, maingon man usab niana, siya nga mokaon kanako mabuhi tungod kanako. 58 Mao kini ang tinapay nga nanaug gikan sa langit, dili ingon niadtong gikaon sa inyong mga ginikanan, nga bisan pa niini nangamatay

sila. Siya nga mokaon niining maong tinapay mabuhi sa dayon." (aiōn g165) 59 Kini iyang gisulti sulod sa sinagoga, sa pagpanudlo niya didto sa Capernaum. 60 Daghan sa iyang mga tinun-an, sa ilang pagkadungog niini, nanag-ingon, "Lisud kining sultiha; kinsa may makapatalinghug niini?" 61 Apan sa pagkahibalo ni Jesus sulod sa iyang kaugalingon nga ang iyang mga tinun-an nanagbagutbot mahitungod niini, siya miingon kanila, "Nakapaluya ba kini kaninyo? 62 Nan, maunsa man kaha diay kon inyo nang makita ang Anak sa Tawo nga magasaka ngadto sa dapit diin didto siya kaniadto? 63 Ang nagahatag ug kinabuhit mao ang espiritu; ang unod walay kapuslanan. Ang mga pulong nga akong gisulti kaninyo-kini espiritu ug kinabuhit. 64 Apan aduna kaninyoy wala managpanoo." Kay si Jesus nasayud man sukad sa sinugdan kinsa kadto sila nga wala mosalig, ug kinsa kadto siya nga maoy magbudhi kaniya. 65 Ug siya miingon, "Mao man gani nga giingnan ko kamo nga walay bisan kinsa nga makaari kanako gawas kon itugot kini kaniya sa Amahan." 66 Tapus niini daghan sa iyang mga tinun-an mitalikod ug wala na managpanglakaw uban kaniya. 67 Ug si Jesus nangutana sa Napulog-Duha, "Buot ba usab kamong mobiya kanako?" 68 Si Simon Pedro mitubag kaniya, "Ginoo, kang kinsa man kami moadto? Ikaw mao ang may mga pulong mahitungod sa kinabuhing dayon. (aiōnios g166) 69 Ug kami nagatoo, ug among nasinati, nga ikaw mao ang Balaan sa Dios." 70 Si Jesus mitubag kanila, "Dili ba gipili ko man kamo, ang Napulog-Duha? Ngani ang usa kaninyo yawa." 71 Nagpasabut siya niini mahitungod sa kang Simon Iscariote nga anak nga si Judas; kay kini siya, usa sa Napulog-Duha, mao man ang magbudhi kaniya.

7 Ug tapus niini si Jesus misuroy sa Galilea; ug siya dili buot mosuroy sa Judea kay ang mga Judio naninguha man sa pagpatay kaniya. 2 Ug karon nagsingabut na ang fiesta sa mga Judio, ang fiesta sa mga Payag. 3 Ug ang iyang mga igsoong lalaki miingon kaniya, "Pumahawa ka dinhi ug umadto ka sa Judea aron ang imong mga tinun-an makakita sa mga buhat nga imong ginahimo. 4 Kay walay tawo nga magabuhit sa tago kon mao may iyang tinguha nga ilhon siya sa dayag. Kon buhaton mo man kining mga butanga, nan, ipadayag ang imong kaugalingon ngadto sa kalibutan." 5 Kay bisan ang iyang mga igsoon wala man mosalig kaniya.

6 "Ug si Jesus miingon kanila, " Wala pa moabut ang akong higayon, apan ang inyong higayon ania kanunay. 7 Ang kalibutan dili makadumot kaninyo, apan kini nagadumot kanako kay gipanghimatud-an ko man kini nga dautan ang mga buhat niini. 8 Kamo maoy umadto sa fiesta. Dili ako motungas ngadto sa fiesta, kay ang akong panahon wala pa moabut sa hingpit." 9 Ug sa nakapamulong siya niini, siya mipabilin sa Galilea. 10 Apan sa nangadto na sa fiesta ang iyang mga igsoon, siya usab miadto, dili pinasundayag kondili ingon nga siyasiya ra. 11 Ug didto sa fiesta ang mga Judio nangita kaniya ug nanag-ingon, "Hain ba siya?" 12 Ug didtoy daghang mga hohongihong sa mga tawo mahitungod kaniya. Samtang may nanag-ingon, "Siya maayong tawo," ang uban nanag-ingon, "Dili, hinonoa nagapasalaag siya sa mga tawo." 13 Hinoon, tungod sa kahadlok nila sa mga Judio walay misulti sa dayag mahitungod kaniya. 14 Ug sa nanungatunga na ang fiesta, si Jesus misaka sa templo ug nanudlo. 15 Ug ang mga Judio nahibulong niini, nga nanag-ingon, "Naunsa bang may hingkat-onan man kining tawhana nga wala man unta siya makaiskuyla?" 16 Ug si Jesus mitubag kanila, "Ang gitudlo ko dili akong kaugalingon, kondili iya sa nagpadala kanako. 17 Kon tuyoon ni bisan kinsa ang pagbuhit sa kabubut-on sa Dios, nan, iyang mahibaloan kon ang akong gitudlo gikan ba sa Dios o nagsulti ba lamang ako sa kinaugalingon kong pagbulot-an. 18 Bisin kinsa nga magasulti sa kinaugalingon niyang pagbulot-an nagapangita sa iyang kaugalingong kadunggan; apan bisin kinsa nga magapangita sa kadunggan sa nagpadala kaniya, siya matinuoron ug wala diha kaniya ang pagkamalimbongon. 19 Dili ba si Moises mao man ang naghatag kaninyo sa kasugoan? Ngani wala kaninyoy nagatuman sa kasugoan. Kay nganong naninguha man lagi kamo sa pagpatay kanako?" 20 Ug ang mga tawo mitubag, "Giyawaan ka! Kinsa bay naninguha sa pagpatay kanimo?" 21 Si Jesus mitubag kanila, "Gihimo ko ang usa ka buhat, ug kamong tanan nahitingala niini. 22 Si Moises naghatag kaninyo sa sirkunsisyon (dili nga gikan gayud kini kang Moises, kondili sa mga ginikanan), ug kamo mosirkunsidar ug tawo sa adlaw nga igpapahulay. 23 Kon ang tawo sirkunsidahan man sa adlaw nga igpapahulay aron ang kasugoan ni Moises dili malapas, masuko ba diay kamo kanako tungod kay sa adlaw nga igpapahulay giayo ko ang tibuok lawas sa usa ka tawo? 24 Ayaw

na kamo pagpanghukom pinasikad sa panagway, hinonoa pagpanghukom kamo sa matarung nga paghukom." 25 Busa may mga tawo sa Jerusalem nga nanag-ingon, "Dili ba kining tawhana mao man ang buot unta nilang patyon? 26 Ug karon ania na siya ug nagsulti sa dayag, apan wala man lagi silay gikasulti batok kaniya! Sarang ba kaha nga ang mga punoan sa pagkatinuod nahibalo na nga kini siya mao ang Cristo? 27 Hinoon nasayud kita diin gikan kining tawhana; ug kon mahitungha na ang Cristo, walay bisan kinsa nga masayud diin siya gikan." 28 Tungod niini, sa iyang pagpanudlo sulod sa templo, si Jesus mipahayag nga nag-ingon, "Nakaila ba diay kamo kanako, ug nasayud ba diay kamog diin ako gikan? Apan wala baya ako moanhi sa akong kinaugalingong pagbulot-an. Siya tinuod, siya nga mao ang nagpadala kanako, ug kamo wala makaila kaniya. 29 Ako nakaila kaniya, kay ako gikan man kaniya ug siya mao man ang nagpadala kanako." 30 Tungod niini naninguha sila sa pagdakop kaniya, apan walay midakop kaniya kay wala pa man moabut ang iyang panahon. 31 Apan daghan sa mga tawo ang misalig kaniya; ug sila nanag-ingon, "Kon mahitungha na ang Cristo, himoon ba kaha niya ang labaw pa ka daghang milagro kay sa nahimo niining tawhana?" 32 Ug ang mga Fariseo nakadungog sa panon sa katawhan nga naghohongihong niini mahitungod kaniya, ug ang mga sacerdote nga punoan ug ang mga Fariseo nagpadalag mga polis sa pagdakop kaniya. 33 "Tungod niini si Jesus miingon, " Ako magapakig-uban pa kaninyo sulod sa hamubong panahon, ug unya moadto na ako kaniya nga mao ang nagpadala kanako. 34 "Kamo mangita kanako apan dili kamo makakaplag kanako; ug diin atua ako, niini dili kamo makaadto." 35 Ug ang mga Judio nasig-ingon, ang usa sa usa, "Unsa man kahay buot niyang aadtoan, nga dili man kono kita makakaplag kaniya? Buot ba siya moadto sa mga Judio nga nanghitubalaag taliwala sa mga Gresyanhon ug manudlo sa mga Gresyanhon? 36 Unsa ba kahay buot niya ipasabut sa iyang pag-ingon, 'Kamo mangita kanako apan dili kamo makakaplag kanako,' ug, 'Diin atua ako, niini dili kamo makaadto?'" 37 Ug unya sa katapusang adlaw, ang labing dakung adlaw sa fiesta, si Jesus mitindog ug misinggit nga nag-ingon, "Kon adunay tawong giuhaw, umari siya kanako ug uminom. 38 Sa mosalig kanako, sumala sa giingon sa kasulatan, 'Gikan sa iyang kasingkasing modagayday ang mga

sapa sa tubig nga buhi." 39 Ug siya nagsulti niini labut sa Espiritu nga pagadawaton sa mga misalig kaniya; kay ang Espiritu wala pa man ikahatag, sanglit niadtong tungora si Jesus wala pa man himayaa. 40 Ug sa ilang pagkadungog niining mga pulonga, dihay pipila sa mga tawo nga nanag-ingon, "Sa pagkatinuod kini siya mao ang profeta." 41 Ang uban nanag-ingon, "Kini siya mao ang Cristo." Apan dihay nanag-ingon, "Magagikan ba ugod sa Galilea ang Cristo? 42 "Dili ba giingon man sa kasulatan nga ang Cristo magagikan sa kaliwatan ni David, ug gikan sa Betlehem, ang balangay diin didto si David?" 43 Busa nahitabo ang panagkasumpaki sa mga tawo tungod kaniya. 44 Ang uban kanila buot unta modakop kaniya, apan walay midakop kaniya. 45 Ug unya ang mga polis namalik ngadto sa mga sacerdote nga punoan ug sa mga Fariseo nga nangutana kanila, "Nganong wala man ninyo siya dad-a dinhi?" 46 Ang mga polis mitubag nga nanag-ingon, "Wala pa gayuy tawo nga nakasulti sama niining tawhana!" 47 Ug ang mga Fariseo mitubag kanila, "Nagpahisalaag ba diay usab kamo? 48 Duna bay usa sa mga punoan o sa mga Fariseo nga misalig kaniya? 49 "Apan kining mga tawong komon nga walay hibangkaagan sa kasugoan, sila mga tinunglo." 50 Usa kanila nga mao si Nicodemo, nga kaniadto miduaw gani kang Jesus, nangutana kanila, 51 "Ang atong kasugoan, mohukom ba diay kinig tawo aron silotan sa wala unay pagpatalinghug kaniya ug pagpakisayud unsa ang iyang nabuhat?" 52 Sila mitubag kaniya, "Gikan ka ba usab diay sa Galilea? Susiha ug imong masuta nga walay mobarug nga profeta nga taga-Galilea." 53 Ug ang matag-usa kanila mipauli sa iyang kaugalingong balay,

8 apan si Jesus miadto sa Bungtod sa mga Olivo. 2 Ug sa pagkakaadlawon, siya miadto na usab sa templo. Ug ang tanang tawo nangadto kaniya, ug siya milingkod ug iyang gipanudloan sila. 3 Ug ngadto kaniya gipanagdala sa mga escriba ug mga Fariseo ang usa ka babaye nga hing-abtan nga nanapaw. Ug ilang gipatindog siya sa taliwala 4 ug miingon sila kang Jesus, "Magtutudlo, kining babayhana nadakpan diha gayud sa buhat sa pagpanapaw. 5 Ug diha sa kasugoan, si Moises nagsugo kanato nga ang ingon kaniya kinahanglan gayud patyon pinaagi sa pagbato. Unsa may imong ikasulti mahitungod kaniya?" 6 Kini ilang gisulti sa pagsulay kaniya aron aduna silay ikasumbong batok kaniya. Ug si

Jesus mitikubo ug nagsulat sa yuta pinaagi sa iyang tudlo. 7 Ug kay nagpadayon man gayud sila sa pagpangutana kaniya, siya mitul-id ug miingon kanila, "Kinsa kaninyo ang walay sala maoy paunahag labay kaniyag bato." 8 Ug unya miusab siya patikubo ug mipadayon sa pagsulat sa yuta pinaagi sa iyang tudlo. 9 Apan sa pagkadungog nila niini, sila namahawa nga nagtinagsatagsa, sugod sa labing tigulang. Ug si Jesus mao na lamang ang nahibilin uban sa babaye nga nagtindog sa iyang atubangan. 10 Unya mitul-id si Jesus ug miingon kaniya, "Babaye, hain na sila? Wala bay mihukom kanimog silot?" 11 Siya mitubag, "Wala, Senyor." Ug si Jesus miingon kaniya, "Dili usab ako mohukom kanimog silot. Lumakaw ka ug ayaw na pagpakasala." 12 Ug kanila si Jesus misulti pag-usab nga nag-ingon, "Ako mao ang kahayag alang sa kalibutan. Siya nga magasinod kanako dili gayud magalakaw sa kangitngit, hinonoa magabaton siya sa kahayag nga magahatag ug kinabuhi." 13 Ug ang mga Fariseo miingon kaniya, "Ikaw mao ang nagahimog panghimatuod bahin sa imong kaugalingon; ang imong panghimatuod maisip nga dili tinuod." 14 Si Jesus mitubag kanila, "Bisan tuod ako mao ang naghimog panghimatuod bahin sa akong kaugalingon, ang akong panghimatuod tinuod kay nahibalo man ako kon diin ako gikan ug asa ako padulong. Apan kamo wala nahibalo kon diin ako gikan ug asa ako padulong. 15 Kamo nagahukom pinasubay sa tawhanong paagi; apan wala ako maghukom kang bisan kinsa. 16 Ngani kon himoon ko man ang pagpanghukom, ang akong hukom tinuod kay dili man ako rang usa ang magahukom, kondili ako ug ang Amahan nga mao ang nagpadala kanako. 17 Nahisulat diha sa inyong kasugoan nga ang panghimatuod sa duha ka tawo pagadawatong ingon nga tinuod. 18 Ako usa nga nagahimog panghimatuod bahin sa akong kaugalingon, ug ang Amahan nga mao ang nagpadala kanako nagahimo usab ug panghimatuod bahin kanako." 19 Busa nangutana sila kaniya, "Hain man ang imong Amahan?" Si Jesus mitubag nga nag-ingon, "Kamo wala makaila kanako o sa akong Amahan. Kon nakaila pa kamo kanako nakaila usab unta kamo sa akong Amahan." 20 Kining mga pulonga gisulti ni Jesus didto sa tipiganan sa mga halad, samtang nagpanudlo siya sulod sa templo. Apan walay midakop kaniya kay wala pa man moabut ang iyang panahon. 21 Ug kanila misulti siya pag-usab nga nag-ingon, "Ako molakaw. Unya mangita kamo kanako, apan mangamatay kamo diha sa inyong pagkamakasasala. Asa ako padulong, niini dili kamo makaadto." 22 Unya ang mga Judio nanag-ingon, "Magpatay ba kaha siya sa iyang kaugalingon, kay nag-ingon man siya, `Asa ako padulong, niini dili kamo makaadto?'" 23 Siya miingon kanila, "Kamo taga-ubos, ako taga-itaas. Kamo tagadinhi niining kalibutana, ako dili tagadinhi niining kalibutana. 24 Busa giingnan ko kamo nga mangamatay kamo diha sa inyong mga sala, kay mangamatay man gayud kamo diha sa inyong mga sala gawas kon motoo kamo nga ako mao siya." 25 Ug sila nangutana kaniya, "Kinsa ka ba diay?" Si Jesus miingon kanila, "Ako mao ang gikasugilon ko na kaninyo sukad pa sa sinugdan. 26 Daghan akong igsusulti ug ighuhukom mahitungod kaninyo; apan matinuoron siya nga mao ang nagpadala kanako, ug ang akong nadungog gikan kaniya ginapahayag ko ngadto sa kalibutan." 27 Wala nila masabut nga siya nagsulti kanila mahitungod sa Amahan. 28 Busa si Jesus miingon, "Sa diha nga maisa na ninyo ang Anak sa Tawo, nan, inyong mahibaloan nga ako mao siya ug nga wala akoy ginabuhat sa kinaugalingon kong pagbulot-an, hinonoa nga nagasulti ako sa ingon sumala sa gitudlo kanako sa Amahan. 29 "Ug siya nga mao ang nagpadala kanako ania uban kanako. Wala ako niya pasagdi nga mag-inusara, kay sa kanunay ginabuhat ko man ang makapahimuot kaniya." 30 Samtang nagsulti siya niini, daghan ang misalig kaniya. 31 Unya si Jesus miingon sa mga Judio nga misalig kaniya, "Kon pabilin kamo sa akong pulong, nan, kamo tinuod gayud nga akong mga tinun-an, 32 ug kamo mahibalo sa kamatuoran, ug ang kamatuoran magahatag kaninyog kagawasan." 33 Ug sila mitubag kaniya. "Mga kaliwat baya kami ni Abraham, ug wala gayud kami maulipon ni bisan kinsa. Naunsa ba nga nakaingon ka man, `Pagahatagan kamog kagawasan?'" 34 Ug si Jesus mitubag kanila, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga ang tanan nga magapakasala ulipon sa sala. 35 Ang ulipon dili magapuyo nga dayon diha sa panimalay, apan ang anak magapuyo nga dayon. (aiōn g165) 36 Tungod niini, kon ang Anak mao ang magahatag kaninyog kagawasan, kamo mahimo gayud nga mga tawong gawas. 37 Nasayud bitaw ako nga kamo mga kaliwat ni Abraham, ngani gitinguha ninyo ang pagpatay kanako tungod kay ang akong pulong dili man makakaplag ug luna diha kaninyo. 38

Ako nagasulti sa nakita ko sa atubangan sa akong Amahan, ug kamo nagabuhat sa nadungog ninyo sa atubangan sa inyong kaugalingong amahan." 39 Kaniya mitubag sila nga nanag-ingon, "Si Abraham mao ang among amahan." Si Jesus miingon kanila, "Kon mga anak pa kamo ni Abraham, magabuhat unta kamo sa gibuhit ni Abraham. 40 Apan karon naninguha kamo sa pagpatay kanako sa pagpatay sa tawo nga nagsugilon kaninyo sa kamatuoran nga akong nadungog gikan sa Dios. Wala magbuhat niini si Abraham. 41 Kamo nagabuhat sa gibuhit sa inyong kaugalingong amahan." Ug sila miingon kaniya, "Dili kami mga pinaangkan. Kami usa rag Amahan, nga mao ang Dios." 42 Si Jesus mitubag kanila, "Kon ang Dios mao pa ang inyong Amahan, higugmaon unta ninyo ako, kay migula ug mianhi man ako gikan sa Dios. Ako wala moanhi sa akong kinaugalingong pagbulot-an, kondili siya mao ang nagpadala kanako. 43 Nganong dili man kamo makasabut sa akong sinulitihan? Tungod kay kamo dili man ugod makabati sa akong pulong. 44 Kamo gikan sa inyong amahan nga mao ang yawa, ug ang inyong tinguha mao ang pagtagbaw sa mga pangibog sa inyong amahan. Siya maoy usa ka mamumuno sukad pa sa sinugdan, ug siya walay labut sa kamatuoran kay ang kamatuoran wala man diha kaniya. Inigpamakak niya, siya magasulti tukma sa iyang kaugalingong kinaiya, kay siya bakakon man ug mao ang amahan sa mga bakak. 45 Apan kay nagsulti man ako sa kamatuoran, kamo dili motoo kanako. 46 Kinsa ba kaninyoy makapamatuod nga ako nakahimog sala? Kon ako nagasulti man sa kamatuoran, nganong dili man kamo motoo kanako? 47 Siya nga gikan sa Dios makabati sa mga pulong sa Dios. Ang katarungan ngano nga dili kamo makabati niini mao nga kamo dili gikan sa Dios." 48 Kaniya mitubag ang mga Judio nga nanag-ingon, "Dili ba husto kami sa among pag-ingon nga ikaw Samaritanhon ug giyawaan?" 49 Si Jesus mitubag nga nag-ingon, "Ako wala hingyawai; hinonoa ako nagapasidungog sa akong Amahan, ug kamo nagapakaulaw kanako. 50 Ngani dili ako ang naninguha sa akong kaugalingong kadungganan. Anaay usa nga nagatinguha niini alang kanako, ug siya mao ang magahukom. 51 Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga kon adunay magatuman sa akong pulong, siya dili gayud makasinatig kamatayon." (aiōn g165) 52 Ug ang mga

Judio miingon kaniya, "Karon napiho na gayud namo nga ikaw giyawaan. Si Abraham namatay, maingon man ang mga profeta; ug unya moingon ikaw, 'Kon adunay magatuman sa akong pulong, siya dili gayud makatilawg kamatayon.'" (aiōn g165) 53 Labaw ka pa ba sa atong amahan nga si Abraham, nga namatay? Ug ang mga profeta nangamatay! Nagpakakinsa ka ba oroy?" 54 Si Jesus mitubag nga nag-ingon, "Kon ako mao pa ang nagpasidungog sa akong kaugalingon, nan, walay hinungdan ang maong kadungganan. Ang nagapasidungog kanako mao ang akong Amahan, ang inyong giingon nga mao ang inyong Dios. 55 Apan wala man lagi kamo makaila kaniya; ako nakaila kaniya. Kon nag-ingon pa ako nga ako wala makaila kaniya, nan, bakakon unta ako sama kaninyo. Apan ako nakaila kaniya ug nagatuman sa iyang pulong. 56 Ang inyong amahan nga si Abraham nalipay nga siya makakita sa adlaw sa akong pag-anhi; ug siya nakakita niini ug nagsadya." 57 Ug ang mga Judio miingon kaniya, "Wala pa man gani makaliman ka tuig ang imong kagulangan, ug nakakita ka na kang Abraham?" 58 Si Jesus miingon kanila, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga sa wala pa si Abraham, mao na ako." 59 Tungod niini namunit silag mga bato aron ilabay kaniya. Apan si Jesus mitago ug migula sa templo.

9 Ug sa pag-agi ni Jesus, iyang nakita ang usa ka tawo nga buta sukad pa sa iyang pagkahimugso. 2 Ug gipangutana siya sa iyang mga tinun-an nga nanag-ingon, "Rabi, kinsa may nakasala, kini bang tawhana o ang iya bang mga ginikanan, nga nahimugso man siyang buta?" 3 Si Jesus mitubag, "Dili nga nakasala siya, o ang iyang mga ginikanan, kondili aron ang mga buhat sa Dios ikapadayag diha kaniya. 4 Samtang adlawan pa kinahanglan magabuhat kita sa mga bulohaton niya nga mao ang nagpadala kanako; moabut ang kagabhion, nga sa maong panahon walay tawo nga makahimo sa pagtrabaho. 5 "Santang ania ako sa kalibutan, ako mao ang kahayag alang sa kalibutan." 6 Sa pagsulti niya niini, siya miluwa sa yuta ug nagmasa siyang lapok ginamit ang laway, ug iyang gihidhiran sa lapok ang mga mata sa buta, 7 ug miingon kaniya, "Lakaw, panghilam-os didto sa tubod sa Siloe" (nga ang kahulogan niini, Pinadala). Ug siya miadto ug nanghilam-os ug mibalik siya nga makakita na. 8 Ug ang iyang mga silingan ug ang mga nakakita kaniya

kaniadto ingon nga makililimos, nanag-ingon, "Dili ba kini siya mao man ang tawo nga tiglingkod sa pagpakilimos?" 9 Dihay nanag-ingon, "Mao kini siya." Ug ang uban nanag-ingon, "Dili, hinoon moramora kinig siya." Siya miingon, "Mao ako." 10 Ug sila miingon kaniya, "Naunsa man pagkabuka ang imong mga mata?" 11 Siya mitubag nga nag-ingon, "Dihay tawo nga ginganlan si Jesus nga nagmasag lapok ug iyang gihidhid kini sa akong mga mata ug miingon kanako, 'Lakaw ngadto sa Siloe ug panghilam-os.' Busa miadto ako ug nanghilam-os ug unya makakita na ako." 12 Ug sila miingon kaniya, "Hain man siya karon?" Siya mitubag nga nag-ingon, "Wala ako masayud." 13 Ug ngadto sa mga Fariseo ilang gidala ang tawo nga kaniadto buta. 14 Ug adlaw kadto nga igpapahulay sa pagmasa ni Jesus sa lapok ug sa pagpabuka sa iyang mga mata. 15 Ang mga Fariseo nangutana kaniya pag-usab giunsa niya pagpakakita. Ug siya miingon kanila, "Gihidhiran lagi niyag lapok ang akong mga mata, ug ako nanghilam-os, ug unya makakita na ako." 16 Ang pipila sa mga Fariseo miingon, "Kadtong tawhana dili gikan sa Dios kay wala siya magbantay sa adlaw nga igpapahulay." Apan ang uban nanag-ingon, "Unsaon ba sa usa ka tawong makasasala ang pagpakahimog mga milagro nga sama niini?" Ug diha kanilay pagkasumpaki. 17 Tungod niini ang tawong buta ila na usab nga gipangutana nga nanag-ingon, "Unsa may imong ikasulti mahitungod kaniya, kay gipabuka man kaha niya ang imong mga mata?" Siya miingon, "Siya profeta." 18 Ang mga Judio wala motoo nga siya miagi pagkabuta ug nga unya makakita na, hangtud nga natawag nila ang mga ginikanan sa tawo nga makakita na, 19 ug nangutana sila kanila, "Inyo bang anak kining giingon ninyong nahimugso nga buta? Nan, naunsa ba nga makakita na man siya karon?" 20 Ang iyang mga ginikanan mitubag nga nanag-ingon, "Kami nahibalo nga kini siya mao ang among anak, ug nga siya nahimugso nga buta. 21 Apan naunsa nga makakita na man siya karon, kami wala mahibalo; ug wala usab kami mahibalo kinsa ang nagpabuka sa iyang mga mata. Pangutan-a lang siya, kay daku na man siya. Mosulti siya alang sa iyang kaugalingon." 22 Giingon niini pagsulti sa iyang mga ginikanan tungod kay sila nahadlok sa mga Judio, kay ang mga Judio ugod nagkasabut na man nga kon adunay moingon nga si Jesus mao ang Cristo siya palagputon gikan sa sinagoga. 23

Tungod niini ang iyang mga ginikanan nanag-ingon, "Siya daku na; pangutan-a lang siya ninyo." 24 Ug sa ikadula gitawag nila ang tawo nga kaniadto buta ug kaniya miingon sila, "Ang Dios maoy dalayega; kami nahibalo nga kadtong tawhana maoy usa ka makasasala." 25 Siya mitubag nga nag-ingon, "Ako wala mahibalo kon siya makasasala ba. Usa ka butang nga akong nahibaloan mao kini, nga kaniadto buta ako apan karon makakita na ako." 26 Ug sila miingon kaniya, "Unsa may iyang gibuhath kanimo? Giunsa man niya pagpabuka ang imong mga mata?" 27 Ug kanila mitubag siya nga nag-ingon, "Gitug-anan ko na kamo, ug wala kamo manimati. Nganong buot man kamong magpatalinghug pag-usab? Buot ba usab kamong mahimong iyang mga tinun-an?" 28 Ug siya ilang gipasipalahan ug sulti, nga nanag-ingon, "Ikaw tinun-an niya, apan kami mga tinun-an ni Moises. 29 Kami nasayud nga ang Dios nakigsulti kang Moises, apan bahin niining tawhana, ambut tagadiin kini siya." 30 Ug ang tawo mitubag nga nag-ingon, "Kahibulongan gayud kini kaayo! Wala kamo masayud kon tagadiin siya, apan gipabuka niya ang akong mga mata. 31 Nahibalo kita nga ang Dios dili manimati sa mga makasasala, apan kon ang usa ka tawo masimbahon sa Dios ug nagatuman sa iyang kabubut-on, ang Dios magapamati kaniya. 32 Sukad sa sinugdan sa kalibutan, wala pa gayud igdungog nga dihay nakapabuka sa mga mata sa usa ka tawong nahimugso nga buta. (aiōn g165) 33 Kon kadtong tawhana dili pa gikan sa Dios, wala unta siyay arang mahimo." 34 Kaniya mitubag sila nga nanag-ingon, "Sa tumang kasal-anan natawo ikaw, ug unya mangahas ikaw sa pagpanudlo kanamo?" Ug siya ilang gipalagpot sa gawas. 35 Ug si Jesus nakadungog nga siya ilang gipalagpot sa gawas, ug sa iyang pagkakita kaniya, miingon kaniya, "Mosalig ba ikaw sa Anak sa Tawo?" 36 Siya mitubag nga nag-ingon, "Kinsa man siya, Ginoo, aron ako mosalig kaniya?" 37 Ug si Jesus miingon kaniya, "Nakakita na ikaw kaniya, ug siya mao ang nakigsulti kanimo." Ug siya misimba kaniya. 38 Siya miingon, "Ginoo, mosalig ako," 39 Ug si Jesus miingon, "Ako mianhi niining kalibutana aron sa pagpanghukom, aron kadtong mga dili makakita managpakakita, ug kadtong mga makakita mangabuta." 40 Ug nadungog kini sa pipila sa mga Fariseo nga duol kaniya, ug sila miingon kaniya, "Mga buta ba diay usab kami?" 41 Ug si Jesus miingon kanila, "Kon buta pa kamo, wala unta kamoy

sala; apan kay nagaingon man kamo karon, "Makakita kami," nan, nagapabilin ang inyong pagkasad-an.

10 "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga ang tawo nga mosulod sa toril nga dili moagi sa pultahan kondili mokatkat sa laing kaagian, kana siya kawatan ug tulisan. **2** Apan ang mosulod agi sa pultahan mao ang magbalantay sa mga karnero. **3** Siya pagaablihan sa portero, ug ang mga karnero magapatalinghug sa iyang tingog, ug ang iyang kaugalingong mga karnero pagatawgon niya sa ngalan ug pagamandoan niya sila paingon sa gawas. **4** Ug sa madala na niya sa gawas ang tanan nga iyang kaugalingon, siya molakaw nga magauna kanila, ug kaniya magasunod ang mga karnero, kay sila makasabut man sa iyang tingog. **5** Apan sa lain nga magbalantay sila dili mosunod, hinonoa mokalagiw sila gikan kaniya, kay sila dili man makasabut sa tingog sa lain nga mga magbalantay." **6** Kini gipasumbingay kanila ni Jesus, apan wala sila makasabut sa iyang gisulti kanila. **7** Busa si Jesus miusab pag-ingon kanila, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga ako mao ang pultahan alang sa mga karnero. **8** Ang tanan nga nahianhi una kanako, sila mga kawatan ug mga tulisan, apan ang mga karnero wala magpatalinghug kanila. **9** Ako mao ang pultahan; kon adunay mosulod agi kanako, siya maluwas; ug siya mosulod ug mogula ug makakaplag siyag masibsib. **10** Ang kawatan moanha aron lamang sa pagpangawat ug pagpatay ug paglaglag. Ako mianhi aron sila makabaton ug kinabuhi, ug sa pagpakabaton niini sa madagayaon gayud. **11** Ako mao ang maayong magbalantay sa mga karnero. Ang maayong magbalantay sa mga karnero magahalad sa iyang kinabuhi sa pagpakamatay alang sa mga karnero. **12** Ang sinuholan lamang ug dili magbalantay sa mga karnero, ni kinsa ang mga karnero dili iyang kaugalingon, inigpakita niya sa lobo nga magsingabut, kini siya mobiya sa mga karnero ug mokalagiw; ug sila pagatangagon sa lobo ug pagapatibulaagon. **13** Siya mokalagiw kay siya sinuholan man lamang ug walay kahangawa alang sa mga karnero. **14** Ako mao ang maayong magbalantay sa mga karnero. Ako nakaila sa mga ako, ug ang mga ako nakaila kanako, **15** maingon nga ang Amahan nakaila kanako ug ako nakaila sa Amahan. Ug igahalad ko ang akong kinabuhi sa pagpakamatay alang sa mga karnero. **16** Ug ako adunay ubang

mga karnero nga dili sakop niining torila. Kinahangian pagamandoan ko usab sila, ug sila magapatalinghug sa akong tingog. Ug usa ra unya ang panon, ug usa ang magbalantay. **17** Ako gihigugma sa Amahan sa katarungan nga mao kini: kay ako magahalad man sa pagpakamatay sa akong kinabuhi, sa paghalad niini aron mabawi ko ra usab unya. **18** Walay tawo nga makakuha niini gikan kanako, hinonoa ginahalad ko kini sa kinaugalingon kong pagbuot. May kagahum ako sa paghalad niini, ug may kagahum ako sa pagbawi niini. Kining maong sugo nadawat ko gikan sa akong Amahan." **19** Ug nahitabo na usab ang pagkasumpaki sa mga Judio tungod niining mga pulonga. **20** Daghan kanila ang nanag-ingon, "Kini siya giyawaan ug nagsalimoang. Nganong mamati man kamo kaniya?" **21** Ang uban nanag-ingon, "Kining mga pulonga dili iya sa giyawaan. Makahimo ba ugod ang yawa sa pagpabuka sa mga mata sa buta?" **22** Ug nahitabo nga didto sa Jerusalem gisaulog ang fiesta sa Didikasyon. **23** Tingtugnaw kadto, ug si Jesus naglakawlakaw sulod sa templo sa portico ni Salomon. **24** Ug unya gialirongan siya sa mga Judio ug ilang gipangutana nga nanag-ingon, "Unsa pa man kadugay ang imong pagpakulba-hinam kanamo? Kon ugaling ikaw mao man ang Cristo, nan, tug-ani kami sa laktud gayud." **25** Ug kanila mitubag si Jesus nga nag-ingon, "Gitug-anan ko na bitaw kamo, apan wala kamo managpanoo. Ang mga buhat nga akong ginahimo sa ngalan sa akong Amahan, kini nagapamatuod mahitungod kanako. **26** Apan kamo wala managpanoo tungod kay kamo dili man kauban sa akong mga karnero. **27** Ang akong mga karnero nagapatalinghug sa akong tingog, ug ako nakaila kanila, ug sila nagasunod kanako. **28** Ug ginahatagan ko silag kinabuhing dayon, ug sila dili gayud malaglag, ug walay bisan kinsa nga magaagaw kanila gikan sa akong kamot. (aiōn g165, aiōnios g166) **29** Ang akong Amahan nga maoy naghatag kanila nganhi kanako, siya labing daku sa tanan ug walay bisan kinsa nga makahimo sa pag-agaw kanila gikan sa kamot sa Amahan. **30** Ako ug ang Amahan usa ra." **31** Unya ang mga Judio namunit na usab ug mga bato aron ilang ilabay kaniya sa pagpatay kaniya. **32** Ug kanila si Jesus mitubag nga nag-ingon, "Gipakitaan ko kamog daghang mga maayong buhat gikan sa Amahan. Unsa ba niining mga buhata ang hinungdan nga tungod niini inyo akong pagabatoon?" **33** Kaniya mitubag ang mga Judio nga nanag-ingon, "Batoon

ikaw namo dili tungod sa imong pagbuhat ug maayo, kondili tungod sa pagpasipala batok sa Dios; kay ikaw nagpaka-Dios, nga tawo ka ra man unta." 34 Ug kanila mitubag si Jesus nga nag-ingon, "Dili ba nahisulat man kini sa inyong kasuguan, 'Ako nag-ingon, Mga dios kamo'? 35 Kon iya man ganing ginganlan ug mga dios kadtong mga gisultihan sa pulong sa Dios (ug dili arang mabungkag ang kasulatan), 36 ingnon ba diay ninyo ako, ang gididikar sa Amahan ug gipadala niya nganhi sa kalibutan, 'ikaw nagpasipala,' tungod lang kay nag-ingon ako, 'Anak ako sa Dios'? 37 Kon ang akong gipamuhat dili man mga buhat sa akong Amahan, nan, ayaw kamo pagtoo kanako; 38 apan kon mao man kini, nan, bisan kon dili kamo motoo kanako, toohi ninyo ang mga buhat aron kamo mahibalo ug makasabut nga ang Amahan ania kanako ug ako anaa sa Amahan." 39 Ug siya ila na usab nga gisulayan sa pagdakop, apan siya miikyas gikan sa ilang mga kamot. 40 Ug siya miadto na usab sa tabok sa Jordan sa dapit diin didto gani si Juan nagpangbautismo pag-una, ug si Jesus nagpabilin didto. 41 Ug daghan ang nangadto kaniya; ug sila nanag-ingon, "Si Juan walay nahimong milagro, apan tinuod ang tanang gisulti ni Juan mahitungod niining tawhana." 42 Ug daghan ang mga misalig kang Jesus didto.

11 Ug dihay nagmasakiton nga usa ka tawo, si Lazaro nga taga-Betania, sa balangay ni Maria ug sa iyang igsoon nga si Marta. 2 Kini si Maria, kinsang igsoon nga si Lazaro nagmasakiton, mao kadto ang naghaplas sa Ginoo ug pahumot, ug gipahiran niya ang mga tiil niini pinaagi sa iyang mga buhok. 3 Busa si Jesus gipasugoan sa mga magsoong babaye nga nag-ingon, "Ginoo, ang imong hinigugma nagamasakiton." 4 Apan sa pagkadungog niini ni Jesus, siya miingon, "Kining sakita dili ikamatay, kondili alang kini sa himaya sa Dios, aron ang Anak sa Dios pagahimayaon pinaagi niini." 5 Ug si Jesus nahigugma kang Marta ug sa iyang igsoong babaye ug kang Lazaro. 6 Busa sa iyang pagkadungog nga nagmasakiton si Lazaro, siya mipabilin pa ug duha ka adlaw sa dapit diin didto siya. 7 Tapus niini siya miingon sa iyang mga tinun-an, "Mangadto kita pag-usab sa Judea." 8 Ug ang mga tinun-an miingon kaniya, "Rabi, ang mga Judio bag-o pa lang naninguha sa pagbato kanimo, ug karon moadto ka na usab didto?" 9 "Ug si Jesus mitubag nga nag-

ingon, " Dili ba ang adlaw napulo man ug duha ka takna? Kon may magalakaw sa adlaw, siya dili mahipangdol kay siya magatan-aw man sa kahayag niining kalibutan. 10 Apan kon adunay magalakaw sa gabii, siya mahipangdol kay ang kahayag wala man diha kaniya." 11 Gisulti niya kining mga butanga, ug unya miingon siya kanila, "Ang atong higala nga si Lazaro natulog, apan moadto ako aron sa pagpukaw kaniya gikan sa paghikatulog." 12 Ug ang mga tinun-an miingon kaniya, "Ginoo, kon siya nahikatulog, nan, mamaayo ra siya." 13 Ang gihisgutan ni Jesus mao ang kamatayon ni Lazaro, apan sila nanagdahum nga ang iyang gipasabot mao ang pagpahulay sa kinaiya nga pagkatulog. 14 Busa si Jesus misulti kanila sa walay lipodlipod, "Si Lazaro namatay. 15 Ug tungod kaninyo ako nalipay nga wala ako didto aron managpanoo kamo. Apan, tana, mangadto kita kaniya." 16 Ug si Tomas nga ginganlag Kaluha, miingon sa iyang mga masigkatinun-an, "Mangadto usab kita aron mamatay kita uban kaniya." 17 Ug sa pag-abut ni Jesus, iyang nasuta nga si Lazaro upat na ka adlaw didto sa lubong. 18 Ug ang Betania duol sa Jerusalem, mga tulo ka kilometro gikan niini, 19 ug daghan sa mga Judio ang nangadto kang Marta ug Maria sa paglipay kanila tungod sa ilang igsoon. 20 Ug sa pagkadungog ni Maria nga si Jesus nagsingabut na, siya miadto ug misugat kaniya, samtang si Maria nagpabilin nga naglingkod sa sulod sa balay. 21 Ug si Marta miingon kang Jesus, "Ginoo, kon dinhi pa ikaw dili unta mamatay ang akong igsoon. 22 Hinoon nahibalo ako nga bisan karon ang tanan nga imong pangayoon sa Dios, kini igahatag kanimo sa Dios." 23 Si Jesus miingon kaniya, "Ang imong igsoon mabanhaw." 24 Ug si Marta mitubag kaniya, "Ako nahibalo nga siya mabanhaw sa pagpamanhaw unya sa kaulahian nga adlaw." 25 Si Jesus miingon kaniya, "Ako mao ang pagkabanhaw ug ang kinabuhi. Ang mosalig kanako, bisan siya mamatay, mabuhi siya, 26 ug ang tanan nga buhi ug nagasalig kanako dili na gayud mamatay. Motoo ba ikaw niini?" (aiōn g165) 27 Ug siya miingon kaniya, "Oo, Ginoo, ako nagatoo nga ikaw mao ang Cristo, ang Anak sa Dios, ang moanhi sa kalibutan." 28 Ug sa nakasulti na siya niini, siya miadto ug iyang gitawag si Maria nga iyang igsoon ug sa tago gisultihan niya nga nag-ingon. "Nia ang Magtutudlo, ug gipatawag ikaw niya." 29 Sa pagkadungog niya niini, siya midali pagtindog ug miadto kaniya. 30 Ug si Jesus wala pa mahiabut sa

balangay, kondili didto pa siya sa dapit diin gikasugat niya si Marta. **31** Unya ang mga Judio nga didto sa balay uban kang Maria sa paglipay kaniya, sa ilang pagkakita kaniya nga midali pagtindog ug migula, misunod kaniya nga nanagdahum nga moadto siya sa lubong aron sa paghilak didto. **32** Ug sa iyang paghiabut sa dapit diin didto si Jesus, ug iyang nakita siya, si Maria mihapa sa iyang tiilan ug miingon kaniya, "Ginoo, kon dinhi pa ikaw dili unta mamatay ang akong igsoon." **33** Sa pagkakita ni Jesus kaniya nga naghilak, ug sa mga Judio nga nangabut uban kaniya nga nanaghilak usab, siya miluom diha sa iyang espiritu ug naguol. **34** Ug siya nangutana kanila, "Hain ba ninyo siya ibutang?" Ug sila miingon kaniya, "Ginoo, aria ug tan-awa." **35** Ug si Jesus mihilak. **36** Busa ang mga Judio nanag-ingon, "Tan-awa, pagkadaku gayud sa iyang paghigugma kaniya!" **37** Apan diha kanilay nanag-ingon, "Dili ba kini siya nga maoy nakapabuka sa mga mata sa buta, makahimo usab unta aron dili mamatay si Lazaro?" **38** Ug si Jesus, nga miluom pag-usab, miduol sa lubong. Kini usa ka lungib nga gitabonan ug usa ka bato. **39** Si Jesus miingon kanila, "Kuhaa ninyo ang bato." **40** Si Jesus mitubag kaniya, "Wala ba ako mag-ingon kanimo nga kon motoo ikaw makita mo ang himaya sa Dios?" **41** Busa gikuha nila ang bato. Ug giyahat ni Jesus ang iyang mga mata ngadto sa kahitas-an, ug miingon siya, "Amahan, nagapasalamat ako kanimo nga gipamatian mo ako. **42** Ako nahibalo nga ikaw mamati kanako sa kanunay, apan gipamulong ko kini tungod sa panon sa katawhan nga naga-alirong, aron sila motoo nga ikaw mao ang nagpadala kanako." **43** Ug sa nakasulti na siya niini, siya misinggit sa makusog nga tingog nga nag-ingon, "Lazaro, gula ngari!" **44** Ug ang namatay migula, ang iyang mga kamot ug mga tiil binugkusan ug mga bendahi, ug ang iyang nawong naputos ug panyo. Si Jesus miingon kanila, "Badbari ninyo siya, ug palakta siya." **45** Tungod niini misalig kaniya ang daghan sa mga Judio nga nangadto uban kang Maria ug nakakita sa gibuhat ni Jesus. **46** Apan ang pipila kanila miadto sa mga Fariseo ug ilang gisuginlan sila sa gibuhat ni Jesus. **47** Busa ang mga sacerdote nga punoan ug ang mga Fariseo mipatigum sa Sanhedrin ug miingon, "Unsa may atong buhaton? Kay kining tawhana nagahimog

daghang mga milagro. **48** Kon pasagdan ta siya niini, ang tanan mosalig kaniya, ug unya aang mga Romanhon manganhi ug ilang laglagon ang atong balaang dapit ug ang atong nasud." **49** Apan usa kanila, si Caifas, nga mao ang labawng sacerdote niadtong tuiga, miingon kanila, "Kamo mga walay alamag. **50** Kamo wala gani makasabut nga maoy maayo alang kaninyo nga usa lamang ka tawo ang mamatay alang sa katawhan, ug nga dili ang tibuk nasud maoy pagalaglagon." **51** Gisulti niya kini dili sa kinaugalingon niyang pagbulot-an, hinonoa, sanglit siya man ang labawng sacerdote niadtong tuiga, nahimo niya ang profesiya nga si Jesus mamatay alang sa nasud, **52** ug dili alang sa nasud lamang, kondili usab sa pagtigum aron magkahiusa ang nagakatibulaag nga mga anak sa Dios. **53** Tungod niini, sukad niadtong adlaw ang ilang sabut mao ang pagpatay kaniya. **54** Busa si Jesus wala na maglakawlakaw sa dayag taliwala sa mga Judio, hinonoa gikan didto miadto siya sa kayutaan duol sa awaaw, sa usa ka lungsod nga ginganlan ug Efraim, ug didto mipabilin siya uban sa mga tinun-an. **55** Ug nagsingabut na ang Pasko sa mga Judio; ug sa wala pa kini, daghan ang nanungas gikan sa kabanikanhan ngadto sa Jerusalem aron sa pagpaputli sa ilang kaugalingon. **56** Ug sila nangita kang Jesus ug nanag-ingon sa usa ug usa samtang nanagbarug sila didto sa templo, "Unsay inyong hunahuna? Nga dili siya moanhi sa fiesta?" **57** Ug ang mga sacerdote nga punoan ug ang mga Fariseo nagpakanaug ug sugo nga kon adunay masayud diin si Jesus, kinahanglan pahibaloan sila aron ilang dakpon siya.

12 Unom ka adlaw sa wala pa ang Pasko, si Jesus miabut sa Betania, diin didto si Lazaro, ang gibanhaw ni Jesus gikan sa mga patay. **2** Ug didto gidalitan siya nilag panihapon. Si Marta mao ang nagsilbi, apan si Lazaro usa sa mga mitambong sa kan-anan uban kaniya. **3** Ug si Maria mikuahag tunga sa kilo nga bilihong pahumot nga lunsayng nardo, ug iyang gihaplasan niini si Jesus diha sa mga tiil, ug iyang gipahiran kini sa iyang mga buhok; ug ang balay nalukop sa kaamyon sa pahumot. **4** Apan si Judas Iscariote nga usa sa iyang mga tinunan (nga mao gani ang magbudhi kaniya), miingon, **5** "Ngano nga kining pahumot wala man hinoon ibaligyag tulo ka gatus ka denario, ug ang halin ihatag sa mga kabus?" **6** Kini gisulti niya, dili tungod kay

siya may kahangawa alang sa mga kabus, kondili na ang Anak sa Tawo. 24 Sa pagkatinuod, sa tungod kay siya kawatan man; ug kay siya mao man ang magtitipig sa panudlanan sa kuwarta, ang igasulod niini iyang pagakapnan. 7 Ug si Jesus miingon, "Pasagdi ninyo siya, pabuhata siya niini alang sa adlaw sa paglubong kanako. 8 Kay ang mga kabus kanunayng anaa kaninyo, apan ako dili kanunayng ania kaninyo." 9 Ug sa pagkasayud sa dakung panon sa mga Judio nga didto diay si Jesus, sila nangadto dili lamang tungod kaniya kondili usab aron sa pagtan-aw kang Lazaro, ang iyang gibanhaw gikan sa mga patay. 10 Tungod niini gipanagsabutan sa mga sacerdote nga punoan ang pagpatay usab kang Lazaro, 11 kay tungod kaniya daghan sa mga Judio mipahilayo kanila ug misalig kang Jesus. 12 Ug sa pagkasunod nga adlaw, ang dakung panon sa katawhan nga nangabut sa pagpamiesta, sa pagkadungog nila nga si Jesus moabut sa Jerusalem, 13 nanguhag mga palwa sa palmera ug nangadto sila ug gisugat siya nila nga nanagsinggit, "Hosanna!" Dalaygon ang nagaanhi sa ngalan sa Ginoo Dalaygon ang Hari sa Israel!" 14 Ug si Jesus nakakaplag ug usa ka nating asno, ug siya mikabayo niini, sumala sa nahisulat, 15 "Ayaw kahadlok, babayeng anak nga Sion; tan-awa, nagaanhi ang imong hari, nga nagakabayo sa nati sa asna!" 16 Sa sinugdan ang iyang mga tinun-an wala makasabut niini; apan sa diha nga gihimaya na si Jesus, nan, nahinumdom na sila nga kini nahisulat man tuod mahitungod kaniya ug nga nahitabo, kini ngadto kaniya. 17 Ug nanaghimog panghimatuod ang panon sa katawhan, sila nga didto uban kaniya sa iyang pagtawag kang Lazaro sa paggula gikan sa lubong ug sa pagbanhaw kaniya gikan sa mga patay. 18 Mao man gani nga ang panon sa katawhan miadto sa pagsugat kaniya kay nakadungog man sila nga nakahimo siya sa maong milagro, 19 Tungod niini ang mga Fariseo nasig-ingon ang usa sa usa, "Nakita ninyo nga wala na gayud kamoy arang mahimo! Tan-awa, ang tibuok kalibutan nagasunod na kaniya!" 20 Ug dihay pipila ka mga Gresyanhon sa mga nanungas aron sa pagsimba didto sa fiesta. 21 Kini sila miduol kang Felipe, nga taga-Betsaida sa Galilea, ug siya ilang gihangyo nga nanag-ingon, "Senyor, makigkita unta kami kang Jesus." 22 Si Felipe miadto ug iyang gisuginlan si Andres, ug si Andres miadto uban kang Felipe ug ilang gisuginlan si Jesus. 23 Ug si Jesus mitubag kanila, "Ang takna nahiabut na nga pagahimayaon

gikan kanamo, ug kang kinsa ba gikapadayag ang bukton sa Ginoo?" 39 Busa wala sila makatoo, kay si Isaias miusab man sa pagsulti nga nag-ingingon, 40 "Iyang gibutaan ang ilang mga mata ug gipagahi ang ilang kasingkasing, aron dili sila makakita pinaagi sa ilang mga mata, ni makasabut pinaagi sa ilang kasingkasing, ni managpamalik kanako aron pagaayohon ko sila." 41 Kini gipamulong ni Isaias tungod kay nakita man niya ang himaya ni Cristo ug misulti siya mahitungod kaniya. 42 Walay sapayan niini, bisan gani sa mga punoan, daghan kanila ang misalig kaniya, apan tungod sa mga Fariseo kini wala nila itug-an, sa kahadlok nga tingali unyag palagputon sila gikan sa sinagoga. 43 Kay labi pa man ugod nilang gihigugma ang pagdalayeg gikan sa mga tawo kay sa pagdalayeg gikan sa Dios. 44 Ug si Jesus misinggit ug miingon, "Siya nga mosalig kanako magasalig dili kanako kondili kaniya nga mao ang nagpadala kanako. 45 Ug siya nga makakita kanako makakita kaniya nga mao ang nagpadala kanako. 46 Ingon nga kahayag mianhi ako sa kalibutan aron ang tanang mosalig kanako dili na magpabilin sa kangitngit. 47 Kon kinsa ang magapatalinghug sa akong mga sulti ug dili magatuman niini, ako dili magahukom kaniya; kay ako wala man moanhi aron sa paghukom sa kalibutan, kondili aron sa pagluwas sa kalibutan. 48 Ang magasalikway kanako ug dili modawat sa akong mga sulti, siya adunay maghuhukom. Ang pulong nga akong gikasulti mao unya ang magahukom kaniya sa kaulahian nga adlaw. 49 Kay ako wala magsulti sa kaugalingon kong pagbulot-an, hinonoa ang Amahan nga mao ang nagpadala kanako, siya gayud mao ang naghatag kanakog sugo kon unsa ang akong igaingon ug unsa ang akong igasulti. 50 Ug ako nahibalo nga ang kahulogan sa iyang sugo mao ang kinabuhing dayon. Busa, bisan unsay igasulti ko, ginasulti ko kini sumala sa gisugo kanako sa Amahan." (aiōn g166)

13 Ug sa wala pa ang fiesta sa Pasko, si Jesus nahibalo nga nahiaabut na ang takna sa iyang pagbiya niining kalibutana ug pag-acto sa Amahan. Ug sanglit nahigugma man siya sa mga iya nga ania sa kalibutan, sila iyang gihigugma hangtud sa katapusan. 2 Ug samtang nanihapon sila, sa diha nga ang pagbudhi kaniya gikapasulod na sa yawa diha sa kasingkasing ni Judas Iscariote, nga anak ni Simon, 3 si Jesus, sa nasayran niya nga ang tanang butang gikatugyan na sa Amahan ngadto sa iyang

mga kamot, ug nga diha siya sa Dios magagikan nganha siya sa Dios mopadulong, 4 mitindog siya gikan sa kan-anan, mihukas sa iyang mga sapot ug gibaksan niyang tualya ang iyang kaugalingon. 5 Ug naghuwad siyang tubig sa palanggana ug iyang gisugdan ang pagpanghugas sa mga tiil sa mga tinun-an ug sa pagpahid niini sa tualya nga iyang gibakus. 6 Ug miadto siya kang Simon Pedro; ug si Pedro miingon kaniya, "Ginoo, ikaw bay mohugas sa akong mga tiil?" 7 Si Jesus mitubag kaniya, "Sa karon dili pa ikaw makasabut niining akong gibuhat, apan unya ugaling makasabut ra ikaw." 8 Si Pedro miingon kaniya, "Dili ako pahugas kanimo sa akong mga tiil." Si Jesus mitubag kaniya, "Kon dili ka pahugas kanako, nan, wala ikaw ing bahin kanako." (aiōn g165) 9 Ug si Simon Pedro miingon kaniya, "Ginoo, dili lang ang mga tiil ko ra, kondili hasta ang akong mga kamot ug ang akong ulo!" 10 Si Jesus miingon kaniya, "Ang nakaligo na dili kinahanglan manghugas pa gawas sa iyang mga tiil, hinoon mahinlo na ang iyang tibuk nga lawas. Ug kamo mga mahinlo na, apan dili hinoon kamong tanan." 11 Kay siya nasayud man kinsa ang magabudhi kaniya; mao man gani nga miingon siya, "Dili tanan kamo mga mahinlo." 12 Ug sa nahugasan na niya ang ilang mga tiil ug nakasul-ob na siya sa iyang mga sapot ug nahibalik sa kan-anan, siya miingon kanila, "Nakasabut ba kamo sa akong gibuhat kaninyo? 13 Nagatawag kamo kanako nga Magtutudlo ug Ginoo; ug husto kamo kay mao man kana ako. 14 Ug kon ako nga inyong Ginoo ug Magtutudlo nanghugas man gani sa inyong mga tiil, nan, kamo usab kinahanglan mahinugasay sa inyong mga tiil, ang usa sa usa. 15 Kay usa ka panig-ingnan ang akong gihatag kaninyo, aron nga kamo usab kinahanglan magabuhat sama sa akong gibuhat kaninyo. 16 Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, ang ulipon dili labaw sa iyang agalon; ni ang sinugo labaw sa nagasugo kaniya. 17 Kon kamo mahibalo niining mga butanga, dalaygon kamo kon kini inyong buhaton. 18 Dili hinoon tanan kaninyo ang gipahinungdan ko niini; ako nakaila sa mga tawo nga akong gipili; ngani kini mahitabo aron matuman ang kasulatan nga nag-ingingon, 'Gitindakan ako sa tikod sa tawo nga nagkaon uban kanako. 19 Gipahibalo ko kini kaninyo karon, sa dili pa kini mahitabo, aron nga inigkahitabo na niini motoo kamo nga ako mao ang Cristo. 20 Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako

kaninyo, nga ang magadawat kang bisan kinsa nga akong igapadala magadawat kanako; ug ang modawat kanako magadawat kaniya nga mao ang nagpadala kanako." 21 Ug sa nakasulti na si Jesus niini, siya naguol diha sa espiritu, ug nagpanghimatuod siya nga nag-ingon, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga usa kaninyo magabudhi kanako." 22 Ug ang mga tinun-an nagtinan-away ang usa sa usa, nga walay katinoan kon kinsay iyang gipahinungdan niini. 23 Usa sa iyang mga tinun-an, siya nga hinigugma ni Jesus, nagpauraray sa dugnan ni Jesus. 24 Ug si Simon Pedro misinyas kaniya ug miingon kaniya, "Tug-ani ta kinsay iyang gipahinungdan." 25 Busa sa nagpauraray siya sa dugnan ni Jesus, siya nangutana kaniya, "Ginoo, kinsa man?" 26 Ug si Jesus mitubag, "Siya mao kadtong pagatunolan ko niining pan tapus ikatuslob ko kini sa panaksan." Ug sa gikatuslob na niya ang pan, kini iyang gitunol kang Judas nga anak ni Simon Iscariote. 27 Sa pagkadawat ni Judas sa pan, siya gisudlan ni Satanas. Ug si Jesus miingon kaniya, "Ang imong pagabuhaton, buhata sa madali." 28 Sa mga nanambong sa kan-anan walay bisan usa nga nahibalo nganong iyang gisulti kini kaniya. 29 Dihay nanaghunahuna nga tungod kay si Judas mao man ang magtitipig sa panudlanan sa kuwarta, si Jesus nag-ingon kaniya, "Pagpalit sa atong kinahanglanon alang sa fiesta"; o, nga pahatagan kaniya ang mga kabus. 30 Ug sa pagkadawat ni Judas sa pan, siya migula dihadhiha. Ug kadto gabii. 31 Ug sa paghigula na si Judas, si Jesus miingon, "Karon gikapasidunggan na ang Anak sa Tawo ug diha kaniya gikapasidunggan ang Dios. 32 Kon ang Dios pagapasidungan diha kaniya, ang Dios magapasidungog usab kaniya diha sa iyang kaugalingon, ug magapasidungog kaniya dihadhiha. 33 Mga anak, ako ania uban pa kaninyo sulod sa hamubong panahon. Kamo mangita kanako; ug sama sa akong pag-ingon sa mga Judio, ako magaingon usab kaninyo karon, `Asa ako padulong, niini dili kamo makaadto.' 34 Ako magahatag kaninyog bag-ong sugo, nga kinahanglan maghigugmaay kamo ang usa sa usa maingon nga ako nahigugma kaninyo, kinahanglan maghigugmaay usab kamo ang usa sa usa. 35 "Ang tanang tawo makaila nga kamo nga tinun-an ko pinaagi niini, kon kamo maghigugmaay ang usa sa usa." 36 Si Simon Pedro miingon kaniya, "Ginoo, asa man ikaw paingon?" Si Jesus mitubag kaniya, "Asa ako paingon dili pa ikaw makasunod

kanako karon; apan makasunod ka ra unya." 37 Si Pedro miingon kaniya, "Ginoo, nganong dili man ako makasunod kanimo karon? Ihalad ko ang akong kinabuhi sa pagpakamatay alang kanimo." 38 Ug si Jesus mitubag kaniya, "Ihalad mo ba diay ang imong kinabuhi sa pagpakamatay alang kanako? Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kanimo, nga ang manok dili motogaok hangtud ikalimod mo ako sa makatulo.

14 "Kinahanglan dili magkaguol ang inyong kasingkasing. Sumalig kamo sa Dios, ug sumalig usab kamo kanako. 2 Sa balay sa akong Amahan anaay daghang puy-anan; kon dili pa, moingon ba unta ako kaninyo nga moadto ako aron sa pag-andam ug luna lang kaninyo? 3 Ug sa mahiadto na ako ug makaandam na akog luna alang kaninyo, moanhi ako pag-usab ug pagadawaton ko kamo nganhi uban kanako, aron nga diin gani ako atua usab kamo. 4 Ug kamo nakatultol na sa dalan sa akong pagaadtoan." 5 Si Tomas miingon kaniya, "Ginoo, wala kami mahibalo kon asa ikaw paingon; busa, unsaon man namo sa pagkatultol sa dalan?" 6 Si Jesus mitubag kaniya, "Ako mao ang dalan, ug ang kamatuoran, ug ang kinabuhi; walay bisan kinsa nga makaadto sa Amahan, gawas kon pinaagi kanako. 7 Kon nakaila pa kamo kanako, makaila usab unta kamo sa akong Amahan. Sukad karon nakaila na kamo kaniya ug nakakita na kaniya." 8 Ug si Felipe miingon kaniya, "Ginoo, ipakita kanamo ang Amahan, ug igo na kana kanamo." 9 Si Jesus mitubag kaniya, "Kadugay ko nang pagkig-uban kaninyo, ug wala ka pa diay makaila kanako, Felipe? Ang nakakita kanako nakakita sa Amahan. Naunsa bang miingon man ikaw, `Ipakita kanamo ang Amahan?'" 10 Wala ka ba diay magtoo nga ako anaa sa Amahan ug nga ang Amahan ania kanako? Ang mga pulong nga akong gisulti kaninyo, wala ko isulti kini sa kinaugalingon kong pagbulot-an; hinonoa ang Amahan nga nagapuyo sa sulod nako, siya mao ang nagahimo sa iyang mga buhat. 11 Toohi ako ninyo nga ako anaa sa Amahan ug nga ang Amahan ania kanako; o, kon dili man, toohi, ako ninyo tungod sa moong mga buhat. 12 "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga ang mosalig kanako magahimo usab sa mga buhat nga akong ginabuhay; ug labi pa gani ka dagkung mga buhat kay niini ang iyang pagabuhaton, kay moadto man ako sa Amahan. 13 Ug bisan unsay inyong

pangayoon pinaagi sa akong ngalan, pagabuhaton ko kini, aron ang Amahan kapasidunggan diha sa Anak. **14** Kon pinaagi sa akong ngalan mangayo kamog bisan unsa, kini akong pagabuhaton. **15** "Kon nahigugma kamo kanako, inyong pagatumanon ang akong mga sugo. **16** Ug ako mangamuyo sa Amahan, ug kamo iyang pagahatagan ug laing Manlalaban nga magapakig-uban kaninyo hangtud sa kahangturan, (aiōn g165) **17** nga mao anag Espiritu sa kamatuoran, kang kinsa ang kalibutan dili makadawat tungod kay ang kalibutan dili man makakita kaniya ni makaila kaniya. Apan kamo nakaila na kaniya, kay siya nagapuyo man uban kaninyo, ug maanha siya sa sulod ninyo. **18** "Dili ko kamo pagabiyaan na daw mga ilo; ako mobalik ra kaninyo. **19** Hamubo na lang ang panahon, ug unya ang kalibutan dili na makakita kanako, apan kamo makakita ra unya kanako. Tungod kay ako buhi, kamo usab mabuhi. **20** Niadto unyang adlaw inyong masuta nga ako anaa sa akong Amahan, ug nga kamo ania kanako, ug nga ako anaa kaninyo. **21** Ang nagabaton sa akong mga sugo ug nagatuman niini, kini siya mao ang nahigugma kanako; ug ang nahigugma kanako pagahigugmaon sa akong Amahan, ug ako mahigugma kaniya ug magapadayag sa akong kaugalingon ngadto kaniya." **22** Si Judas (dili ang Iscariote) miingon kaniya, "Ginoo, naunsa ba nga anhi ka man kanamo magpadayag sa imong kaugalingon, ug dili hinoon ngadto sa kalibutan?" **23** Si Jesus mitubag kaniya, "Kon kinsa ang nahigugma kanako, iyang pagabantayan ang akong pulong, ug ang akong Amahan mahigugma kaniya, ug moanha kami kaniya ug anha kamo mopuyo diha kaniya. **24** Ang wala mahigugma kanako dili magabantay sa akong mga pulong; ug ang pulong nga inyong nadungog dili akong kaugalingon, kondili iya sa Amahan nga mao ang nagpadala kanako. **25** "Kining mga butanga gisulti ko kaninyo samtang ania pa ako uban kaninyo. **26** Apan ang Manlalaban, ang Espiritu Santo, nga sa akong ngalan igapadala sa Amahan, siya mao ang magatudlo kaninyo sa tanang butang, ug magapahinumdom kaninyo sa tanan nga akong gikasulti kaninyo. **27** Kaninyo ibilin ko ang kalinaw; kaninyo ihatag ko ang akong kalinaw. Hatagan ko kamo niini dili sama sa hinatagan sa kalibutan. Kinahanglan dili magkaguol ang inyong kasingkasing, ni magtalaw. **28** Nakadungog kamo kanako nga nag-ingon kaninyo, 'Ako moadto, apan mobalik ra ako kaninyo.' Kon kamo nahigugma pa

kanako, igakalipay unta ninyo nga ako moadto sa Amahan, kay ang Amahan labaw pa man kanako. **29** Ug karon gisultihan ko kamo sa wala pa kini mahitabo, aron nga kon kini mahitabo na, managapanoo kamo. **30** Dili na ako magdaghan pa ug sulti kaninyo, kay moabut na ang punoan niining kalibutana. Siya wala hinooy labut kanako, **31** apan magabuhat ako sumala sa gisugo kanako sa Amahan, aron masayud ang kalibutan nga ako nahigugma sa Amahan. Panindog kamo, manglakaw na kita.

15 "Ako mao ang tinuod nga tanum nga parsas, ug ang akong Amahan mao ang tig-alima. **2** Ang tanan kong sanga nga dili mamunga, kini iyang pamulton; ug ang tanang sanga nga mamunga, kini iyang pagahinloan aron mamungag labi pang daghan. **3** Kamo nangahinlo na tungod sa pulong nga akong gisulti kaninyo. **4** Pabilin kamo kanako, ug pabilin ako kaninyo. Maingon nga ang sanga sa iya rang kaugalingon dili makabunga, gawas kon magapabilin kini sa tanum, sa ingon usab kamo dili makapamunga gawas kon magpabilini kamo kanako. **5** Ako mao ang tanum nga parras, kamo mao ang mga sanga. Ang magapabilin kanako, kang kinsa magapabilin ako, mao siya ang magapamungag daghan, kay gawas kanako wala gayud kamoy arang mahimo. **6** Ang tawo nga dili magapabilin kanako, igasalibay siya sama sa sanga ug malaya; ug ang mga sanga pamuniton ug igaitsa ngadto sa kalayo ug mangasunog sila. **7** Kon kamo pabilin kanako, ug ang akong mga sulti pabilin kaninyo, pangayo kamog bisan unsa nga inyong gusto, ug kini pagabuhaton alang kaninyo. **8** Ang akong Amahan mapasidunggan sa diha nga mamunga kamog daghan, ug nga sa ingon pagahimatud-an nga kamo akong mga tinunan. **9** Sama sa paghigugma kanako sa Amahan, ako sa ingon nahigugma kaninyo; pabilin kamo diha sa akong gugma. **10** Kon tumanon ninyo ang akong sugo, magapabilin kamo sa akong gugma, maingon nga gituman ko ang mga sugo sa akong Amahan ug nagapabilin ako diha sa iyang gugma. **11** Kining mga butanga gisulti ko kaninyo, aron ang akong kalipay magapabilin diha kaninyo, ug ang inyong kalipay mamahingpit. **12** "Mao kini ang akong sugo, nga kinahanglan maghigugmaay kamo ang usa sa usa sama sa akong paghigugma kaninyo. **13** Walay bisan kinsa nga may gugma nga labaw pa niini, nga ang usa ka tawo magahalad sa iyang kinabuhi

sa pagpakamatay alang sa iyang mga higala. 14 Kamo mga higala nako kon magatuman kamo sa akong isugo kaninyo. 15 Dili ko na kamo nganlan nga mga ulipon, kay ang ulipon dili masayud sa ginabuhat sa iyang agalon. Apan ginganlan ko kamo nga mga higala, kay ang tanan nga nadungog ko gikan sa akong Amahan, kini gipahibalo ko man kaninyo. 16 Kamo wala magpili kanako, hinonoa ako mao ang nagpili kaninyo ug nagtudlo kaninyo aron managpanglakaw kamo ug managpamunga, ug magalungtad ang inyong bunga; aron nga pinaagi sa akong ngalan igahatag kaninyo sa Amahan ang bisan unsang butang nga inyong pangayoon kaniya. 17 Ang akong sugo kaninyo mao kini, nga kinahanglan maghigugmaay kamo ang usa sa usa. 18 "Kon ang kalibutan nagadumot man kaninyo, hibalo nga kini nagdumot na kanako sa wala pa kini magdumot kaninyo. 19 Kon kamo iya pa sa kalibutan, higugmaon sa kalibutan ang mga iya. Apan kay kamo dili man iya sa kalibutan, hinonoa gipili ko kamo gikan sa kalibutan, ang kalibutan nagadumot kaninyo. 20 Hinumdumi ang pulong nga akong giingon kaninyo, `Ang ulipon dili labaw sa iyang agalon. Kon ako ilang gilutos, kamo usab ilang pagalutuson; kon ang akong pulong ilang gibantayan, ang inyo ila usab nga pagabantayan. 21 Apan kining tanan ilang buhaton kaninyo tungod sa akong ngalan, kay sila wala man makaila kaniya nga mao ang nagpadala kanako. 22 Kon wala pa ako mahianhi ug wala pa makasulti kanila, wala unta silay sala; apan karon wala silay ikapangulipas sa ilang sala. 23 Ang nagadumot kanako nagadumot sa akong Amahan usab. 24 Kon wala pa nako mahimo diha kanila ang mga buhat nga walay laing nakabuhat, wala unta silay sala; apan karon sila nakakita ug ilang gidumtan ako ug ang akong Amahan. 25 Apan kini nahitabo aron matuman ang pulong nga nahisulat sa ilang kasugoan nga nagaingon, `Kanako nanagdumot sila nga walay naingnan. 26 Apan inig-abut unya sa Manlalaban, ang akong igapadala kaninyo gikan sa Amahan, ang Espiritu sa kamatuoran nga magagikan sa Amahan, kini siya mao ang magahimog panghimatuod mahitungod kanako. 27 Ug kamo usab magahimog panghimatuod, kay kamo nagpakig-uban man kanako sukad sa sinugdan.

16 "Gisulti ko kining tanan kaninyo aron dili kamo makakaplag ug kahigayonan sa pagkahulog

gikan sa pagtoo. 2 Kamo ilang palagputon gawas sa mga sinagoga; sa pagkatinuod, ang panahon moabut na nga ang magapatay kaninyo magadahum nga nagahimo siyag masimbahong pag-alagad sa Dios. 3 Ug kini ilang pagabuhaton tungod kay wala man sila makaila sa Amahan, ni kanako. 4 Apan gisulti ko kining mga butanga kaninyo aron nga kon moabut na ang ilang takna, inyong mahinumduman nga gikasuginlan ko na kamo mahitungod niini. 5 Apan karon moadto na ako sa nagpadala kanako; ngani wala kaninyoy nangutana kanako, `Asa man ikaw paingon?' 6 Apan tungod sa akong pagsugilon kaninyo niining mga butanga, ang inyong mga kasingkasing natugob sa kasubo. 7 Ngani suginlan ko kamo sa tinuod, nga maayo alang kaninyo nga mopahawa ako, kay kon dili ako mopahawa ang Manlalaban dili moanha kaninyo; apan kon mopahawa ako, siya akong ipadala kaninyo. 8 Ug inig-abut na niya, iyang pailhon ang kalibutan mahitungod sa sala ug sa pagkamatarung ug sa hukom; 9 mahitungod sa sala, kay sila wala man mosalig kanako; 10 mahitungod sa pagkamatarung, kay ako moadto man sa Amahan ug dili na kamo makakita kanako; 11 ug mahitungod sa hukom, kay ang punoan niining kalibutan gihukman na man. 12 "Daghan pa akog igsusulti kaninyo, apan dili pa kamo makadaug sa pagdala niini karon. 13 Inig-abut sa Espiritu sa kamatuoran, kini siya mao ang magatultol kaninyo ngadto sa tibuok nga kamatuoran; kay siya dili magasulti sa iyang kinaugalingong pagbulot-an, hinonoa ang iyang madungog mao ang iyang igasulti ug ang mga butang nga umalabut iyang igatug-an kaninyo. 14 Siya magapasidungog kanako, kay siya magakuha man sa mga butang nga ania kanako ug iyang igasugilon kini kaninyo. 15 Ang tanan nga ginahuptan sa Amahan, kini ako; mao man gani nga giingon ko nga siya magakuha sa mga butang nga ania kanako ug iyang igasugilon kini kaninyo. 16 "Sulod sa hamubong panahon, dili na kamo makakita kanako; ug unya tapus sa hamubong panahon, makakita kamo kanako." 17 Tungod niini, ang pipila sa iyang mga tinun-an nanag-ingon ang usa sa usa, "Unsa ba kining iyang giingon kanato, `Sulod sa hamubong panahon, dili na kamo makakita kanako; ug unya tapus sa hamubong panahon, nakakita kamo kanako'; ug, `kay ako moadto man sa Amahan?'" 18 Ug sila miingon, "Unsa man kahay iyang ipasabut nianang `hamubong panahon'? Wala kita makasabut niining iyang gisulti." 19 Ug si Jesus nakaila nga sila

buot mangutana kaniya, busa siya miingon kanila, "Mao ba kini ang inyong gipangutana sa usag usa, unsay gipasabot ko sa akong pag-ingon, "Sulod sa hamubong panahon, dili na kamo makakita kanako; ug unya tapus sa hanubong panahon, makakita kamo kanako"? 20 Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga kamo managpanghilak ug managminatay, apan ang kalibutan magakalipay; kamo masinakit apan ang inyong kasakit mamahimong kalipay. 21 Inigbati sa usa ka babaye, siya magaantus sa kasakit kay nahiaabut na man ang iyang takna; apan sa diha nga kahimugsoan na siya sa bata, dili na siya mahinumdom sa kasakit tungod sa kalipay nga nahimugso sa kalibutan ang usa ka bata. 22 Sa ingon niana usab, may kasakit kamo karon, apan makigkita ra ako kaninyo pag-usab, ug unya ang inyong mga kasingkasing managkalipay, ug wala unyay bisan kinsa nga magakuha sa inyong kalipay gikan kaninyo. 23 Ug niadtong adlaw wala na kamoy ipangutana pa kanako. Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga kon mangayo kamog bisan unsa gikan sa Amahan, kini igahatag niya kaninyo pinaagi sa akong ngalan. 24 Sukad wala pa kamoy napangayo pinaagi sa akong ngalan; pangayo kamo ug magadawat kamo aron mamahingpit ang inyong kalipay. 25 "Kining mga butanga gisulti ko kaninyo pinaagig mga samingay; apan moabut ra ang takna nga ako dili na magasulti kaninyo pinaagi pa ug mga samingay, kondili magasulti ako kaninyo sa yano gayud mahitungod sa Amahan. 26 Niadtong adlaw kamo managpangayo pinaagi sa akong ngalan; ug dili ako mag-ingon kaninyo nga ako magaampo sa Amahan alang kaninyo, 27 kay ang Amahan gayud nahigugma kaninyo kay kamo nahigugma man kanako ug nagatoo nga ako gikan sa Amahan. 28 Ako gikan sa Amahan ug ako mianhi sa kalibutan; usab, ako mobiya sa kalibutan ug moadto sa Amahan." 29 Ang iyang mga tinun-an miingon kaniya, "Ah, karon nagasulti na ikaw sa yano gayud ug dili na pinaagig samingay! 30 Ug nasayud na kami karon nga ikaw nahibalo diay sa tanang mga butang, ug nga ikaw dili na kinahanglan nga pangutan-on pa ni bisan kinsa. Tungod niini kami nagatoo nga ikaw gikan sa Dios." 31 Si Jesus mitubag kanila, "Nagatoo na ba diay kamo karon? 32 Tan-awa, moabut ra ang takna, ug ania kini miabut na, nga kamo patibulaagon, ang tagsatagsa kaninyo ngadto sa iyang kaugalingong puloy-anan, ug biyaan ninyo

ako nga mag-inusara; apan dili ako magainusara kay ang Amahan ania man uban kanako. 33 Gisulti ko kini kaninyo aron nga dinhi kanako makabaton kamog kalinaw. Dinhi sa kalibutan aduna kamoy kagul-anan; apan sumalig kamo, gidaug ko na ang kalibutan."

17 Ug sa nakapamulong na si Jesus niining mga sultiha, giyahat niya ang iyang mga mata ngadto sa langit ug miingon siya, "Amahan, ang takna nahiaabut na; pasidunggi ang imong Anak aron aang Anak makapasidungog kanimo, 2 sanglit gihatagan mo man siyag kagahum ibabaw sa tanang katawhan aron sa paghatag ug kinabuhing dayon ngadto sa tanan nga imong gikatugyan kaniya. (aiōnios g166) 3 Ug ang kinabuhing dayon mao kini, ang ilang pagpakaila kanimo nga mao ang bugtong tinuod nga Dios, ug kang Jesu-Cristo nga imong pinadala. (aiōnios g166) 4 Dinhi sa yuta gipasidunggan ang buhat nga imong gitugyan kanako ko ikaw sanglit natuman ko man aron akong pagabuhataon. 5 Ug karon, Amahan, pasidunggi ako diha uban gayud kanimo nianang kadungganan nga gihuptan ko kaniadto uban kanimo sa wala pa ang kalibutan. 6 "Gipadayag ko ang imong ngalan ngadto sa mga tawo nga kanako imong gitugyan gikan sa kalibutan. Kini sila mga imo, apan gitugyan mo sila kanako, ug ilang gibantayan ang imong pulong. 7 Karon nahibalo sila nga ang tanan nga imong gihatag kanako nagagikan kanimo; 8 kay gihatagan ko man sila sa mga sulti nga imong gihatag kanako, ug ilang gidawat kini ug nahibalo sila sa pagkatinuod nga ako gikan kanimo; ug sila nagatoo nga ikaw mao ang nagpadala kanako. 9 Ako nangamuyo alang kanila; wala ako mangamuyo alang sa kalibutan, kondili hinoon alang kanila nga imong gikatugyan kanako, kay sila mga imo man. 10 Ang tanan nga mga ako, imo; ug ang mga imo, ako; ug diha kanila napasidunggan ako. 11 Ug karon dili na ako dinhi sa kalibutan, apan kini sila ania sa kalibutan, ug ako moanha na kanimo. Amahan nga balaan, bantayi sila pinaagi sa imong ngalan nga gihatag mo kanako, aron sila ma-usa maingon nga kita usa. 12 Samtang uban pa ako kanila, gibantayan ko sila pinaagi sa imong ngalan nga gihatag mo kanako; ug gibantayan ko sila ug wala kanilay nalaglag gawas sa tawo nga pagalaglagon, aron matuman ang kasulatan. 13 Apan karon moanha na ako kanimo, ug kining mga butanga gisulti ko dinhi sa kalibutan aron makabaton sila sa akong kalipay nga matuman diha kanila. 14 Gihatag

ko kanila ang imong pulong; ug sila gidumtan sa kalibutan kay dili man sila iya sa kalibutan, maingon nga ako dili iya sa kalibutan. 15 Dili ako mangamuyo nga kuhaon mo sila gikan sa kalibutan, kondili hinoon nga imo unta silang ilikay gikan niadtong dautan. 16 Sila dili iya sa kalibutan, maingon nga ako dili iya sa kalibutan. 17 Balaana sila pinaagi sa kamatuoran; ang imong pulong mao ang kamatuoran. 18 Maingon nga gipadala mo ako sa kalibutan, maingon man usab gipadala ko sila sa kalibutan. 19 Ug tungod kanila nagdidikar ako sa akong kaugalingon aron sila usab tinuod nga madidikar. 20 "Ug nangamuyo ako dili lamang alang kanila ra, kondili alang usab sa mga mosalig kanako pinaagi sa ilang pulong, 21 aron silang tanan ma-usa; maingon nga ikaw, Amahan, ania kanako ug ako anaa kanimo, aron sila usab maania kanato, aron ang kalibutan motoo nga ikaw mao ang nagpadala kanako. 22 Ug gihatagan ko sila sa kadungganan nga imong gihatag kanako aron sila ma-usa, maingon nga kita usa. 23 ako anaa kanila ug ikaw ania kanako, aron sila mamahingpit nga usa, aron ang kalibutan moila nga ikaw mao ang nagpadala kanako ug nahigugma kanila maingon nga ikaw nahigugma kanako. 24 Amahan, buot ko unta nga asa gani ako atua usab uban kanako sila nga imong gitugyan kanako, aron makatan-aw sila sa akong kadungganan nga imong gihatag kanako tungod kay nahigugma man ikaw kanako bisan sa wala pa ang pagkatukod sa kalibutan. 25 O Amahan nga matarung, ang kalibutan wala makaila kanimo, apan ako nakaila kanimo; ug kini sila nakaila nga ikaw mao ang nagpadala kanako. 26 Ug ang imong ngalan akong gipaila kanila, ug kini igapaila ko pa kanila aron ang gugma nga imong ginahuptan sa imong paghigugma kanako maanaa kanila, ug ako maanaa kanila."

18 Ug sa nakapamulong na si Jesus niining sultiha, siya miadto uban sa iyang mga tinun-an tabok sa walog ka Kidron, diin didtoy usa ka tanaman, ug niini misulod siya ug ang iyang mga tinun-an. 2 Ug si Judas, nga mao ang nagbudhi kaniya, nakatultol usab sa maong dapit kay sa makadaghan si Jesus adto man makigtigum uban sa iyang mga tinun-an. 3 Unya sa nakadala na si Judas ug usa ka panon nga mga sundalo ug pipila ka mga polis gikan sa mga sacerdote nga punoan ug sa mga Fariseo, sila miadto didto nga sangkap sa mga parol ug mga sulo

ug mga hinagiban. 4 Ug si Jesus, nga nahibalo na sa tanang mahitabo kaniya, misugat ug miingon kanila, "Kinsay inyong gipangita?" 5 Sila mitubag kaniya, "Si Jesus nga taga-Nazaret." Si Jesus miingon kanila, "Mao ako." Si Judas, nga mao ang nagbudhi kaniya, nagtindog uban kanila. 6 Sa pag-ingon ni Jesus kanila, "Mao ako," sila misibug ug nangatumba sa yuta. 7 Miusab siya sa pagpangutana kanila, "Kinsa bay inyong gipangita?" Ug sila mitubag, "Si Jesus nga taga-Nazaret." 8 Si Jesus miingon kanila, "Giingnan ko na kamo nga mao ako; ug kon ako man ang inyong gipangita, nan, palakta kining mga tawhana." 9 Kini aron matuman ang pulong nga iyang gikasulti, "Sa mga gikatugyan mo kanako, wala ako kawad-i bisag usa." 10 Unya si Simon Pedro nga nagdalag espada, milanit niini ug iyang gitigbas ang ulipon sa labawng sacerdote, ug napalongan kini sa too niyang dalunggan. Ang ngalan sa ulipon mao si Malco. 11 Ug si Jesus miingon kang Pedro, "Luli sa sakob kanang imong espada. Dili ko ba diay imnon ang sulod sa kopa nga gihatag kanako sa Amahan?" 12 Ug si Jesus gidakop sa panon sa mga sundalo ug sa ilang kapitan ug sa mga polis sa mga Judio, ug ilang gigapos siya. 13 Ug ila unang gidala siya ngadto kang Anas, kay kini siya mao man ang ugangan ni Caifas nga mao ang labawng sacerdote niadtong tuiga. 14 Si Caifas mao gani kadto siya ang mihatag ug tambag ngadto sa mga Judio nga maoy maayo nga usa lamang ka tawo ang mamatay alang sa katawhan. 15 Ug si Simon Pedro minunot kang Jesus, maingon man ang lain pang usa ka tinun-an. Sanglit kining tinun-ana nailhan man sa labawng sacerdote, siya misulod uban kang Jesus ngadto sa hawanan sa tugkaran sa balay sa labawng sacerdote, 16 samtang si Pedro nagtindog didto sa gawas sa pultahan. Unya ang usang tinun-an nga kaila sa labawng sacerdote, miadto sa gawas ug misulti sa babaye nga maoy nagbantay sa pultahan, ug mipasulod kang Pedro. 17 Ug ang babaye nga maoy nagbantay sa pultahan miingon kang Pedro, "Dili ka ba usab usa sa mga tinun-an niining tawhana?" Siya mitubag, "Dili baya ako." 18 Ug ang mga ulipon ug ang mga polis nanaghaling ug kalayo sa uling kay matugnaw man ang panahon, ug sila nanagbarug ug nanagdangdang sa ilang kaugalingon. Ug si Pedro usab uban kanila, nagtindog ug nagdangdang sa iyang kaugalingon. 19 Ug si Jesus gipangutana sa labawng sacerdote mahitungod sa iyang mga tinun-an ug sa iyang

gipanudlo. 20 Si Jesus mitubag kaniya, "Nagsulti ako nga walay lipodlipod ngadto sa kalibutan; sa kanunay nagpanudlo ako sa sulod sa mga sinagoga ug sa templo diin adto magtiguman ang tanang mga Judio; wala akoy gikasulti sa tago. 21 Nganong mangutana pa man ikaw kanako? Pangutan-a lang ang nanagpakadungog kanako, kon unsa ang akong gisulti kanila; sila nahibalo kon unsay akong gisulti." 22 Ug sa pag-ingon niya niini, usa sa mga polis nga nagtindog sa duol misagpa kang Jesus ug miingon kaniya, "Mao ba kanay tinubagan mo sa labawng sacerdote?" 23 Si Jesus mitubag kaniya, "Kon dautan man ang akong gisulti, ipakita ang pagkadautan; apan kon maayo ang akong gisulti, nganong sagpaon mo man ako?" 24 Busa gipagapos siya ni Anas ug gipadala kang Caifas, ang labawng sacerdote. 25 Ug si Simon Pedro nagtindog ug nagdangdang sa iyang kaugalingon. Ug sila nangutana kaniya, "Dili ka ba usab usa sa iyang mga tinun-an?" Kini gilimod niya ug miingon. "Dili ako." 26 Usa sa mga ulipon sa labawng sacerdote, nga ang paryente niini gipalongan gani ni Pedro sa dalunggan, nangutana kaniya, "Dili ba ikaw kadto ang akong nakita didto sa tanaman uban kaniya?" 27 Kini gilimod na usab ni Pedro, ug dihadiha mitogaok ang manok. 28 Unya ilang gidala si Jesus gikan sa balay ni Caifas ngadto sa palasyo sa gobernador. Sayo kadto sa kabuntagon; ug sila wala mosulod sa palasyo aron dili sila kahugawan, nga tungod niana makakaon ra sila sa panihapon sa Pasko. 29 Busa si Pilato migula ngadto kanila ug miingon, "Unsa ba ang sumbong nga inyong ipasaka batok niining tawhana?" 30 Kaniya mitubag sila nga nanag-ingon, "Kon kining tawhana dili pa mamumuhat ug dautan, wala unta namo siya itugyan kanimo." 31 Ug si Pilato miingon kanila, "Kuhaa ninyo siya ug kamoy maghukom kaniya pinasubay sa inyong balaod." Ang mga Judio miingon kaniya, "Wala itugot kanamo sa balaod ang pagpapatay tawo." 32 Kini aron matuman ang pulong nga gisulti ni Jesus sa iyang pagpasabut mahitungod sa paagi sa kamatayon nga iyang pagakamatayan. 33 Busa si Pilato misulod pag-usab sa palasyo ug iyang gitawag si Jesus ug miingon kaniya, "Ikaw ba ang Hari sa mga Judio?" 34 Si Jesus mitubag kaniya, "Imo ra ba gayud kining pagkasultiha, o may nagtug-an ba kanimo niini mahitungod kanako?" 35 Si Pilato mitubag, "Judio ba ugod ako? Ang imong kaugalingong nasud ug ang mga sacerdote nga

punoan mao ang nagtugyan kanimo nganhi kanako. Kay unsa bay imong nabuhat?" 36 Si Jesus mitubag, "Ang akong pagkahari dili iya niining kalibutana. Kon ang akong pagkahari iya pa niining kalibutana, nan, moaway unta ang akong mga alagad aron dili ako ikatugyan ngadto sa mga Judio. Apan ang akong pagkahari dili gikan niining kalibutana." 37 Ug si Pilato miingon kaniya, "Hari ka ba diay?" Si Jesus mitubag kaniya, "Sumala sa giingon mo, ako hari. Ug alang niini ako nagpakatawo, ug alang niini mianhi ako sa kalibutan aron magapanghimatuod ako sa kamatuoran. Ang tanan sila nga iya sa kamatuoran nagapatalinghug sa akong tingog." 38 Si Pilato nangutana kaniya, "Kay unsa bay kamatuoran?" 39 Apan aduna man kamoy batasan nga sa matag-Pasko kinahanglan akong buhian alang kaninyo ang usa ka buok binilanggo, buot ba kamo nga buhian ko kaninyo ang Hari sa mga Judio?" 40 Us sila misinggit pag-usab, "Dili kanang tawhana, kondili si Barrabas!" Ug kini si Barrabas usa ka tulisan.

19 Busa gikuha ni Pilato si Jesus ug iyang gipalatego. 2 Ug ang mga sundalo nanaglukong ug mga sampinit, ug kini ilang gipahaum sa iyang ulo, ug siya ilang gisul-oban ug kupo nga mapula. 3 Ug kaniya miduol sila nga nanag-ingon, "Mabuhi ang Hari sa mga Judio!" ug unya ilang gipanagsagpa siya. 4 Ug si Pilato migula na usab ug miingon kanila, "Tan-awa, ania gidala ko siya kaninyo sa gawas aron mahibalo kamo nga wala akoy nakitang ikasumbong batok kaniya." 5 Ug si Jesus migula nga sinul-oban sa purongpurong nga mga sampinit ug sa kupo nga mapula. Ug si Pilato miingon kanila, "Tan-awa, ania ra ang tawo!" 6 Sa pagkakita kaniya sa mga sacerdote nga punoan ug sa mga polis, sila misinggit nga nanag-ingon, "Ilansang mo siya sa krus! Ilansang mo siya sa krus!" Si Pilato miingon kanila, "Kuhaa ninyo siya ug kamoy maglansang kaniya sa krus, kay wala akoy nakitang ikasumbong batok kaniya." 7 Ang mga Judio mitubag kaniya, "Kami adunay balaod, ug sumala niining maong balaod kini siya kinahanglan pagapatyon kay siya nagpaka-Anak sa Dios." 8 Sa pagkadungog ni Pilato niining sultiha, siya misamot sa pagkahadlok. 9 Ug siya misulod pag-usab sa palasyo ug miingon kang Jesus, "Tagadiin ba ikaw?" Apan si Jesus wala motubag kaniya. 10 Busa si Pilato miingon kaniya, "Dili ka motingog kanako? Wala ka ba mahibalo nga may gahum ako sa pagbuhi kanimo

ug may gahum ako sa paglansang kanimo sa krus?" aron matuman ang kasulatan nga nagaingon: Ilang gibahinbahin ang akong mga bisti alang sa ilang kaugalingon, ug ang akong sinina ilang giripahan." 25 Ug mao kini ang gibuhat sa mga sundalo. Apan sa duol sa krus ni Jesus nanagtindog ang iyang inahan, ug ang babayeng igsoon sa iyang inahan, ug si Maria nga asawa ni Clopas, ug si Maria Magdalena. 26 Ug sa pagkakita ni Jesus sa iyang inahan ug sa tinun-an nga iyang hinigugma nga nanagtindog sa duol, siya miingon sa iyang inahan, "Babaye, tan-awa ang imong anak!" 27 Unya miingon siya sa tinun-an, "Tan-awa ang imong inahan!" Ug sukad niadtong taknaa gidawat siya sa tinun-an ngadto sa iyang kaugalingong puloy-anan. 28 Tapus niini, sa nahibaluan ni Jesus nga ang tanan nahingpit na, siya miingon (sa pagtuman sa kasulatan), "Gihaw ako." 29 Ug sa duol dihay usa ka panaksan nga puno sa suka, ug ilang gibutang sa isopo ang usa ka espongha nga natuhop sa suka ug kini ilang gitunol sa iyang baba. 30 Sa nakainom na si Jesus sa suka, siya miingon, "Tapus na." Ug siya, dinuko ang ulo, mitugyan sa iyang espiritu. 31 Ug kay kadto adlaw man sa Pangandam, ug aron ang mga lawas dili magpabilin sa krus sa adlaw nga igpapahulay (kay kadto adlaw nga igpapahulay daku man nga adlaw), gihangyo sa mga Judio kang Pilato nga balibalian ang mga bitiis sa mga tawong himalatyon ug ipakuha ang ilang mga lawas. 32 Busa nangadto ang mga sundalo ug ilang gibalibali ang mga bitiis sa nahauna ug sa ikaduha nga gipanaglansang sa krus uban kaniya. 33 Apan sa diha na sila kang Jesus, ug ilang nakita nga siya patay na, wala na lang nila balia ang iyang mga bitiis. 34 Apan usa sa mga sundalo midughang ug bangkaw sa iyang kilid, ug gilayon dihay miagay nga dugo ug tubig. 35 Ug siya nga nakakita niini nagahimog panghimatuod ang iyang panghimatuod tinuod, ug siya nahibalo nga siya nagasugilon sa tinuod aron kamo usab managpanoo. 36 Kay kining mga butanga nahitabo aron matuman ang kasulatan nga nagaingon, "Walay bukog niya nga mabali." 37 Ug usab ang laing bahin sa kasulatan nagaingon, "Ilang pagatan-awon siya nga ilang gidughang." 38 Tapus niini si Jose nga taga Arimatea, ang tinun-an ni Jesus, apan sa tago lamang tungod sa kahadlok niya sa mga Judio, mihangyo kang Pilato nga iyang kuhaon ang lawas ni Jesus; ug siya gitugotan ni Pilato. Busa miadto siya ug gikuha niya ang iyang lawas. 39 Ug usab si Nicodemo, siya

nga kaniadto mao gani ang nakigkita kang Jesus sa takna sa kagabhion, miadto nga nagdalag mga kaliman ka kilo nga sinakot nga mirra ug aloe. 40 Ug ilang gikuha ang lawas ni Jesus ug gibugkosan kinig mga panapton nga lino lakip ang mga pahumot, sumala sa batasan sa mga Judio sa paglubong. 41 Ug sa dapit diin didto siya ilansang sa krus, diha ang usa ka tanaman, ug sa tanaman diha ang usa ka bag-ong lubnganan nga wala pa gayud kalubngi. 42 Ug tungod kay adlaw man kadto sa Pangandam sa mga Judio, ug ang lubnganan haduol ra man, ilang gipahiluna si Jesus didto.

20 Ug sa nahaunang adlaw sa semana, si Maria Magdalena miadto sa lubnganan sayo sa kaadlawon samtang mangitngit pa, ug iyang nakita nga ang bato nakuha na gikan sa lubnganan. 2 Busa midalagan siya ug miadto kang Simon Pedro ug sa usang tinun-an nga hinigugma ni Jesus, ug miingon kanila, "Ang Ginoo ilang gikuha gikan sa lubnganan, ug wala kami masayud kon diin siya nila ibutang." 3 Busa si Pedro migula uban sa usang tinun-an ug nangadto sila sa lubnganan. 4 Ang duha nanagdalagan, apan si Pedro hing-unhan sa usang tinun-an, ug kini siya unang nahabut sa lubnganan. 5 Ug sa pagtikubo niya aron sa paglili, iyang nakita ang mga panaptong lino nga nahimutang didto, apan wala hinoon siya mosulod. 6 Unya miabut si Simon Pedro nga nagsunod kaniya, ug siya misulod sa lubnganan. Ug iyang nakita ang mga panaptong lino nga nahimutang didto, 7 ug ang panyo nga giputos sa iyang ulo wala mahiuban sa mga panaptong lino, hinonoa naglain kini nga linukot sa usa ka dapit. 8 Ug ang usang tinun-an, ang nahaunang abut sa lubnganan, misulod usab ug nakakita ug mitoo; 9 kay sila ugod wala pa man gihapon makasabut sa kasulatan, nga kinahanglan mabanhaw siya gikan sa mga patay. 10 Unya ang mga tinun-an namauli sa ilang mga puloy-anan. 11 Apan sa gowa sa lubnganan, si Maria nagtindog nga naghilak, ug samtang naghilak siya, mitikubo siya aron sa paglili sa lubnganan. 12 Ug didto iyang nakita ang duha ka mga manolunda nga nanagsapot ug maputi, nanaglingkod sa dapit nga nahimutangan sa lawas ni Jesus, ang usa diha sa ulohan ug ang usa diha sa tiilan. 13 Ug sila miingon kaniya, "Babaye, nganong nagahilak ikaw?" Siya miingon kanila, "Kay ila mang gikuha ang akong Ginoo, ug wala ako masayud kon diin siya

nila ibutang." 14 Sa pagsulti niya niini, siya miliso ug nakita niya si Jesus nga nagtindog, apan wala siya mahibalo nga kadto mao si Jesus. 15 Ug si Jesus miingon kaniya, "Babaye, nganong nagahilak ikaw?" Kinsa may imong gipangita?" Sa pagdahum niya nga kadto mao ang magbalantay sa tanaman, si Maria miingon kaniya, "Senyor, kon ikaw man ang nagkuha kaniya, tug-ani ako diin mo siya ibutang, ug ako siyang kuhaon." 16 Si Jesus miingon kaniya, "Maria." Siya milingi ug miingon kaniya sa pinulongan nga Hebreohanon, "Raboni!" (nga sa ato pa, Magtutudlo). 17 Si Jesus miingon kaniya, "Ayaw na ako pagkupti, kay wala pa ako makasaka ngadto sa Amahan. Apan adtoa ang akong mga kaigsoonan ug suginli sila nga mosaka ako ngadto sa akong Amahan ug inyong Amahan, sa akong Dios ug inyong Dios." 18 Ug si Maria Magdalena miadto ug ang mga tinun-an iyang gisuginlan nga nag-ingon, "Nakita ko ang Ginoo." Ug gisugilon niya nga kadtong mga butanga gisulti ni Jesus kaniya. 19 Ug sa pagkasawomsom na niadtong adlaw, ang nahaunang adlaw sa semana, samtang tinakpan ang mga pultahan sa dapit diin didto ang mga tinun-an tungod sa kahadlok nila sa mga Judio, si Jesus mitungha ug mitindog sa ilang taliwala ug miingon kanila, "Ang kalinaw magauban kaninyo." 20 Ug sa nakasulti na siya niini, iyang gipakita kanila ang iyang mga kamot ug ang iyang kilid. Busa ang mga tinun-an nangalipay sa ilang pagkakita sa Ginoo. 21 Ug si Jesus miingon kanila pag-usab, "Ang kalinaw magauban kaninyo. Maingon nga gipadala ako sa Amahan, mao man usab igapadala ko kamo." 22 Ug sa nakasulti na siya niini, gihuypan niya sila sa iyang gininhawa ug miingon kanila, "Dawata ninyo ang Espiritu Santo. 23 Kinsa ganing mga sala ang inyong pasayloon, kini pagapasayloon; kinsa ganing mga sala ang inyong pahawiran, kini pagahawiran." 24 Usa sa Napulog-Duha nga mao si Tomas, nga ginganlag ang Kaluha, wala mahiuban kanila sa pagtungha ni Jesus. 25 Busa gisuginlan siya sa ubang mga tinun-an nga nanag-ingon, "Nakita namo ang Ginoo." Apan siya miingon kanila, "Gawas kon makita ko ang inagian sa mga lansang diha sa iyang mga kamot, ug ikapasulod ko ang akong tudlo diha sa inagian sa mga lansang, ug ikapasulod ko ang akong kamot diha sa iyang kilid, dili gayud ako motoo." 26 Walo ka adlaw tapus niini, ang iyang mga tinun-an didto na usab sa sulod sa balay, ug si Tomas uban kanila. Ang mga pultahan tinakpan, apan si Jesus mitungha ug

mitindog sa ilanmg taliwala, ug miingon, "Ang kalinaw magauban kaninyo." 27 Ug siya miingon kang Tomas, "Ihikap dinhi ang imong tudlo, ug tan-awa ang akong mga kamot; ambi ang imong kamot ug ipasulod kini sa akong kilid. Ayaw na nianang pagkadili matinoohon, hinonoa magmatinoohon ka." 28 Ug si Tomas miingon kaniya, "Ginoo ko ug Dios ko!" 29 Ug si Jesus miingon kaniya, "Mitoo ba ikaw tungod kay nakita mo ako? Dalaygon kadtong wala managpakakita, ngani nanagpanoo. 30 Ug sa atubangan sa mga tinun-an gipanghimo ni Jesus ang daghan pang ubang mga milagro nga wala mahisulat niining basahona; 31 apan kining ania gisulat aron motoo kamo nga si Jesus mao ang Cristo, ang Anak sa Dios, ug nga sa pagtoo makabaton kamog kinabuhi diha sa iyang ngalan.

21 Tapus niini si Jesus nagpakita na usab sa iyang kaugalingon ngadto sa mga tinun-an didto sa Lanaw sa Tiberiades; ug siya nagpakita sa iyang kaugalingon sa ingon niini nga paagi. 2 Didto nanagkauban sila si Simon Pedro, si Tomas nga ginganlag ang Kaluha, si Natanael nga taga-Cana sa Galilea, ang mga anak ni Zebedeo, ug ang laing duha pa sa iyang mga tinun-an. 3 Ug si Simon Pedro miingon kanila, "Managat ako." Sila miingon kaniya, "Manguban kami kanimo." Ug nangadto sila ug nanakay sa sakayan. Apan niadtong gabhiona wala gayud silay nakuha. 4 Ug sa nagkabuntag na, si Jesus didto nagtindog sa baybayon; apan ang mga tinun-an wala makaila nga kadto mao si Jesus. 5 Ug si Jesus miingon kanila, "Mga anak, nakakuha ba kamog ikasula?" Sila mitubag kaniya, "Wala." 6 Siya miingon kanila, "Itaktak ninyo ang pukot dapit sa too sa sakayan, ug aduna kamoy makuha." Busa ilang gitaktak kini, ug karon wala na sila makadaug sa pagbutad niini tungod sa kadaghan sa isda. 7 Unya ang tinun-an nga hinigugma ni Jesus miingon kang Pedro, "Ang Ginoo kana!" Sa pagkadungog ni Simon Pedro nga ang Ginoo diay kadto, misul-ob siya sa iyang sinina, kay naghukas ra man siya, ug milukso ngadto sa tubig. 8 Apan ang ubang mga tinun-an nangabut sakay sa bote, nanagbutad sa pukot nga napuno sa isda, kay dili man sila halayo sa mamala, mga kasiyaman ka metros lamang. 9 Ug sa nakakawas na sila, nakita nila didto ang usa ka tapok sa mga binagang uling, nga sa ibabaw niini dihay isda nga gisugba, ug tinapay. 10 Si Jesus miingon

kanila, "Pagdala kamo diri nianang mga isda nga inyong nakuha." 11 Busa si Simon Pedro misakay sa bote ug ngadto sa baybayon iyang gibutad ang pukot nga napuno sa dagkung mga isda, nga usa ka gatus ug kalim-an ug tulo ka buok. Ngani bisan pa sa kadaghan niini, ang pukot wala magisi. 12 Ug si Jesus miingon kanila, "Dali, pamahaw na kamo." Ug walay nangako sa mga tinun-an sa pagpangutana, "Kinsa ka?" sanglit ila mang naila nga siya mao ang Ginoo. 13 Si Jesus miadto ug iyang gikuha ang tinapay ug gihatag kini kanila, ug maingon man ang isda. 14 Kini karon mao ang ikatulong pagpakita ni Jesaus sa iyang kaugalingon ngadto sa mga tinun-an tapus sa iyang pagkabanhaw gikan sa mga patay. 15 Ug sa nakapamahaw na sila, si Jesus miingon kang Simon Pedro, "Simon, anak ni Juan, gihigugma mo ba ako labaw pa niini?" Siya mitubag kaniya, "Oo, Ginoo, nasayud ka nga gihigugma ko ikaw." Siya miingon kaniya, "Pakan-a ang akong mga nating karnero." 16 Siya miingon kaniya sa ikaduha, "Simon, anak ni Juan, gihigugma mo ba ako?" Siya mitubag kaniya, "Oo, Ginoo, nasayud ka nga gihigugma ko ikaw." Siya miingon kaniya, "Tagda ang akong mga karnero." 17 Ug siya miingon kaniya sa ikatulo, "Simon, anak ni Juan, gihigugma mo ba ako?" Ug gikasubo ni Pedro ang iyang pag-ingon kaniya sa ikatulo, "Gihigugma mo ba ako?" Ug siya miingon kaniya, "Ginoo, nasayud ikaw sa tanan; nasayud ka nga gihigugma ko ikaw." Si Jesus miingon kaniya, "Pakan-a ang akong mga karnero. 18 Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kanimo, nga sa batan-on ka pa, ikaw ra ang magbakus sa imong kaugalingon ug ikaw ra ang magbuot sa pagsuroysuroy bisan diin sumala sa imong gusto. Apan inigkatigulang mo na, pagatuy-oron mo ang imong mga kamot ug lain ang magabakus kanimo ug magadala kanimo sa dapit nga dili mo gustong adtoan." 19 (Giingon niya kini aron sa pagpaila sa kamatayon nga pinaagi niini pagapasidunggan ni Pedro ang Dios.) Ug tapus siya makasulti niini, siya miingon kaniya, "Sumunod ka kanako." 20 Si Pedro milingi ug iyang nakita nga nagsunod kanila ang tinun-an nga hinigugma ni Jesus, siya nga sa panihapon nagpauraray gani sa dughan ni Jesus ug miingon kaniya, "Ginoo, kinsa ba ang magabudhi kanimo?" 21 Sa pagkakita ni Pedro kaniya, siya miingon kang Jesus, "Ginoo, siya diay, maunsa man?" 22 Si Jesus mitubag kaniya, "Pananglitan maoy akong pagbuot

nga magapabilin siya hangtud sa akong pag-anhi, unsa may imong labut? Sumunod ka lang kanako!"

23 Tungod niini nahisangyaw ang taho diha sa mga kaigsoonan nga kono kining tinun-ana dili gayud mamatay. Apan si Jesus wala mag-ingon kaniya nga kadto siya dili mamatay, kondili, "Panaglitan maoy akong pagbuot nga magapabilin siya hangtud sa akong pag-anhi, unsa may imong labut?"

24 Kini mao ang tinun-an nga nagahimog panghimatuod mahitungod niining mga butanga, ug mao siya ang nagsulat niining mga butanga; ug nasayud kami nga tinuod ang iyang panghimatuod.

25 Ug daghan pa usab ang ubang mga butang nga gibuhath ni Jesus. Kon sulaton pa ang matag-usa niini, maoy akong paghunahuna nga bisan pa ang kalibutan dili gayud paigo nga kasudlan sa mga basahon nga masulat.

Mga Buhat

1 Sa nahauna kong basahon, O Teofilo, naghisgot ako mahitungod sa tanang butang nga gisugdan ni Jesus sa pagbuhat ug pagpanudlo, **2** hangtud sa adlaw sa pagbayaw kaniya paingon sa langit, tapus siya makahatag ug mga tugon pinaagi sa Espiritu Santo ngadto sa mga apostoles nga iyang gipili. **3** Tapus sa iyang pag-antus, kanila mipakita siya nga buhi pinaagi sa daghang mga pagpamatuod, nga nagpakita ngadto kanila sulod sa kap-atan ka adlaw, ug nagsulti kanila mahitungod sa gingharian sa Dios. **4** Ug samtang diha siya uban kanila, siya misugo kanila sa dili pagbiya sa Jerusalem, kondili sa pagpaabut sa gisaad sa Amahan, nga, matud pa niya, "inyong nadungog gikan kanako, **5** kay si Juan sa pagkatinuod nagpangbautismo sa tubig, apan sa dili madugay ang igabautismo kaninyo mao ang Espiritu Santo." **6** Ug unya sa nagkatigum sila, gipangutana siya nila nga nag-ingon, "Ginoo, niini bang panahona karon igapahiuli mo ang gingharian ngadto sa Israel?" **7** Ug siya mitubag kanila, "Dili itugot kaninyo ang pagkasayud sa mga panahon o mga kahigayonan nga gitudlo sa Amahan pinaagi sa iyang kaugalingong kagahum. **8** Apan kamo magadawat hinoon ug gahum sa diha nga kakunsaran na kamo sa Espiritu Santo; ug kamo mao unya ang akong mga saksi sa Jerusalem ug sa tibuk Judea ug Samaria ug hangtud sa kinatumyan sa yuta." **9** Ug sa nakasulti na siya niini, samtang nanagtan-aw sila, naisa siya sa kahitas-an ug gibayaw sa usa ka panganud hawa sa ilang mga mata. **10** Ug samtang nanagtutok pa sila sa langit sa nagpaingon siya sa itaas, tan-awa, nagtindog tupad kanila ang duha ka tawo nga nagbistig maputi, **11** ug miingon kanila, "Mga tawong Galileanhon, nganong nagatindog man kamo dinhi ug nagatutok sa langit? Kining maong Jesus nga gikuha gikan kaninyo ngadto sa langit, mobalik ra unya sa paagi nga sama sa inyong nakita sa iyang pagsaka sa langit." **12** Ug unya namauli sila sa Jerusalem gikan sa bungtod nga ginganlan ug Olivo nga duol sa Jerusalem, nga may gilay-on nga sama sa malakaw sa usa ka adlaw nga igpapahulay. **13** Ug sa nakasulod na sila, misaka sila sa lawak sa itaas diin didto mag-abutan sila si Pedro ug si Juan ug si Santiago ug si Andres, si Felipe ug si Tomas, si Bartolome ug si Mateo, si Santiago nga anak ni Alfeo, si Simon nga Zelote

ug si Judas nga anak ni Santiago. **14** Kini silang tanan nanagpadayon sa paghiusa sa pag-ampo, kauban sa mga babaye lakip kang Maria nga inahan ni Jesus, ug kauban sa iyang mga igsoong lalaki. **15** Ug niadtong mga adlaw si Pedro mitindog taliwala sa kaigsoonan (dihay pundok sa mga usa ka gatus ug kaluhaan ka tawo), ug miingon kanila, **16** "Mga igsoon, kinahanglan nga matuman gayud ang kasulatan nga gipamulong daan sa Espiritu Santo pinaagi sa baba ni David, mahitungod kang Judas nga nahimong magtotultol sa mga nanagdakop kang Jesus. **17** Kay kadto siya nahiapil man kanamo ug nakabaton ug bahin niining maong pagpang-alagad. **18** (Ug kini siya nakapanag-iyag usa ka luna nga yuta gumikan sa gisuhol kaniya sa iyang pagkadili matarung; ug sa pagkahulog niya nga nag-una ang ulo, mibuto ang iyang tiyan ug nahurot pagkayayag ang iyang tinai. **19** Ug nahibaloan kini sa tanang nanagpuyo sa Jerusalem nga tungod niana kadto yutaa ginganlan ug Akeldama sa ilang pinulongan, nga sa ato pa, Yuta nga Dugoon.' **20** Kay sa basahon sa mga Salmo nahisulat kini nga nagaingon: 'Ipahimong awaaw ang iyang yutang puloy-anan, ug ayaw na kini papuy-ig tawo;' ug 'Ang iyang katungdanan ipakuha sa lain.' **21** Busa, sa mga tawo nga among gikauban sulod sa tanang panahon nga ang Ginoong Jesus misulod ug migula sa among taliwala, **22** sukad sa pagpangbautismo ni Juan hangtud sa adlaw sa pagbayaw kaniya gikan kanatousa niining mga tawhana kinahanglan himoon nga uban kanamo saksi sa iyang pagkabanhaw." **23** Ug ilang gipaatabang ang duha ka tawo nga pagapilian, si Jose nga ginganlan ug Barsabas nga gianggaang ug Justo, ug si Matias. **24** Ug nanag-ampo sila nga nag-ingon, "Ginoo, ikaw nga nasayud sa mga kasingkasing sa tanang tawo, ipasundayag kinsa niining duha ang imong gipili **25** nga maoy mokuha sa dapit niining pagpang-alagad ug pagka-apostol nga gibiyaan ni Judas nga miadto sa iyang kaugalingong dapit." **26** Ug ilang giripahan sila, ug si Matias mao ang nahitungnan; ug siya naihap nga kauban sa napulog-usa ka mga apostoles.

2 Ug sa pag-abut na sa adlaw sa Pentecostes, silang tanan nagkatigum sa usa ka dapit. **2** Ug sa kalit may miabut nga dahunog gikan sa langit ingon sa huros sa makusog nga hangin, ug kini mipuno sa tibuk balay diin didto sila nanaglingkod. **3** Ug dihay mipakita kanila nga mga dila nga daw kalayo, nga

nagtinagsaay sa pagpatong sa ibabaw sa matag-usa kanila. 4 Ug silang tanan napuno sa Espiritu Santo ug misugod sila sa pagsulti sa nagkalainlaing mga pinulongan, sumala sa ipalitik kanila sa Espiritu. 5 Ug didto sa Jerusalem may nanagpuyo nga mga Judio, mga tawong masimbahon gikan sa tanang kanasuran ubos sa langit. 6 Ug sa nabanha na, ang kadaghanan nanagpanugok ug sila nangalibog kay ang matag-usa nakadungog man sa mga apostoles nga naglitok sa pinulongan sa matag-usa nga nakadungog. 7 Ug sila nahingangha ug nahibulong, nga nanag-ingon, "Tan-awa ra, dili ba mga Galileanhon man kini silang tanan nga nanagpanulti? 8 Ug naunsa ba nga ang tagsatagsa kanato nakadungog man kanila nga nagasulti sa atong matag-kaugalingong pinulongan nga natawhan? 9 Kitang mga taga-Partia, ug mga taga-Media, ug mga taga-Elam, mga molupyo sa Mesopotamia, Judea ug Capadocia, Ponto ug Asia, 10 Frigia ug Panfilia, Egipto ug sa kayutaan sa Libya nga sakop sa Cirene, ug mga domoluong gikan sa Roma, mga Judio ug mga kinabig, 11 mga taga-Creta ug mga taga-Arabiakitang tanan pinaagi sa atong matag-kaugalingong mga sinultihan nakadungog kanila nga nagasugilon mahitungod sa kahibulongang mga buhat sa Dios." 12 Ug ang tanan nahingangha ug nangalibog nga nanag-ingon sa usa ug usa, "Unsa man kahay buot ipasabut niini?" 13 Apan dihay nanag-ingon agig bogalbugal, "Kana sila nangabasdak sa tam-is nga bino." 14 Apan si Pedro, nga nagtindog uban sa napulog usa, mipatugbaw sa iyang tingog ug kanila misulti siya nga nag-ingon, "Mga Judio ug tanan kamo nga nagapuyo sa Jerusalem, sabta ninyo kini ug patalinghugi ninyo ang akong mga pulong. 15 Kay lahi sa inyong pagdahum, kining mga tawhana dili mga hubog, sanglit karon ikasiyam pa man lamang ang takna sa kabuntagon; 16 apan kini mao ang giingon sa profeta nga si Joel: 17 `Ug mahitabo sa kaulahiang mga adlaw, nagaingon ang Dios, nga pagabobuan ko sa akong Espiritu ang tanang katawhan, ug magahimog mga profesiya ang inyong mga anak nga lalaki ug babaye, ug ang inyong mga batan-on makakitag mga panan-awon, ug ang inyong mga tigulang maga-damgog mga damgo; 18 oo, ug niadtong mga adlaw ang akong mga ulipong lalaki ug ang akong mga ulipong babaye pagabobuan ko sa akong Espiritu, ug sila magahimog mga profesiya. 19 Ug igapasundayag ko sa itaas ang mga katingalahan diha sa kalangitan, ug sa ubos ang mga ilhanan diha

sa yuta dugo, ug kalayo, ug gabon nga aso; 20 ang Adlaw mahimong kangitngit ug ang Bulan mahimong dugo, sa dili pa moabut ang adlaw sa Ginoo, ang daku ug dayag nga adlaw. 21 Ug mahitabo nga bian kinsa nga magasangpit sa ngalan sa Ginoo, maluwas. 22 "Mga tawo sa Israel, patalinghugi ninyo kining mga pulonga: si Jesus nga Nazareton, tawo nga gipanghimatud-an kaninyo sa Dios pinaagi sa gamhanang mga buhat ug mga kahibulongan ug mga ilhanan nga gihimo sa Dios pinaagi kaniya sa taliwala ninyo, sumala sa inyo nang nasayran 23 kining maong Jesus nga gipanugyan tuman sa gimbut-an nga laraw ug sa nahibaloan nang daan sa Dios, kini siya inyong gilansang sa krus ug gipatay pinaagi sa mga kamot sa mga tawong malinapason. 24 Apan siya gibanhaw sa Dios, sa nalangkat na ang mga kasakit sa kamatayon, sanglit dili man gayud mahimo nga siya kapugngan sa kamatayon. 25 Kay mahitungod kaniya, si David nag-ingon man: `Ang Ginoo nakita ko sa kanunay sa atubangan ko, kay siya ania man sa akong too aron ako dili matarug; 26 tungod niana nalipay ang akong kasingkasing, ug naghugyaw ang akong dila; ug usab ang akong lawas magapuyo diha sa paglaum, 27 kay dili mo man pagabiyaan ang akong kalag didto sa Hades, ug dili mo man itugot nga ang imong Balaan moagi sa pagkadunot. (Hades g86) 28 Gipaila mo kanako ang mga dalan sa kinabuhi; pagapun-on mo ako sa kalipay diha sa imong atubangan. 29 "Mga igsoon, sa masaligon ako makasulti kaninyo mahitungod kang David nga patriarca, nga siya namatay ug gilubong, ug ang iyang lubong nagapabilin pa man gani kanato hangtud niining adlaw karon. 30 Ug tungod kay profeta man siya, ug nasayud nga ang Dios nakahimo kaniyang pinanumpaan nga saad nga usa sa iyang mga kaliwat palingkoron sa Dios diha sa iyang trono, 31 siya nakapanglantaw nang daan ug misulti mahitungod sa pagkabanhaw ni Cristo, nga kini siya wala biyai didto sa Hades, ug nga usab ang iyang lawas wala moagi sa pagkadunot. (Hades g86) 32 Kining maong Jesus gibanhaw sa Dios, ug kaming tanan mga saksi niini. 33 Busa, sanglit nahituboy man siya ngadto sa too sa Dios, ug gikan sa Amahan nakadawat sa gisaad nga Espiritu Santo, siya mibubo niining inyong nakita ug nadungog karon. 34 Kay si David dili mao ang misaka sa langit, hinonoa siya gayud ang nagaingon: `Ang Ginoo miingon sa akong Ginoo, Lumingkod ka sa akong too, 35 hangtud nga ang imong mga kaaway

pagahimoon ko nang tumbanan sa imong mga tiil.'
36 Busa, ang tibuok banay sa Israel kinahanglan
masayud sa tininuod gayud nga sa Dios si Jesus
gihimong Ginoo ug Cristo, ang Jesus nga inyong
gilansang sa krus." 37 Ug sa ilang pagkadungog niini,
gisakitan sila sa kasingkasing, ug kang Pedro ug sa
ubang mga apostoles sila nangutana nga nanag-
ingon, "Mga igsoon, unsa may among pagabuhaton?"
38 Ug si Pedro mitubag kanila, "Paghinulsol kamo,
ug pabautismo kamo ang matag-usa kaninyo sa
ngalan ni Jesu-Cristo tungod sa kapasayloan sa
inyong mga sala; ug madawat ninyo ang gasa nga
Espiritu Santo. 39 Kay ang saad alang kaninyo ug sa
inyong mga anak ug sa tanan nga atua sa halayo,
sa matag-usa nga pagatawgon sa Ginoo nga atong
Dios." 40 Ug sa daghan pang mga pulong siya
naghimog pagpamatuod, ug kanila miagda siya nga
nag-ingon, "Luwasa ninyo ang inyong kaugalingon
gikan niining sukwahi nga kaliwatan." 41 Ug unya
gibautismohan kadtong mga misagop sa iyang pulong,
ug niadtong adlaw may mga tulo ka libo ka mga
tawo nga nahidugang kanila. 42 Ug milahutay sila sa
pagpaminaw sa pagtulon-an gikan sa mga apostoles,
ug milahutay sila sa pagpakig-ambitay uban kanila,
sa pagpikaspikas sa tinapay, ug sa mga pag-ampo.
43 Ug ang tanang tawo giabut ug kahadlok; ug pinaagi
sa mga apostoles nangahimo ang daghang mga
kahibulongan ug mga ilhanan. 44 Ug nag-ipon ang
tanang nanagpanoo ug ilang gipanag-usahan sa pag-
ambit ang tanang mga butang; 45 ug gipamaligya
nila ang ilang mga katigayonan ug mga kabtangan,
ug ang halin ilang gibahinbahin sa tanan, sumala sa
kinahanglanon ni bisan kinsa. 46 Ug sa adlaw-adlaw
sila nanagpadayon sa paghiusa didto sa templo,
ug sa pagpikaspikas sa tinapay sa ilang kabalayan,
ug sa pagpangaon nga dinuyogon sa kasadya ug
kayano sa kasingkasing, 47 nga nanagdayeg sa Dios
ug nahimut-an sa tanang tawo. Ug sa matag-adlaw
gidugang kanila sa Ginoo ang mga ginaluwas.

3 Ug unya si Pedro ug si Juan nagkuyog sa pagsaka
sa templo sa takna sa pag-ampo, nga mao ang
ikatulong takna sa hapon. 2 Ug didtong gidala nga usa
ka lalaki nga bakul sukad pa sa iyang pagkahimugso,
nga sa adlaw-adlaw didto igabutang sa pultahan sa
templo, nga ginganlag Pultahang Matahum, aron sa
pagpalimos kanila nga nanagpanulod sa templo. 3
Sa pagkakita niya kang Pedro ug kang Juan nga

nagpaingon na sa sulod sa templo, siya nangayo
kanilag limos. 4 Ug si Pedro, kinuyogon ni Juan,
mitutok ug miingon kaniya, "Tan-aw kanamo." 5 Ug
siya naminaw kanila, nagpaabut nga adunay iyang
madawat gikan kanila. 6 Apan si Pedro miingon
kaniya, "Ako walay salapi o bulawan, apan sa ania
kanako hatagan ko ikaw. Sa ngalan ni Jesu-Cristo
nga Nazareton, paglakaw." 7 Ug iyang gikuptan
siya sa toong kamot ug gialsa; ug dihadiba nabaskog
ang iyang mga tiil ug mga buolbuol. 8 Ug sa pag-
ugpo pa niya, siya nakatindog ug nakalakaw; ug
kuyog kanila siya misulod sa templo nga naglakaw ug
nagluksolukso ug nagdayeg sa Dios. 9 Ug ang tanang
tawo nakakita kaniya nga naglakaw na ug nagdayeg
sa Dios. 10 Ug ilang hing-ilhan siya nga mao ang tawo
nga maglingkoran sa Pultahang Matahum sa templo
ug kahitingala sa nahitabo kaniya. 11 Ug samtang
nagpanggunit pa siya kang Pedro ug Juan, ang
tanang tawo sa dakung kahibulong midugok ngadto
kanila sa portico nga ginganlag Portico ni Salomon.
12 Ug sa pagkakita ni Pedro niini, ang mga tawo
iyang gisultihan nga nag-ingon, "Mga taga-Israel,
nganong inyo man kining gikahibudngan, ug nganong
inyo man kaming ginatotukan nga daw kami gayud
mao ang nakahimo kaniya sa pagpalakaw pinaagi
sa among kaugalingong kagahum o pagkadiosnon?
13 Ang Dios ni Abraham ug ni Isaac ug ni Jacob,
ang Dios sa atong mga ginikanan, nagpasidungog
sa iyang Alagad nga si Jesus, nga inyong gitugyan
ug gidumilian sa atubangan ni Pilato, sa diha nga
nahukman na unta niini nga pabuhian na lamang
siya. 14 Apan inyong gidumilian ang Balaan ug
Matarung, ug inyong gipangayo nga maoy buhian
alang kaninyo ang usa ka mamomuno, 15 ug inyong
gipatay ang Mag-uugda sa kinabuhi, ang gibanhaw
sa Dios gikan sa mga patay. Kami mga saksi niini. 16
Ug ang iyang ngalan, pinasikad sa pagtoo sa iyang
ngalan, nakapahimong mabaskog niining tawhana
nga inyong nakita ug nailhan; ug ang pagtoo nga
pinasikad kang Jesus maoy naghatag kaniya niining
hingpit nga pagkaayo sa atubangan niinyong tanan.
17 "Ug karon, mga igsoon, ako nasayud nga kadto
inyong gibuhay tungod kay kamo wala man mahibalo,
maingon sa pagbuhay usab sa inyong mga punoan.
18 Apan sa ingon niini gituman sa Dios ang iyang
gipasidaan pinaagi sa baba sa tanang mga profeta,
nga kinahanglan gayud mag-antus ang iyang Cristo.

19 Busa, paghinulsol kamo, ug pamalik na kamo kaniya, aron mapala ang inyong mga sala, aron ang mga panahon sa kahayahay magaabut gikan sa atubangan sa Ginoo 20 ug aron iyang ipadala si Jesus, ang Cristo nga gitagana alang kaninyo, 21 siya nga kinahanglan pagahawiran una sa langit hangtud sa panahon sa pagtuman na sa tanang gisulti sa Dios pinaagi sa baba sa iyang mga balaang profeta sukad pa sa karaang kapanahonan. (aiōn g165) 22 Kay si Moises nag-ingon, `Usa ka profeta gikan sa inyong kaisogonon igapatindog sa Ginoong Dios alang kaninyo, maingon sa iyang pagpatindog kanako. Magpatalinghug kamo kaniya sa tanan nga iyang igasulti kaninyo. 23 Ug ang tanan nga magadumili sa pagpatalinghug sa maong profeta pagapoohon gikan sa katawhan.' 24 Ug ang tanang mga profeta sukad pa kang Samuel ug sa mga nagsunod kaniya, ang tanan kanila nga misulti, nanagpahibalo usab mahitungod niining mga adlawa. 25 Kamo mao ang mga anak sa mga profeta ug sa pakigsaad nga gihimo sa Dios uban sa inyong mga ginikanan, sa iyang pag-ingon kang Abraham, `Pinaagi sa imong kaliwat pagapanalangin ang tanang kabanayan sa yuta.' 26 Kamo mao ang unang gipadad-an sa Dios sa iyang Alagad, sa iya nang napatindog siya, aron sa pagpanalangin kaninyo pinaagi sa pagpatalikod sa matag-usa kaninyo gikan sa inyong pagkadautan."

4 Ug samtang nanagsulti pa sila sa katawhan, nanungha kanila ang mga sacerdote ug ang kapitan sa templo ug ang mga Saduceo, 2 nga gisamakan tungod sa ilang pagpanudlo sa katawhan ug sa ilang pagmantala Nga diha kang Jesus nakita ang pagkabanhaw gikan sa mga patay. 3 Ug sila ilang gidakop ug Gibanlud sa bilanggoan hangtud sa pagkasunod nga adlaw, kay nagkagabii na man kadto. 4 Apan nanaganoo ang daghan sa mga nakadungog sa pulong; ug ang gidaghanon sa mga lalaki mikabat na sa mga lima ka libo. 5 Ug sa pagkasunod nga adlaw gihimo didto sa Jerusalem ang panagtigum sa ilang mga punoan ug sa mga anciano ug sa mga escriba, 6 uban kang Anas nga labawng sacerdote ug kang Caifas ug kang Juan ug kang Alejandro, ug sa tanang mga sakop sa banay sa labawng sacerdote. 7 Ug ang mga apostoles ilang gipaatabang kanila ug gipangutana, "Pinaagi ba sa unsang gahum, o sa unsang ngalan gihimo ninyo kini?" 8 Unya si Pedro nga puno sa Espiritu Santo,

mitubag kanila, "Mga punoan sa katawhan ug mga anciano, 9 kon ugaling usisahon man kami karon mahitungod sa kaayohan nga nahimo ngadto sa usa ka bakul, sa unsang paagi naayo kining tawhana, 10 kinahanglan mahibaloan ninyong tanan, ug sa tanang katawhan sa Israel, nga pinaagi sa ngalan ni Jesu-Cristo nga Nazarethon, nga inyong gilansang sa krus, nga gibanhaw sa Dios gikan sa mga patay, pinaagi kaniya kining tawhana nagatindog nga maayo na karon sa inyong atubangan. 11 Kining maong Jesus mao ang bato nga gisalikway ninyo nga mga magtotukod, apan nga nahimo hinoong ulohan sa pamag-ang. 12 Ug walay kaluwasan pinaagi kang bisan kinsa pa nga lain; kay walay bisan unsa pang lain nga ngalan sa silong sa langit, nga gikahatag ngadto sa mga tawo, nga pinaagi niini maluwas kita." 13 Ug sa ilang pagkakita sa walay kahadlok nga sinultihan ni Pedro ug ni Juan, ug sa ilang pagpakaila nga kini sila mga walay hibangkaagan ug mga komon ra man nga pagkatawo, sila nahibulong; ug unya ilang naila nga kini sila mao ang nagpakigkauban kang Jesus. 14 Ug sanglit ila mang nakita ang tawong naayo nga nagtindog tupad kanila, sila walay arang ikasulti batok niini. 15 Apan sa nakasugo na sila kanila sa paggula sa Sanhedrin, sila nagsultihanay tali sa ilang kaugalingon, 16 nga nag-ingon, "Unsaon man nato kining mga tawhana? Kay dayag man gayud kaayo sa tanang nanagpuyo sa Jerusalem nga pinaagi kanila nahimo ang usa ka dili malalis nga milagro, ug dili gayud kita makapanghimakak niini. 17 "Apan aron dili na magpadayon ang pagkabutyag niini ngadto sa katawhan, hulgaon ta sila sa dili na pagsulti kang bisan kinsa pinasikad niining ngalana." 18 Ug ilang gipatawag sila ug gipinahan sa dili na gayud pagsulti o pagpanudlo pa pinasikad sa ngalan ni Jesus. 19 Apan si Pedro ug si Juan mitubag kanila, "Kon matarung ba sa atubangan sa Dios nga kamo na hinoon mao ang patalinghugan inay ang Dios, kamo lay mag-igo niini; 20 kay alang kanamo, dili kami makapugong sa pagsulti mahitungod sa among nakita ug nadungog." 21 Ug sa nahimo nila ang dugang pa nga paghulga kanila, sila gibuhian nila nga wala makagayon sa pagsilot kanila tungod sa katawhan, kay ang tanang tawo nanagdayeg man sa Dios tungod sa nahitabo. 22 Kay ang tawo nga gihimoan sa maong milagro sa pag-ayo kapin na man sa kap-atan ka tuig ang kagulangan. 23 Ug sa dihang gibuhian na sila, nangadto sila sa ilang mga

kauban ug ilang giasoy ang gisulti kanila sa mga sacerdote nga punoan ug sa mga anciano. **24** Ug sa ilang pagkadungog niini, nanagdungan sila sa pagpatugbaw sa ilang mga tingog ngadto sa Dios ug miingon, "Gamhanang Ginoo, ikaw mao ang nagbuhat sa langit ug sa yuta ug sa dagat ug sa tanang butang nga anaa kanila; **25** nga pinaagi sa Espiritu Santo, sa baba sa among ginikanan nga si David nga imong sulogoon, ikaw nag-ingon: 'Ngano bang nanaggahot man ang mga Gentil, ug ang katawhan nanagmugnag kapakyasan? **26** Ang mga hari sa yuta nanikadsikad nga maandamon, ug ang mga punoan nanagtagbo batok sa Ginoo ug batok sa iyang Cristo' **27** kay sa pagkatinuod, batok sa imong balaang Alagad nga si Jesus, nga imong gidihugan, dihay nanagtagbo niining maong siyudadsa Herodes ug si Poncio Pilato uban sa mga Gentil ug sa katawhan sa Israel **28** aron sa pagbuhat sa tanang gikinahanglan mahitabo, nga daan nang gilaraw sa imong kamot ug sa imong pagbulot-an. **29** Ug karon, Ginoo, timan-i ang ilang pagpanghulga, ug itugot sa imong mga ulipon ang pagsulti sa imong pulong sa walay bisan diyutayng pagkahadlok, **30** samtang magatuyhad ikaw sa imong kamot aron sa pagpang-ayo, ug ang mga milagro ug mga kahibulongan mangahimo pinaagi sa ngalan sa imong balaang Alagad nga si Jesus." **31** Ug sa nakaampo na sila, nauyog ang dapit diin nanagkatigum sila; ug silang tanan napuno sa Espiritu Santo ug nanagsulti sa pulong sa Dios sa walay kahadlok. **32** Ug sa katilingban sa mga nanagpanoo usa ra ang kasingkasing ug usa ra ang balatian, ug wala kanilay nag-ingon nga iya rang kaugalingon ang mga butang nga iyang gihuptan, hinonaa ilang gipanag-usahan sa pag-ambit ang tanang butang ingon nga katigayonan sa tanan. **33** Ug uban sa dakung gahum, ang mga apostoles nanagpamatuod sa pagkabanhaw sa Ginoong Jesus, ug daku ang grasya nga diha kanilang tanan. **34** Ug wala kanilay nakabsan, kay ang tanan kanila nga may kayutaan o mga balay namaligya man niini, ug ang halin ilang gihatud **35** ug gibutang sa tiilan sa mga apostoles; ug ang pagpangapod-apod niini gihimo ngadto sa matag-usa sumala sa kinahanglanon ni bisan kinsa. **36** Sa ingon niini si Jose, nga gianggaan sa mga apostoles ug Bernabe (nga ang kahulogan, Anak sa Pangdasig), nga usa ka Levita nga taga-Cipro, **37** mibaligya sa usa niya ka luna nga yuta ug ang salapi

nga halin niini iyang gihatud ug gibutang sa tiilan sa mga apostoles.

5 Apan dihay usa ka tawo nga ginganlan si Ananias, nga uban sa iyang asawa nga si Safira, nagbaligyag katigayonan, **2** ug ang halin niini iyang gikuhaan nga nahibaloan sa iyang asawa, ug usa ra ka bahin ang iyang gidala ug gibutang sa tiilan sa mga apostoles. **3** Apan si Pedro miingon kaniya, "Ananias, naunsa bang giyawaan man pag-ayo ni Satanas ang imong kasingkasing aron imong bakakan ang Espiritu Santo ug imong kuhaan ang halin sa yuta? **4** Sa wala pa kini ikabaligya, dili ba kini imo mang kaugalingon? Ug sa gikabaligya na kini, dili ba imo man ang pagbuot kon unsay imong buhaton sa halin niini? Naunsa ba gayud nga imo mang gilaraw kining buhata sa sulod sa imong kasingkasing? Ang imong gibakakan dili tawo kondili ang Dios." **5** Ug sa pagkadungog ni Ananias niining mga pulonga, siya nahilukapa ug nabugtoan sa ginhawa. Ug giabut ug dakung kahadlok ang tanang nakadungog niini. **6** Ug ang mga batan-on nanindog ug ila siyang gilimisan ug giyayongan paingon sa gawas ug gilubong. **7** Ug sa mga tulo ka takna tapus niini, misulod ang iyang asawa nga wala mahibalo sa nahitabo. **8** Ug si Pedro miingon kaniya, "Tug-ani ako, mao ba kini ang bili sa pagbaligya ninyo sa yuta?" Ug siya mitubag, "Oo, mao kana ang bili." **9** Ug si Pedro miingon kaniya, "Naunsa ba gayud nga nagkasabut man kamo sa pagtintal sa Espiritu sa Ginoo? Pamatii, anaa na sa pultahan ang mga tiil sa mga nanaglubong sa imong bana, ug ikaw pagayayongan usab nila paingon sa gawas." **10** Ug dihadhiha siya nahilukapa sa tiilan ni Pedro ug nabugtoan sa ginhawa. Ug sa pagsulod pa sa mga batan-on, ilang nakita siya nga patay na, ug siya ilang giyayongan paingon sa gawas ug gilubong tupad sa iyang bana. **11** Ug giabut ug dakung kahadlok ang tibuk iglesia ug ang tanang nakadungog sa maong mga butang. **12** Ug pinaagi sa kamot sa mga apostoles, daghan ang mga ilhanan ug mga kahibulongan nga nangahimo sa atubangan sa katawhan. Ug silang tanan didto magtiguman sa Portico ni Salomon. **13** Ug walay bisan usa sa mga taga-gawas nga nangahas sa pag-ipon kanila, hinoon gitahud sila pag-ayo sa katawhan. **14** Ug misamot kadaghan ang mga magtotoo nga nahidugang sa Ginoo, mga panon sa mga lalaki ug sa mga babaye, **15** nga tungod niana ila na gayud ganing gipangdala

ang mga masakiton ngadto sa kadalanan, ug gibutang sa mga lantay ug mga higdaanan, basin na lang aduna kanilay mahilandungan sa anino ni Pedro inigagi niya. **16** Ug gikan sa kalungsuran nga kasikbit sa Jerusalem nanugok usab ang mga panon sa mga tawo nga nanagdala sa mga masakiton ug mga gisakit sa mga mahugaw nga espiritu, ug silang tanan nangaayo. **17** Apan ang labawng sacerdote ug ang tanang kauban niya, nga mao ang pundok sa mga Saduceo, nanindog nga puno sa kasina, **18** ug ilang gidakop ang mga apostoles ug gibanlod sa bilanggoan sa lungsod. **19** Apan usa ka manolunda sa Ginoo miabli sa mga pultahan sa bilanggoan sa takna sa kagabhion, ug sila gipagula niya nga nag-ingon, **20** "Pangadto kamo sa sulod sa templo ug pangatubang kamo sa mga tawo ug isulti ninyo ang tanang pulong mahitungod niining maong Kinabuhi." **21** Ug sa pagkadungog nila niini, sila nangadto sa templo sa pagkabuntag ug nagpanudlo. **22** Apan sa pag-abut didto sa mga polis, wala sila makakaplag kanila sa bilanggoan ug namalik sila ug misugilon nga nanag-ingon, **23** "Nakita namo ang bilanggoan nga maayo gayud nga pagkasira, ug ang mga bantay nanagtindog sa mga pultahan; apan sa amo nang pag-abli niini, walay tawo nga among nakaplagan sa sulod." **24** Ug sa pagkadungog nila niining mga pulonga, ang kapitan sa templo ug ang mga sacerdote nga punoan nangalibog pag-ayo mahitungod kanila, kon maunsa na kaha kini. **25** Ug dihay miabut nga nagsugilon kanila, "Tan-awa, ang mga tawo nga inyong gibanlod sa bilanggoan anaa ra nanagtindog sa templo ug nanudlo sa katawhan." **26** Inubanan sa mga polis, ang kapitan miadto sa pagkuha kanila, sa wala hinooy pagpugos, kay nahadlok man sila nga tingali unyag batoon sila sa katawhan. **27** Ug sa ila nang nadala sila, ilang gipaatabang sila sa Sanhedrin. Ug nangutana kanila ang labawng sacerdote, **28** nga nag-ingon, "Dili ba amo man kamong gipinahan pag-ayo sa dili pagpanudlo pinasikad niining ngalana? Apan tan-awa, ang Jerusalem gilukop ninyo sa inyong tuloohan, ug ginatinguha ninyo nga kapanilngan kami sa dugo niining tawhana." **29** Apan si Pedro ug ang mga apostoles mitubag nga nag-ingon, "Kinahanglan maoy among unahon pagsugot ang Dios inay ang mga tawo. **30** Ang Dios sa atong mga ginikanan mao ang nagpatindog kang Jesus nga inyong gipatay pinaagi sa pagbitay kaniya sa kahoy. **31** Ang Dios mao ang nagtuboy kaniya ngadto sa iyang too ingon nga

Principe ug Manluluwas, aron ang Israel maghinulsol ug kahatagan sa kapasayloan sa mga sala. **32** Ug kami maoy mga saksi niining mga butanga, ug maingon man ang Espiritu Santo nga gihatag sa Dios kanila nga mga nagasugot kaniya." **33** Ug sa pagkadungog nila niini, sila nanaglagot ug naninguha sa pagpatay kanila. **34** Apan usa ka Fariseo sa Sanhedrin, nga ginganlan si Gamaliel, magtutudlo sa balaod ug tinahud sa tanang katawhan, mitindog ug misugo nga pagulaon unag makadiyot ang mga apostoles. **35** Ug unya miingon siya kanila, "Mga Israelinhon, magbantay kamo sa inyong buot pagabuhaton niining mga tawhana. **36** Kay sa unang mga adlaw si Teudas mitungha nga nagpadakudaku sa iyang kaugalingon, ug kaniya midapig ang mga upat ka gatus ka tawo; apan kini siya gipatay, ug ang tanang misunod kaniya nanghitibulaag ug nangahanaw. **37** Sunod niini si Judas nga Galileanhon mitungha sa mga adlaw sa pagpanglista, ug iyang gipasalaag ang pipila sa mga tawo ngadto kaniya; siya usab nalaglag, ug nanghitibulaag ang tanang misunod kaniya. **38** Ug labut niini karon, sultihan ko kamo, ayaw ninyo paghilabti kining mga tawhana ug pasagdi lamang sila; kay kon kining larawa o kining paningkamota iya ra man ugaling sa tawo, nan kini mapakyas gayud; **39** apan kon kini iya man sa Dios, dili gayud kamo arang makapugong niini. Tingali baya hinoon makaplagan kamo nga nakig-away diay batok sa Dios!" **40** Ug sila nagpatoo kaniya, ug sa natawag na nila ang mga apostoles kini ilang gipanaghampak ug gipinahan sa dili na gayud pagsulti pinasikad sa ngalan ni Jesus, ug ilang gibuhian sila. **41** Ug gikan sa atubangan sa Sanhedrin sila namahawa, mga malipayon nga giisip sila nga angayan diayng pakaulawan tungod sa iyang ngalan. **42** Ug sa tanang adlaw, sa templo ug sa binalaybalay, sila wala mag-undang sa pagpanudlo ug sa pagwali nga si Jesus mao ang Cristo.

6 Ug unya niadtong mga adlaw, sa nag-anam nag kadaghan ang mga tinun-an, dihay pagbagotbot sa mga Judiyong Gresyanhon batok sa mga Judiyong-lumad tungod kay ang ilang mga babayeng balo pagahisayloan lamang sa inadlaw-adlawng pagpangapod-apod sa mga kabuhian. **2** Tungod niini ang Napulog-Duha nagpatigum sa katilingban sa mga tinun-an ug miingon kanila, "Dili angay nga biyaan namo ang pagwali sa pulong sa Dios aron kami maoy mangunay sa pagpangapod-apod sa mga

pagkaon. ³ Busa, mga igsoon, pagpili kamog pito ka tawo diha kaninyo nga inyong hingmatud-an nga maayo, nga puno sa Espiritu ug sa kinaadman, nga atong ipahimutang niining bulohatona. ⁴ Ug kami magapadayon sa pag-atiman sa pag-ampo ug sa pag-alagad labut sa pulong." ⁵ Ug kining sultiha nakapahimuot sa tibuok katilingban, ug ilang gipili sila si Esteban, usa ka tawo nga puno sa pagtoo ug sa Espiritu Santo, ug si Felipe, si Procor, si Nicanor, si Timon, si Parmenas, ug si Nicolas nga usa ka kinabig nga ta-Antioquia. ⁶ Ug sila gipaatabang sa mga apostoles, ug human makaampo kini, gipandungan sila nila sa ilang mga kamot. ⁷ Ug mikaylap ang pulong sa Dios; ug ang gidaghanon samga tinun-an sa Jerusalem mitubo sa hilabihan gayud, ug daghan kaayo sa mga sacerdote ang nanagpasakop sa tinuohan. ⁸ Ug unya si Esteban, nga puno sa grasya ug gahum, naghimog dagkung mga kahibulongan ug mga ilhana diha sa katawhan. ⁹ Ug dihay pipila ka mga sakop sa sinagoga sa mga Binuhian (sumala sa gingalan niini), ug sa mga taga-Cirene, ug sa mga taga-Alejandria, ug sa mga taga-Cilicia ug sa Asia, nga nanindog sa pagpakiglantugi kang Esteban. ¹⁰ Apan wala sila makahimo sa pagbuntog sa kinaadman ug sa Espiritu nga diha uban sa iyang pagpamulong. ¹¹ Ug unya ilang gisibahan sa tago ang pipila ka tawo sa pag-ingon, "Kami nakadungog kaniya nga nagsultig mga masipad-anong pulong batok kang Moises ug sa Dios." ¹² Ug ilang gipagubot ang katawhan ug ang mga anciano ug ang mga escriba, ug sila mihasmag ug ilang gisakmit ug gitara sila ngadto sa atubangan sa Sanhedrin. ¹³ Ug ilang gipaatabang ang bakakong mga saksi nga nanag-ingon, "Kining tawhana wala gayuy hunong sa pagsultig mga pulong batok niining balaang dapit ug sa kasugoan; ¹⁴ kay siya among hingdunggan nga nag-ingon nga kini konong dapita pagagon-ubon ni Jesus nga Nazareton ug pagausabon niini ang mga pamatasan nga gibilin kanato ni Moises." ¹⁵ Ug ang tanang nanag-lingkod sa Sanhedrin, sa pagtutok nila kaniya, nakamatikod nga ang iyang nawong sama sa nawong sa manulunda.

7 Ug ang labawng sacerdote nangutana kaniya, "Tinuod ba kini?" ² Ug si Esteban mitubag: ³ ug miingon kaniya, `Biyai kining imong yuta ug ang imong kaparyentihan ug umadto ka sa yuta nga ipakita ko unya kanimo.' ⁴ Ug siya mipahawa sa

yuta sa mga Caldeanhon ug mipuyo sa Haran. Ug siya, sa namatay na ang iyang amahan, gilalin sa Dios gikan didto paingon dinhi niining yutaa nga inyo karong ginapuy-an; ⁵ ngani, wala niya siya hatagig panolundon dinhi, bisan sa igo na lang katumban sa tiil; hinonoa iyang gisaad nga ihatag kini ngadto kaniya ingon nga kabilin ug ngadto sa iyang kaliwatan nga managsunod kaniya, bisan pa nga niadtong panahona wala siyay anak. ⁶ Ug ang gisulti sa Dios kaniya mao kini, nga ang iyang kaliwatan mahimong dumuloong sa yuta sa laing mga tawo nga magaulipon kanila ug magadaugdaug kanila sulod sa upat ka gatus ka tuig. ⁷ `Apan pagahukman ko ra unya ang nasud nga magaulipon kanila,' nag-ingon ang Dios, `ug human niana sila mamahawa gikan didto ug magasimba sila kanako dinhi niining dapita.' ⁸ Ug kaniya siya naghimog pakigsaad mahitungod sa pagsirkunsisyon. Ug si Abraham nanganak kang Isaac ug kini iyang gisirkunsidahan sa ikawalo ka adlaw; ug si Isaac nanganak kang Jacob, ug si Jacob nanganak sa napulog-duha ka patriarca. ⁹ "Ug ang mga patriarca, tungod sa kasina kang Jose, nagbaligya kaniya ngadto sa Egipto, apan ang Dios nag-uban kaniya, ¹⁰ ug nagtabang kaniya gikan sa tanan niyang mga kagul-anan, ug naghatag kaniyang pagkamadanihon ug kinaadman sa atubangan ni Faraon, nga hari sa Egipto, nga maoy naghimo kaniyang gobernador sa Egipto ug sa iyang tibuok panimalay. ¹¹ Ug unya miabut ang gutom ug ang dakung kagul-anan sa tibuok Egipto ug Canaan, ug ang atong mga ginikanan walay hingkaplagang mga makaon. ¹² Apan sa pagkadungog ni Jacob nga may trigo diay didto sa Egipto, iyang gipaadto ang atong mga ginikanan sa una nilang paghiadto didto. ¹³ Ug sa ilang ikaduhang paghiadto, si Jose nagpaila na sa iyang kaugalingon ngadto sa iyang mga igsoon, ug nasayran ni Faraon ang kagikanan ni Jose. ¹⁴ Ug gipaadtoan ug gipatawag ni Jose ang iyang amahan nga si Jacob ug ang iyang tanang kaparyentihan, nga kapitoan ug lima ka tawo; ¹⁵ ug si Jacob milugsong ngadto sa Egipto. Ug didto namatay siya ug ang atong mga ginikanan, ¹⁶ ug gipanagdala sila balik sa Siquem ug gipahiluna sa lubnganan nga pinalit ni Abraham gikan sa mga anak ni Hamor sa Siquem, nga gibayran sa bili sa salapi. ¹⁷ "Apan sa nagkahiduol na ang panahon sa gisaad sa Dios kang Abraham, ang atong katawhan misanay ug midaghan didto sa Egipto, ¹⁸ hangtud nga namunoan

ang laing hari sa Egipto nga wala makaila kang Jose. 19 Kining haria, sa iyang pagpahimulos sa atong kaliwat, mipugos sa atong mga ginikanan sa pagsalibay sa ilang mga gagmayng bata aron kini dili mabuhi. 20 Ug sa maong panahon natawo si Moises, ug siya matahum gayud sa atubangan sa Dios. Ug sulod sa tulo ka bulan siya didto alimahi sa balay sa iyang amahan; 21 ug sa gikasalibay na siya, gisagop siya sa babayeng anak ni Faraon ug gimatoto siya ingon nga iyang kaugalingong anak. 22 Ug si Moises gitudloan sa tanang kaalam sa mga Egiptohanon ug siya makagagahum sa iyang mga pulong ug mga buhat. 23 "Ug unya sa nag-idad na siyag kap-atan ka tuig, misantop sa iyang kasingkasing ang pagduaw sa iyang kaigsoonan, nga mga kaliwat ni Israel. 24 Ug sa iyang pagkakita sa usa kanila nga gidagmalan, siya milaban kaniya ug nanimalus alang kaniya nga gidaug-daug pinaagi sa pagpospos sa Egiptohanon. 25 Ug siya nagdahum nga ang iyang kaigsoonan nakasabut nga ang Dios naghatag kanilag kaluwasan pinaagi sa iyang kamot, apan wala diay sila makasabut. 26 Ug sa sunod nga adlaw hing-abtan niya sila nga nag-away ug buot unta niya nga pasig-ulion sila. 'Mga tawo,' matud pa niya, 'kamo mga magsoon ra. Nganong nagdinagmalay man kamo?' 27 Apan siya giwakli sa tawo nga nagdagmal sa iyang isigkaingon, ug giingnan, 'Kinsa man konoy nagtudlo kanimo nga among punoan ug maghuhukom?' 28 Buot mo ba akong patyon maingon sa imong pagpatay sa Egiptohanon kagahapon?' 29 Ug niining pulonga si Moises mikalagiw ug nahimong dumuloong sa yuta sa Madian diin gianak niya ang duha ka anak nga lalaki. 30 "Ug unya tapus sa kap-atan ka tuig, mitungha kniya ang usa ka manolunda didto sa kamingawan sa Bukid sa Sinai, diha sa nagsilaob nga kahoyng talungon. 31 Ug sa pagkakita ni Moises niini nahibulong siya sa talan-awon; ug sa pagduol niya aron sa pagtan-aw, miabut kaniya ang tingog sa Ginoo nga nag-ingon, 32 'Ako mao ang Dios sa imong mga ginikanan, ang Dios ni Abraham ug ni Isaac ug ni Jacob.' Ug si Moises mikurog ug wala na mangahas sa pagtan-aw. 33 Ug ang Ginoo miingon kaniya, 'Huboa ang mga sapin gikan sa imong mga tiil, kay ang dapit nga imong ginatindugan maoy usa ka yuta nga balaan. 34 Sa pagkatinuod nakita ko ang pagdaugdaug sa akong katawhan nga atua sa Egipto ug nadungog ko ang ilang mga pag-agulo, ug ako nanaug aron sa pagtabang kanila. Ug karon umari ka, sugoon ko ikaw ngadto sa Egipto.' 35 "Kining maong Moises nga ilang gisalikway ug giingnan, 'Kinsa man konoy nagtudlo kanimo ingon nga punoan ug maghuhukom?' kini sa Dios gisugo ingon nga pangulo ug manluluwas pinaagi sa kamot sa manolunda nga mitungha kaniya sa kahoyng talungon. 36 Kanila ang nagpagula mao siya, nga nagbuhat ug mga kahibulongan ug mga ilhanan didto sa Egipto ug sa Dagat nga Mapula ug sa kamingawan sulod sa kap-atan ka tuig. 37 Kini mao ang Moises nga miingon sa mga Israelinhon, 'Usa ka profeta gikan sa inyong kaigsoonan igapatindog sa Dios alang kaninyo, maingon sa iyang pagpatindog kanako.' 38 Mao kini siya ang didto sa katilingban sa kamingawan uban sa manolunda nga misulti kaniya sa Bukid sa Sinai, ug uban sa atong mga ginikanan; ug maoy midawat sa buhing mga pulong aron kini ihatag kanato. 39 Ang atong mga ginikanan nanagdumili sa pagsugot kaniya, hinonoa ilang gisalikway siya, ug sa ialng mga kasingkasing sila namalik ngadto sa Egipto, 40 nga nanag-ingon kang Aaron, 'Buhati kamig mga dios nga maoy magauna sa paglakaw namo; kay bahin niining Moises nga nagpagula kanamo sa yuta sa Egipto, ambut naunsa na kaha kadto siya.' 41 Ug niadtong mga adlawa nagbuhat silag nating baka, ug ang diosdios ilang gihalaran ug mga halad-inihaw, ug ilang gikalipayan ang mga hinimo sa ilang mga kamot. 42 Apan ang Dios mitalikod kanila ug iyang gipanugyan sila sa pagsimba sa panon sa kalangitan, sumala sa nahisulat sa basahon sa mga profeta, nga nag-ingon: 'Gihalaran ba ako ninyog mga inihaw ug mga halad sulod sa kap-atan ka tuig didto sa kamingawan, O kaliwatan ni Israel? 43 Hinonoa maoy inyong gidaladala ang tolda ni Moloc ug ang bitoon sa dios nga si Ronfan, ang mga larawan nga gipamuhat ninyo aron maoy inyong pagasim-bahon; busa, ilabay ko gayud kamo ngadto sa unahan pa sa Babilonia.' 44 "Sa kamingawan, diha sa atong mga ginikanan ang tolda sa pagpamatuod, ingon sa gitugon sa Dios nga nagsulti kang Moises, sa pagbuhat niini subay sa panig-ingnan nga iyang nakita. 45 Sa nasunod na kini sa atong mga ginikanan, kini gipanagdala nila dinhi kauban ni Josue sa diha nga ilang gipanag-iyang ang kayutaan sa mga Gentil nga gipanghinginan sa Dios atubangan sa atong mga ginikanan. Ug nagpabilin nga ingon niini hangtud sa mga adlaw ni David, 46 nga nakakaplag ug grasya sa atubangan sa Dios ug nangamuyo nga tugotan unta siya sa

pagpangitag puloy-anan alang sa Dios ni Jacob. 47 Apan si Salomon mao nay nagpatindog ug balay alang kaniya. 48 Ngani ang Labing Halangdon wala magpuyo sa mga balay nga hinimog mga kamot; sumala sa ginaingon sa profeta: 49 `Ang langit maoy akong trono, ug ang yuta maoy tumbanan sa akong mga tiil. Unsa pa mang balaya ang inyong tukoron alang kanako, nagaingon ang Ginoo, o unsa pa man ang dapit nga akong pahulayanan? 50 Dili ba gibuhat man sa akong kamot kining tanang mga butanga?' 51 "Kamong mga tikig ug liog, ug mga walay sirkunsisyon sa kasingkasing ug sa mga igdulogog, kanunay gayud kamong nagapakigbatok sa Espiritu Santo. Maingon sa gibuhat sa inyong mga ginikanan, mao man usab ang inyong ginabuhat. 52 Kinsa ba sa mga profeta ang wala lutosa sa inyong mga ginikanan? Ug ilang gipamatay ang mga nanaghimog mga profesiya mahitungod sa pag-anhi sa Matarung, kang kinsa kamo karon nahimong iyang mga magbubudhi ug mga mamumuno, 53 kamo nga mao ang nanagpakadawat sa kasuguan nga gihatag kaninyo pinaagig mga manolunda, apan wala ninyo pagtumana." 54 Ug sa ilang pagkadungog niining mga butanga, sila nasilag ug nanagpakagot sa mga bag-ang batok kaniya. 55 Apan si Esteban nga puno sa Espiritu Santo, mitutok sa langit ug nakita niya ang himaya sa Dios ug si Jesus nga nagtindog sa too sa Dios. 56 Ug siya miingon, "Tan-awa, nakita ko ang mga langit nga naabli, ug ang Anak sa Tawo nga nagatindog sa too sa Dios." 57 Apan sila naniyagit sa makusog nga tingog ug gisap-ongan nila ang ilang mga dalunggan ug nanagdungan sa paghasmag kaniya. 58 Ug ilang giabog siya sa gawas sa siyudad ug ilang gipanagbato siya; ug ang mga saksi nangitsa sa ilang mga kupo ngadto sa tiilan sa usa ka lalaking batan-on nga ginganlan si Saulo. 59 Ug samtang gipanagbato nila si Esteban, siya nag-ampo nga nag-ingon, "Ginoong Jesus, dawata ang akong espiritu." 60 Ug siya miluhod ug misinggit sa makusog nga tingog nga nag-ingon, "Ginoo, dili mo unta sila pagsang-atan niining salaa." Ug sa nakasulti na siya niini, siya namatay.

8 Ug si Saulo miuyon nga paga-patyon si Esteban.

2 Ug si Esteban gilubong sa mga tawong masimbahon, ug sila nanagminatay sa hilabihan gayud tungod kaniya. 3 Apan si Saulo nagpadayon sa pagdaut sa iglesia, sa pagpanakasaka sa

kabalayan sa pagtaral sa mga lalaki ug mga babaye, ug pagbanlod kanila sa bilangoan. 4 Ug ang mga nanghitibulaag nahadiindiin sa paglakaw nga nanagwali sa pulong. 5 Ug si Felipe milugsong ngadto sa usa ka lungsod sa Samaria diin iyang giwali kanila ang Cristo. 6 Ug ang katawhan nagkahiusa sa ilang pagpaminaw sa gisulti ni Felipe sa pagkadungog ug pagkakita nila sa mga milagro nga iyang gibuhat. 7 Kay gikan sa daghang mga giyawaan nanggula ang mga mahugaw nga espiritu, nga nanagpaniyagit sa makusog nga tingog; ug nangaayo ang daghang mga paralitiko o mga bakul. 8 Ug niadtong lungsora dihay dakung kalipay. 9 Apan sa wala pa kini, dihay usa ka tawo nga ginganlan si Simon nga tigsalamangka didto niadtong lungsora; ug siya nakapahibulong gayud sa mga tawo sa Samaria, ug nag-ingon nga siya gayud maoy usa ka dakung tawo. 10 Ug kaniya naminaw ang tanan, gikan sa mga iwit hangtud sa kadagkuan, nga nanag-ingon, "Kining tawhana mao ang gahum sa Dios, ang gahum nga ginganlag Daku." 11 Ug sila nanagpatalinghug kaniya, tungod kay sa hataas nga panahon sila gipahibulong man ugod niya pinaagi sa iyang salamangka. 12 Apan sa diha nga nagpanoo na sila kang Felipe sa pagmantala niya sa Maayong Balita mahitungod sa gingharian sa Dios ug sa ngalan ni Jesu-Cristo, nanagpabautismo sila nga mga lalaki ug mga babaye. 13 Ug bisan gani siya si Simon mitoo, ug sa nabautismohan na, nagpabilin siya kang Felipe. Ug siya nahingangha sa kahibulong sa iyang pagkakita sa mga ilhanan ug mga dagkung milagro nga nangahimo. 14 Ug unya sa pagkadungog sa mga apostoles didto sa Jerusalem nga ang Samaria midawat sa pulong sa Dios, ilang gipaadtoan sila ni Pedro ug ni Juan, 15 nga sa ila nang paghiabut, nanag-ampo alang kanila nga unta makadawat sila sa Espiritu Santo; 16 kay wala pa man kanilay hingkunsaran niini, ug sila igo man lamang nabautismohan sa ngalan sa Ginoong Jesus. 17 Ug sila gipandungan nilag mga kamot ug nakadawat sila sa Espiritu Santo. 18 Ug sa pagkakita ni Simon nga ang Espiritu gikahatag man pinaagi sa pagpandong sa mga kamot sa mga apostoles, sila sa salapi gitanyagan niya 19 nga nag-ingon, "Hatagi usab ako niining gahuma, aron nga bisan kinsay akong pandungan sa akong mga kamot makadawat sa Espiritu Santo." 20 Apan si Pedro miingon kaniya, "Ang imong salapi malaglag pa unta uban kanimo, kay imong gidahum nga pinaagig salapi mabatonan

mo ang gasa sa Dios! 21 Wala kay bahin ni luna niining mga butanga, kay ang imong kasingkasing dili matarung sa atubangan sa Dios. 22 Busa hinolsuli kining imong pagkadautan, ug pangamuyo sa Ginoo basin pa, kon ugaling mahimo man, pasayloon ka niining pagdahum sa imong kasingkasing. 23 Kay nakita ko nga ikaw anaa sa mapait nga apdo ug sa bugkos sa pagpangdaut." 24 Ug si Simon mitubag, "Iampo ako ninyo sa Ginoo, nga wala untay mahitabo kanako sa inyong gisulti." 25 Unya sa nakapamatuod ug nakasulti na sila sa pulong sa Ginoo, sila namalik sa Jerusalem, nga nanagwali sa Maayong Balita sa daghang mga balangay sa mga Samarianhon. 26 Apan usa ka manolunda sa Ginoo miingon kang Felipe, "Tindog ug umadto ka sa habagatan, sa dalan nga gikan sa Jerusalem padulong sa Gaza." Kini diha sa awaaw. 27 Ug si Felipe mitindog ug miadto. Ug tan-awa, usa ka Etiopiahanon nga eunoco ug alagad ni Candace, ang rayna sa mga Etiopiahanon, nga maoy gitugyanan sa tanang bahandi niini, miadto sa Jerusalem sa pagsimba didto, 28 ug karon nagpauli na siya nga naglingkod sa iyang kalisa ug nagbasa sa basahon sa profeta nga si Isaias. 29 Ug ang Espiritu miingon kang Felipe, "Duol ug kumuyog ka nianang kalisa." 30 Ug si Felipe midalagan ngadto kaniya, ug iyang nadungog siya nga nagbasa sa basahon sa profeta nga si Isaias, ug siya iyang gipangutana nga nag-ingon, "Nakasabut ka ba sa imong gibasa?" 31 Ug siya mitubag, "Unsaon ko man pagpakasabut, gawas kon adunay magatudlo kanako?" Ug iyang gihangyo si Felipe sa pagsakay ug sa paglingkod tupad kaniya. 32 Ug ang bahin sa kasulatan nga iyang gibasa mao kini: Maingon nga dili lamang magatingog ang karnero nga pagadad-on sa ihawan o ang nating karnero sa atubangan sa iyang mag-aalot, maingon man siya, sa iyang baba wala magbuka. 33 Sa pagpahiubos kaniya, sa katarungan gihikawan siya. Ni kinsa pa man pagaasoyon ang iyang kaliwatan? Kay ang iyang kinabuhi gikuha na man gikan sa yuta." 34 Ug ang eunoco miingon kang Felipe, "Suginli ako, kinsa may ipasabut niini sa profeta, ang iya bang kaugalingon o ang lain bang tawo?" 35 Ug si Felipe mibungat sa iyang baba, ug ang Maayong Balita mahitungod kang Jesus iyang giwali kaniya nga diha magsugod sa maong bahin sa kasulatan. 36 Ug sa nagpadayon sila sa pagpanaw nahiaabut silag tubig, ug ang eunoco miingon, "Tan-awa, anaay tubig! Unsa pa may makaulang sa akong

pagpabautismo?" 37 Ug si Felipe miingon, "Kon ikaw nagatoo uban sa tibuok mong kasingkasing, mahimo." Ug siya mitubag, "Ako nagatoo nga si Jesu-Cristo mao ang Anak sa Dios." 38 Ug misugo siya sa pagpahunong sa kalisa ug silang duha, si Felipe ug ang eunoco, nanaug ngadto sa tubig ug iyang gibautismohan siya. 39 Ug sa nakahaw-as na sila gikan sa tubig, si Felipe gisakgaw sa Espiritu sa Ginoo; ug ang eunoco wala na makakita kaniya, ug sa iyang panaw mipadayon siya nga nagmalipayon. 40 Apan si Felipe hingkaplagan didto sa Asdod, ug sa iyang paghiagi didto, ang Maayong Balita iyang giwali sa tanang kalungsuran hangtud sa iyang paghiabut sa Cesarea.

9 Apan si Saulo, nga nagpangusmo pa gihapog mga hulga sa pagpamatay batok sa mga tinunan sa Ginoo, miadto sa labawng sacerdote 2 ug nangayo kaniyag mga sulat ngadto sa mga sinagoga sa Damasco, aron nga kon aduna didtoy iyang makaplagan nga mga iya niining Dalana, mga lalaki o mga babaye, iyang mataral sila nga ginapos ngadto sa Jerusalem. 3 Ug sa naglakaw siya, sa nagsingabut siya sa Damasco, usa ka kahayag gikan sa langit mikalit pagsidlak libut kaniya. 4 Ug natumba siya sa yuta ug iyang nadungog ang tingog nga nag-ingon kaniya, "Saulo, Saulo, nganong ginalutos mo ako?" 5 Ug siya miingon, "Kinsa ka ba, Ginoo?" Ug siya mitubag, "Ako mao si Jesus nga imong ginalutos. 6 Apan bumangon ka ug sumulod ka sa siyudad, ug didto igatug-an kanimo ang kinahanglan pagabuhaton mo." 7 Ug ang mga tawo nga kakuyog ni Saulo mihunong nga nanghiugtok, nga nanagpakadungog sa tingog ngani walay bisan kinsa nga ilang nakita. 8 Ug si Saulo mibangon gikan sa yuta; ug sa pagbuka pa niya sa iyang mga mata, siya dili na makakitag bisan unsa. Ug ilang gipanag-agak siya sa kamot ug gidala ngadto sa Damasco. 9 Ug sulod sa tulo ka adlaw siya dili makakita ug wala mokaon ni moinom. 10 Ug didtoy usa ka tinun-an sa Damasco nga ginganlan si Ananias. Sa usa ka panan-awon ang Ginoo miingon kaniya, "Ananias!" Ug siya mitubag, "Ania ako, Ginoo." 11 Ug ang Ginoo miingon kaniya, "Tindog ug umadto ka sa dalan nga ginganlag Dalang Tarung, ug pangitaa didto sa balay ni Judas ang usa ka tawo nga taga-Tarso nga ginganlan si Saulo; kay atua siya karon didto nagaampo, 12 "ug sa panan-awon iyang nakita ang usa ka tawo nga ginganlan

si Ananias nga misulod ug mipandong sa iyang mga kamot kaniya aron mahiulian siya sa iyang igtatan-aw." 13 "Apan si Ananias mitubag," Ginoo, nakadungog ako gikan sa daghan mahitungod niining tawhana, unsa kadaku sa kadaut nga iyang nahimo sa imong mga balaan didto sa Jerusalem; 14 ug karon ania man gani siya dinhi nga may pagtugot gikan sa mga sacerdote nga punoan aron sa pagpanggapos sa tanang magapangaliya sa imong ngalan." 15 "Apan ang Ginoo miingon kaniya," Umadto ka, kay siya pinili nga galamiton ko sa pagdala sa akong ngalan sa atubangan sa mga Gentil ug sa mga hari ug sa mga anak ni Israel; 16 kay ipakita ko kaniya unsa kadaghan ang kinahanglan iyang pagaantuson tungod sa akong ngalan." 17 Busa si Ananias miadto ug misulod sa balay. Ug sa nagpandong siya sa iyang mga kamot diha kaniya, siya miingon, "Igsoon Saulo, ang Ginoong Jesus nga mitungha kaniya sa dalan nga imong giagian paingon dinhi, nagpaanhi kanako aron ikaw mahiulian sa imong igtatan-aw ug mapuno ka sa Espiritu Santo." 18 Ug dihadhiha gikan sa iyang mga mata may nangatagak nga morag mga himbis, ug siya nahiulian sa iyang igtatan-aw. Unya mitindog siya ug gibautismohan, 19 ug mikaon ug nahiulian sa kabaskog. 20 Ug sa mga sinagoga si Jesus iyang giwali dihadhiha nga nag-ingon, "Siya mao ang Anak sa Dios." 21 Ug ang tanang nakadungog kaniya nahitingala nga nanag-ingon, "Dili ba mao man kining tawhana nga sa didto siya sa Jerusalem nanglaglag sa mga nanagpangaliya niining ngalana? Ug nahianhi man gani kini siya alang sa maong tuyo, aron sa pagtaral kanila nga ginapos sa atubangan sa mga sacerdote nga punoan." 22 Apan si Saulo misamot pa gayud sa pagkabaskog, ug nakapahilum sa mga Judio nga nanagpuyo sa Damasco, pinaagi sa iyang pagpanghimatuod nga si Jesus mao ang Cristo. 23 Ug sa nangagi na ang daghang mga adlaw, ang mga Judio nanagsabot sa pagpatay kaniya, 24 apan ang ilang laraw nahibaloan ni Saulo. Sa adlaw ug sa gabii ang mga pultahan sa siyudad ilang gibantayan aron unta sa pagpatay kaniya; 25 apan gikuha siya sa iyang mga tinun-an sa takna sa kagabhion ug ilang gikanaug siya sa paril, gitonton sulod sa usa ka alat. 26 Ug sa paghiabut na niya sa Jerusalem, siya misulay sa pag-ipon sa mga tinun-an; apan silang tanan nangahadlok kaniya, kay wala man sila motoo nga siya tinuod gayud nga tinun-an. 27 Apan gikuaptan siya ni Bernabe ug gidala

ngadto sa mga apostoles, ug kanila gisugilon ni Bernabe ang kaagi didto sa dalan sa pagpakaita ni Saulo sa Ginoo nga misulti kaniya, ug sa iyang walay kokahadlok nga pagpamulong sa ngalan ni Jesus didto sa Damasco. 28 Ug siya nahisulod-gula uban kanila didto sa Jerusalem, 29 ug sa walay kokahadlok nagwali sa ngalan sa Ginoo. Ug siya nakigsulti ug nakiglantugi batok sa mga Judiyong-Gresyanhon; apan sila naninguha sa pagpatay kaniya. 30 Ug sa pagkasayud niini sa kaigsoonan, siya ilang gipanagdala sa Cesarea, ug didto ilang gipagikan siya padulong sa Tarso. 31 Ug unya may kalinaw na ang iglesia sa tibuok Judea ug Galilea ug Samaria, ug nalig-on kini; ug sa naggawi kini diha sa kataha sa Ginoo ug sa pagdasig sa Espiritu Santo, kini misanay. 32 Ug nahitabo nga sa naglibut si Pedro sa tanang dapit, siya nahiadto usab sa mga balaan nga nanagpuyo sa Lida. 33 Ug didto iyang gikakita ang usa ka tawo nga ginganlan si Eneas, usa ka paralitiko nga nag-ilaid sa iyang higdaanan sulod na sa walo ka tuig. 34 Ug si Pedro miingon kaniya, "Eneas, giayo na ikaw karon ni Jesu-Cristo; bumangon ka ug hipusa ang imong gihigdaan." Ug dihadhiha mibangon siya. 35 Ug nakakita kaniya ang tanang nanagpuyo sa Lida ug sa Saron, ug sila nangakabig ngadto sa Ginoo. 36 Ug didto sa Jope may usa ka babayeng tinun-an nga ginganlan si Tabita (nga kon hubaron, Dorcas o Lagsaw). Siya daghag mga maayong binuhatan ug mga pagpanglimos nga iyang gihimo. 37 Ug nahitabo niadtong mga adlaw nga siya nagmasakiton ug namatay; ug tapus nila katrapohi ang iyang lawas, kini ilang gihaya sa usa ka lawak sa itaas. 38 Ug tungod kay ang Lida duol ra man sa Jope, sa pagkadungog sa mga tinun-an nga si Pedro didto sa Lida, siya ilang gipaadtoan ug duha ka tawo nga sa ingon nagpakilooy kaniya, "Umari ikaw kanamo sa walay langan." 39 Ug si Pedro mitindog ug miuban kanila. Ug sa paghiabut na niya, ilang gidala siya ngadto sa lawak sa itaas diin gialirongan siya sa tanang mga babayeng balo nga nanagpanghilak ug nanagpakita kaniya sa mga kamisola ug mga sinina nga binuhat ni Dorcas samtang uban pa siya kanila. 40 Apan silang tanan gipagula ni Pedro, ug siya miluhod ug nag-ampo; ug unya sa nag-atubang siya sa lawas, miingon, "Tabita, bumangon ka." Ug kini mibuka sa iyang mga mata, ug sa pagkakita niya kang Pedro, siya milingkod. 41 Ug gitunol ni Pedro ang iyang kamot ngadto kaniya ug iyang gipatindog siya. Ug

iyang gitawag ang mga balaan ug ang mga babayeng balo, ug kanila iyang gipaatabang si Dorcas nga buhi na. **42** Ug kini nabantug sa tibuok Joje, ug daghan ang mitoo sa Ginoo. **43** Ug sulod sa daghang mga adlaw si Pedro nagpabilin sa Joje, nga diha mag-abut sa usa ka tawo nga ginganlan si Simon, nga usa ka magpapanit.

10 Ug didto sa Cesarea may usa ka lalaki nga ginganlan si Cornelio, nga kapitan sa kasundalohan nga ginatawag nga Panon nga Italyanhon. **2** Siya maoy usa ka tawong masimbahon ug uban sa iyang tibuok panimalay siya mahadlokon sa Dios, naghatag ug daghang limos ngadto sa mga tawo, ug nag-ampo kanunay sa Dios. **3** Ug sa may ikatulo ang takna sa hapon, iyang nakita sa tin-aw gayud, diha sa panan-awon, ang usa ka manolunda sa Dios nga misulod ug miingon kaniya, "Cornelio." **4** Ug siya mitutok kaniya uban sa kalisang, ug miingon, "Unsa man unta, Senyor?" Ug siya mitubag kaniya, "Ang imong mga pag-ampo ug mga paglimos misulbong sa itaas aron mahimong handumanan diha sa atubangan sa Dios. **5** Ug karon magsugo kag mga tawo ngadto sa Joje ug ipadala nganhi ang usa ka Simon nga ginganlag Pedro. **6** Siya anaa mag-abut sa ka Simon nga magpapanit, kinsang balay anaa sa ubay sa dagat." **7** Ug sa nakapahawa na ang manolunda nga nakigsulti kaniya, si Cornelio mitawag sa duha sa iyang mga binatonan ug sa usa ka masimbahong sundalo nga usa sa mga tig-alagad kaniya, **8** ug sa iya na silang nasuginlan sa tanan, sila iyang gipagikan ngadto sa Joje. **9** Ug sa sunod nga adlaw, sa nanaglakaw pa sila ug nagkahiduoal na sa lungsod, si Pedro misaka sa atop sa balay sa may kaudtohon aron sa pag-ampo. **10** Ug siya mibatig dakung kagutom ug nangandoyg makaon; apan samtang nanaghikay pa sila niini, siya gipanawan. **11** Ug iyang nakita ang langit nga inablihan, ug ang usa ka butang nga nagkanaug nga ingon sa usa ka dakung habol, nga pinaagi sa upat niini ka mga kanto nga hiniktan, kini gitonton paingon sa yuta. **12** Sa sulod niini diha ang tanang matang sa mga mananap nga tagup-at ug til ug sa mga nanagsaguyod sa yuta, ug sa mga langgam sa kahanginan. **13** Ug miabut kaniya ang usa ka tingog nga nag-ingon, "Tumindog ka, Pedro; pag-ihaw ug kamaon ka." **14** Apan si Pedro miingon, "Dili ko, Ginoo; kay wala pa gayud akoy nakaon nga dili binalaan o nga mahugaw." **15**

Ug ang tingog miabut kaniya pag-usab sa ikaduha nga nag-ingon, "Ayaw paghingnanlig dili binalaan ang mga butang nga nahinloan na sa Dios." **16** Ug kini nahitabo sa makatulo, ug sa kalit kadto gibira ngadto sa langit. **17** Ug samtang si Pedro nalibog pa sa iyang hunahuna kon unsa kaha ang kahulogan niadtong panan-awon nga iyang nakita, tan-awa, ang mga tawo nga gisugo ni Cornelio nanagtindog sa pultahan sa gawas, tapus nila masusi kon diin ang balay ni Simon. **18** Ug sila nanawag sa pagpangutana kon nag-abut ba didto si Simon nga ginganlag Pedro. **19** " Ug samtang si Pedro namalandong mahitungod sa panan-awon, ang Espiritu miingon kaniya, "Tan-awa, anaay tulo ka tawo nga nangita kanimi. **20** "Tindog ug kumanaug ka, ug umuban ka kanila sa walay pag-ukon-ukon; kay ako mao ang nagpaanhi kanila." **21** Ug si Pedro mikanaug ngadto sa mga tawo ug miingon kanila, "Ako mao ang inyong gipangita. Unsa bay hinungdan sa inyong pag-anhi?" **22** Ug sila mitubag kaniya, "Si Kapitan Cornelio, nga usa ka tawong matarung ug mahadlokon sa Dios, nga mahitungod kaniya ang tibuok nasud sa mga Judio aduna ganiy maayong pagpanghimatuod, gimandoan sa usa ka balaang manolunda sa pagpakuha kanimi ngadto sa iyang balay, ug sa pagpatalinghug sa imong isulti kaniya." **23** Ug sila iyang gipasulod ug gipaabut. **24** Ug sa sunod nga adlaw sila nahiaabut sa Cesarea. Ug si Cornelio nga nagpaabut kanila, nagpatigum sa iyang mga paryenti ug suod nga mga higala. **25** Ug sa pagsulod ni Pedro sa balay, si Cornelio misugat sa pagdawat kaniya ug mihapa sa iyang tiilan ug misimba kaniya. **26** Apan gipatindog siya ni Pedro nga nag-ingon, "Tumindog ka; ako gayud usab tawo." **27** Ug sa nagpakigsulti siya kaniya, siya misulod ug didto iyang nakita ang daghang mga tawo nga nagkatigum. **28** Ug siya miingon kanila, "Kamo nasayud na nga maoy supak sa kasugoan alang sa usa ka Judio ang pagpakigharong o pagpamisita sa usa ka tawong dumuloong. Apan gipahibalo kanako sa Dios nga kinahanglan walay tawo nga akong pagaingnon nga dili binalaan o nga mahugaw. **29** Tungod niini, sa pagpakuha mo kanako, mianhi ako sa walay pag-ukon-ukon. Ug karon mangutana ako nganong gipakuha mo ako." **30** Ug si Cornelio miingon kaniya, "Upat na karon ka adlaw, sa may ingon niining taknaa karon, nagtuman ako sa haponon nga pag-ampo dinhi sa akong balay sa ikatulo ang takna. Ug tan-awa, mitungha sa atubangan ko ang usa ka

lalaki nga nagbistig masilaw, 31 ug miingon kanako, `Cornelio, ang imong pag-ampo gipatalinghugan ug ang imong mga paglimos nahinumduman sa atubangan sa Dios. 32 Busa, pagsugo ngadto sa Jope sa pagkuha kang Simon nga ginganlan ug Pedro; siya anaa mag-abut sa balay ni Simon nga magpapanit diha sa ubay sa dagat.' 33 Busa, gipasugoan ko ikaw dihadiha, ug gikaloooy mo ang pag-anhi. Ug kaming tanan ania karon dinhi sa atubangan sa Dios aron sa pagpatalinghug sa tanan nga gisugo kanimo sa Ginoo." 34 Ug unya si Pedro sa pagbungat sa iyang baba miingon, "Sa pagkatinuod naila ko nga ang Dios wala diay ing pinalabi sa mga tawo, 35 hinonoa nga sa matag-usa ka nasud, iyang pagakahimutan ang bisan kinsa nga magakahadlok kaniya ug magabuhat sa matarung. 36 Kamo nahibalo sa pulong nga gipadala sa Dios ngadto sa kaliwatan ni Israel, sa iyang pagwali sa Maayong Balita sa pakigdait pinaagi kang Jesu-Cristo (siya mao ang Ginoo sa tanan), 37 sa pulong nga nasangyaw sa tibuok Judea, nga dito magsugod sa Galilea tapus sa pagbautismo nga gimantala ni Juan: 38 mahitungod kang Jesus nga taga-Nazaret, giunsa sa Dios pagdihog kaniyang Espiritu Santo ug gahum; giunsa niya pagpangadto-adto sa paghimog mga kaayohan ug sa pagpang-ayo sa tanang gisakit sa yawa, kay ang Dios uban man kaniya. 39 Ug kami maoy mga saksi sa tanang gipamuhat niya sulod sa kayutaan sa mga Judio ug sa Jerusalem. Ug siya ilang gipatay pinaagi sa pagbitay kaniya diha sa kahoy. 40 Apan sa Dios gibanhaw siya sa ikatulo ka adlaw ug gitugot nga siya igapakita, 41 dili ngadto sa tanang tawo kondili nganhi kanamo nga gipili sa Dios ingon nga mga saksi, nga nangaon ug nanginom uban kaniya human siya mabanhaw gikan sa mga patay. 42 Ug siya misugo kanamo sa pagwali ngadto sa katawhan, ug sa pagpanghimatuod nga siya mao ang gitudlo sa Dios aron sa paghukom sa mga buhi ug sa mga patay. 43 Kaniya ang tanang mga profeta nanghimatuod nga ang tanang magatoo kaniya magadawat sa kapasayloan sa mga sala pinaagi sa iyang ngalan." 44 Samtang si Pedro nagsulti pa niini, ang Espiritu Santo mikunsad diha sa tanan nga nakadungog sa pulong. 45 Ug ang mga magtotoong may sirkunsisyon nga nanguban kang Pedro nahingangha nga ang gasa nga Espiritu Santo gibubo man usab diay diha sa mga Gentil. 46 Kay sila nakabati man sa mga Gentil nga nanaglitok sa laing mga pinulongan ug nanag-ambahan sa Dios. Unya si

Pedro miingon, 47 "Aduna bay makasalanta sa tubig aron dili kabautismohan sila nga nanagpakadawat sa Espiritu Santo sama kanato?" 48 Ug iyang gisugo sila sa pagpabautismo sa ngalan ni Jesu-Cristo. Ug unya ilang gihangyo siya sa pagpabilin pa ug pipila ka adlaw.

11 Ug unya ang mga apostoles ug ang kaigsoonan nga didto sa Judea nakadungog nga ang mga Gentil usab midawat sa pulong sa Dios. 2 Ug sa paghitungas ni Pedro sa Jerusalem, siya gipakiglalis sa mga may sirkunsisyon, 3 nga nanag-ingon, "Nganong miadto ka man sa mga tawong walay sirkunsisyon ug nakigsalo kanila sa pagpangaon?" 4 Apan kanila si Pedro misugod sa paghubit nga nagkasunodsunod, nga nag-ingon, 5 "Sa nag-ampo ako didto sa Jope, gipanawan ako ug nakakitag panan-awon, sa usa ka butang nga nagkanaug nga ingon sa usa ka dakung habol, nga pinaagi sa upat niini ka mga kanto nga hinikitan, kini gitonton gikan sa langit ug miabut kanako. 6 Sa gitotukan ko kini pag-ayo, akong nakita niini ang mga mananap nga tagup-at ug tiil, ug ang mga manonukob, ug ang mga nanagsaguyod sa yuta, ug ang mga langgam sa kahanginan. 7 Ug nadungog ko ang tingog nga nag-ingon kanako, `Tumindog ka, Pedro; pag-ihaw ug kumaon ka.' 8 Apan mitubag ako nga nag-ingon, `Dili ko, Ginoo; kay sa akong baba wala pa gayuy nakasulod nga dili binalaan o nga mahugaw.' 9 Apan gikan sa langit ang tingog mitubag sa ikaduha nga nag-ingon, `Ayaw paghinganlig dili binalaan ang mga butang nga nahinloan na sa Dios.' 10 Ug kini nahitabo sa makatulo, ug unya ang tanan gibira pag-usab ngadto sa langit. 11 Ug niadtong tungora, sa balay diin didto kami, miabut ang tulo ka tawo nga gipaadto kanako gikan sa Cesarea. 12 Ug ako gisugo sa Espiritu sa pag-uban kuyog kanila sa walay pag-ukon-ukon. Ug kining unom ka mga igsoon usab mikuyog kanako, ug kami misulod sa balay sa tawo. 13 Ug kami iyang gisuginlan sa kaagi sa iyang pagkakita sa manolunda nga nagtindog sa iyang balay ug nag-ingon kaniya, `Magsugo ka ngadto sa Jope ug ipakuha mo si Simon nga ginganlag Pedro; 14 siya adunay mga pulong nga isulti kanimo, nga pinaagi niini maluwas ikaw ug ang imong tibuok panimalay.' 15 Ug sa pagsugod nakog sulti, ang Espiritu Santo mikunsad kanila maingon sa pagkunsad niini kanato kaniadto sa sinugdanan. 16 Ug unya akong nahinumduman

ang pulong sa Ginoo, sa iyang pag-ingon, 'Si Juan nagpangbautismo sa tubig, apan ang igabautismo kaninyo mao ang Espiritu Santo.' 17 Busa, kon ang Dios mao man ang naghatag kanila sa gasa nga sama sa iyang gihatag kanato sa diha nga misalig na kita sa Ginoong Jesu-Cristo, si kinsa man ako nga arang makasalanta sa Dios?" 18 Ug sa ilang pagkadungog niini, sila mihilum. Ug ang Dios ilang gidalayeg nga nanag-ingon, "Nan, sa ato pa, sa mga Gentil gitugot usab diay sa Dios ang paghinulsol ngadto sa kinabuhi." 19 Ug unya kadtong mga nahitibulaag tungod sa pagpanglutos nga nahitabo gumikan kang Esteban, nanglangyaw hangtud sa Fenicia, ug sa Cipro, ug sa Antioquia, apan walay lain nga ilang gisultihan sa pulong gawas sa mga Judio lamang. 20 Apan diha kanilay mga tawo nga taga-Cipro ug taga-Cirene, nga sa ila nang paghiabut sa Antioquia, misulti ngadto sa mga Gresyanhon usab, sa pagmantala kanila sa Maayong Balita mahitungod sa Ginoong Jesus. 21 Ug ang kamot sa Ginoo uban kanila, ug nangakabig ngadto sa Ginoo ang daghan kaayong mga tawo nga nanagpanoo. 22 Ug ang balita mahitungod niini nahidangat sa mga dalunggan sa iglesia didto sa Jerusalem ug ilang gipaadto si Bernabe ngadto sa Antioquia. 23 Sa paghiabut niya ug sa nakita niya ang grasya sa Dios, siya nalipay; ug iyang gipahimangnoan silang tanan sa pagtinguha sa kinasingkasing sa pagpabilin nga masaligon sa Ginoo; 24 kay si Bernabe usa man ka tawong maayo, puno sa Espiritu Santo ug sa pagtoo. Ug nahidugang ngadto sa Ginoo ang usa ka dakung panon sa mga tawo. 25 Unya si Bernabe miadto sa Tarso aron sa pagpangita kang Saulo. 26 Ug sa iya nang nakitan siya, iya siyang gidala sa Antioquia. Ug sulod sa tibuok usa ka tuig sila nakigtigum sa iglesia, ug ilang gipanudloan ang usa ka dakung panon sa mga tawo. Ug sa Antioquia ang mga tinun-an didto sugdi pagtawag ug mga Cristohanon. 27 Ug unya niadtong mga adlaw, dihay mga profeta gikan sa Jerusalem nga nanglugsong ngadto sa Antioquia. 28 Ug ang usa kanila nga ginganlan si Agabo mitindog ug pinaagi sa Espiritu mitagna nga moabut ang usa ka dakung gutom sa tibuok kalibutan; ug tuod man nahitabo kini sa paghari ni Claudio. 29 Ug ang mga tinun-an, ang matag-usa kanila sumala sa iyang maarangan, naninguha sa pagpadalag hinabang ngadto sa mga kaigsoonan nga nanag-puyo sa Judea. 30 Ug kini gibuhat nila, nga nanagpadla niini ngadto sa mga

anciano pinaagi sa mga kamot ni Bernabe ug ni Saulo.

12 Ug sa maong panahon, si Herodes nga hari mibakyaw sa iyang mga kamot aron sa pagdagmal sa pipila ka mga sakop sa iglesia. 2 Ug pinaagi sa espada iyang gipatay si Santiago nga igsoon ni Juan. 3 Ug sa iyang pagtan-aw nga kini nakapahimuot diay sa mga Judio, iyang gipadakop si Pedro usab. Ug nahitabo kadto sa mga adlaw sa Tinapay nga Walay Igpapatubo. 4 Ug sa iya nang hingdakpan si Pedro, iyang gibanlud siya sa bilanggoan, ug iyang gitugyan aron bantayan siya sa upat ka bantay sa tinagup-at ka mga sundalo, sa tuyo nga inigkaliwas sa Pasko iyang paatubangon siya sa katawhan. 5 Busa si Pedro gibantayan sulod sa bilanggoan. Apan alang kaniya gihimo sa iglesia ang mainit nga pag-ampo ngadto sa Dios. 6 Ug sa maong gabii sa wala pa ang sunod nga adlaw sa pagpakuha unta kaniya ni Herodes, si Pedro nga gigapos ug duha ka talikala nagkatulog taliwala sa duha ka sundalo; ug sa atbang sa pultahan dihay mga bantay nga nanagbantay sa bilanggoan. 7 Ug tan-awa, mitungha ang usa ka manolunda sa Ginoo, ug misidlak ang usa ka kahayag sulod sa bilanggoan; ug si Pedro iyang gidagpi sa kilid ug iyang gipukaw nga nag-ingon, "Bumangon ka sa madali." Ug ang mga talikala natangtang gikan sa mga kamot ni Pedro. 8 Ug ang manolunda miingon kaniya, "Pagsinina ug isul-ob ang imong mga sapin." Ug iyang gibuhat kini. Ug siya miingon kaniya, "Pagkupo ug sumunod ka kanako." 9 Ug si Pedro migula ug minunot kaniya; ug wala siya makaila nga tinuod kadtong gibuhat sa manolunda, apan maoy iyang hunahuna nga siya nakakitag usa ka panan-awon. 10 Ug sa paghilabay na nila sa nahauna ug ikaduhang bantay, nahiaabut sila sa pultahang puthaw nga agianan padulong sa siyudad. Ug kanila kining pultahana naablig iyaiya ra, ug sila nanggula ug mipadayon paglakaw agi sa usa ka dalan; ug unya sa kalit ang manolunda mipahawa kaniya. 11 Ug sa nahaulian na si Pedro, siya miingon, "Karon naila ko na sa pagkatinuod nga ang Ginoo nagpadala sa iyang manolunda ug nagpahigawas kanako gikan sa kamot ni Herodes ug gikan sa tanang gipaabut unta sa katilingban sa mga Judio." 12 Ug sa nasabtan na niya kini, siya miadto sa balay ni Maria, ang inahan ni Juan nga ginganlan usab ug Marcos, diin didtoy daghang nagkatigum ug

nanag-ampo. 13 Ug sa pagtuktok niya sa pultahan sa gawas, usa ka dalagitang binatonan nga ginganlan si Rode miadto aron sa pagtubag. 14 Ug sa naila niya ang tingog ni Pedro, sa iyang kalipay wala niya maablihi ang pultahan, kondili midalagan hinoon siya sa sulod ug iyang gitaho nga si Pedro didto sa pultahan nagtindog. 15 Apan sila miingon kaniya, "Nagsalimoang ka." Apan iya gayud nga gilabanan nga didto gayud siya. Ug sila nanag-ingon, "Iya kadtong manolunda!" 16 Apan si Pedro mipadayon sa pagtuktok; ug sa pag-abli nila sa pultahan, ilang nakita siya ug nahitingala sila. 17 Ug sa iyang nasinyasan sila sa kamot aron managhilum, iyang gitaho kanila giunsa sa Ginoo ang pagpahigawas kaniya gikan sa bilangoan. Ug siya miingon, "Isugilon ninyo kini kang Santiago ug sa kaig-soonan." Ug siya mipahawa ug miadto sa laing dapit. 18 Ug sa pagkabuntag na, dili diyutay ang kabalaka sa mga sundalo kon naunsa na kaha si Pedro. 19 Ug sa nakapangita na si Herodes kaniya ug wala niya hikit-i siya, iyang giusisa ang mga bantay ug nagsugo nga ipapatay sila. Ug unya gikan sa Judea milugsong siya ngadto sa Cesarea, ug mipabilin didto. 20 Ug nahitabo nga si Herodes nasilag pag-ayo batok sa mga taga-Tiro ug sa mga taga-Sidon; apan kini sila nangadto kaniya sa tingob; ug tapus nila madani si Blasto, ang tigtagad sa lawak-higdaanan sa hari, sila nangamuyo nga makigdait sa hari sanglit ang gisaligan sa ilang kayutaan alang sa pagkaon mao man ang kayutaan sa hari. 21 Ug sa adlaw nga gitagal, si Herodes misul-ob sa iyang harianong bisti, milingkod sa iyang trono, ug mihatag kanilag usa ka pakigpulong. 22 Ug naninggit ang mga tawo nga nag-ingon, "Kana tingog sa usa ka dios, dili sa tawo!" 23 Ug dihadiha gihampak siya sa usa ka manolunda sa Ginoo tungod kay wala niya ihatag ang pagdalayeg ngadto sa Dios. Ug gikaon siya sa mga ulod ug namatay. 24 Apan ang pulong sa Dios mitubo ug misanay. 25 Ug si Bernabe ug si Saulo, tapus makatuman sa ilang pagpang-alagad, namauli gikan sa Jerusalem nga nanagdala kang Juan nga ginganlan usab ug Marcos.

13 Ug sa iglesia sa Antioquia didtoy mga profeta ug mga magtutudlo nga mao sila si Bernabe, si Simeon nga ginganlan ug Niger, si Lucio nga taga-Cirene, si Manaen nga kanhi sakop sa panimalay ni Herodes nga gobernador, ug si Saulo. 2 Ug samtang nanagsimba sila sa Ginoo ug nanagpuasa, ang

Espiritu Santo miingon, "Igahin kanako si Bernabe ug si Saulo alang sa bulohaton nga niini gitawag ko sila." 3 Ug unya tapus sila managpuasa ug manag-ampo, sila mipandong sa ilang mga kamot sa ibabaw nila ug mipagikan kanila. 4 Busa, pinagikan sa Espiritu Santo, sila nanglugsong ngadto sa Seleucia; ug gikan didto misakay silag sakayan padulong sa Cipro. 5 Ug sa paghiabut nila sa Salamina, ilang gimantala ang pulong sa Dios sulod sa mga sinagoga sa mga Judio. Ug si Juan didto uban kanila ingon nga katabang. 6 Ug sa nalibut na nila ang tibuok pulo hangtud sa Pafos, ilang gikahibalag ang usa ka Judiyong salamangkiro ug profeta nga mini, nga ginganlan si Bar-Jesus. 7 Siya uban sa gobernador nga si Sergio Paulo, nga maoy usa ka tawong masinabuton. Ug si Bernabe ug si Saulo gipakuha sa gobernador, ug gikan kanila iyang gitinguha ang pagpamati sa pulong sa Dios. 8 Apan gisupak sila ni Elimas nga salamangkiro (kay mao man kana ang kahulogan sa iyang ngalan,) nga naninguha sa pagpatipas sa gobernador gikan sa pagkamatinoohon. 9 Apan si Saulo, nga ginganlan usab si Pablo, nga puno sa Epiritu Santo, mitutok kaniya 10 ug miingon, "Ikaw nga anak sa yawa, ikaw nga kaaway sa tanang pagkamatarung, puno sa tanang limbong ug lansis, dili ka ba mohunong sa pagtuis sa mga matul-id nga dalan sa Ginoo? 11 Ug karon, tan-awa, nahisakpan ka sa kamot sa Ginoo, ug ikaw mabuta ug dili na makakita sa Adlaw sulod sa usa ka panahon." Ug dihadiha mitakyap kaniya ang kangioh ug kangitngit, ug nagsukarap siya nga nangitag tawong makaagak kaniya sa kamot. 12 Ug ang gobernador mitoo, sa pagkakita niya sa nahitabo, kay siya natingala sa tuloohan mahitungod sa Ginoo. 13 Ug unya si Pablo ug ang iyang mga kauban migikan sa Pafos sakay sa sakayan, ug midunggo sila sa Perge sa kayutaan sa Panfilia. Ug didto si Juan miabiya kanila ug mipauli sa Jerusalem; 14 apan sila mibaktas gikan sa Perge ug miabut sa Antioquia sa kayutaan sa Pisidia. Ug sa pagkaadlaw nga igpapahulay sila misulod sa sinagoga ug nanglingkod. 15 Ug tapus sa pagbasa sa kasugoan ug sa mga profeta, sila gipasugoan sa mga punoan sa sinagoga, gipaingnan, "Mga igsoon, kon aduna kamoy pulong pagmaymay alang sa katawhan, isulti kana." 16 Ug si Pablo mitindog, ug sa nakasinyas siya sa kamot sa pagpahilum, miingon, 17 Ang Dios niining katawhan sa Israel nagpili sa atong mga ginikanan; ug ang katawhan iyang gituboy sa panahon sa ilang

pagpuyo didto sa yuta sa Egipto, ug sa bukton nga binakyaw iyang gipagula sila gikan didto. 18 Ug sulod sa mga kap-atan ka tuig, giantus niya ang ilang mga batasan didto sa kamingawan. 19 Ug sa iya nang nalaglag ang pito ka mga nasud sa yuta sa Canaan, ang kayutaan niini iyang gihatag kanila ingon nga kabilin sulod sa mga upat ka gatus ug kalim-an ka tuig. 20 Ug tapus niana, iyang gihatagan silag mga maghuhukom hangtud kang Samuel nga profeta. 21 Unya nangayo silag hari, ug kanila gihatag sa Dios si Saul nga anak ni Cis, usa ka tawo sa kabanayan ni Benjamin, nga naghari sulod sa kap-atan ka tuig. 22 Ug sa gikapalagpot na siya sa Dios, gituboy niya si David aron mahimong ilang hari, nga mahitungod kaniya ang Dios nanghimatuod ug nag-ingon, 'Diha kang David nga anak ni Jese, nakakaplag akog tawo nga tukma sa akong kasingkasing; siya magatuman sa tanan kong mga pagbuot.' 23 Gikan sa mga kaliwat niining tawhana, sa Dios ang Israel gidad-an ug Manluluwas nga mao si Jesus, sumala sa iyang gisaad. 24 Sa wala pa kini siya moabut, si Juan nagwali mahitungod sa bautismo sa paghinulsol ngadto sa tanang katawhan sa Israel. 25 Ug sa naghinapos na si Juan sa iyang paningkamot, siya miingon, 'Unsa may inyong pagdahum kanako? Ako dili mao siya, hinonoa, sa akong ulahi adunay umaabut, nga sa mga sapin sa iyang mga tiil dili gani ako takus sa pagbadbad.' 26 "Mga igsoon, mga anak sa kaliwatan ni Abraham, ug tanan kaninyo nga mga mahadlok sa Dios, kita mao ang gipadad-an sa pulong mahitungod niining maong kaluwasan. 27 Kay ang mga nagapuyo sa Jerusalem ug ang ilang mga punoan, tungod sa ilang wala pagpakaila kaniya ug sa ilang wala pagpakasabut sa mga sulti sa mga profeta nga ginabasa sa matag-adlaw nga igpapahulay, nanagpakatuman niini pinaagi sa ilang pagsilot kaniya sa kamatayon. 28 Ug bisan pa nga wala silay hingkaplagan nga bisan unsa batok kaniya nga takus sa kamatayon, ila gayud nga gipangayo kang Pilato nga ipapatay siya. 29 Ug sa ila nang natuman ang tanang nahisulat mahitungod kaniya, siya gihugos nila gikan sa kahoy, ug ilang gibutang sa usa ka lubnganan. 30 Apan gibanhaw siya sa Dios gikan sa mga patay; 31 ug sulod sa daghang mga adlaw siya nagpakita kanila nga mga nanagpanungas uban kaniya gikan sa Galilea ngadto sa Jerusalem, nga mao karon ang iyang mga saksi ngadto sa katawhan. 32 Ug kaninyo among ginamantala ang

Maayong Balita nga ang gisaad sa Dios ngadto sa atong mga ginikanan, 33 kini iya nang natuman nganhi kanato nga ilang mga kaanakan pinaagi sa pagpatindog kang Jesus; maingon nga nahisulat usab kini sa ikaduhang salmo, nga nag-ingon: 'Ikaw akong Anak, karong adlaw ako nahimong imong Amahan.' 34 Ug mahitungod sa iyang pagbanhaw kaniya gikan sa mga patay, sa wala nay pagbalik ngadto sa kadunotan, siya misulti sa ingon niini: 'Ihatag ko kaninyo ang balaan ug kasaligan nga mga panalangin nga gisaad ngadto kang David.' 35 Tungod niini siya nagaingon usab sa laing salmo: 'Dili mo man itugot nga ang imong Balaan moagig pagkadunot.' 36 Kay si David, tapus makaalagad sa katuyoan sa Dios diha sa iyang kaugalingong kaliwatan, namatay ug gilubong ipon sa iyang mga ginikanan, ug miagig pagkadunot. 37 Apan siya nga gibanhaw sa Dios wala moagig pagkadunot. 38 Busa, mga igsoon, kinahanglan inyong mahibaloan nga pinaagi niining tawhana ginamantala karon kaninyo ang kapasayloan sa mga sala, 39 ug nga pinaagi kaniya ang tanan nga nagatoo gipahigawas na gikan sa tanang butang, nga gikan niini ang kasugoan ni Moises wala makahimo sa pagpahigawas kaninyo. 40 Busa, magmatngon kamo nga dili mahitabo kaninyo ang ginaingon diha sa basahon sa mga profeta: 41 'Tan-awa, kamong mga mayubiton, panghitingala ug pangawagtang kamo; kay sa inyong mga adlaw pagabu-haton ko ang usa ka buhat, usa ka buhat nga dili gayud ninyo pagatooan, bisan pa kon adunay magasugilon kaninyo niini.'" 42 Ug sa pagpanggula nila ni Pablo ug ni Bernabe, ang mga tawo mihangyo kanila nga kining mga butanga ikausab unta pagsugilon kanila sa sunod nga adlaw nga igpapahulay. 43 Ug pagkatapus na sa tigum sa sinagoga, daghang mga Judio ug mga masimbahong kinabig ngadto sa tinooan sa mga Judio mikuyog kang Pablo ug Bernabe, nga misulti kanila ug miagda kanila sa pagpadayon diha sa grasya sa Dios. 44 Ug sa pagkasunod nga adlaw nga igpapahulay, hapit ang tanang nanag-puyo sa siyudad nagkatigum sa pagpatalinghug sa pulong sa Dios. 45 Apan sa pagkakita sa mga Judio sa panon sa katawhan, sila napuno sa kasina, ug ilang gisupak ang mga gipanulti ni Pablo, ug ilang gipasipalahan siya. 46 Ug si Pablo ug si Bernabe, sa walay kokahadlok, miingon, "Kinahanglan gayud nga ang pulong sa Dios anha igauna sa pagmantala kaninyo. Apan kay inyo man kining gisalikway ug inyong gihukman ang inyong

kaugalingon nga dili takus sa kinabuhing dayon, tan-
awa, kami mangadto sa mga Gentil. (aiōnios g166) 47
Kay sa ingon niini gisugo kami sa Ginoo nga nag-
ingon: "Gipahimutang ko ikaw nga kahayag sa mga
Gentil, aron pagadad-on mo ang kaluwasan hangtud
sa kinatumyan sa yuta." 48 Ug sa pagkadungog niini
sa mga Gentil, sila nangalipay ug ilang gidalayeg
ang pulong sa Dios; ug nanagpanoo ang tanan nga
gikatagana nang daan alang sa kinabuhing dayon.
(aiōnios g166) 49 Ug ang pulong sa Ginoo mikaylap sa
tibuok kayutaan. 50 Apan ang mga Judio mihulhog sa
mga inilang kababayan-an nga mga masimbahon ug
sa mga kadag-kuan sa siyudad, ug ilang gipalihok ang
pagpanglutos batok kang Pablo ug kang Bernabe, ug
ilang kayutaan. 51 Apan sila nanaktak sa mga abog
gikan sa ilang mga tiil batok kanila, ug nangadto sa
Iconio. 52 Ug ang mga tinun-an napuno sa kalipay ug
sa Espiritu Santo.

14 Ug didto sa Iconio sila nanagkuyog sa pagsulod
sa sinagoga sa mga Judio, ug sa ingon misulti
sila nga tungod niana nanagpanoo ang usa ka
dakung panon sa katawhan, sa mga Judio ug sa
mga Gresyanhon. 2 Apan ang mga Judio nga wala
motoo mihulhog sa mga Gentil, ug ilang gisugniban
kini sila sa pagkasilang batok sa mga kaigsoonan. 3
Ug busa mipabilin sila didto sa hataas nga panahon,
nga sa walay kokahadlok nanagsulti sila alang sa
Ginoo, ni kinsa gipanghimatud-an ang mga pulong sa
iyang grasya diha sa iyang pagtugot nga ang mga
ilhanan ug mga kahibulongan mangahimo pinaagi sa
ilang mga kamot. 4 Apan ang mga tawo sa siyudad
nabahin; ang uban midapig sa mga Judio, ug ang
ubang midapig sa mga apostoles. 5 Ug sa diha nay
lihok sa mga Gentil ug mga Judio, uban sa ilang mga
punoan, sa pagdagmal ug pagbato kanila, 6 kini ilang
nasayran ug sila mikalagiw ngadto sa Listra ug Derbe,
mga siyudad sa Licaonia, ug ngadto sa kayutaan nga
kasikbit. 7 Ug didto ilang gimantala ang Maayong
Balita. 8 Ug sa Listra didtoy naglingkod nga usa ka
tawo nga walay umoy sa iyang mga tiil; siya bakul
gikan pa sa iyang pagkahimugso nga tungod niana
wala gayud siya makalakaw sukad masukad. 9 Siya
naminaw kang Pablo nga nagsulti; ug si Pablo, sa
nagtutok kaniya ug sa naila niya nga siya may pagtoo
aron mamaayo siya, 10 miingon kaniya sa makusog
nga tingog, "Itindog ang imong mga tiil ug tumul-id
ka." Ug siya miugpo ug milakaw. 11 Ug sa pagkakita

sa mga tawo sa gibuhay ni Pablo, sila misinggit nga
nanag-ingon sa pinulongan nga Licaoniyanhon, "Ang
mga dios nanganaug dinhi kanato sa dagway sa
mga tawo!" 12 Ug si Bernabe ilang ginganlan si
Zeus, ug si Pablo ilang ginganlan si Hermes tungod
kay siya mao man ang pangulo sa sinultihay. 13
Ug ang sacerdote ni Zeus, kinsang templo diha sa
atbang sa siyudad, nagdalag mga baka nga toro ug
mga purongpurong ngadto sa ganghaan, ug siya
uban sa mga tawo buot unta modulot ug mga halad
ngadto kanila. 14 Apan sa pagkadungog niini sa mga
apostoles, ni Bernabe ug ni Pablo, gipanggisi nila ang
ilang mga bisti ug midalagan sila ngadto sa katawhan,
nanagsinggit ug nanag-ingon, 15 "Mga tawo, nganong
nagabuhay kamo niini? Kami usab mga tawo, nga
sama ra kaninyog kinaiya. Ug kami nagamantala
kaninyo sa Maayong Balita, nga gikan niining maong
mga kakawangan kinahanglan managpangliso kamo
ngadto sa buhing Dios nga maoy nagbuhay sa
langit ug sa yuta ug sa dagat ug sa tanang butang
diha kanila. 16 Sa miaging kapanahonan iyang
gipasagdan ang tanang kanasuran sa paglakaw
sa ilang kaugalingong mga dalan; 17 ngani wala
niya itugot nga dili kapanghimatud-an ang iyang
kaugalingon, sanglit gibuhay man niya ang maayo,
ug gihatagan niya kamog ulan gikan sa langit ug
kapanahonan nga makapabunga, ug ang inyong mga
kasingkasing nabuhong sa pagkaon ug sa kalipay." 18
Bisan pa sa maong mga pulong, diriyot wala nila
kapugngi ang mga tawo sa pagdulot kanilag mga
halad. 19 Apan dihay mga Judio nga nangabut didto
gikan sa Antioquia ug sa Iconio; ug sa nadani nila
ang mga tawo, si Pablo ilang gipanagbato ug ilang
giguyod paingon sa gawas sa siyudad, sa pagdahum
nga siya patay na. 20 Apan sa gialirongan siya sa mga
tinun-an, siya mibangon ug misulod balik sa siyudad;
ug sa pagkasunod nga adlaw siya milakaw uban kang
Bernabe padulong sa Derbe. 21 Ug sa nakamantala
na sila sa Maayong Balita didto sa maong siyudad
ug nakadanig daghang mga kinabig, sila namalik
ngadto sa Listra ug sa Iconio ug sa Antioquia, 22
nga nanagpalig-on sa mga kalag sa mga tinun-an ug
nanagmaymay kanila sa pagpadayon sa pagtoo ug
nanag-ingon nga kinahanglan managsulod kita sa
gingharian sa Dios pinaagi sa daghang mga kasakit.
23 Ug sa gikatudlo na nila ang mga anciano alang
kanila diha sa matag-iglesia, ug sa nakaampo na uban
sa pagpuasa, ilang gitugyan sila ngadto sa Ginoo

nga ilang gitooan. 24 Ug unya milatas sila sa Pisidia ug miabut sa Panfilia. 25 Ug tapus makamantala sa pulong didto sa Perge, sila milugsong ngadto sa Atalia; 26 ug gikan didto manakayan sila balik sa Antioquia, diin didto sila kaniadto ikatugyan sa grasya sa Dios alang sa bulohaton nga karon ila nang natapus. 27 Ug sa pag-abut nila didto, ilang gitigum ang iglesia ug gisuginlan sa tanang gibuhat sa Dios sa iyang pagpakig-uban kanila, ug giunsa niya sa pag-ablig pultahan sa pagtoo ngadto sa mga Gentil. 28 Ug sila nanagpabilin uban sa mga tinun-an sulod sa hataas nga panahon.

15 Apan dihay mga tawo nga nahilugsong gikan sa Judea nga nanagpanudlo nga nag-ingon sa mga kaigsoonan, "Gawas kon kasirkunsidahan kamo sumala sa batasan ni Moises, dili kamo arang maluwas." 2 Ug sa diha nga, tali kanila ug kang Pablo ug Bernabe, nahitabo ang usa ka dili diyutayng panagkabangi ug panaglalis, si Pablo ug si Bernabe ug ang pipila sa uban gipanagtudlo aron sa pagtungas sa Jerusalem, sa pagpakigkita sa mga apostoles ug sa mga anciano bahin niining gikalantugian. 3 Ug pinagikan sa iglesia, sila mibaktas agi sa Fenicia ug sa Samaria diin gitaho nila ang pagkakabig sa mga Gentil. Ug nakahatag silag dakung kalipay sa tanang mga kaigsoonan didto. 4 Ug sa paghiabut nila sa Jerusalem, gidawat sila sa iglesia ug sa mga apostoles ug sa mga anciano, ug ilang gitaho ang tanang gibuhat sa Dios, sa iyang pagpakig-uban kanila. 5 Apan dihay mitindog nga mga magtotoo nga mga sakop sa pundok sa mga Fariseo, ug miingon, "Kinahanglan gayud nga sirkunsidahan ang mga Gentil nga nanagpanoo, ug sugoon sila sa pagtuman sa kasugoan ni Moises." 6 Ug nanagtigum ang mga apostoles ug ang mga anciano aron sa pag-usisa niining butanga. 7 Ug tapus sa hataas nga lantugi, si Pedro mitindog ug miingon kanila, "Mga igsoon, kamo nasayud nga niadtong unang mga adlaw ang Dios naghimog pagpili diha kaninyo, nga pinaagi sa akong baba ang mga Gentil makadungog sa pulong sa Maayong Balita ug managtoo. 8 Ug ang Dios nga nakaila sa kasingkasing nanghimatuod alang kanila pinaagi sa paghatag sa Espiritu Santo ngadto kanila maingon sa iyang paghatag niini kanato. 9 Ug tali kanato ug kanila, siya wala maghimog kalainan, sanglit gihinloan man niya ang ilang mga kasingkasing pinaagi sa pagtoo. 10 Nan, karon, nganong inyo

mang tintalon ang Dios pinaagi sa pagsangon ug yugo diha sa liog sa mga tinun-an, sa yugo nga bisan ang atong mga ginikanan ug bisan gani kita wala makahimo sa pagpas-an? 11 Apan kita nagatoo nga kita maluwas pinaagi sa grasya sa Ginoong Jesus, maingon man usab sila." 12 Ug unya mihilum ang tanang nanagkatigum, ug namati sila kang Bernabe ug kang Pablo nga nanghinugilon mahitungod sa mga ilhanan ug mga katingalahan nga gibuhat sa Dios pinaagi kanila sa taliwala sa mga Gentil. 13 Ug sa pagkatapus nilag sulti, si Santiago mitubag, "Mga igsoon, paminawa ako ninyo. 14 Gisugilon kanato ni Simeon ang kaagi sa unang pagduaw sa Dios ngadto sa mga Gentil aron sa pagsagop ug usa ka katawhan gikan kanila alang sa iyang ngalan. 15 Ug niini nahitakdo ang mga pulong sa mga profeta, sumala sa nahisulat nga nagaingon: 16 'Tapus niini mobalik ako, ug akong tukoron pag-usab ang napukan nga puloyanan ni David; akong tukoron pag-usab ang mga guba niini, ug akong patindogon kini, 17 aron mangita sa Ginoo ang ubang mga tawo, ug ang tanang mga Gentil nga ginahinganlan sa akong ngalan, 18 nagaingon ang Ginoo, nga mao ang nagpahibalo niining mga butanga sukad pa sa kanhing mga katuigan.' (aiōn g165) 19 Busa ang akong hukom mao kini, nga dili nato pagsamokon silang gikan sa pagka-Gentil nga nangakabig ngadto sa Dios, 20 hinonoa ato silang sulatan nga dumilian nila ang mga nahugaw sa mga diosdios, ug ang pakighilawas, ug ang pagtilaw sa unod sa mananap nga naluok ug sa dugo. 21 Kay sukad pa sa karaang kapanahonan si Moises aduna nay iyang mga tigmantala niini sa matag-lungsod, sanglit ang iyang mga sinulat ginabasa man sulod sa mga sinagoga sa tanang adlaw nga igpapahulay." 22 Unya gipakamaayo sa mga apostoles ug sa mga anciano, uban sa tibuok iglesia, ang pagpilig mga tawo diha kanila ug pagpaadto niini sa Antioquia kuyog kang Pablo ug Bernabe. Ug ilang gipaadto si Judas nga ginganlan si Barsabas, ug si Silas, mga tawong inila sa kaigsoonan, 23 pinadala kining maong sulat nga nagaingon: "Ang mga kaigsoonan diri, nga mga apostoles ug mga anciano, nganha sa mga kaigsoonang Gentil diha sa Antioquia ug sa Siria ug sa Cilicia, komusta. 24 Sanglit amo mang nadungog nga dihay pipila ka tawo gikan kanamo, nga kanila wala kami maghatag ug bisan unsang sugo, nga nanagsamok kaninyo pinaagi sa ilang mga gipanulti ug nanaglibog sa

inyong mga hunahuna, 25 gipakamaayo namong mga nanagkahiusa ang pagpilig mga tawo ug pagpaanha niini kaninyo kuyog sa atong mga hinigugmang Bernabe ug Pablo, 26 kuyog niining mga tawhana nga mitahan sa ilang mga kinabuhi tungod sa ngalan sa atong Ginoong Jesu-Cristo. 27 Busa gipaanha namo diha si Judas ug si Silas nga magahimo sa binaba nga pagsugilon kaninyo sa mao rang mga butanga. 28 Kay gipakamaayo sa Espiritu Santo ug namo ang dili pagdat-og kaninyo sa bisan unsang luwan gawas lamang sa pipila ka mga kinahanglanong butang nga mao kini: 29 nga kinahanglan inyong dumilian ang bisan unsa nga gikadulot ngadto sa mga diosdios, ug ang dugo, ug ang mga mananap nga naluok, ug ang pakighilawas. Kon kamo managlikay gikan niining mga butanga, ginabuhat ninyo ang maayo. Pag-ayoayo." 30 Ug sa gikapagikan na sila, nanglugsong sila ngadto sa Antioquia; ug sa natigum na nila ang kapunongan, ilang gitunol kanila ang sulat. 31 Ug sa ilang pagkabasa niini, nangalipay sila sa tambag. 32 Ug si Judas ug si Silas, sanglit mga profeta man usab sila, mihatag ug hataas nga pagmaymay ngadto sa kaigsoonan ug nakapalig-on kanila. 33 Ug tapus makapabilin sila didto sulod sa usa ka panahon, ang mga kaigsoonan mipalakaw kanila nga gipanghinautan sa kalinaw, balik ngadto sa mga nanagsugo kanila. 34 Apan gipakamaayo ni Silas ang pagpabilin ra didto. 35 Apan si Pablo ug si Bernabe mipabilin sa Antioquia, ug inabagan sa daghan pa usab, sila nanagpanudlo ug nanagmantala didto sa pulong sa Ginoo. 36 Ug tapus sa pipila ka adlaw, si Pablo miingon kang Bernabe, "Balikon ug duawon ta karon ang mga kaigsoonan sa tanang siyudad diin gikamantala nato ang pulong sa Ginoo, ug tanawon tag naunsa na sila." 37 Ug buot ni Bernabe nga paubanon kanila si Juan nga ginganlan si Marcos. 38 Apan si Pablo naghunahuna nga dili maayong paubanon ang usa ka tawo nga mibiya kanila didto sa Panfilia ug wala mopadayon sa bulohaton uban kanila. 39 Ug nahitabo kanila ang dakung pagkasukanay, nga tungod niana nanagbulag sila; si Bernabe, dinala si Marcos uban kaniya, misakay ug sakayan padulong sa Cipro; 40 samtang si Pablo nga nakapili kang Silas nga iyang kauban, migikan nga tinugyan sa kaigsoonan ngadto sa grasya sa Ginoo. 41 Ug siya mibaktas agi sa Siria ug sa Cilicia, nga nakapalig-on sa mga iglesia.

16 Ug unya nahiabut usab siya sa Derbe ug sa Lистра. Ug didtoy usa ka tinun-an nga ginganlan si Timoteo, nga anak sa usa ka magtotoong babaye nga Judio, apan ang iyang amahan Gresyanhon. 2 Mahitungod kaniya ang mga kaigsoonan sa Listra ug sa Iconio may maayong pagpanghimatuod. 3 Ug kay gitinguha man ni Pablo nga si Timoteo makauban kaniya, iyang gikuha siya ug gisirkunsidahan niya, sa iyang pagtamod sa mga Judio niadtong mga dapita, kay silang tanan nasayud man nga ang amahan niini usa ka Gresyanhon. 4 Ug sa nagpanaw sila agi sa mga kalungSORAN, ilang gitunol ngadto sa kaigsoonan aron ilang tumanon ang pagbulot-an nga gikauyonan sa mga apostoles ug mga anciano nga didto sa Jerusalem. 5 Tungod niini ang mga kaiglesiahan nalig-on sa pagtoo, ug sila nanag-uswag sa gidaghanon matag-adlaw. 6 Ug unya didto sila mangagi sa kayutaan sa Frigia ug sa Galacia sanglit gidid-an man sila sa Espiritu Santo sa pagmantala sa pulong didto sa Asia. 7 Ug sa paghiabut na nila sa atbang sa Misia, sila mangadto na unta sa Bitinia, apan wala sila tugoti sa Espiritu ni Jesus; 8 tungod niini sila milugsong ngadto sa Troas, agi sa kayutaan sa Misia. 9 Ug didto usa ka panan-awon mipakita kang Pablo sa takna sa kagab-hion: usa ka tawo nga taga-Macedonia nagtindog ug kaniya nangamuyo siya nga nag-ingon, "Umari ka sa Macedonia ug tabangi kami." 10 Ug sa pagkakita niya sa panan-awon, dihadhiha nanglimbasug kami sa paggikan paingon sa Macedonia, sa nasabut namo nga gitawag kami sa Dios aron sa pagmantala sa Maayong Balita ngadto kanila. 11 Busa, sakay sa sakayan gikan sa Troas, milawig kami tadlas ngadto sa Samotracia, ug sa pagkasunod nga adlaw ngadto sa Neapolis, 12 ug gikan dinhi ngadto sa Filipos, nga mao ang labawng siyudad sa kayutaan sa Macedonia, ug usa ka kolonya nga Romanhon. Ug dinhi niining siyudara kami nagpabilin sulod sa pipila ka adlaw; 13 ug sa pagkaadlaw nga igpapahulay nangadto kami sa gawas sa pultahan sa siyudad, sa daplin sa suba diin sa among paghunahuna didtoy dapit nga ampoanan; ug nanglingkod kami ug nakigsulti sa mga babaye nga nagkatigum didto. 14 Ug naminaw kanamo ang usa ka babaye nga ginganlan si Lidia nga taga-lungsod sa Tiatira, nga namaligyag mga panapton nga purpora. Siya masimbahon sa Dios, ug ang iyang kasingkasing giablilian sa Ginoo aron iyang patalinghugan ang gisulti ni Pablo. 15 Ug sa nabautismohan na siya

kauban sa iyang panimalay, kanamo nangamuyo siya nga nag-ingon, "Kon maoy inyong paghunahuna nga ako tinuod nga magtotoo sa Ginoo, nan, ari kamo abut sa akong balay." Ug siya dili gayud pabalibad kanamo. 16 Ug nahitabo nga sa nagpaingon kami sa dapit nga ampoanan, gikasugat kami sa usa ka dalagitang ulipon; ug kini siya nakabaton sa espiritu sa pagpanag-an, ug siya hingsapian pag-ayo sa iyang mga agalon pinaagi sa iyang pagpanag-an. 17 Ug si Pablo ug kami gisunodsunod niya nga nagsinggit, "Kining mga tawhana maoy mga ulipon sa Labing Halangdong Dios, ug kaninyo nagamantala sila sa dalan sa kaluwasan." 18 Ug kini gibuhat niya sulod sa daghang mga adlaw. Apan si Pablo nga gisamokan gayud kaniya, miatubang ug miingon sa espiritu, "Sa ngalan ni Jesu-Cristo, ako nagasugo kanimo sa paggula gikan kaniya." Ug kini migula dihadiha. 19 Apan sa pagkakita sa iyang mga agalon nga nahanaw na ang ilang kalauman sa panapi, ilang gidakop si Pablo ug si Silas ug gitaral sila ngadto sa taboan sa atubangan sa mga punoan. 20 Ug sa nadala na nila si Pablo ug si Silas ngadto sa mga maghuhukom, ang mga agalon nanag-ingon, "Kining mga tawhana nga mga Judio nagapagubot sa atong siyudad. 21 Kini sila nanudlog mga batasan nga dili matarung sa pagsagop o paggawi nato ingon nga mga Romanhon." 22 Ug batok kanila nangapil sa paghasmag ang panon sa katawhan; ug sila gihubonan sa mga maghuhukom pinaagi sa paggisi sa ilang mga bistu ug unya gipabunalan. 23 Ug sa gikabunalan na sila sa makadaghan, sila gibanlud nila sa bilanggoan; ug ang magbabantay sa bilanggoan ilang gisugo nga kinahanglan bantayan sila pag-ayo. 24 Ug sa pagkadawat niya sa maong sugo, iyang gibanlud sila sa labing kinasuloran sa bilanggoan ug ang ilang mga tiil iyang gisulot diha sa mga sipohan. 25 Apan sa may pagkatungang gabii si Pablo ug si Silas nanag-ampo, ug nanag-awit silag mga alawiton ngadto sa Dios, ug ang mga binilanggo nanagpatalinghug kanila. 26 Ug sa kalit miabut ang usa ka makusog nga linog, nga tungod niana nauyog ang mga patukoran sa bilanggoan; ug dihadiha naabli ang tanang pultahan ug nangatangtang ang mga talikala sa matag-usa. 27 Ug sa pagmata sa magbabantay sa bilanggoan, ug sa iyang pagtan-aw nga naabli na man ang mga pultahan sa bilanggoan, milanit siya sa iyang espada ug magpatay na lang unta siya sa iyang kaugalingon, sa pagdahum nga

nakabuhi na ang mga binilanggo. 28 Apan si Pablo misinggit kaniya sa makusog nga tingog nga nag-ingon, "Ayaw buhatig dautan ang imong kaugalingon, kay ania ra kaming tanan!" 29 Ug siya nangayog suga ug milayat paingon sa sulod, ug mihapa nga nagkurog sa atubangan ni Pablo ug ni Silas. 30 Ug iyang gidala sila sa gawas ug miingon kanila, "Mga senyores, unsay kinahanglang buhaton ko aron maluwas ako?" 31 Ug kaniya mitubag sila nga nag-ingon, "Tumoo ka sa Ginoong Jesus ug maluwas ka, ikaw ug ang imong panimalay." 32 Ug ang pulong sa Ginoo ilang gisulti kaniya ug sa tanang diha sa iyang balay. 33 Ug sa maong takna sa kagabhion sila iyang gikuha, ug ang ilang mga samad iyang ginunaran; ug dihadiha gibautismohan siya ug ang iyang tibuk panimalay. 34 Ug sa gikapasaka na niya sila sa iyang balay, iyang gidulotan silag pagkaon; ug uban sa iyang tibuk panimalay, siya nalipay nga nakakaplag sa pagtoo diha sa Dios. 35 Apan sa pagkabuntag na, ang mga maghuhukom nagsugo ug mga polis sa pagsulti nga nag-ingon, "Buhii kadtong mga tawhana." 36 Ug ang magbabantay sa bilanggoan mitaho sa maong mga pulong ngadto kang Pablo. Matud niya, "Ang mga maghuhukom nagpasugo nga pabuhian kono kamo; busa panggula ug panglakaw kamo nga malinawon." 37 Apan si Pablo miingon kanila, "Kami nga mga tawong Romanhon, sa wala lamay husay, ilang gibunalan sa atubangan sa kadaghanan ug gibanlud sa bilanggoan; ug karon ila ba lamang diay kaming buhian sa tago? Dili mahimo! Kinahanglan sila gayud ang mangunay sa pag-anhi sa pagpagula kanamo." 38 Ug ang mga maghuhukom gisuginlan sa mga polis niining mga pulonga, ug sila nangahadlok sa ilang pagkadungog nga kini sila mga tawo man diay nga Romanhon. 39 Ug sila nangadto ug nangayo kanilag pasaylo. Ug ilang gipagula sila ug gihangyo nga mopahawa sa siyudad. 40 Ug sila migula sa bilanggoan ug nangadto sa ka Lidia; ug sa ila nang gikakita ang mga kaigsoonan, kini ilang gimaymayan; ug unya migikan sila.

17 Ug sa hing-agian na nila ang Anfipolis ug ang Apolonia, sila nahiaabut sa Tesalonica diin didto ang usa ka sinagoga sa mga Judio. 2 Ug sumala sa iyang nabatasan, si Pablo misulod niini; ug sulod sa tulo ka semana siya nakiglantugi kanila pinasikad sa kasulatan, 3 nga nagsaysay niini ug nagpamatuod pinaagi niini nga kinahanglan gayud si Cristo mag-

antus ug mabanhaw gikan sa mga patay. Ug siya miingon, "Kining Jesus nga akong ginamantala kaninyo, mao ang Cristo." 4 Ug ang uban kanila mitoo ug miiipon kang Pablo ug Silas, maingon man ang kapid-an sa mga masimbahong Gresyanhon ug ang daghan sa mga inilang kababayen-an. 5 Apan ang mga Judio giabut ug kasina, ug sa nakapanghulbot silag mga bugoy, kini ilang gihiusa, ug ilang gigubot ang siyudad. Ug ilang gisulong ang balay ni Jason sa pagpangita kang Pablo ug Silas aron ilang dad-on ngadto sa katawhan. 6 Ug kay wala man nila hikaplagi sila, si Jason ug ang pipila sa mga kaigsoonan ilang gitaral ngadto sa atubangan sa mga punoan sa siyudad, nga nanagsinggit, "Kining mga tawo nga nakapagubot sa kalibutan, ania nanganhi dinhi usab, 7 ug si Jason nagpasaka kanila sa iyang balay; ug kini silang tanan nagabuhat supak sa mga sugo ni Cesar pinaagi sa pag-ingon nga aduna konoy laing hari nga mao si Jesus." 8 Ug ang katawhan ug ang mga punoan sa siyudad nagubot sa ilang pagkadungog niini. 9 Hinoon ilang gibuhian si Jason ug mga kauban tapus nila pangayoi ug piyansa. 10 Ug dihadiha sa takna sa kagabhion si Pablo ug si Silas gipagikan sa mga kaigsoonan paingon sa Berea; ug sa ilang paghiabut didto, sila misulod sa sinagoga sa mga Judio. 11 Ug kining mga Judioa mabuot pa kay sa mga Judio didto sa Tesalonica, kay kini sila midawat man sa pulong uban sa bug-os nga pagkamasibuton, nga sa adlaw-adlaw nanagtoon sa kasulatan, sa pagsusi kon tinuod ba gayud ang mga butang nga gisulti kanila. 12 Busa daghan kanila ang mitoo, uban sa dili diriyot nga mga hamiling babaye nga Gresyanhon, ug mga lalaki usab. 13 Apan sa pagkahibalo sa mga Judio sa Tesalonica nga sa Berea usab gimantala ni Pablo ang pulong sa Dios, sila nangadto usab didto, nga nanagsiba ug nagpagubot sa mga panon sa katawhan. 14 Tungod niini, si Pablo dihadiha gipagikan sa mga kaigsoonan sa paglakaw padulong sa dagat, apan si Silas ug si Timoteo nanagpabilin pa didto. 15 Ug ang mga tawo nga naghatud kang Pablo mikuyog kaniya hangtud sa Atenas; ug unya namauli sila nga nagdala ug tugon alang kang Silas ug kang Timoteo sa pag-apas kaniya sa labing madali. 16 Ug samtang si Pablo nagpaabut kanila didto sa Atenas, ang iyang espiritu sa sulod niya nahagit sa pagkasuko sa iyang pagkakita nga ang siyudad napuno sa mga larawan. 17 Tungod niini, sa sulod sa sinagoga iyang gipakiglantugi ang mga Judio ug ang mga tawong masimbahon; ug didto sa taboan sa adlaw-adlaw iyang gipakiglantugi ang uban kanila nga iyang igahibalag. 18 Ug iyang gikaasdang usab ang pipila sa mga pilosopo nga mga Epicureo ug mga Estoico. Ug may nangutana nga nag-ingon, "Unsa man kahay buot isulti niining tawong tigpamunit ug kahibalo?" Ang uban nanag-ingon, "Kini siya daw usa ka tigmantalag mga dios nga dumuloong" kay iya man ugod nga gimantala si Jesus ug ang pagkabanhaw. 19 Ug ilang gikuption siya ug gidala ngadto sa Areopago ug gipangutana, "Makahimo ba kami pagpakisayud unsa kining bag-ong tuloohan nga imong gipanudlo? 20 Kay gikahatdan mo ang among mga dalunggan sa pipila ka mga laing butang; busa buot unta kami mahibalo unsay kahulogan niining mga butanga." 21 Ang tanan ugod nga mga taga-Atenas ug mga dumuloong nga nagpuyo didto wala man lamay laing mahimo kondili ang pagtabi pagpaminaw sa bag-ong butang nga mahiabut. 22 Ug si Pablo mitindog sa taliwala sa Areopago ug miingon, "Mga taga-Atenas, nasabut ko nga sa tanang paagi kamo mga masimbahon gayud. 23 Kay sa naglakaw ako sa kadalanan ug naniid sa inyong mga ginasimba, nakita ko gani usab ang usa ka halaran nga diha niini gikasulat kining mga pulonga, 'Alang sa dios nga wala hiilhi.' Kining inyong ginasimba nga wala ninyo hiilhi, nan, kini mao ang akong ginamantala kaninyo. 24 Ang Dios nga mao ang nagbuhat sa kalibutan ug sa tanang butang nga ania niini, maingon nga Ginoo man siya sa langit ug sa yuta, wala magpuyo diha sa mga templo nga binuhat sa kamot, 25 ni pagaalagaran siya sa mga kamot sa tawo, nga daw may pagpanginahanglan pa siya, sanglit siya gayud mao man gani ang nagahatag ug kinabuhi ug ginhawa ug sa tanang butang ngadto sa tanang mga tawo. 26 Siya mao ang nagbuhat sa tanang nasud sa katawhan gikan sa usa ka tawo, aron papuy-on sa tanang dapit sa yuta, tapus niya maandam ang mga gitagal nga kapanahonan ug ang mga utlanan sa mga dapit nga ilang pagapuy-an, 27 aron sila mangita sa Dios, basin pag ila siyang mahikapan ug makaplagan, bisan tuod nga siya dili ra halayo gikan sa matag-usa kanato, 28 kay 'Diha kaniya kita nangabuhi ug nagalihok ug nagalungtad'; ug matud pa usab gani sa inyong mga magbabalak: 'Kay sa pagkatinuod kita iyang kaliwat.' 29 Kay kaliwat man diay kita sa Dios, nan, dili nato paghunahunaon nga ang pagka-Dios nahisamag bulawan, o salapi, o bato, nga minugna

sa kabatid ug sa panghanduraw sa tawo. **30** Ang Dios wala lamang manumbaling sa maong mga panahon sa kaburong, apan karon siya nagasugo sa tanang mga tawo bisan diin sa paghinulsol, **31** kay siya nakatudlo na ug adlaw kanus-a, subay sa katarungan, iyang pagahukman ang kalibutan pinaagi sa usa ka tawo nga iyang gitudlo alang niini, ug kini iyang gipanghimatud-an ngadto sa tanang mga tawo pinaagi sa pagbanhaw kaniya gikan sa mga patay." **32** Ug sa ilang pagkadungog mahitungod sa pagkabanhaw sa mga patay, dihay nanagbiaybiay; apan ang uban miingon, "Maminaw ra kami kanimo pag-usab mahitungod niini." **33** Ug si Pablo mipahawa kanila. **34** Apan dihay mga tawo nga mikuyog kaniya ug mitoo, nga ang pipila niini mao sila si Dionisio nga Areopagohanon, ug ang usa ka babaye nga ginganlan si Damaris, ug ang uban pa kanila.

18 Tapus niini si Pablo mipahawa sa Atenas ug miadto sa Corinto. **2** Ug didto iyang gikahibalag ang usa ka Judio nga ginganlan si Aguila, nga usa ka taga-Ponto, nga uban kang Priscila nga iyang asawa, bag-o pa lamang nahiabut gikan sa Italia tungod sa sugo ni Claudio nga kinahanglan ang tanang mga Judio mamahawa sa Roma. Ug siya miadto sa pagpakigkita kanila. **3** Ug kay siya sama ra man kanilag pangita, nga mao ang pagpamuhat ug mga tolda, siya mipuyo ipon kanila ug nagpamuhat uban kanila. **4** Ug sa tanang adlaw nga igpapahulay siya nagpakiglantugi didto sa sinagoga, sa pagpangdani sa mga Judio ug mga Gresyanhon. **5** Ug sa pag-abut ni Silas ug ni Timoteo gikan sa Macedonia, si Pablo nalingaw sa pagmantala, sa pagpanghimatuod ngadto sa mga Judio nga ang Cristo mao si Jesus. **6** Ug sa diha nga misupak sila ug nagpasipala kaniya, giyabyab niya ang iyang mga sapot ug miingon siya kanila, "Ang kaakohan labut sa inyong dugo anha sa ibabaw sa inyong kaugalingong mga ulo! Wala na akoy labut. Sukad karon moadto na ako sa mga Gentil." **7** Ug siya mipahawa didto ug miadto sa balay sa usa ka tawo nga ginganlan si Ticio Justo, nga usa ka magsisimba sa Dios; ang iyang balay tupad sa sinagoga. **8** Ug si Crispo, ang punoan sa sinagoga, mitoo sa Ginoo uban sa iyang tibuok panimalay; ug daghan sa mga taga-Corinto nga naminaw kang Pablo mitoo ug gibautismohan. **9** Ug usa ka gabii niana, pinaagi sa panan-awon, si Pablo gisultihan sa Ginoo nga nag-ingon, "Ayaw pagkahadlok, hinonoa

sumulti ka ug ayaw pagpakahilum; **10** kay ako uban kanimo, ug walay manghilabut kanimo sa pagdaut kanimo; kay daghan akog mga tawo niining siyudara." **11** Ug sulod sa usa ka tuig ug unom ka bulan, siya mipuyo didto nga nagpanudlo kanila sa pulong sa Dios. **12** Apan sa diha nga si Galion mao nay gobernador sa Acaya, ang mga Judio mihimog hiniusa nga pagsulong kang Pablo, ug sa atubangan sa hukmanan siya ilang gipanagdala, **13** nga nanag-ingon, "Kining tawhana nagapangdani sa mga tawo sa pagsimba sa Dios sa paagi nga supak sa balaod." **14** Apan sa mobungat na unta si Pablo sa iyang baba, si Galion miingon sa mga Judio, "Kon kining butanga may labut pa sa usa ka kalapasan o sa usa ka buhat nga binanyaga, nan, O mga Judio, may katarungan unta ako sa pagpaminaw kaninyo; **15** apan kay kini butang man lamang diay labut sa mga pulong ug sa mga ngalan ug sa inyong kaugalingong balaod, nan, kamo na lamay mag-igo niana; magadumili ako sa pagkamaghuhukom niining mga butanga." **16** Ug iyang giabog sila gikan sa hukmanan. **17** Ug si Sostenes, ang pangulo sa sinagoga, gidakop nilang tanan, ug siya ilang gipanagbunalan atbang sa hukmanan. Apan si Galion wala lamang magkabana niini. **18** Ug tapus niini, si Pablo mipabilin didto sulod sa daghan pang mga adlaw, ug unya nanamilit siya sa mga kaigsoonan ug misakay sa sakayan padulong sa Siria kinuyogan ni Priscila ug ni Aquila. Ug didto sa Cencrea giputlan niya ang iyang buhok tungod sa usa ka panaad nga iyang gihimo. **19** Ug sila nahiabut sa Efeso, ug didto iyang gibiyaan sila, ug siya misulod sa sinagoga ug nakiglantugi sa mga Judio. **20** Ug sa paghangyo nila kaniya nga unta pabilin siyag taastaas pa nga panahon, siya wala mosugot; **21** hinoon, sa pagpanamilit na niya kanila, siya miingon, "Mobalik ra ako kaninyo kon itugot man sa Dios." Ug unya migikan siya sa Efeso sakay sa sakayan. **22** Ug sa paghidunggo niya sa Cesarea, siya mitungas sa Jerusalem ug nangomusta sa iglesia, ug unya milugsong siya ngadto sa Antioquia. **23** Tapus makapabilin didto sulod sa usa ka panahon, siya migikan ug iyang giabanid pag-adto ang mga dapit sa tibuok kayutaan sa Galacia ug Frigia, sa pagpaligon sa tanang mga tinun-an. **24** Ug unya miabut sa Efeso ang usa ka Judio nga ginganlan si Apolos, nga didto matawo sa Alejandria. Siya maoy usa ka tawo nga maayong manulti ug batid sa mga kasulatan. **25** Siya gikatun-an mahitungod sa Dalan sa Ginoo; ug

maingon nga madasigon man siya sa espiritu, siya nagsulti ug nanudlo sa sibo gayud sa kaagi ni Jesus, bisan tuod nga ang bautismo nga iyang nasinati mao ra ang kang Juan. **26** Ug didto sa sinagoga siya misugod sa pagsulti nga masaligon kaayo, apan sa pagkadungog kaniya ni Priscila ug ni Aquila, siya ilang gidala sa ila, ug kaniya ang tinooan sa Dios ilang gisaysay sa labi pang sibo gayud. **27** Ug kay buot man siyang motabok ngadto sa Acaya, ang mga kaigsoonan midasig kaniya ug misulat sa mga tinunan didto aron siya ilang hinangpon sa pagdawat. Ug sa paghiabut na niya didto, daku ang iyang gikatabang sa mga nanagpanoo pinaagi sa grasya; **28** kay sa pakiglantugi atubangan sa kadaghanan, ang mga Judio iya mang gidaug sa dakong kadasig, nga nagpanghimatuod pinaagi sa kasulatan nga ang Cristo mao si Jesus.

19 Ug samtang didto si Apolos sa Corinto, si Pablo, tapus niya malatas ang mga kayutaan sa ibabaw, nahiabut sa Efeso diin iyang gikahibalag ang pipila ka mga tinun-an. **2** Ug siya miingon kanila, "Nakadawat ba kamo sa Espiritu Santo sa diha nga mitoo na kamo?" Ug sila miingon kaniya, "Wala. Wala man gani kami makadungog nga aduna diay Espiritu Santo." **3** Ug siya nangutana kanila, "Ngadto ba diay sa unsa ang pagbautismo kaninyo?" Sila mitubag kaniya, "Ngadto sa bautismo ni Juan." **4** Ug si Pablo miingon, "Si Juan nagbautismo sa bautismo sa paghinulsol, nga nag-agda sa katawhan sa pagsalig niadtong moabut sa ulahi kaniya, sa ato pa, kang Jesus." **5** Ug sa ilang pagkadungog niini, sila gipangbautismohan sa ngalan sa Ginoong Jesus. **6** Ug sa napandongan na sila ni Pablo sa iyang mga kamot, ang Espiritu Santo mikunsad kanila, ug sila nanagpanulti sa laing mga pinulongan ug nanaghimog mga profesiya. **7** Ug silang tanan mga napulo ug duha ka tawo. **8** Ug si Pablo miadto sa sinagoga, ug sulod sa tulo ka bulan siya nagsultihan didto sa walay kokahadlok, nga nangatarungan ug nagpatoo kanila mahitungod sa gingharian sa Dios. **9** Apan sa diha nga ang pipila ka tawo nagpatig-a man gayud ug wala motoo, nga sa atubangan sa katawhan nagsulti na hinoog dautan mahitungod sa maong Dalan, kanila mitalikod siya dala ang mga tinun-an uban kaniya, ug didto na siya magsultihan sa matag-adlaw sa hawanan sa balay ni Tirano, gikan sa napulog usa ang takna sa buntag hangtud sa ikaupat ang takna

sa hapon. **10** Ug kini nagpadayon sulod sa duha ka tuig, nga tungod niana nakadungog sa pulong sa Ginoo ang tanang nanagpuyo sa Asia, mga Judio ug mga Gresyanhon. **11** Ug ang Dios naghimog dagkung mga milagro pinaagi sa mga kamot ni Pablo, **12** nga tungod niana ang mga masakiton gipanagdad-an ug mga panyo o mga tapis nga nahidapat sa lawas ni Pablo, ug sila nangaayo sa ilang mga sakit ug namahawa kanila ang mga espiritu nga dautan. **13** Ug unya dihay mga nanaglibod sa pagpanghingilin ug mga yawa, mga Judio nga misulay sa paglitok sa ngalan sa Ginoong Jesus alang sa mga nanagbaton sa mga espiritu nga dautan, sa paglitok nga nag-ingon, "Ako magasugo kaninyo pinaagi nianang Jesus nga ginamantala ni Pablo." **14** Ug nanaghimo niini ang pito ka mga lalaking anak ni Esceva, usa ka labawng sacerdote nga Judio. **15** Apan ang espiritu nga dautan mitubag kanila, "Kang Jesus nakaila ako ug kang Pablo nakaila ako; apan kamo, si kinsa man kamo?" **16** Ug giluksoan sila sa tawo nga gipuy-an sa espiritu nga dautan, ug iyang gidaug silang tanan, ug gibuntog sila, nga tungod niana, sa pagpanalagan na nila gikan niadtong balaya, sila mga hubo ug mga samaran. **17** Ug kini nahibaloan sa tanang nanagpuyo sa Efeso, mga Judio ug mga Gresyanhon; ug silang tanan giabut ug kahadlok; ug gipakadaku ang ngalan sa Ginoong Jesus. **18** Daghan usab sa mga nanagpanoo na nangabut, nanagtug-an ug nanagbutyag sa ilang mga binuhatan kanhi. **19** Ug daghan sa mga naghimog mga pagpanglamat kanhi, mipundok sa ilang mga basahon ug kini ilang gisunog sa atubangan sa tanan; ug ilang gikuwenta ang bili niining tanan ug ilang nasuta nga kini mikabat sa kalim-an ka libo ka mga salapi. **20** Ug sa ingon nga paagi ang pulong sa Ginoo mikaylap ug nagmadaugon. **21** Ug unya tapus niining maong mga hitabo, gilaraw ni Pablo diha sa Espiritu ang pag-agi sa Macedonia ug sa Acaya, ug sa pag-adto sa Jerusalem, nga nag-ingon, "Gikan didto kinahanglan duawon ko usab ang Roma." **22** Ug iyang gipaadto sa Macedonia ang duha sa iyang mga katabang, si Timoteo ug si Erasto, samtang siya nagpabilin pa una didto sa Asia. **23** Ug niadtong panahona nahitabo ang dili diyutayng kaguliyang mahitungod sa Dalan. **24** Kay dihay tawo nga ginganlan si Demetrio, usa ka platiro nga namuhat ug mga salapi nga urna nga hulad sa simbahan ni Artemisa, ug kini hingsapian pag-ayo sa iyang mga mananalsal. **25** Ug kini sila iyang gipatigum

uban sa mga mamumoo nga samag bulohaton, ug kanila miingon siya, "Mga tawo, kamo nasayud nga gikan niining maong patigayon kita nakabaton sa atong bahandi. 26 Ug kamo nakakita ug nakadungog nga dili lamang dinhi ra sa Efeso kondili hapit sa tibukok Asia, daghan ang mga tawo nga gipangdani ug gipahisalaag niini ni Pablo, nga nag-ingon nga kono ang mga dios nga hinimog mga kamot dili mga dios. 27 Ug namiligro dili lamang nga mahimong talamayon kining atong patigayon, kondili usab nga magawala na lamang unyay hinungdan ang templo sa dakung diosa nga si Artemisa, ug nga tingali gani hinoon mapukan na lamang siya gikan sa iyang kahalangdon, siya nga karon ginasimba sa tibukok Asia ug sa kalibutan." 28 Ug sa ilang pagkadungog niini sila nasilag ug naninggit, "Dakuan ang Artemisa sa mga taga-Efeso!" 29 Ug ang siyudad napuno sa kagubot; ug sila nagdungan sa pagpanalagan ngadto sa sulod sa tiyatro, nga nanagtaral kang Gayo ug kang Aristarco, ang mga taga-Macedonia nga mga kauban ni Pablo sa panaw. 30 Ug si Pablo buot unta moadto ipon sa katilingban, apan gidid-an siya sa mga tinun-an; 31 ug ang pipila usab sa mga punoan sa Asia nga iyang mga higala, nagsugo ngadto kaniya sa paghangyo nga dili unta niya pangahasan ang pagsulod sa tiyatro. 32 Ug ang mga tawo nagsinggitay, ang pipila mao kini ang singgit ug ang uban mao kadto; kay ang katilingban ugod nagkaguliyang na man, ug ang kadaghanan kanila wala gani makasabut nganong nagkatigum sila. 33 Ug ang pipila ka tawo sa panon mihatag ug mga tugon kang Alejandro, ang gitudlo sa mga Judio sa pagpangatubang. Ug si Alejandro misinyas sa iyang kamot, buot untang mosulti sa pagpanalipod diha sa atubangan sa katawhan. 34 Apan sa ilang pagkamatikod nga siya Judio man diay, sulod sa mga duha ka takna silang tanan nanagsinggit sa usa ka tingog nga nag-ingon, "Dakuan ang Artemisa sa mga taga-Efeso!" 35 Ug sa diha nga ang kalihim sa lungsod nakapahilum na sa katawhan, siya miingon kanila, "Mga tawo sa Efeso, kinsa ba ugod nga tawhana ang wala masayud nga ang siyudad sa mga taga-Efeso mao ang magbabantay sa templo sa dakung Artemisa ug sa larawan nga natagak gikan sa langit? 36 Ug kay dili man malalis kining mga butanga, kinahanglan nga magpakahilum kamo ug dili magpatakag buhat ug bisan unsa. 37 Kay inyong gipanagtaral dinhi kining mga tawhana nga wala manamastamas sa mga templo ug wala magpasipala sa atong diosa. 38 Busa,

kon ugaling si Demetrio ug ang iyang mga kaubang mananalsal aduna may sumbong batok kang bisan kinsa, anaa ang mga hukmanan nga binuksan, ug anaay mga gobernador; pakihaa sila, ang usa sa usa. 39 Hinoon, kon kamo aduna may uban pang mga sumbong, kini mahusay sa nabatasang tigum sa katilingban. 40 Kay sa pagkatinuod kita lagmit nga ikasumbong nga nanaghimog kagubot niining adlaw, sanglit wala man kitay ikapakitang hinungdan nga ikapakamatarung niining maong kaguliyang." 41 Ug sa nakasulti na siya niini, iyang gipapauli ang katilingban.

20 Ug sa paghunong na sa kaguliyang, ang mga tinun-an gipakuha ni Pablo ug tapus makapahimangno kanila, siya nanamilit kanila ug migikan paingon sa Macedonia. 2 Ug sa nakalatas na siya niadtong mga dapita, tapus makahatag sa daghang mga pagdasig sa mga kaigsoonan didto, siya nahidangat sa Gresya. 3 Ug didto nagpabilin siya sulod sa tulo ka bulan, ug sa diha nga ang mga Judio naghimog usa ka laraw batok kaniya sa taligikan na unta siya sakay sa sakayan padulong sa Siria, naabut sa iyang hunahuna ang pagpauli nga adto mag-agi sa Macedonia. 4 Ug mikuyog kaniya sila si Sopater nga taga-Berea, nga anak ni Pirro; ug si Aristarco ug si Segundo nga mga taga-Tesalonica; ug si Gayo nga taga-Derbe, ug si Timoteo; ug si Tiquico ug si Trofimo nga mga taga-Asia. 5 Ug kini sila miuna ug didto maghulat kanamo sa Troas, 6 apan kami diha na mogikan sa Filipos sakay sa sakayan tapus sa mga adlaw sa Tinapay nga Walay Igpapatubo, ug sa lima ka adlaw kami nahiabut kanila sa Troas, diin nanagpabilin kami sulod sa pito ka adlaw. 7 Ug sa nahaunang adlaw sa semana, sa nagkatigum kami aron sa pagpikaspikas sa tinapay, si Pablo, nga may tuyo sa paggikan sa pagkasunod nga adlaw, nakigsulthananay kanila; ug iyang gitaas ang iyang pakigpulong hangtud sa tungang gabii. 8 Ug didtoy daghang suga sulod sa itaas nga lawak diin nanagkatigum kami. 9 Ug diha sa bintana naglingkod ang usa ka batan-ong lalaki nga ginganlan si Eutico, nga nahinanok sa halalum nga paghikatulog samtang si Pablo nagpadayon pa gihapon sa pagsulti. Ug sa gidaug na gayud siya sa katulogon, siya nahulog ngadto sa ubos gikan sa ikatulong andana, ug gipanagsakwat siya nga patay na. 10 Apan si Pablo nanaug ug iyang giub-

an siya, ug samtang naggakus kaniya, miingon, "Ayaw kamo kabalaka, kay buhi siya." 11 Ug sa nakasaka na si Pablo ug nakapikaspikas sa tinapay ug nakakaon, siya nakigsulti pa kanila sa hataas hangtud namanagbanag na ang kabuntagon, ug unya migikan siya. 12 Ug ang batan-on ilang gidala nga buhi, ug sila nangalipay ug daku uyamot. 13 Apan kami nga miuna pagsakay sa sakayan milawig padulong sa Ason, sa tuyo nga didto among pasakyon si Pablo; kay mao man kini ang iyang tuyo nga adto lamang siya agi sa mamala. 14 Ug sa pagsugat niya kanamo sa Ason, siya among gipasakay ug unya nahidangat kami sa Mitilene. 15 Ug gikan didto milawig kami, ug sa pagkasunod nga adlaw didto na kami sa atbang sa Quio; sa pagkasunod nga adlaw midunggo kami sa Samos; ug sa pagkasunod nga adlaw midangat kami sa Mileto. 16 Kay tuyo man ugod ni Pablo ang pagsaylo lamang sa Efeso aron dili siya kausikan ug panahon didto sa Asia; kay siya nagdali sa pag-abut sa Jerusalem, kon mahimo, sa adlaw sa Pentecostes. 17 Ug gikan sa Mileto nagsugo siya ngadto sa Efeso sa pagtawag sa mga anciano sa iglesia sa pag-adto kaniya. 18 Ug sa paghiabut na nila, siya miingon kanila, 19 nga nag-alagad ako sa Ginoo uban sa bug-os nga pagkamapaubsanon, ug uban sa mga luha, ug sa taliwala sa mga pagpanulay nga miabut kanako gumikan sa mga paglaraw sa mga Judio; 20 nga wala ako maglilong sa bisan unsa nga inyong kaayohan, nga nagpanudlo kaninyo sa atubangan sa kadaghanan ug diha sa inyong kabalayan, 21 sa pagpanghimatuod sa atubangan sa mga Judio ug sa mga Gresyanhon mahitungod sa paghinulsol ngadto sa Dios ug sa pagtoo kang Jesu-Cristo nga atong Ginoo. 22 Ug karon, tan-awa, inagda sa Espiritu ako nagapadulong na sa Jerusalem sa walay pagpanghibalo unsay mahitabo kanako didto; 23 gawag lamang nga sa mataglunsod nga akong adtoan ang Espiritu Santo nagapasidaan kanako nga ang mga talikala ug ang mga kasakit nagahulat kanako. 24 Hinoon ang akong kinabuhi wala ko isipa nga bililhon alang kanako, basta lamang matuman ko ang akong paningkamot ug ang katungdanan nga akong nadawat gikan sa Ginoong Jesus sa pagpanghimatuod sa Maayong Balita sa grasya sa Dios. 25 Ug karon, tan-awa, ako nahibalo nga kamong tanan nga akong hingsuroyan sa pagmantala ko sa gingharian, dili na makakita pag-usab sa akong nawong. 26 Busa, niining adlaw ipanghimatuod ko

kaninyo nga dili ako arang kadat-ugan sa dugo ni bisan kinsa kaninyo, 27 kay wala ko man lillong kaninyo ang tanang pagbulot-an sa Dios. 28 Tagda ninyo ang inyong kaugalingon ug ang tibuok panon, nga niini ang Espiritu Santo mao ang naghimo kaninyong mga magbabantay, sa pagtagad sa iglesia sa Ginoo nga iyang nabatonan pinaagi sa iyang kaugalingong dugo. 29 Ako nahibalo nga sa makagikan na gani ako, pagasudlon kamog mabangis nga mga lobo nga dili maluoy sa panon; 30 ug gikan ra gayud kaninyo adunay managpanindog nga mga tawo nga magasultig mga binalit-ad aron sa pagpamira sa mga tinun-an ngadto kanila. 31 Busa magbantay kamo, ug hinumdumi ninyo nga sulod sa tulo ka tuig, sa gabii ug sa adlaw, kamong tanan wala ko undangi sa pagpahimangno uban sa mga luha. 32 Ug karon itugyan ko kamo ngadto sa Dios ug sa pulong sa grasya niya nga may gahum sa pagpalig-on kaninyo ug sa paghatag kaninyo sa panulondon uban sa tanang mga binalaan. 33 Wala akoy gikaibgan nga salapi ni bisan kinsa, o bulawan, o bisti. 34 Kamo gayud nasayud nga alang sa mga kinahanglanon ko ug sa akong mga kauban, maoy mialagad kining mga kamota. 35 Sa tanang mga butang gikapakita ko kaninyo nga ang mga maluyahon kinahanglan inyong tabangan pinaagi sa ingon nga pagbudlay, nga magahinumdum kamo sa pulong sa Ginoong Jesus, nga siya gayud mao ang nagsulti, "Labi pang bulahan ang paghatag kay sa pagdawat." 36 Ug sa nakasulti na siya niini, siya miluhod ug nag-ampo uban kanilang tanan. 37 Ug silang tanan nanghilak ug si Pablo ilang gigakos sa liog ug gihalokan siya nila, 38 nga nanagsubo labaw sa tanan tungod sa mga pulong nga iyang giingon, nga dili na sila makakita pag-usab sa iyang nawong. Ug siya ilang gihatud sa sakayan.

21 Ug sa naukang na kami gikan kanila ug nakagikan sakay sa sakayan, milawig kami nga nanglaktud ngadto sa Cos, ug sa pagkasunod nga adlaw ngadto sa Rodas, ug gikan didto ngadto sa Patara. 2 Ug sa nakakaplag kamig sakayan nga tumatabok ngadto sa Fenicia, kami misakay niini ug migikan. 3 Ug sa nakita na namo ang Cipro, sa paghisaylo namo niini dapit sa wala, milawig kami padulong sa Siria ug midunggo sa Tiro; kay didto ang sakayan pagahaw-asan man sa mga karga. 4 Ug sa napangita na namo ang mga tinun-an, kami

mipabilin didto sulod sa pito ka adlaw. Pinaagi sa Espiritu ilang gisultihan si Pablo sa dili na lang pag-adto sa Jerusalem. 5 Ug sa pagkatapus na niadtong mga adlaw, kami migikan ug mipadayon sa among panaw. Ug silang tanan, uban ang mga asawa ug mga anak, mihatud kanamo hangtud sa gawas sa siyudad; ug sa nangluhod kami sa baybayon, nanag-ampo kami ug nanamilit sa usa ug usa. 6 Ug unya misakay kami sa sakayan, ug sila namauli ngadto sa ila. 7 Ug sa pagkatapus na sa among paglawig gikan sa Tiro, nahidunggo kami sa Tolemaida; ug didto among gipangomusta ang mga kaigsoonan ug kanila mipabilin kamig usa ka adlaw. 8 Ug sa pagkasunod nga adlaw migikan kami ug nahiabut sa Cesarea; ug didto misulod kami sa balay ni Felipe nga ibanghiliista, ang usa sa pito, ug mipabilin kami diha kaniya. 9 Ug kini siya may upat ka mga anak nga dalaga nga nanaghimog mga profesiya. 10 Ug sa nagpabilin kami didto sulod sa pipila ka adlaw, usa ka profeta nga ginganlan si Agabo nahilugsong gikan sa Judea. 11 Ug sa pag-abut niya kanamo, iyang gikuha ang bakus ni Pablo ug gigapos niya ang iyang kaugalingong mga tiil ug mga kamot, ug miingon, "Mao kini ang giingon sa Espiritu Santo, 'Sa ingon niini pagagapuson sa mga Judio didto sa Jerusalem ang tag-iya niining bakusa, ug ilang itugyan siya ngadto sa mga kamot sa mga Gentil.'" 12 Ug sa pagkadungog namo niini, kami ug ang mga tawo didto nangamuyo kang Pablo nga dili na lang unta siya magtungas ngadto sa Jerusalem. 13 Unya si Pablo mitubag, "Unsa ba kining inyong gibuhay, nga nanghilak man kamo ug nanagpaluya sa akong kasingkasing? Andam na ako dili lamang sa pagpabilanggo, kondili bisan pa sa pagpakamatay didto sa Jerusalem tungod sa ngalan sa Ginoong Jesus." 14 Ug kay dili man gayud siya patoo, miundang na lamang kami ug miingon, "Ang kabubut-on sa Ginoong maoy matuman." 15 Ug tapus niining mga adlaw, sa nakaandam na kami, mitungas kami ngadto sa Jerusalem. 16 Ug mikuyog kanamo ang pipila ka mga tinun-an gikan sa Cesarea, nga maoy nanagdala kanamo ngadto a balay ni Mnason nga taga-Cipro, nga daang tinun-an, kinsang balay adto kami mag-abut. 17 Ug sa pag-abut namo sa Jerusalem, gidawat kami sa mga kaigsoonan uban sa kalipay. 18 Ug sa pagkasunod nga adlaw si Pablo uban kanamo miadto sa pagpakigkita kang Santiago; ug ang tanang mga anciano didto usab. 19 Ug human siya makapangomusta kanila, iyang

gitagsatagsa pagsugilon kanila ang mga butang nga nahimo sa Dios taliwala sa mga Gentil pinaagi sa iyang pagpang-alagad. 20 Ug sa pagkadungog nila niini, ilang gidalayeg ang Dios. Ug sila miingon kang Pablo, "Igsoon, nakita mo kon unsa kahilabihan kadaghan ang mga Judio nga nanagpanoo; ug kini silang tanan mga masibuton gayud sa kasugoan. 21 Ug sila gikasuginlan mahitungod kanimo nga ikaw kono nagapanudlo sa tanang mga Judio nga nanagpuyo taliwala sa mga Gentil, sa pagtudlo kanila sa pagtalikod kang Moises ug sa dili na pagsirkunsidar sa ilang mga anak, ug sa dili na paggawi sumala sa ilang mga batasan. 22 Ug unsaon man niini karon? Kay siguro gayud sila nga makadungog nga nahiabut ikaw. 23 Busa, buhata kining among igaingon kanimo. Aduna kami dinhi upat ka tawo nga may panaad. 24 Dad-a kining mga tawhana, ug uban kanila tumana ang bulohaton sa pagpaputli sa kaugalingon, ug bayri ang ilang mga galastohan aron makapakiskis sila sa ilang mga ulo. Sa ingon niini ang tanan mahibalo nga dili diay tinuod ang gikasugilon kanila mahitungod kanimo, ug nga ikaw gayud nagagawi diay nga matinumanon sa kasugoan. 25 Apan bahin sa mga Gentil nga nanagpanoo, amo na silang gikasulatan sa among hukom nga kinahanglan ilang dumilian ang bisan unsa nga gikadulot ngadto sa mga diosdios, ug ang dugo, ug ang mga mananap nga naluok, ug ang pakighilawas." 26 Ug ang mga tawo gidala ni Pablo, ug sa pagkasunod nga adlaw gituman niya uban kanila ang bulohaton sa pagpaputli sa kaugalingon, ug misulod sa templo aron sa pagpahibalo kon kanusa matapus ang panahon sa ilang pagpaputli, nga sa maong panahon igahalad na ang halad alang sa matag-usa kanila. 27 Ug sa hapit na matapus ang pito ka adlaw, ang mga Judio nga gikan sa Asia, sa ilang pagkakita kaniya sulod sa templo, mipagubot sa tibuk panon sa katawhan, ug gidakop siya nila 28 nga nanagsinggit, "Mga tawo sa Israel, tabang kamo! Mao kini ang tawo nga nanudlo sa katawhan bisan diin batok sa lungsod ug sa kasugoan ug niining dapita; ug labut pa, dihay mga Gresyanhon nga iya usab nga gipasulod dinhi sa templo, ug iyang gihugawhugawan kining dapita nga balaan." 29 Kay sa wala pa kini, ila man ugod nga nakita si Trofimo nga taga-Efeso uban kaniya sa siyudad, ug nanagdahum sila nga gipasulod siya ni Pablo sa templo. 30 Ug unya naukay ang tibuk siyudad, ug ang katawhan nanugok; ug ilang gidakop si Pablo

ug gitaral nila siya ngadto sa gawas sa templo, ug dihadiha gisirhan ang mga pultahan. **31** Ug samtang nagpahigayon sila sa pagpatay kaniya, miabut sa koronil sa kasundalohan ang balita nga nagubot ang tibukok Jerusalem. **32** Ug dihadiha mikuha siyag mga sundalo ug mga kapitan, ug midalagan ngadto kanila. Ug sa pagkakita nila sa koronil ug sa mga sundalo, ilang giundangon si Pablo sa pagbunal. **33** Ug unya miduol kaniya ang koronil ug iyang gidakop siya, ug nagsugo nga gaposon siyag duha ka talikala, ug nangutanag kinsa siya ug unsay iyang nabuhat. **34** Ug diha sa panon sa katawhan may nanagsinggit nga mao kini, ug ang uban mao kadto; ug kay wala man gayud niya matino ang tinuud tungod sa kaguliyang, misugo siya nga dad-on si Pablo ngadto sa kuta. **35** Ug sa pag-abut niya sa hagdanan niini, siya gisakwat na lang sa mga sundalo tungod sa kakusog sa hasmag sa mga tawo; **36** kay minunot man ang panon sa mga tawo nga nanagsinggit, "Patya siya!" **37** Ug sa diha nga isulod na si Pablo sa kuta, siya miingon sa koronil, "Makahimo ba ako sa pagsulti kanimo?" Ug siya mitubag, "Makamao ka ba diayng mosultig Gresyanhon? **38** Dili ka ba diay mao kadto Egiptohanon nga dili pa lang dugay naghimog kagubot ug midala sa upat ka libo ka tawo sa mga Manonunggab ngadto sa mga awaaw?" **39** Ug si Pablo mitubag kaniya, "Ako usa ka Judio nga taga-Tarso sa Cilicia, molupyso sa usa ka bantugang siyudad. Hangyoon ko ikaw, tugoti ako sa pagsulti sa mga tawo." **40** Ug sa gikatugotan na siya sa koronil, sa nagtindog siya sa hagdanan, si Pablo misinyas sa iyang kamot ngadto sa mga tawo. Ug sa diha nay dakung kahilum, siya misulti kanila sa pinulongan nga Hebreohanon, nga nag-ingon:

22 "Mga kaisugsoonan ug mga ginikanan, pamatii kining pangatarungan nga karon akong pagahimoon sa inyong atubangan." **2** Ug sa ilang pagkadungog kaniya nga nagsulti kanila sa pinulongan nga Hebreohanon, milabi pa sila paghilum. Ug siya miingon kanila: **3** "Ako usa ka Judio nga natawo sa Tarso sa Cilicia; apan gimatoto ako dinhing siyudara sa tilan ni Gamaliel, gitun-an subay sa mapiuton nga paagi sa kasuguan sa atong mga ginikanan, sanglit masibuton man ako alang sa Dios sama kaninyong tanan niining mga adlaw karon. **4** Gilutos ko gayud kining Dalana hangtud ngadto sa kamatayon, nga nanggapos sa mga lalaki ug mga

babaye, ug nagbanlud kanila sa mga bilangoan, **5** nga niini makasaksi kanako ang labawng sacerdote ug ang tanang mga anciano. Gikan kanila nadawat ko man gani ang mga sulat ngadto sa mga kaisugsoonan, ug ako miadto sa Damasco sa pagkuha sa mga dakponon usab didto ug sa pagdala kanila nga ginapos dinhi sa Jerusalem aron pagasilotan. **6** "Ug nahitabo nga samtang nagpanaw ako ug nagkahiduol na sa Damasco, sa may kaudtohon, usa ka dakung kahayag gikan sa langit mikalit pagsidlak libut kanako. **7** Ug natumba ako sa yuta ug nadungog ko ang tingog nga nag-ingon kanako, 'Saulo, Saulo, nganong ginalutos mo ako?' **8** Ug nangutana ako, 'Kinsa ka ba, Ginoo?' Ug siya mitubag kanako, 'Ako mao si Jesus nga Nazareton nga imong ginalutos.' **9** Ug silang mga kauban ko nakakita sa kahayag, apan wala sila makabati sa tingog sa nagsulti kanako. **10** Ug nangutana ako, 'Unsa bay akong pagabuhaton, Ginoo?' Ug ang Ginoo miingon kanako, 'Tumindog ka, ug umadto ka sa Damasco, ug didto igatug-an kanimo ang tanang gitahas kanimo nga pagabuhaton mo.' **11** Ug kay dili na man ako makakita tungod sa kasulaw niadtong maong kahayag, giagak na lang ako sa akong mga kauban, kinuptan ang akong kamot, ug nahiaabut ako sa Damasco. **12** "Ug usa ka tawo didto nga ginganlan si Ananias, nga tawong masimbahon sumala sa kasuguan ug nga mahitungod kaniya may maayo ganing panghimatuod ang tanang mga Judio nga nagpuyo didto, **13** miabut kanako, ug sa nagtindog siya tupad kanako miingon kanako, 'Igsoon Saulo, tan-aw!' Ug sa maong higayon nagtan-aw na ako ug nakakita ako kaniya. **14** Ug siya miingon, 'Ang Dios sa atong mga ginikanan nagpili kanimo aron masayud ikaw sa iyang pagbuot, ug makakita kaniya nga Matarung, ug makadungog ug tingog gikan sa iyang baba; **15** kay ikaw himoon man nga saksi alang kaniya ngadto sa tanang mga tawo mahitungod sa imong nakita ug nadungog. **16** Ug karon, unsa pa may imong gipaabut? Tumindog ka ug magpabautismo, ug hugasa ang imong mga sala pinaagi sa pagtawag sa iyang ngalan.' **17** "Ug sa paghibalik nako sa Jerusalem ug sa nag-ampo ako sa templo, gipanawan ako **18** ug nakita ko siya nga nag-ingon kanako, 'Dumali ka ug pahawa dayon sa Jerusalem, kay dili sila modawat sa imong igapanghimatuod mahitungod kanako.' **19** Apan ako miingon kaniya, 'Ginoo, nasayud na bitaw sila pag-ayo nga sa tanang sinagoga gipabilanggo ug gipabunalan ko kanhi ang mga nanaganoo kanimo,

20 ug nga sa pag-ula gani sa dugo ni Esteban nga imong saksi, ako usab nagtambong man ug naghatag sa akong pag-uyon niini, ug ako gayud mao ang nag-atang sa mga bisti sa mga nagpatay kaniya.' 21 Ug siya miingon kanako, 'Pumahawa ka, kay ipadala ko ikaw sa halayo ngadto sa mga Gentil.'" 22 Ug sila naminaw kaniya hangtud niining sultiha. Unya misinggit sila nga nanag-ingon, "Wagtanga ang maong tawo gikan sa yuta! Kay dili angay kaniya ang pagkabuhi." 23 Ug samtang nanagsinggit sila ug nangitsa sa ilang mga bisti ug nanagsaliyab ug mga abog ngadto sa hangin, 24 ang koronil misugo nga ipadala siya ngadto sa kuta ug ipausisa pinaagi sa latigo, aron mahibaloan nganong nanagsinggit sila sa ingon batok kaniya. 25 Apan sa diha nga ila na siyang gigagaid pinaagi sa mga koriya, si Pablo miingon sa kapitan nga nagtiindog sa duol, "Subay ba sa balaod ang paghampak ninyo sa usa ka siyudadanong Romanhon bisan sa wala pa siya kahukmi?" 26 Ug sa pagkadungog niini sa kapitan siya niadto sa koronil ug miingon kaniya, "Unsa ba diay kining imong bubuhaton? Kay kining tawhana maoy usa ka siyudadanong Romanhon." 27 Ug ang koronil miadto kang Pablo ug miingon kaniya, "Tug-ani ako, usa ba ikaw ka siyudadanong Romanhon?" Ug si Pablo miingon, "Oo." 28 Ug ang koronil mitubag, "Nabatonan ko ang samang pagkasiyudadano pinaagig dakung salapi." Ug si Pablo miingon, "Apan ako natawo nga siyudadanong Romanhon." 29 Ug dihadiha namahawa kaniya ang mga tawo nga mao untay mousisa kaniya; ug ang koronil usab nahadlok sa iyang pagkasayud nga si Pablo usa man diay ka siyudadanong Romanhon, kay siya mao man ang naggapos kaniya. 30 Apan kay buot man gayud siya pakisayud sa tinuod nga hinungdan nganong gisumbong si Pablo sa mga Judio, iyang gipahubaran siya sa pagkasunod nga adlaw, ug nagsugo sa pagpatigum sa mga sacerdote nga punoan ug sa tibuk Sanhedrin, ug iyang gipakanauy siya ug gipaatabang kanila.

23 Ug si Pablo, sa nagtutok siya sa Sanhedrin, miingon, "Mga igsoon, sa atubangan sa Dios nagakinabuhi ako diha sa bug-os nga maayong kaisipan hangtud niining adlaw." 2 Ug ang labawng sacerdote nga si Ananias misugo kanila nga nagtiindog tupad kang Pablo sa pagsagpa sa iyang baba. 3 Unya si Pablo miingon kaniya, "Sa Dios pagasagpaon

ikaw, pinaputi nga bongbong! Nagalingkod ikaw diha aron kono sa paghukom kanako subay sa balaod, ug unya imo akong ipasagpa supak sa balaod?" 4 Ug sila nga nagtiindog sa iyang tupad miingon kaniya, "Mopasipala ka ba diayg sulti batok sa labawng sacerdote sa Dios?" 5 Ug si Pablo mitubag, "Mga igsoon, wala ako makaila nga siya diay labawng sacerdote; ug tuod nahisulat man, 'Dili ka magsultig dautan batok sa punoan sa imong katawhan.'" 6 Apan sa pagkamatikod ni Pablo nga usa ka bahin kanila mga Saduceo ug ang usa mga Fariseo, siya misinggit sa Sanhedrin, "Mga igsoon, ako Fariseo, anak sa mga Fariseo; ug bahin sa paglaum ug sa pagpangabanhaw sa mga patay, ako karon ginahukman." 7 Ug sa pagsulti niya niini, nahitabo ang panaglalis sa mga Fariseo ug sa mga Saduceo; ug nabahin ang pundok sa mga tawo. 8 Kay ang mga Saduceo ugod nagaingon man nga walay pagkabanhaw, ni manolunda, ni espiritu; apan ang mga Fariseo nagatoo nga aduna kining tanan. 9 Ug nahitabo ang makusog nga sininggitay; ug pipila sa mga escriba sa pundok sa mga Fariseo nanindog ug nakigbisug nga nanag-ingon, "Wala kamiy nakitang dautan niining tawhana. Pananglitan tinuod nga may espiritu o manolunda nga nakigsulti kaniya, unsa man?" 10 Ug sa diha nga misamot kainit ang panaglalisay, ang koronil nga nahadlok nga ilang koniskonison si Pablo, misugo sa mga sundalo sa pagkanaug ug sa pagsakmit kaniya gikan kanila ug sa pagdala kaniya ngadto sa kuta. 11 Ug sa pagkagabii niana, ang Ginoo mitungha kaniya ug miingon, "Sumalig ka, kay maingon nga nanghimatuod ikaw kanako sa Jerusalem, kinahanglan nga manghimatuod usab ikaw didto sa Roma." 12 Ug sa pagkabuntag na, ang mga Judio naghimog usa ka panagsabut, ug ubos sa panumpa nagsinaaray sa dili na pagkaon ni pag-inom hangtud ilang mapatay si Pablo. 13 Ug kapin sa kap-atan ka tawo ang naghimo sa maong panagsabut. 14 Ug nangadto sila sa mga sacerdote nga punoan ug sa mga anciano, ug miingon kanila, "Ubos sa panumpa, nagsinaaray kami sa mapiuton gayud sa dili na pagtilaw sa bisan unsang pagkaon hangtud among mapatay si Pablo. 15 Busa karon, uban sa Sanhedrin, ipahibalo ninyo sa koronil nga si Pablo kinahanglan iyang ipadala kaninyo, nga daw buot kamo pakisayud sa labi pang sibo mahitungod kaniya. Ug kami andam sa pagpatay kaniya sa dili pa siya mahiabut sa duol." 16 Apan ang lalaking

anak sa babayeng igsoon ni Pablo nakadungog mahitungod niining ilang banhig; busa miadto siya ug misaka sa kuta ug iyang gisuginlan niini si Pablo. 17 Ug gitawag ni Pablo ang usa sa mga kapitan ug miingon kaniya, "Dad-a kining batan-on ngadto sa koronil, kay aduna siyay isugilon kaniya." 18 Ug iyang gikuha ug gidala siya ngadto sa koronil, ug miingon, "Si Pablo, ang binilanggo, mitawag kanako ug mihangyo nga dad-on ko kanimo kining batan-on, kay aduna kono siyay isugilon kanimo." 19 Ug sa kamot gikuptan siya sa koronil, ug sa nadala na siya sa hilit iyang gipangutana, "Unsa bay imong isugilon kanako?" 20 Ug siya miingon kaniya, "Ang mga Judio nagakasabut sa paghangyo kanimo sa pagpadala kang Pablo ngadto sa Sanhedrin ugma, nga daw sa magpakisusi sila sa labi pang sibo mahitungod kaniya. 21 Apan ayaw sila pagtoohi, kay kapin sa kap-atan sa ilang mga tawo anaa nagabanhig karon kaniya, ug kini sila ubos sa panumpa nagsinaaray sa dili na pagkaon ni pag-inom hangtud ilang mapatay siya; ug karon andam na sila, nga nagapaabut sa imong pag-uyon." 22 Ug ang batan-on gipapauli sa koronil, gipinahan niya nga nag-ingon, "Ayaw baya pagsulti kang bisan kinsa nga imo akong gikasuginlan niini." 23 Unya iyang gitawag ang duha sa mga kapitan ug miingon siya kanila, "Andama ninyo ang duha ka gatus ka mga sundalo sa paglakaw paingon sa Cesarea sa ikasiyam ang takna karong gabii, dala ang kapitoan nga managkabayo, ug duha ka gatus ka mga magbabangkaw. 24 Ug usab pagtagana kamog mga kabayo nga kasakyan ni Pablo, ug ayoha siya ninyo paghatud ngadto kang Felix nga gobernador." 25 Ug nagsulat siyag usa ka sulat nga ingon niini: 26 "Si Claudio Lisis ngadto sa iyang Kahalangdon Gobernador Felix, komusta! 27 Kining tawhana gipanagdakop sa mga Judio ug hapit na unta patyon nila, sa diha nga uban sa mga sundalo hing-abtan ko sila ug gitabang ko kini siya, sa nahibaloan ko nga siya usa diay ka siyudadano nga Romanhon. 28 Ug sanglit buot man ako pakisayud sa pasikaranan sa ilang sumbong batok kaniya, gidala ko siya ngadto sa ilang Sanhedrin. 29 Ug akong nasuta nga siya gisumbong mahitungod diay sa pipila ka mga butang labut sa ilang kasugoan, apan nga walay gikasumbong batok kaniya nga takus sa kamatayon o sa bilanggoan. 30 Ug kay gikasugilon man kanako nga dihay himoon nga panagsabut batok niining tawhana, gipadala ko siya kanimo dihadiha, dungan

ang pagsugo sa iyang mga magsusumbong usab nga kinahanglan ilang ipahayag sa imong atubangan ang ilang sumbong batok kaniya." 31 Ug si Pablo gikuha sa mga sundalo sumala sa gisugo kanila, ug sa takna sa kagabhion ilang gidala siya ngadto sa Antipatrida. 32 Ug sa pagkabuntag namauli sila ngadto sa kuta, nga nagbilin sa mga nanagkabayo sa pagpadayon sa pagpanaw uban kaniya. 33 Ug sa pag-abut nila sa Cesarea ug gikatunol ang sulat ngadto sa gobernador, si Pablo usab ilang gipaatabang kaniya. 34 Ug sa pagkabasa niya sa sulat, si Felix nangutana kaniya kon tagadiin siyang lalawigana. Ug sa iyang pagkasayud nga siya taga-Cilicia, 35 siya miingon kaniya, "Pamation ko ikaw inig-abut na sa imong mga magsusumbong." Ug iyang gisugo nga pabantayan siya didto sa palasyo ni Herodes.

24 Ug unya tapus sa lima ka adlaw, ang labawng sacerdote nga si Ananias milugsong uban sa pipila ka mga anciano ug sa usa ka manlalaban nga ginganlan si Tertulo. Ug ilang gihikyad sa atubangan sa gobernador ang ilang pahayag batok kang Pablo. 2 Ug sa natawag na si Pablo, batok kaniya misugod si Tertulo sa pagsumbong nga nag-ingon: 3 nan, sa tanang paagi ug sa bisan diin, among ginadawat kini uban sa bug-os nga pagkamapasalamaton. 4 Apan aron sa dili na paglangan pa kanimo, mangamuyo ako kanimo sa imong pagkamapuanguron sa pagpatalinghug kanamo sa makadiyut. 5 Kay among nakita nga maoy usa ka samokan kining tawhana, tig-ugda ug mga kagubot sa tanang mga Judio sa tibuok kalibutan, ug pangulo sa pundok sa mga Nazareno. 6 Ug misulay gayud gani siya sa pagpasipala sa templo, apan gidakop namo siya. Ug amo na unta siyang hukman subay sa among kasugoan. 7 Apan ang koronil nga si Lisis nahiaabut ug sa dakung paglugos iyang gisakmit siya gikan sa among mga kamot, 8 nga nagsugo sa iyang mga magsusumbong sa pagpangatubang kanimo. Pinaagi sa imong pag-usisa kaniya mahibalo ikaw gikan kaniya mahitungod sa tanang sumbong nga among gipasaka batok kaniya." 9 Ang mga Judio usab nangapil sa pagsumbong, nga nanagpahayag nga kadtong tanan maoy tinuod. 10 Ug sa gisinyasan siya sa gobernador aron sa pagsulti, si Pablo mitubag: 11 Sumala sa masayran mo, wala pa molapas sa napulog-duha ka adlaw sukad sa akong paghitungas sa Jerusalem aron sa pagsimba didto.

12 Ug wala ako makita nila nga nakiglalis kang bisan kinsa o nagpagubot sa mga tawo, diha sa templo o sa mga sinagoga o sa siyudad. 13 Ug dili usab sila makapadayag kanimog kamatuoran sa ilang mga sumbong karon batok kanako. 14 Hinoon ipahayag ko kini kanimog, nga sumala sa Dalan nga ilang gitawag ug pundok, ako nagasimba sa Dios sa among mga ginikanan, ug nagatoo sa tanan nga nahimutang diha sa kasugoan o nahisulat diha sa mga profeta, 15 ug nagabaton diha sa Dios sa samang paglaum nga gipanagawat usab niini nila, ang paglaum nga adunay pagkabanhaw sa mga matarung ug sa mga dili matarung. 16 Tungod niini kanunay ko gayud nga ginasingkamotan ang paghupot sa walay sambol nga kaisipan ngadto sa Dios ug sa mga tawo. 17 Ug unya tapus sa pipila ka mga tuig mianhi ako aron sa pagdalag mga limos ug mga halad alang sa akong nasud. 18 Ug samtang naghimo ako niini, ilang nakita ako diha sa bulohaton sa pagpaputli sa kaugalingon sulod sa templo, nga walay pundok ni kasamok. Apan dihay mga Judio nga gikan sa Asia 19 kini sila mao unta kinahanglan ania dinhi sa imong atubangan ug magahimo sa sumbong, kon ugaling aduna man silay bisan unsa nga batok kanako. 20 Ug kay wala man sila dinhi, ipasulti na lamang niining mga tawhana nga ania karon kon unsa ang dautang binuhatan nga ilang nakita samtang nangatubang ako sa Sanhedrin, 21 gawas lamang kaha niadtong usa ka butang nga akong gisinggit samtang nagtindog ako sa ilang taliwala, nga nag-ingon, "Bahin sa pagkabanhaw sa mga patay, ania ako karon niining adlaw ginahukman sa inyong atubangan." 22 Apan sanglit si Felix may husto man nga kasayuran mahitungod sa Dalan, giuswag niya ang husay, nga nag-ingon, "Hukman ko kining inyong buroka inighilugsong na ni Lisias nga koronil." 23 Unya iyang gisugo ang kapitan sa pagbantay kang Pablo, hinoon nga hatagan siyag diyutayng kagawasan, ug nga walay pagdid-an sa iyang mga higala sa pag-alagad kaniya sa iyang mga kinahanglanon. 24 Tapus sa pipila ka adlaw, miabut si Felix uban sa iyang asawa nga si Drusila, nga usa ka Judio. Ug iyang gipakuha si Pablo ug naminaw siya kaniya nga nagsulti mahitungod sa pagtoo kang Cristo Jesus. 25 Ug sa nanghinulti siya mahitungod sa katarungan ug sa pagpugong sa kaugalingon ug sa hukom nga umalabut, si Felix nalisang ug miingon, "Pahawa usa karon. Kon makagayon na ako ipatawag ko ra ikaw." 26 Ug gipaabut usab diy

niya nga hatagan siya ni Pablo ug salapi. Tungod niini iyang gipakuha siya sa masubsob ug nakigsulti kaniya. 27 Apan sa paglabay na sa duha ka tuig, si Felix gipulihan ni Porcio Festo; ug kay gitinguha man niya ang pagpahimuot sa mga Judio, si Felix mipahawa nga nagbilin kang Pablo nga binilanggo lang gihapon.

25 Ug sa pag-abut na ni Festo sa iyang lalawigan, tulo ka adlaw tapus niini siya mitungas ngadto sa Jerusalem gikan sa Cesarea. 2 Ug ang mga sacerdote nga punoan ug ang kadagkuan sa mga Judio nakigsulti kaniya batok kang Pablo. Ug sila nangamuyo kaniya, 3 agig utang kabubut-on, nga unta iyang ipadala si Pablo sa Jerusalem, kay gilaraw man ugod nila ang pagbanhig aron sa pagpatay kaniya diha sa dalan. 4 Apan si Festo mitubag nga si Pablo gibantayan pag-ayo didto sa Cesarea, ug nga siya gayud naghunahuna sa pag-adto didto sa dili madugay. 5 "Busa," matud niya, "palugsonga didto ang inyong mga punoan uban kanako, ug kon may sala man ugaling kanang tawhana, ipasumbong siya nila." 6 Ug sa nakapabilin na siya uban kanila sa wala molabaw sa walo o napulo ka adlaw, siya milugsong ngadto sa Cesarea. Ug sa pagkasunod nga adlaw siya milingkod sa lingkoranan sa hukmanan ug nagsugo siya nga paatubangon si Pablo. 7 Ug sa pag-abut na niya, gialirongan siya sa mga Judio nga milugsong gikan sa Jerusalem, nga mipasaka batok kaniya sa daghang mga dagkung sumbong nga dili na nila arang kapanghimatud-an. 8 Ug sa iyang pagpanalipod si Pablo miingon, "Wala akoy nahimong paglapas batok sa kasugoan sa mga Judio, o batok sa templo, o batok kang Cesar." 9 Apan kay gitinguha man ni Festo ang pagpahimuot sa mga Judio, siya miingon kang Pablo, "Buot ka bang motungas sa Jerusalem, ug sa atubangan ko adto ikaw didto hukmi bahin niining maong mga sumbong?" 10 Apan si Pablo mitubag kaniya, "Ako ania nagabarug sa atubangan sa hukmanan ni Cesar, diin kinahanglan anhi ako hukmi. Ngadto sa mga Judio wala akoy nahimong paglapas sumala sa imo nang nasayran pag-ayo. 11 Ug kon ugaling sad-an man ako ug may nabuhat nga tungod niana angayan akong patyon, dili ako molikay sa kamatayan. Apan kon wala may mga hinungdan kining ilang mga sumbong batok kanako, walay bisan kinsa nga makahimo sa pagtugyan kanako ngadto kanila. Kang Cesar nagadangop ako

karon." 12 Ug si Festo, tapus makigsulti sa iyang mga magtatambag, mitubag, "Midangop ikaw kang Cesar; kang Cesar igaadto ikaw." 13 Ug sa paglabay na sa pipila ka adlaw, si Agripa nga hari ug si Bernice nahiaabut sa Cesarea aron sa pagyukbo kang Festo. 14 Ug kay nagpabilin man sila didto sulod sa daghang mga adlaw, sa atubangan sa hari ang asunto ni Pablo gibutyag ni Festo nga nag-ingon, "Aniay usa ka tawo dinhi nga gibiyaang binilanggo ni Felix. 15 Ug sa didto ako sa Jerusalem, ang mga sacerdote nga punoan ug mga anciano sa mga Judio mihatag kanakog kasayuran mahitungod kaniya, ug nangayo nga kahukman siyag silot. 16 Gitubag ko sila nga dili batasan sa mga Romanhon ang pagtugyan kang bisan kinsa aron pagasilotan samtang ang sinumbong wala pa ikapaatubang sa mga magsusumbong, ug wala pa kahatagig higayon sa pagpanalipod sa iyang kaugalingon labut sa sumbong nga gipasaka batok kaniya. 17 Busa, sa nagkatigum na sila dinhi, wala ako maglangan; hinonoa sa pagkasunod nga adlaw milingkod ako sa akong lingkoranan sa hukmanan ug nagsugo nga paatubangon ang tawo. 18 Apan sa pagpanindog na sa iyang mga magsusumbong, wala silay gikasumbong batok kaniya nga pagkadautan ingon sa akong gidahum. 19 Diha hinooy ilang gipakiglalisan batok kaniya mahitungod sa ilang kaugalingong patootoo ug mahitungod sa usa ka Jesus nga patay na, apan gilabanan ni Pablo nga kono buhi. 20 Ug sanglit nalibog na man ako kon unsaon pa sa pag-usisa sa maong mga kutsokutso, nangutana ako kon buot ba siya moadto sa Jerusalem ug didto pahusay mahitungod niining mga butanga. 21 Apan kay gipangayo man ni Pablo nga magpabilin siya nga binilanggo aron pahukom sa emperador, nagsugo ako nga pabantayan siya hangtud ikapadala ko siya ngadto kang Cesar." 22 Ug si Agripa miingon kang Festo, "Buot kong pamatian kining tawhana." "Ugma," matud niya, "pamation mo siya." 23 Ug tuod sa pagkasunod nga adlaw, si Agripa ug si Bernice miabut uban sa dakung pagpasundayag, ug misulod sila sa hawan nga husayanan, kinuyogan sa mga koronil ug sa mga kadagkuan sa siyudad. Ug tuman sa sugo ni Festo, gipaatabang si Pablo. 24 Ug si Festo miingon, "Hari Agripa, ug tanan kamo nga ania dinhi uban kanamo, nakita ninyo kining tawhana bahin kang kinsa ang tibuk panon sa mga Judio nanaghangyo kanako, didto sa Jerusalem ug dinhi usab, nanagsinggit nga kinahanglan dili siya tugotan

nga mabuhi pa. 25 Apan akong nasuta nga wala siyay nabuhat nga takus sa kamatayon; ug sanglit siya gayud midangop man sa emperador, gihukman ko nga ipadala ko siya ngadto kaniya. 26 Apan wala akoy bisan unsa nga ikasulat sa akong agalon mahitungod niini kaniya. Busa gipaatabang ko siya kaninyo, labi na gayud kanimo, Hari Agripa, aron nga tapus nato siya masukitsukit, aduna na akoy ikasulat. 27 Kay alang kanako daw dili makatarunganon ang pagpadalag binilanggo nga wala lamay pagpaila sa mga sumbong batok kaniya."

26 Ug si Agripa miingon kang Pablo, "Gitugot kanimo karon ang pagsulti laban sa imong kaugalingon." Ug si Pablo mituyhad sa iyang kamot ug misulti sa iyang panalipod sa kaugalingon, nga nag-ingon: 2 "Giisip ko nga palaran ang akong kaugalingon, Hari Agripa, nga anhi ako sa imong atubangan magahimo sa akong panalipod karon batok sa tanang mga sumbong sa mga Judio, 3 labi na gayud kay ikaw nakasinati man pag-ayo sa tanang mga batasan ug mga gikalantugian sa mga Judio. Busa magapakilooy ako kanimo nga unta uban sa pailub magapatalinghug ikaw kanako. 4 "Giinsa ko sa pagkinabuhi sukad pa sa akong kabatan-on, sukad pa sa sinugdan diha sa akong kaugalingong nasud ug sa Jerusalem, kini nahibaloan na sa tanang mga Judio. 5 Ila nang nahibaloan sulod sa hataas nga panahon, kon ikahimuot pa lang unta nila ang pagtug-an niini, nga sumala sa labing istrikto nga pundok sa atong tinoohan, ako nagkinabuhi nga usa ka Fariseo. 6 Ug karon ania ako nagabarug dinhi nga ginahukman tungod sa akong paglaum sa saad nga gihimo sa Dios ngadto sa atong mga ginikanan, 7 nga ang paghidangat sa maong saad maoy ginalauman sa atong napulog-duha ka mga kabanayan samtang managsimba sila sa mainiton gayud sa magabii ug maadlaw. Ug tungod niining paglauma, O hari, gisumbong ako sa mga Judio. 8 Nganong inyo mang ginadahum nga dili katoohan nga ang Dios magabanhaw sa mga patay? 9 "Ako baya usab nagtoo kanhi nga kinahanglan himoon ko ang daghang mga butang sa pagsupak sa ngalan ni Jesus nga Nazaretnon. 10 Ug mao kini ang akong gibuhit didto sa Jerusalem; dili lamang kay gipamilanggo ko ra ang daghan sa mga balaan ubos sa pagtugot sa mga sacerdote nga punoan, kondili usab sa diha nga gipapatay na sila ako mihatag sa

akong pag-uyon batok kanila. 11 Ug sa makadaghan gidagmalan ko sila diha sa tanang mga sinagoga aron sa pagpugos kanila sa pagpanampalas; ug sa mabangis nga kapungot batok kanila, gigukod ko sila hangtud sa mga siyudad nga atua na sa gawas sa nasud. 12 "Tungod niini, sa naglakaw ako padulong sa Damasco dinala ang pagbuot ug sugo gikan sa mga sacerdote nga punoan, 13 sa kaudtohon, O hari, nakita ko diha sa dalan ang usa ka kahayag gikan sa langit, nga masilaw pa kay sa Adlaw, nga nagsidlak libut kanako ug kanila nga nanagkuyog kanako. 14 Ug sa nangatumba kaming tanan sa yuta, nadungog ko ang usa ka tingog nga misulti kanako sa pinulongan nga Hebreohanon, nga nag-ingon, 'Saulo, Saulo, nganong ginalutos mo ako? Gisakitan ikaw sa imong pagpatid batok sa mga igtotudyok.' 15 Ug nangutana ako, 'Kinsa ka ba, Ginoo?' Ug ang Ginoo mitubag, 'Ako mao si Jesus nga imong ginalutos. 16 Apan bumangon ka ug tumindog ka; kay mitungha ako karon kanimo alang niining maong tuyo, sa pagtudlo kanimo sa pag-alagad ug pagpanghimatuod sa mga butang nga niini nakita mo ako ug sa mga butang nga niini magapakita ako kanimo, 17 nga magapalingkawas ako kanimo gikan sa mga tawo ug sa mga Gentil kang kinsa paadtoon ko ikaw 18 aron sa pagpabuka sa ilang mga mata, aron sila managpamali gikan sa kangitngit ngadto sa kahayag ug gikan sa kagamhanan ni Satanas ngadto sa Dios, aron mapasaylo ang ilang mga sala ug managdawat sila sa ilang bahin diha sa mga nangahimong balaan pinaagi sa pagsalig kanako.' 19 "Tungod niini, O Hari Agripa, wala ako magmasinupakon sa langitnong panan-awon, 20 hinonoa gipahibalo ko una sa tanan ngadto kanila sa Damasco, unya sa Jerusalem ug sa tibuk kayutaan sa Judea, ug usab ngadto sa mga Gentil, nga kinahanglan maghinulsol sila ug magpamali ngadto sa Dios ug maghimog mga buhat nga mahiangay sa ilang paghinulsol. 21 Tungod niining maong hinungdan gidakop ako sa mga Judio sulod sa templo, ug ilang gihanahanaan sa pagpatay. 22 Ug sanglit nakabaton man ako sa panabang nga gikan sa Dios hangtud niining adlaw karon, busa ania ako nagabarug dinhi nga nagapanghimatuod ngadto sa mga gagmay ug sa mga dagku, sa walay pagsulti sa bisan unsa gawas lamang sa gipahayag sa mga profeta ug ni Moises nga kinahanglan magakahitabo: 23 nga ang Cristo kinahanglan magaanus, ug nga tungod sa iyang pagkahiuna sa pagkabanhaw gikan

sa mga patay, siya mao ang magamantala sa kahayag ngadto sa mga tawo ug sa mga Gentil." 24 Ug samtang si Pablo sa ingon niini naghimo sa iyang panalipod, si Festo sa makusog nga tingog miingon kaniya, "Nagsalimoang ka, Pablo. Ang imong daghang hingkat-unan nakapaboang kanimo." 25 Apan si Pablo mitubag kaniya, "Wala ako magsalimoang, labing halangdong Festo, hinonoa nagasulti ako sa tinuod ug mabuot nga pagpahayag. 26 Kay ang hari nasayud na niining mga butanga, ug kaniya nagasulti ako sa walay pagpanuko; kay nagatoo ako nga walay pagpanuko; kay nagatoo ako nga walay bisan unsa niining mga butanga nga nalilong kaniya, sanglit wala man kini buhata sa suok. 27 Hari Agripa, nagatoo ba ikaw sa mga profeta? Nahibalo ako nga nagatoo ikaw." 28 Ug si Agripa miingon kang Pablo, "Nagahunahuna ka diay nga dali mo ra akong mahimong Cristohanon!" 29 Ug si Pablo mitubag kaniya, "Madali o madugay, ang akong pangamuyo sa Dios mao nga dili lamang ikaw ra kondili usab ang tanang nakadungog kanako karong adlaw mahimo untang ingon kanako walay labut hinoon niining mga talikala." 30 Ug unya mitindog ang hari ug ang gobernador ug si Bernice ug ang mga nanglingkod uban kanila. 31 Ug sa nakapamahawa na sila sa hawanan, sila nanag-ingon sa usag usa, "Kining tawhana walay nabuhat nga angay sa kamatayon o sa pagbilanggo." 32 Ug si Agripa miingon kang Festo, "Kining tawhana makagawas unta kon wala pa siya modangop kang Cesar."

27 Ug sa gikahukman na nga kinahanglan manggikan kami sakay sa sakayan padulong sa Italia, si Pablo ug ang uban pang mga binilanggo ilang gitugyan ngadto sa pagbantay sa usa ka kapitan nga ginganlan si Julio sa Panon ni Augusto. 2 Ug sa nakasakay na kami sa usa ka sakayan nga taga-Adramito nga gumigikan padulong sa mga dunggoanan sa kabaybayonan sa Asia, migikan kami kinuyogan ni Aristarco, usa ka Macedonianhon nga taga Tesalonica. 3 Ug sa pagkasunod nga adlaw nahidunggo kami sa Sidon. Ug si Julio nagmapuanguron sa iyang pag-atiman kang Pablo, ug iyang gitugotan siya sa pag-adto sa iyang mga higala aron ilang tagdon. 4 Ug sa nakagikan na kami didto, milawig kami salipod sa Cipro kay songsongon man ang hangin. 5 Ug sa nalabang na namo ang kadagatan nga atbang sa Cilicia ug Panfilia, nahiabot

kami sa Mira, usa ka siyudad sa Licia. 6 Ug didto ang kapitan nakakitag sakayan nga taga-Alejandria nga gumigikan padulong sa Italia, ug kami iyang gipasakay niini. 7 Ug sulod sa daghang mga adlaw mahinay ang among paglawig, ug nahiabut kami sa atbang sa Gnido uban sa kalisud; ug kay ang hangin wala man motugot kanamo sa pagpadayon sa unahan, milawig kami salipod sa Creta atbang sa Salmon. 8 Ug sa nagpapiliw kami niini uban sa kalisud, nahiabut kami sa usa ka dapit nga ginganlan Mga Maayong Dunggoanan, nga duol gani niini mao ang siyudad sa Lasea. 9 Ug kay miagi na man ang hataas nga panahon ug makuyaw na ang panakayan tungod kay ang tingpuasa milabay na man, gitambagan sila ni Pablo 10 nga nag-ingon, "Mga higala, akong nakita nga kining panawa lagmit mosangko sa kadaut ug dakung kapildihan, dili lamang sa karga ug sa sakayan ra, kondili usab sa atong mga kinabuhi." 11 Apan ang kapitan mitoo sa arayes ug sa tag-iya sa sakayan labi pa kay sa giingon ni Pablo. 12 Ug tungod kay ang dunggoanan dili man maayong pundohan sa panahon sa tingtugnaw, ang kadaghanan mitambag sa pagpalawig gikan didto sa pagpamasin nga makaabut ra sila sa Fenice, usa ka dunggoanan sa Creta, nga nagaatubang sa habagatan ug sa kanawayan, ug sa pagpalabay sa tingtugnaw didto. 13 Ug sa diha nga mihuros ang mahinay nga habagat, sa pagdahum nga nakabot na nila ang ilang tuyo, giisa nila ang angkla ug migikan sila nga nagpapiliw sa Creta, duol sa baybayon. 14 Apan wala madugay mihuros gikan niini ang usa ka makusog nga hangin nga ginganlag dumagsa. 15 Ug sa diha nga ang sakayan hing-abtan na niini ug dili na makasongsong sa hangin, kami nagpaayon na lang niini ug gipadpad kami. 16 Ug sa nagpaanud kami salipod sa usa ka gamayng pulo nga ginganlan ug Cauda, uban sa kalisud among gipahigayon nga mahisakay ang bote; 17 ug sa naisa na kini, ang sakayan ilang gibaksan ug mga kabli; ug unya, sa kahadlok nga mahisangyad sila sa Sirte, ilang giariya ang mga layag ug nagpapadpad sila. 18 Ug sanglit gilambalamba man kami pagayo sa bagyo, sa pagkasunod nga adlaw ilang gisugdan ang pagpanglabog sa mga karga ngadto sa dagat. 19 Ug sa ikatulo ka adlaw, pinaagi sa ilang kaugalingong mga kamot ilang gipanglabog sa dagat ang mga kasangkapan sa sakayan. 20 Ug sanglit wala may Adlaw ni mga bitoon nga mipakita sulod sa daghang mga adlaw, ug dili gamay ra ang bagyo nga mikusokuso kanamo, nawala na ang tanang paglaum nga maluwas pa kami. 21 Ug kay dugay na man nga wala silay kaon, si Pablo mitindog sa ilang taliwala ug miingon, "Mga higala, maayo gayud unta kadto nga nagpatoo kamo kanako ug wala na lang molayag gikan sa Creta, ug kalikayan unta kining kadaut ug kapildihan. 22 Apan tambagan ko kamo sa pagsalig, kay wala kaninyoy mapilding kinabuhi gawas sa sakayan. 23 Kay niining gabhiona karon dihay mitindog tupad kanako nga usa ka manolunda sa Dios ni kinsa iya ako ug kang kinsa nagasimba ako, 24 ug miingon kanako, 'Ayaw kahadlok, Pablo. Kinahanglan mangatubang ikaw kang Cesar, ug tanawa, ang tanan mong mga kasakay gihatag na sa Dios kanimo.' 25 Busa, mga higala, sumalig kamo, kay nagatoo ako sa Dios nga kini mahitabo gayud sibo sa gikasulti kanako. 26 Hinoon mahisangyad kita sa usa ka pulo." 27 Ug sa pag-abut na sa ikanapulog-upat ka gabii, sa gipadpad kami tabok sa kadagatan sa Adria, sa may mga tungang gabii ang mga sakayanon naghunhuna nga nagkahiduol na sila sa mamala. 28 Ug ilang gisunda ang giladmon ug kini ilang nasuta nga kaluhaan ka dupa; ug sa unahan ug diyutay giusab nila kini pagsunda ug ilang nasuta nga napulog-lima ka dupa. 29 Ug sa kahadlok nga tingali unya mahisangyad kami sa katakutan, ilang giariya ang upat ka mga angkla gikan sa ulin, ug nangandoy sila nga maadlaw na unta. 30 Ug kay ang mga sakayanon may tinguha man sa pag-ikyas gikan sa sakayan, ug ila na man ganing gitonton ang bote ngadto sa dagat sa pasangil nga ang mga angkla sa dulong ila konong iariya sa layolayo, 31 si Pablo miingon sa kapitan ug sa mga sundalo, "Koning mga tawhana dili gani pabilin sa sakayan, dili gayud kamo maluwas." 32 Busa giputol sa mga sundalo ang mga pisi sa bote ug gipasagdan kini nga ianud. 33 Ug sa hapit na mobanagbanag ang adlaw, si Pablo miagda kanilang tanan sa pagkaon, nga nag-ingon, "Karon mao na ang ikanapulog-upat ka adlaw sa inyong pagpinaabut ug sa pagpuasa, sanglit wala man kamoy nakaon nga bisan unsa. 34 Busa agdahon ko kamo sa pagkaon; kini makahatag kaninyog kabaskog, kay walay bisan usa ka lugas buhok nga mawagtang gikan sa ulo ni bisan kinsa kaninyo." 35 Ug sa nakapamulong na siya niini, siya mikuha tinapay, ug sa nakapasalamat siya sa Dios sa atubangan sa tanan, kini iyang gipikaspikas ug

misugod siya sa pag-kaon. **36** Ug unya nadasig silang tanan ug sila mikaon usab. **37** (Ug kaming tanan duha ka gatus ug kapitoan ug unom ka mga tawo diha sa sakayan.) **38** Ug sa nangabusog na sila, ilang gipagaan ang sakayan pinaagi sa paglabog sa mga trigo ngadto sa dagat. **39** Ug sa pagkaadlaw na, wala sila makaila niadtong yutaa, apan nakita nila ang usa ka luok nga may baybayon nga niini ilang gilaraw ang pagpasangyad sa sakayan kon mahimo man ugaling. **40** Busa ilang giputol ang mga pisi sa mga angkla ug kini ilang gibiyaan sa dagat; ug sa maong higayon ilang gilugakan ang mga pisi nga gibanting sa mga bansalan; ug sa nabuklad nila sa hangin ang pook, sila mipadulong sa baybayon. **41** Apan sa paghibangga nilag mabaw, ang sakayan ilang gipasangyad; ang dulong niini miungot ug wala na makalihok, apan ang ulin naguba tungod sa kakusog sa mga balud. **42** Ug ang mga sundalo naghunahuna sa pagpatay sa mga binilanggo, sa kahadlok nga tingali unya aduna kanilay manglangoy ug mangalagiw. **43** Apan ang kapitan, sa iyang tinguha sa pagluwas kang Pablo, midili kanila sa paghimo sa ilang gilaraw. Ug iyang gisugo ang mga makamaong molangoy sa paglukso pag-una ngadto sa dagat ug pagtakas sa mamala, **44** ug ang mga mahibilin, sa pagsunod nga magagabayg mga tabla o sa mga guba gikan sa sakayan. Ug nahitabo nga sa ingon niini ang tanan nakalingkawas ngadto sa mamala.

28 Ug sa nakalingkawas na kami, mao pay among pagkahibalo nga ang pulo ginganlan ug Malta. **2** Ug ang mga nanagpuyo didto nagpakita kanamog talagsaong pagkamaloloy-on, kay sila nanagdaub, ug ilang giabiabi kaming tanan, tungod kay nagsugod na man pag-ulan ug matugnaw ang panahon. **3** Ug si Pablo namunit ug usa ka bangan nga mga igsosugnod, ug sa iya na kining gikatam-ok sa daub, usa ka bitin nga malala miwayway tungod sa kainit ug miukob sa iyang kamot. **4** Ug sa pagkakita nila sa bitin nga nagbitay gikan sa iyang kamot, ang mga nanagpuyo didto miingon sa usag usa, "Sa walay duhaduha kining tawhana mamumuno. Ug bisan tuod nakalingkawas siya gikan sa dagat, dili motugot ang hustisya nga mabuhi pa siya." **5** Apan gisawilik niya ang bitin ngadto sa kalayo, ug siya wala maunsa. **6** Ug ilang gipaabut nga mohubag ang iyang kamot o nga dihadiha matumba siya nga patay; apan sa nakapaabut na silag taas nga panahon ug wala silay

nakitang kadaut nahitabo kaniya, nangausab sila sa ilang paghunahuna ug nanag-ingon nga siya usa ka dios. **7** Ug kasikbit niadtong dapita mao ang kayutaan nga iya sa punoan sa maong pulo, nga si Publio ang ngalan, nga midawat kanamo ug miamoma kanamo nga maabiabihon gayud sulod sa tulo ka adlaw. **8** Ug nahitabo nga ang amahan ni Publio naghigda nga nagmasakit sa hilanat ug kalibag dugo. Ug si Pablo miadto kaniya ug nag-ampo, ug mitapion sa iyang kamot diha kaniya, ug iyang giayo siya. **9** Tungod sa maong hitabo ang ubang mga tawo sa pulo nga may mga sakit nangadto usab kaniya ug sila naayo. **10** Ug kami ilang gidad-an ug daghang mga gasa; ug sa amo nang paggikan, kami ilang gipabalonan sa among mga kinahanglanon. **11** Tapus sa tulo ka bulan kami nanggikan sakay sa usa ka sakayan nga nagpalabay sa tingtugnaw niadtong dapita, sakayan nga taga-Alejandria nga may bansiwag nga dagway sa Kaluhang Lalaki. **12** Ug midunggo kami sa Siracusa diin nagpabilin kami sulod sa tulo ka adlaw. **13** Ug gikan didto mibordahi kami ug nahiaabut sa Regio; ug usa ka adlaw tapus niini mihuros ang habagat, ug sa pagkasunod nga adlaw nahiaabut kami sa Puteoli. **14** Ug didtoy among gikakita nga mga kaigsoonan, ug kami ilang gidapit sa pagpabilin uban kanila sulod sa pito ka adlaw. Ug unya miabut kami sa Roma. **15** Ug ang mga kaigsoonan didto, sa ilang pagkadungog mahitungod kanamo, nangadto hangtud sa Foro de Apio ug sa Tres Tabernas aron sa pagsugat kanamo. Ug sa iyang pagkakita kanila si Pablo nagpasalamat sa Dios ug nadasig pag-ayo. **16** Ug sa pag-abut namo sa Roma, si Pablo gitugotan sa pagpuyo nga magkinaugalingon, uban sa sundalo nga nagbantay kaniya. **17** Ug tapus sa tulo ka adlaw, iyang gipatigum ang mga kadagkuan sa mga Judio didto; ug sa natigum na sila, siya miingon kanila, "Mga igsoon, ako gitugyan nga binilanggo gikan sa Jerusalem ngadto sa mga kamot sa mga Romanhon; ngani wala akoy nahimong bisan unsa nga batok sa katawhan o batok sa mga batasan sa atong mga ginikanan. **18** Sa nausisa na ako nila, buot unta nila nga buhian ako sanglit wala may katarungan nga pagahukman ako sa kamatayon. **19** Apan sa diha nga misupak niini ang mga Judio, napugos ako sa pagdangop kang Cesarhinoon dili tungod kay aduna akoy igsosumbong batok sa akong nasud. **20** Busa, tungod niining maong hinungdan, gipangayo ko ang pagpakigkita kaninyo ug pagpakigsulti kaninyo,

sanglit tungod man sa ginalauman sa Israel gigapos ako karon niining talikala." 21 Ug sila miingon kaniya, "Wala kami makadawat ug mga sulat gikan sa Judea mahitungod kanimo, ug sa mga kaigsoonan nga nangabut dinhi wala kanilay nagtaho o nagsultig dautan mahitungod kanimo. 22 Hinoon buot kami maminaw kanimo kon unsa ang imong mga hunahuna; kay mahitungod niining maong pundok kami nasayud nga kini ginasupak bisan diin." 23 Ug sa nakatudlo silag adlaw alang kaniya, sa tinagdaghan nangadto sila kaniya sa iyang gipuy-an. Ug sukad sa buntag hangtud sa kahaponon, kanila nagsaysay siya nga nanghimatuod sa gingharian sa Dios, ug naningkamot sa pagpatoo kanila mahitungod kang Jesus, pinasikad sa kasugoan ni Moises ug sa mga profeta. 24 Ug dihay pipila nga mitoo sa gisulti niya, apan ang uban wala motoo. 25 Ug sanglit wala man sila magkauyonay, sila namauli tapus si Pablo makapamulong ug usa ka sulti nga nag-ingon, "Maayo gayud ang pagkasulti sa Espiritu Santo sa iyang pag-ingon ngadto sa inyong mga ginikanan pinaagi kang Isaias nga profeta: 26 `Umadto ka niining mga tawhana, ug sultih sila: Manimati ug manimati kamo, apan dili gayud kamo makasabut; magatutok ug magatutok kamo, apan dili gayud kamo makakita. 27 Kay nahabol ang mga kasingkasing niining mga tawhana ug ang ilang mga dalunggan magalisud sa pagpakabati, ug ang ilang mga mata ginapiyong nila; sa kahadlok nga tingali unyag maka-kita sila pinaagi sa ilang mga mata, ug makabati sila pinaagi sa ilang mga dalunggan, ug makasabut sila pinaagi sa ilang kasingkasing, ug managbalik sila kanako aron ayohon ko sila.' 28 Busa hibalo ninyo nga kining maong kaluwasan gikan sa Dios gikapadala na ngadto sa mga Gentil; ug sila magapatalinghug niini." 29 Ug sa nakasulti na siya niining mga pulonga, ang mga Judio namauli nga may dakung paglalisay taliwala sa ilang kaugalingon. 30 Ug si Pablo mipuyo didto sulod sa tibuok duha ka tuig, nga migasto alang sa iyang kaugalingon, ug nag-abiabi sa tanang nangadto kaniya. 31 Ug sa dayag ug sa walay pagsanta gikan kang bisan kinsa, iyang giwali ang gingharian sa Dios ug gipanudlo niya ang mga butang mahitungod sa Ginoong Jesu-Cristo.

Roma

1 Si Pablo, ulipon ni Jesu-Cristo, tinawag sa pagkaapostol, ginahin alang sa Maayong Balita sa Dios, **2** nga kaniadto iyang gisaad pinaagi sa iyang mga profeta diha sa balaang kasulatan, **3** sa Maayong Balita mahitungod sa iyang Anak nga, sumala sa iyang pagkatawo, gianak nga kaliwat ni David, **4** ug uban sa gahum gipaila nga Anak sa Dios sumala sa Espiritu nga balaan pinaagi sa iyang pagkabanhaw gikan sa mga patay, si Jesu-Cristo nga atong Ginoo, **5** pinaagi kang kinsa nadawat namo ang grasya ug ang pagkaapostol aron, nga alang sa kadungganan sa iyang ngalan, ang mga tawo sa tanang kanasuran among madala ngadto sa pagkamasinugtanon sa tinooahan, **6** nga uban kanila kamo usab gipanagtawag aron maiya ni Jesu-Cristo; **7** Nganha kaninyong tanan sa Roma, kaninyo nga sa Dios gihigugma, nga gipanagtawag aron mahimong mga balaan: **8** Una sa tanan, magapasalamat ako sa akong Dios pinaagi kang Jesu-Cristo tungod kaninyong tanan, kay ang inyong pagtoo nadungog man sa tibuok kalibutan. **9** Kay saksi ko ang Dios, ang ginaalagad ko sa akong espiritu pinaagi sa pagsangyaw sa Maayong Balita sa iyang Anak, nga sa walay paghunong ginalakip ko kamo kanunay sa akong mga pag-ampo, **10** sa pagpangamuyo nga pinaagi sa kabubut-on sa Dios, sa bisan unsang higayona, sa katapusan mahinayon na unta ako sa pag-anha diha kaninyo. **11** Kay gipangandoy ko ang pagpakigkita kaninyo aron makapaambit ako kaninyog espirituhanong gasa nga makapalig-on kaninyo; **12** sa laing pagkasulti, aron magkadinasangay kita pinaagi sa pagtoo nato nga matag-usa, sa inyo ug sa ako. **13** Mga igsoon, buot ko nga inyong masayran nga sa makadaghan gilawar ko ang pag-anha diha kaninyo (apan hangtud karon gibabagan ako), aron makaani unta akog bunga diha kaninyo, maingon man diha sa ubang mga Gentil. **14** Utangan ako sa mga Gresyanhon maingon man sa mga luog, sa mga makinaadmanon maingon man sa mga walay alamag. **15** Busa andam ako sa pagwali sa Maayong Balita diha kaninyo usab nga anaa sa Roma. **16** Kay wala ko igakaulaw ang Maayong Balita, kay kini mao ang gahum sa Dios alang sa kaluwasan sa matag-usa nga nagatoo, sa Judio una sa tanan ug unya sa Gresyanhon usab. **17** Kay diha sa Maayong Balita ginapadayag ang pagkamatarung sa Dios, nga pinaagi sa pagtoo ngadto sa pagtoo,

sumala sa nahisulat nga nagaingon, "Mabuhi ang namatarung pinaagi sa pagtoo." **18** Kay gikan sa langit ginapadayag ang kapungot sa Dios batok sa tanang pagkadili diosnon ug pagkadili matarung sa mga tawo nga nagababag sa kamatuoran pinaagi sa ilang pagkadautan. **19** Kay ang arang mahibaloan mahitungod sa Dios tataw ngadto kanila, kay kini gipakita man sa Dios ngadto kanila. **20** Kay sukad pa sa pagkatukod sa kalibutan ang iyang dili makita nga kinaiya, nga mao ang iyang dayong gahum ug pagka-Dios, sa tin-aw naila na pinaagi sa mga butang nga iyang nabuhat. Busa wala silay ikapangulipas; (*aiidios g126*) **21** kay bisan nanagpakaila na sila sa Dios, wala nila siya pasidunggi ingon nga Dios, ni magpasalamat kaniya; hinonoo, maoy ilang gihinuktokan ang mga hinunahuna nga walay dapat hangtud gingitngitan na lang ang ilang habol nga mga salabutan. **22** Sa ilang pagpakamakinaadmanon, nahimo hinoon silang mga boang, **23** ug ang himaya sa dili mamatay nga Dios giilisan nilag mga larawan nga sama sa may kamatayon nga tawo ug mga langgam ug mga mananap nga upat ug tiil ug mga binuhat nga nagakamang. **24** Tungod niini gitugyan sila sa Dios ngadto sa kahugawan diha sa mga pangibog sa ilang mga kasingkasing aron magpakaulaw sila sa ilang mga lawas sa ilang masigkaugalingon, **25** kay ang tinuod mahitungod sa Dios ilang giilisan ug bakak, ug mao na hinooy ilang gisimba ug gialagaran ang binuhat ug wala nila simbaha ug alagara ang Magbubuhat nga mao ang dalaygon hangtud sa kahangturan! Amen. (*aiion g165*) **26** Tungod niingon maong hinungdan, gitugyan sila sa Dios ngadto sa mga pangibog nga makauulaw. Ang ilang mga kababayan-an nanag-usab sa kagamitan nga tiunay sa ilang pagkababaye ngadto sa kagamitan nga supak sa kinaiya. **27** Ug sa mao usab nga paagi, ang mga lalaki nanagbiya sa ilang tiunayng kalabutan ngadto sa babaye ug nangaut-ot diha sa ilang pangibog alang sa usag usa, mga lalaki sa masigkalalaki manag-unay sa pagbuhat sa makauulaw, ug nanagpakaagum diha sa ilang kaugalingon sa balus nga angay sa ilang pagkadautan. **28** Ug kay nanagdumili man sila sa pag-ila kaniya ingon nga Dios, sila gitugyan sa Dios ngadto sa pagpanghunahuna nga dautan ug sa paggawi nga dili angay. **29** Sila napuno sa tanang matang sa pagkadili matarung, pagkadautan, kadalo, panghimaraut. Sila puno sa kasina, pagbuno, pakiglalis, lansis, kangil-ad. Sila mga tabian, **30**

malibakon, madumtanon sa Dios, mapasipalalon, mapahitas-on, andakan, tigmugnag dautan, masupilon sa mga ginikanan, **31** hungog, walay paglaban sa pulong, walay kasingkasing, mabangis. **32** Kini sila, bisan ila nang nasayran ang pagbuot sa Dios nga ang magabuhat sa maong mga butang takus sa kamatayon, dili lamang kay nagabuhat niini kondili giuyonan usab nila ang mga tawo nga nagabuhat niini.

2 Busa ikaw walay ikapangulipas, O tawo, bisan kinsa ikaw, nga magahukom sa laing tawo; kay sa imong paghukom kaniya, sa imo rang kaugalingon nagahukom kag silot, kay ikaw nga nagahukom nagabuhat man usab sa maong mga butang. **2** Nahibalo kita nga matarung ang hukom sa Dios batok sa mga nagabuhat sa maong mga butang. **3** Nagdahum ka ba, O tawo, nga makaikyas ka sa hukom sa Dios, ikaw nga nagahukom sa mga nagabuhat sa maong mga butang nga imo usab nga ginabuhat? **4** O ginatamay mo ba ang kadagaya sa iyang pagkamapuanguon ug pagkamainantuson ug pagkamapailubon? Wala ka ba masayud nga ang pagkamapuanguon sa Dios alang man sa pag-agda kanimong paghinulso? **5** Apan tungod sa imong kagahi ug pagkadili mahinulsolon sa kasingkasing nagatigum ikaw ug kapungot nga tagana alang sa imong kaugalingon alang unya sa adlaw sa kapungot sa diha nga igapadayag na ang matarung nga hukom sa Dios. **6** Kay siya magabalus ra sa matag-usa ka tawo sumala sa iyang mga binuhatan: **7** kanila nga uban sa pailub diha sa mga maayong pagbuhat, nagapangita sa himaya ug sa kadungganan ug sa pagkadili mamatay, kanila magahatag siyag kinabuhi nga dayon; (*aiōnios g166*) **8** apan aduna unyay kasuko ug kapungot alang sa mga malalison ug wala magsunod sa kamatuoran kondili nagasunod hinoon sa pagkadili matarung. **9** Aduna unyay kagulan ug kasakitan alang sa matag-usa ka tawo nga magabuhat ug dautan, alang sa Judio una sa tanan, ug unya usab alang sa Gresyanhon; **10** apan aduna usab unyay himaya ug kadungganan ug kalinaw alang sa matag-usa ka tawo nga magabuhat ug maayo, alang sa Judio una sa tanan, ug unya usab alang sa Gresyanhon. **11** Kay ang Dios walay pinalabi. **12** Ang tanang nanagpakasala nga walay kasugoan mangalaglag nga walay kasugoan; ug ang tanang nanagpakasala nga ilalum sa kasugoan pagahukman pinaagi sa

kasugoan. **13** Kay dili ang mga nagapatalinghug sa kasugoan maoy matarung sa atubangan sa Dios, kondili ang mga nagatuman sa kasugoan mao ang pakamatarungon. **14** Kon tuman sa kinaiya ang mga Gentil nga walay kasugoan magabuhat sa gimbut-an sa kasugoan, nan, sila kasugoan na sa ilang kaugalingon, bisan wala silay kasugoan. **15** Sila nagapakita nga ang gimbut-an sa kasugoan nahisulat diha sa ilang mga kasingkasing, ug ang ilang tanlag usab magapamatuod niini ug ang ilang nagakasumpaki nga mga hunahuna magasumbong o tingali magapangulipas ba kanila **16** unya sa maong adlaw nga, sumala sa akong Maayong Balita, pagahukman na sa Dios ang mga tinagoan sa mga tawo pinaagi kang Cristo Jesus. **17** Apan kon ikaw nagatawag sa imong kaugalingon nga Judio ug nagasalig sa kasugoan ug nagapagawal sa imong kalabutan sa Dios **18** ug nasayud ka sa iyang kabubut-on ug nakauyon sa mga butang halangdon, kay binansay man tuod ikaw sa kasugoan, **19** ug kon nagatoo ka nga ikaw magtotultol sa mga buta, kahayag sa mga gingitngitan, **20** magpapanton sa mga hungog, magtutudlo sa mga kabataan, kay nakabaton man tuod ikaw sa dagway sa kahibalo ug sa kamatuoran nga anaa sa kasugoan **21** nan, karon, ikaw nga nagapanudlo sa uban, dili ba usab nimo tudloan ang imong kaugalingon? Ikaw nga nagawali batok sa pagpangawat, nagapangawat ka ba? **22** Ikaw nga nagaingon nga ang tawo kinahanglan dili manapaw, nanapaw ka ba? Ikaw nga ngil-aran ug mga larawan, nagapangawat ka ba sa sulod sa ilang mga templo? **23** Ikaw nga nagapasigarbo tungod sa kasugoan, gipakaulawan mo ba ang Dios pinaagi sa paglapas sa kasugoan? **24** Kay sumala sa nahisulat, "Tungod kaninyo ang ngalan sa Dios ginapasipad-an taliwala sa mga Gentil." **25** Sa pagkatinuod, ang sirkunsisyon may kapuslanan kon magatuman ikaw sa kasugoan; apan kon magalapas ikaw sa kasugoan ang imong sirkunsisyon mahimo nang dili sirkunsisyon. **26** Busa, kon ang usa ka tawong walay sirkunsisyon magatuman sa mga lagda sa kasugoan, dili ba ang iyang pagkawalay sirkunsisyon pagaisipon nga sirkunsisyon? **27** Sa ingon niana, siya nga walay sirkunsisyon sa lawas apan nagatuman sa kasugoan, siya magahukom kanimong silot, kanimong nakabaton sa sinulat nga kasugoan ug nga may sirkunsisyon apan nagalapas sa kasugoan. **28** Kay ang usa ka tawo dili tinuod nga Judio kon ang iyang

pagka-Judio anaa ra sa dayag nga panagway; ug ang tinuod nga sirkunsisyon dili ang anaa ra sa dayag diha sa lawas. **29** Kay ang tinuod nga Judio mao kadtong tawo nga Judio diha sa kinasuloran sa iyang pagkatawo, ug ang tinuod nga sirkunsisyon maoy usa ka butang nga iya sa kasingkasing, espirituhanon ug dili sumala sa mga letra sa kasugoan. Siya magadawat sa pagdalayeg nga dili gikan sa tawo kondili gikan sa Dios.

3 Nan, unsa man diay ang bintaha sa pagka-Judio?

Unsa may kapuslanan sa sirkunsisyon? **2** Daghan, bisan asa ipaagi. Una sa tanan, ngadto sa mga Judio gipiyal ang mga pulong sa Dios. **3** Ug kon diha kanilay wala managpanoo, unsa may anaa niana? Kadtong ilang kakulang sa pagtoo nakapahimo bang walay kapuslanan sa pagkamatinuoron sa Dios? **4** Wala gayud! Kinihanglan maminatud-on gayud ang Dios bisan pa kon bakakon ang tanang mga tawo ingon sa nahisulat: Aron makita ikaw nga matarung sa imong pagpamulong, ug magamadaugon ikaw sa diha nga pagahukman ka na. **5** Apan kon pinaagi sa atong pagkadautan ikapadayag man ang pagkamatarung sa Dios, unsa may atong ikaingon niana? Nga ang Dios dili diay matarung sa iyang pagpahamtang kanatog silot? (Nagasulti ako sa tawhanong paagi.) **6** Palayo kana! Kay sa ingon niana, unsaon pa man sa Dios sa paghukom sa kalibutan? **7** Apan kon pinaagi sa akong pagbakak ang pagkamatinuoron sa Dios modagaya man ngadto sa pagdalayeg kaniya, nganong pagahukman pa man ako ingon nga makasasala? **8** Ug nganong dili na man lang hinoon kita manag-ingon, sumala sa ginapasangil sa mga tawo nga kono atong ginaingon, "Buhaton ta ang dautan aron mosangpot ang maayo"? Apan matarung gayud ang pagkahinukman sa silot sa maong mga tawhana. **9** Nan, unsa na man? Kitang mga Judio, labaw pa ba kitag kahimtang kay kanila? Dili gayud; kay ato nang gikasumbong nga ang tanang mga tawo, mga Judio ug mga Gresyanhon, nailalum sa sala, **10** ingon sa nahisulat: Walay matarung, wala, bisan usa, **11** walay usa nga nakasabut, walay bisan usa nga nagapangita sa Dios **12** Ang tanan nagasukwahi, nagadungan sa pagpangadaut; walay nagabuhat ug maayo, wala, bisan usa." **13** "Ang ilang totunlan maoy usa ka lubong inukban, ang ilang mga dila ginagamit nila aron sa paglimbong." Ang lala sa mga bitin anaa sa ilalum sa ilang mga ngabil." **14** "Ang ilang

baba napuno sa mga panghimaraut ug sa mapait nga mga pulong." **15** "Ang ilang mga tiil maabtik sa pagdalagan aron sa ilang pag-ula sa dugo sa mga tawo, **16** sa ilang mga dalan anaa ang kalaglag ug kaalaut, **17** ug sa dalan paingon sa kalinaw sila wala manghibalo." **18** "Ang kahadlok alang sa Dios wala diha sa atubangan sa ilang mga mata." **19** Karon nahibalo na kita nga bisan unsay gisulti sa kasugoan, kini gisulti ngadto sa mga anaa sa ilalum sa kasugoan aron ang matag-usa ka baba masapangan, ug aron ang tibuok kalibutan mahisakop ilalum sa paghukom sa Dios. **20** Kay sa atubangan sa Dios walay tawo nga pagamatarungon pinaagi sa mga pagtuman sa kasugoan, kay pinaagi sa kasugoan nagaabut hinoon ang kahibalo mahitungod sa sala. **21** Apan karon ang pagkamatarung gikan sa Dios gikapadayag gawas sa kasugoan, ug gikapamatud-an man gani kini sa kasugoan ug sa mga profeta **22** ang pagkamatarung gikan sa Dios pinaagi sa pagtoo kang Jesu-Cristo alang sa tanan nga magatoo. Kay walay kalainan sa Judio ug sa Gentil. **23** Sanglit nakasala man ang tanan ug nakabsan sa himaya sa Dios, **24** sila pagamatarungon pinaagi sa iyang grasya ingon nga gasa, pinasikad sa pagkatibunob tungod kang Cristo Jesus **25** nga gitanyag sa Dios ingon nga halad pasig-uli pinaagi sa iyang dugo, sa maong halad nga pagadawaton pinaagi sa pagtoo. Kini maoy pagpakita sa pagkamatarung sa Dios, kay sa iyang langitnong pagkamainantuson gisayloan man lamang niya ang kasal-anan nga nangahimo kaniadto; **26** kini maoy pagpamatuod karong panahona nga siya matarung ug nga siya magamatarung sa tawo nga may pagtoo kang Jesus. **27** Nan, hain na man ang atong pagpagarbo? Gipalagpot na sa gawas. Pinasikad sa unsang lagda? Sa lagda ba sa mga buhat? Dili, hinonoa pinasikad sa lagda sa pagtoo. **28** Kay maoy atong pag-isip nga ang tawo pagamatarungon pinaagi sa pagtoo, pinagawas sa mga pagtuman sa kasugoan. **29** O Dios ba lamang sa mga Judio ang Dios? Dili ba Dios man usab siya sa mga Gentil? Oo, sa mga Gentil usab, **30** sanglit usa ra man ang Dios; ug iyang pagamatarungon ang mga may sirkunsisyon pinasikad sa ilang pagtoo ug ang mga walay sirkunsisyon pinaagi sa ilang pagtoo. **31** Gibungkag ba nato ang kasugoan tungod sa maong pagtoo? Wala gayud! Hinonoa gipabarug nato ang kasugoan.

4 Ug karon, unsa may atong ikasulti mahitungod kang Abraham, ang atong ginikanan sumala sa pagkatawo? **2** Kay kon si Abraham nahimo pang matarung tungod sa iyang mga binuhatan, nan, aduna siyay ikapasigarbo, apan dili sa atubangan sa Dios. **3** Kay unsa may ginaingon sa kasulatan? "Si Abraham mitoo sa Dios, ug kadto giisip kaniya nga maoy pagkamatarung." **4** Karon, ngadto sa tawo nga nagabuhat, ang isuhol kaniya dili maisip nga hatag kondili ingon nga bayad kaniya. **5** Ug ngadto sa tawo nga wala magbuhat kondili nagasalig kaniya nga mao ang nagamatarung sa dili diosnon, ang iyang pagtoo pagaisipon nga maoy pagkamatarung niya. **6** Sa ingon niini usab si David nagahisgot sa kalipay niadtong tawo nga sa Dios ginaisipan sa pagkamatarung nga gawas sa mga binuhatan: **7** "Malipayon sila kinsang mga kala-pasan gipasaylo na, ug kinsang mga kasal-anan napapas na; **8** malipayon ang tawo nga sa Ginoo dili na pagaisipan sa iyang sala." **9** Kining maong kamalipayon, alang ba lamang kini sa mga may sirkunsisyon, o alang ba usab kini sa mga walay sirkunsisyon? Ato nang giingon nga ang pagtoo giisip ngadto kang Abraham ingon nga maoy pagkamatarung. **10** Giunsa man kini sa pag-isip ngadto kaniya? Sa may sirkunsisyon na ba siya, o sa wala pa? Dili sa diha na, kondili sa wala pa siyay sirkunsisyon. **11** Gidawat niya ang sirkunsisyon ingon nga usa ka ilhanan o timri sa pagkamatarung nga iya nang nabatonan pinaagi sa pagtoo, bisan sa wala pa siyay sirkunsisyon. Ang tuyo niadto mao nga mahimo siya nga amahan sa tanang mga magtotoong walay sirkunsisyon aron nga sa ingon niini maisipan sila sa pagkamatarung, **12** ug nga amahan usab sa mga may sirkunsisyon, sa mga tawo nga dili lamang kay may sirkunsisyon ra kondili usab nanagsunod sa panig-ingnan sa pagtoo nga diha na sa atong amahan nga si Abraham bisan sa wala pa siyay sirkunsisyon. **13** Ang saad ngadto kang Abraham ug sa iyang mga kaliwat, nga sila magapanunod sa kalibutan, wala moabut pinaagi sa kasugoan kondili pinaagi sa pagkamatarung tungod sa pagtoo. **14** Kon ang mga nagpailalum sa kasugoan mao pa ang mga manununod, nan, ang pagtoo wala lamay bili ug ang saad wala lamay kapuslanan. **15** Kay ang kasugoan mosangpot man sa kapungot sa Dios; apan diin gani wala ang kasugoan, wala usab diha ang kalapasan. **16** Mao man gani nga ang pasikaranan sa pagkamatarung mao ang pagtoo,

aron ang saad magasukad sa grasya ug igapasalig ngadto sa tanang kaliwat ni Abraham dili lamang ngadto ra sa mga nagpailalum sa kasugoan kondili usab ngadto sa mga nagabaton sa kang Abraham nga pagtoo, kay siya mao man ang amahan natong tanan, **17** sumala sa nahisulat nga nagaingon, "Gihimo ko ikaw nga amahan sa daghang mga nasud. Ang saad gipasalig ngadto kanila sa atubangan sa maong Dios nga iyang gitooan nga mao ang nagahatag ug kinabuhi ngadto sa mga patay, ug nagatudlo sa mga butang bisan sa wala pa kini magalungtad. **18** Bisana sa diha nga dili na unta takus kalauman, si Abraham mitoo nga malaumon nga siya mahimo gayud nga amahan sa daghang mga nasud, sumala sa gikaingon kaniya, "Maingon niana ang imong kaliwatan." **19** Wala siya maluya sa iyang pagtoo bisan sa iyang pagpamalandong mahitungod sa iyang lawas, nga daw patay na kini sanglit may kagulangan na man siya nga usa ka gatus ka tuig, o sa iyang pagpamalandong mahitungod sa pagkaapuli na sa taguungan ni Sara. **20** makapahimo kaniya nga maduhaduhaon sa saad sa Dios, hinonoa sa naghimaya siya sa Dios mitubo siya nga malig-on sa iyang pagtoo, **21** masaligon sa hingpit nga ang Dios arang makatuman sa iyang gisaad. **22** Mao kini ang katarungan ngano nga ang iyang pagtoo "giisip kaniya nga maoy pagkamatarung." **23** Apan ang mga pulong, "giisip kaniya," wala sulata nga magapahinungod kaniya lamang, **24** kondili kanato usab. Kadto pagaisipon kanato nga nagatoo kaniya nga mao ang nagbanhaw kang Jesus nga atong Ginoo gikan sa mga patay, **25** nga gitugyan ngadto sa kamatayon tungod sa atong kalapasan ug gibanhaw alang sa pagpamatarung kanato.

5 Busa, sanglit namatarung man kita pinaagi sa pagtoo, kita may pakigdinaitay na sa Dios pinaagi sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **2** Pinaagi kaniya nakabaton kitag agianan paingon niining maong grasya nga atong ginabarugan, ug kita nagakalipay sa atong paglaum sa pakig-ambit sa himaya sa Dios. **3** Labaw pa niini, nagakalipay kita bisan sa atong mga kasakit, sanglit nasayud man kita nga ang kasakit mohimog pagkamainantuson, **4** ug ang pagkamainantuson mohimog kalig-on, ug ang kalig-on mohimog paglaum; **5** ug ang paglaum dili mopahigawad kanato kay ang gugma sa Dios gikahuwad man nganhi sa atong mga kasingkasing

pinaagi sa Espiritu Santo nga gikahatag kanato. **6** Samtang mga maluya pa kita, sa gitagal nga panahon si Cristo nagpakamatay alang sa mga dili diosnon. **7** Talagsa ra nga adunay magpakamatay alang sa uban, bisan pa alang sa usa ka tawong matarung hinoon aduna gayud kahay mangako sa pagpakamatay alang sa usa ka maayong tawo. **8** Apan ang Dios nagapadayag sa iyang gugma alang kanato pinaagi niini, nga bisan sa mga makasasala pa kita si Cristo nagpakamatay alang kanato. **9** Ug kay namatarung na man kita karon pinaagi sa iyang dugo, labi pang luwason kita pinaagi kaniya gikan sa kapungot sa Dios. **10** Kay kon sa diha nga mga kaaway pa kita sa Dios, kita gipasig-uli ngadto sa Dios pinaagi sa kamatayon sa iyang Anak, nan, karon nga napasig-uli na kita, labi pang luwason kita pinaagi sa iyang kinabuhi. **11** Ug dili lamang kay kini ra, kondili nga nagakalipay usab kita diha sa Dios pinaagi sa atong Ginoong Jesu-Cristo, pinaagi kang kinsa nakadawat kita karon sa pagkapinasig-uli. **12** Busa, maingon nga ang sala misulod sa kalibutan pinaagi sa usa ka tawo ug ang kamatayon misulod pinaagi sa sala, ug nga tungod niini ang kamatayon mikuyanap ngadto sa tanang mga tawo sanglit ang tanang mga tawo nakasala man **13** hinoon ang sala diha na sa kalibutan sa wala pa ang kasugoan, apan ang sala dili pagaisipon diin wala ang kasugoan. **14** Bisan pa niini, sukad kang Adan hangtud kang Moises ang kamatayon naghari sa katawhan, bisan pa sa mga tawo kinsang mga pagpakasala dili sama sa paglapas ni Adan. Si Adan maoy usa ka hulagway niadtong miabut sa kaulahiay. **15** Apan ang gasa nga walay bayad lahi ra kaayo sa kalapasan. Kay kon daghan ang nangamatay tungod sa paglapas nga nahimo sa usa ka tawo, ngadto sa daghan gikapadagaya sa labi pa gayud ang grasya sa Dios ug ang gasa nga walay bayad diha sa grasya niadtong usa ka tawo nga si Jesu-Cristo. **16** Ug ang gasa nga walay bayad lahi ra kaayo sa misangpot sa pagpakasala niadtong usang tawo. Kay ang hukom nga midason niadtong usa ka paglapas nagdalag silot, apan ang walay bayad nga gasa nga midason sa daghang mga paglapas nagadalag pagkamatarung. **17** Kon tungod sa paglapas nga nahimo sa usa ka tawo ang kamatayon mihari pinaagi sa maong tawo, sa labi pa gayud, pinaagi sa usang tawo nga mao si Jesu-Cristo, ang managpakadawat sa kadagaya sa grasya ug sa gasa nga pagkamatarung nga walay bayad

magahari diha sa kinabuhi. **18** Busa, maingon nga ang paglapas nga gihimo sa usa ka tawo misangpot sa pagkahinukman sa silot sa tanang mga tawo, mao man usab, ang buhat sa pagkamatarung nga gihimo sa usa ka tawo mosangpot ngadto sa hukom sa kagawasan ug ngadto sa kinabuhi alang sa tanang mga tawo. **19** Kay maingon nga pinaagi sa pagkamasupilon sa usa ka tawo daghan ang nahimong makasasala, mao man usab nga pinaagi sa pagkamasinugtanon sa usa ka tawo daghan ang mahimong matarung. **20** Ang kasugoan misaliut-ot pagsulod aron sa pagpadagsang sa kalapasan; apan diin gani midagsang ang pagpakasala, ang grasya milabi pa hinoon usab sa pagdagaya, **21** aron nga maingon nga ang sala mihari diha sa kamatayon, ang grasya usab pinaagi sa pagkamatarung magahari ngadto sa kinabuhing dayon pinaagi kang Jesu-Cristo nga atong Ginoo. (aiōnios g166)

6 Nan, unsa may atong ikasulti? Magpadayon ba kita sa pagpakasala aron modagaya ang grasya? **2** Palayo kana! Kita nga namatay na ngadto sa sala, unsaon man nato sa pagpakabuhi pa diha niana? **3** Wala ba kamo mahibalo nga kitang tanan nga nabautismohan ngadto kang Cristo Jesus gibautismohan man ngadto sa iyang kamatayon? **4** Busa, pinaagi sa bautismo gilubong kita uban kaniya ngadto sa kamatayon, aron nga maingon nga si Cristo gibanhaw gikan sa mga patay pinaagi sa himaya sa Amahan, kita usab managgawi diha sa kabago sa kinabuhi. **5** Kay kon kita nahiusa man ngadto kaniya diha sa usa ka kamatayon nga sama sa iya, nan, mahiusa gayud usab kita ngadto kaniya diha sa pagkabanhaw nga sama sa iya. **6** Kita nahibalo nga ang atong karaan nga pagkatawo gilansang sa krus uban kang Cristo aron malaglag ang makasasala nga lawas, ug aron dili na kita maulipon sa sala. **7** Kay ang tawong patay na nakagawas na gikan sa sala. **8** Apan kon namatay kita uban kang Cristo, kita nagatoo nga mabuhi usab kita uban kaniya. **9** Kay nahibalo kita nga si Cristo nabanhaw gikan sa mga patay ug nga dili na gayud siya mamatay; ang kamatayon wala nay kagahum batok kaniya. **10** Sa iyang pagkamatay siya namatayng dayon ngadto sa sala; apan sa iyang pagkabuhi siya nabuhi ngadto sa Dios. **11** Busa kamo usab kinahanglan manag-isip sa inyong kaugalingon nga mga patay na ngadto sa sala apan diha kang Cristo Jesus mga buhi kamo

ngadto sa Dios. **12** Busa, ayaw ninyo tugoti ang sala sa paghari diha sa inyong may kamatayon nga mga lawas aron sa paghimo kaninyo nga masinugtanon sa mga pangibog niini. **13** Ayaw ninyo itugyan ang mga bahin sa inyong mga lawas ngadto sa sala aron kini himoong mga galamiton sa pagkadili matarung, hinonoa itugyan ninyo ang inyong kaugalingon ngadto sa Dios ingon nga mga tawo nga nangabuhi gikan sa kamatayon, ug itugyan ninyo ang mga bahin sa inyong mga lawas ngadto sa Dios aron mahimong mga galamiton sa pagkamatarung. **14** Kay ang sala dili magagahum diha kaninyo, sanglit dili man kamo ilalum sa kasugoan kondili ilalum sa grasya. **15** Nan, unsa man? Magpakasala ba kita kay dili man kita ilalum sa kasugoan kondili ilalum sa grasya? Palayo kana! **16** Wala ba kamo masayud nga kon itugyan ninyo ang inyong kaugalingon ingon nga mga masinugtanong ulipon ngadto kang bisan kinsa, kamo mga ulipon niya nga inyong ginasugot, mga ulipon nga iya sa sala nga nagahatud ngadto sa kamatayon, o iya sa pagkamasinugtanon nga nagahatud ngadto sa pagkamatarung? **17** Apan salamat sa Dios nga kamong mga ulipon kaniadto sa sala karon nahimo na nga sa kinasingkasing mga masinugtanon sa sulondan sa tuloohan nga niini gitugyan ninyo ang inyong kaugalingon, **18** ug nga sa paghigawas ninyo gikan sa sala, kamo nahimong mga ulipon sa pagkamatarung. **19** Nagasulti ako niining tinawhanong paagi tungod sa pagkadili hingpit sa inyong kinaiya. Kay maingon nga kaniadto inyong gitugyan ang mga bahin sa inyong mga lawas ngadto sa kahugawan ug ngadto sa labi ka labi pa kamasupilon, sa ingon usab karon, kinahanglan itugyan ninyo ang mga bahin sa inyong mga lawas ngadto sa pagkamatarung aron kini pagabalaanon. **20** Sa dihang mga ulipon pa kamo sa sala, nahigawas kamo gikan sa pagkamatarung. **21** Apan unsa may nakuha ninyong balus gikan niadtong mga butang nga inyo nang pagakaulawan karon? Ang sangpotan sa maong mga butang mao ang kamatayon. **22** Apan karon, sa gipahigawas na kamo gikan sa sala ug nahimo nang mga ulipon sa Dios, ang inyong nakuhang balus mao ang pagkabalaan, ug ang sangpotan niini mao ang kinabuhing dayon. (aiōnios g166) **23** Kay ang suhol gikan sa sala mao ang kamatayon, apan ang walay bayad nga gasa gikan sa Dios mao ang kinabuhing dayon diha kang Cristo Jesus nga atong Ginoo. (aiōnios g166)

7 Wala ba kamo mahibalo, mga igsoon kay ang ginasultihan ko karon mao man ang mga nahibalag unsay kasugoan nga ang kasugoan makabuot sa tawo sa panahon lamang nga buhi pa kini siya? **2** Tungod niini, ang babayeng minyo gipasakop sa kasugoan ngadto sa iyang bana samtang magapabiling buhi ang bana. Apan kon mamatay ang iyang bana, siya mahigawas na gikan sa kasugoan mahitungod sa bana. **3** Sumala niini, siya pagaisipon nga mananapaw kon makigpuyo siyag laing lalaki samtang buhi pa ang iyang bana. Apan kon mamatay ang iyang bana, mahigawas na siya sa maong kasugoan, ug kon mamana siyag lain dili siya mananapaw. **4** Sa ingon usab niana, mga igsoon, kamo nangamatay na ngadto sa kasugoan pinaagi sa lawas ni Cristo, aron maiya kamo sa lain, maiya sa nabanhaw gikan sa mga patay aron managpamunga kita alang sa Dios. **5** Kay sa dihang mga lawasnon pa kita, ang atong masal-anon nga mga pangibog, nga gipukaw sa kasugoan, nanaglihok sulod sa mga bahin sa atong mga lawas aron managpamunga kini alang sa kamatayon. **6** Apan gipahigawas na kita karon gikan sa kasugoan, mga patay na kita ngadto sa nag-ulipon kanato, aron magaalagad kita diha sa bag-ong kinabuhi sa Espiritu, ug dili sa ilalum sa karaang sinulat nga kalagdaan. **7** Nan, unsa may atong ikasulti? Nga ang kasugoan mao ang sala? Palayo kana! Ngani, kon dili pa ang kasugoan, dili unta ako makailag sala. Dili unta ako makailag unsay pangibog kon ang kasugoan wala pa mag-ingon, "Dili ka /x magkaibog." **8** Apan ang sala, sa pagkakitag higayon diha sa sugo, nagbuhat sa tanang matang sa pangibog dinhi sa sulod nako. Kay ang sala mamatay kon mahimulag kini sa kasugoan. **9** Buhi ako kaniadto sa bulag pa ang kasugoan, apan sa pag-abut na sa sugo ang sala nabuhi ug ako namatay; **10** ang maong sugo nga nagsaad ug kinabuhi nasuta nga nagdalag kamatayon alang kanako. **11** Kay ang sala, sa pagkakitag higayon diha sa sugo, milimbong kanako ug pinaagi niini mipatay kanako. **12** Busa ang kasugoan balaan, ug ang sugo balaan, matarung, ug maayo. **13** Nan, gidad-an ba diay akog kamatayon niadtong maayo? Palayo kana! Ang sala mao ang naghimog kamatayon dinhi sa sulod nako pinaagi sa maayo, aron ang sala ikapadayag ingon nga sala, ug pinaagi sa sugo mahimo kini nga hilabihan pa gayud sa kamasal-anon nga dili masukod. **14** Nahibalo kita nga espirituhanon ang kasugoan, apan ako lawasnon

ug gikabaligya aron maulipon sa sala. **15** Dili ako makasabut sa akong kaugalingong panglihok. Kay dili ako mobuhat sa buot ko untang pagabuhaton; mao hinooy pagabuhaton ko ang butang nga ginadumtan ko. **16** Ug kon maoy ginabuhat ko ang butang nga dili ko buot pagabuhaton, uyon ako nga ang kasugoan maayo. **17** Sa ingon niana, dili na ako mao ang nagabuhat sa maong butang kondili ang sala nga nagalublob sa sulod nako. **18** Kay nahibalo ako nga walay maayo nga nagapuyo sa sulod nako, nga sa ato pa, sa sulod sa akong lawas. Ania kanako ang pagtinguha sa maayo, apan dili ako makabuhat niini. **19** Kay dili ako mobuhat sa maayo nga gitinguha ko; mao hinooy ginabuhat ko ang dautan nga wala ko tinguhaa. **20** Karon, kon maoy ginabuhat ko ang butang nga wala ko tinguhaa, dili na ako mao ang nagabuhat niini kondili ang sala nga nagalublob sa sulod nako. **21** Tungod niini nakita ko kini ingon nga usa ka balaod, nga sa dihang buot ko nang buhaton ang maayo, ang dautan duol kanako. **22** Kay sa kinasuloran sa akong pagkatawo ginakalipay ko ang kasugoan sa Dios, **23** apan dinhi sa mga bahin sa akong lawas nakita ko ang laing balaod nga nagapakig-away batok sa balaod sa akong salabutan ug nagahimo kanakong binihag ngadto sa balaod sa sala nga nagalublob sa sulod sa mga bahin sa akong lawas. **24** Alaut ako nga tawo! Kinsay mopagawas kanako gikan niining lawasa nga iya sa kamatayon? **25** Salamat sa Dios pinaagi kang Jesu-Cristo nga atong Ginoo! Busa, pinaagi sa akong salabutan ang ginaalagaran ko mao ang kasugoan sa Dios, apan pinaagi sa akong lawas ang ginaalagaran ko mao ang kasugoan sa sala.

8 Busa, sila nga anaa kang Cristo Jesus dili na karon mga hinukman sa silot. **2** Kay ang kasugoan sa makabuhi nga Espiritu pinaagi kang Cristo Jesus nagpahigawas kanako gikan sa balaod sa sala ug sa kamatayon. **3** Kay ang wala mahimo sa kasugoan nga nahuyang pinaagi sa unod, kini sa Dios nahimo, nga mao: nga sa pagpadala niya sa iyang kaugalingong Anak nga diha sa dagway sa usa ka masal-anon nga unod ug alang sa sala, ang sala diha sa unod iyang gihukman sa silot, **4** aron ang matarung nga gimbutan sa kasugoan matuman sa sulod nato nga wala magkinabuhi uyon sa unod, kondili uyon sa Espiritu. **5** Kay ang mga nagakinabuhi uyon sa unod mga makilawasnon sa ilang panghunahuna, apan ang mga

nagakinabuhi uyon sa Espiritu nagapanghunahuna sa mga butang sa Espiritu. **6** Ang panghunahuna alang sa unod mosangpot sa kamatayon, apan ang panghunahuna alang sa Espiritu mosangpot sa kinabuhi ug kalinaw. **7** Kay kaaway sa Dios ang panghunahuna nga alang sa unod; kini nagadumili sa pagpailalum sa kasugoan sa Dios, sa pagkatinuod dili kini makahimo sa pagpailalum niini; **8** ug ang mga anaa sa unod dili makapahimuot sa Dios. **9** Apan kamo wala diha sa unod, hinonoo anaa kamo sa Espiritu kon tinuod man nga ang Espiritu sa Dios nagapuyo diha sa sulod ninyo. Ang wala magbaton sa Espiritu ni Cristo dili iya ni Cristo. **10** Apan kon anaa si Cristo sa sulod ninyo, bisan patay kamog mga lawas tungod sa sala, ang inyong mga espiritu buhi tungod sa pagkamatarung. **11** Kon nagapuyo sa sulod ninyo ang Espiritu sa nagbanhaw kang Jesus gikan sa mga patay, siya nga nagbanhaw kang Cristo Jesus gikan sa mga patay magahatag usab ug kinabuhi nganha sa inyong mga kamatayong mga lawas pinaagi sa iyang Espiritu nga nagapuyo sa sulod ninyo. **12** Busa, mga igsoon, mga utangan kita, dili ngadto sa unod aron magkinabuhi kita uyon sa unod **13** kay mamatay kamo kon magkinabuhi kamo uyon sa unod, apan mabuhi kamo kon pinaagi sa Espiritu inyong patyon ang mga binuhatan sa lawas. **14** Kay ang tanang ginamandoan sa Espiritu sa Dios, mga anak sila sa Dios. **15** Kay wala kamo makadawat sa espiritu sa pagkaulipon aron mangahadlok na usab kamo, hinonoo maoy nadawat ninyo ang espiritu sa pagkainanak. Sa dihang managtuwaw kita sa pagpangamuyo nga magaingon, "Abba! Amahan!" **16** ang Espiritu gayud mao ang magapanghimatuod uban sa atong espiritu nga kita mga anak sa Dios, **17** ug nga kon kita mga anak, nan, mga manununod diay kita, mga manununod sa Dios ug mga isigkamanununod uban kang Cristo, kon moantus man kita uban kaniya aron pagahimayaon usab kita uban kaniya. **18** Giisip ko nga ang mga pag-antus niining panahona karon dili takus ikagtandi sa himaya nga igapadayag ra unya kanato. **19** Kay ang tibuok kabuhatan nagapaabut nga mahinamon sa pagkapinadayag sa mga anak sa Dios; **20** kay ang kabuhatan nailalum sa kakawangan, dili tungod sa kaugalingong pagbuot niini, kondili tungod sa pagbuot niya nga mao ang nagpahimutang niini diha, uban sa paglaum; **21** kay ang kabuhatan ipahigawas ra unya gikan sa kaulipnan sa pagkadunot, ug makaambit kini sa mahimayaong kagawasan sa

mga anak sa Dios. 22 Nahibalo kita nga ang tibuok kabuhatan nanagduyog sa pag-agulo sa pagbati hangtud karon; 23 ug dili lamang ang kabuhatan ra, kondili kita gayud usab nga mga nanagpakabaton sa unang mga bunga sa Espiritu nagaagulo sa sulod nato samtang nagapaabut kita nga mahinamon nga pagasagupon ingon nga mga anak, nga mao ang pagtubos sa atong mga lawas. 24 Kay diha sa maong paglaum nangaluwas kita. Apan ang paglaum nga makita dili paglaum. Kay kinsa bay nagalaum alang sa butang nga iyang makita? 25 Apan kon magalaum kita alang sa butang nga dili makita, nan, magapaabut kita niini uban sa pailub. 26 Sa ingon usab nga paagi, ang Espiritu motabang kanato sa diha nga magmaluyahon kita; kay kita ugod dili man makamaong moampo sa hustong inampoan, apan ang Espiritu mao ang manganay sa pagpangamuyo alang kanato uban ang laglum nga mga pag-agulo nga dili arang malitok sa pulong. 27 Ug siya nga mao ang nagasusi sa mga kasingkasing sa mga tawo nasayud kon unsa ang hunahuna sa Espiritu, kay ang Espiritu magapangamuyo man uyon sa kabubut-on sa Dios alang sa mga balaan. 28 Kita nasayud nga diha sa matag-usa ka butang ang Dios nagabuhat ug maayo uban kanila nga mga nahigugma kaniya ug mga tinawag sumala sa iyang katuyoan. 29 Kay sila nga mga giila niyang daan gikabut-an usab niyang daan nga mahisama sila sa dagway sa iyang Anak, aron kini siya mahimong maoy panganay sa daghang mga magsoon. 30 Ug sila nga gikabut-an niyang daan, iya usab sila nga gitawag; ug sila nga iyang gitawag, iya usab sila nga gimatarung; ug sila nga iyang gimatarung, iya usab sila nga gidala ngadto sa himaya. 31 Busa, unsa may atong ikasulti mahitungod niini? Kon ang Dios dapig kanato, kinsa pa man ang batok kanato? 32 Siya nga wala magpahigawas sa iyang kaugalingong Anak kondili mitugyan hinoon kaniya alang kanatong tanan, dili ba ihatag usab niya kanato ang tanang mga butang uban kaniya? 33 Kinsa ba ang mopasakag sumbong batok sa mga pinili sa Dios? Ang Dios mao ang nagapamatarung. 34 Kinsa man ang mopakanaug sa hukom sa silot? Siya ba si Cristo Jesus, ang namatay, oo, ang nabanhaw gikan sa mga patay, ang anaa karon sa too sa Dios, ang nagapangamuyo gayud alang kanato? 35 Kinsa ba ang makapahimulag kanato gikan sa gugma ni Cristo? Ang pag-antus ba, o ang kasakitan, o ang paglutos, o ang gutom, o ang kahubo, o ang katalagman, o ang

espada ba? 36 Ingon sa nahisulat: Tungod kanimo ginapamatay kami sa tibuok nga adlaw; ginaisip kami nga daw mga karnero nga ilihawon." 37 Dili, hinonoa niining tanang mga butanga labaw pa kita ka mga mananaug pinaagi kaniya nga nahigugma kanato. 38 Kay masaligon ako nga walay kamatayon, o kinabuhi, o mga manolunda, o mga punoan, o mga butang karon, o mga butang umalabut, o mga gahum, 39 o kahabugon, o giladmon, o bisan unsa diha sa tibuok kabuhatan, nga arang makapahimulag kanato gikan sa gugma sa Dios, sa gugma nga anaa kang Cristo Jesus nga atong Ginoo.

9 Magasulti akong tinuod diha kang Cristo, dili ako magbakak; ang akong tanlag magasaksi kanako diha sa Espiritu Santo, 2 nga sa akong kasingkasing aduna akoy dakung kaguol ug walay paghunong nga kasakit. 3 Kay arang ko pa gani matinguha ang akong pagkatinunglo ug pagkasinalikway gikan kang Cristo alang sa kaayohan sa akong mga igsoon nga ako rang mga paryenti sa pagkatawo. 4 Sila mga Israelinhon, ug nailaha ang pagkainanak, ang kadunganan, ang mga pakigsaad, ang pagkahinatag sa kasugoan ang pagsimba, ug ang mga saad; 5 nailaha ang mga patriarca, ug gikan kanila, sa kaliwatan sumala sa pagkatawo, natawo si Cristo nga mao ang Dios nga anaa sa ibabaw sa tanan, dalaygon hangtud sa kahangturan. Amen. (aiōn g165) 6 Apan dili hinoon nga daw napakyas ang pulong sa Dios. Kay dili ang tanang misanay gikan kang Israel nasakop sa Israel, 7 ug dili ang tanan iyang mga anak ni Abraham bisan tuod mga kaliwat sila niya; apan, "Ang pinaagi kang Isaac maoy pagahinganlan nga imong mga kaliwat." 8 Sa ato pa, ang mga anak sa Dios dili mao kadtong mga anak pinaagi sa pagkatawo, kondili ang pagaisipon nga iyang mga kaliwat mao kadtong mga anak sumala sa gisaad. 9 Kay mao kini ang pulong sa saad, "Sa maong panahon mobalik ako dinhi ug si Sara makabaton ug usa ka anak nga lalaki." 10 Ug dili lamang kini ra, kondili usab sa diha nga si Rebeca nagsamkon pinaagi sa usa ka lalaki nga mao ang atong ginikanan nga si Isaac, 11 bisan sa wala pa mahimugso ang mga bata ug wala pa sila makahimog bisan unsa, maayo o dautan, aron magapadayon ang katuyoan sa Dios sa pagpamili nga daan, dili pinaagi sa mga buhat kondili pinaagi sa iyang pagtawag, 12 siya si Rebeca daan nang giingnan, "Ang magulang magaalagad

sa manghud." **13** Sumala sa nahisulat, "Si Jacob akong gihigugma, apan si Esau akong gidumtan." **14** Nan, unsa may atong ikasulti? Nga wala ang hustisya diha sa Dios? Palayo kana! **15** Kay siya nagaingon kang Moises, "Magakalooy ako kanila nga akong pagakaloy-an, ug magamapuauron ako kanila nga akong pagahatagan sa puangod." **16** Busa magagaad diay kini dili sa kabubut-on sa tawo o sa iyang paningkamot, kondili sa kalooy sa Dios. **17** Kay ang kasulatan nagaingon kang Faraon, "Gipatindog ko ikaw aron nga pinaagi kanimo ikapadayag ang akong gahum, aron ang akong ngalan ikasangyaw diha sa tibuok nga yuta." **18** Busa ang Dios may kalooy kang bisan kinsa sumala sa iyang pagbuot, ug siya nagapatig-a sa kasingkasing ni bisan kinsa sumala sa iyang pagbuot. **19** Moingon ikaw kanako, "Nan, nganong mobasol pa man lagi siya? Kinsa may arang makababag sa iyang pagbuot?" **20** Apan kinsa ka man, ikaw nga tawo, nga magatubagtubag sa Dios? Ang hinulma magaingon ba sa iyang maghuhulma, "Nganong giingon man ako nimo niini pagbuhat?" **21** Wala ba diay ing kagahum ang magkokolon ibabaw sa lapok nga kolonon, ug gikan sa mao rang usa ka umol, sa paghimog usa ka sudlanan alang sa halangdong kagamitan ug sa laing sudlanan alang sa timawa nga kagamitan? **22** Unsa man kon, sa tinguha sa Dios sa pagpadayag sa iyang kapungot ug pagpaila sa iyang gahum, sa mapailubon gayud giantus niya ang mga sudlanan nga gikapungtan nga gipanghimo aron pagalaglagon, **23** sa pag-antus aron sa pagpaila sa kadagaya sa iyang himaya alang sa mga sudlanan nga ginakaloy-an, nga giandam niyang daan aron pagahimayaon, **24** nga mao kita nga iyang gitawag, dili gikan sa mga Judio lamang kondili gikan sa mga Gentil usab? **25** Sa ingon gayud siya nagsulti diha sa basahon ni Oseas, nga nag-ingon: Ang dili akong mga tawo pagatawgon ko nga `akong mga tawo,' ug ang babaye nga dili pinalangga pagatawgon ko nga `akong pinalangga.'" **26** "Ug sa dapit diin giingnan sila, 'Kamo dili akong mga tawo,' didto pagatawgon sila nga `mga anak sa Dios nga buhi.'" **27** Ug mahitungod kang Israel, si Isaias nagatuwaw nga nagaingon: "Bisan pa kon ang gidaghanon sa mga anak ni Israel ingon sa balas sa dagat, sila lamang nga mahisalin mao ang mangaluwas; **28** kay uban sa pagkamapiuton ug pagkadali, pagatumanon sa Ginoo ang iyang gihukom sa yuta." **29** Ug ingon sa gitagna ni Isaias: Kon ang Ginoo sa mga

kasundalohan wala pa magbilin kanatog mga kaliwat, mahisama unta kita sa Sodoma ug mahimo unta kitang ingon sa Gomorra." **30** Busa, unsa may atong ikasulti? Mao kini, nga ang mga Gentil nga wala mag-agpas sa pagkamatarung nakakab-ot hinoon niini, sa pagkamatarung nga pinaagi sa pagtoo; **31** apan ang Israel nga nag-agpas sa pagkamatarung nga pinasikad sa kasugoan wala makakab-ot sa pagtuman sa kasugoan. **32** Ngano man? Tungod kay wala man sila mag-agpas niini pinaagi sa pagtoo, kondili ingon nga daw pinasikad kini sa mga binuhatan. Nahipangdol sila sa batongmakapangdol, **33** ingon sa nahisulat: Tan-awa, igabutang ko sa Sion ang bato nga makapangdol sa mga tawo, usa ka bato nga makapatumba kanila; apan ang mosalig kaniya dili maulawan?"

10 Mga igsoon, ang tinguha sa akong kasingkasing ug ang akong pag-ampo ngadto sa Dios alang kanila mao nga mangaluwas unta sila. **2** Kay saksi ako nila nga sila adunay kasibut alang sa Dios, apan kini maoy kasibut nga wala duyogi sa kahibalo. **3** Ug kay wala man silay hibangkaagan mahitungod sa pagkamatarung nga nagagikan sa Dios, ug nagapaningkamot sa paghimo sa ilang kaugalingong pagkamatarung, wala sila magpailalum sa pagkamatarung nga iya sa Dios. **4** Kay si Cristo mao ang pagkatapus sa kasugoan aron mamatarung ang tanan nga may pagtoo. **5** Si Moises nagasulat mahitungod sa pagkamatarung nga pinasikad sa kasugoan, nga ang tawo nga magagawi sa maong pagkamatarung mabuhing tungod niini. **6** Apan ang pagkamatarung nga pinaagi sa pagtoo nagaingon, Ayaw pag-ingon sa sulod sa imong kasingkasing, "Kinsa bay mosaka sa langit?" (nga sa ato pa, aron sa pagdala kang Cristo sa ubos), **7** o, "Kinsa may mokanaug sa bung-aw?" (nga sa ato pa, aron sa pagdala kang Cristo sa taas gikan sa mga patay). (**Abyssos g12**) **8** Apan unsa may ginaingon niini? Ang pulong haduol kanimo, anaa ra sa imong baba ug sa sulod sa imong kasingkasing (nga sa ato pa, ang pulong sa pagtoo nga among ginawali). **9** Kay kon pinaagi sa imong baba magasugid ikaw nga si Jesus mao ang Ginoo, ug magatoo sa sulod sa imong kasingkasing nga siya gibanhaw sa Dios gikan sa mga patay, nan, maluwas ikaw. **10** Kay ang tawo magatoo diha sa iyang kasingkasing aron mamatarung siya; ug siya magasugid pinaagi sa

iyang baba aron maluwas siya. **11** Kay nagaingon ang kasulatan, "Ang tanan nga nagatoo kaniya dili maulawan." **12** Kay walay kalainan sa Judio ug sa Gresyanhon; ang mao rang Ginoo, Ginoo sa tanan, ug siya nagahatag sa iyang mga bahandi ngadto sa tanan nga nagapangaliya kaniya. **13** Kay "ang tanan nga mangaliya sa ngalan sa Ginoo maluwas." **14** Apan unsaon man sa mga tawo sa pagpangaliya kaniya nga wala nila toohi? Ug unsaon man nila sa pagtoo kaniya nga wala gayud nila hidunggi? Ug unsaon man nila sa pagkadungog kon walay magwawali? **15** Ug unsaon man sa mga tawo sa pagpakawali gawas kon sila pinadala? Ingon sa nahisulat, "Katahum gayud sa mga tiil sa mga nagawali sa Maayong Balita!" **16** Apan silang tanan wala lang manumbaling sa Maayong Balita, kay si Isaias nagaingon man, "Ginoo, kinsa bay nakatoo sa ilang nadungog gikan kanamo?" **17** Busa ang pagtoo magaabut gikan sa madungog, ug ang madungog magaabut pinaagi sa pagwali mahitungod kang Cristo. **18** Apan mangutana ako, wala ba sila makadungog? Oo, nakadungog na sila, kay Ang ilang tingog milanog ngadto sa tibuok yuta, ug ang ilang mga pulong ngadto sa mga kinatumyan sa kalibutan." **19** Mangutana ako pag-usab, wala ba mahibalo ang Israel? Una sa tanan si Moises nagaingon, Hagiton ko kamo sa pagpangabubho niadtong dili nasud; ug sa pagkasuko batok sa usa ka nasud nga hungog." **20** Ug si Isaias maisugon sa pag-ingon, Hingkaplagan ako sa mga tawo nga wala mangita kanako; gipadayag ko ang akong kaugalingon ngadto sa mga wala magpangayo kanako." **21** Apan mahitungod kang Israel siya nagaingon, "Sa tibuok adlaw ginatuyhad ko ang akong mga kamot ngadto sa mga tawong masupilon ug masinupakon."

11 Busa mangutana ako, gisalikway ba sa Dios ang iyang katawhan? Palayo kana! Kay ako usab Israelinhon, kaliwat ni Abraham, sakop sa banay ni Benjamin. **2** Ang Dios wala magsalikway sa iyang mga tawo nga daan na niyang giila. Wala ba kamo masayud sa ginaingon sa kasulatan mahitungod kang Elias, giunsa niya sa pagpangamuyo sa Dios batok sa Israel? **3** "Ginoo, gipamatay nila ang imong mga profeta, gipangguba nila ang imong mga halaran, ug ako na lang usa ra ang nahibilin, ug ginapangita nila ang akong kinabuhi." **4** Apan unsa may gitubag sa Dios kaniya? "Alang sa akong kaugalingon may gitagana ako nga pito ka libo ka mga tawo nga wala

makapilo sa ilang mga tuhod ngadto kang Baal." **5** Ug niining panahona usab karon, adunay salin nga gipili pinaagi sa grasya. **6** Apan kon kini pinaagi man sa grasya, nan, dili na kini pinasikad sa mga binuhatan; kay kon mao pa, ang grasya dili na grasya. **7** Busa, unsa man? Ang Israel napakyas sa pagkab-ot sa iyang gipangita. Ang mga pinili nakakab-ot hinoon niini, apan ang uban gipagahi, **8** ingon sa nahisulat: Sa Dios gihatagan silag espiritu sa kahinanok, ug mga mata nga dili makakita ug mga dalunggan nga dili makadungog, hangtud niining adlaw karon." **9** Ug si David nagaingon: Ang ilang pagpangaon himoang bitik ug lit-ag, usa ka gahong ug usa ka panimalus alang kanila; **10** ngitngiti ang ilang mga mata aron dili na sila makakita, ug boktota ang ilang mga bokoboko hangtud sa kahangturan." **11** Busa mangutana ako, nahipangdol ba sila nga tungod niana napukan sila? Palayo kana! Hinoon tungod sa ilang paglapas ang kaluwasan nahiadto sa mga Gentil aron sa paghagit sa mga Israelinhon sa pagpangabubho. **12** Ug kon ang ilang paglapas nahimong bahandi alang sa kalibutan, ug kon ang ilang kakulangan nahimong bahandi sa mga Gentil, daw unsa ka labi pa kon ikapasisig-uli silang tanan! **13** Karon magasulti ako kaninyong mga Gentil. Tungod kay apostol man ako ngadto sa mga Gentil, magapasidungog ako sa akong pag-alagad, **14** aron mangabubho ang akong mga isigka-Judio, basin pa nga sa ingon niana maluwas ang uban kanila. **15** Kay kon ang pagsalikway kanila misangpot sa pagkapinasig-uli sa kalibutan ngadto sa Dios, unsa pa man gayud kondili nga ang pagdawat kanila mosangpot ngadto sa kinabuhi gikan sa kamatayon? **16** Kon nabalaan man ang unang hakop sa minasa, mao man usab ang tibuok minasa; ug kon nabalaan man ang gamut, mao man usab ang mga sanga. **17** Apan kon ang pipila ka mga sanga gipamutol, ug ikaw, nga salingsing sa olibo nga ihalas, gisumpay lamang diha sa ilang dapit aron makaambit sa kabahandianon sa kahoyng olibo, **18** nan, ayaw pagpasigarbohi ang mga sanga. Kon magpasigarbo man gayud ikaw, hinumdami nga dili baya ikaw mao ang nagsapnay sa punoan, hinonoa ang punoan mao ang nagasapnay kanimo. **19** Magaingon ikaw, "Ang mga sanga gipamutol aron ikasumpay ako diha sa ilang dapit." **20** Tinuod kana. Sila gipamutol tungod sa ilang pagkadili matinoohon, apan ikaw nagabarug pinaagi lamang sa pagtoo. Busa ayaw pagpahitaas, hinonoa pagbarug nga mahadlok. **21** Kay kon

wala man gani kaloy-i sa Dios ang mga sangang tiunay, dili usab ikaw niya pagakaloy-an. **22** Busa timan-i ang pagkamapuanguoron ug pagkamapiuton sa Dios: mapiuton kanila nga mga nangatumba, apan mapuanguoron ang Dios kaniyo, basta magapadayon ikaw diha sa iyang pagkamapuanguoron; kay kon dili man, ikaw usab pagaputlon. **23** Ug bisan pa gani ang uban kanila, kon dili sila magpabilin sa pagkadili matinoohon, igasumpay sila niini, kay ang Dios makahimo man sa pagsumpay kanila pag-usab. **24** Kay kon ikaw giputol gikan sa usa ka kahoy nga sa kinaiya olibo nga ihalas ug gisumpay, supak sa kinaiya, ngadto sa olibo nga maayo, unsa ka labaw pa gayud nga igasumpay kining mga sangang tiunay balik ngadto sa ilang tiunayng punoan sa olibo. **25** Basi magpakamakinaadmanon kamo diha sa inyong kaugalingong panghunahuna, buot ko, mga igsoon, nga inyong masabtan ang tinagoan nga mao kini: nga ang katig-a anha sa usa ka bahin sa Israel hangtud sa panahon nga mahisulod na ang hingpit gidaghanon sa mga Gentil, **26** ug unya pagaluwason ang tibuok Israel, ingon sa nahisulat: Ang Manluluwas moabut gikan sa Sion; pagahinginan niya ang pagkadili diosnon gikan kang Jacob"; **27** "ug mao unya kini ang pakigsaad ko uban kanila sa diha nga kuhaon ko na ang ilang mga sala." **28** Labut sa Maayong Balita sila mga kaaway sa Dios, alang sa inyong kaayohan; apan labut sa pagpamily niya, sila mga pinalangga alang sa pahinungdan sa ilang mga ginikanan. **29** Kay ang mga gasa ug ang pagtawag gikan sa Dios dili mabakwi. **30** Kay maingon nga kaniadto nagmasupilon kamo batok sa Dios apan karon nakadawat na sa kalooy tungod sa ilang pagkamasupilon, **31** sa ingon usab niini nagamasupilon sila karon aron nga pinaagi sa kalooy nga gikapadayag kaninyo makadawat usab silag kalooy. **32** Kay ang tanang mga tawo gitugyan sa Dios ngadto sa pagkamasupilon aron ang tanan iyang pagakaloy-an. (eleēsē g1653) **33** O ang kahalibihan gayud sa kadagaya ug sa kaalam ug sa kahibalo nga iya sa Dios! Pagkadili matugkad sa iyang mga paghukom ug pagkadili matukib sa iyang mga paagi! **34** "Kay kinsa bay nasayud sa hunahuna sa Ginoo, o kinsa bay iyang magtatambag?" **35** "O kinsa bay nakahatag kaniyang gasa aron kaulian siyag balus?" **36** Kay gikan kaniya ug pinaagi kaniya ug ngadto kaniya mao ang tanang mga butang. Kaniya ang himaya hangtud sa kahangturan. Amen. (aiōn g165)

12 Busa hangyoon ko kamo, mga igsoon, tungod sa mga kalooy sa Dios, sa pagtugyan sa inyong mga lawas ingon nga halad nga buhi, balaan ug hinangponon sa Dios, ang halad nga mao ang inyong espirituhanong pagsimba. **2** Ayaw kamo pagpahiyon niining panahona sa kalibutan, kondili usba hinoon ninyo ang inyong kaugalingon pinaagi sa pagbag-o sa inyong salabutan, aron inyong masuta kon unsa ang maayo ug hinangponon ug hingpit nga kabobut-on sa Dios. (aiōn g165) **3** Kay pinaagi sa grasya nga gihatag kanako agdahon ko ang matag-usa kaninyo sa dili paghunahuna ug labaw kay sa angay niyang hunahunaon mahitungod sa iyang kaugalingon, kondili nga maghunahuna hinoon siya uban sa kaligdong, ang matag-usa sibo sa gidak-on sa pagtoo nga gibahin sa Dios kaniya. **4** Kay maingon nga diha sa usa ka lawas aduna kitay daghang mga bahin, ug ang tanang mga bahin dili managsamag bulohaton, **5** mao man usab kita, bisan daghan, usa ra kita ka lawas diha kang Cristo, ug ang matag-usa kanato isigkabahin, ang usa sa usa. **6** Ug sanglit nabatonan ta man ang espirituhanong mga hiyas nga nagkalainlain sibo sa grasya nga gihatag kanato, kinahanglan gamiton ta kini: kon sa profesiya, kinahanglan gamiton ta kini sibo sa gidak-on sa atong pagtoo; **7** kon sa pag-alagad, sa atong pagpang-alagad; ang nagatudlo, sa iyang pagpanudlo; **8** ang nagamaymay, sa iyang pagpangmaymay; ang nagaamot, sa pagkamanggihatagon; ang nagahatag ug panabang, sa pagkamasibuton; ang nagahimog mga buhat sa kalooy, sa kasaya. **9** Kinahanglan walay pagminaut ang gugma. Dumti ninyo ang dautan, gumakos kamo sa maayo. **10** Paghigugmaay kamo ang usa sa usa sa gugma nga inigsoon; pagpalabwanay kamo sa pagtahud ang usa sa usa. **11** Ayaw kamo pagpakulang sa kasibut, hinonoa magmainiton kamo diha sa Espiritu. Alagara ninyo ang Ginoo. **12** Pagkalipay kamo diha sa inyong paglaum, pagpailub kamo sa panahon sa kagul-anan, lumahutay kamo sa pag-ampo. **13** Umamot kamo alang sa mga kinahanglanon sa mga balaan, batasana ninyo ang pagkamaabi-abihon. **14** Panghinauti ninyo ang mga nagalutos kaninyo; panghinauti ug ayaw ninyo sila pagpanghimarauta. **15** Pagkalipay kamo duyog sa mga nagakalipay, panghilak kamo duyog sa mga nagapanghilak. **16** Panagkaangay kamo sa inyong panghunahuna, ang usa ngadto sa usa; ayaw kamo pagpahitaas, hinonoa pakigharong kamo sa

mga timawa; ayaw ninyo palabihi ang inyong pag-isip sa inyong kaugalingong pagkamakinaadmanon. 17 Kinahanglan walay balusan ninyog dautan tungod sa dautan, hinonoa tinguhaa ninyo ang pagkamaligdong diha sa atubangan sa tanang tawo. 18 Kon mahimo, sumala sa inyong takus maaranan, kinahanglan makigdinaitay kamo uban sa tanang tawo. 19 Mga hinigugma, ayaw ninyo himoa ang panimalus, hinonoa hatagi ninyog higayon ang kapungot sa Dios; kay nahisulat man kini nga nagaingon, "Akoa ang panimalus, ako mao ang magabayad, nagaingon ang Ginoo." 20 Hinonoa, "kon gutomon ang imong kaaway, pakan-a siya; kon uhawon, paimna siya; kay sa imong pagbuhat niini magapundok ikaw ug mga baga diha sa ibabaw sa iyang ulo." 21 Ayaw pagpadaug sa dautan, hinonoa dag-a ang dautan pinaagi sa maayo.

13 Kinahanglan ang tanang tawo magpasakop nga masinugtanon sa mga punoan sa kagamhanan. Kay walay laing pagbulot-an gawas sa gikan sa Dios, ug ang mga anaa karon mga tinukod sa Dios. 2 Busa ang mosukol batok sa mga punoan nagasukol batok sa tinukod sa Dios, ug ang managpanukol mahiagum sa hukom sa silot. 3 Kay ang mga punoan dili kalisangan sa nagabuhat ug maayo, kondili sa dautan. Buot ka bang dili malisang kaniya nga anaa sa kagahum? Nan, buhata ang maayo ug mabatonan mo ang pagdalayeg gikan kaniya, 4 kay siya sulogoon sa Dios alang sa imong kaayohan. Apan kon ang dautan maoy imong ginabuhay, angay ka nga malisang, kay dili baya kawang ang iyang pagdaladalag ispada; siya mao ang sulogoon sa Dios aron sa pagpadapat sa iyang kapungot diha sa mamumuhay ug dautan. 5 Busa kinahanglan magpasakop ka nga masinugtanon dili lamang aron sa paglikay sa kapungot sa Dios, kondili usab tungod sa matarung nga kaisipan. 6 Tungod sa samang hinungdan kamo usab nagabayad ug mga buhis, kay ang mga punoan sa kagamhanan mga sulogoon sa Dios ug ginaatiman nila kining maong butang. 7 Bayri silang tanan sa angay nga pabayran, ang mga buhis ngadto sa maniningil ug buhis, ang alkabala ngadto sa maniningil ug alkabala, ang pagtahud ngadto kaniya nga talahuron, ang pasidungog ngadto kaniya nga takus pasidunggan. 8 Ayaw kamo pag-utang ug bisan unsa kang bisan kinsa, gawas sa paghigugmaay ang usa sa usa; kay ang nagahigugma sa iyang

silingan nakatuman sa kasugoan. 9 Ang mga sugo nga nagaingon, "Ayaw pagpanapaw, Ayaw pagpatay, Ayaw pagpangawat, Ayaw pagkaibog," ug ang bisan unsa pa nga sugo, kini nalangkob niining mga pulonga nga nagaingon, "Higugmaa ang imong silingan ingon nga imong kaugalingon." 10 Ang gugma dili mohimog dautan ngadto sa silingan; busa ang gugma mao ang katumanan sa kasugoan. 11 Ug gawas pa niini, kamo sayud kon unsa nang panahona karon, nga takna na karon nga kinahanglan managmata kamo gikan sa pagkatulog. Kay ang atong kaluwasan labaw pa ka haduol kanato karon kay sa diha nga bag-o pa kitang mitoo; 12 ang kagabhion talitapus na, ug ang adlaw nagsingabut na. Busa isalikway ta ang mga buhat sa kangitngit ug isul-ob ta ang mga hinagiban sa kahayag. 13 Maingon sa maadlaw, magkinabuhi kita nga maligdong, dili sa mga paghudyakabahakhak ug sa mga paghuboghubog, dili sa pakighilawas ug kalaw-ayan, dili sa pakig-away ug pagpangabubho. 14 Hinonoa isul-ob ninyo ang Ginoong Jesu-Cristo, ug ayaw kamo pagtagana alang sa unod, sa pagtagbaw sa mga pangibog niini.

14 Mahitungod sa tawo nga maluyag pagtoo, dawata ninyo siya, apan dili aron sa pagsaway sa iyang mga dinahumdahum. 2 Kay ang usa ka tawo nagatoo nga makakaon siyag bisan unsa, samtang ang tawong maluya magakaon ug mga utanon lamang. 3 Ang nagakaon kinahanglan dili magtamay sa wala magkaon, ug ang wala magkaon kinahanglan dili maghukom sa nagakaon, kay kini siya gidawat man sa Dios. 4 Si kinsa ka ba nga magahukom sa binatonan sa lain? Sa atubangan sa iyang agalon siya anha mobarug o mapukan. Ug siya pabarugon kay ang Agalon makahimo man sa pagpatindog kaniya. 5 Ang usa ka tawo nagailag usa ka adlaw ingon nga labi pang maayo kay sa ubang adlaw, samtang ang laing tawo nagaila sa tanang mga adlaw ingon nga managsama ra. Kinahanglan ang matag-usa ka tawo adunay hingpit pagkadani diha sa iyang kaugalingong hunahuna. 6 Ang nagabantay ug adlaw, nagabantay niini sa pagpasidungog sa Ginoo. Ug siya usab nga nagakaon, nagakaon sa pagpasidungog sa Ginoo, sanglit nagapasalamat man siya sa Dios; ug siya nga wala magkaon, wala magkaon sa pagpasidungog sa Ginoo ug nagapasalamat sa Dios. 7 Walay usa kanato nga nagmabuhi alang sa iyang kaugalingon, ug walay usa kanato nga mamatay alang sa iyang

kaugalingon. **8** Kon kita nabuhi, nabuhi kita alang sa Ginoo; ug kon kita mamatay, mamatay kita alang sa Ginoo; sa ingon niana, mabuhi kita o mamatay, iya kita sa Ginoo. **9** Kay alang niining maong tuyo si Cristo namatay ug nabuhi pag-usab aron mahimo siyang Ginoo sa mga patay ug sa mga buhi. **10** Nan, nganong magahukom ka man sa imong igsoon? O ikaw, nganong magatamay ka man sa imong igsoon? Kay kitang tanan moatubang ra unya sa hukmanan sa Dios; **11** kay nahisulat kini nga nagaingon: Maingon nga ako buhi, nagaingon ang Ginoo, ang tanang tuhod magaluhod sa atubangan ko, ug ang tanang dila magadayeg sa Dios." **12** Sa ingon niana ang matag-usa kanato magahatag unyag husay ngadto sa Dios mahitungod sa iyang kaugalingon. **13** Busa kinahanglan dili na kita maghinukmanay ang usa sa usa, hinonoa kinahanglan magahunahuna kamo sa dili gayud pagbutang ug kapangdolan o makabalda diha sa agianan sa inyong igsoon. **14** Pinaagi sa Ginoong Jesus nasayud ug masaligon ako nga walay butang nga mahugaw diha sa kinaiya niini; apan kini mahugaw alang sa tawo nga magahunahuna nga mahugaw kini. **15** Kay kon tungod sa imong pagkaon nasubo ang imong igsoon, nan, wala na ikaw magagawi diha sa gugma. Ayaw tugoti ang imong kan-on nga maoy makaingon sa pagkawagtang sa tawo kang kinsa nagpakamatay si Cristo. **16** Busa ayaw ninyo tugoti nga panamastamasan pagsulti ang gipakamaayo ninyo. **17** Kay ang gingharian sa Dios dili kalan-on o ilimnon, kondili pagkamatarung ug pakigdait ug kalipay diha sa Espiritu Santo. **18** Siya nga sa ingon nagaalagad kang Cristo pagakahimutan sa Dios ug pagauyonan sa mga tawo. **19** Busa kabuton ta ang makaamot sa pagdinaitay ug sa paglig-onay sa usa ug usa. **20** Ayaw gubaa ang binuhat sa Dios tungod lang sa pagkaon. Sa pagkatinuod malinis ang tanang butang, apan dautan nga buhat sa usa ka tawo ang pagpahipangdol sa uban pinaagi sa iyang pagakan-on. **21** Ang maayo mao ang dili pagkaon ug karni o pag-inom ug bino o pagbuhat sa bisan unsa nga makapangdol sa imong igsoon. **22** Ang pagtoo nga anaa kanimo, hupti kana diha lamang sa imong kaugalingon sa atubangan sa Dios. Malipayon ang tawo nga walay ikahukom batok sa iyang kaugalingon tungod sa butang nga iyang ginauyonan. **23** Apan ang tawo nga may pagduhaduha mahitungod sa kanonon, ug unya mokaon niini, mahinukman siya sa silot, kay ang iyang pagkaon dili man gumikan sa

pagtoo; kay ang tanan nga dili gumikan sa pagtoo, kini sala.

15 Kinahanglan natong mga malig-on ang pagyayong sa mga kaluya sa mga mahuyang, ug dili ang pagpahimuot sa atong kaugalingon. **2** Ang matag-usa kanato kinahanglan magapahimuot sa iyang silingan alang sa kaayohan niini niya, aron sa paglig-on kaniya. **3** Kay si Cristo bitaw wala man magpahimuot sa iyang kaugalingon, hinonoa, sumala sa nahisulat, "Nahulog kanako ang mga pakaulaw nga gihimo sa mga nagpakaulaw kanimo." **4** Kay bisan unsay gisulat kaniadto, gisulat kini alang sa pagtuon kanato aron nga pinaagi sa pailub ug pinaagi sa paglipay gikan sa mga kasulatan makabaton unta kitag paglaum. **5** Hinaut ang Dios sa pailub ug paglipay magahatag kaninyo sa panagkasama sa panghunahuna ang usa sa usa, pinasubay kang Cristo Jesus, **6** aron nga pinaagi sa usa ka tingog managkahiusa kamo sa paghimaya sa Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **7** Busa pagdinawatay kamo ang usa sa usa kaninyo, alang sa himaya sa Dios, maingon nga si Cristo midawat man kaninyo. **8** Kay sultihan ko kamo nga si Cristo nahimong sulogoon ngadto sa mga may sirkunsisyon aron sa pagpakita sa pagkamatinuoron sa Dios, aron sa pagmatuod sa mga saad nga gihatag ngadto sa mga patriarca, **9** ug aron ang mga Gentil managhimaya sa Dios tungod sa iyang kalooy. Ingon sa nahisulat: Busa kanimo magadayeg ako taliwala sa mga Gentil, ug magaawit ako sa paghimaya sa imong ngalan"; **10** ug usab nagaingon: Pagkalipay kamo, O mga Gentil, uban sa iyang katawhan"; **11** ug usab: Panagdayeg kamo sa Ginoo, kamong tanang mga Gentil, ug ipadalayeg siya sa tanang katawhan"; **12** ug dugang pa, si Isaias nagaingon: Motungha ang gamut ni Jese, siya nga maoy mobarug aron sa paghari sa mga Gentil; kaniya managpanglaum ang mga Gentil." **13** Hinaut ang Dios sa paglaum magapuno kaninyo sa tumang kalipay ug kalinaw tungod sa inyong pagtoo, aron nga pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo magmadagayaon kamo sa paglaum. **14** Ug masaligon gayud ako mahitungod kaninyo, mga igsoon, nga kamo tugob sa pagkamaayo, napuno sa bug-os nga kahibalo, ug may katakus sa pagtinambagay ang usa sa usa. **15** Apan bahin sa pipila ka butang nagsulat ako kaninyo sa maisugon gayud agig pagpahinumdom kaninyo, tungod sa

grasya nga gihatag kanako sa Dios 16 sa iyang paghimo kanako nga sulogoon ni Cristo Jesus ngadto sa mga Gentil, ingon nga sacerdote nagatanyag sa Maayong Balita mahitungod sa Dios, aron kahimut-an ang pagkahinalad sa mga Gentil, mabalaan pinaagi sa Espiritu Santo. 17 Busa, diha kang Cristo Jesus may katarungan ako sa pagpagarbo sa akong buhat alang sa Dios. 18 Kay dili ko pangahasan ang paghisgot sa bisan unsa gawas lamang sa nabuhat ni Cristo pinaagi kanako sa pagdani sa mga Gentil ngadto sa pagkamasinugtanon, pinaagi sa pulong ug sa buhat, 19 pinaagi sa gahum sa mga milagro ug sa mga katingalahan, pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo, nga tungod niana natapus ko sa pagwali ang Maayong Balita mahitungod kang Cristo sukad sa Jerusalem hangtud sa kayutaan libut sa Ilirico, 20 nga ang ingon niana mao ang akong paningkamot sa pagwali sa Maayong Balita, dili sa mga dapit diin nailhan na ang ngalan ni Cristo, aron dili ako makatukod ibabaw sa patukoranan nga gikapahimutang na sa ubang tawo; 21 hinonoa, sumala sa nahisulat, Managpakakita ang mga wala gayud kasuginli mahitungod kaniya, ug managpakasabut ang mga wala gayud makadungog mahitungod kaniya." 22 Mao kini ang hinungdan ngano nga sa makadaghan napugngan ako sa pag-anha diha kaninyo. 23 Apan karon, sanglit niining mga dapita wala na man akoy luna nga kapangabudlayan pa, ug sanglit gipangandoy ko man gayud sulod na karon sa daghang katuigan ang pag-anha diha kaninyo, 24 malaumon ako sa pagpakigkita kaninyo inig-agi ko diha paingon sa Espana, ug aron ikahatud ako ninyo sa akong paggikan paingon didto sa diha nga masinati ko na ang kalipay sa pagpakig-uban kaninyo sa makadiyot. 25 Hinoon, sa pagkakaran, nagapaingon pa ako sa Jerusalem sa paghatud ug tabang alang sa mga balaan. 26 Kay gikalipay man ugod sa Macedonia ug Acaya ang paghimog amot alang sa mga kabus sa mga balaan didto sa Jerusalem. 27 Gikalipay nila ang paghimo niini, ngani sa pagkatinuod sila mga utangan kanila. Kay kon ang mga Gentil nakaambit man sa espirituhanong mga panalangin nila, ila usab nga katungdanan ang pag-alagad kanila pinaagi sa ilang mga yutan-ong panalangin. 28 Busa, inigkatapus ko niini, ug ikahatud ko na kanila ang nahipos nga mga amot, mopadayon ako paingon sa Espana ug mohapit diha kaninyo. 29 Ug ako nahibalo nga inig-anha ko diha kaninyo, moanha ako uban sa katugod sa panalangin ni Cristo.

30 Hangyoon ko kamo, mga igsoon, tungod sa atong Ginoong Jesu-Cristo ug tungod sa gugma sa Espiritu, sa pagpanlimbasug uban kanako diha sa inyong mga pag-ampo ngadto sa Dios alang kanako, 31 aron maluwas ako gikan sa mga dili matinoohon didto sa Judea, ug nga ang akong pag-alagad alang sa Jerusalem kahimut-an unta sa mga balaan, 32 aron nga pinaagi sa kabobut-on sa Dios, kaninyo mahianha ako nga malipayon ug makapahulay diha sa pagpakig-uban kaninyo. 33 Hinaut ang Dios sa kalinaw magauban kaninyong tanan. Amen.

16 Ipailaila ko diha kaninyo si Febe nga atong igsoong babaye, usa ka alagad sa iglesia sa Cencrea, 2 aron siya inyong dawaton diha sa Ginoo ingon nga kini maoy angay sa mga balaan, ug tabangan ninyo siya sa bisan unsa nga iyang kinahanglanon gikan kaninyo, kay daghan ang gitabangan niya lakip ako. 3 Ipangomusta ako kang Prisca ug Aquila, ang akong mga tambayayong diha kang Cristo Jesus. 4 Gitahan nila ang ilang mga liog ngadto sa katalagman alang sa akong kinabuhi, ug kanila nagapasalamat dili lamang ako ra kondili usab ang tanang mga iglesia sa mga Gentil. 5 Ipangomusta usab ako sa iglesia nga anaa magtiguman sa ilang balay. Ipangomusta ako sa akong hinigugma nga Epeneto, nga mao ang unang kinabig sa Asia alang kang Cristo. 6 Ipangomusta ako kang Maria nga nagapangabudlay pag-ayo diha kaninyo. 7 Ipangomusta ako kang Andronico ug kang Junia, ang akong mga paryenti ug mga nakauban kong binilanggo; kini sila mga inila sa mga apostoles, ug sila una pa kanako nga nangakabig ngadto kang Cristo. 8 Ipangomusta ako kang Ampliato, ang akong hinigugma diha sa Ginoo. 9 Ipangomusta ako kang Urbano, ang atong tambayayong diha kang Cristo, ug kang Estaquis nga akong hinigugma. 10 Ipangomusta ako kang Apeles nga nahiuyonan diha kang Cristo. Ipangomusta ako sa mga sakop sa banay ni Aristobulo. 11 Ipangomusta ako sa akong paryenti nga si Herodion. Ipangomusta ako sa mga anaa sa Ginoo nga mga sakop sa banay ni Narciso. 12 Ipangomusta ako sa mga nagapangabudlay diha sa Ginoo, kang Trifena ug Trifosa. Ipangomusta ako sa hinigugma nga Persida, nga nagapangabudlay pag-ayo diha sa Ginoo. 13 Ipangomusta ako kang Rufo, nga pinili diha sa Ginoo, ug ipangomusta ako sa iyang inahan, nga akoo usab.

14 Ipangomusta ako kanila ni Asincrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, ug sa mga kaigsoonan nga anaa uban kanila. 15 Ipangomusta ako kanila kang Filologo, Julia, Nereo ug sa iyang igsoong babaye, ug kang Olimpás, ug sa tanang mga balaan nga anaa uban kanila. 16 Pagpangomustahay kamo ang usa sa usa pinaagi sa balaan nga halok. Ang tanang mga iglesia ni Cristo nangomusta kaninyo. 17 Hangyoon ko kamo, mga igsoon, nga inyong timanan ang mga nagahimog mga pundokpundok ug mga pagpapangdol, supak sa tulooan nga inyong nakatonan; likayi ninyo sila. 18 Kay kini sila wala magalagad sa atong Ginoong Cristo, kondili sa ilang kaugalingong pangibog, ug pinaagi sa matahum ug malamatonang mga pulong ginalimbongan nila ang mga kasingkasing sa mga matootohon. 19 Kay bisan tuod ang inyong pagkamasinugtanon nadungog sa tanan, nga tungod niana nagakalipay ako tungod kaninyo, buot ko nga magmaalamon kamo labut sa maayo, apan mga inocente labut sa dautan. 20 Ug sa dili madugay ang Dios sa kalinaw magadugmok kang Satanas diha sa ubos sa inyong mga tiil. Ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo magauban kaninyo. 21 Si Timoteo, ang akong kauban sa buhat, nangomusta kaninyo; maingon man usab sila si Lucio ug si Jason ug si Sosipatro, nga akong mga paryenti. 22 Ako si Tercio, ang nagkudlit niining maong sulat, nangomusta kaninyo diha sa Ginoo. 23 Si Gayo, ang tagbalay nga nagaabiabi kanako ug sa tibuok iglesia, nangomusta kaninyo. Nangomusta kaninyo sila si Erasto, nga mamahandi sa siyudad, ug si Cuarto nga atong igsoon. 24 Ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo magauban kaninyong tanan. Amen. 25 Ngadto kaniya nga arang makapalig-on kaninyo sumala sa Maayong Balita nga akong ginamantala ug sa pagwali mahitungod kang Jesu-Cristo, sumala sa pagpadayag sa tinagoan nga gitipigan sa hilum sulod sa tag-as nga mga katuigan (aiōnios g166) 26 apan nga karon gikapadayag na, ug pinaagi sa mga sinulat sa mga profeta gikabutyag na ngadto sa tanang kanasuran, sumala sa gimbut-an sa Dios nga dayon, aron sa pagmando kanila ngadto sa pagkamasinugtanon sa pagtoo (aiōnios g166) 27 sa bugtong makinaadmanon nga Dios, maiya ang himaya hangtud sa kahangturan pinaagi kang Jesu-Cristo! Amen. (aiōn g165)

1 Corinto

1 Si Pablo, tinawag pinaagi sa kabobut-on sa Dios aron mahimong apostol ni Cristo Jesus, ug si Sostenes nga atong igsoon, **2** Nganha sa iglesia nga iya sa Dios nga anaa sa Corinto kanila nga nabalaan pinaagi kang Cristo Jesus, ug nga gipanagtawag ingon nga mga balaan uban kanilang tanan nga sa tanang dapit nagasimba sa atong Ginoong Jesu-Cristo, ilang Ginoo maingon nga ato usab: **3** Ang grasya ug ang kalinaw maanaa kaninyo gikan sa Dios nga atong Amahan ug gikan sa Ginoong Jesu-Cristo. **4** Sa kanunay nagapasalamat ako sa Dios alang kaninyo tungod sa grasya sa Dios nga gihatag kaninyo diha kang Cristo Jesus. **5** Kay diha kaniya kamo nahimong dato sa tanang mga butang, sa tanang pagpamulong ug sa tanang kahibalo, **6** maingon nga ang pagsaksi mahitungod kang Cristo namatuod man diha kaninyo, **7** nga tungod niini kamo wala hikabsi sa bisan unsang gasa nga espirituhanon, samtang nagapaabut kamo sa pagpadayag sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **8** Siya magalig-on kaninyo hangtud sa katapusan, aron nga unya sa adlaw sa atong Ginoong Jesu-Cristo kamo dili kahukman sa silot. **9** Ang Dios kasaligan ug pinaagi kaniya kamo gipanagtawag ngadto sa pakig-ambitay kauban sa iyang Anak nga si Jesu-Cristo nga atong Ginoo. **10** Apan magahangyo ako kaninyo, mga igsoon, tungod sa ngalan sa atong Ginoong Jesu-Cristo, nga unta kamong tanan magasulti sa mao rang usa ka butang ug nga wala unta kaninyoy mga pagkabahinbahin, kondili mausa unta hinoon kamo diha sa mao rang paagiha sa paghunahuna ug sa mao rang hunahuna. **11** Kay gikasuginlan man ugod ako sa mga tawo ni Cloe nga kono anaa pakiglalisay diha kaninyo, mga igsoon ko. **12** Sa laing pagkasulti, ang matag-usa kaninyo magakanayon kono, "Ako iya ni Pablo," o "Ako iya ni Apolos," o "Ako iya ni Cefas," o "Ako iya ni Cristo." **13** Nabahinbahin ba ugod si Cristo? si Pablo ba ang gikalansang sa krus alang kaninyo? O gikabautismohan ba kamo sa ngalan ni Pablo? **14** Mapasalamaton ako sa Dios nga wala akoy gikabautismohan kaninyo gawas lamang kang Crispo ug kang Gayo, **15** aron wala kaninyoy makaingon nga kamo gibautismohan sa akong ngalan. **16** (Hinoon gibautismohan ko usab ang panimalay ni Estefanas. Gawas niana, ambut kong may lain pa ba nga akong gibautismohan.) **17** Kay si Cristo wala magpadala kanako aron sa

pagpamautismo, kondili sa pagwali sa Maayong Balita, dili pinaagi sa kaigmat sa mga pulong, aron ang krus ni Cristo dili kawad-an sa gahum. **18** Kay sa mga nagakalaglag, ang kaasoyan sa krus maoy usa ka binoang; apan alang kanato nga ginaluwas, kini mao ang gahum sa Dios. **19** Kay nahisulat kini: Akong pagalaglagon ang kaalam sa mga manggialamon, ug akong pagapakyason ang kahait sa panabut sa mga mahait ug salabutan." **20** Hain na man ang tawong manggialamon? Hain na man ang escriba? Hain na man ang maglalantugi niining kapanahonan karon? Wala ba sa Dios pakabinoanga ang kaalam nga iya sa kalibutan? (aiōn g165) **21** Kay sanglit ang kalibutan pinaagi sa kaalam niini wala man moila sa Dios diha sa iyang kaalam, gikahimut-an sa Dios pinaagi sa kaboang sa atong ginawali ang pagluwas kanila nga nagatoo. **22** Kay samtang ang mga milagro maoy ginapangayo sa mga Judio ug ang kaalam maoy ginapangita sa mga Gresyanhon, **23** si Cristo, ang gilansang sa krus, mao ang atong ginawali, si Cristo nga alang sa mga Judio usa ka kapangdolan, ug alang sa mga Gentil usa ka binoang, **24** apan alang kanila nga mga gipanagtawag, mga Judio ug mga Gresyanhon, si Cristo mao ang gahum sa Dios ug ang kaalam sa Dios. **25** Kay ang binoang sa Dios labi pang maalam kay sa mga tawo, ug ang kahuyang sa Dios labi pang kusgan kay sa mga tawo. **26** Kay palandunga ra ang pagtawag kaninyo, mga igsoon; sa pagtawag kaninyo dili daghan kaninyo ang mga manggialamon sumala sa mga sukdanan nga kinalibutanon, dili daghan ang mga makagagahum, dili daghan ang mga hamili sa pagkatawo; **27** apan gipili sa Dios ang ginapakaboang sa kalibutan aron sa pagpakaaulaw sa mga manggialamon, gipili sa Dios ang ginapakahuyang sa kalibutan aron sa pagpakaaulaw sa mga kusgan, **28** gipili sa Dios ang timawa ug tinamay sa kalibutan, bisan ang mga butang nga wala magalungtad aron sa pagwagtang sa mga butang nga nagalungtad, **29** aron nga sa ingon niana walay tawo nga makapasigarbo diha sa atubangan sa Dios. **30** Kay gumikan kaniya kamo anaa kang Cristo Jesus nga iyang gihimo nga atong kaalam, atong pagkamatarung ug pagkabinalaan ug pagkatinubos; **31** busa, ingon sa nahisulat, "Siya nga magapasigarbo, ipasigarbo unta niya ang Ginoo."

2 Sa akong pag-anha diha kaninyo, mga igsoon, ako mianha nga nagsangyaw kaninyo sa pamatuod

mahitungod sa Dios, dili pinaagi sa hinashasan nga mga pulong ni sa kaalam. **2** Kay samtang diha pa ako kaninyo gituyo ko ang dili pagpakahibalo sa bisan unsang butang gawas kang Jesu-Cristo lamang ug kaniya ingon nga linansang sa krus. **3** Ug sa akong pagpakigkauban kaninyo, ako diha sa kahuyang ug sa labihan nga kahadlok ug pagkurog; **4** ug ang akong pagsulti ug ang akong pagwali dili pinaagi sa makabibihag nga kaigmat sa mga pulong, kondili pinaagi sa pagpadayag sa Espiritu ug sa gahum, **5** aron ang inyong pagtoo magasukad dili diha sa kaalam sa mga tawo kondili diha sa gahum sa Dios. **6** Ngani, kami managsulti man ug kaalam ngadto sa mga magtotoo nga hamtong na; hinoon kini maoy kaalam nga dili iya niining kapanahonan karon ni sa iyang mga punoan kinsang gahum nagapaingon na sa pagkawagtang. (aiōn g165) **7** Apan ang among panagsultihan mao ang tinagoan ug sinalipdan nga kaalam sa Dios, nga sa wala pa ang kapanahonan gitagana sa Dios alang sa atong kahimayaan. (aiōn g165) **8** Walay bisan usa sa mga punoan niining kapanahonan karon nga nakasabut niini; kay kong nakasabut pa, ang Ginoo sa kahimayaan dili unta nila ilansang sa krus. (aiōn g165) **9** Apan ingon sa nahisulat: Ang wala makita sa mata, ni madungog sa dalunggan, ni mosantop sa kasingkasing sa tawo, ang gikatagana sa Dios alang kanila nga nahigugma kaniya," **10** kini gikapadayag sa Dios kanato pinaagi sa Espiritu. Kay ang Espiritu nagatugkad man sa tanang mga butang, lakip sa mga kinahiladman sa Dios. **11** Kay kinsa bang pagkatawhana ang nasayud sa mga hunahuna sa tawo gawas sa espiritu nga anaa nianang tawhana? Maingon man usab, walay bisan usa nga makasabut sa mga hunahuna sa Dios gawas sa Espiritu sa Dios. **12** Apan kita nanagpakadawat dili sa espiritu nga iya sa kalibutan, kondili sa Espiritu nga gikan sa Dios, aron kita managpakasabut sa mga hiyas nga gikahatag kanato sa Dios. **13** Ug kini among panagsultihan dili pinaagi sa mga pulong nga gitudlo sa tawhanong kaalam kondili gitudlo sa Espiritu, nga kita magahubad sa mga kamatuoran nga espirituhanon ngadto sa mga tawo nga espirituhanon. **14** Ang tawo nga kalibutanon dili magadawat sa mga igatudlo sa Espiritu sa Dios, kay alang kaniya kini mga binoang, ug siya dili arang makasabut niini tungod kay kini ugod kinahanglan mang pagatugkaron sa espirituhanon nga paagi. **15** Ang tawong espirituhanon magatugkad sa tanang mga

butang, apan siya dili pagatugkaron ni bisan kinsa. **16** "Kay kinsa bang tawhana ang nakasabut sa hunahuna sa Ginoo, aron ang Ginoo iyang katudloan?" Apan kita nanagpakaambit sa panghunahuna ni Cristo.

3 Apan ako, mga igsoon, dili makahimo sa pagsulti kaninyo ingon sa paagi sa pagsulti ko ngadto sa mga tawo nga espirituhanon, kondili sa mga tawong kalibutanon, sa mga masusu pa diha kang Cristo. **2** Gibuhi ko kamog gatas, dili sa magahi nga kalan-on; kay kamo dili pa andam niini; ug bisan gani karon, kamo dili pa man andam, **3** sanglit kamo kalibutanon pa man gihapon. Kay samtang anaa pa kaninyo ang kasina ug ang panaglalisay, dili ba kalibutanon kamo ug nanaggawi ingon nga mga tawo nga lawasnon? **4** Kay sa diha nga ang usa magaingon, "Ako iya ni Pablo," ug ang usa, "Ako iya ni Apolos," dili ba kamo igo lang nagagawi ingon nga mga lawasnon? **5** Unsa man lang diay si Apolos? Unsa man si Pablo? Sila mga mag-aalagad lamang nga ang matag-usa gikapiyalan sa Ginoo ug bulohaton, nga pinaagi kanila kamo nanaganoo. **6** Ako mao ang nagtanum, si Apolos mao ang nagbisibis, apan ang Dios mao ang nagpatubo. **7** Sa ingon niana, ang may bili dili ang nagtanum o ang nagbisibis, kondili ang nagpatubo, nga mao ang Dios lamang. **8** Siya nga nagatanum ug siya nga nagabisibis managsama ra, ug ang matag-usa magadawat sa iyang suhol nga magaagad sa iyang pagpangabudlay. **9** Kay kami mga masigkamagbubuhay nga iya sa Dios; kamo mao ang inuma sa Dios, ang binalay sa Dios. **10** Sumala sa grasya sa Dios nga gikahatag kanako, maingon sa usa ka batid nga magtutukod, ako mao ang nagpahimutang sa patukoran, ug ang laing tawo mao ang magatukod ibabaw niini. Apan magbantay hinoon ang matag-usa kon unsaon niya sa pagtukod ibabaw niini. **11** Kay wala nay laing patukoranon nga ikapahimutang pa ni bisan kinsa gawas sa gikapahimutang na, nga mao si Jesu-Cristo. **12** Karon kon sa ibabaw niining maong patukoranon adunay magabalay ug bulawan, o salapi, o mga bato nga hamili, o kahoy, o kogon, o dagami **13** ang binuhatan sa matag-usa makita ra unya; kay ang adlaw sa hukom magapadayag man unya niini sanglit kadtong adlaw igapadayag man pinaagi sa kalayo, ug ang maong kalayo mao ang magasulay sa binuhatan sa matag-usa. **14** Kon lungtad man ang bisan kinsang buhat nga natukod sa ibabaw sa

patukoranan, nan, siya magadawat ug ganti. **15** Ug kon ang buhat ni bisan kinsa masunog ra, nan, siya makaagum ug kapildihan; apan siya maluwas, bisan nga daw nag-agi siya latas ug kalayo. **16** Wala ba kamo masayud nga kamo templo sa Dios ug nga ang Espiritu sa Dios nagapuyo diha sa sulod ninyo? **17** Kon adunay molaglag sa templo sa Dios, siya pagalaglagon sa Dios. Kay ang templo sa Dios balaan, ug kanang temploha mao kamo. **18** Wala untay bisan kinsa nga maglimbong sa iyang kaugalingon. Kon aduna kaninyoy magadahum nga siya manggialamon niining kapanahonan karon, magpakaboang unta siya aron mahimo siyang manggialamon. (aiōn g165) **19** Kay ang kaalam nga iya niining kalibutana maoy usa ka binoang sa atubangan sa Dios. Kay ang kasulatan nagaingon, "Iyang ginadakop ang mga manggialamon diha sa ilang kaigmat," **20** ug usab, "Ang Ginoo nasayud nga ang mga hunahuna sa mga manggialamon walay kapuslanan." **21** Busa wala untay usa nga magpasigarbo ug mga tawo. Kay inyo ang tanang mga butang, **22** si Pablo, o si Apolos, o si Cepas, o ang kalibutan, o ang kinabuhi, o ang kamatayon, o ang pagkakaran, o ang umalabut ang tanan inyo; **23** ug kamo mga iya ni Cristo, ug si Cristo iya sa Dios.

4 Mao kini ang paagi unsaon sa mga tawo sa pag-isip kanamo pagaisipon kami ingon nga mga ministro ni Cristo ug mga piniyalan sa mga tinago sa Dios. **2** Ug labut pa niini, gikinahanglan sa mga piniyalan nga sila magapakita nga kasaligan. **3** Apan sa kanakong bahin, wala nako tagda pag-ayo nga ako paga-uisahon ninyo, o sa bisan unsang hukumanan nga tawhanon. Bisang gani sa akong kaugalingon wala man ako mag-usisa. **4** Ako walay hingmatikdan nga bisan unsa batok sa akong kaugalingon, hinoon kini dili magapakamatarung kanako. Ang magausisa kanako mao ang Ginoo. **5** Busa, ayaw ipakanaug ang hukom sa dili pa panahon, sa dili pa moabut ang Ginoo, nga mao ang magapadayag sa mga butang nga karon natago diha sa kangitngit ug magapadayag sa mga katuyoan sa kasingkasing. Ug unya ugaling ang matag-usa ka tawo magadawat ug pagdalayeg gikan sa Dios. **6** Karon kining tanang mga butanga, mga igsoon, akong gikapadapat kanako ug kang Apolos tungod kaninyo, aron nga pinaagi kanamo ingon nga sulondon, kamo makakat-on sa pagkinabuhi nga dili mahisaylo na sa kasulatan, aron

wala kaninyoy magpaburot sa pagdapig sa usa batok sa usa. **7** Kay kinsa bay naghimo kanimo nga lahi sa uban? Ug unsa bay anaa kanimo nga dili mo dinawat? Ug kon kini dinawat man, nganong magpasigarbo man ikaw nga morag dili kini hinatag? **8** Kamo karon may katagbawan na man tuod! Kamo karon nangahimo nang mga dato! Kamo karon nangahari nga wala kami! Kon nanghari pa lang unta tuod kamo, aron kami makaapil sa pagpamunoan uban kaninyo! **9** Kay sa akong paghunahuna ang Dios nagapasundayag kanamong mga apostoles diha sa kaulahian sa tanan, ingon nga mga tawo nga ginahin aron igapapatay; tungod kay kami nangahimo mang mga talan-awon sa kalibutan, sa mga manulonda ug sa mga tawo. **10** Kami mga boang tungod kang Cristo, apan kamo mga manggialamon diha kang Cristo. Kami mga mahuyang, apan kamo mga kusgan. Kamo mga pinasidunggan, apan kami mga tinamay. **11** Hangtud niining taknaa karon, kami mga gutom ug uhaw, ug walay mga sapot, ug ginadagmalan kami ug kami walay kaugalingong mga puloy-anan, **12** ug kami nagabudlay, nga nagabuhay ginamit ang among kaugalingong mga kamot. Sa diha nga pasipalahag sulti, kami manalangin lang; sa diha nga lutoson, kami pailub lang; **13** sa diha nga butangbutangan, kami magapakilooy lang, bisan gani hangtud karon kami gipanag-isip man ingon nga mga hugaw nga sinilhig sa yuta, ug kinahig gikan sa tanang mga butang. **14** Ako wala magsulat niini aron sa pagpakaulaw kaninyo, kondili aron sa pagtambag kaninyo ingon nga akong pinalanggang mga anak. **15** Kay bisan pa kon dili maisip ang gidaghanon sa inyong mga mag-aagak diha kang Cristo, dili daghan ang inyong mga amahan. Kay ako nahimong inyong amahan diha kang Cristo Jesus pinaagi sa Maayong Balita. **16** Busa ako magaaagda kaninyo nga magmaawaton kamo kanako. **17** Tungod niining maong hinungdan, akong gipadala kaninyo si Timoteo, nga akong pinalangga ug kasaligang anak diha sa Ginoo, aron sa pagpahinumdom kaninyo mahitungod sa akong mga paagi diha kang Cristo, ingon sa akong pagpanudlo bisan diin sa tanang mga iglesia. **18** Ang uban kaninyo diha nanagpaburot kaayo sa ilang kaugalingon, nga daw dili ako moanha diha kaninyo. **19** Apan ako moanha diha kaninyo sa dili madugay, kon itugot man sa Ginoo, ug unya ako nang masuta dili ang sinulithan niining maong mga tigpaburot, kondili ang ilang gahum. **20** Kay ang gingharian sa Dios dili

hinimog palabas kondili sa gahum. 21 Unsa may inyong gusto? Anha-on ko ba kamo nga dad-an ug bunal, o gugma ba inubanan sa espiritu sa kalomo?

5 May tinuod nga gikabalita nga adunay pagpakighilawas diha kaninyo, kanang pakighilawas nga ang ingon wala buhata bisan pa sa mga Gentil, nga mao, nga anaay tawo diha nga nakigpuyopuyo sa asawa sa iyang amahan. 2 Ug kamo nanagpaburot hinoon, ug wala managkaguol nga unta makuha gikan sa inyong taliwala kanang tawhana nga nagabuhat niini. 3 Kay bisan wala ako diha sa lawas, anaa ako sa espiritu; ug sama ra nga anaa ako, nakapakanaug na ako sa akong hukom 4 sa ngalan sa Ginoong Jesus, batok sa tawo nga nagabuhat sa maong butang. Inigkatigum ninyo, ug anaa ang akong espiritu, uban sa gahum sa atong Ginoong Jesus, 5 kining tawhana kinahanglan inyong itugyan ngadto kang Satanas alang sa pagkalaglag sa iyang lawas, aron ang iyang espiritu maluwas unya sa panahon sa Ginoong Jesus. 6 Kining pagpasigarboha ninyo dili maayo. Wala ba kamo masayud nga ang diyutayng pudyot sa igpatubo mopatubo sa tibook nga minasa? 7 Kuhaa gikan kaninyo ang daang igpatubo aron kamo mahimong bag-ong minasa; maingon nga sa pagkatinuod kamo dili na pinatuboa. Kay gikahalad na si Cristo, ang atong karniro sa pasko. 8 Busa, saulogon ta ang pangiliin, dili sa daan nga igpatubo, dili sa igpatubo nga mao ang pagkamadinaton ug pagkadautan, kondili sa wala-patuboi nga tinapay nga mao ang pagkamaminatud-on ug kamatuoran. 9 Gikaingnan ko na kamo sa akong pagsulat kaninyo nga dili kamo magpakigkauban sa mga makihilawason. 10 Hinoon wala ko ipasabut niini nga kamo dili na gayud magpakigharong sa mga makihilawason dinhi sa kalibutan, o sa mga dalo ug mga tikasan, o mga tigsimbag mga diosdios; kay kon mao pa, nan, gikinahanglan unta nga mamahawa na lang kamo niining kalibutana. 11 Hinonoa, ako nagsulat kaninyo nga dili kamo magpakigkauban kang bisan kinsa nga nagapakaigsoon kon kana siya makihilawason, o dalo, o tigsimbag mga diosdios, o tigpasipala, o palahubog, o tikasan dili, bisan na lang sa pagpakigsalo kaniya sa pagpangaon. 12 Kay unsa may akong katungod sa paghukom sa mga taga-gawas? Dili ba ang mga anaa sa sulod sa iglesia mao ang inyong pagahukman? 13 Ang Dios mao ang

magahukom kanila nga mga taga-gawas. Palagputa gikan sa inyong taliwala kanang tawong dautan.

6 Kon usa kaninyo may buroka batok sa iyang silingan, pangahasan ba niya ang pagsang-at sa buroka sa atubangan sa mga maghuhukom nga dili magtotoo, ug dili hinoon sa atubangan sa mga balaan? 2 Wala ba kamo masayud nga ang mga balaan magahukom man unya sa kalibutan? Ug kon ang kalibutan inyong pagahukman, wala na ba hinoon kamoy katakus sa paghusay sa mga ginagmayng buroka? 3 Wala ba kamo masayud nga kita man unya ang magahukom sa mga manulonda? Nan, labi pang magahukom kita sa mga suliran nga labut niining kinabuhia! 4 Ug kon kamo aduna nianang mga burokaha nga kinahanglan pagahusayon, nganong inyo man kining dad-on sa atubangan sa mga tawong wala tamda sa iglesia aron ilang hukman? 5 Ako nagasulti niini aron sa pagpakaulaw kaninyo. Sarang ba nga diha kaninyo walay bisan usa ka tawo nga may igong kaalam nga makamaong mohusay sa managsoon? 6 Ug gikinahanglan ba gayud nga ang igsoon makigburoka batok sa iyang igsoon, ug kini himoon sa atubangan sa mga dili magtotoo? 7 Sa pagkatinuod kamo nangapakyas na, sanglit kamo aduna may pakigburoka ang usa batok sa usa. Nganong dili man lang ninyo antuson ang pagdaugdaug kaninyo? Nganong dili man lang ninyo antuson nga kamo pagalimbongan? 8 Apan kamo na gayud hinoon mao ang nagapangdaugdaug ug nagapanglimbong, ug kana sa inyo rang mga igsoon. 9 Nasayud ba kamo nga ang mga dili matarung dili makapanunod sa gingharian sa Dios? Ayaw kamo pagpalimbong; walay mga makihilawason, o mga tigsimba ug mga diosdios, o mga mananapaw, o mga bayot, 10 o mga kawatan, o mga dalo, o mga palahubog, o mga tigpasipala, o mga tulisan, nga makapanunod sa gingharian sa Dios. 11 Ug kaniadto ang uban kaninyo mga ingon niini. Apan kamo gihinloan na, kamo gibalaan na, kamo gimatarung na sa ngalan sa Ginoong Jesu-Cristo ug diha sa Espiritu sa atong Dios. 12 "Ang tanang butang ikatugot kanako," apan dili ang tanang mga butang makaayo. "Ang tanang butang ikatugot kanako," apan dili ako magpaulipon sa bisan unsang butang. 13 Tinuod nga "Ang kan-on alang sa tiyan ug ang tiyan alang sa kan-on," apan kining duha pagalaglagon sa Dios. Ang lawas dili alang sa pakighilawas, kondili alang

sa Ginoo, ug ang Ginoo alang sa lawas. **14** Ug ang Dios nga nagbanhaw sa Ginoo magabanhaw usab kanato pinaagi sa iyang gahum. **15** Wala ba kamo masayud nga ang inyong lawas mga bahin man ni Cristo? Nan, kuhaon ko ba ang mga bahin ni Cristo aron pagahimoon nga mga bahin sa usa ka babayeng dautan? Palayo kana! **16** Wala ba kamo masayud nga siya nga nahilingkit ngadto sa babayeng dautan nahimong usa ka lawas uban kaniya? Kay, sumala sa nahisulat, "Ang duroha mahimong usa." **17** Apan siya nga nahiusa ngadto sa Ginoo nahimong usa ka espiritu uban kaniya. **18** Likayi ang pakighilawas. Ang tanang ubang sala nga pagabuhaton sa tawo anaa ra sa gawas sa iyang lawas; apan ang tawong makihilawason nagapakasala batok sa iyang kaugalingong lawas. **19** Wala ba kamo masayud nga ang inyong lawas templo sa Espiritu Santo nga nagapuyo sa sulod ninyo, ug nga kini inyong nabatongan gikan sa Dios? Kamo dili na inyo sa inyong kaugalingon, **20** kay gipalit na kamo sa usa ka bili. Busa himayaa ninyo ang Dios diha sa inyong lawas.

7 Karon mahitungod sa mga pangutana sa inyong sulat kanako. Maayo unta alang sa lalaki ang dili pagpakigduol ug babaye. **2** Apan aron sa paglikay sa tintal sa pakighilawas, ang matag-usa ka lalaki kinahanglan magabaton ug iyang kaugalingong asawa, ug ang matag-usa ka babaye magabaton ug iyang kaugalingong bana. **3** Ang bana kinahanglan magatugyan ngadto sa iyang asawa sa angay sa magtiayon, maingon man ang asawa ngadto sa iyang bana. **4** Kay ang asawa dili mao ang magbuot sa kaugalingong lawas niya, kondili ang iyang bana; maingon man usab, ang bana dili magabuot sa kaugalingong lawas niya, kondili ang iyang asawa. **5** Ayaw kamo pagdumiliay ang usa sa usa gawas kon pinaagi sa panagsabot alang sa usa ka panahon, kaha aron managsulod kamo diha sa kahigayonan sa pag-ampo; apan tapus niini, managduolay na usab kamo, aron dili kamo matintal ni Satanas tungod sa kakulang ninyog pagpugong sa kaugalingon. **6** Nagasulti ako niini agig pagtugot, dili pagsugo. **7** Ngani buot ko unta nga ang tanang lalaki manig-ingon kanako. Apan ang matag-usa adunay iyang kaugalingong hiyas gikan sa Dios, ang usa alang sa usa ka paagi sa kinabuhi, ug ang usa alang sa lain. **8** Alang sa mga dili minyo ug sa mga balo ako

magaingon nga maayo alang kanila ang pagpabilin nga mag-inusara sama kanako. **9** Apan kon sila dili man ugaling makapugong sa ilang kaugalingon, nan, paminyoa na lang sila. Kay labi pang maayo hinoon nga maminyo kay sa magasilaob sila sa kaulag. **10** Apan kanila nga mga minyo na ang akong tugon dili hinoon akoo, kondili iya sa Ginoo mao nga ang asawa dili gayud magbiya sa iyang bana. **11** (apan kon siya mobulag man gayud, kinahanglan magapabilin siya nga mag-inusara; kon dili man, kinahanglan magpakig-uli siya sa iyang bana) ug nga ang bana dili gayud magbulag sa iyang asawa. **12** Ngadto sa uban ako magaingon, dili ang Ginoo, nga kon kita adunay igsoon nga may asawang dili magtotoo, ug kini siya buot ra nga makigpuyo kaniya, kini siya dili gayud niya pagbulagan. **13** Ug kon ang usa ka babaye may bana nga dili magtotoo, ug kini siya buot ra nga makigpuyo uban kaniya, kini siya dili gayud niya pagbulagan. **14** Kay ang bana nga dili magtotoo ginabalaan pinaagi sa iyang asawa nga magtotoo, ug ang asawa nga dili magtotoo ginabalaan pinaagi sa iyang bana. Kay kon wala pa, nan, ang inyong mga anak dili unta mga binalaan, apan kini sila karon mga binalaan. **15** Apan kon ang gikatiayon nga dili magtotoo buot man makigbulag, nan, pabulaga siya; kay ang bana o asawa nga magtotoo wala maulipon sa maong kaminyoon. Kay kita gipanagtawag sa Dios ngadto sa pagdinaitay. **16** Kay unsaon man usab nimo pagpakaila, asawa, nga maluwas mo gayud ang imong bana ug unsaon man usab nimo pagpakaila, bana, nga maluwas mo gayud ang imong asawa? **17** Mao lamang, nga ang matag-usa kinahanglan magagawi diha sa kinabuhi nga gibahin kaniya sa Ginoo, ug diha sa kahimtang nga iyang nahimutangan sa panahon sa pagtawag kaniya sa Dios. Kini mao ang akong sugo sa tanang mga kaiglesiahan. **18** Aduna bay may sirkunsisyon nang daan sa panahon sa pagtawag kaniya? Nan, kinahanglan dili siya magpakawalay sirkunsisyon. Aduna bay walay sirkunsisyon sa panahon sa pagtawag kaniya? Nan, kinahanglan dili siya magpasirkunsisyon. **19** Kay dili maoy may bili ang pagkamay sirkunsisyon kon ang pagkawalay sirkunsisyon, kondili ang pagbantay sa mga sugo sa Dios. **20** Ang matag-usa magapabilin diha sa kahimtang nga iyang nahimutangan sa panahon sa pagtawag kaniya. **21** Ulipon ka na bang daan sa panahon sa pagtawag kanimo? Ayaw kini igsapayan. Apan kon may kahigayonan man ikaw sa

pagpakadawat ug kagawasan, pahimusli kini. **22** Kay ang ulipon nga gitawag diha sa Ginoo, siya tawong gawas nga iya sa Ginoo. Maingon man usab, ang tawong gawas nang daan sa panahon sa pagtawg kaniya, siya ulipon ni Cristo. **23** Kamo gipalit na sa usa ka bili; ayaw na kamo pagpaulipon sa mga tawo. **24** Busa, mga igsoon, sa bisan unsang kahintang nga inyong nahimutangan sa panahon sa pagtawag sa matag-usa kaninyo, kinahanglan nga magapabilin siya diha niana kauban sa Dios. **25** Karon mahitungod sa mga dalaga, ako walay sugo nga gikan sa Ginoo, hinonoa aniay akong hunahuna nga igahatag ko ingon nga tawong kasaligan tungod sa kalooy sa Ginoo. **26** Gihunahuna ko nga tungod sa tali-abut nga kasakitan maayo na lang sa usa ka tawo ang pagpabilin nga ingon sa iyang kahintang karon. **27** Aduna ka bay asawa? Nan, ayaw pagpakigbulag. Wala ka bay asawa? Nan, ayaw na lang pagpangasawa. **28** Apan kon ugaling mangasawa ka man, dili ikaw makasala; ug kon ang dalaga mamana, siya dili makasala. Ngani sila nga mga minyo mahisangko sa mga kalibug nga kalibutanon, ug buot ko unta nga luwason kamo gikan niini. **29** Ang akong ipasabut, mga igsoon, mao nga ang panahon nga gitagal hamubo na lang kaayo; sukad karon, sila nga may mga asawa magkinabuhi unta sila nga daw walay mga asawa; **30** ug ang mga nanagsubo nga daw wala managsubo, ug ang mga nanagkalipay nga daw wala managkalipay, ug ang mga nanagpamalit nga daw wala silay mga katigayonan, **31** ug sila nga nagapahimulos sa kalibutan, nga daw wala kaayo magpahimulos niini. Kay ang urog niining kalibutana molabay lamang. **32** Buot ko unta nga kamo mahigawas sa mga kabalaka. Ang lalaki nga dili minyo may kasibut alang sa mga butang nga iya sa Ginoo, kon unsaon niya sa pagpahimuot sa Ginoo; **33** apan ang lalaking minyo adunay kabalaka mahitungod sa mga butang kalibutanon, kon unsaon niya sa pagpahimuot sa iyang asawa, **34** busa nabahin ang iyang kasibut. Ug ang babayeng dili minyo o dalaga adunay kasibut alang sa mga butang sa Ginoo, kon unsaon niya sa pagkabalaan diha sa lawas ug sa espiritu; apan ang babayeng minyo adunay kabalaka mahitungod sa mga butang kalibutanon, kon unsaon niya sa pagpahimuot sa iyang bana. **35** Nagasulti ako niini alang sa inyong kaayohan, dili ingon nga paggalong kaninyo, kondili aron sa pagdasig sa mga kalihokan nga angay ug aron kamo dili magkapuliki

sa inyong pag-alagad sa Ginoo. **36** Apan kon adunay lalaki nga magahunahuna nga wala mahisubay sa angay ang iyang pagbuhat sa ingon ngadto sa iyang gipakighigugmaay, kon makusog man ugaling ang iyang mga pagbati, ug kon gikinahanglan man gayud kini, nan, tugoti ang maong tawo sa pagbuhat sumala sa iyang gusto: paminyoa sila kini dili sala. **37** Apan ang lalaki nga nakabaton na sa bug-os nga hunahuna, dili tungod kay siya gipugos kondili tungod kay siya buot magapugong sa iyang tinguha ug nakahukom na sulod sa iyang kasingkasing sa pagbuhat niini, nga ang iyang gipakighigugmaay iya na lamang pagaisipon ingon nga hinigugma nga espirituhanon kanang tawhana nagabuhat ug matarung. **38** Busa ang mangasawa sa iyang gipakighigugmaay nagabuhat ug maayo; hinoon ang dili mangasawa nagabuhat ug labi pa ka maayo. **39** Ang asawa nabugkos ngadto sa iyang bana samtang kini magapabilin nga buhi. Apan kon ang bana mamatay, siya may kagawasan sa pagpamana kang bisan kinsa nga buot niya, mao lamang nga kinahanglan ang iyang pamanhon magtotoo usab sa Ginoo. **40** Hinoon ang babayeng balo labi pang magamalipayon kon magapabilin siyang balo. Mao kini ang akong hunahuna, ug ako nagatoo nga ako usab nakabaton sa Espiritu sa Dios.

8 Karon mahitungod sa mga kan-onon nga gikahalad ngadto sa mga diosdios: kita nasayud nga tuod "ang tanan kanato nanagpakabaton ug kahibalo." Ang "kahibalo" baya magapaburot apan ang gugma magapalig-on. **2** Kon adunay nagadahum nga siya may kahibalo na, siya wala pa gayud mahibalo sa kinahanglan niyang pagahibaloan. **3** Apan kon ang usa ka tawo magahigugma sa Dios, kining tawhana pagailhon sa Dios. **4** Ug mahitungod sa pagkaon sa mga kan-onon nga gikahalad ngadto sa mga diosdios, kita nasayud na nga "ang diosdios dili tinuod," ug nga "walay laing Dios gawas sa usa lamang." **5** Kay bisan tuod adunay gipanagtawag nga mga dios sa kalangitan o sa kayutaan ingon nga tuod daghan man ang mga "dios" ug daghan ang mga "ginoo" **6** apan, alang kanato adunay usa lamang ka Dios, ang Amahan, nga ginikanan sa tanang mga butang ug nga alang kang kinsa kita nanaglungtad; ug usa lamang ka Ginoo, si Jesu-Cristo pinaagi kang kinsa nagalungtad kita ug ang tanang mga butang. **7** Apan dili ang tanan nanagpakabaton niining maong kahibalo. Hinonoa, tungod sa ilang

pagkaanad pag mga diosdios hangtud karon, adunay pipila nga nagakaon ug kan-onon ingon nga daw tinuod gayud nga gikahalad ngadto sa diosdios, ug busa ang ilang kaisipan nahugawan, tungod kay kini mahuyang man. 8 Sa pagkatinuod, ang kan-onon dili makaunsa sa atong kalabutan ngadto sa Dios. Kon kita mokaon, dili kita mahimong labi pa ka dautan; ug kon kita dili man mokaon, dili kita mahimong labi pa ka maayo. 9 Mao lamang nga kinahanglan imong pagabantayan nga kining imong kagawasan dili mahimong kapangdolan sa mga mahuyang. 10 Kay kon ikaw nga may kahibalo makita sa usa ka tawo nga ikaw nagalingkod tambong sa kan-anan sa sulod sa templo sa diosdios, dili ba siya lagmit nga madasig, kon mahuyang ang iyang kaisipan, sa pagkaon sa kalan-on nga gihalad ngadto sa mga diosdios? 11 Sa ingon niana, tungod sa imong kahibalo nadaut hinoon kining maong tawong mahuyang, nga imong igsoon nga alang kaniya si Cristo nagpakamatay. 12 Sa ingon niana, sa nakasala ikaw batok sa imong mga igsoon ug nagasamad sa ilang kaisipan sa diha nga maluya kini, ikaw nagapakasala batok kang Cristo. 13 Tungod niining maong katarungan, kon ang pagkaon ko mao man ang hinungdan sa pagkahulog sa akong igsoon, ako dili ug dili na gayud mousab sa pagkaon ug karni basi pa unya hinoon makaangin ako sa pagkahulog sa akong igsoon. (aiōn g165)

9 Dili ba ako gawas? Dili ba ako apostol? Wala ba ako makakita kang Jesus nga atong Ginoo? Dili ba kamo akong buhat diha sa Ginoo? 2 Kon sa uban giisip ako nga dili apostol, kaninyo apostol gayud ako; kay kamo sa inyong pagkakinabig mao man ang timri sa akong pagka-apostol. 3 Kini mao ang akong pagpangatarungan batok kanila nga buot magausisa kanako. 4 Wala ba diay kami ing katungod sa pagpangayog pagkaon ug ilimnon? 5 Wala ba diay kami ing katungod sa pagpakuyog kanamog asawa nga magtotoo, maingon sa ginabuhat sa ubang mga apostoles ug sa mga igsoon sa Ginoo ug ni Cefas? 6 O si Barnabas ra ba diay ug ako ang walay katungod sa paglikay sa buhat alang sa panginabuhi? 7 Kinsa bang sundaloha ang moalagad nga mao ray magagasto alang sa iyang kaugalingon? Kinsa bay magatanum ug parasan nga dili mokaon sa bunga niini? Kinsa bay magabuhig mga hayop nga dili magpahimulos sa gatas niini? 8 Ginasulti ko ba kini sa tinawhanon lamang? Dili ba ang kasugoan

nagasulti man ug sama niini? 9 Kay nahisulat kini sa kasugoan ni Moises, "Ayaw pagbusali ang baba sa baka nga nagagiok!" May kahingawa ba ang Dios alang sa mga baka lamang? 10 Dili ba sa pagkatinuod siya nagasulti niini alang sa atong kaayohan? Sa pagkatinuod kini gisulat alang sa atong kaayohan, aron ang magdadaro magadaro nga may paglaum, ug ang maggigiuk kinahanglan magagiuk nga may paglaum sa pagpakaambit ug bahin sa abut. 11 Kon ugaling nakapugas man kami ug panalangin nga espirituhanon diha kaninyo, ipakadautan ba diay kon kami magaani sa inyong mga panalangin nga yutan-on? 12 Kon ang uban inyong gitugotan sa pagpahimulos sa maong katungod diha kaninyo, dili ba unta kami labi pa? 13 Wala ba kamo masayud nga sila nga nanag-alagad sa templo nagakuha sa ilang pagkaon gikan sa templo, ug nga sila nga nagaalagad sa halaran nagadawat ug bahin gikan sa mga hinalad-inihaw? 14 Sa ingon nga paagi, ang Ginoo nagsugo nga ang mga nagasangyaw sa Maayong Balita magakuha sa ilang kapanginabuhian gikan sa Maayong Balita. 15 Apan wala ako magpahimulos sa bisan unsa niining maong mga katungod, ug wala usab ako karon magsulat niini aron lamang pagahimoon ang ingon niini alang kanako. Kay palabihon ko nga mamatay ako kay sa pagakuhaan ako niining hinungdan sa akong pagpasigarbo. 16 Kay kon ginawali ko man ang Maayong Balita, kini wala maghatag kanako ug hinungdan sa pagpasigarbo, kay mapugos man gayud ako sa pagbuhat niini ingon nga akong katungdanan. Alaut ako kon dili ko iwali ang Maayong Balita! 17 Ug kon buhaton ko kini sa kinabobut-on, ako magadawat ug suhol; apan kon dili sa kinabobut-on, sa gihapon kini gikatugyan kanako ingon nga piniyalan. 18 Busa, unsa man lang diay ang akong balus? Mao lang kini: nga sa akong pagwali, ang Maayong Balita ikahatag ko nga walay bayad, aron dili ko kaphimuslan ang akong katungod sa pagkamagawali sa Maayong Balita. 19 Kay bisan tuod ako gawas gikan sa tanang tawo, hinonoa nagapaulipon ako sa tanan aron makabig ko unta ang labi pang daghan. 20 Ngadto sa mga Judio ako nahimong ingon sa Judio aron sa pagkabig sa mga Judio; ngadto sa mga nagapailalum sa kasugoan ako nahimong ingon sa nailalum sa kasugoan bisan tuod ako dili ilalum sa kasugoan aron makabig ko ang mga nailalum sa kasugoan. 21 Kanila nga walay kasugoan, ako nahimong ingon sa walay kasugoan bisan tuod

ako may kasugoan sa Dios ug nailalum sa balaod ni Cristo aron makabig ko sila nga walay kasugoan. 22 Ngadto sa mga mahuyang, ako nahimong ingon sa mahuyang aron makabig ko ang mga mahuyang. Ako nahimong tanang mga butang ngadto sa tanang mga tawo, aron nga sa bisan unsang paagiha maluwas ko unta ang pipila kanila. 23 Akong ginabuhat kining tanan tungod sa Maayong Balita, aron ako makaambit sa mga panalangin niini. 24 Wala ba kamo masayud nga sa panaglumba ang tanang mga magdadalagan apil man sa bangga, apan nga usa ra kanila ang makadawat sa ganti? Busa dumalagan kamo sa ingon aron makadawat kamo niini. 25 Ang matag-usa ka magdudula nagabatasan sa pagpugong sa iyang kaugalingon labut sa tanang mga butang. Sila nagahimo niini aron sa pagdaug sa usa ka purongpurong nga madunot ra, apan kita aron sa pagdaug sa dili madunot. 26 Busa, sa akong bahin, ako wala magdalagan nga walay tumong, ang akong sinumbagan dili ingon sa nagabatibatig sumbag sa hangin; 27 hinonoa ginabun-og ko ang akong lawas ug ginapanton ko kini, basi unya nga sa tapus ako makasangyaw ngadto sa uban, ako pagahukman na hinoon nga dili diay takus sa pag-apil sa bangga.

10 Mga igsoon, buot ko nga inyong masayran nga silang tanan nga atong mga ginikanan nahianha sa ilalum sa panganud, ug silang tanan milatas sa dagat, 2 ug silang tanan gikabautismohan ngadto kang Moises diha sa panganud ug sa dagat, 3 ug silang tanan nanagpangaon sa mao rang usa ka espirituhonong kalan-on, 4 ug silang tanan nanagpanginom gikan sa mao rang usa ka espirituhonong ilimnon, Kay sila nanagpanginom man gikan sa Bato nga minunot kanila, ug ang maong Bato mao si Cristo. 5 Ngani, ang Dios wala mahimuot sa kadaghanan kanila; ug sila namutalid sa kaawaawan. 6 Ug kining mga butanga maoy mga pasidaan alang kanato sa dili pagpangandoy ug mga dautang butang ingon sa gibuhat nila. 7 Kinahanglan dili kamo magmasimbahon ug mga diosdios ingon sa uban kanila; kay sumala sa nahisulat, "Ang katawhan nanglingkod aron sa pagkaon ug pag-inom ug nanindog sila aron sa pagsayaw." 8 Dili kita magpakighilawas ingon sa gibuhat sa uban kanila, nga tungod niana sulod sa usa ka adlaw nangamatay ang kaluhaan ug tulo ka libo kanila. 9 Dili nato pagsulayon ang Ginoo, ingon sa gibuhat sa uban

kanila nga tungod niana gipanglaglag sila sa mga bitin. 10 Ug dili kamo magbagolbol, ingon sa gibuhat sa uban kanila nga tungod niana gilaglag sila sa Maglalaglag. 11 Kining mga butanga nahitabo kanila ingon nga pasidaan, ug gisulat ingon nga tugon alang kanato karon nga mga hing-abutan sa katapusan sa kapanahonan. (aiōn g165) 12 Busa, siya nga nagadahum nga maayo na niyang pagkabarug, magbantay basig mapukan siya. 13 Kaninyo walay nakaabut nga bisan unsang pagpanulay nga dili maantus sa tawo. Ang Dios kasaligan, ug dili niya itugot kamo nga pagapanulayon sa labaw sa inyong kaarangan, apan uban sa pagpanulay siya magatagana usab ug lutsanan sa paglikay, aron kamo makahimo sa pag-antus niini. 14 Busa, mga hinigugma, likayi ninyo ang pagsimba ug mga diosdios. 15 Ako nagasulti kaninyo ingon nga sa mga tawong mabuot; hukmi ninyo ang akong isulti. 16 Ang kopa sa panalangin nga atong ginapanalanginan, dili ba kini pagpakig-ambit sa dugo ni Cristo? Ang tinapay nga atong ginatipiktik, dili ba kini pagpakig-ambit man sa lawas ni Cristo? 17 Sanglit usa man lamang ka buok ang tinapay, kita usab usa lamang ka lawas bisan daghan kita, kay kitang tanan nagapakig-ambit man sa mao rang usa ka tinapay. 18 Palandunga ninyo ang batasan sa Israel; dili ba sila nga nanagpangaon sa mga halad-inihaw nagapakig-ambit man sa halaran? 19 Unsa man ang akong buot ipasabut? Mao ba nga ang kalan-on tinuod gayud diay nga nahalad ngadto sa mga diosdios, o, nga aduna gayud diay ing tinuod nga diosdios? 20 Dili, hinonoa ang buot ko ipasabut mao nga bisan unsay ginahalad sa mga Gentil, kini ilang ginahalad ngadto sa mga yawa ug dili ngadto sa Dios. Dili ako buot nga kamo magpakig-ambit kauban sa mga yawa. 21 Kay kamo dili arang makainom sa kopa sa Ginoo dungan sa kopa sa mga yawa. Dili man usab kamo makaambit sa kan-anan sa Ginoo dungan sa kan-anan sa mga yawa. 22 Unsa? Hagiton ba nato ang Ginoo sa pagpangabobho? Labi pa ba kitang kusgan kay kaniya? 23 "Ang tanang mga butang ikatugot," apan dili ang tanang mga butang makaayo. "Ang tanang mga butang ikatugot," apan dili ang tanang mga butang magapalig-on. 24 Wala untay magapaningkamot sa pagkab-ot sa iyang kaugalingong kaayohan, kondili sa kaayohan hinoon sa iyang silingan. 25 Kumaon kamog bisan unsa nga ginabaligya sa mga baligyaanan sa mga kan-onon sa walay pagsusi mahitungod niini alang sa

kaisipan. **26** Kay "ang yuta iya sa Ginoo, ug ang tanang mga butang nga anaa niini." **27** Kon usa sa mga dili magtotoo modapit kaninyo sa pagpangaon ug buot kamo moadto, kumaon kamo sa bisan unsay idulot kaninyo sa walay pagsusi mahitungod niini alang sa kaisipan. **28** (Apan kon adunay moingon kaninyo, "Kini gikadulot baya ngadto sa diosdios," nan, ayaw kamo pagkaon niini agig pagtagad sa tawo nga nagapahibalo kaninyo, ug alang sa kaisipan **29** sa iyang kaisipan, mao ang buot ipasabut ko, dili sa imo.) Kay bahin sa akong kagawasan, ngano bang pagahukman man kini sa kaisipan sa uban? **30** Kon ako nagakaon uban ang pagpasalamat, nganong pagasawayon pa man ako mahitungod sa ako nang gikapasalamatan? **31** Busa, kon magakaon kamo o magainom, o magabuhat sa bisan unsa, buhata ninyo kining tanan aron sa paghimaya sa Dios. **32** Ayaw ninyo hatagig higayon sa pagkapangdol ang mga Judio o ang mga Gresyanhon o ang iglesia nga iya sa Dios, **33** maingon nga gipaningkamotan ko ang pagpahimuot sa tanang mga tawo diha sa bisan unsa nga akong pagabuhaton, dili nga ginapangita ko ang akong kaugalingong kaayohan, kondili ang kaayohan sa kadaghanan aron mangaluwas sila.

11 Magmaawaton kamo kanako, maingon nga ako nagamaawaton kang Cristo. **2** Ginadayeg ko kamo tungod sa inyong paghandum kanako sa tanang paagi ug sa pagbantay sa akong mga pagtulon-an ingon sa akong pagbilin niini kaninyo. **3** Apan buot ko nga inyong sabton nga ang ulo sa matag-usa ka lalaki mao si Cristo, ug ang ulo sa babaye mao ang iyang bana, ug ang ulo ni Cristo mao ang Dios. **4** Ang lalaki nga magapandong sa iyang ulo samtang nagaampo o nagahimo siyag profesiya, nagapakaulaw siya sa iyang ulo; **5** apan ang babaye nga wala magpandong sa iyang ulo samtang nagaampo o nagahimo siyag profesiya, nagapakaulaw siya sa iyang ulo sama ra nga kiniskisan ang iyang ulo. **6** Kay kon ang babaye dili man magpandong sa iyang kaugalingon, nan, kinahanglan putlon na lang niya ang iyang buhok; apan kon makauulaw man alang sa babaye ang pagkainalutan o pagkakiniskisan ug ulo, nan, paggamita siyag pandong. **7** Dili kinahanglan sa lalaki nga magpandong siya sa iyang ulo sanglit dagway ug himaya man siya sa Dios; apan ang babaye mao ang himaya sa lalaki. **8** (Kay ang lalaki wala buhata gikan sa babaye, kondili ang babaye hinoon gikan sa

lalaki. **9** Ug ang lalaki wala usab buhata alang sa babaye, kondili ang babaye hinoon alang sa lalaki.) **10** Mao kana ang katarungan ngano nga ang babaye kinahanglan magabutang ug pandong sa iyang ulo, bisan tungod na lang sa mga manolunda. **11** (Hinoon, diha sa Ginoo ang babaye dili gawas sa lalaki ni ang lalaki gawas sa babaye; **12** kay maingon nga ang babaye gibuhat gikan sa lalaki, mao man usab karon ang lalaki natawo gikan sa babaye. Ug ang tanang mga butang gikan sa Dios.) **13** Hukmi ninyo kini alang sa inyong kaugalingon: angay ba sa babaye ang pag-ampo ngadto sa Dios nga dili magpandong sa iyang ulo? **14** Dili ba ang kinaiya mao man ang nagatudlo kaninyo nga makauulaw sa lalaki ang pagpatag-as sa iyang buhok, **15** apan nga kon ang babaye adunay tag-as nga mga buhok, kini maoy usa niya ka garbo? Kay ang iyang buhok gihatag kaniya ingon nga igpapandong. **16** Apan kon aduna may makiglalis bahin niini, pahibaloa siya nga ako o ang mga iglesia nga iya sa Dios wala magaila ug batasan nga lahi niini. **17** Apan niining mosunod nga mga sugo, dili ako magadayeg kaninyo, tungod kay sa diha nga managtigum kamo, ang inyong panagtigum dili man mosangko sa kaayohan, kondili mosangko hinoon sa kangil-aran. **18** Kay una sa tanan, sa managtigum kamo ingon nga iglesia, madunggan ko nga anaay mga pagkabahinbahin diha kaninyo; ug adunay bahin niining akong pagahidunggan nga gitoohan ko nga tinuod. **19** Kay hinoon kinahanglan gayud nga adunay mga pundokpundok diha kaninyo aron pagahiilhan ang mga matarung diha kaninyo. **20** Apan sa dihang managtigum kamo, ang inyong ginakaon dili na man ang panihapon sa Ginoo. **21** Kay sa inyong pagpangaon, ang matag-usa kaninyo isig-ilog sa pag-una ug kaon sa iyang kaugalingong panihapon, ug samtang ang usa walay kaon ang uban maayo nang pagkahubog. **22** Unsa? Wala ba kamoy mga balay diin adto kamo makapangaon ug makapanginom? O buot ba ninyo pagatamayon ang iglesia nga iya sa Dios ug pagapakaulawan ang mga kabus? Unsa may akong igaingon kaninyo? Dayegon ko ba kamo tungod niini? Dili gayud hinoon ako modayeg kaninyo tungod niini. **23** Kay gikan sa Ginoo nadawat ko ang gikahatag ko usab kaninyo, nga ang Ginoong Jesus, sa gabii sa pagbudhi kaniya, mikuha tinapay, **24** ug sa nakapasalamat na siya, kini iyang gipikaspikas, ug miingon siya, "Kini mao ang akong lawas nga gipikaspikas alang kaninyo. Buhata ninyo

kini sa paghandum kanako." 25 Sa maong paagi usab, tapus sa panihapon, ang kopa gikuha niya nga nag-ingon, "Kining kopa mao ang bag-ong pakigsaad diha sa akong dugo. Buhata ninyo kini, sa matag-inom ninyo niini, sa paghandum kanako." 26 Kay sa matagkaon ninyo niining tinapay ug matag-inom ninyo niining kopa, ginasangyaw ninyo ang kamatayon sa Ginoo hangtud sa iyang pag-anhi. 27 Busa, bisan kinsa nga magakaon sa tinapay ug magainom sa kopa sa Ginoo sa paagi nga dili takus, makasala batok sa lawas ug dugo sa Ginoo. 28 Apan ipasusi sa matag-usa ka tawo ang iyang kaugalingon, ug unya pakan-a siya sa tinapay ug paimna siya sa kopa. 29 Kay bisan kinsa nga magakaon ug magainom sa walay pagpakaila sa lawas sa Ginoo, nagakaon ug nagainom siya sa hukom sa silot alang sa iyang kaugalingon. 30 Mao kana ang hinungdan ngano nga daghan kaninyo mga maluya ug mga masakiton, ug ang uban nangamatay. 31 Apan kon tinuod kita nga nakasusi sa atong kaugalingon, kita dili na pagahukman. 32 Hinoon, sa diha nga mahukman kita sa Ginoo, kini mao lamay pagpanton kanato aron kita dili pagahukman sa silot kauban sa kalibutan. 33 Busa, mga igsoon ko, sa managtigum kamo aron sa pagpangaon, maghinulatay kamo ang usa sa usa 34 kon aduna may gutomon, adto siya pakan-a sa iyang balay aron sa inyong panagtigum dili kamo pagahukman ug silot. Mahitungod sa uban pang mga butang, kini pagahusayon ko ra inig-abut ko diha.

12 Ug mahitungod sa mga hiyas nga espirituhanon, mga igsoon, buot ko nga inyo kining masabtan. 2 Kamo nasayud nga sa mga diwatahan pa kamo, gipanagdaldal kamo ngadto sa mga diosdios nga amang, maingon nga sa bisan unsang higayona kamo kaniadto madaldal ra man. 3 Busa buot ko nga inyong masabtan nga walay tawo nga sa magasulti siya pinaagi sa gahum sa Espiritu sa Dios arang makaingon, "Si Jesus matinunglo pa unta!" ug walay makaingon, "Si Jesus Ginoo," nga dili pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo. 4 Adunay nagakalainlaing mga hiyas, apan adunay mao rang usa ka Espiritu; 5 ug adunay nagakalainlaing pag-alagad, apan mao rang usa ka Ginoo; 6 Ug adunay nagakalainlaing kalihokan, apan mao rang usa ka Dios nga nagadasig niining tanan diha sa matag-usa. 7 Apan ngadto sa matag-usa gikahatag ang alamag sa Espiritu alang sa kaayohan sa tanan. 8 Ngadto sa usa gihatag

ang pulong sa kaalam pinaagi sa Espiritu, ug ngadto sa usa gihatag ang pulong sa kahibalo sumala sa mao na nga Espiritu; 9 ngadto sa usa gihatag ang pagtoo pinaagi sa mao ra nga Espiritu, ug ngadto sa usa gihatag ang mga hiyas sa pagpang-ayog mga sakit pinaagi sa mao rang usa ka Espiritu; 10 ngadto sa usa gihatag ang gahum sa paghimog mga milagro, ug ngadto sa usa ang paghimog profesiya, ug ngadto sa usa ang katakus sa pag-ila sa mga nagkalainlaing espiritu, ug ngadto sa usa ang nagkalainlaing pagpanultig mga dila, ug ngadto sa usa ang paghubad sa panultig mga dila. 11 Kining tanan ginadasig pinaagi sa usa ug mao rang Espiritu nga nagaapod-apod niini ngadto sa matag-usa sumala sa iyang kabobut-on. 12 Kay maingon nga ang lawas usa ra ug nagabaton ug daghang mga bahin, ug nga kining tanang mga bahina sa lawas, bisan daghan sila, usa ra ka lawas, maingon man usab niana si Cristo. 13 Kay pinaagi sa usa ka Espiritu kitang tanan mga Judio o mga Gresyanhon, mga ulipon o mga tawong gawas nabautismo ngadto sa usa ka lawas; ug kitang tanan gipatuhop ug usa ka Espiritu. 14 Kay ang lawas dili usa ka bahin lamang, kondili daghan. 15 Kon ang tiil magaingon, "Kay dili man ako kamot, dili ako bahin sa lawas," kana wala makapahimo niini nga dili bahin sa lawas. 16 Ug kon ang dalunggan magaingon, "Kay dili man ako mata, dili ako bahin sa lawas," kana wala makapahimo niini nga dili bahin sa lawas. 17 Kon ang tibuok lawas lonlon pa nga mata, asa na man ang pagdungog? Kon ang tibuok lawas lonlon pa nga dalunggan, asa na man ang pagpanimaho? 18 Apan ingon nga mao karon, ang mga bahin gipahimutang sa Dios diha sa lawas, ang matag-usa kanila sumala sa iyang gikahimut-an. 19 Kon ang tanan usa ra ka bahin lamang, asa na man ang lawas? 20 Ingon nga mao karon, anaa ang daghang mga bahin, ngani usa lamang ka lawas. 21 Ang mata dili makaingon sa kamot, "Wala ako magkinahanglan kanimo," maingon nga ang ulo dili usab makaingon sa tiil, "Wala ako magkinahanglan kanimo." 22 Hinoon, ang mga bahin sa lawas nga ginaisip nato nga mahuyang mao ang labing kinahanglanon; 23 ug kanang mga bahin sa lawas nga atong ginaisip nga dili kaayo dungganan maoy atong ginahatagan ug labaw pa nga pasidungog, nga tungod niana ang atong mga bahin nga dili manindot maoy atong ginahimoan sa labawng pagpaanyag 24 nga wala kinahanglana sa atong mga

matahum nga bahin. Apan ang lawas gipahiangay sa Dios nga tungod niana ang mga bahin nga timawa gikahatagan ug labing dakung pasidungog, 25 aron walay panagkasumpaki sa sulod sa lawas, hinonoa aron ang mga bahin niini masigbaton sa samang pagtagad alang sa usa ug usa. 26 Kon ang usa ka bahin magaantus, nan, ang tanan magadungan sa pag-antus; kon ang usa ka bahin pasidunggan, nan, ang tanan magadungan sa pagkalipay. 27 Kamo mao ang lawas ni Cristo ug ang matag-usa kaninyo bahin niini. 28 Ug sa iglesia gipahimutang sa Dios, una sa tanan ang mga apostoles, ikaduha ang mga profeta, ikatulo ang mga magtutudlo, unya ang mga magbubuhag ug mga milagro, unya ang mga pagpang-ayo ug mga sakit, ug ang pagtabang, ug ang pagdumala, ug ang pagpanultig nagkalainlaing matang sa mga dila. 29 Apostoles ba ang tanan? Profeta ba ang tanan? Magtutudlo ba ang tanan? Nagahimo bag mga milagro ang tanan? 30 Ang tanan nakabaton ba sa hiyas sa pagpang-ayo sa mga sakit? Tigpamulong bag mga dila ang tanan? Nagahubad ba sa kahulogan ang tanan? 31 Apan tinguhaa hinoon ninyo pag-ayo ang labi pa ka dagkung mga hiyas.

13 Kon ako tigpanultig mga dila sa mga tawo ug sa mga manolunda, apan walay gugma, ako usa lamang ka masaba nga agong o piyangpiyang nga nagatagingting. 2 Ug kon ako may mga gahum sa paghimog profesiya, ug makasabut sa tanang mga tinago ug sa tanang kahibalo, ug kon ako nakabaton sa hingpit nga pagtoo nga tungod niana arang ko mabalhin ang mga bukid, apan walay gugma, ako walay kapuslanan. 3 Kon ipanghatag ko ang tanan kong katigayonan, ug kon itahan ko ang akong lawas aron pagasunogon, apan walay gugma, kini dili magapulos kanako. 4 Ang gugma mapailubon ug mapuangoron. Ang gugma dili masinahon, dili tigpagawal. 5 Ang gugma dili tigpaburot, dili bastos, dili maakop-akopon, dili masuk-anon o maligotguton; 6 ang gugma wala magakalipay sa mga buhat nga dili matarung, hinonoa nagakalipay kini sa mga butang nga maminatud-on. 7 Ang gugma mopailub sa tanang mga butang, motoo sa tanang mga butang, molaum sa tanang mga butang, moantus sa tanang mga butang. 8 Ang gugma wala gayuy pagkatapus; apan kon aduna may mga paghimog profesiya, kini igahiklin ra unya; kon aduna may pagsultig mga dila, kini pagahunogon ra unya; kon aduna may kahibalo,

kini igahiklin ra unya. 9 Kay ang ato ugod nga kahibalo karon dili man hingpit, ug maingon man ang atong pagpanghimog profesiya; 10 apan kon ang hingpit moabut na, nan, ang dili hingpit igahiklin na lang unya. 11 Sa bata pa ako, nagsulti ako nga ingon ug bata, nagpanghunahuna ako nga ingon ug bata, nagpangatarungan ako nga ingon ug bata; apan sa nahamtong na ako, gihiklin ko ang mga paaging binata. 12 Kay sa karon, kita nagasud-ong sa mga hanap nga panagway daw pinaagi ug salamin, apan nakita ra nato kini unya sa laktud nga nawong ug nawong. Sa karon, bahin lamang ang akong nahibaloan, apan unya masabtan ko ra ang tanan, maingon nga ang tanan kanako nahisabtan na. 13 Ug karon magapabilin kining totulo: ang pagtoo, ang paglaum, ug ang gugma, apan ang labing daku niini mao ang gugma.

14 Himoa ang gugma ingon nga maoy imong kalabuton, ug sa dakung kasibut tinguhaa ang mga hiyas nga espirituhanon, ug ilabina gayud aron unta magahimo ikaw ug profesiya. 2 Kay ang nagapanultig mga dila, nagasulti dili ngadto sa mga tawo kondili ngadto sa Dios, kay wala may makasabut kaniya, bisan tuod siya nagapanultig mga tinago diha sa Espiritu. 3 Apan ang nagahimog profesiya, nagasulti ngadto sa mga tawo aron paglig-on ug pagdasig ug paglipay kanila. 4 Ang nagapanultig mga dila nagpalig-on sa iyang kaugalingon lamang, apan ang nagahimog profesiya nagapalig-on sa iglesia. 5 Buot ko nga kamong tanan magasultig mga dila, apan labaw pa niini nga unta kamo managhimog profesiya. Ang nagahimog profesiya labi pang daku kay kaniya nga nagapanultig mga dila gawas kon adunay magahubad sa kahulogan niini, aron ang iglesia mapalig-on. 6 Karon, mga igsoon, kon moanha ako kaninyo nga magasultig mga dila, unsa may inyong makuha kanako gawas kon dad-an ko kamog pinadayag o kahibalo o profesiya o pagtulon-an? 7 Bisan pa gani ang mga tulonggon nga walay kinabuhi, ingon sa plawta o alpa kon kini dili mohatag sa tin-aw nga paningog, unsaon man pag-ila sa sonata nga ilang ginatokar? 8 Ug kon ang tingog sa trompeta dili tin-aw kinsa may maandam aron sa pagdasdas sa panggubatan? 9 Maingon niana, kon kamo magasultig mga dila nga dili masabtan, unsaon man sa mga tawo sa pagkahibalo kon unsay inyong ginasulti? Igo lang kamo nga magasulti ngadto sa hangin! 10 Sa

pagkatinuod adunay daghan ug nagkalainlaing mga pinulongan dinhi sa kalibutan, ug walay usa niini nga walay kahulogan; **11** apan kon ako dili makasabut sa kahulogan sa pinulongan, nan, alang sa tawo nga nagasulti sa maong pinulongan ako maoy usa ka tagalaing yuta, ug alang usab kanako siya tagalaing yuta man. **12** Maingon usab kaninyo; kay kamo maikagon man gayud nga makabaton sa mga hiyas sa Espiritu, paningkamoti nga mahanas kamo niini alang sa pagpatubo sa iglesia. **13** Busa, ang nagasultig mga dila kinahanglan mangamuyo nga unta makabaton siya sa gahum sa paghubad sa kahulogan niini. **14** Kay kon ako magaampo pinaagi sa sinultihag dila, ang akong espiritu nagaampo man tuod, apan ang akong pamuot wala magapulos alang sa uban. **15** Unsa man diay ang akong pagabuhaton? Ako magaampo nga ubanan sa akong espiritu ug ubanan usab sa akong pamuot. Ako magaawit nga ubanan sa akong espiritu ug magaawit ako nga ubanan usab sa akong pamuot. **16** Kay kon dili man, bisan pa kon magapasalamat ikaw nga ubanan sa imong espiritu, unsaon man sa tawo nga wala niining mga hiyasa sa pagpakaingon ug "Amen" sa imong pagpasalamat nga dili man siya makasabut sa imong ginalitok? **17** Maayo kaha ang imong pagpasalamat, apan ang lain nga tawo wala mapalig-on. **18** Nagapasalamat ako sa Dios nga ako makamaong mosultig mga dila, labaw pa gani kaninyong tanan; **19** ngani, sa sulod sa iglesia palabihon ko nga magasulti ako ug lima ka mga pulong nga inubanan sa akong pamuot aron katudloan ko usab ang uban, kay sa paglitok ug napulo ka libo ka mga pulong pinaagi sa pagsultig mga dila. **20** Mga igsoon, ayaw na kamo pagpakabata sa inyong pamuot; hinoon, sa dautan magpakabata kamo, apan sa panimuot magpakahamtong na kamo. **21** Sa kasugoan kini nahisulat, "Pinaagi sa mga tawong lain ug mga dila, ug pinaagi sa mga ngabil sa mga langyaw ako magasulti ngadto niining mga tawhana, apan bisan pa niini dili gihapon sila magapatalinghug kanako, nagaingon ang Ginoo." **22** Sa ingon niana, ang pagsultig mga dila ilhanan diay dili alang sa mga magtotoo, kondili sa mga dili magtotoo, samtang ang paghimog profesiya ilhanan dili alang sa mga dili magtotoo, kondili alang sa mga magtotoo. **23** Busa, kon ang tibuok nga iglesia magakatigum ug ang tanan magaiyahay pagsultig mga dila, ug unya mosulod ang mga walay alamag kon ang mga dili magtotoo, dili ba ang ilang isulti mao nga

kamo nangaboang? **24** Apan kon ang tagsatagsa magahimog profesiya, ug unya mosulod ang usa ka tawo nga dili magtotoo o Walayp alamag, kini siya pagahukman sa tanan, siya pagasudyaaan sa tanan, **25** igabutyag ang mga tinagoan sa iyang kasingkasing; ug busa, sa magahapa siya, iyang simbahon ang Dios ug iyang igapahayag nga ang Dios tinuod gayud nga anaa kaninyo. **26** Unya unsa man, mga igsoon? Inigtigum ninyo, ang matag-usa andam na nga may alawiton, may pagtulon-an, may pinadayag, may igasultig dila, o hubad sa kahulogan niini. Ipahimo ang tanan alang sa pagpalig-on. **27** Kon adunay mosultig mga dila, duha ra kanila ang tugoti niini, o tolo ang labing daghan ug nga magaulos sila sa pagsulti; ug kinahanglan adunay usa nga magahubad sa kahulogan. **28** Apan kon wala may makahimo sa paghubad sa kahulogan, pahiluma na lang ang matag-usa kanila sulod sa iglesia ug unya na siya pasultihag dila ngadto sa iyang kaugalingon ug sa Dios. **29** Ug sa mga profeta, pasultiha ang duha kon tulo kanila, ug ang uban maoy pahukma sa igasulti. **30** Kon aduna may pinadayag nga itumong ngadto sa usa nga nagalingkod, pahiluma ang nahauna. **31** Kay kamong tanan makahimo sa paghimog profesiya nga magaulos, aron ang tanan matudloan ug ang tanan madasig; **32** ug ang mga profeta makamaong mopugong sa ilang kaugalingong mga espiritu. **33** Kay ang Dios dili Dios sa kasamok, kondili sa kahusay. **34** ang mga babaye kinahanglan magpakahilum sulod sa mga iglesia. Kay wala itugot kanila ang pagsulti, hinonoa kinahanglan magpaubos sila sumala sa ginaingon sa kasugoan. **35** Kon aduna may buot nila pakisayran, adto na sila sa ilang balay mangutana sa ilang mga bana. Kay makauulaw sa babaye ang pagsulti sulod sa iglesia. **36** Unsa? Diha ba kaninyo magsugod ang pulong sa Dios, o kamo ra ba gayud ang mga naabut niini? **37** Kon adunay maghunahuna nga siya profeta, o may hiyas nga espirituhanon, kinahanglan magaila siya nga kining akong gisulat kaninyo maoy usa ka sugo gikan sa Ginoo. **38** Kon aduna may wala masayud niini, nan, pasagdi siya nga magawalay kasayuran. **39** Busa, mga igsoon ko, tinguhaa ninyo sa dakung kasibut ang paghimog profesiya, ug ayaw ninyo pag-idili ang pagsultig mga dila; **40** apan mao lamang nga kinahanglan ang tanang mga butang pagahimoon sa paagi nga maligdong ug mahusay.

15 Mga igsoon, buot kong ipahinumdom kaninyo ang Maayong Balita nga akong giwali kaninyo, nga inyong gipanagdawat, nga niini nanagbarug kamo karon, 2 ug nga pinaagi niini kamo ginaluwas kon inyo kining kuptan pag-ayo gawas kon taphaw ra ang inyong pagtoo. 3 Kay gihatag ko kaninyo ingon nga labing hinungdanon ang nadawat ko ra usab, nga si Cristo namatay tungod sa atong mga sala sumala sa kasulatan, 4 nga siya gilubong, nga siya nabanhaw sa ikatulo ka adlaw sumala sa kasulatan, 5 ug nga nagpakita siya ngadto kang Cefas, unya ngadto sa Napulo ug Duha. 6 Unya sa usa ka higayon nagpakita siya ngadto sa kapin sa lima ka gatus ka mga igsoon, nga ang kadaghanan kanila mga buhi pa, bisan may pila kanila nga patay na. 7 Unya nagpakita siya ngadto kang Santiago, ug unya ngadto sa tanang mga apostoles. 8 Ug sa katapusan sa tanan, nagpakita siya kanako usab nga daw ngadto sa usa nga natawog ahat. 9 Kay ako mao man ugod ang iwit sa tanang mga apostoles, nga dili gani takus pagatawgon nga apostol tungod kay gilutos ko man ang iglesia sa Dios. 10 Apan pinaagi sa grasya sa Dios ako nahimong mao ako karon, ug ang iyang grasya nga gihatag niya kanako wala mapakyas. Hinonoo, ako nakabuhat ug labaw pa kay kang bisan kinsa kanila, bisan tuod dili gayud ako ang nagbuhat kondili ang grasya sa Dios nga ania uban kanako. 11 Busa bisan ako o sila ba, sa ingon niana kami nagawali ug sa ingon niana kamo mitoo. 12 Nan, kon si Cristo ginawali nga siya nabanhaw gikan sa mga patay, unsaon ba sa uban kaninyo ang pagpakaingon nga walay pagkabanhaw ang mga nangamatay? 13 Kon wala may pagkabanhaw ang mga nangamatay, nan, bisan si Cristo wala diay usab banhawa; 14 ug kon si Cristo wala banhawa, nan, kawang lamang ang among pagwali ug kawang lamang usab diay ang inyong pagtoo. 15 Ug kami usab pagahimatud-an nga nanagbakak diay mahitungod sa Dios, kay kami nagapahayag man mahitungod sa Dios nga siya nagbanhaw kang Cristo, nga wala diay niya banhawa kon tinuod man nga ang mga nangamatay dili banhawon. 16 Kay kon ang mga nangamatay dili man pagabanhawon, nan, si Cristo wala diay usab banhawa; 17 ug kon si Cristo wala banhawa, nan, ang inyong pagtoo wala lamay kapuslanan ug kamo anaa pa gihapon sa inyong mga kasalanan. 18 Ug dugang pa niana, bisan sila nga mga nangamatay diha kang Cristo nangalaglag lang diay. 19 Kon niini rang kinabuhia may paglaum kita kang Cristo, nan, sa tanang mga tawo kita mao ang labing takus pagakaloy-an. 20 Apan ang tinuod mao nga si Cristo gibanhaw gikan sa mga patay, ang nahaunang gibanhaw sa mga nangamatay. 21 Kay maingon nga pinaagi sa usa ka tawo miabut ang kamatayon, pinaagi usab sa usa ka tawo nahiaabut ang pagkabanhaw sa mga patay. 22 Kay maingon nga diha kang Adan ang tanan nangamatay, maingon man usab diha kang Cristo ang tanan mangabuhin. 23 Apan ang matag-usa sa iyang kaugalingong panahon: si Cristo ang nahauna, ug unya sa iyang pag-anhi, sila nga mga iya ni Cristo. 24 Ug unya magaabut ang katapusan, inigtugyan na niya sa gingharian ngadto sa Dios ug Amahan, tapus niya mawagtang ang tanang pamuno-an ug tanang kamandoan ug kagahum. 25 Kay kinahanglan magahari siya hangtud nga ang tanang mga kaaway niya ikabutang na niya diha sa ilalum sa iyang mga tiil. 26 Ug ang katapusang kaaway nga pagalaglagon mao ang kamatayon. 27 "Kay ang Dios magapahiluna sa tanang mga butang aron kini mahisakop niya ilalum sa iyang mga tiil." Apan sa pag-ingon niini nga, "Ang tanang mga butang gipahiluna nga mahisakop ilalum kaniya," tawag nga wala mahilakip niini ang Dios nga mao ang nagapahiluna sa tanang mga butang sa ilalum niya. 28 Ug sa diha nga mahisakop na ang tanang mga butang ilalum kaniya, nan, ang Anak pagasakopon usab ilalum kaniya nga mao ang nagapahiluna sa tanang mga butang ilalum kaniya, aron ang Dios mahimong tanan ngadto sa tanan. 29 Kon dili pa, unsa man lamay ipasabut sa mga tawo sa ilang pagpabautismo alang sa mga patay? Kon ang mga patay dili man ugaling banhawon, nganong bautismohan pa man ang mga tawo alang sa mga patay? 30 Ug ngano bang magapahiluna man usab ako sa maong katalagman matagtakna? 31 Oo, mga igsoon, tungod sa akong garbo diha kaninyo nga naankon ko pinaagi kang Cristo Jesus nga atong Ginoo, ipanghimatuod ko nga ako nagakamatay adlaw-adlaw! 32 Sa tinawhanon nga pagkasulti, unsa man konoy nakuha ko sa akong pagpakigbugno batok sa mga mapintas nga mananap didto sa Efeso? Kon ang mga patay dili man ugaling banhawon, nan, "Mangaon ug manag-inom kita, kay ugma mga patay na kita." 33 Ayaw na kamo pagpahisalaag. "Ang dautang pakighugoyhugoy makadaut sa maayong pamatasan." 34 Pagpahiuli kamo sa tarung nga

panimuot, ug ayaw na kamo pagpakasala. Kay ang uban kaninyo walay kahibalo mahitungod sa Dios. Ginaingon ko kini aron mobati kamo sa kaulaw. **35** Apan adunay magapangutana, "Unsaon man kono sa pagbanhaw sa mga patay? Ug unsa mang lawasa ang ilang isul-ob inigtungha na nila?" **36** Oy, boang! Ang liso nga imong itisok dili makadangat sa kinabuhi gawas kon kini mamatay. **37** Ug ang imong igatisok dili mao ang lawas nga magamao unya, kondili kini karon usa lamang ka liso, kaha sa trigo o sa uban bang mga binhi. **38** Apan ang Dios mao ang magahatag niini ug lawas sumala sa iyang pagbuot, ug ang matag-usa ka liso iyang pagahatagan ug lawas nga kaugalingon niini. **39** Kay wala managsama ang tanang unod, kondili adunay usa ka matang sa unod ang alang sa mga tawo, ug lain ang alang sa mga mananap, ug lain ang alang sa mga langgam, ug lain ang alang sa mga isda. **40** Adunay mga lawas nga langitnon ug aduna usab ing mga lawas nga yutan-on, apan lain ang kasanag sa mga yutan-on. **41** Lain ang kasanag sa Adlaw, ug lain usab ang kasanag sa Bulan, ug lain ang kasanag sa mga bitoon; kay ang usa ka bitoon lahi man ug kasanag sa laing bitoon. **42** Maingon man usab niana ang pagkabanhaw sa mga patay. Ang lawas nga igatisok madunot ra, apan ang lawas nga unya pagabanhawon dili madunot. **43** Kini igatisok sa kaulawan, apan kini pagabanhawon unya diha sa kadungganan. Kini igatisok nga mahuyang, apan kini pagabanhawon unya nga makagagahum. **44** Kini igatisok ingon nga lawas nga lawasnon, apan kini pagabanhawon ingon nga lawas nga espirituhanon. Kon aduna may lawas nga lawasnon, aduna man usab ing lawas nga espirituhanon. **45** Sa ingon niini ang kasulatan nagaingon, "Ang unang tawo nga si Adan nahimong binuhat nga buhi"; apan ang katapusang Adan nahimong espiritu nga maghahatag ug kinabuhi. **46** Apan ang nahauna dili mao ang espirituhanon kondili ang lawasnon, ug unya ang espirituhanon. **47** Ang nahaunang tawo gikan sa yuta, hinimog abog; ang ikaduhang tawo gikan sa langit. **48** Ang mga hinimog abog samag kinaiya niadtong unang gihimo gikan sa abog; ug ang mga langitnon samag kinaiya niadtong gikan sa langit. **49** Maingon nga kita nagasul-ob sa dagway sa tawo nga hinimog abog, kita usab managsul-ob unya sa dagway niya nga gikan sa langit. **50** Isulti ko kini kaninyo, mga igsoon, nga ang unod ug dugo dili magapanunod sa gingharian sa Dios, ug ang

madunot ra dili magapanunod sa mga butang nga walay pagkadunot. **51** Ania karon, isulti ko kaninyo ang usa ka tinago. Dili kitang tanan mangamatay, apan kitang tanan mangausab, **52** sa kalit, sa usa ka pagpamilok, inigtingog na sa katapusang trumpeta. Kay ang trumpeta pagapatunggon, ug ang mga patay pagabanhawon nga may mga lawas nga dili na madunot, ug kita mangausab. **53** Kay kining lawas nga madunot ra pagailisan unyag dili na madunot, ug kining lawas nga mamatay ra pagailisan unyag dili na mamatay. **54** Ug sa diha nga ang lawas nga madunot ra kailisan nag dili madunot, ug ang lawas nga mamatay ra kailisan nag dili mamatay, nan, matuman na gayud unya ang nahisulat nga nagaingon: Ang kamatayon gilamoy diha sa kadaugan." **55** "O kamatayon, hain na ang imong pagkamadaugon? O kamatayon, hain na ang imong ikot?" (**Hades 986**) **56** Ang ikot sa kamatayon mao ang sala, ug ang gahum sa sala mao ang kasugoan. **57** Apan salamat sa Dios nga mao ang nagahatag kanato sa kadaugan pinaagi sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **58** Busa, hinigugma kong mga igsoon, kinahanglan magpakalig-on kamo, dili matarug, sa kanunay magmadagayaon sa bulohaton sa Ginoo, sa nasayran ninyo nga diha sa Ginoo ang inyong pagpangabudlay dili makawang.

16 Ug mahitungod sa amot alang sa mga balaan, sumala sa akong gitugon ngadto sa mga iglesia sa Galacia, mao usab kini ang inyong pagabuhaton. **2** Sa nahaunang adlaw sa matagsemana, ang matag-usa kaninyo kinahanglan magagahin ug magatigum sumala sa iyang pag-uswag, aron nga inig-abut ko diha dili na kinahanglan himoon pa ang pagpaamotay. **3** Ug inig-abut ko, bisan kinsa nga inyong pagapilion akong paadtoon nga may dalang mga sulat aron sa paghatud sa inyong gasa ngadto sa Jerusalem. **4** Apan kon angay man nga ako moadto usab, nan, managpanguyog sila kanako. **5** Duawon ko kamo tapus sa akong panaw agi sa Macedonia, kay nagahunahuna ako sa pagpanaw agi sa Macedonia, **6** ug tingali magapabilin ako ug taastaas nga panahon diha uban kaninyo, o anha ba gani hinoon ako diha magpalabay sa tingtugnaw, aron ako inyong ikahatud unya sa akong paggikan paingon sa bisan diin nga akong pagaadtoan. **7** Kay dili ako buot karon nga makita ko kamo pinaagi sa paghapit lamang diha; gilauman ko ang pagpabilin uban

kaninyo sa taastaas nga panahon, kon itugot man kini sa Ginoo. **8** Apan magapabilin pa una ako sa Efeso hangtud sa Pentecostes, **9** kay naablihan kanako karon ang usa ka dakung pultahan alang sa mabungahong pagpangabudlay, ug adunay daghang mga kaaway. **10** Inig-abut diha ni Timoteo, tan-awa nga dili siya magalisud tungod sa kataha kaninyo, kay siya nagabuhat sa bulohaton sa Ginoo, maingon kanako. **11** Busa ayaw ninyo tugoti nga adunay tawo nga magpakadiyutay kaniya. Pagikana siya sa kalinaw aron siya mahibalik kanako; kay ako uban sa mga igsoon nagapaabut kaniya. **12** Mahitungod sa atong igsoon nga si Apolos, sa makadaghan giagda ko siya sa pagduaw kaninyo kuyog sa ubang mga igsoon, apan siya walay tinguha sa paghimo niini karon. Moanha ra unya siya kon makabaton siyag higayon. **13** Pagtukaw kamo, pagbarug kamo nga malig-on sa inyong pagtoo, magpakalalaki kamo, magmakusganon kamo. **14** Buhata ninyo ang tanan ninyong pagabuhaton uban sa gugma. **15** Mga igsoon, kamo nasayud nga ang banay ni Estefanas mao ang unang mga kinabig didto sa Acaya, ug sila nanagtugyan sa ilang kaugalingon alang sa pag-alagad sa mga balaan; **16** agdahon ko kamo sa pagpailalum nga masinugtanon sa mga tawong ingon kanila ug sa tanang mga kauban sa pagpangabudlay ug pagbuhat. **17** Gikalipay ko ang paghi-abut diri ni Estefanas ug ni Fortunato ug ni Acaico, kay sila naghulip sa inyong pagkawala diri; **18** kay sila nakahatag ug kahayahay sa akong espiritu ug sa inyo man usab. Ilha ninyo ang mga tawo nga ingon kanila. **19** Ang mga iglesia sa Asia nangomusta kaninyo. Si Aquila ug si Prisca, uban sa iglesia diha sa ilang balay, sa kinasingkasing nangomusta kaninyo diha sa Ginoo. **20** Ang tanang mga igsoon nangomusta kaninyo. Magpangomustahay kamo ang usa sa usa pinaagi sa balaan nga halok. **21** Ako si Pablo, pinaagi sa akong kaugalingong kamot, mao ang nagasulat niining bahina nga akong pangomusta kaninyo. **22** Matinunglo siya nga wala mahigugma sa Ginoo. Maranatha! **23** Ang grasya sa Ginoong Jesus maanaa kaninyo. **24** Ang akong gugma maanaa kaninyong tanan diha kang Cristo Jesus. Amen.

2 Corinto

1 Si Pablo, apostol ni Cristo Jesus tungod sa kabubut-on sa Dios, ug si Timoteo nga atong igsoon, **2** Ang grasya ug kalinaw maanaa kaninyo gikan sa Dios nga atong Amahan ug gikan sa Ginoong Jesu-Cristo. **3** Dalaygon ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesu-Cristo, ang Amahan sa mga kalooy ug Dios sa tanang kalipay, **4** nga nagalipay kanamo sa tanan namong kasakit, aron kami makahimo sa pagpalipay kanila nga anaa sa bisan unsang kasakit, pinaagi sa kalipay nga pinaagi niini kami ginalipay sa Dios. **5** Kay maingon nga nagadagaya dinhi kanamo ang mga pag-antus ni Cristo, maingon man usab pinaagi kang Cristo nagadagaya ang kalipay dinhi kanamo. **6** Kon kami pagasakiton, kini alang sa inyong kalipay ug kaluwasan; ug kon kami pagalipayon, kini alang sa inyong kalipay nga masinati ninyo sa magapailub kamo sa pag-antus sa maong mga kasakit nga among ginaantus. **7** Ang among paglaum alang kaninyo dili matarug; kay kami nasayud nga maingon nga kamo nagapakig-ambit man sa among mga pag-antus, kamo magapakig-ambit man usab sa among kalipay. **8** Kay buot kami, mga igsoon, nga inyong masayran ang kasakit nga among nasinati didto sa Asia; kay kami gidaugdaug sa hilabihan gayud sa paagi nga dili maantus nga tungod niana nawad-an na kami sa paglaum nga mabuhi pa. **9** Sa pagkatinuod, among gibati nga nadawat na namo ang hukom sa kamatayan; apan naingon diay kadto aron kami mosalig dili sa among kaugalingon kondili sa Dios nga mao ang magabanhaw sa mga patay; **10** siya mao ang nagluwas kanamo gikan sa ingon ka makamatay nga katalagman, ug siya magaluwas kanamo; siya mao ang among ginalauman nga kami iyang pagaluwason pag-usab. **11** Kamo usab kinahanglan magatabang kanamo pinaagi sa pag-ampo, aron daghan ang magahatag ug mga pagpasalamat alang kanamo tungod sa panalangin nga igahatag kanamo ingon nga tubag sa daghang mga pag-ampo. **12** Kay ang among garbo mao kini: ang pagpamatuod sa among kaisipan nga dinhi sa kalibutan, ug labaw pa gayud, nganha kaninyo nagagawi kami nga inubanan sa kabalaan ug sa pagkamatinuoron nga diosnon, dili pinaagi sa kaalam nga kalibutanon kondili pinaagi sa grasya sa Dios. **13** Kay kami walay laing ginasulat kaninyo gawas sa inyong mabasa ug masabut; ako malaumon nga unta inyong masabtan sa hingpit, **14**

maingon nga may bahin mahitungod kanamo nga inyo nang nasabtan, nga kami takus ninyong ikapasigarbo maingon nga kamo takus namong ikapasigarbo unya sa adlaw sa Ginoong Jesus. **15** Tungod kay ako masaligon man niini, gitinguha ko unta ang pag-anha diha kaninyo sa dili pa ako makaadto sa ubang dapit, aron kamo makabaton sa dubli nga kalipay; **16** gitinguha ko ang paghapit kaninyo sa akong pagpaingon sa Macedonia, ug unya pagbalik kaninyo sa gikan na ako sa Macedonia, ug unya inyo ako nga mapagikan sa panaw paingon sa Judea. **17** Nag-ukon-ukon ba ako sa akong tinguha sa pagbuhat niini? Nagahimo ba ako sa akong mga laraw ingon sa tawong kalibutanon, nga sayon dang moingon ug "Oo" ug unya "Dili" sa mao rang higayon? **18** Maingon nga siguro gayud nga ang Dios kasaligan, ang among pulong kaninyo dili "Oo" ug unya "Dili." **19** Kay ang Anak sa Dios, si Jesu-Cristo, nga kaninyo giwali namo ni Silvano ug ni Timoteo ug nako, dili "Oo" ug unya "Dili"; kondili diha kaniya kini kanunay nga "Oo." **20** Kay ang tanang mga saad sa Dios mangahimong "Oo" diha kaniya. Mao kanay hinungdan ngano nga kita nagalitok sa pulong "Amen" pinaagi kaniya, alang sa himaya sa Dios. **21** Apan ang Dios mao ang nagapalig-on kanamo uban kaninyo diha kang Cristo, ug ang nagdihog kanamo; **22** siya mao ang nagmarka kanamo ug naghatag sa iyang Espiritu ingon nga patinga sa sulod sa among mga kasingkasing. **23** Apan tawgon ko ang Dios sa pagsaksi sa akong kalag, nga aron mahilikay kamo sa kasakit ako wala na lang moanha diha sa Corinto. **24** Dili nga nagapaka-agalon kami kaninyo sa inyong pagtoo; hinonoa, kami naga-pangabudlay uban kaninyo alang sa inyong kalipay, tungod kay kamo nagabarug man karon nga malig-on diha sa inyong pagtoo.

2 Kay ako nakahukom nga dili na lang ako maghimo sa lain pang makapasubo nga pag-anha diha kaninyo. **2** Kay kon ako makapasakit man kaninyo, kinsa pa man unyang tawhana ang makalipay kanako kondili siya ra usab nga akong masinakit? **3** Mao kining butanga ang giingon ko niadtong akong sulat kaninyo, aron nga inig-abut ko unta diha kaninyo ako dili masinakit sa mga tawo nga mao ra usab untay magahimo kanakong malipayon, ubos sa akong pagsalig diha kaninyong tanan nga ang akong kalipay mahimong kalipay ninyong tanan. **4** Kay kadto akong gisulat kaninyo gikan sa tuman nga

kaguol ug kasakit sa kasingkasing, inubanan sa daghang mga luha, dili aron sa pagsakit kaninyo kondili aron sa pagpahibalo kaninyo sa kadagaya sa akong gugma alang kaninyo. 5 Apan kon aduna man dihay nakapahimog kasakit, siya wala maghimo niini kanako, kondili sa usa ka bahin (sa walay pagpakapin ug sulti) kaninyong tanan. 6 Alang sa maong tawo, igo na ang silot nga gikapahamtang kaniya sa kadaghanan kaninyo; 7 busa kinahanglan nga karon inyo na siyang pasayloon ug pagalipayon, kay tingali unya dag-on siya sa hilabihang kaguol. 8 Busa mangamuyo ako kaninyo nga inyo na siyang ipasig-uli diha sa inyong paghigugma. 9 Kay mao kini ang hinungdan niadtong akong pagsulat, aron masulayan ug masuta ko kamo kong masinugtanon ba gayud kamo sa tanang butang. 10 Ug bisan kinsa nga inyong pasayloon, pagapasayloon ko usab; kay bisan unsay akong gipasaylo, kon aduna man akoy gipasaylo, nahimo ko kadto tungod kaninyo sa atubangan ni Cristo, 11 aron kita dili malupigan ni Satan; kay kita nasayud na man sa iyang mga laraw. 12 Ug sa paghiadto ko sa Troas aron sa pagwali sa Maayong Balita mahitungod kang Cristo, usa ka ganghaan gibuksan unta alang kanako diha sa Ginoo. 13 Apan bisan pa niini ang akong hunahuna wala mahimutang tungod kay ang akong igsoon nga si Tito wala ko man igkita didto. Busa nanamilit na lang ako kanila ug mipadayon sa Macedonia. 14 Apan salamat sa Dios nga pinaagi kang Cristo nagamando kanato sa kanunay paingon sa kadaugan, ug pinaagi kanato nagapakaylap sa kaamyon sa kahibalo mahitungod kaniya sa tanang dapit. 15 Kay kita mao ang kaamyon ni Cristo ngadto sa Dios sa taliwala kanila nga mga ginaluwas ug kanila nga mga nagakalaglag, 16 sa usa ingon nga baho sa kamatayon ngadto sa kamatayon, ug sa usa ingon nga kaamyon sa kinabuhi ngadto sa kinabuhi. Kinsa man ang angay niining mga butanga? 17 Kay lahi sa kadaghanan, kami wala magsambog sa pulong sa Dios; hinonoa, sa atubangan sa Dios kami nagasulti diha kang Cristo ingon nga mga tawong maminatud-on, ingon nga mga pinadala sa Dios.

3 Nagasugod ba kami karon sa pagdayeg pag-usab sa among kaugalingon? O gikinahanglan ba namo, ingon sa uban, ang mga sulat sa pagpaila sa among kaugalingon, mga sulat nganha kaninyo o gikan kaninyo? 2 Kamo gayud mao ang among sulat sa pagpaila sa among kaugalingon, nga nakudlit

diha sa inyong mga kasingkasing, nga pagahibaloan ug pagabasahon sa tanang mga tawo; 3 ug kamo nagapakita nga kamo maoy usa ka sulat nga gihatud namo gikan kang Cristo, sinulat dili sa tinta kondili sa Espiritu sa Dios nga buhi, dili diha sa mga papan nga bato kondili sa mga papan nga mga kasingkasing sa tawo. 4 Mao kana ang pagsalig nga among nabatonan pinaagi kang Cristo ngadto sa Dios; 5 dili nga kami takus sa pag-isip sa bisan unsa, nga daw kami mao gayud ang nagpasiugda niini; ang among katakus nagagikan sa Dios, 6 nga mao ang naghimo kanamong takus sa pagkaministro sa bag-ong pakigsaad, dili diha sa sinulat nga kasugoan kondili diha sa Espiritu; kay ang sinulat nga kasugoan magapatay, apan ang Espiritu magahatag ug kinabuhi. 7 Ug kon ang pag-alagad nga makamatay nga sinulat sa mga titik ug gikulit diha sa bato, miabut nga inubanan sa maong himaya nga tungod niana ang mga Israelinhon dili arang makasud-ong sa nawong ni Moises tungod sa kasanag niini, bisan tuod kini nag-anam ra ug kahanap, 8 dili ba molabaw pa hinoon ka masanagon ang pag-alagad sa Espiritu? 9 Kay kon masanagon man gani ang pag-alagad sa hukom sa silot, labaw pa gayud kaayo niini ang pagkamasanagon sa pag-alagad sa pagkamarung. 10 Sa pagkatinuod, niining pagkabutanga, ang kaniadto may kasanag nawad-an na karon sa pagkamasanagon, tungod niadtong kasanag nga milabaw pa niini. 11 Kay kon masanagon man gani kadtong pag-alagad nga nagkahanap ra, nan, labi pang masanagon kadtong pag-alagad nga magapadayon. 12 Busa, tungod kay kami nakabaton man sa maong paglaum, kami mga masaligon, 13 dili ingon kang Moises nga nagtaptap sa iyang nawong aron ang mga Israelinhon dili makakita sa pagkatapus sa nagkahanap nga kasanag niini. 14 Apan ang ilang mga salabutan nangagahi; kay bisan pa hangtud niining mga adlaw karon, sa magabasa sila sa daan nga pakigsaad, ang maong taptap nagapabilin gihapon, sanglit kini makuha man lamang pinaagi kang Cristo. 15 Oo, hangtud niining mga adlaw karon, sa magabasa sila kang Moises, anaay taptap nga magalimis sa ilang mga hunahuna; 16 apan sa diha nga ang tawo makadangop na sa Ginoo, ang maong taptap pagakuhaon. 17 Karon ang Ginoo mao ang Espiritu, ug diin gani ang Espiritu sa Ginoo, anaay usab diha sa kagawasan. 18 Ug kitang tanan, uban sa nawong nga dili tinaptapan, sa magapasumbalik kita sa kasanag sa Ginoo, ginausab kita ngadto sa

pagkasama sa iyang panagway gikan sa kasanag ngadto sa kasanag, maingon nga kini nagagikan man sa Ginoo nga mao ang Espiritu.

4 Busa, maingon nga nakabaton man kami niining maong pag-alagad tungod sa kalooy sa Dios, kami wala kawad-i sa kasibut. **2** Ug gisalikway namo ang mga paagi nga makauulaw ug sinuwitik; nagadumili kami sa pagbuhat sa lipatlipat o sa pagsambog sa pulong sa Dios, hinonoo, pinaagi sa dayag nga pagsulti sa kamatuoran, kami nagapaila sa among kaugalingon ngadto sa kaisipan sa tanang tawo diha sa atubangan sa Dios. **3** Ug kon ugaling ang among Maayong Balita sinalipdan man, kini sinalipdan lamang ngadto kanila nga nagakalaglag. **4** Sa ilang pagkabutang, ang mga hunahuna sa mga dili magtotoo gibutaan sa dios niining kalibutana, aron sila dili makakita sa kahayag sa Maayong Balita sa himaya ni Cristo nga mao ang dagway sa Dios. (aiōn g165) **5** Kay ang among ginawali dili ang among kaugalingon, kondili si Jesu-Cristo ingon nga Ginoo, ug kami ingon nga inyong mga ulipon tungod kang Jesus. **6** Kay ang Dios nga nag-ingon, "Gikan sa kangitngit may kahayag nga mosidlak," mao siya ang nagasidlak dinhi sa among mga kasingkasing aron sa paghatag kanamo sa kahayag sa kahibalo sa himaya sa Dios, nga anaa sa nawong ni Cristo. **7** Apan ang maong bahandi ginabatonan namo diha sa mga sudlanan nga yuta, aron sa pagpadayag nga ang labawng gahum iya sa Dios ug dili gikan sa among kaugalingon. **8** Kami ginasakit sa tanang paagi, apan wala manghiubos; nangalibog, apan wala kawad-i sa paglaum; **9** ginalutos, apan wala ikapanugyan; gipamunalan hangtud sa pagkapukan, apan wala mangalaglag; **10** sa kanunay ginasagukom namo dinhi sa lawas ang kamatayon ni Jesus, aron ang kinabuhi ni Jesus magadayag usab dinhi sa among mga lawas. **11** Kay samtang kami buhi, sa kanunay ginatahan kami ngadto sa kamatayon tungod kang Jesus, aron ang kinabuhi ni Jesus magadayag dinhi sa among mga lawas nga may kamatayon. **12** Busa, dinhi kanamo nagalihok ang kamatayon, apan diha kaninyo ang kinabuhi. **13** Sanglit kami nakabaton man sa mao rang espiritu sa pagtoo nga diha sa nagsulat niini nga nagaingon, "Ako mitoo, ug busa ako misulti," kami usab nagatoo ug busa kami nagasulti, **14** ug sa nasayran namo nga ang nagbanhaw sa Ginoong Jesus magabanhaw usab kanamo uban kang Jesus

ug magadala kanamo uban kaninyo ngadto sa iyang atubangan. **15** Kay kining tanan alang sa inyong kaayohan, aron nga sa ikapalugway ang grasya ngadto sa labi ug labi pa ka daghang mga tawo, kini magapadaghan sa mga pagpasalamat, ngadto sa pagdalayeg alang sa Dios. **16** Busa kami wala kawad-i sa kasibut, ug bisan tuod nagakahugo ang among pagkatawo nga makita sa gawas, ang among pagkatawo sa kinasuloran ginabag-o sa adlaw-adlaw. **17** Kay kining magaan ug lumalabay nga kasakit nagaandam alang kanamo sa labihan gayud kadaku ug walay katapusang gibug-aton sa himaya, (aiōnios g166) **18** tungod kay kami nagasud-ong man dili sa mga butang nga makita kondili sa mga butang nga dili makita; kay ang mga butang nga makita lumalabay lamang, apan ang mga butang nga dili makita walay katapusan. (aiōnios g166)

5 Kay kita nasayud nga kon matun-as na kining atong yutan-ong payag, didto sa langit aduna kitay balay gikan sa Dios, usa ka puloy-anan nga dili binuhat sa mga kamot ug walay pagkatapus. (aiōnios g166) **2** Sa pagkatinuod dinhi niining maong payag kita nagapanghupaw sa atong pagpangandoy nga unta kasapawan na kita nianang atong langitnong puloy-anan, **3** aron nga sa kahal-upan na kita niini, kita dili makaplakan nga mga hubo. **4** Kay samtang ania pa gihapon kita sa sulod niining maong payag, kita dinat-ugan sa atong mga lowan, nagaagulo dili tungod kay buot kita mahukasan niini, kondili aron kita masapawan unta niadtong langitnong puloy-anan, aron ang may kamatayon pagalamyon sa kinabuhi. **5** Siya nga nagaandam kanato alang niining butanga mao ang Dios nga nagahatag kanato sa Espiritu ingon nga patinga. **6** Busa sa kanunay kita masaligon; kita nasayud nga samtang ania pa kita sa lawas, kita wala didto sa Ginoo, **7** kay kita nagakinabuhi man pinaagi sa pagtoo, dili pinaagi sa atong makita. **8** Busa kita mga masaligon, ug palabihon pa gani hinoon nato nga mahimulag kita sa lawas ug maanaa kita sa atong puloy-anan uban sa Ginoo. **9** Sa ingon niana, maanaa kita sa puloy-anan o mahimulag, ginahimo natong kalab-uton ang pagpahimuot kaniya. **10** Kay kitang tanan kinahanglan magapangatubang sa hukmanan ni Cristo, aron ang matag-usa magadawat sumala sa nabuhat sa iyang lawas, maayo o dautan. **11** Busa, sa nahibaloan namo ang pagkahadlok sa Ginoo, kami nagapangabig sa mga tawo; hinoon, kon unsa kami,

kana nasayran na sa Dios, ug akong ginalauman nga kini nasayran na usab sa inyong kaisipan. **12** Wala kami karon magpadalayeg pag-usab sa among kaugalingon diha kaninyo, kondili nagahatag hinoon kaninyo ug pasikaranan aron kami inyong ikapasigarbo, aron kamo maandam sa pagpanubag kanila nga nagapasigarbo tungod sa mga butang nga nagadayag diha sa ilang mga nawong ug dili sa mga butang nga anaa sa sulod sa ilang mga kasingkasing. **13** Kay kon kami nangaboang man ugaling, kini alang sa Dios; ug kon kami mga maayo ra ug pamuot, kini alang kaninyo. **14** Kay ang gugma ni Cristo nagapugong kanamo, kay kami nagahunahuna man nga may usa nga nagpakamatay alang sa tanan; busa ang tanan nangamatay diay. **15** Ug siya namatay alang sa tanan, aron sila nga mga buhi magkinabuhi dili na alang sa ilang kaugalingon, kondili alang kaniya nga namatay ug nabanhaw tungod kanila. **16** Busa, sukad karon among mahibaloan ang tawo dili na sumala sa tawhanong pag-ila, ug bisan tuod dihay panahon nga si Cristo among nahibaloan sumala sa tawhanong pag-ila, karon wala na kami magaila kaniya sa ingon. **17** Busa kon ang tawo anaa kang Cristo, siya bag-o nang binuhat; ang daang mga butang nagppangagi na, tan-awa, ang bag-ong mga butang nahiabut na. **18** Ug kining tanan gikan sa Dios nga mao ang nagpasig-uli kanamo ngadto kaniya pinaagi kang Cristo ug naghatag kanamo sa bulohaton sa pagpasig-uli; **19** nga mao kini, nga diha ang Dios kang Cristo, nagpasig-uli sa kalibutan ngadto sa iyong kaugalingon sa walay pag-isip batok kanila sa ilang kalapasan, ug nagpiyal kanamo sa balita sa pagpasig-uli. **20** Busa kami mga tinugyanan nga pinadala ni Cristo, nga pinaagi kanamo ang Dios nagahimo sa iyang paghangyo kaninyo. Tungod kang Cristo, nangamuyo kami kaninyo, magpasig-uli kamo ngadto sa Dios. **21** Tungod kanato siya nga wala makasinati ug sala gihimo niya nga sala, aron diha kaniya kita mahimong pagkamatarung nga anaa sa Dios.

6 Busa, sa nagabuhat kami uban kaniya, kami mangamuyo kaninyo sa dili pagdawit sa grasya sa Dios sa wala lamay kapuslanan. **2** Kay siya nagaingon: Sa panahon nga gikahimut-an ikaw akong gipatalinghugan, ug sa adlaw sa kaluwasan ikaw akong gitabangan." **3** Kami wala magbutang ug babag diha sa agianan ni bisan kinsa, aron dili

pagasawayon ang among pagpang-alagad, **4** hinonoa, ingon nga mga sulogoon sa Dios kami nagapaila sa among kaugalingon sa tanang paagi; pinaagi sa tumang pagkamainantuson, sa mga kasakitan, sa mga kawalad-on, sa mga kalisdanan, **5** sa mga paghampak, sa mga pagbilanggo, sa mga kagubot, sa mga kahago, sa mga pagtukaw, sa kawalay kaon; **6** pinaagi sa kaputli, sa kahibalo, sa pagpailub, sa pagkamapuanguon, sa Espiritu Santo, sa gugmang tinuod, **7** sa sinulitihan nga maminatud-on ug sa gahum sa Dios; pinaagi sa mga hinagiban sa pagkamatarung alang sa kamot nga too ug sa wala; **8** diha sa kadungganan ug sa kaulawan, diha sa mga sulti sa pagdaut ug sa pagdalayeg. Kami ginaisip nga mga limbungan, ngani mga maminatud-on; **9** ingon nga mga wala hiilhi, ngani mga nailhan na kaayo; ingon nga mga himalasyon, ngani, tan-awa, mga buhi pa kami; ingon nga mga gipanagkastingo, ngani wala mangamatay; **10** ingon nga mga masulob-on, ngani sa kanunay nagamalipayon; ingon nga mga kabus, ngani nagapadato sa daghan; ingon nga mga walay diyot, ngani nakabaton sa tanang mga butang. **11** Sa walay pagpanagana ang among baba nagabungat nganha kaninyo, O mga Korintohanon; ang among kasingkasing binuksan ug daku alang kaninyo. **12** Kamo wala kakulangi ug dapit dinhi sa among kasingkasing, hinonoa kamo mao ang nakulangan ug dapit diha ra sa inyong kaugalingong kasingkasing. **13** Agig balus (nagasulti ako ingon nga sa mga anak) buksi usab ninyog daku ang inyong kasingkasing. **14** Ayaw kamo pagpahiangay sa inyong kaugalingong kauban sa mga dili magtotoo diha sa mao rang usa ka yugo. Kay unsa may kigkomboyahan sa pagkamatarung ug sa pagkadautan? O unsa may pakig-ambitan sa kahayag ug sa kangitngit? **15** Unsa may pakig-uyonan ni Cristo kang Bilyal? O unsa may iya sa magtotoo nga kapakigsalohan sa dili magtotoo? **16** Unsa may pakig-uyonan sa templo sa Dios ug sa mga diosdios? Kay kita mao ang templo sa Dios nga buhi; sumala sa giingon sa Dios: Ako mopuyo sa sulod nila ug magalihok diha kanila, ug ako mahimong ilang Dios, ug sila mahimong akong katawhan. **17** Busa panggula kamo gikan kanila, ug magpalain kamo gikan kanila, nagaingon ang Ginoo, ug ayaw na kamo paghikap ug mahugaw; unya pagahinangpon ko kamo, **18** ug ako mahimong inyong amahan, ug kamo mahimong akong mga anak

nga lalaki ug mga anak nga babaye, nagingon ang Ginoo nga Makagagahum sa Tanan."

7 Sanglit nakabaton man kita niining maong mga saad, mga hinigugma, hinloan ta ang atong kaugalingon sa tanang kahugaw sa lawas ug sa espiritu, ug hingpitan ta ang pagkabalaan diha sa atong pagkahadlok sa Dios. **2** Buksi alang kanamo ang inyong mga kasingkasing; kay wala kami magbuhat ug dili matarung kang bisan kinsa, wala kami magdaut kang bisan kinsa, ug wala kami mamintaha kang bisan kinsa. **3** Gisulti ko kini dili aron sa paghukom kaninyog silot, kay giingon ko na kaniadto nga kamo ania sa among mga kasingkasing aron kami magpakig-ambit kaninyo sa kamatayon ug sa kinabuhi. **4** Aduna akoy dakung pagsalig kaninyo; ako adunay dakung pagpagarbo tungod kaninyo; ako natugob sa kalipay. Ug bisan pa sa among tanang kasakit, ako malipayon sa hilabihan gayud. **5** Kay bisan sa amo nang paghidangat sa Macedonia, ang among mga lawas wala makakaplag ug pahulay, hinonoo, gisakit kini bisan asa kami lisopakigbugno sa gawas, ug kahadlok sa sulod. **6** Apan ang Dios nga nagalipay sa mga masulob-on, naglipay kanamo pinaagi sa paghitungha ni Tito, **7** ug dili lamang pinaagi sa paghitungha niya kondili pinaagi usab sa kalipay nga iyang naangkon tungod kaninyo, samtang nanghinugilon siya kanamo mahitungod sa inyong pangandoy, sa inyong kasubo, sa inyong kasibut alang kanako, nga tungod niana misamot ang akong kalipay. **8** Kay bisan pa kon nakapaguol ako kaninyo tungod niadtong akong sulat, dili ko na kini karon pagabasulan (bisan tuod gibasulan ko kini kaniadto) sanglit nasuta ko na man nga ang maong sulat, bisan nakapaguol kaninyo, kini nakapaguol kaninyo sa makadiyot man lamang. **9** Ug karon ako malipayon dili tungod kay kamo nangaguol, kondili tungod kay kamo nangaguol uban sa kaguol nga nakapahinulsol kaninyo; ug kay kamo mibati man sa diosnon nga kasubo, busa wala diay kamo kapildih tungod kanamo. **10** Kay ang diosnon nga kasubo mosangpot sa paghinulsol nga magagag ngadto sa kaluwasan ug dili magahambin sa pagbasol, apan ang kasubo nga kalibutanon mosangpot sa kamatayon. **11** Kay tan-awa lang unsa ang pagkamasingskamoton nga misangpot diha kaninyo gumikan niining inyong diosnon nga pagkasubo, unsa ang pagkamaikagon sa pagpanalipod sa inyong kaugalingon, unsa ang kasuko, unsa ang kahadlok, unsa ang pangandoy,

unsang pagkamainiton, unsa ang kamapig-uton sa pagsilot! Sa tanang butang kamo nakapamatuod nga kamo wala diay ing sala labut sa maong butang. **12** Busa, bisan tuod ako nagsulat kaninyo, kadto dili tungod kaniya nga naghimo sa kadaut, ni tungod kaniya nga nahiagum sa kadaut, kondili aron ang inyong pagkamainiton alang kanamo ikapakita nganha kaninyo sa atubangan sa Dios. **13** Tungod niana kami nagamalipayon. **14** Kay kon gikapasigarbo ko man kamo kaniya, ako wala kaulawi tungod niini; hinonoo, maingon nga tinuod ang tanan nga among gikasulti kaninyo, maingon man nasuta nga tinuod usab diay ang among gikapasigarbo kang Tito. **15** Ug ang iyang kasingkasing mosamot sa pagbati alang kaninyo inighandom niya sa pagkamasinugtanon ninyong tanan ug sa kataha ug pagkamatinahuron nga inyong gipakita uban sa inyong pagdawat kaniya. **16** Ako malipayon tungod kay ako may hingpit man nga pagsalig kaninyo.

8 Karon buot kami nga masayud kamo, mga igsoon, mahitungod sa grasya sa Dios nga gikahatag diha sa mga iglesia sa Macedonia; **2** kay bisan pa sa mapig-uton nga pagsulay kanila sa kasakit, ang ilang madagayaon nga kalipay ug ang ilang tuman nga kakabus miawas hinoon ngadto sa kadagaya sa ilang pagkamanggihatagon. **3** Kay ako makasaksi nga sumala sa ilang maarangan, ug labaw pa gani sa ilang maarangan, sila nagpanghatag sa kinabobut-on, **4** nga nangamuyo kanamo sa mainiton gayud nga unta paambiton sila sa buhat sa pagtabang sa mga balaan **5** ug kini, dili ingon sa among gipaabut, hinonoo, una sa tanan sila mihatag sa ilang kaugalingon ngadto sa Ginoo ug kanamo pinaagi sa kabobut-on sa Dios. **6** Tungod niini, si Tito among giagda nga tibawason usab niya diha kaninyo ang pagpaamot nga iya nang nasugdan kaniadto. **7** Karon, maingon nga kamo nanghawod man sa tanang butangsa pagtoo, sa pagpamulong, sa kahibalo, sa tanang pagkamainiton, ug sa inyong gugma alang kanamopanlimbasugi nga kamo manghawod usab unta niining maong grasya sa paghatag. **8** Ako nagasulti niini dili ingon nga sugo, kondili ingon nga pagpamatuod, pinaagi sa pagkamasingskamoton sa uban, nga ang inyong gugma usab tinuod. **9** Kay kamo nasayud na sa grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo, nga bisan tuod siya dato, siya nahimong kabus alang kaninyo aron nga pinaagi sa iyang kakabus kamo mahimong dato. **10** Ug

niining butanga ako magahatag sa akong tambag: labi gayung maayo alang kaninyo karon ang pagtibawas sa inyo nang nasugdan usa na ka tuig karon dili lamang sa pagbuhat kondili usab sa pagtinguha, **11** aron nga maingon nga may tinguha man kamo sa pagbuhat niini, pagatibawason usab unta ninyo kini sumala sa inyong maarangan. **12** Kay kon anaa ang pagkamatinguhaon, kini pagakahimut-an sa pagdawat sumala sa unsay anaa sa tawo, dili sumala sa unsay wala kaniya. **13** Wala hinoon ako magpasabut nga ang uban kinahanglan mahamugaway ug kamo mapitosan, **14** kondili nga sibo sa pagpaangay-angay kinahanglan nga ang inyong kadagaya niining panahona karon magahulip sa ilang kawalad-on aron nga sa kapulihay ang ilang kadagaya magahulip usab sa inyong kawalad-on, ug sa ingon niana adunay pagkaangay-angay. **15** Sumala sa nahisulat, "Siya nga nagtigum ug daghan wala maghingapin, ug siya nga nagtigum ug diyutay wala makulangi." **16** Apan salamat sa Dios nga nagabutang diha sa kasingkasing ni Tito sa sama ka mainitong pagtagad alang sa inyong kaayohan. **17** Kay siya dili lamang kay midawat sa among hangyo, kondili, ingon nga siya maikagon man, siya moanha kaninyo sa kaugalingon gayud niya nga pagbuot. **18** Uban kaniya among ipadala ang igsoon nga nabantug na sa tanang mga iglesia tungod sa iyang pagsangyaw sa Maayong Balita; **19** ug dili lamang niini ra, kondili nga usab kini siya gipili sa mga iglesia sa pagpanaw uban kanamo, niining bulohaton sa pagpaamot nga among ginadumala aron sa pagpausbaw sa himaya sa Ginoo ug sa pagpakita sa among maayong kabobut-on. **20** Among gipanagan-an nga walay tawong makapasangil kanamo mahitungod niining dakung amot nga among ginadumala, **21** kay among ginatinguha ang dungganang butang dili lamang sa atubangan sa Dios kondili usab sa atubangan sa mga tawo. **22** Ug uban kanila kami nagapadala sa among igsoon nga sa makadaghan amo nang nasulayan ug among nasuta nga maminatud-on sa daghang mga butang, apan nga karon misamot pa gani hinoon pagkamaminatud-on tungod sa iyang pagsalig diha kaninyo. **23** Mahitungod kang Tito, siya akong tambayayong ug masigkamagbubuhay sa pag-alagad kaninyo; ug mahitungod sa ubang mga igsoon, kini sila mga tinugyanan gikan sa mga iglesia. Kini sila mao ang himaya alang kang Cristo. **24** Busa, sa atubangan sa mga iglesia ipadayag ninyo niining

mga tawhana ang pagmatuod sa inyong gugma ug sa among pagpasigarbo tungod kaninyo.

9 Karon dili na kinahanglan nga magasulat pa ako kaninyo mahitungod sa mga pag-alagad alang sa mga balaan, **2** kay ako nasayud na man sa inyong pagkamaikagon, nga tungod niini ginapasigarbo ko kamo ngadto sa mga tawo sa Macedonia, sa pag-ingon nga ang Acaya andam na sukad pa sa miaging tuig; ug ang inyong kadasig nakapaikag sa kadaghanan kanila. **3** Apan ang mga igsoon gipadala ko diha kaninyo aron nga niining butanga ang among pagpasigarbo tungod kaninyo dili masuta nga pasiatab alang diay, aron kamo maandam, sibo sa akong giingon nga kamo andam na, **4** basi pa lang may mga taga-Macedonia nga manguban kanako ug unya ilang makita nga kamo dili man diay andam, kami (bisag dili na lang kamo ilabut) maulawan ug daku tungdo sa among pagsalig kaninyo. **5** Busa, nakahunahuna ako nga kinahanglan ang mga igsoon akong agdahon sa pag-una kanako pag-anha diha kaninyo ug sa pagpahigayong daan niining hatag nga inyong gisaad aron kini maandam dili ingon nga gipugos pagkuha gikan kaninyo kondili ingon nga inyong kinabobut-ong hatag. **6** Karon timan-i ninyo kini: siya nga nagapugas ug tagidyot magaani ug diriuot, siya nga nagapugas ug dinaghan magaani ug daghan. **7** Ang matag-usa magahatag sumala sa pagbuot sa iyang kasingkasing, dili nga magapanuko ni ingon nga pinugos, kay ang Dios nagahigugma sa malipayong maghahatag. **8** Ug ang Dios makahimo sa pagtagana kaninyo sa tanang panalangin sa madagayaon gayud, aron kamo magabaton kanunay ug igo sa tanang butang ug magatagana nga madagayaon alang sa tanang maayong buaht. **9** Sumala sa nahisulat: Siya nagasabwag, siya nagahatag ngadto sa mga kabus; ang iyang pagkamatarung naga-padayon sa walay katapusan." (aiōn g165) **10** Ang Dios nga mao ang nagahatag s binhi ngadto sa magpupugas ug sa tinapay nga kan-onon magahatag kaninyog binhi ug magapadaghan niini ug magapatubo sa mga bunga sa inyong pagkamatarung. **11** Sa tanang butang kamo iyang pagadatoon aron kamo makapakita sa tuman nga pagkamahinatagon; ug ang inyong mga gasa, nga among pagadumalahon, makapahimo sa mga tawo nga mapasalamaton sa Dios; **12** kay ang inyong paghimo sa maong pag-alagad dili lamang magahulip sa kawalad-on sa mga balaan,

kondili usab magapabaha kini sa daghang mga pagpasalamat ngadto sa Dios. **13** Pinaagi sa pagsulay sa maong pag-alagad, kamo magahimaya sa Dios pinaagi sa inyong pagkaminahuron sa pag-ila sa Maayong Balita mahitungod kang Cristo, ug pinaagi sa pagkamadagayaon sa inyong amot alang kanila ug alang usab sa tanan nga uban pa, **14** samtang sila magapangandoy alang kaninyo ug magaaampo alang kaninyo, tungod sa hilabiha ka dakung grasya sa Dios diha kaninyo. **15** Salamat sa Dios tungod sa iyang gasa nga dili maasoy sa pulong.

10 Ako, si Pablo, magatambag kaninyo, tungod sa kaaghop ug kalomo ni Cristoako nga kono maayo rang mopahiubos kon anaa sa inyong atubangan, apan isug kaayo kon mahiadto na sa halayo! **2** ako mangamuyo kaninyo nga inig-anha ko diha dili unta ako mapilit sa pagpakita sa maong masaligong kaisug nga gihunahuna ko nga akong ipakita batok sa pipila ka mga tawo nga nagadahum nga kami nagagawi sumala sa unod. **3** Kay bisan tuod kami nagagawi dinhi sa lawas, kami wala magpakiggubat pinasubay sa unod, **4** kay ang mga hinagiban sa among pakiggubat dili man mga hinagiban sa unod kondili tungod sa Dios makagagahum kini sa paglumpag sa mga kota. **5** Ginalumpag namo ang mga pangatarungan ug ang tanang mapahitas-ong babag nga nagaali batok sa kahibalo sa Dios, ug ginabihag namo ang tanang panghunahuna aron kini magmasinugtanon kang Cristo, **6** ug kami andam sa pagsilot sa tanang pagkamasupilon, inigkahingpit na sa inyong pagkamasinugtanon. **7** Tan-awa ang mga butang nga anaa sa inyong atubangan. Kon adunay masaligon nga siya iya ni Cristo, papalandunga siya nga maingon nga siya iya ni Cristo, kami mao man usab. **8** Kay ako dili kaulawan bisan kon palabihan ko pa ang akong pagpasigarbo tungod sa among kagahum nga gihatag kanamo sa Ginoo aron sa pagpatubo kaninyo ug dili sa paglaglag kaninyo. **9** Dili ako buot nga makita nga daw naglisang kaninyo pinaagi sa akong mga sulat. **10** Kay sila magakanayon, "Ang iyang mga sulat maisugon ug makagagahum, apan mahuyang ang iyang pagkatawo, ug dili matagad ang iyang panulti." **11** Pasabta ang maong mga tawo nga unsa gani ang among ginaingon pinaagi sa sulat sa wala kami diha, mao usab kana ang among pagabuhaton inig-anha namo diha kaninyo. **12** Kami dili mangahas

sa pagpakisama kanila, o sa pagtandi sa among kaugalingon sa pipila kanila nga nagadalayeg sa ilang kaugalingon. Apan sila nga nagapakigsukdanay sa ilang masigkaugalingon, ug nagatandiay sa ilang masigkaugalingonsila wala kabuot. **13** Apan kami dili magpasigarbo lapas sa sukod, kondili sumala sa sukod sa gilay-on nga gibahin kanamo sa Dios ingon nga sukod nga nagaabut diha kaninyo. **14** Kay kami wala maglapas sa among sukod, nga daw wala kami ipaabut diha kaninyo; kay kami mao ang unang nagpakaabut diha kaninyo dala ang Maayong Balita mahitungod kang Cristo. **15** Wala namo ipasigarbo ang mga pangabudlay sa ubang mga tawo nga nahilapas sa among sukod; hinoon, ang among paglaum mao nga sa magatubo ang inyong pagtoo, magakadaku unta ang dapit sa among pagpangabudlay diha sa taliwala kaninyo, **16** aron among ikawali ang Maayong Balita sa mga kayutaan nga saylo pa kaninyo, sa wala pagpasigarbo sa mga pangabudlay nga nahimo na sa dapit nga iya sa lain. **17** "Siya nga magapasigarbo, pasigarboha siya mahitungod sa Ginoo." **18** Kay ang tawo nga nagadayeg sa iyang kaugalingon dili man mao ang pagakahimut-an, kondili hinoon ang tawo nga ginadayeg sa Ginoo.

11 Kon makaantus pa lang unta kamo uban kanako sa usa ka diyutayng binoang! Apan antusa ninyo kini uban kanako! **2** Kay ako may pagbati sa diosnong pagpangabubho alang kaninyo, sanglit kamo ugod ako na man nga gikasaad nga maasawa sa iyang usa lamang ka bana, nga mao si Cristo, aron ikahatag ko kamo ingon nga birhin nga ulay. **3** Apan nahadlok ako nga maingon nga si Eva hinglimbongan sa bitin pinaagi sa lipatlipat niini, ang inyong mga panghunahuna pagapahisalaagong gikan sa maminatud-on ug putli nga pagkamahinalaron kang Cristo. **4** Kay kon adunay motungha nga magawali ug Jesus nga lahi sa amo nang gikawali, ug kon inyong pagadawaton ang espiritu nga lahi sa inyo nang nadawat, ug kon inyong pagadawaton ang maayong balita nga lahi sa inyo nang nadawat, maayo gayud kaayo ang inyong pagtugot niini! **5** Kay ginatoohan ko nga sa bisan unsang paagi ako dili maiwit sa maong labing hawod nga mga apostoles. **6** Ug bisan ako dili kaha batid nga mamumulong, ngani sa kahibalo ako wala kakulangi; sa tanang paagi kini amo nang gikapadayag kaninyo diha sa tanang mga butang. **7** Nakasala ba ako sa akong pagpakaulaw sa

akong kaugalingon aron kamo mahituboy, tungod kay giwali ko diha ang Maayong Balita sa Dios sa walay pagpagasto kaninyo? **8** Gisakmitan ko ang ubang mga iglesia pinaagi sa pagdawat ug hinabang gikan kanila aron lamang ako makaalagad kaninyo. **9** Ug sa diha na ako uban kaninyo ug hingkabsan ako sa mga kinahanglanon, wala ako magsamok kang bisan kinsa, kay ang akong mga gikinahanglan gihatag man kanako sa mga igsoon nga nangabut gikan sa Macedonia. Busa ako midumili ug magapadayon sa pagdumili sa pagsamok kaninyo sa bisan unsang paagi. **10** Maingon nga ang kamatuoran ni Cristo ania kanako, ako magaingon nga walay bisan kinsa nga makapugong kanako sa akong pagpasigarbo niini diha sa tibook kayutaan sa Acaya. **11** Ug kay ngano man? Tungod ba kay wala ko mahigugma kaninyo? Ang Dios sayud nga ako nahigugma kaninyo. **12** Ug ang akong ginabuhat karon akong padayonan sa pagbuhat, aron akong maputol ang kahigayonan sa mga tawong naninguha sa kahigayonan sa pagpakita sa ilang kaugalingon nga mahisama kanamo labut sa mga butang nga ilang ginapasigarbo. **13** Kay ang maong mga tawo maoy mga apostoles nga mini, mga magbubuhat nga malimbongon, nga nagatakuban sa ilang kaugalingon ingon nga mga apostoles ni Cristo. **14** Ug kini dili hinoon ikahibulong, kay bisan gani si Satanas nagatakuban man sa iyang kaugalingon ingon nga manolunda sa kahayag. **15** Busa dili ikahibulong kon ang iyang mga sulogoon magatakuban usab sa ilang kaugalingon ingon nga mga ministro sa pagkamatarung. Ang ilang dangatan mahisibo ra unya sa ilang mga binuhatan. **16** Sublion ko ang pag-ingon, ayaw ipadahum ni bisan kinsa nga ako naboang; apan kon ugaling inyo man ako nga dahumon sa ingon, nan, dawata ako ingon nga boang aron ako usab makapasigarbo hinoon ug diyutay. **17** (Ang akong ginasulti, ginasulti ko dili ingon nga sa pagbulot-an sa Ginoo kondili ingon nga boang, niining mapasigarbohong pagsalig; **18** ug maingon nga daghan man ang nagapasigarbo tungod sa mga tawhanong butang, ako usab magapasigarbo sa ingon.) **19** Kay sa inyong pagkamanggialamon, inyo man tuod nga gikalipay ang pag-antus sa mga boang! **20** Kay antuson man lang tuod ninyo kon may tawo nga magaulipon kaninyo, o magahokhok kaninyo, o mamintaha kaninyo, o magapahitaas sa iyang kaugalingon, o mosagpa kaninyo sa nawong. **21** Makauulaw gayud kanako, apan isulti ko lang

kini, nga kami intawon dili makahimo niini tungod sa among kahuyang! **22** Mga Hebreohanon ba sila? Mao man usab ako. Mga Israelinhon ba sila? Mao man usab ako. Mga kaliwat ba sila ni Abraham? Mao man usab ako. **23** Mga ministro ba sila ni Cristo? Labi pa ako (nagasulti ako karon nga daw nawad-an na sa maayong pamuot), ug labaw pa gani, sa mga pagpangabudlay nga labi pang dagku, sa labi pa ka daghan nga mga pagkabinilanggo, sa dili maihap nga mga pagbunal ug sa makadaghan nga pag-ungaw sa kamatayon. **24** Sa lima ka higayon, ako nakadawat kulang na lang ug usa nga makap-atan ka lapdos gikan sa mga kamot sa mga Judio. **25** Sa tulo ka higayon ako gipospasan; makausa ako gibato. Makatulo ako malunod; usa ka gabii ug usa ka adlaw nag-utaw-utaw ako sa dagat; **26** sa masubsob nga panaw nahimutang ako sa katalagman sa mga suba, sa katalagman gumikan sa mga tulisan, sa katalagman gumikan sa akong mga katagilungsod, katalagman gumikan sa mga Gentil, katalagman sa siyudad, katalagman sa kaawaawan, katalagman sa kadagatan, katalagman gumikan sa mga igsoon nga mini; **27** sa kalapoy ug sa pagpangabudlay, sa masubsob nga pagtukaw sa kabaghion, sa kagutom ug sa kauhaw, sa masubsob nga dili makakaon, sa katugnaw ug sa kahubo. **28** Ug gawas sa uban pang mga butang, anaa ang adlaw-adlaw nga pagpiit kanako tungod sa akong kabalaka alang sa tanang mga iglesia. **29** Kay kinsa bay nagmahuyang nga wala ko pakig-ambiti sa pagbati sa kahuyang? Kinsa bay gipahipangdol, ug wala ako masuko? **30** Kon ugaling gikinahanglan man nga ako magpasigarbo, maoy akong igapasigarbo ang mga butang nga nagapadayag sa akong kahuyang. **31** Ang Dios ug Amahan sa Ginoong Jesus, siya nga maoy dalaygon hangtud sa kahangturan, nasayud nga ako wala magbakak. (aiōn g165) **32** Sa Damasco, ang gobernador nga ubos ni Hari Aretas nagpabantay sa siyudad sa Damasco aron sa pagpadakop kanako, **33** apan gitonton ako sulod sa bakat agi sa bintana sa paril, ug nakaikyas ako gikan sa iyang mga kamot.

12 Kinahanglan ko ang pagpasigarbo; ug bisan pa nga walay makuha gikan niini, hisugatan ko pa ang mga panan-awon ug mga pinadayag gikan sa Ginoo. **2** Nakaila ako ug tawo nga anaa kang Cristo nga napulo ug upat ka tuig na karon gisakgaw dala ngadto sa ikatulong langit (kon diha ba siya

sulod sa lawas o sa gawas, wala ako masayud, ang Dios mao lamang ang nasayud). 3 Ug ako nasayud nga kining tawhana gisakgaw dala ngadto sa Paraiso (kon diha ba siya sulod sa lawas o sa gawas, wala ako masayud, ang Dios mao lamang ang nasayud) 4 ug didto iyang hingdunggan ang mga pamulongpulong nga dili arang malitok, nga ginadili ang paglitok sa tawo. 5 Kining tawhana ipasigarbo ko, apan sa akong kaugalingon ako dili magpasigarbo gawas sa akong mga kahuyang. 6 Ngani, kon buot pa ako magpasigarbo, ako dili maisip nga boang sanglit magasulti man ako sa tinuod. Apan nagalikay ako niini aron walay bisan kinsa nga magaisip kanako nga labaw pa kay sa akong pagkamao sibo sa iyang makita kanako o sa iyang madungog gikan kanako. 7 Ug aron ako dili makapasulabi sa pagkahimuot tungod sa kadaghan sa mga pinadayag kanako, ako gihatagan ug tunok dinhi sa lawas aron lagi dili ako magpasulabi sa pagkahimuot. 8 Sa makatulo nangamuyo ako sa Ginoo mahitungod niini, nga unta iyang kuhaon kini gikan kanako; 9 apan siya nag-ingon kanako, "Ang akong grasya igo alang kanim, kay ang akong gahum ginahingpit diha sa kahuyang." Sa ingon niana, labi pang igakalipay ko diay hinoon ang pagpasigarbo tungod sa akong mga kahuyang aron ang gahum ni Cristo magapandong kanako. 10 Busa, tungod kang Cristo igakalipay ko ang mga kahuyang, mga pagbugalbugal, mga kalisdanan, mga paglutos, ug mga kasakitan; kay sa diha nga magamahuyang ako, magamalig-on man hinoon ako. 11 Karon nahimo tuod ako nga boang! Kamo mao ang nagpugos kanako aron mahimong ingon, kay angay man unta hinoon nga ako inyong dayegon. Kay sa bisan unsa dili ako iwit nianang labing hawod nga mga apostoles, bisan tuod ako dili unsa man. 12 Ang mga ilhanan sa pagka-apostol nahimo sa taliwala kaninyo diha sa akong hingpit nga pailub, inubanan sa mga ilhanan ug mga katingalahan ug mga milagro. 13 Kay sa unsa bang kahimtanga nga nahimo kamong iwit sa ubang mga iglesia, gawas lamang nga kamo wala ko pagsamoka? Pasayloa gayud ako niining maong pagdaut kaninyo! 14 Tan-awa, andam na ako karon sa pag-anha kaninyo sa ikatulo kong pagduaw. Ug ako dili magasamok kaninyo, kay ang akong ginapangita mao man kamo, ug dili ang inyong bahandi; kay ang mga anak dili man maoy magatagana alang sa ilang mga ginikanan, kondili ang mga ginikanan hinoon alang sa ilang mga anak. 15 Apan igakalipay ko

gayud nga ako magagasto ug pagagastohon alang sa inyong mga kalag. Kon milabi man kadaku ang akong paghigugma kaninyo, pakubson ba diay ninyo ang inyong paghigugma kanako tungod niini? 16 Apan tugotan ta nga ako wala magsamok kaninyo, ngani ginaingon nga kono ako suwitik ug nga gisulod ko kamo sa balsa pinaagi sa lipatlipat. 17 Nagpahimulos ba ako kaninyo pinaagi ni bisan kinsa kanila nga akong gipadala diha kaninyo? 18 Akong gihangyo si Tito sa pag-anha diha, ug gipakuyogan ko siyag igsoon. Nagpahimulos ba si Tito kaninyo? Dili ba nanaggawi man kami diha sa mao rang usa ka espiritu? Dili ba mao ra ang mga lakang sa among paglakat. 19 Nagadahum ba kamo nga sulod niining panahona kami nagasulti sa pagpanalipod sa among kaugalingon sa inyong atubangan? Sa atubangan sa Dios kami nagasulti diha kang Cristo, ug kining tanan alang sa pagpatubo kaninyo, mga hinigugma. 20 Kay ako nahadlok nga inig-abut ko diha tingalig makaplagan ko kamo sa kahimtang nga dili ko kagustohan, ug nga makaplagan ako ninyo sa kahimtang nga dili ninyo kagustohan; nga tingali makaplagan ko kamo nga may mga panaglalisay, mga kasina, mga kapungot, mga pag-iya-iya, mga pagdinautay sa dungog, mga linibakay, mga pagpaburot, ug mga paggubotgubot. 21 Nahadlok ako nga inig-anha ko diha pag-usab, tingali pagapahiubson ako sa akong Dios sa inyong atubangan, ug nga pagakasub-an ko ang daghan kanila nga nanagpakasala kaniadto ug wala managhinulsol sa kahugaw, ug pakighilawas, ug pagpatuyang nga ang maong mga butang ilang ginabatasan.

13 Kini karon mao ang akong ikatulo nga pag-anha kaninyo. Ang bisan unsa nga sumbong kinahanglan paluyohan sa pagpanghimatuod sa duha o tulo ka mga saksi. 2 Gipasidan-an ko sila nga nagpakasala kaniadto ug ang tanang uban pa, ug magapasidaan ako karon kanila samtang wala pa ako karon diha uban kanila, maingon sa ako kaniadtong gibuhad diha sa akong ikaduha nga pag-anha, nga kon ako mahianha na gani diha pag-usab, pailhon ko gayud sila sa walay kokalooy 3 sanglit nangita man gayud kaha kamo ug pamatuod nga si Cristo nagasulti pinaagi kanako. Siya dili mahuyang nganha kaninyo, hinonoa siya makagagahum diha kaninyo. 4 Kay bisan tuod siya gilansang sa krus gumikan sa kahuyang, siya nabuhi pinaagi sa gahum sa Dios.

Ug bisan tuod kami mga mahuyang diha kaniya, alang kaninyo mabuhi kami uban kaniya pinaagi sa gahum sa Dios. **5** Susiha ang inyong kaugalingon sa pagsuta kon kamo nagapadayon ba sa inyong pagtoo. Sulayi ang inyong kaugalingon. Wala ba ninyo masinati nga si Jesu-Cristo anaa sa sulod ninyo? gawas hinoon kon kamo nasuta pinaagi sa pagsulay nga kamo nangapakyas diay. **6** Lauman ko nga inyong masuta nga kami wala mangapakyas. **7** Apan kami nangamuyo sa Dios nga unta dili kamo managbuhat ug dautandili aron sa pagpakita nga kami nanagmadaugon sa pagsulay, kondili aron unta kamo managbuhat sa matarung bisan kami ingon sa daw nangapakyas. **8** Kay wala kamiy arang mahimo batok sa kamatuoran, kondili ang pagdapig lamang sa kamatuoran. **9** Kay kami malipay sa diha nga kami mamahuyang ug kamo mamaligon. Ang among gipangamuyo mao nga unta kamo mamahingpit. **10** Tungod niining maong hinungdan, ako nagasulat niini samtang ako halayo kaninyo, aron nga sa ako unyang pag-anha diha dili na unta kinahanglan nga magmapiuton pa ako sa akong paggamit sa kagahum nga gihatag kanako sa Ginoo alang sa pagtukod kaninyo ug dili sa paglumpag kaninyo. **11** Sa katapusan, mga igsoon, manamilit ako kaninyo. Usba ang inyong mga gawi, tumana ang akong mga tambag, panag-uyonay kamo ang usa sa usa, pagpuyo kamo nga magdinaitay, ug ang Dios sa gugma ug kadaitan magauban kaninyo. **12** Magpangomostahay kamo ang usa sa usa pinaagi sa balaan nga halok. **13** Ang tanang mga balaan nangomusta kaninyo. **14** Ang grasya sa Ginoong Jesu-Cristo ug ang gugma sa Dios ug ang pakig-ambit sa Espiritu Santo magauban kaninyong tanan.

Galacia

1 Si Pablo, apostolkinsang pagka-apostol dili gikan sa mga tawo ni pinaagig tawo, kondili pinaagi kang Jesu-Cristo ug sa Dios nga Amahan nga nagbanhaw kaniya gikan sa mga patay **2** ug ang tanang mga igsoon nga ania uban kanako, **3** Ang grasya maanaa kaninyo ug ang kalinaw nga gikan sa Dios nga Amahan ug sa atong Ginoong Jesu-Cristo, **4** nga mitugyan sa iyang kaugalingon alang sa atong mga sala aron nga gikan niining dautan nga kapanahonan sa kalibutan karon, maluwas kita niya sumala sa kabobut-on sa atong Dios ug Amahan; (aiñn g165) **5** kaniya mao ang himaya hangtud sa kahangturan. Amen. (aiñn g165) **6** Nahibulong ako nga sa kalit mitalikod kamo kaniya nga nagtawag kaninyo sa grasya ni Cristo ug mibalitok kamo ngadto sa laing Maayong Balita **7** dili nga adunay laing Maayong Balita, kondili nga adunay nanagpagubot kaninyo ug buot magatuis sa Maayong Balita mahitungod kang Cristo. **8** Apan bisan pa kon kami, o usa ba ka manolunda nga gikan sa langit, magawali kaninyog Maayong Balita nga supak sa amo nang gikawali kaninyo, ipatunglo siya. **9** Sumala sa amo nang gikaingon kaniadto, usbon ko karon ang pag-ingon, nga kon adunay magawali kaninyo ug Maayong Balita nga supak sa inyo nang nadawat, ipatunglo siya. **10** Mao ba kini karon ang akong pagdani ug mga tawo, o sa Dios ba? O ang pagpahimuot bag mga tawo? Kon nagpahimuot pa gihapon akog mga tawo, dili unta ako karon ulipon ni Cristo. **11** Kay buot kong masayran ninyo, mga igsoon, nga ang Maayong Balita nga akong giwali dili tawhanong Maayong Balita. **12** Kay wala ko kini dawata gikan ug tawo, ni gikatudloan ako mahitungod niini, kondili pinaagi sa pagpadayag gikan kang Jesu-Cristo. **13** Kay kamo nakadungog na mahitungod sa akong kinabuhi kanhi diha sa tinoohan sa mga Judio, kon giunsa ka sa paglutos ang iglesia sa Dios sa hilabihan gayud, ug giunsa ko pagpaningkamot sa paglaglag niini; **14** ug nga diha sa tinoohan sa mga Judio ako miusbaw nga labaw pa kay sa kadaghanan sa akong mga katagilungsod nga talirungan ko, nga sa hilabihan ako masibuton gayud alang sa mga gikabilinbilin nga kalagdaan sa akong mga katigulangan. **15** Apan sa diha nga ang naggahin kanako sa diha pa ako sa tiyan sa akong inahan, ug nagtawag kanako pinaagi sa iyang grasya, **16** nahimuot sa pagpadayag sa

iyang Anak nganhi kanako, aron kini akong igawali ngadto sa mga Gentil, ako wala makigsabutsabut kang bisan kinsa nga tawo, **17** ni moadto sa Jerusalem ngadto kanila nga mga apostoles nga una pa kanako, kondili miadto hinoon ako sa Arabia, ug unya mibalik pag-usab sa Damasco. **18** Ug tapus sa tulo ka tuig, mitungas ako ngadto sa Jerusalem aron sa pagpakigkita kang Cefas, ug mipabilin ako uban kaniya sulod sa napulog lima ka adlaw. **19** Apan wala akoy nakita sa ubang mga apostoles gawas kang Santiago nga igsoon sa Ginoo. **20** (Niining akong pagsulat kaninyo, sa atubangan sa Dios wala ako magbakak!) **21** Unya miadto ako sa kayutaan sa Siria ug sa Cilicia. **22** Ug sa kang Cristo nga mga iglesia sa Judea ako wala pa gihapon mailhi sa dagway; **23** mao lamay ilang nadunggan ang giingon, "Ang kaniadto naglutos kanato, karon nagawali na sa pagtoo nga kaniadto iyang gisingkamotan sa paglaglag." **24** Ug sila nanagdalayeg sa Dios tungod kanako.

2 Ug unya tapus sa napulog-upat ka tuig, mitungas ako pag-usab ngadto sa Jerusalem kinuyogan ni Bernabe; ug si Tito gidala ko usab uban kanako. **2** Mitungas ako sumala sa pinadayag; ug ang Maayong Balita nga ginawali ko ngadto sa mga Gentil, kini akong gibutyag kanila (apan sa pinig, kanila lamang nga mga kadagkuan), basi ako maning-kamot kon nakapaningkamot na ba kaha hinoon sa wala lamay kapuslanan. **3** Apan si Tito nga uban kanako wala nila pugsa sa pagpasirkunsisyon, bisan tuod siya Gresyanhon. **4** Apan tungod sa mga igsoong mini nga gipasulod sa hilum ug miyuhot aron sa pagpaniid sa atong kagawasan nga naato diha kang Cristo Jesus, aron sa pagdaldal kanato ngadto sa kaulipnan **5** kanila wala kami magpadaug bisan makadiyot na lang, aron ang kamatuoran sa Maayong Balita magapabilin alang kaninyo. **6** Ug sila nga giila nga mga kadagkuan (unsa sila kaniadto, kana walay bili alang kanako; ang Dios walay tawong pinalabi) sila nga mga kadagkuan walay bisan unsa nga gikadugang kanako; **7** hinonoa, sa ilang pagkakita nga ako gikapiyalan man sa Maayong Balita ngadto sa mga walay sirkunsisyon, maingon nga si Pedro gikapiyalan sa Maayong Balita ngadto sa mga may sirkunsisyon **8** (kay siya nga nagbuhat pinaagi kang Pedro alang sa pag-alagad ngadto sa mga may sirkunsisyon nagbuhat man usab pinaagi kanako alang sa mga Gentil), **9** ug sa ilang pagkakita sa grasya nga nahatag kanako, si

Santiago ug si Cefas ug si Juan, ang mga gipanag-ila ingon nga mga haligi, mitunol kanako ug kang Bernabe sa toong kamot sa pakig-ambitay, aron kami managpangadto sa mga Gentil ug sila ngadto sa mga may sirkunsisyon; 10 mao lamang nga buot nila nga among pagahinumduman ang mga kabus, nga sa maong butang ako maikagon man gayud usab sa pagbuhat. 11 Apan sa paghiadto ni Cefas sa Antioquia siya akong ginawong sa pagsupak, kay nahimo man siya nga badlonganon. 12 Kay sa wala pay mga tawo nga miabut gikan kang Santiago, siya nakigsalo sa pagpangaon uban sa mga Gentil; apan sa pag-abut na nila, siya misibog ug nagpalain sa iyang kaugalingon, nahadlok sa pundok sa mga may sirkunsisyon. 13 Ug ang uban nga mga Judio misunod kaniya sa pagminaut, nga tungod niana bisan gani si Bernabe nadahig sa ilang pagminaut. 14 Apan sa akong pagkakita nga sila nanaggawi supak sa kamatuoran sa Maayong Balita, ako miingon kang Cefas sa atubangan nilang tanan, "Kon ikaw nga Judio nagagawi man gani sama sa Gentil ug dili ingon sa Judio, naunsa ba nga imo mang pugson ang mga Gentil sa paggawi sama sa mga Judio?" 15 Kami nga nangatawo nga mga Judio ug dili mga makasasala nga Gentil, 16 nasayud nga ang tawo dili pagamatarungon tungod sa mga buhat sa pagbantay sa kasugoan, kondili pinaagi sa pagtoo kang Jesu-Cristo. Ug kami mitoo kang Cristo Jesus aron kami pagamatarungon pinaagi sa pagtoo kang Cristo, ug dili pinaagi sa mga buhat sa pagbantay sa kasugoan, kay pinaagi sa buhat sa pagbantay sa kasugoan walay bisan kinsa nga pagamatarungon. 17 Apan kon sa among pagpaningkamot aron kami pagamatarungon diha kang Cristo, kami makaplagan nga mga makasasala diay usab, nan, si Cristo alagad ba diay sa sala? Dili gayud! 18 Apan kon tukoron ko pag-usab kadtong mga butang nga ako nang gibungkag, nan, ginahimo kong malinapason ang akong kaugalingon. 19 Kay bahin sa kasugoan, ako patay na pinaagi sa kasugoan, aron ako mabuhi alang sa Dios. 20 Gilansang ako sa krus uban kang Cristo; dili na ako ang nabuhi, kondili si Cristo ang nabuhi sa sulod nako; ug ang kinabuhi nga karon akong ginakinabuhi sa lawas akong ginakinabuhi pinaagi sa akong pagtoo sa Anak sa Dios, nga nahigugma kanako ug mitugyan sa iyang kaugalingon alang kanako. 21 Wala ko pagpakasya ang grasya sa Dios; kay kon ang pagkamatarungon pinaagi pa sa pagbantay

sa kasugoan, nan, si Cristo namatay sa wala lang diay ing hinungdan.

3 O mga Galacianhon nga kulang sa pagsabut! Kinsa bay naglamat kaninyo? Sa atubangan sa inyong mga mata si Jesu-Cristo, sa matin-aw gikapadayag nga linansang sa krus. 2 Kini lamang ang buot ko nga ipangutana kaninyo: Gidawat ba ninyo ang Espiritu tungod sa mga buhat sa pagbantay sa kasugoan, o pinaagi ba sa pagpatalinghug nga inubanan sa pagtoo? 3 Nangahimo na ba gayud diay kamo nga ingon ka kulang sa pagsabut? Nakasugod na man unta kamo sa Espiritu, magpakatapus ba diay kamo karon sa lawas? 4 Gisinati ba ninyo ang daghang mga butang sa wala lamay kapuslanan? kon tinuod man ugaling nga kini walay kapuslanan. 5 Siya nga nagahatag kaninyo sa Espiritu ug nagahimo sa mga milagro diha kaninyo, nagahimo ba siya niini tungod sa mga buhat sa pagbantay sa kasugoan, o tungod ba sa pagpatalinghug nga inubanan sa pagtoo? 6 Maingon man usab si Abraham "mitoo sa Dios, ug kini giisip ngadto kaniya ingon nga pagkamatarung." 7 Busa inyong makita nga ang mga tawo nga adunay pagtoo mao ang mga anak ni Abraham. 8 Ug ang kasulatan, sa pagkakitang daan nga ang Dios magamatarung sa mga Gentil pinaagi sa pagtoo, miwali nga daan sa Maayong Balita ngadto kang Abraham, nga nag-ingon, "Pinaagi kanimong mabulahan ang tanang kanasuran." 9 Sa ingon niana, ang mga tawo nga adunay pagtoo mabulahan uban kang Abraham nga may pagtoo. 10 Kay ang tanan nga nagasalig sa mga buhat sa pagbantay sa kasugoan nailalum sa tunglo; kay nahisulat kini nga nagaingon, "Matinunglo ang tanan nga wala magbantay sa tanang kalagdaan nga nahisulat sa basahon sa kasugoan, aron sa pagtuman niini." 11 Karon tataw nga walay tawo nga pagamatarungon sa atubangan sa Dios pinaagi sa kasugoan; kay "Mabuhi ang namatarungon pinaagi sa pagtoo. 12 apan ang kasugoan wala magsukad sa pagtoo, kay "Siya nga nagabuhat niining mga butanga mabuhi tungod niini." 13 Gilukat kita ni Cristo gikan sa tunglo sa kasugoan sa diha nga nahimo siyang tunglo alang kanatokay nahisulat kini nga nagaingon, "Matinunglo ang matag-usa nga pagabitayon diha sa kahoy." 14 aron nga pinaagi kang Cristo Jesus ang panalangin kang Abraham mahiadto sa mga Gentil, aron nga pinaagi sa pagtoo kita makadawat sa gisaad nga Espiritu.

15 Mga igsoon, hatagan ko kamog tinawhanon nga pananglitan. Sa diha nga kauyonan na ang tugon sa usa ka tawo, wala nay lain nga makasalikway o makadugang pa niini. 16 Karon ang mga saad gihatag kang Abraham ug sa iyang kaliwat. Wala ingna, "Ug sa mga kaliwatan," nga daw ingon ug daghan, kondili, "Ug sa imong kaliwat," ingon nga usa ra, nga mao si Cristo. 17 Ang akong ipasabut mao kini: ang kasugoan nga sa kaulahiay miabut tapus sa paglabay sa upat ka gatus ug katloan ka tuig, wala magsalikway sa pakigsaad nga gikauyonan nang daan sa Dios, aron nga mapapas ang saad. 18 Kay kon ang panulondon magaabut pa tungod sa kasugoan, dili na diay tungod sa saad; apan ang Dios mihatag niini kang Abraham pinaagi sa saad. 19 Nan, ngano pa man ang kasugoan? Kini sa kaulahiay gidugang gumikan sa mga kalapasan, hangtud moabut ang kaliwat kang kinsa gihimo ang saad; ug kini gipasiugdahan sa mga manolunda pinaagi sa usa ka tigpataliwala. 20 Karon ang tigpataliwala dili makapataliwala sa usa ka bahin lamang; apan ang Dios usa ra. 21 Nan, ang kasugoan kasupak ba diay sa mga saad sa Dios? Dili gayud; kay kon may gikahatag pang kasugoan nga arang makapabuhi, nan, ang pagkamatarung mapinaagi gayud unta sa kasugoan. 22 Apan sa ilalum sa sala gipabilanggo sa kasulatan ang tanang butang, aron ang gisaad nga pinasikad sa pagtoo kang Jesu-Cristo ikahatag ngadto kanila nga nanagpanoo. 23 Karon sa wala pa moabut ang pagtoo, kita gibilanggo ilalum sa kasugoan, pinugngan hangtud nga ang pagtoo igapadayag. 24 Busa ang kasugoan nahimong atong magtatagad sa pag-agak ngadto kang Cristo, aron kita pagamatarungon pinasikad sa pagtoo. 25 Apan karon nga ang pagtoo miabut na, wala na kita mailalum sa magtatagad; 26 kay diha kang Cristo Jesus kamong tanan nahimo na mang mga anak sa Dios pinaagi sa pagtoo. 27 Kay ang tanan kaninyo nga gibautismohan ngadto kang Cristo gikasul-uban ug Cristo. 28 Walay Judio ni Gresyanhon, walay ulipon ni gawas, walay lalaki ni babaye; kay kamong tanan usa ra diha kang Cristo Jesus. 29 Ug kon kamo mga iya ni Cristo, nan, kamo kaliwat ni Abraham, mga manununod sumala sa saad.

4 Ang ipasabut ko mao kini: nga ang manununod, samtang bata pa siya, dili labaw ug kahimtang sa ulipon, bisan tuod siya mao ang tag-iya sa tanang kabtangan; 2 hinonoa siya ilalum sa mga magtatagad

ug sa mga piniyalan hangtud sa panahon nga gitagal sa amahan. 3 Maingon usab niana kita; sa mga bata pa kita, mga ulipon kita ngadto sa mga pinasiunang pagtulon-an sa kalibutan. 4 Apan sa pag-abut na sa tukma nga panahon, ang Dios mipadala sa iyang Anak nga natawo ug babaye, natawo ilalum sa kasugoan, 5 aron sa pagtubos sa mga nailalum sa kasugoan, aron kita managdawat sa pagkasinagop ingon nga mga anak. 6 Ug tungod kay kamo mga anak man, ang Dios mipadala sa Espiritu sa iyang Anak nganhi sa atong mga kasingkasing, nga nagatuwaw, "Abba! Amahan!" 7 Busa pinaagi sa Dios dili na ikaw ulipon kondili anak, ug kon anak, nan, manununod. 8 Kaniadto, sa wala pa kamo makaila sa Dios, kamo naulipon ngadto sa mga binuhat nga sa kinaiya dili mga dios; 9 apan karon nga nanagpakaila na kamo sa Dios, o ingnon ba hinoon nga karon nga hing-ilhan na kamo sa Dios, naunsa ba nga nanagpamalik na man hinoon kamo pag-usab ngadto sa mahuyang ug walay bili nga mga pinasiunang pagtulon-an sa kalibutan, ug buot magpaulipon kanila pag-usab? 10 Ginabantayan ninyo ang mga adlaw, ug mga bulan, ug mga panahon sa pangiliin, ug mga tuig! 11 Nabalaka ako tungod kaninyo, nga tingali napakyas ang akong paghago diha kaninyo. 12 Mga igsoon, mangamuyo ako kaninyo, panig-ingon kamo kanako, kay ako usab nahimo man nga ingon kaninyo. Wala ako ninyo buhatig dautan; 13 kamo nasayud nga gumikan sa pagmasakit sa akong lawas, nakagayon ako sa una kong pagwali kaninyo sa Maayong Balita, 14 ngani wala kamo magtamay kanako ni manohi tungod sa akong panglawas nga misulay kaninyo, hinonoa gidawat ninyo ako nga daw usa ka manolunda sa Dios, nga daw si Cristo Jesus gayud. 15 Unsa na may gidangatan niadtong kalipay nga inyong gibati? Kay ako makapamatuod kaninyo, nga kon mahimo pa, inyo gayud untang lugiton ang inyong mga mata aron inyo kining ihatag kanako. 16 Sarang ba nga karon ako nahimo nang inyong kaaway tungod sa akong pagsugilon kaninyo sa matuod? 17 Sila nagmatinagdanon kaayo kaninyo, apan dili alang sa maayong katuyoan; buot nilang kasirhan kamo sa gawas, aron kamo magmatinagdanon kanila. 18 Alang sa maayong katuyoan kanunayng maayo ang pagkamatinagdanon, ug dili lamang sa diha nga maanaa ako uban kaninyo. 19 Mga anak ko, alang kaninyo ginasakit ako pag-usab hangtud nga si Cristo mahulad diha sa sulod ninyo! 20 Maanaa pa lang unta

ako karon uban kaninyo diha, usbon ko gayud ang akong paningog, kay nalibog gayud ako mahitungod kaninyo. 21 Sultihni ako, kamo nga buot magpailalum sa kasugoan, wala ba kamo makabati sa kasugoan? 22 Kay nahisulat niini nga si Abraham may duha ka anak nga lalaki, ang usa sa babayeng ulipon, ug ang usa sa babayeng may kagawasan. 23 Apan ang anak sa babayeng ulipon natawo sumala sa paagi sa kinaiya, samtang ang anak sa babayeng may kagawasan natawo pinaagi sa saad. 24 Usa kini ka saminggay: kining mga babayehana mao ang duha ka pakigsaad. Ang usa gikan sa Bukid sa Sinai, nagpasanay ug mga anak alang sa kaulipnan; siya mao si Agar. 25 Ug si Agar mao ang Bukid sa Sinai sa Arabia; kini siya nahisibo sa Jerusalem nga mao karon, tungod kay siya naulipon man karon kauban sa iyang mga anak. 26 Apan ang Jerusalem nga anaa sa itaas may kagawasan, ug siya mao ang atong inahan. 27 Kay nahisulat kini nga nagaingon: Pagsadya, O ikaw nga apuli nga dili na manganak: paghugyaw ug suminggit ka, ikaw nga dili na magbati sa kasakit sa pag-anak; kay ang babaye nga wala na tagda labi pang daghan ug mga anak kay kaniya nga adunay bana." 28 Karon, mga igsoon, kita ingon kang Isaac, mga anak sa saad. 29 Apan maingon nga kaniadtong panahona kadtong natawo sumala sa paagi sa kinaiya milutos niadtong natawo sumala sa Espiritu, mao man usab karon. 30 Apan unsa may ginaingon sa kasulatan? "Hinginli ang babayeng ulipon ug ang iyang anak; kay ang anak sa babayeng ulipon dili magpanunod kauban sa anak sa babayeng may kagawasan." 31 Busa, mga igsoon, kita mga anak dili sa babayeng ulipon kondili sa babayeng may kagawasan.

5 Alang sa kagawasan kita gipahigawas ni Cristo; busa kinahanglan managbarug kamo nga maligon, ug ayaw na kamo pagpasangon pag-usab sa yugo sa pagkaulipon. 2 Paminawa, ako si Pablo magaingon kaninyo nga kon magpasirkunsisyon gani kamo si Cristo dili magpulos kaninyo. 3 Ako magapamatud pag-usab sa matag-usa ka tawo nga nagpasirkunsisyon, nga siya nailalum sa katungdanan sa pagbantay sa tibuok nga kasugoan. 4 Kamo nga buot magpakamatarung pinaagi sa kasugoan, kamo nangaputol gikan kang Cristo; ug nangahulog kamo gikan sa grasya. 5 Kay pinaagi sa Espiritu, tungod sa pagtoo, kita nagapaabut sa paglaum sa

pagkamatarung. 6 Kay diha kang Cristo Jesus bisan ang pagka-may-sirkunsisyon o ang pagka-walay-sirkunsisyon dili magapulos, kondili ang pagtoo nga nagabuhat pinaagi sa gugma. 7 Maayo na man unta ang inyong pagpaningkamot, kinsa ba gayud ang nakababag kaninyo sa inyong pagtuman sa kamatuoran? 8 Kining maong pag-pangdani wala magagikan kaniya nga nagtawag kaninyo. 9 Usa ka pudyot nga igpapatubo magapatubo sa tibuok nga minasa. 10 Ako masaligon kaninyo tungod sa Ginoo nga kamo dili mosagop sa panghunahuna nga sukwahi sa ako; ug siya nga nagapagubot kaninyo magantus ra unya sa iyang pagkahinukman sa silot, bisan kinsa siya. 11 Apan kon ako, mga igsoon, nagwali pa gihapon mahitungod sa sirkunsisyon, ngano man lagi nga ginalutos pa man gihapon ako? Sa ingon niana nawagtang na diay ang kapangdolan tungod sa krus. 12 Kining mga tawhana nga nanagpagubot kaninyo, maayo pa unta hinoon kon sila kapamutlan! 13 Kay kamo mga igsoon, gipanagtagaw ngadto sa kagawasan; mao lamang nga dili ninyo paggamiton ang inyong kagawasan ingon nga pasangil sa pagtagbaw sa lawas, kondili nga pinaagi sa gugma mag-inalagaray kamo ang usa sa usa. 14 Kay ang tibuok nga kasugoan nalangkob diha sa usa ka sulti, nga mao kini, "Higugma ang imong silingan ingon nga imong kaugalingon." 15 Apan kon kamo magpinahitay ug magtinukbanay ang usa sa usa, magbantay lang kamo nga dili kamo mangaut-ut pinaagi sa usa ug usa. 16 Apan ako magaingon, panaggawi kamo diha sa Espiritu, ug ayaw ninyo pagtumana ang mga pangibog sa unod. 17 Kay ang mga pangibog sa unod kasupak sa Espiritu, ug ang mga tinguha sa Espiritu kasupak sa unod, kay kining duha nagakasinupakay man ang usa sa usa, aron kamo dili makahimo sa buot ninyong pagabuhaton. 18 Apan kon kamo ginamandoan sa Espiritu, kamo dili ilalum sa kasugoan. 19 Ug dayag kaayo ang mga buhat sa unod nga mao kini: pakighilawas, kahugaw, kaulag, 20 pagsimbang mga diosdios, panglamat, mga dinumtanay, mga pakigbingkil, pangabubho, kapungot, iyaiyahay, sinupakay, pundokpundok, 21 kasina, huboghubog, hudyaka-bahakhak, ug mga butang nga maingon-ingon niini. Pasidan-an ko kamo, sama sa ako nang pagpasidaan kaninyo kaniadto, nga ang mga nagabuhat sa maong mga butang dili magapanunod sa gingharian sa Dios. 22 Apan ang bunga sa Espiritu mao ang gugma, kalipay,

kalinaw, pailub, pagkamapuanguon, pagkamaayo, pagkamatinumanon, 23 kaaghop, pagpugong sa kaugalingon; nga sa maong mga butang walay kasugoan nga kabatok. 24 Ug ang mga iya ni Cristo Jesus nanaglansang sa ilang unod diha sa krus dala ang mga pangibog ug mga tinguha niini. 25 Kon kita nangabuhi man diha sa Espiritu, nan, kinahanglan managgawi usab kita diha sa Espiritu. 26 Dili kita magmatinguhaon sa dungog nga kawang, nga makapahagit sa usa ug usa, nga makapasina sa usa batok sa usa.

6 Mga igsoon, kon ang usa ka tawo mahiligas ngadto sa kalapasan, kamong mga espirituhanon mao ang magpahiuli kaniya uban sa espiritu sa kalomo. Palandunga ang imong kaugalingon, basi ikaw matintal usab. 2 Magyayongay kamo sa mga kabug-at sa usa ug usa, ug sa ingon niana tumana ang kasugoan ni Cristo. 3 Kay kon adunay magpakaaron-ingnon, samtang siya walay unsa man, siya nagalimbong sa iyang kaugalingon. 4 Ang matag-usa pasulaya sa iyang kaugalingong binuhatan, ug unya ang iyang igapasigarbo mao na lamang ang iyang kaugalingon, ug dili na ang iyang silingan. 5 Kay ang matag-usa ka tawo kinahanglan magapas-an sa iyang kaugalingong lowan. 6 Sila nga gikatudloan sa kamatuoran kinahanglan mopaambit sa tanang mga maayong butang ngadto sa ilang magtutudlo. 7 Ayaw kamo palimbong; ang Dios dili mabiaybiay, kay bisan unsay igapugas sa tawo, mao usab kana ang iyang pagaanihon. 8 Kay ang magapugas alang sa iyang kaugalingong unod, gikan sa unod magaani siyag pagkadunot; apan ang magapugas alang sa Espiritu, gikan sa Espiritu magaani siyag kinabuhing dayon. (aiōnios g166) 9 Ug kinahanglan dili kita managkataka sa pagbuhat ug maayo, kay sa nahaigo nga panahon kita magaani, kon kita dili magakaluya. 10 Busa, sa mabatonan ta ang kahigayonan, buhaton ta ang maayo ngadto sa tanang mga tawo, ilabi na kanila nga mga sakop sa panimalay sa pagtoo. 11 Tan-awa unsa ka dagku sa agi sa mga titik niining akong pagsulat kaninyo pinaagi sa akong kaugalingong kamot. 12 Sila nga nagatinguha sa paghimog maayong pagpasundayag sa lawas mao ang buot magapugos kaninyo sa pagpasirkunsisyon, ug aron lamang nga sila dili pagalutoson tungod sa krus ni Cristo. 13 Kay bisan gani silang mga may sirkunsisyon wala man magbantay sa kasugoan,

apan sila naninguha nga kamo magpasirkunsisyon aron ilang ipasigarbo ang inyong mga lawas. 14 Apan pahalayo kanako ang pagpasigarbo gawas sa krus sa atong Ginoong Jesu-Cristo, nga pinaagi niini, bahin sa kalibutan, ako gikalansang na sa krus; ug bahin kanako, ang kalibutan gikalansang na sa krus. 15 Kay dili ang pagka-may sirkunsisyon o ang pagka-walay sirkunsisyon maoy may bili, kondili ang bag-o nga pagkabinuhat lamang. 16 Ang kalinaw ug kalooy maanaa unta sa Israel sa Dios, sa tanan nga nagalakaw subay niining maong lagda. 17 Sukad karon, ayaw na ako ipasamok ni bisan kinsang tawo; kay ginadala ko sa akong lawas ang mga timaan sa marka ni Jesus. 18 Mga igsoon, ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo maga-uban sa inyong espiritu. Amen.

Taga Efeso

1 Si Pablo, apostol ni Cristo Jesus tungod sa kabobut-on sa Dios, Nganha sa mga balaan nga anaa sa Efeso ug kasaligan usab diha kang Cristo Jesus: **2** Kaninyo maanaa unta ang grasya ug ang kalinaw nga gikan sa Dios nga atong Amahan, ug gikan sa Ginoong Jesu-Cristo. **3** Dalaygon ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesu-Cristo, nga diha kang Cristo nagapanalangin kanato sa tanang mga panalanging espirituhanon diha sa mga langitnong dapit. **4** Diha kaniya, sa wala pa matukod ang kalibutan, siya nagpili kanato aron kita mabalaan ug dili masalawayon diha sa atubangan sa Dios. **5** Pinaagi sa gugma, kita iyang gipili nga daan aron mahimong iyang mga anak nga sinagop pinaagi kang Jesu-Cristo, sumala sa tuyo sa iyang kabobut-on, **6** aron pagadaygon ang iyang mahimayaong grasya nga sa walay bayad iyang gihatag kanato pinaagi sa Pinalangga. **7** Diha kaniya kita may katubsanan pinaagi sa iyang dugo, may kapasayloan alang sa atong mga paglapas, sumala sa kadagaya sa grasya sa Dios, **8** nga iyang gipadagaya kanato. **9** Kay diha sa tanang kaalam ug pagsabut, iyang gipabihalo kanato ang tinago mahitungod sa iyang kabobut-on, sumala sa iyang maayong tuyo nga gilaraw niya diha kang Cristo. **10** Iyang gipadayag ang maong tuyo ingon nga usa ka laraw nga pagatumanon inig-abut sa tukma nga panahon, laraw sa paghiusa diha kang Cristo sa tanang mga butang, mga butang diha sa langit ug mga butang dinhi sa yuta. **11** Pinaagi kaniya, pinaagi kang kinsa usab kita nahimong panulondon, kita gibutan nang daan sumala sa katuyoan sa nagpalihok sa tanang mga butang sumala sa laraw sa iyang pagbuot, **12** aron kitang mga unang nanagpanoo kang Cristo magakinabuhi alang sa pagdayeg sa iyang himaya. **13** Pinaagi kaniya, kamo usab, sa pagkadungog ninyo sa matuod nga pulong, sa Maayong Balita mahitungod sa pagluwas kaninyo, ug sa nanagpanoo na kamo kaniya, gitimrihan kamo, nga ang gitimri mao ang gisaad nga Espiritu Santo, **14** nga mao ang patinga sa atong panulondon hangtud nga makapanag-iya na kita niini, alang sa pagdayeg sa iyang himaya. **15** Tungod niini, sa akong pagkadungog mahitungod sa inyong pagsalig sa Ginoong Jesus ug sa inyong gugma alang sa tanang mga balaan, **16** ako wala mag-undang sa pagpasalamat tungod kaninyo, nga nagalakip kaninyo sa akong mga pag-ampo, **17**

nga unta ang Dios sa atong Ginoong Jesu-Cristo, ang mahimayaong Amahan, magahatag kaninyo sa espiritu sa kaalam ug sa pinadayag diha sa kahibalo mahitungod kaniya, **18** nga magalamdag sa mga mata sa inyong kasingkasing, aron inyong masayran kon unsa ang kalauman diha sa iyang pagtawag kaninyo, kon unsa ang mga bahandi sa iyang mahimayaong panulondon diha sa mga balaan, **19** ug kon unsa ang dili masukod nga pagkadaku sa iyang gahum nga ania kanato nga nanagtoo, sumala sa paglihok sa iyang dakung gahum **20** nga iyang gipalihok diha kang Cristo, sa iyang pagbanhaw kaniya gikan sa mga patay ug sa pagpalingkod kaniya diha sa iyang too sulod sa mga langitnong dapit, **21** ibabaw sa tanang pamunoan ug pagbulot-an ug gahum ug kaginooohan, ug ibabaw sa tanang ngalan nga ginangalan, dili lamang niining kapanahonan karon kondili usab niadtong umalabut; (aiōn g165) **22** ug siya nagpahiluna sa tanang mga butang aron mahisakop ilalum sa iyang mga tiil ug naghimo kaniya nga ulo ibabaw sa tanang mga butang alang sa iglesia, **23** nga mao ang iyang lawas nga napuno kaniya nga mao ang nagapuno sa tanang butang diha sa tanang dapit.

2 Ug kamo iyang gibuhi sa mga patay pa kamo tungod sa mga kalapasan ug mga kasal-anan **2** nga niini nanaggawi kamo kaniadto uyon sa paagi niining kalibutana, uyon sa magbubuo sa kagandahan sa kahanginan, sa espiritu nga karon mao ang nagalihok diha sa mga tawong masupilon. (aiōn g165) **3** Sa ilang taliwala kitang tanan nanagkinabuhi kaniadto diha sa mga pangibog sa atong unod, nga mga matinumanon sa mga pangandoy sa lawas ug sa hunahuna, ug busa sa kinaiya mga tawong gikaligotgotan sa Dios sama sa ubang mga tawo. **4** Apan ang Dios nga madagayaon sa kalooy, tungod sa iyang dakung gugma alang kanato, **5** bisan sa mga patay pa kita tungod sa atong mga kasal-anan, nagbuhi siya kanato uban kang Cristo (tungod sa grasya nangaluwas kamo), **6** ug mibanhaw kanato uban kaniya, ug nagpalingkod kanato uban kaniya sa mga langitnong dapit pinaagi kang Cristo Jesus, **7** aron nga sa mga katuigan nga umalabut siya makapadayag sa dili masukod nga kadagaya sa iyang grasya tungod sa iyang pagkamapuanguron kanato diha kang Cristo Jesus. (aiōn g165) **8** Kay tungod sa grasya kamo nangaluwas pinaagi sa pagtoo; ug kini

dili sa inyong kaugalingong kahimoan, kini hatag sa Dios 9 dili tungod sa mga binuhatan aron walay bisan kinsa nga magapasigarbo. 10 Kay kita iyang mga binuhat, hinimo diha kang Cristo Jesus alang sa mga maayong binuhatan nga gilaraw nang daan sa Dios, aron nga niini managgawi kita. 11 Busa, hinumdumi ninyo nga niadtong panahona kamong mga Gentil sa lawas, nga gipanagnganlan nga mga walay sirkunsisyon niadtong mga nanagtawag sa ilang kaugalingon nga mga may sirkunsisyon sa unod pinaagi sa mga kamot 12 hinumdumi ninyo nga niadtong panahona kamo walay kalabutan kang Cristo, nahigawas kamo sa katilingban sa Israel, ug mga dumuloong sa mga pakigsaad mahitungod sa saad sa Dios, ug dinhi sa kalibutan kamo mga walay kalauman ug usab mga walay Dios. 13 Apan karon, pinaagi kang Cristo Jesus, kamo nga kaniadto nahilayo, karon gikapahiduol na pinaagi sa dugo ni Cristo. 14 Kay siya mao ang naghimo sa atong kadaitan, nga nag-usa sa duroha ug miguba sa nagulang nga bongbong nga mao ang pakigbinatokay. 15 Pinaagi sa iyang pagkahimong tawo, iyang gibungkag ang balaod nga mao ang mga kasugoan ug mga kalagdaan, aron mabuhay niya ang usa ka bag-ong tawo gikan sa duroha pinaagi sa paghiusa kanila uban sa iyang kaugalingon, sa ingon niana magahimo sa kadaitan, 16 ug aron kitang duroha iyang mapasiguli ngadto sa Dios diha sa usa ka lawas pinaagi sa krus, sa ingon niana magatapus sa pagbinatokay. 17 Ug siya mianhi ug miwali sa kadaitan nganha kaninyo nga kaniadto didto sa halayo, ug kadaitan nganha kanila nga kaniadto diha sa duol; 18 kay pinaagi kaniya kita nga duroha adunay kaagian ngadto sa Amahan pinaagi sa usa ra ka Espiritu. 19 Busa, kamo karon dili na mga langyaw ug mga dumuloong, kondili mga katagi-lungsod sa mga balaan ug mga sakop sa panimalay sa Dios. 20 Kamo mga tinukod ibabaw sa patukoranan nga mao ang mga apostoles ug mga profeta, nga niini si Jesu-Cristo mao ang ulohang bato sa pamag-ang. 21 Diha kaniya ang tibuok nga tinukod nausa ug nagatubo ngadto sa pagka-templo nga balaan diha sa Ginoo; 22 ug nga diha kaniya kamo usab ginabalay aron mahimong puloy-anan sa Dios pinaagi sa Espiritu.

3 Tungod niining maong hinungdan, ako, si Pablo, binilanggo tungod kang Cristo Jesus alang kaninyong mga Gentil 2 kon ugaling nakabati man

kamo mahitungod sa laraw sa grasya sa Dios nga gipiyal kanako alang kaninyo, 3 nga ingon sa ako nang gikadakil pagsulat, ang tinago gikapahibalo kanako pinaagi sa pinadayag, 4 aron kamo, sa magabasa kamo niini, makasabut sa akong pagpakatugkad sa tinago mahitungod kang Cristo, 5 nga wala kaniadto ipahibalo ngadto sa mga tawo sa ubang mga kaliwatan sa ingon nga pagpadayag niini karon ngadto sa iyang mga balaang apostoles ug mga profeta pinaagi sa Espiritu; 6 nga mao kini: nga ang mga Gentil mga isigkamanununod, mga bahin sa mao rang usa ka lawas, ug mga isigkaumalambit sa saad tungod kang Cristo Jesus pinaagi sa Maayong Balita. 7 Alang sa maong Maayong Balita ako gihimong sulogoon sumala sa gasa nga grasya sa Dios nga gihatag kanako sumala sa paglihok sa iyang gahum. 8 Ako, bisan tuod iwit sa tanang mga balaan, gihatagan sa maong grasya aron igawali ko ngadto sa mga Gentil ang dili matugkad nga mga bahandi ni Cristo, 9 ug sa pagpahayag ngadto sa tanang tawo kon unsa ang laraw sa tinago nga sulod sa mga katuigan gililong sa Dios nga mao ang nagbuhat sa tanang mga butang; (aiōn g165) 10 aron nga pinaagi sa iglesia ang nagkaraiyang kinaadman sa Dios ikapahibalo karon ngadto sa mga punoan ug mga kagamhanan diha sa mga langitnong dapit, 11 sumala sa walay katapusang tuyo nga iyang natuman diha kang Cristo Jesus nga atong Ginoo. (aiōn g165) 12 Diha kaniya nakabaton kitag kaisug ug pagsalig sa pagduol sa Dios pinaagi sa atong pagtoo kaniya. 13 Busa magahangyo ako kaninyo, nga unta dili kamo kawad-an sa kasibut gumikan sa akong mga pag-antus nga alang kaninyo, nga magahatag kaninyog pasidungog. 14 Tungod niining maong katarungan, ako magaluhod sa atubangan sa Amahan, 15 kang kinsa nagadawat ug ngalan ang matag-usa ka banay sa langit ug sa yuta, 16 aron nga sumala sa kadagaya sa iyang himaya, itugot unta niya nga malinig-onan kamo sa gahum pinaagi sa iyang Espiritu diha sa kinasuloran sa inyong pagkatawo, 17 ug aron si Cristo magapuyo diha sa inyong mga kasingkasing pinaagi sa pagtoo; aron kamo, ingon nga mga pinagamut ug pinasukad diha sa gugma, 18 makabaton ug gahum sa pagsabut uban sa tanang mga balaan, kon unsa ang gilapdon ug ang gitas-on ug ang kahabugon ug ang giladmon, 19 ug sa pag-ila sa gugma ni Cristo nga nagalabay sa tanang kinaadman aron mapuno kamo sa bug-os nga kahupnganan sa Dios. 20 Ug kaniya, nga

pinaagi sa gahum nga nagalihok sa sulod nato, arang makahimo sa tanang mga butang sa sukod nga labaw pa gayud kadaghan kay sa atong arang mapangayo o mahunahuna, **21** kaniya maanaa ang himaya diha sa iglesia ug diha kang Cristo Jesus ngadto sa tanang mga kaliwatan hangtud sa kahangturan. Amen. (aiōn g165)

4 Busa, ako nga binilanggo tungod sa Ginoo, mangamuyo kaninyo nga unta managgawi kamo sa kinabuhi nga takus gayud sa tawag nga alang niini gipanagtawag kamo, **2** nga sa tanang pagpaubos ug kaaghop, dinuyogan sa pailub, kamo mag-inantusay ang usa sa usa diha sa gugma, **3** nga masingkamuton sa pagpatunhay sa espirituhanong panaghiusa pinaagi sa bugkos sa panagdait. **4** Adunay usa lamang ka lawas ug usa ka Espiritu, maingon nga adunay usa lamang ka paglaum nga alang niini gipanagtawag kamo, **5** usa ka Ginoo, usa ka pagtoo, usa ka bautismo, **6** usa ka Dios ug Amahan natong tanan, nga ibabaw sa tanan ug anaa sa tanan ug sulod sa tanan. **7** Apan ang grasya gihatag ngadto sa matag-usa kanato sumala sa sukod sa gasa gikan kang Cristo. **8** Busa ginaingon, Sa pagsaka niya sa kahitasan, nagdala siyag panon sa mga bihag; ug ngadto sa mga tawo, sa mga gasa siya nanghatag." **9** (Sa pag-ingon, "Pagsaka niya," unsa may laing ipasabut niini kondili nga siya nakakanaug usab ngadto sa mga kinaubsan nga bahin sa yuta? **10** Siya nga nanaug, siya usab mao ang misaka sa ibabaw, saylo pa sa tanang kalangitan, aron siya magapuno diha sa tanang mga butang.) **11** Ug ang iyang mga gasa mao nga ang uban mahimong mga apostoles, ang uban mga profeta, ang uban mga ibanghlista, ang uban mga pastor ug mga magtutudlo, **12** alang sa pagkasangkap sa mga balaan, alang sa buhat sa pag-alagad, alang sa paglig-on sa lawas ni Cristo, **13** hangtud makakabot kitang tanan sa pagkahinusa sa pagtoo ug sa kahibalo mahitungod sa Anak sa Dios, ug makakab-ot sa khamtong sa pagkatawo, sa sukod sa gidak-on sa kahupnganan ni Cristo; **14** aron kita dili na magpabilin nga mga bata pa, nga igatuyatuya ug igaliyokliyok sa tanang hangin sa tuloohan, pinaagi sa lipatlipat sa mga tawo nga batid sa pagpamugnag kasaypanan. **15** Hinonoa, sa magasulti kita sa tinuod dinuyogan sa gugma, magatubo unta kita sa tanang paagi ngadto kang Cristo, nga mao ang ulo. **16** Gikan kaniya ang tibuok lawas, ingon nga natakdo

ug nasumpay pinaagi sa matag-usa ka lutahan nga gikapadapat diha niana, sumala sa paglihok sa taga ka bahin, magadawat sa iyang tinuboan sa lawas aron sa pagtukod niini diha sa gugma. **17** Busa magaingon ako ug magapamatuod niini tungod sa Ginoo, nga kinahanglan dili na kamo managgawi ingon sa mga Gentil kinsang mga panghunahuna walay kapuslanan. **18** Ang ilang pagpanabut gingitngitan. Sila nahimulag gikan sa kinabuhi sa Dios tungod sa kaburong nga naanaa kanila gumikan sa katig-a sa ilang kasingkasing. **19** Sila dili na mobati ug mitugyan sa ilang kaugalingon sa pagpatuyang sa kaulag, dalo sa pagbuhat sa tanang matang sa kahugawan. **20** Apan si Cristo wala ninyo hikaton-i nga ingon niana! **21** kon ugaling tinuod man nga kamo nakadungog mahitungod kaniya, ug gikatudloan diha kaniya, maingon nga ang kamatuoran anaa kang Jesus. **22** Hukasa ninyo ang inyong daang pagkatawo nga dala pa sa inyong karaang paggawi sa kinabuhi ug nga nadunot pinaagi sa mga malimbongong pagpangibog, **23** ug magpabag-o kamo diha sa espiritu sa inyong mga salabutan, **24** ug isul-ob ninyo ang bag-ong pagkatawo nga sa tinuod nga pagkamatarung ug pagkabalaan gibuhay sama sa dagway sa Dios. **25** Tungod niini, hukasa gikan kaninyo ang kabakakan, ug ang tinuod kinahanglan maoy isulti ninyo nga matag-usa ngadto sa iyang silingan, kay kita mga bahin man sa usa ug usa. **26** Pagkasuko kamo, apan ayaw kamo pagpakasala sa inyong pagkasuko; ayaw pasalopi sa Adlaw ang inyong kasuko, **27** ug ayaw ninyo hatagig higayon ang yawa. **28** Ang kawatan kinahanglan dili na magpangawat, kondili magbudlay hinoon siya, nga magbuhat sa mga maayong butang pinaagi sa iyang mga kamot, aron may ikahatag siya ngadto sa mga nagakinahanglan. **29** Kinahanglan walay sulting mahilas nga magagula gikan sa inyong baba, kondili kanang mga maayo lamang nga makapalig-on ug angay sa higayon, aron makahatag kinig kaayohan ngadto sa mga magapatalinghug. **30** Ug ayaw ninyo pagsakita ang Espiritu Santo sa Dios, ni kinsa gikatimrihan kamo alang sa adlaw sa pagtubos. **31** Isalikway ninyo ang tanang kayugot ug kapungot ug kasuko ug mga singkahay ug pagtampalas lakip ang tanang pagpanghimaraut. **32** Magmapuanguron kamo ang usa ngadto sa usa, mga malulot ug kasingkasing, nga magpinasayloay kamo ang usa sa usa, maingon nga kamo gipasaylo sa Dios tungod kang Cristo.

5 Busa magmaawaton kamo sa Dios, ingon nga mga anak nga pinalangga. **2** Ug paggawi kamo nga mahigugmaon ingon nga si Cristo nahigugma kanato ug, alang kanato, mitugyan sa iyang kaugalingon ingon nga mahumot nga halad ug halad-inihaw ngadto sa Dios. **3** Apan ang pakighilawas ug ang tanang kahugaw o kadalo, ayaw gayud ninyo kini paghisguti sanglit dili kini angay sa mga nahimong balaan. **4** Ayaw ninyo gawia ang kalaw-ayan, o ang sulting binoang, o ang mahilas nga katistis, mga butang kini nga dili angay; kondili himoa hinoon ninyo ang pagpasalamat. **5** Kay inyong mapaniguro kini, nga bisan kinsang tawhana nga makihilawason, o mahugaw, o tawong dalo (nga sa ato pa, tigsimbag mga diosdios), wala gayud siyay mapanunod sa gingharian ni Cristo ug sa Dios. **6** Ayaw kamo patonto ni bisan kinsa pinaagi sa mga pangatarungan nga walay hinungdan, kay tungod niining mga butanga ang kapungot sa Dios magaabut diha sa mga tawong masupilon. **7** Busa ayaw kamo pagpakig-ambitay kanila, **8** kay bisan tuod kangitngit kamo kaniadto, karon kahayag na kamo tungod sa Ginoo; paggawi kamo ingon nga mga tawo nga may kahayag **9** (kay ang bunga sa kahayag makita diha sa tanang maayo ug matarung ug matuod), **10** ug paninguhaa ninyo sa pagsusi kon unsa ang pagakahimut-an sa Ginoo. **11** Ug ayaw kamo pag-ambit sa mga dili mabungahong buhat sa kangitngit, hinonoa kinahanglan ibutyag ninyo kini. **12** Kay makauulaw gayud ang paghisgot sa mga butang nga ginabuhat nila sa tago; **13** apan ang tanang mga butang nga ginapadayag pinaagi sa kahayag, kana sila makita; kay ang tanang makita kahayag man. **14** Tungod niini ginaingon: Pagmata, ikaw nga nagakatulog, ug bumangon ka gikan sa mga patay, ug pagahayagan ikaw ni Cristo." **15** Busa, pagbantay kamo pag-ayo sa inyong paggawi, dili ingon nga mga boangboang kondili ingon nga mga masinabuton, **16** nga managpahimulos sa kahigayonan kay ang kapanahonan karon puno sa kalisdanan. **17** Busa, ayaw kamo pagpakaboang, kondili sabton hinoon ninyo kon unsa ang kabobuton sa Ginoo. **18** Ug ayaw kamo pagkahubog ug bino, kay kana maoy pagpatuyang; kondili magpapuno hinoon kamog Espiritu. **19** Pagsinultihay kamo, ang usa sa usa, sa mga pulong sa mga salmo ug sa mga alawiton ug sa mga awit nga espirituhanon, nga manag-awit ug managtogtog nga magadayeg sa Ginoo uban sa bug-os ninyong kasingkasing,

20 nga sa kanunay magpasalamat kamo sa Dios Amahan tungod sa tanang mga butang, sa ngalan sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **21** Magpinasakopay kamo nga masinugtanon ang usa sa usa ingon nga pagkataha kang Cristo. **22** Kamong mga asawa, kinahanglan magpasakop kamo nga masinugtanon sa inyong masigka-bana ingon nga sa Ginoo. **23** Kay ang bana mao ang ulo sa asawa, maingon usab nga si Cristo ulo sa iglesia nga mao ang iyang lawas, ug siya mao ang Manluluwas niini. **24** Maingon nga ang iglesia masinugtanong nagpasakop kang Cristo, sa ingon usab niana ang mga asawa kinahanglan magpasakop nga masinugtanon sa ilang masigka-bana sa tanang paagi. **25** Kamong mga bana, higugmaa ninyo ang inyong masigka-asawa, maingon usab nga si Cristo nahigugma sa iglesia ug mitugyan sa iyang kaugalingon alang kaniya, **26** aron iyang balaanon siya sa mahinloan na niya siya pinaagi sa paghugas kaniyang tubig uban sa pulong, **27** aron nga sa iyang atubangan ang iglesia ikatanyag diha sa katahum niini, nga walay buling o kunot o bisan unsang sulosama niini, aron magmabalaan siya ug dili masaway. **28** Ingon usab niini, ang mga bana kinahanglan magahigugma sa ilang masigka-asawa ingon nga ilang kaugalingong lawas. Ang nagahigugma sa iyang asawa nagahigugma sa iyang kaugalingon. **29** Kay wala gayuy tawo nga nagdumot sa iyang kaugalingong lawas, kondili magapakaon hinoon siya niini ug magaalima niini maingon sa ginabuhat ni Cristo alang sa iglesia, **30** sanglit mga bahin man kita sa iyang lawas. **31** "Tungod niining maong hinungdan, pagabiyaan sa lalaki ang iyang amahan ug inahan ug makig-usa siya sa iyang asawa, ug silang duha mahimong usa." **32** Kini maoy usa ka dakung tinago, ug niini nagapasabut ako mahitungod kang Cristo ug sa iglesia; **33** hinoon, alang sa matag-usa ka lalaki diha kaninyo, kinahanglan magahigugma gayud siya sa iyang asawa ingon nga iyang kaugalingon, ug ang asawa kinahanglan magatahud sa iyang bana.

6 Kamong mga anak, kinahanglan managsugot kamo sa inyong mga ginikanan diha sa Ginoo, kay buhat kini nga matarung. **2** "Tumahod ka sa imong amahan ug inahan" (kini mao ang nahaunang sugo nga may saad), **3** "aron magamauswagon ikaw ug mataas ang imong kinabuhi dinhi sa yuta." **4** Ug kamong mga amahan, ayaw ninyo pagsuk-a ang inyong mga

anak, kondili matutoon hinoon ninyo sila uban sa pagbansay ug pagpahamatngon gikan sa Ginoo. 5 Kamong mga ulipon, kinahanglan managsugot kamo sa inyong mga tawhanong agalon uban sa kahadlok ug pagkamatinahuron, sa kamaminatud-on sa kasingkasing, ingon nga daw ngadto kang Cristo; 6 dili sa pag-alagad nga linigoy ingon sa magapahimuot sa mga tawo lamang, kondili ingon nga mga ulipon ni Cristo, nga sa kinasingkasing managtuman sa kabobut-on sa Dios, 7 nga manag-alagad uban sa maayong kabobut-on ingon nga sa Ginoo ug dili nga sa mga tawo; 8 kay kamo nasayud nga ang tanang kaayohan nga pagabuhatan ni bisan kinsa, mao usab ang balus nga iyang pagadawaton gikan sa Ginoo, walay sapayan kon siya ulipon o dili. 9 Ug kamong mga agalon, buhati usab ninyo sila sa ingon, ug ayaw na ninyo sila paghulгаа, sa nasayran na ninyo nga anaa sa langit ang ila ug inyo usab nga Agalon, ug nga kini siya walay pinalabi sa mga tawo. 10 Sa katapusan, magmalig-on kamo pinaagi sa Ginoo ug sa kusog sa iyang gahum. 11 Isul-ob ninyo ang tibuok hinagiban sa Dios, aron makabarug kamo batok sa mga malipatlipatong kaugdahan sa yawa. 12 Kay ang atong pakigdumog dili batok sa mga binuhat nga unod ug dugo, kondili batok sa mga punoan, batok sa mga kagamhanan, batok sa mga labawng agalon niining mangitngit nga kalibutan karon, batok sa mga dautan nga espirituhang panon diha sa mga dapit sa kalangitan. (aiton g165) 13 Tungod niini, dad-a ninyo ang tibuok hinagiban sa Dios aron makasukol kamo inig-abut na sa adlaw sa kalisdanan, ug makapugong kamo sa inyong baruganan tapus sa inyong tanang pakigbisug. 14 Busa, pugngi gayud ninyo ang inyong ginabarugan sa mabinaksan ang inyong mga hawak sa kamatuoran ug sa masul-oban kamo sa kotamaya nga mao ang pagkamatarung, 15 ug sa masinapinan ang inyong mga tiil sa pangandam sa Maayong Balita sa kadaitan; 16 ug dugang sa tanan, dad-a ninyo ang kalasag nga mao ang pagtoo, nga pinaagi niini arang kamo makapalong sa tanang mga nagadilaab nga udyong sa dautan. 17 Ug dawata ninyo ang salukot nga mao ang kaluwasan, ug ang espada nga mao ang Espiritu, nga mao ang pulong sa Dios. 18 Pag-ampo kamo sa tanang panahon pinaagi sa Espiritu sa tanang pag-ampo ug pagpangamuyo. Alang sa maong kalab-uton, kinahanglan magtukaw kamo uban sa bug-os nga pagkamapadayonon, ug pangamuyo kamo alang sa tanang mga balaan, 19 ug

alang kanako usab aron nga unta ikahatag kanako ang igsusulti sa diha nga magabuka ako sa akong baba uban sa kaisug, aron sa pagpaila sa tinago sa Maayong Balita, 20 nga alang niini ako nahimong usa ka tinugyanan nga tinalikalaan; aron igapahayag ko unta kini uban sa kaisug, sa paagi nga kinahanglan igasulti ko kini. 21 Ug aron kamo usab mahibalo sa akong kahimtang, ug kon unsa ang ginabuhat ko, si Tiquico, ang hinigugmang igsoon ug kasaligan nga sulogoon sa Ginoo, magabalita kaninyo sa tanan. 22 Gipadala ko siya kaninyo alang niining maong tuyo aron masayud kamo sa among kahimtang ug aron siya makadasig sa inyong mga kasingkasing. 23 Hinaut nga diha sa mga kaigsoonan maanaa unta kanila gikan sa Dios nga Amahan ug sa Ginoong Jesu-Cristo ang kalinaw ug gugma nga dinuyogan sa pagtoo. 24 Hinaut nga ang grasya maanaa sa tanan nga mga nagahigugma sa atong Ginoong Jesu-Cristo sa gugma nga walay paglubad.

Filipos

1 Si Pablo ug si Timoteo, mga ulipon ni Cristo Jesus, **2** Ang grasya maanaa kaninyo ug ang kalinaw gikan sa Dios nga atong Amahan ug gikan sa Ginoong Jesu-Cristo. **3** Ginapasalamatan ko ang akong Dios diha sa tanan kong paghandum kaninyo; **4** sa tanan kong pagpangamuyo alang kaninyong tanan, ako sa kanunay magampo uban sa kalipay, **5** nga mapasalamaton tungod sa inyong pakig-uban sa pagpakaylap sa Maayong Balita sukad pa sa sinugdan nga adlaw hangtud karon. **6** Ug ako masaligon nga siya nga nagsugod ug maayong buhat diha kaninyo magapadayon sa pagbuhat aron kini mahingpit unya sa adlaw ni Jesu-Cristo. **7** Ug ako may katarungan sa pagbati sa ingon niini mahitungod kaninyong tanan, sanglit kamo ania man sa akong kasingkasing, kay kamong tanan ako mang mga kauban nga mag-aambit sa grasya, diha sa akong pagkabinilanggo ug usab sa akong paglaban ug pagpanghimatuod sa Maayong Balita. **8** Kay ang Dios mao ang akong saksi, nga ako gimingaw gayud kaninyong tanan uban sa pagbati sa kalomo ni Cristo Jesus. **9** Ug maoy akong pag-ampo nga unta ang inyong gugma mosamot pa sa pagdagaya sa kahibalo ug sa tanan nga pagpanabut, **10** aron kamo sa kanunay magabutang sa inyong pag-uyon sa mga butang nga labing maayo, ug magmaputli ug dili masaway alang sa adlaw ni Cristo, **11** nga puno sa mga bunga sa pagkamatarung nga abut pinaagi kang Jesu-Cristo, alang sa himaya ug pagdalayeg ngadto sa Dios. **12** Buot ako nga inyong masayran, mga igsoon, nga ang nahitabo karon kanako nakaalagad hinoon sa pagpauswag sa Maayong Balita, **13** nga tungod niana nahibaloan na sa tanang kasundalohan nga bantay sa pritoryo ug sa tanang uban pa, nga ako karon nabilanggo diay tungod kang Cristo; **14** ug kadaghanan sa mga igsoon nahimong masaligon sa Ginoong tungod sa akong pagkabinilanggo, ug misamot pa sa pagkamaisugon sa pagsulti sa pulong sa Dios sa walay kahadlok. **15** Sa pagkatinuod hinoon adunay magawali kang Cristo gumikan sa kasina ug sa pagpalabawlabaw, apan ang uban gumikan sa maayong kabobut-on. **16** Ang naulahi nagahimo niini gumikan sa gugma, sa nasayran nila nga ako gibutang dinhi aron sa paglaban sa Maayong Balita; **17** samtang ang nahauna nagasangyaw kang Cristo sa tinguha sa pagpalabaw, dili sa pagkamaminatud-

on kondili sa pagdahum nga tungod niini molabi pa ang akong kasakit sa pagkabinilanggo. **18** Unsa may anaa niana? Mao lamang nga sa tanang paagi, bisan kon sa minaut o sa tinuoray, si Cristo gikasangyaw; ug tungod niini ako nagakalipay. **19** Oo, ug ako magapadayon sa pagkalipay. Kay ako nasayud nga pinaagi sa inyong mga pag-ampo ug sa panabang sa Espiritu ni Jesu-Cristo, kini mosangpot ra alang sa akong kagawasan, **20** maingon nga maoy akong mainitong pagpaabut ug paglaum nga ako dili gayud magakaulaw, hinonoa, nga inubanan sa tuman nga kaisug karon ug sa kanunay, ako magapasidungog kang Cristo dinhi sa akong lawas, bisan pa kon pinaagi sa kinabuhi o pinaagi sa kamatayon. **21** Kay alang kanako ang pagkabuhi mao si Cristo, ug ang pagkamatay maoy pagdaug. **22** Apan kon mao may akong bahin ang pagkabuhi sa lawas, ug kon alang kanako kini mosangpot sa pagkamabungahon sa pangabudlay, nan, unsa ang akong pagapilion ako dili makapahayag. **23** Ako maayong pagkapiit taliwala sa duroha. Ang akong tinguha mao unta ang pagbiya dinhi ug pagpakig-uban kang Cristo, sanglit kini mao may labi pa ka maayo. **24** Apan ang pagpabilin ko dinhi sa lawas labing kinahanglanon tungod kaninyo. **25** Ug kay mao man kini ang akong paghunahuna, ako nasayud nga ako magapabilin ug magapadayon pa uban kaninyong tanan, alang sa inyong kauswagan ug kalipay diha sa pagtoo, **26** aron nga tungod kanako makabaton kamog igong hinungdan sa pagpasigarbo kang Cristo Jesus, gumikan unya sa pag-anha ko diha kaninyo pag-usab. **27** Mao lamang nga ang inyong paggawi sa kinabuhi kinahanglan mangintakus sa Maayong Balita mahitungod kang Cristo, aron nga bisan kon mahitungha ako diha ug makakita kaninyo o wala ako diha, madunggan ko unta mahitungod kaninyo nga kamo nanagbarug nga malig-on diha sa usa ra ka espiritu, nga uban sa usa ra ka hunahuna kamo managhugop sa pagpakigbisug alang sa pagtoo sa Maayong Balita, **28** ug nga dili kamo palisang sa bisan unsa pinaagi sa inyong mga kaaway. Kay alang kanila ang inyong kaisug maoy usa ka tataw nga tilimad-on sa ilang pagkalaglag, apan tilimad-on sa inyong kaluwasan, ug kini gikan sa Dios. **29** Kay gikatugot kaninyo nga tungod kang Cristo kamo dili lamang kay igo rang motoo kaniya kondili nga kamo manag-antus usab tungod kaniya, **30** nga magaatiman kamo sa mao rang pakigbisug nga inyo kaniadtong

nakita kanako, nga inyo karong madungog nga akong ginaatiman.

2 Busa kon aduna may pagkadinasi diha kang Cristo, kon aduna may pagkadinasi diha sa gugma, kon aduna may pakig-ambitay diha sa Espiritu, kon aduna may pagbinatiay sa kalomo ug pagkinaloy-anay, **2** hingpita ninyo ang akong kalipay pinaagi sa inyong paggawi nga magkasinabtanay, nga managbaton sa samang pagbati sa paghigugma, sa samang panghunahuna ug katuyoan. **3** Ayaw na kamo pagbuhat ug bisan unsa sa tuyo sa pagbahinbahin o sa kawang pagpagarbo sa kaugalingon, hinonoa uban sa pagpaubos isipa ang uban ingon nga labi pang maayo kay sa inyong kaugalingon; **4** nga ang matag-usa kaninyo magatagad dili lamang sa iyang kaugalingong mga kahintang, kondili sa mga kahintang sa uban usab. **5** Batoni diha kaninyo kining hunahuna nga mabatonan ninyo diha kang Cristo Jesus, **6** nga, bisan tuod siya naglungtad diha sa kinaiya sa Dios, siya wala mag-isip sa iyang pagkasama sa Dios ingon nga usa ka butang nga pagailogan; **7** hinonoa, gihaw-asan niya ang iyang kaugalingon diha sa iyang pagsagop sa kinaiya sa ulipon, diha sa iyang pagkahisama sa mga tawo. **8** Ug sa nakita siya diha sa dagway nga tawhanon, siya nagpaubos sa iyang kaugalingon ug nahimong masinugtanon hangtud sa kamatayon, oo, bisan pa sa kamatayon diha sa krus. **9** Tungod niini, ang Dios nagbayaw kaniya sa kahitas-an ug mihatag kaniya sa ngalan nga labaw sa tanang mga ngalan, **10** aron nga sa ngalan ni Jesus ang tanang tuhod magapiko didto sa langit, dinhi sa yuta ug sa ilalum sa yuta, **11** ug ang tanang dila magasugid nga Ginoo si Jesu-Cristo, alang sa pagdalayeg sa Dios nga Amahan. **12** Busa, mga hinigugma ko, maingon nga kamo sa kanunay nagamasinugtanon man dili lamang sa panahon ra nga ako anaa kaninyo, kondili, labaw pa gani, sa panahon usab nga ako wala diha kaninyo, panlimbasugi ninyo ang inyong kaugalingong kaluwasan uban ang kahadlok ug pagkurog; **13** kay diha sa sulod ninyo ang Dios mao ang nagapalihok sa inyong pagtinguha ug pagpaningkamot alang sa iyang kaugalingong kahimuot. **14** Buhata ninyo ang tanang mga butang sa walay pagbagolbol ni pagsukitsukit, **15** aron mahimo kamong putli ug dili masalawayon, mga anak sa Dios nga mga walay buling, taliwala sa usa ka kaliwatan nga hiwi ug

masupilon, nga sa taliwala nila kamo nagasidlak ingon nga mga kahayag dinhi sa kalibutan, **16** nga nagatanyag sa pulong alang sa kinabuhi, aron nga sa adlaw unya ni Cristo ako magamapasigarbohon nga ako wala diay magpaningkamot ni maghago sa wala lamay kapuslanan. **17** Apan bisan pa kon ingon nga halad igaula ako diha sa ibabaw sa inyong halad-inihaw nga pang-alagad sa inyong pagtoo, igakalipay ko kini ug ako magakalipay uban kaninyong tanan. **18** Sa ingon niini kinahanglan kamo usab magakalipay, ug magakalipay uban kanako. **19** Gilauman ko sa Ginoong Jesus nga sa dili madugay si Timoteo akong ikapadala diha kaninyo aron ako usab malipay pinaagi sa mga balita mahitungod kaninyo. **20** Kay wala akoy tawo nga sama kaniya, nga may tinuod nga kahangawa alang sa inyong kaayohan. **21** Kay tanan silang uban nagapangita sa mga kaayohan sa ilang kaugalingon lamang ug dili sa mga kaayohan ni Jesu-Cristo. **22** Apan kamo nasayud na sa pagkasinulayan ni Timoteo, kon giunsa niya sa pag-alagad kanako sa bulohaton sa Maayong Balita, ingon sa anak nga nagaalagad sa iyang amahan. **23** Busa gilauman ko ang pagpaanha kaniya diha sa dili madugay inigkatino ko na kon unsa gayud ang akong pagadangatan; **24** ug ako masaligon sa Ginoo nga sa dili madugay ako usab makaanha diha. **25** Nakahunahuna ako nga kinahanglan paanhaon ko diha kaninyo si Epafrodito nga akong igsoon ug masigkamagbubuhay ug masigkasundalo, nga inyong gipadala kanako aron sa pag-alagad sa akong mga pagkinahanglan, **26** kay siya gimingaw kaninyong tanan, ug naguol pag-ayo tungod kay kamo nakadungog man nga siya nagmasakit. **27** Sa pagkatinuod siya nagmasakit nga nag-ungaw sa kamatayon. Apan ang Dios nalooy kaniya ug dili lamang kaniya ra kondili kanako usab, aron ako dili abuton sa magatapun-og nga mga kaguol. **28** Busa ako labi pang matinguhaon sa pagpaanha kaniya diha aron kamo malipay sa pagpakakita kaniya pag-usab, ug aron ako dili na kaayo mabalaka. **29** Busa dawata siya ninyo diha sa Ginoo uban sa tanang kalipay; ug pasidunggi ninyo ang mga tawong sama kaniya, **30** kay alang sa bulohaton ni Cristo siya nag-ungaw na sa kamatayon, nga nagtahan sa iyang kinabuhi aron sa paghulip sa kakulang sa inyong pag-alagad kanako.

3 Dugang pa niini, mga igsoon, pagkalipay kamo diha sa Ginoo. Ang pagsulat kaninyo sa mao ra gihapong mga butanga dili makataka kanako, ug alang kaninyo kini makapalig-on. **2** Likayi ninyo ang mga iro, likayi ninyo ang mga magbubuhat ug dautan, likayi ninyo sila nga mga nanagpamutol ug unod. **3** Kay kita mao ang tinuod nga mga may sirkunsisyon, kita nga nagasimba sa Dios diha sa espiritu, ug nagapasigarbo kang Cristo Jesus, ug walay pagsalig sa unod. **4** Ngani ako may pasikaranan sa pagsalig sa unod usab. Kon adunay laing tawo nga magadahum nga siya may pasikaranan sa pagsalig sa unod, ako labaw pa: **5** gisirkunsisyonan ako sa ikawalong adlaw gikan sa akong pagkahimugso, sa kaliwatan ako ni Israel, sa banay ni Benjamin, Hebreohanon nga natawog mga Hebreohanon; bahin sa kasuguan, Fariseo; **6** bahin sa pagkamasibuton, maglulutos sa iglesia; bahin sa pagkamatarung nga pinasikad sa kasuguan, dili masaway. **7** Ngani bisan unsang kadaugan nga akong naangkon kaniadto, kini ako nang giisip nga kapildihan tungod kang Cristo. **8** Sa pagkatinuod ang tanan akong ginaisip nga kapildihan tungod sa labawng kabililhon sa pagpakaila kang Cristo Jesus nga akong Ginoo. Tungod kaniya napildihan ako sa tanang butang, ug kini sila ginaisip ko ingon nga mga biya na aron lamang maako si Cristo **9** ug makaplagan ako diha kaniya, dili nga nagabaton ako sa pagkamatarung nga akong kaugalingon pinasikad sa kasuguan, kondili nianang pagkamatarung nga pinaagi sa pagtoo kang Cristo, ang pagkamatarung nga gikan sa Dios, nga nagasukad sa pagtoo; **10** aron ako makaila kaniya ug sa gahum sa iyang pagkabanhaw ug sa pag-ambit sa iyang mga kasakit, nga mahisama kaniya sa iyang pagkamatay, **11** aron nga kon mahimo makab-ot ko ang pagkabanhaw gikan sa mga patay. **12** Dili nga nakab-ot ko na kini, o nahingpit na ako; hinonoo ginaagpas ko kini aron mahimong akong kaugalingon, sanglit nahimo na man ako ni Cristo Jesus nga iyang kaugalingon. **13** Mga igsoon, wala ako mag-isip nga kini nahimo ko nang akong kaugalingon; hinoon, usa ka butang akong ginabuhat mao kin: sa ginakalimtan ko ang nanagpangagi na ug sa nagadasdas ako paingon sa anaa sa unahan, **14** ako nagapadayon paingon sa dauganan, ngadto sa ganti nga mao ang sa langitnong pagtawag kanato sa Dios diha kang Cristo Jesus. **15** Kitang tanan nga mga hamtong na sa pagtoo kinahanglan nagabaton sa maong

panghunahuna; ug kon ugaling kamo lahi man ug panghunahuna, kini usab igapadayag ra kaninyo sa Dios. **16** Mao lamang nga kinahanglan managgawi kita sumala nianang kahibalo nga ato nang nakab-ot karon. **17** Mga igsoon, panag-usa kamo sa pag-awat kanako, ug timan-i ninyo sila nga nanaggawi sa ingon sumala sa sulondon nga inyong nadawat kanamo. **18** Kay daghan ang nagagawi nga mahitungod kanila giingnan ko na kamo sa makadaghan, ug nga bisan karon magaingon ako uban sa paghilak, nga kini sila nagagawi ingon nga mga kaaway sa krus ni Cristo. **19** Ang ilang dadangatan mao ang pagkalaglag, ang ilang dios mao ang ilang tiyan, ang ilang ginapasigarbo mao ang ilang kaulaw, ang ilang mga hunahuna gitumong diha sa mga butang sa yuta. **20** Apan kita mga molupyo sa langit, ug gikan niini atong ginapaabut ang Manluluwas, ang Ginoong Jesu-Cristo. **21** Siya mao ang magausab sa atong timawa nga lawas aron kini mahisama sa iyang mahimayaong lawas, pinaagi sa gahum nga nakapahimo kaniyang takus bisan pa sa pagsakop sa tanang mga butang sa ilalum kaniya.

4 Busa, mga igsoon ko nga akong hinigugma ug namingawan, nga akong kalipay ug purongpurong, managbarug kamo sa ingon nga kalig-on diha sa Ginoo, mga hinigugma ko. **2** Hangyoon ko si Euodia ug hangyoon ko si Sintique nga magkauyonay unta sila diha sa Ginoo. **3** Ug mangamuyo ako kanimong usab, tinuod kong masigkauban sa buhat, nga unta tabangan mo kining mga babayehana, kay sila nagpangabudlay abay kanako sa pagpakaylap sa Maayong Balita uban kang Clemente ug sa tanang uban kong mga masigkamagbubuhat kinsang mga ngalan anaa sa basahon sa kinabuhi. **4** Pagkalipay kamo kanunay diha sa Ginoo; usbon ko ang pag-ingon, Pagkalipay kamo. **5** Ang inyong pagkamapailubon ipaila ninyo sa tanang mga tawo. Ang Ginoo haduol na. **6** Ayaw kamo pagkabalaka mahitungod sa bisan unsang butang, hinonoo sa tanang butang ipahibalo ninyo sa Dios ang inyong mga hangyo pinaagi sa pag-ampo ug sa pagpangamuyo uban sa pagpasalamat. **7** Ug ang kalinaw sa Dios, nga lapaw sa tanang pagpanabut, magabantay sa inyong mga kasingkasing ug sa inyong mga hunahuna diha kang Cristo Jesus. **8** Sa katapusan, mga igsoon, bisan unsang butang tinuod, bisan unsang butang dungganan, bisan unsang butang matarung, bisan unsang butang ulay, bisan

unsang butang hiligugmaon, bisan unsay butang Ang grasya sa Ginoong Jesu-Cristo magauban sa maayong pamation, kon aduna may kahalangdon, inyong espiritu. kon aduna may pagkadalaygon, palandunga ninyo kining mga butanga. **9** Buhata ninyo ang inyong nakat-onan ug nadawat ug nadunggan ug nakita kanako; ug ang Dios sa kalinaw magauban kaninyo. **10** Daku ang akong pagkalipay diha sa Ginoo nga karon sa katapusan gibuhi na usab ninyo ang inyong kahangawa alang kanako; sa pagkatinuod hinoon kamo kanunay man nga may kahangawa alang kanako, mao lamang nga kamo wala makagayon sa pagpakita niini. **11** Dili nga nagmahay ako tungod sa akong kawalad-on; kay ako nakakat-on man sa pagpahaigo sa akong kaugalingon sa bisan unsang kahimtang nga akong mahimutangan. **12** Ako makamaong magkinabuhi sa kakabus ug ako makamao usab nga magkinabuhi sa kadagaya; sa bisan unsa ug sa tanang pagkabutang, nasinati ko ang tinago sa paagi sa pagpahimutang diha sa pagkabusog ug sa pagkagutom, sa kadagaya ug sa kawalad-on. **13** Mahimo ko ang tanang butang pinaagi kaniya nga nagapalig-on kanako. **14** Hinoon nagmapuanguron kamo sa inyong pagpakig-ambit sa akong kaguol. **15** Ug kamong mga taga-Filipos nasayud nga sa pagsugod sa pagsangyaw sa Maayong Balita, sa paggikan ko sa Macedonia, gawas kaninyo lamang walay laing iglesia nga nakig-uban kanako sa buhat labut sa paghatag ug sa pagdawat; **16** kay bisan gani sa didto ako sa Tesalonica, gipadad-an man ninyo akog hinabang dili lamang sa makausa ra kondili sa makaduha. **17** Dili nga ginatinguha ko ang inyong mga hatag; kondili nga ginatinguha ko hinoon ang tubo niini nga magauswag unta alang sa inyong kadagaya. **18** Aduna na akoy igo sa tanang mga butang, ug labaw pa gani sa igo; gikatagan-an na ako pag-ayo, sanglit nadawat ko na man gikan kang Epafrodito ang inyong gipadala nga mga gasa, nga maoy halad nga maamyon, usa ka halad-inihaw nga hilinganpon ug makapahimuot sa Dios. **19** Ug ang tanan ninyong kinahanglanon igahatag kaninyo sa akong Dios sumala sa iyang mga bahandi sa himaya diha kang Cristo Jesus. **20** Ngadto sa atong Dios ug Amahan, ang himaya hangtud sa kahangturan. Amen. (aiōn g165) **21** Ipangomusta ako sa tanang mga balaan diha kang Cristo Jesus. Ang mga igsoon nga ania uban kanako nangomusta kaninyo. **22** Ang tanang mga balaan diri ilabi na sila nga mga sakop sa panimalay ni Cesar, nangomusta kaninyo diha. **23**

Colosas

1 Si Pablo, apostol ni Cristo Jesus pinaagi sa kabobut-on sa Dios, ug si Timoteo nga atong igsoon, **2** Nganha sa mga anaa sa Colosas, nga mga balaan ug kasaligang mga igsoon diha kang Cristo: **3** Sa kanunay magapasalamat kami sa Dios, ang Amahan sa atong Ginoong Jesu-Cristo, inig-ampo namo alang kaninyo, **4** kay kami nakadungog man ugod mahitungod sa inyong pagtoo kang Cristo Jesus ug sa gugma nga inyong ginabatonan alang sa tanang mga balaan, **5** tungod sa paglaum nga gikatagana alang kaninyo didto sa langit. Kining maong paglaum inyong nadungog kaniadto pinaagi sa pulong sa kamatuoran, sa Maayong Balita **6** nga miabut kaninyo, maingon nga sa pagkatinuod kini nagapamunga ug nagamalamboon sa tibuok kalibutan maingon man usab diha kaninyo, sukad pa niadtong adlaw sa inyong pagpakadungog ug pagpakaila sa tinuod sa grasya sa Dios, **7** maingon sa inyong pagkahibalo niini gikan kang Epafras nga atong hinigugmang masigkaulipon. Alang sa among kaayohan, siya kasaligan nga ministro ni Cristo **8** ug siya mao ang nagsugilon kanamo mahitungod sa inyong pagkamahigugmaon diha sa Espiritu. **9** Tungod niini, sukad pa niadtong adlaw sa among pagpakadungog niini, wala kami maghunong sa pag-ampo alang kaninyo, sa pagpangamuyo nga unta mapuno kamo sa kahibalo mahitungod sa iyang kabobut-on diha sa tanang espirituhanong kaalam ug pagpanabut, **10** aron kamo magakinabuhi nga takus sa Ginoo, nga sa hingpit kahimut-an niya, magamabungahon sa tanang mga maayong buhat ug magatubo sa kahibalo mahitungod sa Dios. **11** Hinaut unta nga malinig-onan kamo sa tanang kusog, sumala sa iyang mahimayaong gahum, alang sa tanang pag-antus ug pagpailub dinuyogan sa kalipay, **12** nga magahatag kamo sa mga pagpasalamat ngadto sa Amahan nga mao ang naghimo kanatong takus sa pagambit sa panulondon sa mga balaan diha sa kahayag. **13** Siya mao ang nagluwas kanato gikan sa kagahum sa kangitngit ug naglalin kanato ngadto sa gingharian sa iyang Anak nga pinalangga, **14** kang kinsa kita nakabaton sa pagkatibunob, sa kapasayloan sa mga sala. **15** Siya mao ang dagway sa dili makita nga Dios, ang panganay sa tibuok nga kabuhatan; **16** kay pinaagi kaniya gibuhang tanang mga butang, diha sa langit ug dinhi sa yuta,

makita ug dili makita, mga lingkoranan nga harianon o kagahum o pamunoan o pagbolot-an ang tanang mga butang gibuhang pinaagi kaniya ug alang kaniya. **17** Siya mao na sa wala pa ang tanang mga butang, ug diha kaniya ang tanang mga butang gipakapot. **18** Siya mao ang ulo sa lawas, nga mao ang iglesia; siya mao ang sinugdan, ang panganay nga gikan sa mga nangamatay, aron nga diha sa tanang mga butang siya mahimong kinalabwan sa tanan. **19** Kay diha kaniya nahimuot sa pagpuyo ang bug-os nga kinatibuk-an sa Dios, **20** ug pinaagi kaniya nahimuot kini sa pagpasig-uli, nganha sa iyang kaugalingon, sa tanang mga butang sa kayutaan o sa kalangitan, ug naghimo sa kadaitan pinaagi sa iyang dugo diha sa krus. **21** Ug kamo, nga kaniadto mga nahimutang sa halayo ug mga mabinatukon diha sa panghunahuna, nga nanaghimo sa mga dautang buhat, **22** karon iya nang napasig-uli ngadto kaniya diha sa iyang tawhanon nga lawas pinaagi sa iyang kamatayon, aron iya kamong ikapaatubang nga binalaan ug dili masaway ug dili mabadlong diha sa iyang atubangan, **23** kon kamo magapadayon gayud sa pagtoo, dili matarug, malig-on, dili mobulag sa paglaum sa Maayong Balita nga inyong gipatalinghugan, nga gikawali ngadto sa tanang mga binuhang sa silong sa langit, ug nga niini ako, si Pablo, nahimong ministro. **24** Ginakalipay ko karon ang akong mga pag-antus tungod kaninyo, ug dinhi sa akong lawas ginapuno ko ang mga kasakit nga nakulang sa mga pag-antus ni Cristo alang sa iyang lawas nga mao ang iglesia, **25** nga niini ako nahimong ministro sumala sa diosnong katungdanan nga gipiyal kanako alang kaninyo, aron sa pagpahayag sa hingpit sa pulong sa Dios, **26** sa tinago nga nalilong sulod sa mga katuigan ug mga kaliwatan apan karon gikapadayag na ngadto sa iyang mga balaan. (aiōn g165) **27** Gibut-an sa Dios ang pagpaila ngadto kanila sa kadaku gayud sa mga kadagaya sa himaya sa maong tinago alang sa mga Gentil, ang tinago nga si Cristo anaa kaninyo, ang paglaum alang sa himaya. **28** Siya mao ang among ginasangyaw sa among pagpanambag sa tanang mga tawo ug sa among pagpanudlo sa tanang mga tawo diha sa tanang kaalam, aron among ikapaatubang silang tanan ingon nga mga hingkod diha kang Cristo. **29** Alang niini ako nagapangabudlay nga nagapanlimbasug sumala sa iyang kusog nga iyang gipalihok nga makagagahum gayud sa sulod nako.

2 Kay buot ko nga inyong masayran ang kadaku sa akong panlimbasug alang kaninyo, ug alang kanila sa Laodicea, ug alang sa tanan nga wala makakita sa akong nawong, **2** aron ang ilang kasingkasing mamalig-on sa diha nga matagik kini sa gugma, aron makabaton sila sa tanang kadagaya sa kasaligan nga pagpanabut ug kahibalo mahitungod sa tinago sa Dios, ang tinago nga mao si Cristo, **3** kang kinsa natago ang tanang bahandi sa kaalam ug kahibalo. **4** Gisulti ko kini aron kamo dili malimbungan ni bisan kinsa pinaagi sa mga pulong nga makabibihag. **5** Kay bisan tuod ako wala diha kaninyo sa lawas, ako anaa uban kaninyo sa espiritu, nga nagakalipay sa pagsaksi sa inyong pagkamahusay ug sa kalig-on sa inyong pagtoo kang Cristo. **6** Busa, maingon sa inyong pagdawat kaniadto kang Cristo Jesus nga Ginoo, padayon kamo sa pagkinabuhi diha kaniya, **7** nga mga pinagamut ug pinatubo diha kaniya ug linig-on diha sa pagtoo, ingon nga niini gidudloan kamo, nga magamadagayaon sa pagpasalamat. **8** Bantayi ninyo nga walay bisan kinsa nga magabihag kaninyo pinaagi sa pilosopiya ug sa malimbongon nga pagpatootoo, sumala sa tawhanong kalagdaan nga gikabilinbilin, sumala sa mga paninugdan nga tinooohan sa kalibutan, ug dili sumala ni Cristo. **9** Kay diha kaniya nagapuyo sa pagkalawas ang bug-os kinatibuk-an sa pagka-Dios, **10** ug sa kinabuhi nangatugob kamo diha kaniya nga mao ang ulo sa tanang pamunoan ug kagahum. **11** Diha kaniya usab kamo nakadawat sa sirkunsisyon nga dili hinimo sa mga kamot, kondili sa sirkunsisyon nga pinaagi kang Cristo sa diha nga nahukasan kamo sa unodnon nga lawas; **12** ug gikalubong kamo uban kaniya diha sa bautismo, nga niini kamo usab gibanhaw uban kaniya pinaagi sa pagtoo sa gahum sa Dios nga nagbanhaw kaniya gikan sa mga patay. **13** Ug sa mga patay pa kamo diha sa mga kalapasan ug sa pagkawalay sirkunsisyon sa inyong unod, uban kaniya kamo gi buhi sa Dios sa napasaylo niya kita sa tanan tang kalapasan, **14** sa napapas niya ang sulat nga nagbabag batok kanato pinaagi sa ipatuman niini; ug kini iyang gikuha sa atong agianan ug gilansang sa krus. **15** Ang mga pamunoan ug kagamhanan iyang gihuboon sa mga hinagiban ug iyang gipasundayag sa kadaghanan, diha sa iyang pagdaug batok kanila pinaagi sa krus. **16** Busa ayaw tugoti nga adunay magahukom kaninyo bahin sa kanonon ug ilimnon, o mahitungod sa pangililn o sa Bulan

nga bag-ong subang o sa adlaw nga igpapahulay. **17** Kini sila landong lamang sa butang nga umalabut, apan ang lawas iya ni Cristo. **18** Ayaw tugoti nga adunay manikas kaninyo pinaagi sa iyang kinabobut-ong pagpulpohiubos ug pagsimbag mga manulonda, sa pagbarug niya diha sa iyang mga panan-awon, nga sa walay katarungan nagapasigarbo tungod sa iyang unodnon nga mga panghunahuna. **19** Ang maong tawo wala mag-ungot sa Ulo, nga gikan niini ang tibuok nga lawas, ingon nga gi buhi ug nasumpay pinaagi sa mga lutahan ug mga kaugatan niining maong lawas, nagatubo sa tinuboan nga gikan sa Dios. **20** Kon kamo namatay man ugaling uban kang Cristo, ug nahimulag na gikan sa mga pinanugdan nga tinooohan sa kalibutan, nganong nagakinabuhi man lagi kamo nga daw iya pa gihapon sa kalibutan? Nganong nagapailalum pa man kamo sa mga kasugoan nga nagaingon, **21** "Ayaw pagkupti, Ayaw pagtilawi, Ayaw paghikapa" **22** (labut sa mga butang, nga tanan kini nagakawagtang samtang ginagamit), tuman sa tawhanong kalagdaan ug tuloohan? **23** Sa pagkatinuod ang maong mga butang adunay dagway sa kaalam diha sa kinaugalingong pagtuman sa pagsimba, ug sa kinabobut-ong pagpulpohiubos, ug sa pagsakit sa lawas; apan kining mga butanga walay kapuslanan, hinonoo nagaalagad lamang alang sa katagbawan sa unod.

3 Kon ugaling gibanhaw man kamo uban kang Cristo, nan, pangitaa ninyo ang mga butang nga anaa sa itaas diin anaa si Cristo nagalingkod sa too sa Dios. **2** Itumong ang inyong mga hunahuna diha sa mga butang nga anaa sa itaas ug dili sa mga butang dinhi sa yuta. **3** Kay kamo nangamatay na, ug diha sa Dios ang inyong kinabuhi natago uban kang Cristo. **4** Inigpadayag na unya ni Cristo nga mao ang atong kinabuhi, nan, kamo usab igapadayag man uban kaniya sa himaya. **5** Busa, patya ninyo ang mga yutan-ong butang diha sa sulod ninyo: pakighilawas, kahugaw, pangibog nga unodnon, dautang tinguha, ug ang kadalo nga maoy pagsimbag mga diosdios. **6** Tungod niining mga butanga ang kapungot sa Dios nagaabut diha sa mga tawong masupilon. **7** Niini kamo usab nanaggawi kaniadto, sa nagkinabuhi pa kamo niining mga butanga. **8** Apan karon kinahanglan isalikway ninyo kining tanang mga butanga: kasuko, kapungot, pagkamadinaton, pagpasipala, ug ang mahilas nga sinultian sa inyong

baba. **9** Ayaw na kamo pagbinakakay ang usa ngadto sa usa, maingon nga nahukasan na kamo sa inyong daan nga kinaiya uban sa mga batasan niini **10** ug gikasuloban na sa bag-ong kinaiya nga ginabago pag-usab diha sa kahibalo, sibo sa dagway sa magbubuhay niini. **11** Dinhi niini dili ang Gresyanhon o Judio, may sirkunsisyon o walay sirkunsisyon, luog, Sityanhon, ulipon o gawas, kondili si Cristo mao ang tanan ug anaa sa tanan. **12** Ingon nga sa Dios kamo mga pinili, balaan ug hinigugma, nan, isul-ob ninyo ang pagkamabination, pagkamapuangoron, pagkamapausan, kaaghop, ug pailub, **13** nga mag-inantusay ang usa sa usa kaninyo, ug nga kon aduna may pagmahay sa usa batok sa usa, magpinasayloay ang usa sa usa; maingon nga ang Ginoo nakapasaylo kaninyo, nan kinahanglan kamo usab magapasaylo. **14** Ug labaw niining tanan, isul-ob ninyo ang gugma nga mao ang magabugkos sa tanan ngadto sa usa ka hingpit nga panagkaangay. **15** Ug paharia ang kalinaw ni Cristo diha sa inyong mga kasingkasing, nga ngadto sa maong kalinaw kamo sa pagkatinuod gipanagtawag diha sa mao rang usa ka lawas. Ug magmapasalamaton kamo. **16** Ang pulong ni Cristo papuy-a nga madagayaon gayud diha kaninyo, sa magatudloay ug magatinambagay kamo ang usa sa usa sa tanang kaalam, ug sa magaaawit kamog mga salmo ug mga alawiton ug mga awit nga espirituhanon uban ang pagkamapasalamaton diha sa inyong mga kasingkasing ngadto sa Dios. **17** Ug bisan unsay inyong pagabuhaton, sa pulong o sa buhat, buhata ang tanan sa ngalan sa Ginoong Jesus, nga magahatag kamo sa mga pagpasalamat ngadto sa Dios nga Amahan pinaagi kaniya. **18** Mga asawa, pasakop kamo nga masinugtanon sa inyong masigkabana, ingon nga maoy angay diha sa Ginoo. **19** Mga bana, higugmaa ninyo ang inyong masigkaasawa, ug ayaw ninyo sila pagpahimungti. **20** Mga anak, magmasinugtanon kamo sa inyong mga ginikanan sa tanang mga butang, kay kini makapahimuot sa Ginoo. **21** Mga amahan, ayaw pagsuk-a ang inyong mga anak aron dili sila mawad-an sa kadasig. **22** Mga ulipon, sa tanang mga butang magmasinugtanon kamo sa inyong tawhanong mga agalon, dili sa pag-alagad nga linigoy ingon sa magapahimuot sa mga tawo lamang, kondili uban sa kasingkasing nga maminatud-on, nga mahadlokon sa Ginoo. **23** Bisan unsa ang inyong pagabuhaton, buhata kini sa kinasingkasing nga ingon sa nagaalagad kamo

sa Ginoo ug dili sa tawo, **24** sa nasayran ninyo nga gikan sa Ginoo kamo magadawat sa panulondon ingon nga maoy inyong ganti; kay sa ingon kamo nagaalagad sa Ginoong Cristo. **25** Kay ang nagabuhay ug dili matarung pagabalusan ra usab ug dili matarung tungod sa iyang binuhatan, ug wala unyay pinalabi.

4 Mga agalon, ihatag sa inyong mga ulipon ang matarung ug makiangayon nga pagtagad, sa nasayran ninyo nga kamo usab adunay Agalon sa langit. **2** Panaglahutay kamo sa pag-ampo, nga magmatukawon samtang magahimo niini uban sa mga pagpasalamat; **3** ug pag-ampo kamo alang kanamo usab, nga unta ang Dios magabukas kanamo ug ganghaan alang sa pulong, sa pagsugilon sa tinago mahitungod kang Cristo, nga tungod niini ako karon nahimong binilanggo, **4** aron ikapahayag ko kini, sa tataw gayud sa paagi nga kinahanglan isulti ko kini. **5** Pagbinuotan kamo sa inyong paggawi ngadto sa mga tagagawas, nga magapahimulos kamo sa pahahon. **6** Himoa nga sa kanunay magamadanihon ang inyong sinultihan, tinimplahan ug asin, nga tungod niana inyong mahibaloan kon unsaon ninyo sa pagtubag kang bisan kinsa. **7** Si Tiquico magasugilon kaninyo sa tanan mahitungod kanako; siya hinigugma nga igsoon ug kasaligan nga ministro ug masigkaulipon diha sa Ginoo. **8** Gipadala ko siya diha kaninyo alang niining maong tuyo, aron inyong masayran ang among kahimtang ug aron siya makadasig inyong mga kasingkasing; **9** ug kuyog kaniya mao si Onesimo, ang kasaligan ug hinigugma nga igsoon, nga usa sa mga tagadiha sa inyo. Sila magasugilon kaninyo sa tanang nahitabo diri. **10** Si Aristarco nga akong kauban sa pagkabinilanggo nangomusta kaninyo, maingon man si Marcos nga ig-agaw ni Bernabe (mahitungod kaniya, kamo nakadawat na ug mga tugon dawata ninyo siya kon moabut man siya kaninyo), **11** ug si Jesus nga ginganlan ug si Justo. Sa mga masigkamagbubuhay ko alang sa gingharian sa Dios, kini sila mao lamang ang sa mga may sirkunsisyon nga nakahatag kanakog kalipay. **12** Si Epafras, nga usa sa mga tagadiha sa inyo, ulipon ni Cristo Jesus, nangomusta kaninyo; sa masibuton gayud siya sa kanunay nagalakip kaninyo sa iyang mga pag-ampo aron kamo magabarug nga hingpit ug pinasaligan sa bug-os nga kabobut-on sa Dios. **13** Kay ako iyang saksi nga siya nakapangabudlay pag-ayo alang kaninyo ug alang kanila nga atua sa

Laodicea ug sa Hierapolis. **14** Nangomusta kaninyo si Lucas, ang hinigugmang mananambal, ug si Demas. **15** Ipangomusta ako sa mga igsoon ta sa Laodicea, ug kang Ninfa ug sa iglesia nga magatiguman diha sa iyang balay. **16** Ug tapus mabasa kining sulat ko diha kaninyo, ipabasa usab kini sa iglesia sa mga taga-Laodicea; ug paningkamoti nga makabasa usab kamo sa sulat ko ngadto sa Laodicea. **17** Ug ingna si Arquipo, "Bantayi nga pagatumanon mo ang pagkaministro nga gidawat mo sa Ginoo." **18** Ako, si Pablo, pinaagi sa akong kaugalingong kamot mao ang nagasulat niining bahin nga pangomusta. Hinumdumi ninyo ang akong mga talikala. Ang grayssa maanaa kaninyo.

1 Tesalonica

1 Si Pablo, ug si Silvano, ug si Timoteo, **2** Sa kanunay nagapasalamat kami sa Dios tungod kaninyong tanan, iniglakip namo kaninyo sa among mga pag-ampo, **3** nga sa atubangan sa atong Dios ug Amahan kami magahandum sa inyong buhat sa pagtoo ug pangabudlay sa gugma ug sa pagkamainantuson sa paglaum diha sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **4** Kay kami ugod, mga igsoon hinigugma sa Dios, nasayud man nga kamo iyang gipili; **5** kay ang among Maayong Balita miabut kaninyo dili sa pulong ra, kondili inubanan usab sa gahum ug sa Espiritu Santo ug sa dakung pagsalig. Kamo nasayud unsang pagkatawhana kami diha sa inyong taliwala tungod kaninyo. **6** Ug kamo nahimong mga mag-aawat kanamo ug sa Ginoo, kay kamo midawat man sa pulong walay sapayan sa dakung mga kasakit, dinuyogan sa kalipay nga tinuga sa Espiritu Santo; **7** nga tungod niana kamo nahimong sulondan sa tanang mga magtotoo sa Macedonia ug sa Acaya. **8** Kay gikan kaninyo ang pulong sa Ginoo mikaylap dili lamang sa Macedonia ug sa Acaya ra, kondili ang inyong pagtoo sa Dios nadungog sa tanang dapit nga tungod niana wala na kinahanglana nga magsulti pa kamig bisan unsa. **9** Kay sila na gani hinoon mao ang naghinugilon kanamo mahitungod sa kamadaugon sa among pag-anha diha kaninyo, ug giunsa ninyo sa pagdangop sa Dios gikan sa mga diosdios, aron sa pag-alagad sa buhi ug tinuod nga Dios, **10** ug sa pagpaabut sa iyang Anak gikan sa langit, nga iyang gibanhaw gikan sa mga patay, si Jesus nga mao ang magaluwas kanato gikan sa kapungot nga umalabut.

2 Kay kamo, mga igsoon, sayud nga ang among pagduaw kaninyo wala mapakyas; **2** hinonoa, bisan pa gidagmalan ug gipakaulawan na kami didto sa Filipos, sumala sa inyo nang nahibaloan, kami nagbaton ug kaisug diha sa atong Dios sa pagpahayag kaninyo sa Maayong Balita gikan sa Dios, walay sapayan sa dagkung pagsupak. **3** Kay ang among pagmaymay wala magsukad sa kasaypanan o sa mahugawng tinguha, ni gihimo kini nga inubanan sa lipatlipat; **4** hinonoa, maingon nga kami gikauyonan sa Dios aron pagapiyalan sa Maayong Balita, busa nagasulti kami, dili sa pagpahimuot sa tawo kondili sa Dios nga nagasulay sa among mga kasingkasing. **5**

Kay sumala sa inyo nang nasayran, kami wala gayud maggamit ug mga pulong sa pag-ulog-ulog, ni sa takuban sa kadalo, saksi ang Dios; **6** wala usab kami mag-agap sa mga pagpasidungog kanamo gikan sa mga tawo, ni gikan kaninyo o sa uban pa, bisan tuod kami makahimo sa pagkinahanglan nga pagatahuron kami ingon nga mga apostoles ni Cristo. **7** Apan nagmalolot kami diha sa taliwala ninyo, ingon sa iwa nga nagaalima sa iyang kaugalingong mga anak. **8** Busa, tungod sa among mahigugmaong kamingaw alang kaninyo, gitinguha namo ang pagpaambit kaninyo dili lamang sa Maayong Balita gikan sa Dios kondili usab sa among kaugalingong kinabuhi, kay kamo nahimo man nga among mga minahal uyamot. **9** Kay kamo, mga igsoon, mahinumdom pa sa among pag-hago ug pagbudlay; samtang kami nagwali kaninyo sa Maayong Balita gikan sa Dios, kami usab namoo magabii ug maadlaw aron kami dili makahatag ug kabug-at kang bisan kinsa kaninyo. **10** Kamo mga saksi, ug ang dios usab, unsa ka balaanon ug matarung ug dili masaway ang among paggawi nganha kaninyo nga mga magtotoo; **11** kay kamo sayud giunsa namo, ingon sa amahan ngadto sa iyang mga anak, ang pagmaymay sa matag-usa kaninyo ug pagdasig kaninyo ug pagpahimangno kaninyo **12** sa pagkinabuhi nga takus sa Dios, nga nagatawag kaninyo ngadto sa iyang kaugalingong gingharian ug himaya. **13** Ug kami usab sa walay pag-undang nagapasalamat sa Dios tungod niini, nga sa inyong pagdawat sa pulong sa Dios nga inyong nadungog gikan kanamo, kini inyong gisagop dili ingon nga pulong sa tawo kondili ingon nga mao gayud sa pagkatinuod, ang pulong sa Dios nga nagalihok sa sulod ninyo nga mga magtotoo. **14** Kay kamo, mga igsoon, nahimong mga mag-aawat sa mga iglesia sa Judea nga iya sa Dios ug nga diha kang Cristo Jesus; kay kamo nag-antus man usab sa samang mga butang gikan sa inyong mga katagilungsod maingon sa ilang giantus gikan sa mga Judio, **15** nga mao ang nagpatay sa Ginoong Jesus ug sa mga profeta, ug naghingilin kanamo, ug wala magpahimuot sa Dios ug nagapakigbatok sa tanang tawo **16** pinaagi sa pagdili kanamo sa pagsulti ngadto sa mga Gentil aron kini mangaluwas aron sa kanunay magapuno sil sa gidaghanon sa ilang mga sala. Apan ang kapungot sa Dios nahiaabut ra gayud kanila sa katapusan! **17** Apan sukad kami mailo kaninyo, mga igsoon, sulod sa hamubong panahon lamang, sa dagway apan dili

sa kasing-kasing, kami naningkamot sa pagpakigkita kaninyo nawong ug nawong, nga maikagon gayud kaayo inubanan sa hilabihang pangandoy; **18** kay kami ugod naninguha man gayud unta sa pag-anha diha kaninyo sa pagkatinuod ako, si Pablo, naninguha sa masubsob apan gisalanta kami ni Satanas. **19** Kay unsa may among paglaum o kalipay o purongpurong sa pagpasigarbo sa atubangan sa atong Ginoong Jesus sa iya unyang pag-abut? Dili ba mao man kamo? **20** Kay kamo mao ang among garbo ug kalipay.

3 Busa, sa wala na kami makaantus niini, mibuot na lang kami nga mao ray mahabilin sa Atenas, **2** ug among gipadala diha si Timoteo, nga among igsoon ug alagad sa Dios, sa Maayong Balita mahitungod kang Cristo, aron sa paglig-on kaninyo ug sa pagdasig kaninyo sa inyong pagtoo, **3** aron walay bisan kinsa kaninyo nga matarug taliwala niining mga kasakit. Kay kamo sayud na nga mao gayud kini ang atong kahimtang. **4** Kay sa diha pa kami uban kaninyo, kamo gisuginlan namong daan nga kita magaaantus gayud sa mga kalibog; ug kini nahitabo sumala sa inyo nang nasayran. **5** Tungod niini, sa wala na ako makaantus, nagsugo ako aron masayud mahitungod sa inyong pagtoo, sa kahadlok nga tingali nagpatintal kamo sa maninintal ug nga nakawang lamang ang among pagpangabudlay. **6** Apan karon nga si Timoteo nahibalik na diri kanamo gikan kaninyo, ug gikadad-an niya kami sa mga maayong sugilon mahitungod sa inyong pagtoo ug paghigugma, ug sa balita nga kamo sa kanunay may maayong paghandum kanamo ug nangandoy sa pagpakigkita kanamo, maingon nga kami usab nangandoy sa pagpakigkita kaninyo **7** tungod niini, mga igsoon, walay sapayan sa tanan namong mga kaguol ug kasakit, kami gilipay bahin kaninyo pinaagi sa inyong pagtoo; **8** kay mga buhi kami karon sanglit kamo nagabarug man nga malig-on diha sa Ginoo. **9** Kay unsaon ugod namo sa pagpakahatag sa igong pagpasalamat ngadto sa Dios tungod kaninyo, tungod sa tanang kalipay nga among ginabati tungod kaninyo, sa atubangan sa Dios, **10** sa pag-ampo nga masibuton gayud magabii ug maadlaw nga unta kami makakita kaninyo sa nawong ug nawong ug makasangkap sa nakulang diha sa inyong pagtoo? **11** Ang atong Dios ug Amahan, ug ang atong Ginoong Jesus, magamando unta sa among pagpanaw nganha kaninyo; **12** ug

ang Ginoo magapatubo ug magapadagaya unta kaninyo sa gugma ang usa ug usa ug sa tanang tawo, maingon sa among ginabuhat kaninyo, **13** aron iyang mamalig-on ang inyong mga kasingkasing nga mawalay ikasaway diha sa kabalaanon sa atubangan sa atong Dios ug Amahan, inig-abut unya sa atong Ginoong Jesus uban sa tanan niyang mga balaan.

4 Sa katapusan, mga igsoon, kami nagahangyo ug nagapangamuyo kaninyo diha sa Ginoong Jesus, maingon nga kamo nagpakakat-on man gikan kanamo unsaon sa pagkinabuhi ug sa pagpahimuot sa Dios, sumala sa inyo nang ginabuhat karon, nga unta magalabi pa gayud ang inyong pagbuhat niini. **2** Kay kamo nahibalo na unsa ang mga tugon nga among gihatag kaninyo pinaagi sa Ginoong Jesus. **3** Kay ang pagbuot sa Dios mao kini, ang inyong pagkabalalaan: nga kamo managlikay sa pakighilawas; **4** nga ang matag-usa kaninyo mahibalo unta unsaon niya sa pagpangasawa diha sa kabalaan ug kadungganan, **5** dili sa balatian sa kaulag ingon sa mga Gentil nga wala makaila sa Dios; **6** aron walay bisan kinsa nga maglapas ug mamintaha sa iyang igsoon labut niining butanga, kay kining tanang mga butanga panimaslan ra sa Ginoo, sumala sa among maligdong pagpasidaan kaninyo. **7** Kay ang Dios wala magtawag kanato alang sa kahugawan, kondili sa kabalaanon. **8** Busa, bisan kinsa nga magasalikway niini, wala magasalikway sa tawo kondili sa Dios nga nagahatag sa iyang Espirito Santo kaninyo. **9** Apan mahitungod sa gugma alang sa mga kaigsoonan, kamo wala nay kinahanglan nga pagasulatan pa ni bisan kinsa, kay kamo gikatudloan na man sa Dios sa paghigugma ang usa sa usa; **10** ug sa pagkatinuod, kamo nagahigugma man sa tanang kaigsoonan sa tibuk Macedonia. Apan magatambag kami kaninyo, mga igsoon, sa paghimo niini sa labi pa gayud, **11** sa pagtinguha sa pagpuyo nga malinawon, sa pag-atiman sa inyong kaugalingong mga bulohaton ug sa pagbudlay ginamit ang inyong mga kamot, sumala sa among gitugon kaninyo; **12** aron kamo mangintakus sa pagtahud gikan sa mga tagagawas, ug dili magpasiro kang bisan kinsa. **13** Apan dili among tinguha, mga igsoon, nga kamo dili mahibalo mahitungod kanila nga mga nangamatay, aron dili kamo managsubo ingon sa uban nga walay paglaum. **14** Kay maingon nga kita nagatoo man nga si Cristo namatay ug nabanhaw, maingon man usab, sila nga

mga nangamatay pagadad-on ra unya sa Dios pinaagi kang Jesus uban kaniya. **15** Kay kini among ipahayag kaninyo sumala sa pulong sa Ginoo, nga kitang mga buhi nga magapabilin pa hangtud sa pag-abut sa Ginoo, dili kita magauna kanila nga mga nangamatay. **16** Kay ang Ginoo gayud mao ang manaug unya gikan sa langit inubanan ug singgit sa pagsugo, ug sa tawag sa punoan sa mga manolunda, ug sa tingog sa trumpeta sa Dios. Ug unya ang mga nangamatay diha kang Cristo mouna sa pagpamangon; **17** ug kita nga mga buhi pa nga mahabilin, pagasakgawon ngadto sa mga panganud uban kanila sa pagsugat sa Ginoo diha sa kahanginan; ug sa ingon niini kita magapakig-uban na sa Ginoo sa tanang panahon. **18** Busa, paglinipayay kamo ang usa sa usa pinaagi niining mga pulonga.

5 Apan mahitungod sa mga panahon ug mga pitsa, mga igsoon, kamo wala na magkinahanglan nga pagasulatan pa. **2** Kay kamo nasayud na pag-ayo nga ang adlaw sa Ginoo moabut ra unya sama sa kawatan sa kagabhion. **3** Sa diha nga ang mga tawo magakanayon, "Ania ang kalinaw ug kasigurohan," sa kalit moabut kanila ang pagkalaglag maingon sa pagbati sa kasakit nga moabut sa babaye nga tali-anak, ug sila dili makaikyas. **4** Apan, mga igsoon, kamo wala diha sa kangitngit nga tungod niana pagahikalitan kamo sa pag-abut sa maong adlaw maingon sa kawatan. **5** Kay kamong tanan mga anak sa kahayag ug mga anak sa adlaw; kita dili iya kagabhion o sa kangitngit. **6** Busa, dili kita magpangatulog, ingon sa ginabuhat sa uban, hinonoa managtukaw kita ug magmahusay sa hunahuna. **7** Kay sila nga mga nagakatulog, nangatulog sa kagabhion; ug sila nga mga nagakahubog, nangahubog sa kagabhion. **8** Apan, maingon nga kita iya man sa adlaw magmahusay kita sa hunahuna, ug magsul-ob kita sa kotamaya nga mao ang pagtoo ug paghigugma, ug sa salokot nga mao ang paglaum sa kaluwasan. **9** Kay kita wala itagana sa Dios alang sa kapungot, hinonoa aron sa pagkab-ot sa kaluwasan pinaagi sa atong Ginoong Jesu-Cristo, **10** nga namatay alang kanato aron nga bisan magatukaw kita o magakatulog, kita mabuhi uban kaniya. **11** Busa magdinasigay kamo ang usa sa usa ug maglinig-onay kamo ang usa sa usa, ingon sa inyong ginabuhat karon. **12** Apan mangamuyo kami kaninyo, mga igsoon, nga unta inyong pasidunggan sila nga mga

nagapangabudlay diha kaninyo ug nagapangulo kaninyo diha sa Ginoo ug nagatambag kaninyo; **13** ug uban sa gugma pakamahala ninyo sila pag-ayo tungod sa ilang buhat. Magdinaitay kamo tali sa inyong kaugalingon. **14** Ug tambagan namo kamo, mga igsoon, nga inyong maymayan ang mga bagdoy, inyong dasigon ang mga nawad-an sa paglaum, inyong tabangan ang mga mahuyang, magmapailubon kamo kanilang tanan. **15** Matngoni nga wala kaninyo magabalus ug dautan sa dautan, hinonoa tinguhaa ninyo sa kanunay ang pagbuhat ug maayo ang usa ngadto sa usa ug sa tanan. **16** Pagkalipay kamo sa kanunay, **17** pag-ampo kamo sa walay paghunong, **18** pagmapasalamaton kamo sa tanang higayon; kay kini mao ang pagbuot sa Dios diha kang Cristo Jesus, alang kaninyo. **19** Ayaw ninyo pagpalonga ang Espiritu, **20** ayaw ninyo pagtamaya ang pagpanghimog profesiya, **21** hinonoa sulayi ninyo ang tanang butang; sagopa ninyo ang maayo, **22** likayi ninyo ang tanang dagway sa kadautan. **23** Ang Dios sa kalinaw magabalaan unta sa inyong tibuok nga pagkatawo; ug ang inyong bug-os nga espiritu, kalag, ug lawas pagabantayan unta nga kini dili masalawayon inig-abut sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **24** Kasaligan siya nga nagatawag kaninyo, ug kini iya gayud nga pagatumanon. **25** Mga igsoon, pag-ampo kamo alang kanamo. **26** Ipangomusta kami sa tanang mga igsoon pinaagi sa balaang halok. **27** Magatugon ako kaninyo, tungod sa Ginoo, nga kining sulata kinahanglan basahon ngadto sa tanang kaigsoonan. **28** Ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo magauban unta kaninyo.

2 Tesalonica

1 Si Pablo, ug si Silvano, ug si Timoteo, **2** Ang grasya maanaa kaninyo ug ang kalinaw gikan sa Dios nga Amahan ug sa Ginoong Jesu-Cristo. **3** Gikinahanglan nga sa kanunay magahatag kami ug mga pagpasalamat ngadto sa Dios tungod kaninyo, mga igsoon, ingon nga maoy angay, kay ang inyong pagtoo nagatubo man sa hilabihan gayud, ug ang gugma sa matag-usa kaninyo nagamadagayaon man alang sa usa ug usa. **4** Tungod niini, kami gayud mao ang nagapasigarbo kaninyo ngadto sa mga iglesia sa Dios tungod sa inyong pagkamainantuson ug pagtoo sa taliwala sa tanang mga paglutos ug mga kasakitan nga karon inyong ginasagubang. **5** Kini maoy ilhanan sa matarung nga hukom sa Dios, nga kamo ginaisip nga takus sa gingharian sa Dios, nga alang niini kamo nagaantus **6** sanglit sa pagkatinuod ginaisip man sa Dios nga maoy matarung nga ang mga nagasakit kaninyo iya ra unyang pagabalusan ug kasakit, **7** ug nga uban kanamo, kamo nga ginasakit pagahatagan ra unya niyang pahulay sa diha nga ang Ginoong Jesus, sa kalayo nga magadilaab, igapadayag na gikan sa langit kinuyogan sa iyang gamhanang mga manolunda. **8** Siya magapahamtang ug panimalus diha kanila nga wala makaila sa Dios ug kanila nga wala magmasinugtanon sa Maayong Balita mahitungod sa atong Ginoong Jesus. **9** Mahiaguman ra nila ang silot sa pagkalaglag nga walay katapusan ug ang pagkahininginlan gikan sa atubangan sa Ginoo ug gikan sa himaya sa iyang gahum, (aiōnios g166) **10** inig-abut unya niya niadtong adlawa aron pagapasidunggan sa iyang mga balaan ug pagakahibudngan sa tanang nanagpanoo, sanglit gitooan man ang among pagpanghimatuod nganha kaninyo. **11** Tungod niining maong hinungdan kami sa kanunay nagaampo alang kaninyo, nga unta ang atong Dios magahimo kaninyong takus sa iyang pagtawag kaninyo, ug pinaagi sa iyang gahum magahingpit sa tanang maayong tinguha ug paningkamot sa pagtoo, **12** aron ang ngalan sa atong Ginoong Jesus kapasidunggan diha kaninyo ug kamo kapasidunggan diha kaniya, sumala sa grasya sa atong Dios ug sa Ginoong Jesu-Cristo.

2 Karon mahitungod sa pag-anhi sa atong Ginoong Jesu-Cristo ug sa atong panagtagbo sa pagsugat kaniya, magahangyo kami kaninyo, mga igsoon, **2** nga

dili unta kamo makuyawan pagdali ni makulbaan, bisan pinaagi sa espiritu o sa pulong, o pinaagi sa sulat sa pahayag nga daw kami mao ang nagaingon, nga ang adlaw sa Ginoo ania na. **3** Ayaw kamo pagpalimbong ni bisan kinsa sa bisan unsang paagi; kay kadtong adlawa dili pa moabut hangtud nga mahitabo una ang pag-supil, ug ang pagtungnga sa tawo sa kalapasan, ang tawong pagalaglagon, **4** nga magasupak ug magapahitaas sa iyang kaugalingon batok sa tanang ginatawag ug dios o sa bisan unsa nga ginasimba, nga tungod niana siya magapahigayon sa paglingkod sulod sa templo sa Dios, ug magapahayag nga siya Dios. **5** Dili ba ninyo mahinumduman nga sa diha pa ako uban kaninyo gisuginlan ko man kamo niini? **6** Ug kamo nasayud na unsa karon ang nakapugong kaniya aron nga unya na siya igapadayag sa panahon nga gitagal kaniya. **7** Kay ang tinagoan sa kalapasan gikapalihok na; mao lamang nga ang nagapugong niini karon magapadayon pa sa pagpugong hangtud nga makuha na siya. **8** Ug unya ugaling ang masupilon igapadayag na, ug pagapatyon kini sa Ginoong Jesus pinaagi sa ginhawa sa iyang baba ug pagalaglagon kini pinaagi sa pagpadayag sa iyang pag-abut. **9** Ang pag-abut sa masupilon pinaagi sa paglihok ni Satanas pagaubanan sa tanang kagahum ug bakak nga mga ilhanan ug katingalahan, **10** ug pagaubanan sa tanang dautan nga paglimbong alang kanila nga pagalaglagon, tungod kay sila nanagdumili man sa paghigugma sa kamatuoran aron mangaluwas unta sila. **11** Tungod niini, ang Dios magapadala kanila ug gahum sa pagkahisalaag aron sila managpanoo sa bakak, **12** aron pagahukman sa silot ang tanang wala motoo sa kamatuoran, hinonoa nahimuot sa pagkadili matarung. **13** Apan kinahanglan gayud nga sa kanunay kami magahatag ug mga pagpasalamat ngadto sa Dios tungod kaninyo, mga igsoon nga hinigugma sa Ginoo, kay sukad pa sa sinugdan kamo gipili sa Dios aron mangaluwas kamo pinaagi sa pagbalaan kaninyo sa Espiritu ug sa inyong pagtoo sa kamatuoran. **14** Alang niini gitawag kamo niya pinaagi sa among Maayong Balita aron kamo makabaton sa himaya sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **15** Busa, mga igsoon, magbarug kamo nga mga malig-on ug humawid kamo sa mga kalagdaan nga among gikatudlo kaninyo pinaagi sa pulong nga gisulti o pinaagi sa sulat. **16** Karon hinaut nga ang atong Ginoong Jesu-Cristo, ug ang Dios nga atong Amahan, nga naghigugma kanato ug naghatag kanato sa

walay katapusang paglipay ug maayong paglaum pinaagi sa grasya, (aiōnios g166) 17 magalipay unta sa inyong mga kasingkasing ug magapalig-on niini diha sa tanang maayong buhat ug pulong.

3 Sa katapusan, mga igsoon, pag-ampo kamo alang kanamo, aron ang pulong sa Ginoo motulin unta ug magamadaugon, maingon sa nahimo niini diha kaninyo, 2 ug aron maluwas kami gikan sa mga tawong lampingasan ug dautan; kay dili man ugod ang tanan may pagtoo. 3 Apan ang Ginoo kasaligan; ug siya magalig-on kaninyo ug manalipod kaninyo gikan sa dautan. 4 Ug kami masaligon sa Ginoo mahitungod kaninyo, nga kamo nagabuhat ug magapadayon sa pagbuhat sa mga butang nga among gisugo kaninyo. 5 Hinaut unta ang Ginoo magatultol sa inyong mga kasingkasing ngadto sa gugma nga iya sa Dios, ug ngadto sa pagkamainantuson ni Cristo. 6 Karon, mga igsoon, sa ngalan sa atong Ginoong Jesu-Cristo, kami magasugo kaninyo nga kinahanglan magapahilayo kamo gikan sa tanang igsoon nga magagawi sa pagkabagdoy ug dili sumala sa pagtulon-an nga inyong nadawat gikan kanamo. 7 Kay kamo nasayud na sa unsang paagi kinahanglan inyo kaming pagaawaton; kami wala magbagdoy sa taliwala ninyo, 8 kami wala magkaon sa pagkaon nga iya ni bisan kinsa nga wala namo bayri, hinonoa, kami namoo magabii ug maadlaw uban sa pagbudlay ug paghago aron kami dili makasamok kang bisan kinsa kaninyo. 9 Dili nga kami walay katungod niini, kondili aron nga sa among paggawi sa ingon among ikahatag kaninyo ang panig-ingnan nga inyong pagasundon. 10 Kay bisan gani sa diha pa kami uban kaninyo, among gihatag kaninyo kining maong sugo: Kon adunay magadumili sa pagbuhat, ayaw ninyo siya pagpakan-a. 11 Kay nakadungog kami nga ang uban kaninyo nanagbagdoy, nga walay laing nahimo kondili ang pagpanghilabut sa uban. 12 Karon ang maong mga tawo among ginasugo ug ginatambagan diha sa Ginoong Jesu-Cristo, nga kinahanglan magbudlay sila nga malinawon ug sa ingon niana magakaon sila sa ilang kaugalingong pagkaon. 13 Mga igsoon, ayaw kamo pagkataka sa pagbuhat ug maayo. 14 Kon aduna may magadumili sa pagtuman sa among ginatugon niining sulata, timan-i ninyo kanang tawhana ug dili kamo magpakigharong kaniya aron siya mobati sa kaulaw. 15 Dili hinoon ninyo pag-isipon siya nga kaaway, kondili tambagi ninyo siya ingon nga

igsoon. 16 Karon ang Ginoo sa kalinaw magahatag kaninyog kalinaw sa tanang panahon sa tanang higayon. Ang Ginoo magauban kaninyong tanan. 17 Ako, si Pablo, pinaagi sa akong kaugalingong kamot, mao ang nagasulat niining bahin nga pangomusta. Mao kini ang akong sinulatan. 18 Ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo magauban unta kaninyong tanan.

1 Timoteo

1 Si Pablo, apostol ni Cristo Jesus sumala sa sugo sa Dios nga atong Manluluwas, ug ni Cristo Jesus nga atong paglaum, **2** Kang Timoteo, nga akong tinuod nga anak sa pagtoo: **3** Sumala sa akong pag-agda kanimo sa nagpadulong ako sa Macedonia, agdahon ko ikaw karon sa pagpabilin sa Efeso aron imong baoran ang pipila ka mga tawo sa dili pagpanudlo ug lain nga tuloohan, **4** ni sa pagtagad sa tinuotomo nga mga sugilanon ug sa dili matapus nga kaasuyan sa kaagi sa mga kagikan, nga ang maong mga butang nagapadasig hinoon sa paglalislalis inay sa langitnon nga pagkabinansay diha sa pagtoo; **5** samtang ang tumong sa atong pagbalaod mao man ang gugma nga nagagula gikan sa maputli nga kasingkasing ug sa maayong kaisipan ug sa matinuorong pagtoo. **6** Adunay pipila ka mga tawo nga tungod sa ilang paghitipas gikan niining mga butanga nahisalaag ngadto sa walay kapuslanan nga mga pagtabi, **7** nga buot mahimong mga magtutudlo sa kasugoan, bisan wala sila makasabut sa mga pulong nga ilang ginalitok o sa mga butang nga ilang ginapakamatuod. **8** Kita nasayud nga ang kasugoan maayo, kon ang tawo magagamit niini subay sa balaod, **9** ug makasabut nga ang kasugoan wala himoa alang sa mga tawong matarung kondili alang sa mga malinapason ug mga masupilon, alang sa mga dili diosnon ug sa mga makasasala, alang sa mga dili balaanon ug sa mga masipad-anon, alang sa mga managpatayg amahan ug sa mga managpatayg inahan, alang sa mga mamumuno, **10** sa mga makihilawason, sa mga makig-unayg isigkalalaki, sa mga mamimihag ug tawo, sa mga bakakon, sa mga tigpanumpag bakak, ug sa bisan unsa pa nga kabatok sa maayong tuloohan, **11** sumala sa gikatugyan kanako nga mahimayaong Maayong Balita sa dalaygong Dios. **12** Kang Cristo Jesus nga atong Ginoo, kaniya nga naghatag kanako sa kaligon, ako mapasalamat kay ako iya man nga giila nga kasaligan nga tungod niana ako iyang gitudlo sa pagkaministro, **13** bisan pa nga kaniadto siya akong gipasipalahan ug gilutos ug gipakaulawan; apan ako iyang gikaloy-an tungod kay sa akong pagkawalay pagtoo gibuhat ko kadto nga wala nako hisabti, **14** ug alang kanako ang grasya sa atong Ginoo nagawas uban ang pagtoo ug ang gugma nga anaa kang Cristo Jesus. **15** Kasaligan ug takus pagadawat sa

bug-os ang ginaingon, nga si Cristo Jesus mianhi sa kalibutan aron sa pagluwas sa mga makasasala. Ug ako mao ang labaw sa mga makasasala; **16** apan ako gikaloy-an tungod niining maong hinungdan, aron nga dinhi kanako nga mao ang labawng makasasala, si Jesu-Cristo makapasundayag sa iyang hingpit nga pailub ingon nga panig-ingnan ngadto kanila nga managsalig kaniya alang sa kinabuhi nga dayon. (aiōnios g166) **17** Karon sa Hari sa kapanahonan, nga dili mamatay, dili makita, ang bugtong nga Dios, alang kaniya ang kadunggan ug himaya hangtud sa kahangturan. Amen. (aiōn g165) **18** Kining maong sugo akong ginatugyan kanimo, Timoteo, anak ko, sumala sa mga profesiya mahitungod kanimo, nga dinasig niini, ikaw magpakigbisug sa maayong pakig-away, **19** nga magahupot sa pagtoo ug sa maayong kaisipan. Tungod sa pagsalikway sa kaisipan, pipila ka mga tawo nakahimog pagpanglunod sa ilang pagtoo, **20** nga ang uban kanila mao sila si Himeneo ug si Alejandro, nga akong gipanugyan ngadto kang Satanas aron makakat-on sila sa dila na pagpasipala.

2 Karon, una sa tanan ako magaaagda nga ang mga pangamuyo, mga pag-ampo, mga paghangyo, ug mga pagpasalamat kinahanglan pagahimoon alang sa tanang tawo, **2** alang sa mga hari ug sa tanang anaa sa hatag-as nga pagpamunoan, aron kita magakinabuhing mahusay ug malinawon, diosnon ug matinahuron sa tanang paagi. **3** Kini maoy maayo ug pagakahimut-an sa panan-aw sa Dios nga atong Manluluwas, **4** nga nagatinguha nga ang tanang mga tawo mangaluwas unta ug managpakakab-ot sa kahibalo sa kamatuoran. **5** Kay adunay usa ra ka Dios, ug adunay usa ra ka tigpitiwala sa Dios ug sa mga tawo, nga mao ang tawo nga si Cristo Jesus, **6** nga naghatag sa iyang kaugalingon ingon nga lukat alang sa tanan, nga ang panghimatuod niini nahimo na sa gitagal nga panahon. **7** Alang niini ako gikatudlo nga magwawali ug apostol (ako nagasugilon sa tinuod, ako wala magbakak), aron sa pagpanudlo sa mga Gentil mahitungod sa pagtoo ug sa kamatuoran. **8** Busa ginatinguha ko nga sa tanang dapit ang mga lalaki manag-ampo, nga managbayaw ug mga kamot nga balaan, nga sila walay kasuko o pakiglalig; **9** usab nga ang mga babaye magmaligdong ug magbinuotan sa ilang pagpatahum sa ilang kaugalingon pinaagi sa pagpamisti nga maugdang, dili pinaagi sa buhok nga sinalapid, o sa

bulawan o sa mga mutya o sa mahal nga sapot, 10 kondili pinaagi sa mga maayong buhat, ingon nga maoy angay sa mga babayeng nagapadayag sa pagkadiosnon. 11 Ang babaye kinahanglan magatuon sa hilum uban sa bug-os nga pagkamasinugtanon. 12 Dili ako motugot nga ang babaye magpanudlo o magbuot sa mga lalaki; kinahanglan magpakahilum lamang siya. 13 Kay si Adan mao ang una nga gibuhat, unya gisunod si Eva; 14 ug si Adan dili mao ang gilimbongan kondili ang babaye mao ang gilimbongan ug nahimong malinapason. 15 Ngani ang babaye mamaluwas pinaagi sa iyang pagpanganak, kon siya magapadayon sa pagtoo ug sa gugma ug sa pagkabalaan, nga inubanan sa kaligdong.

3 Kasaligan kini nga pulong: Kon adunay magatinguha sa katungdanan sa pagkaobispo, ang iyang ginatinguha maoy usa ka bulohaton nga hamili. 2 Ug ang obispo kinahanglan dili badlonganon, ug siya usa ray asawa, mapugnganon sa kaugalingon, mabuot, maugdang, maabiabihon, maayo sa pagpanudlo, 3 dili palahubog, dili tigpanukmag, hinonoa malomo, dili palaaway, ug dili mahigugmaon ug salapi. 4 Kinahanglan magamaayo ang iyang pagdumala sa iyang kaugalingong panimalay, nga magadumala sa iyang mga anak aron sila magamasinugtanon ug magamatinahuron sa tanang paagi; 5 kay kon ang usa ka tawo dili makamao nga magdumala sa iyang kaugalingong panimalay, unsaon man niya sa pagpakatagad sa iglesia sa Dios? 6 Kinahanglan nga siya dili bag-o pa lang nakabig, kay tingali unyag moburot siya sa pagpagarbo ug mahulog ngadto sa pagkasinilotan ingon sa yawa; 7 labut pa niini, kinahanglan matinamud siya sa mga tagagawas ingon nga maayog dungog, kay tingali unyag mahulog siya ngadto sa pagkabaladlongon ug sa bitik sa yawa. 8 Ingon man usab, ang mga diyakono kinahanglan magmaugdang, dili duhag sinultihan, dili tig-inom ug daghang bino, dili maikag sa pagpanapi pinaagig limbong; 9 kinahanglan magabaton sila sa tinago sa pagtoo uban sa maputli nga kaisipan. 10 Ug kinahanglan nga sila usab pagasulayan una; unya ugaling kon masuta man nga sila dili masaway, nan, paalagara sila ingon nga mga diyakono. 11 Ang mga babaye usab kinahanglan magmaugdang, dili mga tigdaut ug dungog sa uban, kondili mga mapugnganon sa kaugalingon, ug kasaligan sa tanang mga butang. 12 Ang mga diyakono kinahanglan tagsa ray asawa,

ug magamaayo sa ilang pagdumala sa ilang mga anak ug sa ilang mga panimalay; 13 kay sila nga magamaayo sa ilang pag-alagad ingon nga mga diyakono makapanag-iya sa maayong tikanganan alang sa ilang kaugalingon, ug sa dakung pagsalig diha sa pagtoo nga anaa kang Cristo Jesus. 14 Ginalauman ko nga sa dili madugay mahianha ako kanimo, apan gisulat ko kining maong mga tugon aron nga 15 kon malangan man ugaling ako, ikaw mahibalo na unsaon sa paggawi diha sa sulod sa panimalay sa Dios, nga mao ang iglesia sa buhi nga Dios, ang haligi ug panalipod sa kamatuoran. 16 Ug dili malalis nga daku gayud ang tinago sa atong tinoohan: Ang Dios nadayag diha sa lawas, nahimatud-an nga matarung diha sa Espiritu, nakita sa mga manolunda, giwali sa taliwala sa kanasuran, gitoohan dinhi sa kalibutan, gibayaw ngadto sa himaya.

4 Ug ang Espiritu sa tin-aw nagapahayag nga sa kaulahiang mga panahon adunay managpamiya gikan sa pagtoo tungod sa ilang pagtagad sa mga malimbongon nga espiritu ug sa mga tuloohan sa mga yawa, 2 pinaagi sa mga pagminaut sa mga tawong bakakon kinsang mga kaisipan nangapaso nga daw pinaagig binagang puthaw, 3 nga managdili sa pagpangasawa ug magapilit sa mga tawo sa pagdumili sa mga kan-onon nga gibuhat sa Dios aron nga uban sa pagpasalamat pagadawaton nila nga nanagtoo ug nahibalo sa kamatuoran. 4 Kay maayo ang tanang butang nga gibuhat sa Dios, ug walay ipasalikway kon ginadawat kini uban sa pagpasalamat; 5 kay kini nabalaan na man pinaagi sa pulong sa Dios ug sa pag-ampo. 6 Kon kining maong mga tugon imong igapahinumdom sa mga igsoon, ikaw mahimong maayong ministro ni Cristo Jesus, binuhi sa mga pulong sa pagtoo ug sa maayong tuloohan nga imong ginasunod. 7 Apan likayi ang mga sulosugilanon nga dili diosnon, nga angay lamang sa mga babayeng tigulang. Bansaya ang imong kaugalingon diha sa pagkadiosnon; 8 kay samtang ang paugnat sa lawas may diyutayng kapuslanan, ang pagkadiosnon mapuslanan gayud sa tanang paagi, sanglit kalauman man kini alang sa kinabuhi karon ug usab alang sa kinabuhi nga umalabut. 9 Ang maong sulti kasaligan ug takus gayud nga pagadawaton sa hingpit. 10 Kay tungod sa maong tuyo kita nagapangabudlay ug nagapanglimbasug, sanglit ang atong paglaum gikapahimutang ta man

diha sa buhing Dios, nga mao ang Manluluwas sa tanang mga tawo, ilabina gayud sa mga nanagtoo. 11 Isugo ug itudlo mo kining mga butanga. 12 Ayaw itugot nga adunay magatamay kanimo tungod sa imong kabatan-on; hinonoa alang sa mga magtotoo, pagkinabuhi ingon nga panigingnan sa sinultihan ug sa paggawi, sa gugma, sa pagtoo, sa kaputli. 13 Kugih ang pagbasa sa kasulatan ngadto sa kapunongan, ug ang pagmaymay, ug ang pagpanudlo, hangtud sa akong pag-anha diha. 14 Ayaw pasagdi ang hiyas nga anaa kanimo, nga gikahatag kanimo pinaagi sa gipamulong nga profesiya inubanan sa pagpandong kanimo sa mga kamot sa mga anciano. 15 Atimana ang maong mga katungdanan, ug usaha niini ang imong panghunahuna, aron ang imong pag-uswag makita sa tanan. 16 Tagda ang imong kaugalingon ug ang imong pagpanudlo; magpadayon ikaw niini, kay sa pagbuhat mo sa ingon pagaluwason mo ang imong kaugalingon ug ang mga magapatalinghug kanimo.

5 Ayaw pagkasab-i ang lalaki nga gulanggulang na, kondili tambagan mo lamang siya ingon nga daw amahan; ug ang mga batan-ong lalaki ingon nga daw mga igsoon, 2 ug ang mga babayeng gulanggulang ingon nga daw mga inahan, ug ang mga batan-ong babaye ingon nga daw mga igsoon, sa bug-os nga kaputli. 3 Pasidunggi ang mga babayeng balo, nga tinuod nga mga balo. 4 Ug kon ang babayeng balo aduna may mga anak o mga apo, patun-a kini sila sa ilang unang diosnong katungdanan sa pagkamatinahurong ngadto sa ilang kaugalingong banay, ug sa paghatag ug balus ngadto sa ilang mga ginikanan; kay kini pagakahimut-an sa panan-aw sa Dios. 5 Ang babaye nga tinuod gayud nga balo, ug nagapuyo nga nag-inusara, nagabutang sa iyang paglaum diha sa Dios ug nagpadayon sa pagpangamuyo ug pag-ampo sa magabii ug maadlaw; 6 apan ang babayeng balo nga mapatuyangon sa kaugalingon, patay na bisan samtang buhi pa siya. 7 Isugo kini kanila aron dili sila mahimong mga badlonganon. 8 Ug kon adunay tawo nga wala magtagana alang sa mga iya, ilabina alang sa mga sakop sa iyang kaugalingong banay, kini siya nagalimod sa iyang pagtoo ug labi pa siyang dautan kay sa dili magtotoo. 9 Ang babaye nga isulat sa talaan sa mga balo kinahanglan dili ubos sa kan-uman ka tuig ang kagulangan, ug

naasawag usa ka bana; 10 ug kinahanglan nga siya pagapanghimatud-an nga maayog binuhatan, ingon nga nakamatoto ug mga anak, nakapakita sa pagkamaabiabihon, nakapanghugas sa mga tiil sa mga balaan, nakatabang sa mga nanag-antus sa kagul-anan, ug nagmakugihon sa pagbuhat ug maayo sa tanang paagi. 11 Apan ayaw pag-isulat sa talaan ang mga babayeng balo nga mga batan-on; kay kini sila, sa diha nga magapatuyang na sa ilang kaugalingon batok kang Cristo, magatinguha na sa pagpamana, 12 ug sa ingon niana ila na hinoong mahiaguman ang silot tungod sa pagpakalapas unya nila sa ilang unang panaad. 13 Labut pa niana, sila usab makakat-on ra sa paglibodsuoy, sa pagpanumbalay; ug dili lamang sa paglibodsoroy ra kondili usab sa pagpanabitabi ug sa pagpanghilabut sa uban, sa pagpanulti sa dili nila angay nga isulti. 14 Busa buot ko nga managpamana ang mga babayeng balo nga mga baton-on pa, managpanganak sila, managdumala sa ilang mga panimalay, ug dili sila maghatag sa kaaway sa higayon sa pagsultig mga pagdaut kanato. 15 Kay aduna nay pipila kanila nga nanghisalaag ngadto sa pagsunod kang Satanas. 16 Kon adunay babayeng magtotoo nga may mga paryenti nga mga babayeng balo, patabanga siya kanila; ayaw pagpahimugati ang iglesia, aron kini makatabang sa mga tinuod gayud nga mga babayeng balo. 17 Ang mga anciano nga maayo sa ilang pagdumala kinahanglan pagaisipon nga takus sa dubli nga pagtahud, ilabina kadtong nagapangabudlay sa pagwali ug sa pagpanudlo; 18 kay ang kasulatan nagaingon man, "Dili mo pagbusalan ang baba sa baka sa magagiuk kini sa trigo," ug, "Ang mamomoo takus sa pagdawat sa iyang suhol." 19 Dili mo pagtagdon ang bisan unsang sumbong batok sa usa ka anciano gawas kon kini pagapanghimatud-an sa duha o tolo ka mga saksi. 20 Ug bahin niadtong managpadayon sa pagpakasala, badlonga sila sa atubangan sa tanan, aron ang uban magmatngon nga mahadlok. 21 Sa atubangan sa Dios ug ni Cristo Jesus ug sa pinili nga mga manolunda, ako magatugon kanimo sa pagtuman niining maong mga sugo sa walay bisan kinsa nga imong palabihon, sa pagbuhat nga walay pagadapigan. 22 Ayaw pagdali sa pagpandong sa mga kamot kang bisan kinsa, ni mag-ambit ikaw sa mga pagpakasala sa ubang tawo; bantayi nga magmaputli ka sa imong kaugalingon. 23 Ayaw na pag-inom ug lonlon tubig lamang, kondili

pag-inom ug diyutayng bino alang sa imong kotokoto ug sa imong masubsub nga pagmasakit. **24** Ang mga sala sa pipila ka tawo dayag kaayo, nagapaatubang ngadto sa hukom sa silot; apan ang mga sala sa uban magapadayag ra sa kapulihay. **25** Maingon man usab niana, ang mga maayong binuhatan dayag kaayo; ug bisan pa kon dili man, kini dili magapabilin nga matinago.

6 Ang tanan sila nga nailalum sa yugo sa pagkaulipon kinahanglan magaisip sa ilang mga agalon nga takus sa tanang pagtahud, aron ang ngalan sa Dios ug ang tuloohan dili mapasipalahan. **2** Sila nga adunay mga agalon nga magtotoo kinahanglan dili magmanginsayon kanila tungod lamang kay kini sila tuod mga igsoon man; hinonoa kinahanglan magalabi pa ka maayo ang ilang pag-alagad, sanglit sila nga magapahimulos sa ilang mga pag-alagad mga igsoon ra man ug mga hinigugma. **3** Kon aduna may tawo nga magatudlo nga sukwahi niini ug walay pag-uyon sa maayong mga pulong sa atong Ginoong Jesu-Cristo ug sa tuloohan nga sibo sa pagkadiosnon, **4** kini siya nagapaburot sa iyang kaugalingon, siya walay alamag; gikaboangan niya ang pagpakiglantugi ug pagpakiglalis bahin sa mga pulong, nga mosangpot sa kasina, pagbahinbahin, pagsulti sa pagdaut sa uban, dautan nga mga katahap, **5** ug paglalisay sa mga tawo nga dunot ug panghunahuna ug nakabsan sa kamatuoran, nga nanagdahum nga ang pagkadiosnon maoy paagi sa pagpakaganansiya. **6** Hinoon adunay dakung ganansiya diha sa pagkadiosnon nga inubanan sa pagbati sa katagbaw, **7** kay wala kitay bisan unsa nga gidala nganhi sa kalibutan, ug siguro na lang gayud nga dili kita makadalag bisan unsa ngadto sa gawas sa kalibutan; **8** apan kon kita adunay makaon ug ikabisti, kini igo na nga makatagbaw kanato. **9** Apan sila nga maikagon gayud nga mahimong dato mangahulog ngadto sa panulay, ngadto sa bitik, ngadto sa daghang binoang ug makadaut nga mga pagpangibug nga nagaunlod sa mga tawo ngadto sa kamatayon ug sa pagkalaglag. **10** Kay ang pagkamahigugmaon ug salapi mao ang gamut sa tanang pagkadautan; ug tungod sa maong pangibug may mga tawo nga nanghisalaag gikan sa pagtoo ug ilang gipalagbaslagbasan ang ilang kaugalingon sa daghang mga kasakitan. **11** Apan ikaw, O tawo sa Dios, pahilayo niining tanan; paningkamoti ang

pagkamatarung, pagkadiosnon, pagtoo, paghigugma, pagkamainantuson, pagkaaghop. **12** Pakigbugno diha sa maayong bugno labut sa pagtoo; padayoni ang pagkupot sa dayong kinabuhi nga ngadto niini gitawag ikaw ug nga imong gihimoan sa maayong pagsugid sa atubangan sa daghang mga saksi. (aiōnios g166) **13** Sa atubangan sa Dios nga nagahatag ug kinabuhi sa tanang mga butang, ug ni Cristo Jesus nga sa iyang pagpanghimatuod sa atubangan ni Poncio Pilato naghimo sa maayong pagsugid, **14** ako magatugon kanimo nga imong bantayan ang sugo nga mahigawas kini sa buling ug mahigawas sa mga pagsaway hangtud sa pagtungha sa atong Ginoong Jesu-Cristo; **15** ug unya sa gitagal nga panahon kini igapadayag ra sa dalaygon ug bugtong Manggagahum, ang Hari sa mga hari ug Ginoo sa mga ginoo, **16** nga mao lamang ang bugtong nga dili mamatay ug nagapuyo sa kahayag nga dili maduol, nga wala makita ug dili arang makita sa tawo. Kaniya ang pasidungog ug dayon nga panggahum. Amen. (aiōnios g166) **17** Ug mahitungod sa mga dato niining kalibutan, sugoa sila sa dili pagpahitaas sa ilang kaugalingon, ni sa pagbutang sa ilang paglaum diha sa walay kasigurohan nga mga bahandi, kondili hinoon diha sa Dios nga nagahatag kanato sa madagayaon gayud sa tanang butang aron atong pagakalipayan. (aiōn g165) **18** Kinahanglan managbuhat silag maayo, sa pagkadato sa mga maayong binuhatan, sa pagkamahinatagon ug pagkamapaambiton. **19** Sa ingon niini ginabutang nila alang sa ilang kaugalingon ang maayong patukuranan alang sa umaabut, aron ilang makuptan kanang kinabuhi nga mao ang tinuod gayud nga kinabuhi. **20** O Timoteo, bantayi ang mga butang nga gikasalig diha kanimo. Likayi ang mga sultisulti nga dili diosnon ug ang mga pagsupak nga gikan sa ginaingon apan dili tinuod nga kaalam, **21** kay tungod sa ilang pagsagop niini adunay mga tawo nga nangapakyas sa ilang pagtoo.

2 Timoteo

1 Si Pablo, apostol ni Cristo Jesus tungod sa kabubut-on sa Dios sumala sa saad sa kinabuhi nga anaa kang Cristo Jesus, **2** Nganha kang Timoteo, nga akong hinigugmang anak: **3** Nagapasalamat ako sa Dios nga akong ginasmiba uban sa maputling kaisipan, maingon sa gibuhat sa akong mga ginikanan, sa diha nga sa makanunayon magahandum ako kanimo sa akong mga pag-ampo. **4** Mahinumdum gani ako sa imong mga luha, mangandoy gayud ako magabii ug maadlaw sa pagpakigkita kanimo, aron unta ako mapuno sa kalipay. **5** Mahinumduman ko ang imong tinuod nga pagtoo, ang pagtoo nga sa sinugdan diha sa imong apohang babaye nga si Loida ug sa imong inahan nga si Eunice ug nga karon, ginasaligan ko, anaa usab kanimo. **6** Tungod niini, ako magapahinumdum kanimo nga buhion mo ang gasa nga naanaa kanimo gikan sa Dios pinaagi sa pagpandong kanimo sa akong mga kamot; **7** kay kita wala sa Dios hatagig espiritu sa katalaw kondili sa espiritu sa gahum ug sa gugma ug sa pagpugong sa kaugalingon. **8** Busa, ayaw ikaulaw ang pagpanghimatuod alang sa atong Ginoo, o alang kanako nga iyang binilanggo; hinonoa pakig-ambit sa mga pag-antus uban kanako alang sa Maayong Balita pinaagi sa gahum sa Dios, **9** nga nagluwas kanato ug nagtawag kanato sa pagtawag ngadto sa kabalaan, dili tungod sa atong mga binuhatan kondili tungod sa iyang kaugalingong katuyoan ug sa grasya nga iyang gihatag kanato diha kang Cristo Jesus sa wala pa ang mga kapanahonan nga wala kinutoban, (aiōnios g166) **10** ug nga karon iyang gikapadayag kini pinaagi sa pagpakita sa atong Manluluwas nga si Cristo Jesus, ni kinsa gilaglag ang kamatayon ug pinaagi sa Maayong Balita ang kinabuhi ug ang pagkawalay kamatayon gidala niya ngadto sa kahayag. **11** Alang sa maong Maayong Balita ako gipahimutang nga magwawali ug apostol ug magtutudlo, **12** ug mao kana ang hinungdan ngano nga nagaantus ako karon sa ingon. Apan wala ko kini igakaulaw, kay ako nakaila kaniya nga akong ginatoohan ug ako siguro gayud nga hangtud niadtong adlaw siya arang makabantay sa butang nga gikipiyal kanako. **13** Sundon mo ang hularanan sa mga maayong pulong nga imong nadungog gikan kanako, sa pagtoo ug sa gugma nga anaa kang Cristo Jesus. **14** Pinaagi sa Espiritu Santo nga nagapuyo sa sulod nato, bantayi ang kamatuoran

nga gikipiyal nganha kanimo. **15** Ikaw nasayud nga silang tanan nga anaa sa Asia mitalikud kanako, ug ang uban gani kanila mao sila si Figelo ug si Hermogenes. **16** Hinaut kaloy-an unta sa Ginoo ang panimalay ni Onesiforo, kay sa makadaghan ako iyang gihupay; wala niya ikaulaw ang akong mga talikala, **17** hinonoa sa iyang paghiabut diri sa Roma gikugihan gayud niya ang pagpangita kanako ug hingkaplagan niya ako **18** hinaut ang Ginoo magatugot unta kaniya sa pagkakaplag sa kalooy gikan sa Ginoo niadtong adlaw ug ikaw nasayud pag-ayo sa tanang pag-alagad nga iyang gihimo diha sa Efeso.

2 Busa, ikaw, anak ko, kinahanglan magmalig-on ka diha sa grasya nga anaa kang Cristo Jesus, **2** ug ang mga butang nga imong nadungog gikan kanako sa atubangan sa daghang mga saksi, kinahanglan ipiyal mo kini ngadto sa kasaligan nga mga tawo nga may katakus sa pagpanudlo sa uban usab. **3** Pakig-ambit sa mga pag-antus ingon nga maayong sundalo ni Cristo Jesus. **4** Wala bisan kinsa nga sundalo nga sa iyang pagpang-alagad magpagapusgapus sa iyang kaugalingon sa mga patigayon nga sibilyan, sanglit ang iyang tumong mao man ang pagpahimuot niadtong nagpasulod kaniya sa pagkasundalo. **5** Ang magdudula dili pagapurong-purongan gawas kon siya magpakigbangga subay sa mga lagda. **6** Ang mag-uuma nga naghago pag-ayo kinahanglan mao ang unang magadawat ug bahin sa mga abut. **7** Palandunga kining akong gisulti kanimo, kay ang Ginoo magatugot kanimo sa pagsabut sa tanan. **8** Hinumdumi si Jesu-Cristo, nga nabanhaw gikan sa mga patay, nga kaliwat ni David, sumala sa giwali sa akong Maayong Balita, **9** ang Maayong Balita nga tungod niini ako nagaantus karon ug nahimong ginapus ingog kriminal. Apan ang pulong sa Dios dili ginapus. **10** Busa ginaantus ko ang tanang butang tungod sa mga pinili, aron sila usab makabaton sa kaluwasan nga diha kang Cristo Jesus inubanan sa himayang dayon. (aiōnios g166) **11** Kasaligan ang pulong nga nagaingon: Kon ugaling kita nangamatay man uban kaniya, kita mangabuhi usab uban kaniya; **12** kon ugaling kita magaantus man, kita managhari usab unya uban kaniya; kon ugaling kita dili man moangkon kaniya, kita dili usab niya pagaangkonon; **13** kon ugaling kita dili man kasaligan, siya magapabiliin nga kasaligan **14** Pahinumdumi sila niini, ug pahimatngoni sila sa

atubangan sa Ginoo sa paglikay sa pakiglantugi bahin ug mga pulong, nga dili makahatag ug kaayohan, hinonoa magadaut lamang niadtong managpaminaw. **15** Paningkamoti pag-ayo ang pagpakita sa imong kaugalingon sa atubangan sa Dios ingon nga iyang nahimut-an, usa ka magtatrabaho nga dili kinahanglan magakaulaw, nga sa hustong paagi magapanudlo sa pulong sa kamatuoran. **16** Likayi ang sulosulti nga dili diosnon kay kini magayudyod sa mga tawo ngadto sa magalabi pa ka lalum nga pagkadili diosnon, **17** ug ang ilang sulosulti magaab-ab ingon sa kanggrina. Mga tawo nga ingon niini mao sila si Himeneo ug si Fileto, **18** nga nanghisalaag gikan sa kamatuoran sa ilang pag-ingon nga ang pagpangabanhaw nahitabona. Ilang ginadaut ang pagtoo sa uban. **19** Apan ang malig-on nga patukoranan sa Dios magapabilin sa pagbarug, nga nagadala niining marka sa timri nga nagaingon, "Ang Ginoo nakaila sa mga iya," ug "Ang matag-usa nga nagapangaliya sa ngalan sa Ginoo kinahanglan magabiya sa pagkadautan." **20** Diha sa dakung balay adunay mga sulodlan nga dili lamang hinimog bulawan ug salapi kondili usab mga hinimog kahoy ug yuta, ug ang uban alang sa dungganan nga kagamitan, ug ang uban alan sa talamayon nga kagamitan. **21** Kon ang usa ka tawo magaputli sa iyang kaugalingon gikan sa butang nga talamayon, nan, siya mahimong sulodlan nga alang sa dungganan nga kagamitan, binalaan ug mapuslan sa agalon sa panimalay, andam alang sa tanang maayong bulohaton. **22** Likayi ang mga pangibog nga iya sa kabatan-on ug tinguhaa ang pagkamatarung, ang pagtoo, ang gugma, ug ang pakigdinaitay, uban kanila nga nagasimba sa Ginoo uban sa putli nga kasingkasing. **23** Ug likayi ang binoang ug binurong nga mga pakiglantugi; kamo nasayud nga kini ginikanan sa mga panag-away. **24** Ug ang ulipon sa Ginoo kinahanglan dili palaaway kondili maaghop ngadto sa tanan, andam sa pagtudlo, mainantuson. **25** Uban sa kalomo kinahanglan iyang pagamaymayan ang mga magasupak kaniya, kay tingali baya itugot ra sa Dios nga sila managhinulsol ug mahisangko sa pagpakaila sa kamatuoran, **26** ug sila makaikyas gikan sa bitik sa yawa, tapus mabihag sila niya aron sa pagbuhat sa iyang kabubut-on.

3 Apan sabta kini, nga unya sa kaulahiang mga adlaw managpangabut ang mga panahon nga malisud. **2** Kay ang mga tawo unya magamahigugmaon

man sa ilang kaugalingon, mga hinapi, tigpagawal, hambogiro, tampalasan, masukihon sa mga ginikanan, walay igabalus, dili diosnon, **3** walay pagbati sa paghigugma, dili malokmay, tigbutangbutang, mapatuyangon, mabangis, dili mahigugmaon sa maayo, **4** mabudhion, madalidalion, tigpaburot, nga nagahigugma sa kalipayan inay sa Dios unta hinoon, **5** nga nagabaton sa dagway sa tinoohan apan nagapanghimakak sa gahum niini. Likayi kining maong mga tawhana. **6** Kay ang mga tawong ingon kanila mao ang magapanakasaka sa kabalayan ug magapamihag sa mga mahuyang babaye nga nahimug-atan sa mga sala ug ginadaldal sa nagkalainlaing mga pangibog, **7** nga kanunayng managtoon apan bisan unsaon dili gayud managpakakab-ot sa kahibalo sa kamatuoran. **8** Ug maingon nga si Janes ug si Jambres misupak kang Moises, maingon man usab kining mga tawhana nagasupak sa kamatuoran, mga tawo nga dunot ug pagpanghunahuna ug minig pagtoo; **9** apan sila dili mouswag sa unahan, kay ang ilang binoang madayag man unya sa tanan, sama sa binoang niadtong duha ka tawo kaniadto. **10** Apan ikaw nakapaniid sa akong pagpanudlo, sa akong paggawi, sa akong kalab-uton sa kinabuhi, sa akong pagsalig, sa akong pagkamainantuson, sa akong paghigugma, sa akong pagkadili matarug, **11** sa mga paglutos kanako, sa akong mga kasakitan, sa mga gidangatan ko sa Antioquia, sa Iconio, ug sa Listra, unsa ang mga paglutos nga akong giantus, ug giunsa sa Ginoo sa pagpalingkawas kanako gikan niining tanan. **12** Sa pagkatinuod pagalutuson gayud hinoon ang tanan nga nagatinguha sa diosnon nga pagkinabuhi diha kang Cristo Jesus, **13** samtang mosamot pa sa pagkadautan ang mga tawong dautan ug ang mga tigpahisalaag, ang mga limbongan ug ang mga gilimbongan. **14** Apan ikaw, magpadayon ka diha sa mga butang nga imong nahikat-onan ug imong ginatoohan pag-ayo, sanglit ikaw nahibalo man kong kinsa ang imong nahikat-onan niini **15** ug nga sukad sa imong pagkabata ikaw nakasabut na sa balaan nga kasulatan nga makagagahum sa pagtudlo kanimong ngadto sa kaluwasan pinaagi sa pagtoo kang Cristo Jesus. **16** Ang tibuok nga Kasulatan gituga sa Dios ug may kapuslanan alang sa pagpanudlo, alang sa pagpamadlong, alang sa pagpanul-id ug alang sa pagmatoto sa pagkamatarung, **17** aron ang tawo sa Dios mamahingpit, masinangkapan alang sa tanang maayong bulohaton.

4 Sa atubangan sa Dios ug ni Cristo Jesus nga mao ang magahukom sa mga buhi ug sa mga patay, ug pinaagi sa iyang pagpadayag ug sa iyang gingharian, ako magatugon kanimo niini: **2** iwali ang pulong; may kahigayonan ka o wala, magmadasigon ka niini; himoa ang pagpamadlong, ang pagsaway, ug ang pagpanambag diha sa tumang pagkamapailubon ug sa pagpanudlo. **3** Kay nagasingabut ang panahon nga ang mga tawo magadumili sa pagpaminaw sa matarung pagtulonan, hinonoa aron sa pagtagbaw sa ilang kaugalingong mga pangibog, sila magapaalirong ug mga magtutudlo nga magahapohap kanila sa ilang nanagkatol nga mga dalunggan, **4** ug ang ilang mga dalunggan ilang iilingiw gikan sa kamatuoran ug ipaabong ngadto sa tinumotumo nga mga sugilanon. **5** Apan sa imong bahin batoni kanunay ang pagkamalinawon sa hunahuna, antusa ang mga kasakitan, buhata ang imong katungdanan ingon nga ibanghilista, tumana ang imong mga bulohaton ingon nga ministro. **6** Kay ako karon igaula na ingon nga halad; ang panahon sa akong paggikan nahiabut na. **7** Gibugno ko na ang maayong pakigbugnoay, natapus ko na ang akong pagdalagan sa lumba, gikabantayan ko ang pagtoo. **8** Sukad karon adunay ginatagana alang kanako nga purongpurong sa pagkamatarung nga niadto unyang adlaw iganti kanako sa Ginoo, ang matarung nga maghuhukom, ug dili lamang kanako ra kondili usab sa tanang mga nagahigugma sa iyang pagpadayag. **9** Paningkamoti ang pag-ari kanako sa madali. **10** Kay ako gibiyaan ni Demas tungod sa iyang gugma niining kalibutan karon, ug miadto ngadto sa Tesalonica; si Crescente miadto ngadto sa Galacia, si Tito ngadto sa Dalmacia. (aiōn g165) **11** Si Lucas na lamang ang ania uban kanako. Kuhaa si Marcos ug dad-a siya diri uban kanimo; kay siya kapuslan pag-ayo sa pag-alagad kanako. **12** Si Tiquico akong gisugo nganha sa Efeso. **13** Inig-ari nimo, dad-a ang kopo nga akong gibilin kang Carpo didto sa Troas, ug ang mga basahon usab, ug labaw sa tanan ang mga sinulat. **14** Si Alejandro, ang mananalsal ug tumbaga, nakahimo kanakog dakung kadaut; panimaslan ra siya sa Ginoo tungod sa iyang mga nabuhat. **15** Ikaw usab kinahanglan magalikay kaniya, kay hilabihan gayud ang iyang pagsupak sa atong mga pulong. **16** Sa akong unang pangatubang sa hukmanan, walay usa nga milaban kanako; ang tanan mitalikod kanako. Dili unta kini himoon nga sumbong batok

kanila! **17** Apan ang Ginoo mibarug tupad kanako ug ako iyang gilig-on, aron pinaagi kanako ang pulong igasangyaw sa hingpit, ug ang tanang mga Gentil managpakadungog niini. Busa giluwag ako gikan sa baba sa leon. **18** Ang Ginoo magapalingkawas kanako gikan sa tanang makadaut ug magaluwas kanako alang sa iyang langitnong gingharian. Kaniya ang himaya hangtud sa kahangturan. Amen. (aiōn g165) **19** Ipangomusta ako kang Prisca ug kang Aquila, ug sa panimalay ni Onesiforo. **20** Si Erasto nagpabilin sa Corinto; si Trofimo gibilin ko nga masakiton sa Mileto. **21** Paningkamoti ang pag-ari diri sa dili pa ang tingtugnaw. Si Eubulo nangomusta kanimo, maingon man sila si Pudente ug si Lino ug si Claudia ug ang tanang kaigsoonan. **22** Ang Ginoo magauban sa imong espiritu. Ang grasya magauban kaninyo.

Tito

1 Si Pablo, ulipon sa Dios ug apostol ni Jesu-Cristo, aron sa pagpausbaw sa pagtoo sa mga pinili sa Dios, ug sa ilang kahibalo sa kamatuoran nga nahitukma sa pagkadiosnon, **2** diha sa paglaum alang sa dayong kinabuhi nga sa Dios nga dili arang makabakak, gisaad kaniadto sa wala pa ang kapanahonan (aiōnios g166) **3** ug nga sa gitagal nga panahon gikapadayag diha sa iyang pulong pinaagi sa pagwali nga gipiyal kanako sumala sa sugo sa Dios nga atong Manluluwas; **4** Kang Tito, akong tinuod nga anak diha sa tinuohan nga atong tanan: **5** Gibilin ko ikaw sa Creta sa hinungdan nga mao kini, aron sa paghulip sa kakulangan, ug sa pagtudlog mga anciano sa matag-usa ka lungsod sumala sa akong gitugon kanimo, **6** nga ang maong mga tawo kinahanglan dili masaway, bana sa usa lamang ka asawa, kinsang mga anak nga magtotoo ug dili arang kabutangan ug sumbong sa pagkamapatuyangon o pagkamasupilon. **7** Kay ang obispo, ingon nga piniyalan sa Dios, kinahanglan dili baladlongon; kinahanglan dili siya magpalabawlabaw sa iyang kaugalingon, dili masuk-anon, dili hinginom ug bino, dili tigpanukmag, dili hinapi sa talamayong paagi, **8** hinonoa maabiabihon siya sa mga dumuloong, mahigugmaon sa maayo, mabuot, matarung, putli, mapugnganon sa kaugalingon; **9** kinahanglan nga mangupot siya pag-ayo sa kasaligang pulong nga ingon sa gikatudlo kaniya, aron makahimo siya sa paghatag ug pagtulon-an sa matarung tuloohan, ug usab sa pagsaway kanila nga nagasupak niini. **10** Kay daghan ang mga tawong masukihon, mga tigsultig mga pulong nga walay hinungdan ug usab mga malimbongon, ilabina ang mga tawo sa pundok sa mga may sirkunsisyon, **11** kinsang mga baba kinahanglan busalan, sanglit kini sila tungod lang sa pagpanapi nga makauulaw, nanagpangdaut man sa tibuok nga mga panimalay pinaagi sa pagpanudlo sa dili nila katungod sa pagpanudlo. **12** Usa kanila, nga ilang kaugalingon profeta, miingon, "Ang mga Cretanhon kanunay gayung bakakon, mga mananap nga dautan, mga palakaon nga tapulan." **13** Tinuod kining pagpamatuora. Busa badlonga sila sa mapig-iton gayud, aron magamaayo sila diha sa pagtoo, **14** ug dili na magtagad sa mga tinumotumong sugilanon sa mga Judio o sa mga kasugoan gikan sa mga tawo nga nanagsalikway sa kamatuoran. **15** Alang sa mga

maputli, ang tanang mga butang maputli; apan alang sa mga mahugaw ug dili matinoohon, walay bisan unsang butang nga maputli; hinonoa ang ilang mga hunahuna ug kaisipan mao ang mahugaw. **16** Sila magapahayag nga sila nanagpakaila sa Dios, apan ilang ginapanghimakak siya pinaagi sa ilang mga binuhatan; sila dulomtan, masukihon, dili mapuslan alang sa bisan unsang maayong bulohaton.

2 Apan sa imong bahin, ang imong pagpanudlo ipahiangay mo sa matarung tuloohan. **2** Agdaha ang mga lalaking tigulang sa pagkamapugnganon sa kaugalingon, nga magmaugdang sila, mabuot, maligon sa pagtoo, sa gugma, ug sa pagkamainantuson. **3** Maingon man agdaha ang mga babayeng tigulang sa pagkamatinahuron sa ilang panggawi, dili malibakon ug dili mga ulipon sa bino; nga ipanudlo nila ang butang maayo, **4** aron ilang katudloan ang mga batanong babaye sa paghigugma sa ilang mga bana ug mga anak, **5** sa pagkamabuot, ulay, matinagdanon sa panimalay, mapuangoron, ug masinugtanon sa ilang masigka-bana, aron ang pulong sa Dios dili unta mapasipalahan. **6** Maingon man usab, agdaha ang mga lalaking batan-on sa pagpugong sa ilang kaugalingon. **7** Sa tanang butang ipakita ang imong kaugalingon ingon nga panig-ingnan sa maayong binuhatan, ug sa imong pagpanudlo ipakita ang kaligdong, pagkatalahuron, **8** ug ang maayong sulti nga dili arang masaway, aron ang kaaway maulawan sa diha nga wala siyay ikasulting mangilad batok kanato. **9** Agdaha ang mga ulipon sa pagkamasinugtanon ngadto sa ilang mga agalon ug sa pagpahimuot kanila sa tanang butang; kinahanglan dili na sila magmasuplahon kanila, **10** ug dili na sila magpangawkaw, hinonoa kinahanglan magpakita sila sa bug-os nga pagkamaunongon, aron nga sa tanang butang sila makahatag ug pasidungog sa tuloohan sa Dios nga atong Manluluwas. **11** Kay alang sa kaluwasan sa tanang mga tawo ang grasya sa Dios gikapadayag, **12** nga nagatudlo kanato sa pagbiya sa pagkadili diosnon ug sa mga pangibog nga kalibutanon, ug sa pagkinabuhi nga mapugnganon sa kaugalingon, matarung, ug diosnon dinhi niining kalibutana karon, (aiōn g165) **13** nga magapaabut sa atong bulahan nga paglaum, sa pagpadayag sa himaya ni Jesu-Cristo nga atong dakung Dios ug Manluluwas, **14** nga mihatag sa iyang kaugalingon alang kanato aron sa paglukat

kanato gikan sa tanang pagkadautan, ug sa pagputli, alang sa iyang kaugalingon, sa usa ka katawhan nga mahimong iya gayud, nga mga masibuton sa maayong binuhatan. 15 Isulti mo kining mga butanga; himoa ang pagpangmaymay ug ang pagpamadlong uban sa bug-os nga kagahum. Ayaw itugot nga adunay magatamay kanimo.

3 Ipahinumdom kanila nga kinahanglan magapasakop sila sa mga punoan ug mga kagamhanan, nga magmasinugtanon sila, andam alang sa maayong bulohaton, 2 nga dili na sila magsultig dautan mahitungod kang bisan kinsa, dili makiglalison, hinonoa magmaaghop, nga magapakita sa hingpit nga pagkamatinahuron ngadto sa tanang mga tawo. 3 Kay dihay panahon kaniadto nga kita usab dili managpakasabut, mga masukihon, gipahisalaag, inulipon sa nagkalainlaing mga pangibog ug mahilayong katagbawan; kita nanaggawi sa pagkamadinauton ug pagkamasinahon; kita gipangagdumtan sa mga tawo ug kita nanagdumtanay ang usa sa usa; 4 apan sa gikapadayag na ang pagkamapuangoron sa Dios nga atong Manluluwas, ug ang iyang gugma alang sa mga tawo, 5 kita iyang giluwat, dili tungod sa mga binuhatan nga nahimo nato sa atong pagkamatarung, kondili tungod sa iyang kalooy, pinaagi sa paghugas sa pagkatawo pag-usab, ug sa pagkabag-o diha sa Espiritu Santo, 6 nga kanato iyang gibobo nga madagayaon gayud pinaagi kang Jesu-Cristo nga atong Manluluwas, 7 aron kita mamatarung pinaagi sa iyang grasya ug mahimong mga manununod sa kinabuhiing dayon sumala sa ginalauman. (aiōnios g166) 8 Ang maong pulong kasaligan. 9 Apan kinahanglan likayan mo ang binoang nga mga pakiglantugi, ug ang mga kaasuyan sa kaagi sa mga kagikan, ug ang mga pagkasumpaki, ug mga pakiglalis mahitungod sa kasugoan, kay kini mga walay kapuslanan ug kawang. 10 Ang tawo nga malalison, tapus nimo siya katambagi sa makausa o makaduha, igasalikway mo siya, 11 sa nasayran mo na nga ang maong tawo nahisalaag ug nagapakasala; sa iyang kaugalingon siya nahinukman na ug silot. 12 Kon ikapadala ko na kanimo si Artemas o si Tiquico ba, paningkamoti gayud ang pag-adto kanako sa Nicopolis, kay maoy akong tuyo ang pagpuyo didto sa panahon sa tingtugnaw. 13 Paningkamoti gayud ang pagtabang sa pagpagikan kang Zenas nga abogado, ug kang Apolos, nga dili unta sila

makulangan sa bisan unsa nga kinahanglanon. 14 Ug patun-a ang atong mga sakop sa pagkugi sa mga maayong pamuhat aron sila makatabang sa mga hitabo nga talabangon, ug nga dili unta sila magmadili mabungahon. 15 Ang tanan nga ania uban kanako nangomusta kanimo. Ipangomusta kami kanila nga nagahigugma kanato diha sa pagtoo.

Filemon

1 Si Pablo, nga binilanggo ni Cristo Jesus, ug si Timoteo nga among igsoon, **2** ug kang Apia nga among igsoong babaye ug kang Arquipo nga among masigkasundalo, ug sa iglesia diha sa imong balay: **3** Kaninyo ang grasya ug kalinaw gikan sa Dios nga atong Amahan ug gikan sa Ginoong Jesu-Cristo. **4** Sa kanunay magapasalamat ako sa akong Dios iniglakip nako kanimo sa akong mga pag-ampo, **5** tungod kay pagahidunggan ko man ugod ang mahitungod sa imong pagkamahigugmaon ug pagkamasaligon sa Ginoong Jesus ug sa tanang mga balaan; **6** ug ang akong pag-ampo mao nga unta ang ilang pagpakaambit sa imong pagtoo makapatubo sa kahibalo mahitungod sa tanang mga maayong butang nga atong naangkon diha kang Cristo. **7** Kay nabatonan ko ang dakung kalipay ug kadasig gumikan sa gugma mo, igsoon ko, tungod kay ang mga kasingkasing sa mga balaan nakatagamtam sa kahayahay pinaagi kanimo. **8** Tungod niini, bisan tuod masaligon ako diha kang Cristo nga makahimo ako sa pagsugo kanimo sa kinahanglan pagabuhaton mo, **9** apan tungod sa gugma ako magahangyo lang kanimo ako, si Pablo, nga tigulang ug karon binilanggo usab tungod kang Cristo Jesus **10** ako magahangyo kanimo alang sa akong anak nga si Onesimo, kang kinsa ako nahimong iyang amahan samtang ako binilanggo. **11** (Kaniadto siya wala magpulos alang kanimo, apan karon siya magpulos na gayud alang kanimo ug kanako.) **12** Ug karon ania gipadala ko siya balik kanimo, ang pagpadala ko diha kanimo sa akong kaugalingong kasingkasing. **13** Buot ko unta siyang hawiran diri uban kanako aron nga puli kanimo siya makaalagad kanako sa akong pagkabinihanggo tungod sa Maayong Balita; **14** apan dili ko buot ang pagbuhat sa bisan unsa gawas sa imong pag-uyon aron ang imong kaayo alang kanako dili mahimo pinaagi sa pagpugos kondili sa imong kaugalingong kabubut-on gayud. **15** Tingali mao kini ang hinungdan ngano nga siya gipabulag una kanimo sa makadiyot, aron nga sa dayon mahiuli siya kanimo, (aiōnios g166) **16** dili na ingon nga ulipon kondili labaw na sa ulipon, ingon nga minahal nga igsoon sa unod ug diha sa Ginoong igsoon nga minahal ilabina kanako apan daw unsa ka labi pa gayud kanimo. **17** Ug kon giisip mo man ako nga imong kaabay, nan, dawata siya maingon sa imong

pagdawat kanako. **18** Ug kon siya nakahatag man kanimog kaudat, o nakautang ba kanimo, ipahamtang kini kanako ingon nga akong bayranan. **19** Ako si Pablo, nagasulat niini sa kaugalingon ko gayud nga kamot: Ako magabayad niining tanan sa walay paghisgot sa imong labaw pang nautang kanako nga mao ang imong kaugalingong kinabuhi. **20** Oo, igsoon, buot ko unta nga makapahimulos ako kanimo diha sa Ginoong. Pabatia sa kahayahay ang kasingkasing ko diha kang Cristo. **21** Uban sa akong pagsalig sa imong pagkamasinugtanon, ako nagasulat nga nasayud nga ikaw magabuhat gayud sa labaw pa sa akong gipangayo. **22** Ug andami akog kaabutan ko diha, kay ginalauman ko pinaagi sa inyong mga pag-ampo nga katugotan ako sa pag-anha kaninyo. **23** Si Epafras, nga akong kauban nga binilanggo diha kang Cristo Jesus, nangomusta kanimo, **24** ug maingon man sila si Marcos, si Aristarco, si Demas, ug si Lucas, nga akong mga kaabay sa buhat. **25** Ang grasya sa Ginoong Jesu-Cristo magauban sa inyong espiritu.

Hebreohanon

1 Sa daghan ug nagkalinlaing mga paagi ang Dios misulti kaniadto sa karaang kapanahonan ngadto sa atong mga ginikanan pinaagi sa mga profeta; **2** apan niining kaulahiang mga adlaw siya misulti kanato pinaagig Anak, nga iyang gitudlo nga manunundod sa tanang mga butang, pinaagi kang kinsa usab gibuhat niya ang kalibutan. (aiōn g165) **3** Kini siya, ingon nga panganinaw sa himaya sa Dios ug tukma nga hulad sa iyang kinaiya, mao ang nagasapnay sa kalibutan pinaagi sa gamhanan nga gipamulong niya. Sa nahimo na niya ang pagpanglinis sa mga sala sa katawhan, siya milingkod sa too sa Halangdon sa kahitas-an, **4** sanglit nahimo man siyang labaw pa sa mga manolunda maingon nga ang ngalan nga nadawat niya labaw man usab ka halangdon pa kay sa ila. **5** Kay kinsa bang manolundaa ang gikasultihan sa Dios, Ikaw akong Anak, karong adlaw ako nahimong imong Amahan?" Ug usab, Kaniya ako mahimong amahan, ug kanako siya mahimong anak?" **6** Ug usab, inigdala niya sa panganay dinhi sa kalibutan, siya magaingon, Ipasimba siya sa tanang mga manolunda sa Dios." **7** Ug mahitungod sa mga manolunda siya nagaingon, Ang iyang mga manolunda gihimo niya nga mga hangin, ug ang iyang mga sulogoon gihimo niya nga mga dilaab sa kalayo." **8** Apan mahitungod sa Anak siya nagaingon, Ang imong trono, O Dios, hangtud sa kahangturan, ug ang imong matarung nga sitro mao ang sitro sa imong gingharian. (aiōn g165) **9** Gihigugma mo ang pagkamatarung ug gidumtan mo ang pagkamasupilon; tungod niana, gidihugan ikaw sa Dios, nga imong Dios, sa lana sa kalipay labaw pa kay kanila nga imong mga sagabay. **10** Ug, Ikaw, Ginoo, sa sinugdan mao ang nagtukod sa kalibutan, ug ang kalangitan buhat sa imong mga kamot; **11** sila mangawagtang, apan ikaw magapabilin; silang tanan madaan sama sa bisti, **12** sama sa kupo sila imong pagalukoton, ug sila pagausabon. Apan ikaw mao sa gihapon, ug walay pagkatapus ang imong katuigan." **13** Apan kinsa bang manolundaa ang iyang giingnan, Lumingkod ka sa akong too, hangtud ang imong mga kaaway mahimo ko nang tumbanan sa imong mga tiil?" **14** Dili ba silang tanan mga espiritu man lamang nga sulogoon, nga gipadala aron sa pag-alagad, alang kanila nga maoy magapanunod sa kaluwasan?

2 Busa gikinahanglan diay nga himoon ta ang labi pa ka mainitong pagtagad sa mga butang nga atong nadungog, basi unya hinoon ipang-anud kita gikan niini. **2** Kay kon malig-on man gani ang pulong nga gipahayag sa mga manolunda, ug nahiaugm sa matarung balus ang tanang paglapas o pagsupak batok niini, **3** unsaon man nato sa pagpakaikyas kon dili kita manumbaling sa maong dakung kaluwasan? Kini sa sinugdan gipamulong sa Ginoo, ug unya gipanghimatuod kanato pinaagi kanila nga mga nakadungog kaniya; **4** ug ang Dios usab nagsaksi niini pinaagi sa mga ilhanan ug mga katingalahan ug sa nagkalinlaing mga milagro ug pinaagi sa mga gasa sa Espiritu Santo nga gipamahinbahin sumala sa iyang kaugalingong kabubut-on. **5** Kay ang umalabut nga kalibutan nga atong gihisgutan wala sa Dios ipailalum diha sa pagbulot-an sa mga manolunda. **6** Sa usa ka dapit dihay nagpamatuod nga nag-ingon, Unsa ba diay ang tawo, nga mahinumdom man ikaw kaniya, o ang anak sa tawo, nga motagad man ikaw kaniya? **7** Gibuhat mo siya nga sa makadiyot maubos una sa mga manolunda, gipurongpurongan mo siyang himaya ug dungog, ug gipahiluna mo siya sa ibabaw sa mga buhat sa imong mga kamot, **8** "ug ang tanang butang gipasakop mo sa ilalum sa iyang mga tiil." **9** Apan ang nakita nato karon mao si Jesus, siya nga sa makadiyot nahimo una nga ubos sa mga manolunda, nga gipurong-purongan ug himaya ug dungog tungod sa iyang pag-antus sa kamatayon, aron nga pinaagi sa grasya sa Dios makatilaw siyang kamatayon alang sa matag-usa ka tawo. **10** Kay angayan gayud kaniya, alang kang kinsa ug pinaagi kang kinsa naanaa ang tanang butang, nga sa pagdala niya sa daghang mga anak ngadto sa himaya, iyang pagahingpitan ang mag-uugda sa ilang kaluwasan pinaagi sa pag-antus. **11** Kay siya nga nagabalaan ug sila nga ginabalaan, tanan sila usa rag gigikanan. Mao man gani nga wala niya ikaulaw ang pagtawag kanilag mga igsoon, **12** sa iyang pag-ingon, Ipahayag ko ang imong ngalan ngadto sa akong mga igsoon, sa taliwala sa katilingban pagadayegon ko ikaw." **13** Ug usab, Diha kaniya ipahimutang ko ang akong pagsalig." Ug usab, Ania ako ug ang mga anak nga gihatag sa Dios kanako." **14** Busa, sanglit ang mga anak nakaambit man sa unod ug dugo, siya gayud usab miambit niini, aron pinaagi sa kamatayon malaglag niya ang may gahum sa kamatayon, nga sa ato pa, ang yawa, **15** ug mapahigawas niya silang

tanang nga tungod sa kahadlok sa kamatayon nailalum sa pagkaulipon sulod sa tibuok nilang kinabuhi. **16** Kay sa pagkatinuod dili alang sa mga manolunda ang iyang kahangawa, kondili alang sa mga kaliwat ni Abraham. **17** Busa gikinahanglan nga pagahimoon siya nga sa tanang kahimtang mahisama sa iyang mga igsoon, aron mahimo siyang maloluy-on ug kasaligang labawng sacerdote diha sa pagpang-alagad alang sa Dios, sa paghimog halad-pasiuli alang sa mga sala sa katawhan. **18** Kay maingon nga siya gayud nakaantus man sa diha nga gitintal siya, nan, makahimo siya sa pagtabang kanila nga mga ginatintal.

3 Busa, mga igsoong balaan, nga mga mag-aambit sa langitnon nga pagtawag, hinoktuki ninyo si Jesus, ang apostol ug labawng sacerdote sa atong tinoohan. **2** Siya matinumanon sa Dios nga mao ang nagtudlo kaniya, maingon nga si Moises usab nagmatinumanon diha sa balay sa Dios. **3** Apan si Jesus naisip nga labaw pa ug himaya kay kang Moises, maingon nga ang magtutukod sa balay labaw pa ug dungog kay sa balay. **4** (Kay ang matag-usa ka balay may tawong nagtukod niini, apan ang magtutukod sa tanang mga butang mao ang Dios.) **5** Ug si Moises ingon nga sulogoon matinumanon tuod diha sa tibuok balay sa Dios, sa pagpamatuod labut sa mga butang nga sa kaulahiya iyang igapamulong; **6** apan si Cristo ingon nga Anak matinumanon sa pagdumala sa balay sa Dios. Ug kita mao ang iyang balay kon batonan ta nga malig-on ang atong pagsalig ug garbo sa atong paglaum. **7** Busa, ingon sa gisulti sa Espiritu Santo, Karong adlaw, inigkadungog ninyo sa iyang tingog, **8** ayaw ninyo pagahia ang inyong mga kasingkasing ingon niadtong pagpangsupil nila batok kanako, sa adlaw sa pagpanulay didto sa kamingawan, **9** diin ang inyong mga ginikanan misulay kanako ug nakita nila ang akong mga buhat sulod sa kap-atan ka tuig. **10** Busa nasuko ako batok niadtong kaliwatana, ug miingon ako, 'Kanunay gayud silang manghisalaag sa ilang mga kasingkasing; wala sila mahibalo sa akong mga dalan.' **11** Sumala sa akong gipanumpa tungod sa akong kapungot, 'Dili gayud sila makasulod sa akong kapahulayan.'" **12** Magmatngon kamo, mga igsoon, basi nga diha kang bisan kinsa kaninyo maanaa unyay dautan ug dili matinoohong kasingkasing, nga magataral kaninyo sa pagpamiya gikan sa buhi nga Dios.

13 Apan pagtinambagay kamo ang usa sa usa sa matag-adlaw, samtang matawag pa kini nga "karong adlawa," aron wala kaninyoy magmagahi tungod sa pagkamalimbongon sa sala. **14** Kay kita nahimong mga mag-aambit kang Cristo, kon ang atong unang pagsalig padayonan ta sa pagkupot nga malig-on hangtud sa katapusan ug **15** samtang ginaingon pa, Karong adlawa, inigkadungog ninyo sa iyang tingog, ayaw ninyo pagahia ang inyong mga kasingkasing ingon niadtong pagpangsupil nila batok kanako." **16** Kinsa ba kadto sila nga nanagpakadungog, ngani misupil batok kaniya? Dili ba mao man kadto silang tanan nga namahawa sa Egipto ubos sa pagpangulo ni Moises? **17** Ug kinsa ba kadto sila nga gikasukan sa Dios sulod sa kap-atan ka tuig? Dili ba mao man kadto ang mga nanagpakasala, kinsang mga patayng lawas nahibilin didto sa kamingawan? **18** Ug kinsa man ang iyang gipanumpa nga dili gayud sila makasulod sa iyang kapahulayan, kondili mao kadtong mga masupilon? **19** Ug nakita ta nga wala gayud sila makasulod tungod sa pagkadili matinoohon.

4 Busa, samtang nagapadayon pa ang saad sa atong pagpakasulod sa iyang kapahulayan, batonan ta ang kahadlok basi unya hinoon aduna kaninyoy maisip nga wala makakab-ot niini. **2** Kay kita gikawalihan man usab sa Maayong Balita ingon kanila; hinoon ang pulong nga ilang nadungog wala magpulos kanila, kay ang mga nakadungog niini wala man modawat niini uban sa pagtoo. **3** Kay kita nga nanagpanoo nagasulod sa maong kapahulayan, ingon sa iyang gisulti, Sumala sa akong gipanumpa tungod sa akong kapungot, 'Dili gayud sila makasulod sa akong kapahulayan,'" **4** Kay sa usa ka dapit siya nagsulti mahitungod sa ikapito ka adlaw sa ingon niini nga paagi, "Ug sa ikapito ka adlaw ang Dios mipahulay gikan sa iyang tanang mga buhat. **5** Ug usab niining dapita, siya nag-ingon, Dili gayud sila makasulod sa akong kapahulayan." **6** Busa, sanglit aduna may pipila nga managpakasulod pa niini, ug sanglit kadtong mga gikawalihan kanhi sa Maayong Balita wala man managpakasulod niini tungod sa ilang pagkamasupilon, **7** nagtudlo siya pag-usab ug usa ka adlaw, ang "Karong adlawa," diha sa iyang pagsulti pinaagi kang David sa nakalabay na ang dugayng panahon, sa mga pulong nga gikutlo sa unahan, Karong adlawa, inigkadungog ninyo sa iyang tingog, ayaw ninyo pagahia ang inyong mga kasingkasing." **8**

Kay kon si Josue nakahatag pa kanilag pahulay, ang Dios dili na lang unta maghisgot ug lain pang adlaw. **9** Busa nagapabilin pa diay ang usa ka kapahulayan nga gitagana alang sa mga tawo sa Dios; **10** kay ang mahisulod ngadto sa kapahulayan sa Dios, moundang man usab sa iyang mga pagpamuhat maingon sa pag-undang sa Dios sa iyang mga pagpamuhat. **11** Busa kinahanglan panglimbasugan ta ang pagsulod sa maong kapahulayan, aron walay usa kanato nga mamatay tungod sa samang pagkamasupilon. **12** Kay ang pulong sa dios buhi ug nagalihok nga gamhanan, labi pang mahait kay sa espada nga duhay sulab, ug modulot ngadto sa gitagboan sa kalag ug espiritu, sa mga lutahan ug sa mga kauyokan, ug motugkad sa mga hunahuna ug katuyoan sa kasingkasing. **13** Ug sa panan-aw sa Dios walay binuhat nga natago, hinonoa ang tanang butang binuksan ug dayag sa mga mata niya kang kinsa magahatag ra unya kitag husay. **14** Busa, sanglit aduna man kitay dakung labawng sacerdote nga nakalatas sa kalangitan, si Jesus, ang Anak sa Dios, pangusgan ta pagkupot ang atong tinooohan. **15** Kay ang atong labawng sacerdote dili siya usa nga dili arang mobati sa pagkalooy kanato sa atong mga kaluyahon, hinonoa usa siya nga sa tanang paagi gitintal ingon kanato, hinoon wala makasala. **16** Sa ingon niana, uban sa pagsalig manuol kita sa trono sa grasya, aron makadawat kitag kaluoy ug makakaplag kitag grasya nga makatabang kanato sa panahon sa pagpanginahanglan.

5 Kay ang matag-usa ka labawng sacerdote nga pinili gikan sa mga tawo, gitudlo sa pagpaningamot alang sa mga tawo sa ilang kalabutan sa Dios, sa paghalad ug mga gasa ug mga halad-inihaw alang sa mga sala. **2** Ug sanglit sa iyang kaugalingon ginalikusan man usab siyag kaluyahon, siya makapailub nga malumo ngadto sa mga wala masayud ug sa mga nahisalaag. **3** Tungod niini gikinahanglan niya ang paghimog halad-inihaw dili lamang alang sa mga sala sa maong mga tawo, kondili alang usab sa iyang kaugalingong mga sala. **4** Ug walay tawo nga mangunay sa pagpahiluna sa iyang kaugalingon diha sa maong katungdanan, kondili sa Dios tinawag siya alang niini maingon kang Aaron. **5** Sa ingon usab niana si Cristo wala magtuboy sa iyang kaugalingon aron mahimo siyang labawng sacerdote, hinonoa gitudlo siya niya nga nag-ingon kaniya, Ikaw akong Anak, karong adlaw ako nahimong imong Amahan;

6 sumala sa giingon usab niya sa laing dapit, Ikaw sacerdote hangtud sa kahangturan, sumala sa laray ni Melquisedec." (aiōn g165) **7** Sa mga adlaw sa tawhanon niyang kinabuhi si Jesus, uban sa makusog nga mga pagsinggit ug paghilak, naghimog mga pag-ampo ug pagpangamuyo ngadto kaniya nga arang makaluwas kaniya gikan sa kamatayan, ug siya gidungog tungod sa iyang diosnong kahadlok. **8** Ug bisan tuod siya Anak, siya nakakat-on sa pagkamasinugtanon pinaagi sa mga butang nga iyang giantus; **9** ug sa nahimo siyang hingpit, siya nahimong tuboran sa dayong kaluwasan alang sa tanang magasugot kaniya. (aiōnios g166) **10** sanglit sa Dios gitudlo man siya nga labawng sacerdote sumala sa laray ni Melquisedec. **11** Mahitungod niini daghan pa kamig igsusulti nga malisud ikapasabut kaninyo, sanglit nangahimo man kamo nga mahinay sa inyong pagpanabut. **12** Kay samtang niining panahona karon angayan na unta kamo nga mahimong mga magtutudlo, nagakinahanglan pa man diay hinoon kamo nga adunay magasubli pa sa pagtudlo kaninyo sa mga sinugdan sa nahaunang mga pagtulon-an sa pulong sa Dios. Nagakinahanglan pa diay kamog gatas, dili sa kan-onon nga magahi; **13** kay ang matag-usa nga gibuhi pa ug gatas dili batid sa pulong sa pagkamatarung, kay masuso pa man siya. **14** Apan ang magahing kan-onon maoy alang sa mga hamtong, alang kanila kinsang mga salabutan nabatid pinaagi sa pagbinansay sa pag-ila sa maayo gikan sa dautan.

6 Busa biyaan ta na ang nahaunang mga tuloohan mahitungod kang Cristo ug manag-uswag kita ngadto sa pagkahamtong, sa dili na pagpahimutang pag-usab sa sukaranan sa paghinulsol gikan sa patay nga mga binuhatan ug sa pagtoo ngadto sa Dios, **2** ug sa pagtulon-an mahitungod sa mga bautismo, ug sa pagpandong pinaagi sa mga kamot, ug sa pagkabanhaw sa mga patay, ug sa hukom sa silot nga dayon. (aiōnios g166) **3** Hinoon buhaton ta kini kon itugot man sa Dios. **4** Kay bahin niadtong mga tawo nga sa makausa nalamdagan na unta, nga nakatilaw na sa langitnong gasa, ug nakaambit na sa Espiritu Santo, **5** ug nakatagamtam na sa pagkamaayo sa pulong sa Dios ug sa mga gahum sa kapanahonan nga umalabut, (aiōn g165) **6** ug unya managpanibug sila, dili na gayud mahimo ang pagpabalik pa kanila sa paghinulsol, sanglit gituyoan man nila ang paglansang

pag-usab sa Anak sa Dios ug pagpakaulaw kaniya sa dayag. 7 Kay ang yuta nga nakasuyop na sa ulan nga sa masubsob mangatagag niini, ug magapatubo sa mga tanum nga kapuslan sa mga tawo alang kang kinsa giugmad kini, ang maong yuta magadawat ug panalangin gikan sa Dios. 8 Apan kon kini mamunga man ug mga sampinit ug mga kadyapa, kini walay bili ug hapit na matinunglo; ang katapusan niini mao ang pagkasunog. 9 Apan bisan tuod nagasulti kami sa ingon niini, ngani mahitungod kaninyo, mga hinigugma, kami may kasigurohan sa labaw pa ka maayong mga butang sa kaluwasan. 10 Kay ang Dios dili hiwi nga tungod niana hikalimtan lamang niya ang inyong buhat ug ang gugma nga inyong buhat ug ang gugma nga inyong gipadayag alang kaniya pinaagi sa inyong pag-alagad sa mga balaan, ingon sa inyo pa gihapong ginabuhat karon. 11 Ug among gipanghinaut nga unta ang matag-usa kaninyo hangtud sa katapusan magapadayag sa samang pagkamingkamoton sa pagkab-ot sa hingpit nga pagsalig sa paglaum, 12 aron dili kamo magtapol, hinonoa magmaawaton kanila nga nagapanunod sa mga saad tungod sa ilang pagtoo ug pailub. 13 Kay sa pagsaad sa Dios kang Abraham, sanglit wala na may daku pa kay kaniya nga iyang kapanumpaan, siya nanumpa sa iyang kaugalingon, 14 nga nag-ingon, "Sa pagkatinuod panalanginan ko ikaw ug pasanayon ko ikaw." 15 Ug tuod man si Abraham, ingon nga nakaantus nga mapailubon gayud, nakakab-ot sa gisaad. 16 Sa pagkatinuod ang mga tawo adunay ilang pagapanumpaan nga labi pang dagku kay kanila, ug alang kanila ang panumpa nga magapanghimatuod sa usa ka sulti magatapus sa tanan nilang lantugi. 17 Ug sa ingon niana, sa tinguha sa Dios sa paghimag labi pa ka matin-aw nga pagpadayag sa walay pagkausab sa iyang katuyoan, sa pagpadayag niini ngadto sa mga manununod sa saad, siya misukip ug usa ka panumpa, 18 aron nga pinaagi niining duha ka mga butang nga walay pagkausab, nga tungod niini dili mahimo nga mamakak ang Dios, kita nga nanagpangalagiw aron kapanalipdan makabaton sa dakung kadasig sa pagpangupot nianang paglaum nga gibutang sa atong atubangan. 19 Ginabatonan ta kini ingon nga siguro ug malig-on nga sinipit sa kalag, usa ka paglaum nga nagasulod ngadto sa kinasulorang alampohan sa luyo sa tabil, 20 diin tungod kanato si Jesus nahisulod na ingon nga mag-uuna ug nahimong labawng sacerdote hangtud sa

kahangturan sumala sa laray ni Melquisedec. (aiōn g165)

7 Kay kini si Melquisedec, nga hari sa Salem, sacerdote sa labing halangdong Dios, misugat kang Abraham sa nagpauli kini gikan sa pagpamatay sa mga hari, ug nanalangin kaniya; 2 ug alang kaniya gigahin ni Abraham ang ikapulo sa tanang butang. Una sa tanan, sumala sa hubad sa iyang ngalan, siya hari sa katarungan, ug unya hari usab siya sa Salem, nga sa ato pa, hari sa kadaitan. 3 Siya walay amahan ni inahan ni kagikanan, ug wala usab siyay sinugdanan sa mga adlaw ni katapusan sa kinabuhi, hinonoa ingon nga nahisama sa Anak sa Dios, magapadayon siya nga sacerdote hangtud sa kahangturan. 4 Ug palandunga unsa ka tinamud gayud niadtong tawhana! Bisan gani si Abraham nga patriarca migahin alang kaniya sa ikapulo sa mga inagaw sa gubat. 5 Ug kadtong mga kaliwat ni Levi nga nagadawat sa katungdanan sa pagkasacerdote gibut-an sa kasugoan sa pagkuha sa ikapulo gikan sa katawhan, sa ato pa, gikan sa ilang mga kaigsoonan, bisan pa nga kini sila usab mga kaliwat ra gikan ni Abraham. 6 Apan kadtong tawhana nga dili sa ilang kagikanan midawat sa ikapulo gikan kang Abraham ug nanalangin kaniya nga nagbaton sa mga saad. 7 Maoy usa ka butang nga dili malalis, nga ang ubos ug kahimtang pagapanalanginan sa labaw ug kahimtang. 8 Dinhi ang ikapulo ginadawat sa mga tawong may kamatayon; apan didto ginadawat kini niadtong usa nga gipanghimatud-an nga buhi sa dayon. 9 Ug ikaingon man gani nga bisan si Levi, nga nagadawat sa ikapulo, miingatag sa ikapulo pinaagi kang Abraham, 10 kay si Levi didto pa man sa batang sa iyang ginikanan sa paghisugat ni Melquisedec kang Abraham. 11 Karon kon ang pagkahingpit nakab-ot pa pinaagi sa kang Levi nga pagkasacerdote (kay ubos niini gidawat man sa mga tawo ang kasugoan), nganong gikinahanglan pa man nga mobarug ang laing sacerdote sumala sa laray ni Melquisedec, ug dili ang usa nga sumala sa laray ni Aaron? 12 Kay kon aduna may pag-ilis sa pagkasacerdote, kinahanglan usab adunay pag-ilis sa kasugoan. 13 Kay siya nga bahin kaniya kining mga butanga gikahisgutan, sakop sa laing banay nga gikan niini walay bisan usa nga nakaalagad sa halaran. 14 Kay dayag man kaayo nga ang atong Ginoo natawo gikan kang Juda, ug labut niadtong banaya si Moises wala maghisgot

ug mga sacerdote. **15** Ug kini milabi pa gayud gani sa ka dayag sa diha nga mibarug ang laing sacerdote nga may pagkasama kang Melquisedec, **16** nga nahimong sacerdote, dili sumala sa kasugoan mahitungod sa lawasnon nga kagikanan, kondili pinaagi sa gahum sa kinabuhi nga walay pagkalaglag. **17** Kay ang pagpanghimatuod kaniya nagaingon, Ikaw sacerdote hangtud sa kahangturan, sumala sa laray ni Melquisedec." (aiōn g165) **18** Kay sa usa ka bahin, ang nahaunang kasugoan gihiklin tungod sa kahuyang ug kawalay kapusalan niini **19** (kay walay nahimong hingpit pinaagi sa kasugoan); ug sa laing bahin, gikapasulod ang usa ka labi pa ka maayong paglaum nga pinaagi niini magaduol kita sa Dios. **20** Ug kini dili nga walay panumpa. **21** Sila nga kaniadto nahimong mga sacerdote nahimong ingon sa walay panumpa, apan kini siya gipamulongan ug panumpa nga nag-ingon, Ang Ginoo nanumpa ug dili siya magausab sa iyang hunahuna, 'Ikaw sacerdote hangtud sa kahangturan.'" (aiōn g165) **22** Kini nagahimo kang Jesus ingon nga pasalig sa labi pa ka maayong pakigsaad. **23** Ang nahaunang mga sacerdote daghan, kay dili man sila molungtud sa katungdanan tungod sa kamatayon; **24** apan kini siya sa dayon nagahupot sa iyang pagkasacerdote, kay siya molungtud man hangtud sa kahangturan. (aiōn g165) **25** Busa, sa tanang panahon, siya arang makaluwas sa mga moduol sa Dios pinaagi kaniya, sanglit buhi man siya sa kanunay aron sa pagpangamuyo alang kanila. **26** Kay angay alang kanato ang pagpakabaton sa maong labaw nga sacerdote, balaan, walay sala, walay lama, linain gikan sa mga makasasala, tinuboy ngadto sa kahitas-an labaw pa sa kalangitan. **27** Lahi sa uban nga mga labawng sacerdote, siya wala magkinahanglan sa adlaw-adlaw nga paghimog mga halad-inihaw, nahauna alang sa iyang kaugalingong mga sala ug unga alang sa mga sala sa katawhan; kay kini gihimo niya sa makausa ra sa wala nay pagsublisubli, sa paghalad niya sa iyang kaugalingon. **28** Sa pagkatinuod, ang kasugoan nagatudlog mga tawo nga may kaluyahon ingon nga mga labawng sacerdote, apan ang pulong sa panumpa, nga miabut ulahi sa kasugoan, nagatudlog Anak nga nahimong hingpit hangtud sa kahangturan. (aiōn g165)

8 Karon ang lintunganay sa among gisulti mao kini: aduna kita niining maong labaw nga sacerdote, nga nagalingkod sa too sa trono sa Halangdon didto

sa mga langit, 2 usa ka mag-aalagad sulod sa dapit nga balaan ug sa tinuod nga tabernaculo nga gipatindog dili sa tawo kondili sa Ginoo. **3** Kay ang tanang labawng sacerdote ginatudlo aron sa paghalad ug mga gasa ug mga halad-inihaw; tungod niana, gikinahanglan nga ang maong sacerdote usab adunay iyang ihalad. **4** Karon, kon siya ania pa sa yuta, dili gayud unta siya mahimong sacerdote, sanglit dinhi sa yuta aduna may mga sacerdote nga managhalad ug mga gasa sumala sa kasugoan. **5** Ginaalagaran nila ang hulad ug landong sa langitnong dapit nga balaan; kay sa hapit na si Moises magpatindog sa tabernaculo, gitugon siya sa Dios nga nag-ingon, "Tan-awa baya nga ang tanan pagahimoon mo nga mahisubay sa sumbanan nga gipakita kanimo didto sa bukid." **6** Apan ingon nga sa karon, si Cristo nahisulod sa usa ka pagpang-alagad nga labaw pa ka maayo kay sa daan, maingon nga ang pakigsaad nga iyang ginapataliwad-an labi pa man ka maayo, sanglit nahimo man kini pinasikad sa labi pa ka maayong mga saad. **7** Kon kadtong unang pakigsaad wala pay kulang, wala untay kahigayonan alang sa ikaduha. **8** Apan kay iya man silang nakaplagan nga may kakulang, siya nagaingon, Moabut ra ang mga adlaw, nagaingon ang Ginoo, nga pagahimoon ko ang usa ka bag-ong pakigsaad uban sa kaliwatan ni Israel ug sa kaliwatan ni Juda; **9** dili ingon sa pakigsaad nga gihimo ko uban sa ilang mga ginikanan niadtong adlaw sa akong paggunit kanila sa kamot aron sa pagdala kanila sa gawas sa yuta sa Egipto; kay wala sila magmatinumanon sa akong pakigsaad, ug busa wala ako manumbaling kanila, nagaingon ang Ginoo. **10** Kay mao kini ang pakigsaad nga akong pagahimoon uban sa kaliwatan ni Israel tapus niadtong mga adlaw, nagaingon ang Ginoo: Igabutang ko ang akong mga sugo sulod sa ilang mga salabutan, ug igasulat ko kini diha sa ilang mga kasingkasing, ug ako mahimong ilang Dios, ug sila mahimong akong katawhan. **11** Ug ang matag-usa kanila dili na magatudlo pa sa iyang isigkatagilungsod, ni ang matag-usa kinahanglan magatudlo pa sa iyang igsoon, sa pag-ingon, 'Ilha ang Ginoo,' kay ang tanan makaila na man unya kanako, sukad sa labing gamay kanila hangtud sa labing daku. **12** Kay ako magamaloluy-on sa ilang kalapasan, ug ang ilang kasal-anan dili ko na pagahinumduman." **13** Sa iyang paghisgot ug bag-ong pakigsaad, giisip niya ang nahaunang pakigsaad ingon nga kinaraan na. Ug

bisan unsay kinaraan na ug tigulang na, kana hapit na mahanaw.

9 Sa pagkatinuod ang nahaunang pakigsaad may kalagdaan bahin sa pagsimba ug sa yutan-ong dapit nga balaan. **2** Kay diha may giandam nga usa ka tabernaculo, ang pangunahan, diin diha ang tongtongan sa lamparan ug ang lamisa ug ang mga tinapay nga gibutang sa atubangan sa Dios; kini gitawag nga Dapit nga Balaan. **3** Sa luyo sa ikaduhang tabil diha ang tabernaculo nga gitawag nga Balaan sa mga Balaan, **4** nga niini diha ang bulawang halaran nga insinohan ug ang arka sa pakigsaad, nga hinal-upan ug bulawan sa tanang bahin niini, diin gibutang ang tibud nga bulawan nga sa sulod niini diha ang mana, ug ang kang Aaron nga sungkod nga nanalingsing, ug ang mga papan nga gisulatan sa pakigsaad; **5** ug sa ibabaw niini diha ang mga kirubin sa himaya, nga nanaglandong sa Dapit nga pasig-ulan. Mahitungod niining mga butanga, dili kita karon makahisgot sa tinagsa sa tanang kahimoan niini. **6** Sa nahimo na kining maong mga pangandam sa ingon nga paagi, ang mga sacerdote sa kanunay nanagsulod sa tabernaculo nga pangunahan, sa pagtuman sa ilang mga katungdanan sa diosnong pagpang-atiman; **7** apan ngadto sa ikaduhang tabernaculo ang labawng sacerdote mao lamang ang bugtong makasulod, ug kini sa makausa ra sa usa ka tuig, nga magadala ug dugo nga iyalad alang sa iyang kaugalingon ug sa mga sayop sa katawhan. **8** Pinaagi niini ang Espiritu Santo nagapasabut nga ang agianan ngadto sa Dapit nga Balaan dili pa binuksan samtang nagabarug pa gihapon ang tabernaculo nga pangunahan **9** (nga, ingon nga sambingay, mao ang kapanahonan karon). Sumala niining maong pahimutang, ginahalad ang mga gasa ug mga halad-inihaw nga dili arang makahingpit sa kaisipan sa magsisimba, **10** kondili may kalabutan lamang bahin sa kan-onon ug ilimnon ug sa nagkalainlaing mga pagpanghugas, mga tulomanon alang sa lawas nga gipahamtang aron pagatumanon hangtud sa panahon sa pagpatarung sa mga butang. **11** Apan sa pagtungha na ni Cristo ingon nga labawng sacerdote sa mga maayong butang nga nanagpangabut, nan, latas sa labi pang daku ug labi pang hingpit nga tabernaculo (nga dili hinimog kamot, sa ato pa, dili iya sa yutan-ong kabuhatan) **12** siya sa makausa ug sa wala nay pagsubli misulod

sa Balaang Dapit, nga nagdala dili sa dugo sa mga kanding ug sa mga nating baka kondili sa iyang kaugalingong dugo, nga sa ingon niana nagkab-ot sa katubanan nga dayon. (aiōnios g166) **13** Kay kon ang dugo sa mga kanding ug sa mga torong baka, ug ang mga agiw sa bayeng baka, sa ikasablig na kini ngadto sa mga mahugawng tawo, makapabalaan man gani alang sa pagkaputli sa unod, **14** unsa ka labaw pa gayud niini ang mahimo sa dugo ni Cristo, nga pinaagi sa Espiritu nga dayon mihalad sa iyang kaugalingon nga walay buling ngadto sa Dios, sa paghinlo sa inyong kaisipan gikan sa mga patayng binuhatan aron magaalagad kamo sa Dios nga buhi? (aiōnios g166) **15** Busa siya mao ang tigpataliwala sa usa ka bag-ong pakigsaad, aron ang mga gipanawag makadawat sa gisaad nga panulondong dayon, sanglit nahitabo man ang usa ka kamatayon nga nagatubos kanila gikan sa mga kalapasan nga nahimo ilalum sa nahaunang pakigsaad. (aiōnios g166) **16** Kay diin gani adunay tugon, ang kamatayon sa naghimo niini kinahanglan pagapamatud-an. **17** Kay ang tugon mogahum lamang inig-abut na sa kamatayon, sanglit dili man kini magapulos samtang buhi pa ang naghimo niini. **18** Tungod niana, bisan pa ang nahaunang pakigsaad wala kauyoni nga gawas sa paggamit ug dugo. **19** Kay sa diha nga ang tanang balaod sa kasugoan gikapahayag na ni Moises ngadto sa tanang katawhan, siya mikuha sa dugo sa mga nating baka ug mga kanding, ug sa tubig ug sa mapulang balhibo sa karnero ug sa isopo, ug ang basahon ug ang tanang mga tawo gisabligan niya, **20** nga nag-ingon, "Kini mao ang dugo sa pakigsaad nga gisugo sa Dios kaninyo." **21** Ug sa samang paagi iyang gisabligan ug dugo ang tabernaculo ug ang tanang galamiton sa pagsimba. **22** Sa pagkatinuod, ubos sa kasugoan hapit ang tanang butang pagahinloon ug dugo, ug gawas sa pag-ula ug dugo walay mahimong pasaylo sa mga sala. **23** Sa ingon niana gikinahanglan nga ang mga hulad sa mga langitnong butang pagahinloon niining mga butanga, apan ang maong mga langitnong butang pagahinloon sa labi pa ka maayong mga halad-inihaw kay niini. **24** Kay si Cristo misulod dili ngadto sa usa ka balaang dapit nga hinimog mga kamot, nga hulad lamang sa tinuod, kondili ngadto sa langit gayud, sa pagpangatubang karon alang kanato sa atubangan sa Dios. **25** Dili usab aron sa pagsublisubli sa iyang paghalad sa iyang kaugalingon, maingon sa tinuig nga pagsulod sa mga

labawng sacerdote ngadto sa Balaang Dapit, dinala ang dugo nga dili iyang kaugalingon; **26** kay kon mao pa, gikinahanglan unta nga magsublisubli siya sa pag-antus sukad sa pagkatukod sa kalibutan. Apan ingon sa karon, sa makausa ra ug sa wala nay pagsublisubli, siya mitungha sa katapusan sa kapanahonan aron sa pagwagtang sa sala pinaagi sa paghalad niya sa pagpakamatay sa iyang kaugalingon. (aiōn g165) **27** Ug maingon nga ang tawo ginabut-an nga mamatay sa makausa ra, ug tapus niana mao ang hukom, **28** mao man usab si Cristo, tapus makahalad sa makausa aron sa pagkuha sa mga sala sa daghang mga tawo, motungha sa ikaduha dili labut sa sala, kondili sa pagluwas hinoon kanila nga sa matinguhaon gayud nagapaabut kaniya.

10 Kay maingon nga ang kasugoan aduna man lamay landong sa mga maayong butang nga umalabut, ug wala makabaton sa katinuod niining mga butanga, kini dili arang makahingpit sa mga managpanuol, pinaagi sa mao rang mga halad nga kanunayng ginahalad tuig-tuig. **2** Kon dili pa, dili ba gihunong na unta ang pagpanghalad niini? Kon ang mga magsisimba nahinlo pa sa makausa ug sa dayon, wala na unta silay pagbati nga may sala pa. **3** Apan diha sa maong mga halad anaa ang tigpahunumdum ug sala tuig-tuig. **4** Kay dili gayud mahimo nga ang dugo sa mga toro nga baka ug mga kanding makakuha sa mga sala. **5** Tungod niana, sa pagtunggha ni Cristo sa kalibutan, siya miingon, Ang mga halad-inihaw ug mga gasa wala mo tinguhaa, kondili usa ka lawas kanako imong gitagana; **6** sa mga halad nga sinunog ug sa mga halad tungod sa sala ikaw walay kahimuot. **7** Unya miingon ako, 'Tan-awa, ako mianhi sa pagtuman sa imong kabubut-on, O Dios,' sumala sa nahisulat mahitungod kanako diha sa basahon nga linukot." **8** Sa iyang pag-ingon sa unahan, "Ikaw wala magtinguha ni may kahimuot sa mga halad-inihaw ug sa mga gasa ug sa mga halad nga sinunog ug sa mga halad tungod sa sala" (kini ginahalad tuman sa kasugoan), **9** siya midugang sa pag-ingon "Tan-awa, ako mianhi sa pagtuman sa imong kabubut-on." Ang nahauna iyang gibungkag aron ang ikaduha iyang pagatukoron. **10** Ug pinaagi sa maong kabubut-on kita nangahinlo gikan sa sala pinaagi sa makausa ra ug dayon nga paghalad sa lawas ni Jesu-Cristo. **11** Ug ang matag-usa ka sacerdote sa adlaw-adlaw anaa sa iyang

pagpang-alagad, sa pagsublisubli sa paghimo sa mao rang mga halad-inihaw nga dili gayud makawala sa mga sala. **12** Apan sa nakahimo na si Cristo sa usa ra ka paghalad tungod sa sala alang sa tanang kapanahonan siya milingkod sa too sa Dios, **13** sa pagpaabut sukad niadto hangtud nga ang iyang mga kaaway pagahimoon nga tumbanan sa iyang mga tiil. **14** Kay pinaagi sa usa lamang ka paghalad iyang gihingpit alang sa tanang kapanahonan sila nga mga gipanagbalaan. **15** Ug ang Espiritu Santo usab nagapanghimatuod kanato; kay tapus siya makaingon, **16** "Kini mao ang pakigsaad nga akong pagahimoon uban kanila tapus niadtong mga adlaw, nagaingon ang Ginoo: Igabutang ko ang akong mga sugo sa sulod sa ilang mga kasingkasing, ug igasulat ko kini diha sa ilang mga salabutan," **17** siya midugang sa pag-ingon, Ug ang ilang mga sala ug mga kasaypanan dili ko na pagahinumduman." **18** Kay sa diha nga mapasaylo na kini, wala na usab kinahanglan ang halad tungod sa sala. **19** Mga igsoon, sanglit may pagsalig man kita sa pagsulod sa Dapit nga Balaan pinaagi sa dugo ni Jesus, **20** pinaagi sa bag-o ug buhi nga agianan nga iyang gibuksan alang kanato lahus sa tabil, nga sa ato pa, pinaagi sa iyang lawas, **21** ug sanglit kita aduna may dakung sacerdote nga nagadumala sa Balay sa Dios, **22** busa manuol kita sa Dios uban ang matinuoron nga kasingkasing, nga sa hingpit pinasaligan sa pagtoo, sa nasabligan ang atong mga kasingkasing ngadto sa pagkahinlo gikan sa dautan nga kaisipan ug ang atong mga lawas nadigo sa malinis nga tubig. **23** Sa walay pag-ukon-ukon, pangusgan ta pagkupert ang paglaum sa atong tinooan, kay kasaligan siya nga misaad kanato; **24** ug mamalandong kita alang sa pagdinasigay sa usa ug usa ngadto sa paghigugma ug sa mga maayong binuhatan, **25** sa dili pagbiya sa atong panagtigum, ingon sa ginabuhat sa pipila, hinonoa sa pagdasig sa usa ug usa, ug ilabina gayud sa makita ninyo nga ang adlaw sa paghukom nagakahiduol na. **26** Kay kon kita magapadayon sa tinuyo nga pagpakasala tapus nato madawat ang kahibalo sa kamatuoran, wala nay nahibilin pa nga halad-inihaw tungod sa mga sala, **27** kondili ang usa na lamang ka makalilisang nga pagpaabut ug hukom, ug kabangis sa kalayo nga magaut-ut sa mga kaaway. **28** Ang tawo nga makalapas sa kasugoan ni Moises pagapatyon sa walay kukalooy pinasikad sa panghimatuod sa duha o tulo ka mga saksi. **29**

Sa inyong paghunahuna, unsa ka labi pa ka mabug-at gayud sa silot nga mahiaguman sa tawo nga magayatak sa Anak sa Dios, ug magapakawalay bili sa dugo sa pakigsaad nga pinaagi niini gibalaan siya, ug magapanamastamas sa Espiritu sa grasya? **30** Kay kita nakaila kinsa kadto siya nga nag-ingon, "Akoa ang panimalus, ako mao ang magabayad." Ug usab, "Ang Ginoo magahukum sa iyang katawhan." **31** Maoy butang nga makalilisang ang pagkahulog ngadto sa mga kamot sa Dios nga buhi. **32** Apan hinumdumi ninyo ang nangaging mga adlaw sa diha nga, sa nalamdagan na kamo, giantus ninyo ang malisud nga pagpakigbisud sa mga kasakitan, **33** nga usahay igapadayag kamo ngadto sa kadaghanan aron pagapasipalahan ug pagasakiton, ug usahay ingon nga mga sagabay niadtong gipanagbuhatan sa ingon. **34** Kay kamo may kalooy man sa mga binilanggo, ug gikalipay ninyo nga pagasakmitan kamo sa inyong katigayonan, sanglit inyo mang nahibaloan nga kamo adunay usa ka labi pa ka maayong bahandi ug usa nga lumulungtad. **35** Busa ayaw ninyo pagwad-a ang inyong pagsalig, kay kini aduna ra unyay dakung balus. **36** Kay kamo nagakinahanglan ug pailub, aron kamo makatuman sa kabubut-on sa Dios ug makadawat sa gisaad. **37** "Kay sulod na lamang sa diyutayng panahon, ang usa nga taliabut magaabut na ug dili magalangan; **38** apan ang akong tawo nga matarung magakinabuhi pinaagi sa pagtoo, ug kon siya mosibug man ugaling, kaniya walay kalipay ang akong kalag." **39** Apan dili kita uban sa mga nagapanibug ug ginalaglag, kondili uban sa mga may pagtoo ug nanagpakaangkon sa ilang mga kalag.

11 Karon ang pagtoo mao ang pasalig kanato sa mga butang nga atong ginapaabut, ug ang panghimatuod sa pagkaanaa sa mga butang nga dili nato makita. **2** Kay tungod niini ang mga tawo sa karaan nanagpakadawat sa langitnong pag-uyon. **3** Tungod sa pagtoo kita makasabut nga ang kalibutan gibuhath pinaagi sa pulong sa Dios, nga tungod niana ang mga butang nga makita gibuhath gikan sa mga butang nga wala magpadayag. (aiōn g165) **4** Tungod sa pagtoo si Abel mihalad ngadto sa Dios sa labaw pa ka hinalangpon nga halad-inihaw kay sa kang Cain, nga pinaagi niini siya nahiuyonan ingon nga tawong matarung, nga gipanghimatud-an sa Dios diha sa pagdawat niya sa iyang mga halad; siya patay na, ngani tungod sa iyang pagtoo siya karon nagasulti pa

gihapon. **5** Tungod sa pagtoo si Enoc gilalin ngadto sa langit aron siya dili makatagamtam sa kamatayon; ug siya wala hikaplagi kay gikuha man siya sa Dios. Sa wala pa siya kuhaa siya gipanghimatud-an nga nakapahimuot sa Dios. **6** Ug kon walay pagtoo dili gayud mahimo ang pagpahimuot kaniya. Kay bisan kinsa nga magaduol sa Dios kinahanglan magatoo sa iyang pagkaanaa ug nga siya magabalus ra sa mga magapangita kaniya. **7** Tungod sa pagtoo si Noe, sa napasidan-an siya sa Dios mahitungod sa mga hitabo nga wala pa makita, mitagad sa pasidaan ug iyang gibuhath ang arka alang sa pagluwas sa iyang panimalay; tungod niini ang kalibutan iyang gihukman sa silot, ug siya nahimong manunod sa pagkamatarung nga pinaagi sa pagtoo. **8** Tungod sa pagtoo si Abraham misugot sa diha nga gitawag siya sa pag-adto sa usa ka dapit nga iyang pagadawaton ingon nga panulondon; ug siya miadto nga wala lang mahibalo kon asa siya paingon. **9** Tungod sa pagtoo siya mipuyo didto sa yuta sa saad, nga daw sa laing yuta, nga nagpuyo sa mga balongbalong uban kang Isaac ug Jacob nga mga manunod sa mao rang saad uban kaniya. **10** Kay siya nagpaabut man niadtong lungsod nga may mga patukurangan, kinsang magtutukod ug magbubuhath mao ang Dios. **11** Tungod sa pagtoo bisan si Sara na gayud nakadawat pa ug gahum sa pagpanamkon, bisan tuod siya lapas na sa panuigon alang niini, sanglit iya mang giisip nga kasaligan kadtong naghimo sa saad. **12** Tungod niana gikan sa usa ka tawo ug kaniya nga sama ra sa patay na, misanay ang mga kaliwatan nga ingon kadaghan sa mga bitoon sa kalangitan ug nga ingon sa dili maisip nga balas sa kabaybayonan. **13** Diha sa pagtoo kini silang tanan nangamatay nga wala makadawat sa mga gisaad kanila, hinonoo nanaglantaw lamang sila niini ug nanaghangop niini gikan sa halayo, nga nanag-ila nga sila mga dumuloong ug mga langyaw lamang dinhi sa yuta. **14** Kay ang mga tawo nga managsulti sa ingon nagapadayag nga sila nagapangitag ilang kaugalingong yutang puloy-anan. **15** Kon mao pay ilang gihunahuna ang yuta nga ilang gigikanan, sila may kahigayonan pa unta sa pagpamalik didto. **16** Apan ang tinuod mao nga ilang gitinguha ang usa ka labi pa ka maayong yuta, nga sa ato pa, usa nga langitnon. Tungod niana ang Dios dili maulaw nga paga-ingnon siya nga ilang Dios, kay siya nakaandam na man ug lungsod alang kanila. **17** Tungod sa pagtoo si Abraham, sa

gisulayan siya, mihalad kang Isaac; ug siya nga mao ang nakadawat sa mga saad andam sa paghalad sa iyang bugtong nga anak, **18** nga bahin kaniya giingon, "Ang pinaagi kang Isaac maoy pagahinganlan nga imong mga kaliwat." **19** Iyang giisip nga ang Dios arang makabanhaw sa mga tawo gikan sa mga patay; nga tungod niana, sa sinambingay nga pagkasulti, iyang gidawat siya pagbalik nga daw sa nabanhaw. **20** Tungod sa pagtoo si Isaac nangaliya ug mga panalangin alang kang Jacob ug kang Esau sa ilang kaugmaon. **21** Tungod sa pagtoo si Jacob, sa himalatyon na siya, nanalangin sa matag-usa sa mga anak ni Jose, ug miduko sa pagsimba nga nagakbo sa tumoy sa iyang sungkod. **22** Tungod sa pagtoo si Jose, sa hapit na siya mamatay, mihisgot mahitungod sa pagpanggula sa mga Israelinhon sa kaulahiya, ug mibili ug mga tugon mahitungod sa iyang mga bukog. **23** Tungod sa pagtoo si Moises sa iyang pagkahimugso, gitagoan sa iyang mga ginikanan sulod sa tulo ka bulan, kay ila mang nakita nga ang bata matahum; ug wala sila mahadlok sa sugo sa hari. **24** Tungod sa pagtoo si Moises, sa daku na siya, wala mosugot nga pagatawgon siya nga anak sa anak nga babaye ni Faraon, **25** nga nagpalabi pa hinoon sa pag-antus sa mga pagdagmal kauban sa mga tawo sa Dios kay sa pagpahimulos sa lumalabayng kalipay sa pagpakasala. **26** Iyang giisip ang pasipala nga pagaantuson alang kang Cristo ingon nga labi pa ka dakung bahandi kay sa mga bahandi sa Egipto, kay siya nagtutok man ngadto sa balus. **27** Tungod sa pagtoo siya mibiya sa Egipto, dili nga nahadlok sa kasuko sa hari; kay siya milahutay man nga ingon sa nagtan-aw kaniya nga dili makita. **28** Tungod sa pagtoo iyang gisaulog ang Pasku ug gisablig ang dugo aron ang Maglalaglag sa mga panganay dili makadaut kanila. **29** Tungod sa pagtoo ang mga tawo mitabok sa Dagat nga Mapula nga daw sa yuta nga mamala; apan ang mga Egiptohanon, sa pagsulay nila sa paghimo sa ingon, nangalumos. **30** Tungod sa pagtoo ang mga kota sa Jerico nangatumpag tapus gilibutan nila kini makausa sa matag-adlaw sulod sa pito ka adlaw. **31** Tungod sa pagtoo si Rahab nga dautang babaye wala malaglag kauban sa mga masukihon, kay iya mang gihinangop ang pagdawat sa mga maniniid ingon nga mga higala. **32** Ug unsa pay uban nga akong isulti? Kay pagakulangon ako sa panahon sa paghisgot mahitungod kang Gideon, kang Barak, kang

Samson, kang Jepte; mahitungod kang David ug kang Samuel ug sa mga profeta **33** nga tungod sa pagtoo gipangdaug nila ang mga gingharian, gipatuman nila ang pagkamatarung, gipanagdawat nila ang mga saad, gipanagtak-om nila ang mga baba sa mga leon, **34** gipalong nila ang mabangis nga kalayo, nakaikyas sila sa sulab sa ispada, gikan sa kahuyang nakab-ot nila ang kalig-on, nangahimo sila nga makagagahum sa panggubatan, ilang gipatibulaag ang mga kasundalohang langyaw. **35** Ang nangamatay nga mga anak gipabalik ngadto sa ilang mga inahan pinaagi sa pagkabanhaw. Ang uban gipanagsakit ngadto sa kamatayon, nga nanagsalikway sa kagawasan, aron sila mangabanhaw ngadto sa labi pa ka maayong kinabuhi. **36** Ang uban nanag-antus sa mga pagbiaybiay ug mga paghampak, ug bisan pa gani sa mga talikala ug sa mga pagbilanggo. **37** Gipanagbato sila, gipanaggpamutol sila pinaagi sa gabas, gipamatay sila pinaagi sa ispada; sila nanagpanglakaw nga nanagsaput ug mga panit sa mga karniro ug mga kanding, nanag-antus sa kawalad-on, mga sinakit, mga dinagmalan **38** nga kanila ang kalibutan dili takus nahadiindiin sila sa mga kaawaawan ug mga kabukiran, sa mga lungib ug mga langub sa yuta. **39** Ug kini silang tanan, bisan gipanghimatud-an sa ilang pagtoo, wala managpakadawat sa gisaad kanila, **40** sanglit gikatagana man sa Dios ang labi pa ka maayong butang alang kanato, nga sila dili niya pagahingpiton gawas kon mahiuban kita.

12 Busa, sanglit ginalibutan man kita sa ingon ka mabagang panganud sa mga saksi, iwakli ta ang tanang kabug-at ug ang sala nga nagapiit paglikos kanato, ug dalaganon ta nga malahutayon ang lumba nga atong ginaapilan, **2** nga magatutok kang Jesus nga mao ang mag-uugmad ug maghinhingpit sa atong pagtoo, nga tungod sa kalipay nga gibutang sa iyang atubangan miantus sa krus, sa walay pagsapayan sa pagkamakaulaw niini, ug karon nagalingkod siya diha sa too sa trono sa Dios. **3** Palandunga ninyo siya nga miantus sa maong pagsupak sa mga makasasala batok kaniya, aron kamo dili managkataka ni managtalaw. **4** Sa inyong pagpakigbisug batok sa sala kamo, sa inyong pagsukol niini, wala pa kaulai ug dugo. **5** Ug nahikalimot ba kamo sa tambag nga nagasangpit kaninyo ingon nga mga Anak? Anak ko, dili mo pagtamayon ang pagpanton gikan sa Ginoo,

ni magkaluya ka sa diha nga pagabadlongon ikaw niya. **6** Kay ang Ginoo nagapanton kaniya nga iyang ginahigugma, ug nagalatus sa matag-usa ka anak nga iyang ginasagop." **7** Alang sa pagpanton kaninyo ginapaantus kamo karon. Ang Dios nagatagad kaninyo ingon nga mga anak; kay kinsa ba ang anak nga wala pagpantona sa iyang amahan? **8** Kon kamo pasagdan lamang sa walay pagpanton, nga niini ang tanan nanagpakaambit, nan kamo diay mga pinaangkan ug dili mga anak. **9** Labut pa, kita adunay yutan-ong mga amahan nga nanagpanton kanato ug sila atong gipanagtahud. Dili ba nga sa labi pa hinoon magapailalum kita sa Amahan sa mga espiritu, ug tungod niana mangabuhi kita? **10** Kay sila nagpanton kanato sulod sa hamubong panahon lamang sumala sa ilang kahimut-an, apan siya nagapanton kanato alang sa atong kaayohan, aron kita makaambit sa iyang pagkabalaan. **11** Sa pagkakaran, ang tanang pagpanton daw dili makalipay, hinonoa makasakit hinoon; apan sa kapulihay kini magahatag sa bunga sa pagkamatarung ngadto kanila nga namatuto pinaagi niini. **12** Busa iisa ang inyong nahoyhoy nga mga kamot ug lig-ona ang inyong mahuyang nga mga tuhod, **13** ug himoang matul-id ang pagaagian sa inyong mga tiil, aron ang mga bakol dili malisa kondili mamaayo hinoon sila. **14** Panglimbasugi ang pagpakigidinaitay uban sa tanang tawo, ug ang pagkabinalaan nga kon wala kini walay bisan kinsa nga makakita sa Ginoo. **15** Tan-awa ninyo nga walay bisan kinsa nga mapakyas sa pagkab-ot sa grasya sa Dios; nga walay "gamut sa kapaitan" nga mogitib ug magahimog kasamok ug tungod niini ang daghan mahitakdan sa kahugaw; **16** nga walay bisan kinsa nga magmakihilawason o magmadili espirituhanon ingon kang Esau, kinsang katungod sa pagkapanganay iyang gipabayloan ug usa ka pagkaon. **17** Kay kamo nasayud nga sa kapulihay, sa gitinguha na niya ang pagpanunod sa panalangin, siya gisalikway; kay siya wala na makakaplag ug higayon sa paghinulsol bisan pa nga gipangita unta niya kini nga inubanan sa paghilak. **18** Kay kamo wala managpakaduol sa butang nga sarang matukbil, sa nagasilaob nga kalayo, ug sa kangitngit, ug sa kangiob, ug sa bagyo, **19** ug sa huyop sa trompeta, ug sa tingog kinsang mga pulong nakapaagda sa mga nanagpatalinghug sa pagpangamuyo nga unta dili na sila sultihan pa ug dugang mga pulong. **20** Kay sila dili makaantus sa sugo nga gihatag nga

nag-ingon, "Kon bisan pa gani ang usa ka mananap makatukbil sa bukid, kini kinahanglan pagabatoon hangtud mamatay." **21** Sa pagkatinuod, hilabihan ka makalilisang sa talan-awon nga tungod niana si Moises nakaingon, "Ako nagakurog sa kalisang." **22** Apan kamo nanagpakaduol na ngadto sa bukid sa Sion ug sa lungsod sa Dios nga buhi, sa langitnon nga Jerusalem, ug sa dili maisip nga mga manulonda nga nanagtigum sa pagsadya, **23** ug sa katilingban sa mga panganay kinsang mga ngalan nahisulat sa talaan didto sa langit, ug sa usa ka maghuhukom nga mao ang Dios sa tanan, ug ngadto sa mga espiritu sa mga tawong matarung nga nangahimong hingpit, **24** ug kang Jesus, ang tigpataliwala sa usa ka bag-ong pakigsaad, ug sa sinablig nga dugo nga nagasulti sa labi pa ka maayong pulong kay sa dugo ni Abel. **25** Tan-awa nga dili ninyo igasalikway siya nga mao ang nagasulti. Kay kon wala man gani sila managpakaikyas nga misalikway kaniya nga nagpahamatngon kanila dinhi sa yuta, labi pang dili kita makaikyas kon kita magasalikway kaniya nga nagapahamatngon kanato gikan sa langit. **26** Ang iyang tingog kaniadto mitay-og sa yuta; apan karon ang iyang saad nagaingon, "Sa makausa pa usab pagatay-ogon ko dili lamang ang yuta ra kondili maingon man ang langit." **27** Kining sultiha, "Sa makausa pa usab," nagapasabut nga pagakuhaon ang bisan unsa nga matay-og ra, ingon nga mga butang nga binuhat ra, aron kadtong dili matay-og igapabilin. **28** Busa magmapasalamaton kita tungod sa atong pagpakadawat ug gingharian nga dili matarug ug tungod niana ihalad ta ngadto sa Dios ang makapahimuot nga pagsimba, nga inubanan sa pagtahud ug pagkahadlok; **29** kay ang atong Dios maoy usa ka kalayo nga nagaut-ut.

13 Himoa nga ang gugmang minagsoon magapadayon diha kaninyo. **2** Ayaw kamo paghikalimot sa pag-abiabi ug mga dumuloong, kay pinaagi niini may nanagpakaamoma ug mga manolunda sa wala lang nila hibalo. **3** Hinumdumi ninyo sila nga anaa sa bilanggoan, nga daw sa nabilanggo usab kamo uban kanila; ug sila nga mga gipangdagmalan, sanglit kamo anaa man usab sa lawas. **4** Himoa ninyo nga ang panagtiayon makabaton sa pagtahud sa tanan, ug himoa ninyo nga ang higdaanan sa panagtiayon dili mahugawan; kay ang Dios magasilot ra sa mga makihilawason ug

mga mananapaw. **5** Bantayi ang inyong pagkinabuhi nga mahigawas kini sa pagkamahigugmaon ug salapi, ug himoa nga matagbaw kamo sa inyong mga ginabatonan karon; kay siya gayud mao ang nag-ingon, "Dili ko gayud ikaw pagapahikabsan ni pagabiyaan." **6** Busa makaingon kita nga masaligon, Ang Ginoo mao ang akong magtatabang, dili ako mahadlok; unsa may arang mabuhat kanako sa mga tawo?" **7** Hinumdumi ang inyong mga pangulo, sila nga kaniadto nanagsulti kaninyo sa pulong sa Dios; palandunga ninyo ang gisangputan sa ilang kinabuhi, ug awata ninyo ang ilang pagtoo. **8** Si Jesu-Cristo mao sa gihapon, kagahapon ug karon ug hangtud sa kahangturan. (aiōn g165) **9** Ayaw na kamo pagpadaldal sa nagakalainlain ug lahi nga mga tuloohan; kay ang maayo mao nga ang kasingkasing mamalig-on pinaagi sa grasya, dili pinaagi sa mga kan-onon, nga wala makahatag ug kaayohan kanila nga mga nanagkinabuhi subay niini. **10** Kita adunay usa ka halaran diin ang mga nanag-alagad sa tabernaculo walay katungod sa pagkaon. **11** Kay ang mga lawas sa mga mananap kinsang dugo ginadala sa labawng sacerdote ngadto sa Dapit nga Balaan ingon nga halad tungod sa sala, ginasunog didto sa gawas sa kampo. **12** Sa ingon niini si Jesus usab nag-antus didto sa gawas sa ganghaan aron sa pagbalaan sa tawo pinaagi sa iyang kaugalingong dugo. **13** Busa mangadto kita kaniya sa gawas sa kampo, nga magapas-an sa mga pagpakaulaw tungod kaniya. **14** Kay dinhi kita walay lumulungtad nga lungsod, hinonoo kita nagapangita niadtong lungsod nga umalabut. **15** Ug pinaagi kaniya himoon ta sa kanunay ang halad sa pagdayeg ngadto sa Dios, sa ato pa, sa bunga sa mga ngabil nga nagaila sa iyang ngalan. **16** Ug ayaw ninyo paghikalimti ang pagbuhat ug maayo ug ang pagkamanggihatagon, kay ang maong mga halad makapahimuot sa Dios. **17** Kinahanglan magmasinugtanon kamo sa inyong mga pangulo ug magpasakop kamo kanila; kay sila nagatukaw alang sa inyong mga kalag, ingon nga mga tawo nga unya magahatag ug husay. Sugta ninyo sila aron kini ilang pagabuhaton uban sa kalipay, dili uban sa kasubo, kay ang ingon dili man makahatag ug kaayohan kaninyo. **18** Pag-ampo kamo alang kanamo, kay kami masaligon nga kami nagabaton ug maayong kaisipan, nga nagatinguha sa pagkinabuhi nga dungganon sa tanang butang. **19** Ginaagda ko kamo sa labi pa ka mainiton gayud sa paghimo niini aron ako mahibalik diha kaninyo sa labing madali. **20** Karon hinaut nga ang Dios sa kalinaw nga nagbanhaw sa atong Ginoong Jesus, ang dakung magbalantay sa mga karniro, pinaagi sa dugo sa dayon nga pakigsaad, (aiōnios g166) **21** Magasangkap unta kaninyo sa tanang maayong butang aron kamo makatuman sa iyang kabubut-on, nga magabuhat diha kaninyo sa makapahimuot sa iyang pagtan-aw, pinaagi kang Jesu-Cristo; kang kinsa maiya unta ang himaya nga hangtud sa kahangturan. Amen. (aiōn g165) **22** Magahangyo ako kaninyo, mga igsoon, sa pagpailub niining akong pagtambag, kay hamubo ra kining akong sulat. **23** Hibaloi ninyo nga ang atong igsoon nga si Timoteo gibuhian na. Kon siya mahiuli man sa dili madugay, uban kaniya ako magapakigkita kaninyo. **24** Ipangomusta kami sa tanan ninyong mga pangulo ug sa tanang mga balaan. Sila nga mga taga-Italia nangomusta kaninyo. **25** Ang grasya magauban kaninyong tanan. Amen.

Santiago

1 Si Santiago, ulipon sa Dios ug sa Ginoong Jesu-Cristo, nganha sa napulo ug duha ka mga banay nga nanghitibulaag: Komusta. **2** Mga igsoon ko, isipa nga maoy tumang kalipay sa diha nga igakasugat ninyo ang nagkalinlaing mga panulay, **3** kay kamo nahibalo nga ang pagsulay sa inyong pagtoo mosangpot sa pagkamaintuson; **4** mao lamang nga kinahanglan ang pagkamaintuson inyong tugotan sa hingpit nga pagbuhat aron kamo mamahingpit ug masangkap nga walay makulang. **5** Ug kon aduna man kaninyo nakulangan ug kaalam, papangayo sa Dios nga nagapanghatag ngadto sa tanang mga tawo sa madagayaon gayud ug sa walay pagpamoyboy, ug kini igahatag kaniya. **6** Hinoon kinahanglan nga mangayo siya uban sa pagtoo, sa walay pagduhaduha; kay siya nga nagaduhaduha, sama sa balud sa dagat nga ginahandos ug ginakosokoso sa hangin. **7** Ayaw ipadahum sa maong tawo nga siya adunay madawat gikan sa Ginoo, **8** siya nga maoy tawong tagurhag panghunahuna, nga mabalhinon sa tanan niyang mga paagi. **9** Ang igsoon nga anaa sa ubos nga kahimtang kinahanglan magakalipay nga mapasigarbohon tungod sa iyang paghituboy, **10** ug ang dato kinahanglan magakalipay tungod sa iyang pagkaubos, kay maingon sa mga bulak sa tanaman siya mahanaw ra. **11** Kay ang Adlaw mosubang sa magaalagiting nga kainit ug ang tanaman malaya, ug ang kabulakan mangatagak, ug ang ilang katahum mawagtang. Sa ingon usab niana, ang tawong dato mahanaw ra sa taliwala sa iyang mga pagpahigayon. **12** Bulahan ang tawo nga moantus sa mga pagsulay kay human siya makaantus sa pagsulay, iyang madawat ang purongpurong nga kinabuhi, nga gisaad sa Dios kanila nga nagahigugma kaniya. **13** Ayaw ipaingon ni bisan kinsa sa diha nga siya pagatintalon, "Ako gitintal sa Dios"; kay ang Dios dili arang matintal ug dautan, ug walay bisan kinsa nga iyang pagatintalon; **14** hinonoa ang matag-usa ka tawo matintal sa diha nga madaldal ug mahaylo siya sa iyang kaugalingong pagpangibog. **15** Ug ang pagpangibog, sa makapanamkon na, magapahimugsog sala; ug ang sala, inigkagulang na, manganak ug kamatayon. **16** Ayaw kamo pagpalimbong, hinigugma kong mga igsoon. **17** Ang tanang maayong hatag ug ang tanang hingpit nga gasa nagagikan sa kahitas-an,

gikan sa Amahan sa mga kahayag kang kinsa walay pagkausab ni landong gumikan sa pagkabalhin.

18 Sa iyang kaugalingong kabubut-on kita iyang gipanganak pinaagi sa pulong sa kamatuoran aron kita mangahimong ingon sa mga pangunahang bunga sa iyang mga binuhat. **19** Sabta ninyo kini, hinigugma ko nga mga igsoon. Kinahanglan nga ang matag-usa ka tawo magmaabtik sa pagpanimati, magmahinay sa pagsulti, magmahinay sa pagkasuko, **20** kay ang kasuko sa tawo dili mosangpot nianang pagkamatarung nga uyon sa Dios. **21** Busa lugori ninyo ang inyong kaugalingon sa tanang buling ug sa naghingapin nga pagkadautan, ug dawata ninyo sa kaaghop ang tinanum nga pulong nga arang makaluwas sa inyong mga kalag. **22** Hinoon tumana ninyo ang pulong, ug dili kay magpaminaw ra kamo niini, nga sa ingon ginalimbongan kamo sa inyong kaugalingon. **23** Kay kon adunay tawo nga igo rang maminaw sa pulong ug dili motuman niini, siya mahisama sa usa ka tawo nga nagasud-ong diha sa salamin sa iyang nawong nga dala pa sa iyang pagkatawo; **24** kay siya magasud-ong sa iyang kaugalingon ug unya molakaw ug dihadiha mahikalimot lang dayon unsang pagkadagwaya siya. **25** Apan siya nga nagatutok ngadto sa hingpit nga kasugoan nga nagahatag sa kagawasan, ug nagapadayon siya sa pagtutok niini sanglit dili man siya tigpaminaw ra nga nagakalimot kondili tigbuhat nga nagabuhat, siya malipay diha sa iyang pagbuhat. **26** Kon adunay magahunahuna nga siya rilihiyoso, ug wala siya magpugong sa iyang dila hinonoa nagalimbong sa iyang kaugalingong kasingkasing, ang rilihiyon niining tawhana dili magpulos. **27** Ang rilihiyon nga putli ug dili bulingon sa atubangan sa Dios nga atong Amahan mao kini: ang pagduaw sa mga ilo ug mga babayeng balo sa ilang mga pagkaguol, ug ang pag-amping sa kaugalingon nga dili mahugawan sa kalibutan.

2 Mga igsoon ko, ayaw kamo pagpakitag mga pagpilig mga tawo samtang magahupot kamo sa pagtoo ngadto sa atong Ginoong Jesu-Cristo, ang Ginoo sa himaya. **2** Kay kon adunay mosulod sa inyong tigum nga usa ka tawo nga may mga singsing nga bulawan ug nagasapot siyag maanindot nga bisti, ug mosulod usab ang usa ka tawo nga nagasapot ug sinina nga san-ot, **3** ug kamo motagad kaniya nga maanindot ug bisti ug moingon kaniya, "Ari ka

diri lingkod sa maayong dapit," samtang sa tawong kabus moingon kamo, "Oy, pagtindog," o "Lingkod diha sa salog," 4 dili ba may pinalabi kamo sa inyong taliwala ug nangahimo kamong mga maghuhukom nga may mga hunahunang dautan? 5 Paminaw kamo, hinigugma ko nga mga igsoon. Dili ba gipili man sa Dios ang mga kabus dinhi sa kalibutan aron mahimong dato sa pagtoo ug mga manunuhod sa gingharian nga iyang gisaad kanila nga nagahigugma kaniya? 6 Apan ang kabus inyo na hinoon nga gipakaulawan. Dili ba ang mga dato mao man ang nagadaugdaug kaninyo? Dili ba sila mao man ang nagataral kaninyo ngadto sa mga hukuman? 7 Dili ba sila mao man ang nagapasipala nianang madungganong Ngalan nga gingalan kaninyo? 8 Kon ugaling inyo mang ginatuman ang harianong kasugoan sumala sa kasulatan nga nagaingon, "Higugmaa ang imong silingan ingon sa imong kaugalingon," nan, maayo ang inyong ginabuhat. 9 Apan kon kamo adunay mga pinalabi, nan, kamo nagapakasala, ug sa balaod kamo nahinukman nga mga malapason. 10 Kay bisan kinsa nga magabantay sa kinatibok-an sa kasugoan apan makalapas siya sa usa ka bahin niini, siya mahimong malinapason sa tanan niini. 11 Kay siya nga nagaingon, "Ayaw pagpanapaw," nag-ingon man usab, "Ayaw pagpatay." Bisana pa kon ikaw dili manapaw apan makapatay ka, ikaw nahimong malinapason sa kasugoan. 12 Kinahanglan managsulti ug managbuhat kamo ingon nga mga tawo nga pagahukman ubos sa kasugoan sa kagawasan. 13 Kay ang hukom walay kulokalooy alang sa tawo nga wala magpakitag kalooy; ngani ang kalooy magadaug batok sa hukom. 14 Mga igsoon ko, unsa may kapuslanan kon ang usa ka tawo magaingon nga siya adunay pagtoo apan wala siyay binuhatan? Makaluwas ba kaniya ang maong pagtooha? 15 Kon pananglitan usa ka igsoong lalaki o babaye walay igong panapot ug nakabsan siyag makaon alang sa adlaw-adlaw, 16 ug unya usa kaninyo moingon kanila, "Panglakaw na kamo nga malinawon, painiti ug busga ang inyong kaugalingon," sa walay paghatag kanila sa mga butang nga gikinahanglan sa lawas, unsa man lamay kapuslanan niana? 17 Sa ingon usab niana, ang pagtoo patay kon kini walay binuhatan. 18 Apan kaha adunay moingon, "Ikaw adunay pagtoo ug ako adunay binuhatan." Pakitai ako sa imong pagtoo nga bulag sa binuhatan, ug pinaagi sa akong binuhatan pakitaan ko ikaw sa akong pagtoo. 19 Ikaw nagatoo

nga ang Dios usa ra; husto ka niana. Ngani bisan pa ang mga yawa nagatoo man usabug nagapangurog sa kalisang. 20 Apan, O tawong kulangkulang, buot ka bang masayud nga walay kapuslanan ang pagtoo nga bulag sa binuhatan? 21 Dili ba si Abraham nga atong ginikanan gipakamatarung man tungod sa binuhatan, sa paghalad niya kang Isaac nga iyang anak diha sa halaran? 22 Masabut mo nga ang iyang pagtoo diay naglihok duyog sa iyang binuhatan, ug nga ang iyang pagtoo nahingpit pinaagi sa iyang binuhatan; 23 ug sa ingon niana natuman ang kasulatan nga nagaingon, "Si Abraham mitoo sa Dios, ug kini giisip kaniya nga maoy pagkamatarung"; ug siya ginganlan nga higala sa Dios. 24 Makita ninyo nga ang tawo pagamatarungon pinaagi sa iyang binuhatan ug dili lamang pinaagi ra sa iyang pagtoo. 25 Ug sa ingon usab nga paagi, dili ba si Rahab bisan gani datang babaye gimatarung man pinaagi sa binuhatan sa iyang pagdawat sa mga maniniid ug sa pagpagula kanila sa laing agianan? 26 Kay maingon nga patay ang lawas nga mahimulag sa espiritu, mao man usab patay ang pagtoo nga mahimulag sa binuhatan.

3 Mga igsoon ko, ayaw tugoti nga daghan kaninyo mahimong mga magtutudlo, kay kamo sayud, nga labaw pa sa uban, kita nga magapanudlo mahiagum sa labi pa ka mapiuton nga hukom. 2 Kay kitang tanan ugod mangasayop man sa daghang paagi, ug kon ugaling aduna may tawo nga dili masayup sa iyang pagpanulti, kana siya hingpit nga pagkatawhana; siya arang makapugong sa iyang tibook lawas usab. 3 Kon tauran tag bokado ang baba sa mga kabayo aron sila mopatoo kanato, mahimo nato ang pagpapolisoliso sa ilang tibook lawas. 4 Tan-awa usab ang mga sakayan; bisan tuod sila dagku kaayo ug ginapatulin sa makusog nga mga hangin, sila ginapapolisoliso sa usa ka gamay nga bansalan ngadto sa bisan diin sumala sa tinguha sa nagapangolin. 5 Maingon usab niana, ang dila maoy usa ka gamayng bahin sa lawas, ug ginapanghambog niini ang mga dagkung butang. Pagkadaku sa lasang nga masunog sa usa ka gamayng kalayo! 6 Ug ang dila maoy usa ka kalayo. Sa mga bahin sa atong lawas, ang dila maoy usa ka dautan nga kalibutan nga nagahugaw sa tibook lawas, nagaduslit sa ligid sa kinaiyahan, ug nga sa iyang kaugalingon siya dinuslitan ug kalayo sa inferno. (Geenna g1067) 7 Kay mahimo sa pagpaaghop ug ginpaaghop sa tawo ang tanang matang sa mga

mananap ug mga langgam, sa mga nagakamang ug sa mga isda. 8 Apan walay tawo nga arang makapaaghop sa dilanga maoy usa ka dautan nga nagahigwaos, puno sa hilo nga makamatay. 9 Pinaagi sa dila ginadayeg nato ang Ginoo ug Amahan, ug pinaagi niini ginapanghimaraut nato ang mga tawo nga binuhat ingon sa dagway sa Dios. 10 Gikan sa mao rang usa ka baba nagagula ang pagpangdayeg ug pagpanghimaraut. Mga igsoon ko, dili kana matarung. 11 Nagasugwak ba sa tubod gikan sa maorang usa ka baba, ang tubig nga matab-ang ug ang tubig nga maparat? 12 Mga igsoon ko, makapamunga bag mga olivo ang kahoyng igira, o makapamunga bag mga igos ang punoan sa parras? Dili, maingon nga ang tubod nga maparat dili makahatag ug matab-ang nga tubig. 13 Kinsa ba kaninyoy maalam ug masinabuton? Pinaagi sa iyang maayong paggawi kinahanglan magpakita siya sa iyang binuhatan diha sa kaaghop sa kaalam. 14 Apan kon ugaling sa inyong mga kasingkasing aduna man kamoy kapait sa kasina ug dinalo nga tinguha sa pagpauswag, ayaw na lang ninyo kini ipanghambog aron dili na kamo makapanghimakak sa kamatuoran. 15 Ang maong kaalam dili ingon sa kaalam nga nagagikan sa kahitas-an, kondili yutan-on, tawhanon, yawan-on. 16 Kay diin gani anaa ang kapait sa kasina ug ang dinalo nga tinguha sa pagpauswag sa kaugalingon, maanaa usab ang kagubot ug ang tanang mangilad nga buhat. 17 Apan ang kaalam nga gikan sa kahitas-an putli una sa tanan, unya makigdaiton, malomo, mamatig katarungan, puno sa kalooy ug sa mga maayong binuhatan, walay pagduhaduha o pagminaut. 18 Ug diha sa pagdinaitay ang inani nga pagkamatarung igapugas sa mga tawo nga nagabuhat sa pakigdait.

4 Unsa may nakaingon sa mga gubat, ug unsa may nakaingon sa mga panag-away diha kaninyo? Dili ba mao man ang inyong mga pangibog nga sa kanunay nagakagubat, nga anaa sa sulod sa mga bahin sa inyong mga lawas? 2 Adunay mga butang nga inyong tinguhaon, apan dili ninyo kini mabatonan; busa mopatay kamog tawo. Ug adunay mga butang nga inyong kaibgan, apan dili ninyo kini maangkon; busa kamo moaway ug makiggubat. Kamo wala managpakabaton tungod kay kamo wala man mangamuyo. 3 Kamo nagapangayog mga butang apan dili managpakadawat niini tungod kay

dinautan man ang inyong pagpangamuyo, aron lamang gastohon kini sa pagtagbaw sa inyong mga pangibog. 4 Mga maluibon! Wala ba kamo masayud nga ang pakighigalaay uban sa kalibutan maoy pakig-away batok sa Dios? Busa bisan kinsa nga buot mahigala sa kalibutan magahimo sa iyang kaugalingon nga kaaway sa Dios. 5 Nagadahum ba kamo nga wala lamay hinungdan ang pag-ingon sa kasulatan, "Uban sa pangabubho, siya gimingaw sa espiritu nga iyang gipapuyo sa sulod nato"? 6 Apan siya nagahatag ug labi pa ka dakung grasya; busa ginaingon, "Pagasantaon sa Dios ang mga mapahitas-on, apan sa mga mapaubsanon siya nagahatag ug grasya." 7 Busa magpasakop kamo nga masinugtanon sa magpasakop kamo nga masinugtanon sa Dios; apan sukli ninyo ang yawa, ug kini siya mokaratil pagdalagan gikan kaninyo. 8 Dumuol kamo sa Dios ug siya moduol kaninyo. Mga makasasala, hugasi ang inyong mga kamot! Mga maduhaduhaon, putli ang inyong mga kasingkasing! 9 Panagkaguol ug pagbangutan ug panghilak! Ang inyong katawa himoa nga pagbangutan ug ang inyong kalipay himoa nga kasilo. 10 Ipahiubos ninyo ang inyong kaugalingon sa atubangan sa Dios, ug siya magatuboy kaninyo. 11 Mga igsoon, ayaw na kamo paglinibakay batok sa usa ug usa. Siya nga magalibak ug igsoon o magahukom sa iyang igsoon, nagalibak batok sa kasugoan ug nagahukom sa kasugoan. Apan kon imo mang hukman ang kasugoan, ikaw dili diay magtutuman sa kasugoan kondili maghuhukom niini. 12 Usa ra ang magbabalaod ug maghuhukom, siya nga arang makaluwas ug makalaglag. Apan ikaw, si kinsa ka man nga magahukom sa imong silingan? 13 Tan-awa ra, kamo nga manag-ingon, "Karon o ugma mangadto kami nianang lungsura ug didto pabilin kami usa ka tuig ug magpatigayon ug manapi kami"; 14 samtang ang tinuod mao nga kamo walay hingsayran mahitungod sa kaugmaon. Kay unsa ba ang inyong kinabuhi? Kamo sama lamang sa aso nga sa daklit magapadayag ug unya mahanaw lamang. 15 Magaingon unta hinoon kamo, "Kon itugot sa Ginoo, kami mabuhi ug among pagabuhaton kini o kana." 16 Apan ang tinuod mao nga kamo nagapanghambog na hinoon sa inyong pagkaandakan. Dautan ang tanang pagpangandak sa ingon. 17 Busa, ang tawo nga nasayud unsay matarung nga pagabuhaton ug wala magabuhat niini, siya nakasala.

5 Nan, mga dato, panghilak ug paniyabaw kamo tungod sa mga kagulan nga taliabut kaninyo. **2** Ang inyong kadato mangadunot ug ang inyong mga bistri pangotkoton sa mga tangkob. **3** Ang inyong bulawan ug salapi mahurot sa taya, ug ang ilang taya magasaksi batok kaninyo, magaot-ot sa inyong unod. Kamo nagatigum ug bahandi alang sa katapusang mga adlaw. **4** Ania karon, nagatuwaw ang mga suhol nga inyong gitikas gikan sa mga mamomoo nga nanag-ani sa inyong mga uma; ug ang mga pagtuwaw sa mga mag-aani nahidangat sa mga dalunggan sa Ginoo sa kasundalohan. **5** Dinhi sa yuta kamo nanagpuyo sa kaluho ug sa pagpatuyang sa kalipayan; kamo nanagpatambok sa inyong mga kasingkasing aron ihawon alang sa adlaw sa ting-ihaw. **6** Inyong gihukman ug silot, inyong gipatay ang matarung; siya dili lang mosukol kaninyo. **7** Busa mga igsoon, pagpailub kamo hangtud sa pag-anhi sa Ginoo. Tan-awa, ang mag-uuma magapaabut sa bililhong abut sa yuta; siya magapailub labut sa abut hangtud kini makadawat sa sayo ug sa ulahing ulan. **8** Kamo usab kinahanglan magpailub. Lig-ona ang inyong mga kasingkasing, kay haduol na ang pag-anhi sa Ginoo. **9** Mga igsoon, ayaw kamo pagpanghupaw sa pagmahay batok sa usa ug usa, aron kamo dili pagahukman sa silot; tan-awa, ang Maghuhukom nagatindog na sa mga gangha-an. **10** Mga igsoon, ingon nga panig-ingnan sa pag-antus ug pagpailub, palandunga ang mga profeta nga nanagsulti tungod sa ngalan sa Ginoo. **11** Tan-awa, ginahimo ta ang pagpahalipay kanila nga nanagpakaantus. Nakadungog kamo mahitungod sa pagkamainantuson ni Job, ug nakita ninyo ang katuyoan kaniadto sa Ginoo, unsa gayud kamapuanguron ug kamaloloy-on sa Ginoo. **12** Apan labaw sa tanan, mga igsoon, ayaw gayud kamo pagpanumpa, bisan pa kon ipasikad sa langit o sa yuta o sa bisan unsa pang panumpaa, hinonoa ang inyong oo himoa nga oo ra, ug ang inyong dili himoa nga dili ra, aron dili kamo mahiagum sa hukom sa silot. **13** Aduna ba kaninyoy nagaantus? Paampoa siya. Aduna bay nagamalipayon? Paawita siya sa pagdayeg. **14** Aduna ba kaninyoy nagamasakiton? Ipakuha niya ang mga anciano sa iglesia, ug paampoa sila alang kaniya, nga magahaplas kaniya lanaug tungod sa ngalan sa Ginoo; **15** ug ang pag-ampo nga inubanag pagtoo magaayo sa masakiton, ug siya pagabangonon sa Ginoo; ug kon siya nakasalaman, siya pagapasayloon. **16** Busa ngadto sa usa ug usa magsinugiray kamo sa inyong mga sala, ug pag-ampo kamo alang sa usa ug usa, aron kamo mangaayo. Ang pagpangamuyo sa tawong matarung dakug kahimoan inig-ampo niya. **17** Si Elias maoy usa ka tawo nga sama kanatog kinaiya, ug siya nag-ampo pag-ayo nga dili unta mag-ulan, ug wala tuod mag-ulan sa yuta sulod sa tulo ka tuig ug unom ka bulan. **18** Unya siya nag-ampo pag-usab ug ang langit nagpaulan, ug ang yuta mipaani sa iyang abut. **19** Mga igsoon ko, kon aduna kaninyoy mahisalaag gikan sa kamatuoran ug may usa nga makapabalik kaniya, **20** pahibaloa siya nga bisan kinsang tawhana nga makapabalik sa makasasala gikan sa pagkahisalaag niini sa iyang dalan, magaluwas sa kalag niini gikan sa kamatayon ug magatabon siyag daghang mga sala.

1 Pedro

1 Si Pedro, apostol ni Jesu-Cristo, 2 nga gipili sumala sa nahibaloan nang daan sa Dios nga Amahan ug gibalaan sa Espiritu aron mahimong masinugtanon kang Jesu-Cristo ug masinablignan sa iyang dugo: 3 Dalaygon ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesu-Cristo! Tungod sa iyang dakung kalooy kita iyang gianak pag-usab ngadto sa usa ka buhing paglaum pinaagi sa pagkabanhaw ni Jesu-Cristo gikan sa mga patay, 4 ug ngadto sa usa ka panulondon nga dili madunot, dili mabuling, dili malawos, ginatipigan didto sa langit alang kaninyo 5 nga mga ginabantayan sa gahum sa Dios pinaagi sa pagtoo alang sa kaluwasan nga andam na aron igapadayag unya sa kinaulahi pang panahon. 6 Kini igakalipay ninyog daku, bisan tuod nga karon inyong pagaantuson sa makadiyot ang nagkalainlaing mga pagsulay, 7 aron ang pagkatinuod sa inyong pagtoo, nga labi pang bililhon kay sa bulawan nga ginasalayan pinaagig kalayo bisan tuod kini madugta ra, mosangpot ngadto sa pagdalayeg ug paghimaya ug pagpasidungog kaninyo inigpadayag na unya kang Jesu-Cristo. 8 Bisan tuod wala kamo makakita kaniya, kamo nagahigugma kaniya; ug busan pa nga karon dili kamo makakita kaniya, kamo nagasalig kaniya ug nagakalipay sa labihan gayud nianang dili ikaasoyng kalipay ug puno sa himaya. 9 Ingon nga sangputanan sa inyong pagsalig kamo manag-pakabaton sa kaluwasan sa inyong mga kalag. 10 Ang mga profeta nga nagtagna mahitungod sa grasya nga igahatag kaninyo, kini sila nangita ug nagpakisusi mahitungod niining maong kaluwasan; 11 ilang gisusi kinsang tawhana o unsang panahona ang gipasabut sa Espiritu ni Cristo nga diha kanila sa ilang pagtagna sa mga pag-antus ni Cristo ug sa himaya nga modason niini. 12 Ug kanila gipadayag nga dili sa ilang kaugalingon kondili kaninyo nanag-alagad sila diha sa mga butang nga karon gikapahibalo na kaninyo pinaagi sa mga tawo nga nagawali sa Maayong Balita pinaagi sa Espiritu Santo nga pinadala gikan sa langit, mga butang nga niini ang mga manulonda nangandoy sa pagsud-ong. 13 Busa andama ninyo ang inyong mga salabutan, magmaayo kamog panimuot, ug laumi ninyo sa hingpit ang grasya nga igahatag kaninyo inigpadayag unya kang Jesu-Cristo. 14 Ingon nga mga anak nga masinugtanon, ayaw na kamo pagpahiyon sa mga pangibog nga diha kaninyo kaniadto sa panahon nga wala pa

kamoy alamag, 15 apan maingon nga balaan man siya nga nagtawag kaninyo, kinahanglan kamo usab magmabalaanon sa tanan ninyong paggawi; 16 kay ingon sa nahisulat, "Kinahanglan kamo magmabalaan, sanglit ako balaan man." 17 Ug kon siya ginatawag man ninyo nga Amahan, siya nga maoy magahukom sa matag-usa ka tawo sa walay pinalabi sumala sa iyang binuhatan, nan, panaggawi kamo uban sa kahadlok sulod sa panahon sa inyong panimuyo ingon nga mga dumuloong dinhi sa yuta. 18 Kamo sayud nga gikan sa walay hinungdan nga paggawi nga inyong napanunod gikan sa inyong mga ginikanan kamo gitubos, dili pinaagi sa mga butang madugta ingon sa salapi o bulawan, 19 kondili sa bililhong dugo ni Cristo, nga daw sa nating karniro nga walay buling o hugaw. 20 Siya gitagana nang daan alang niini bisan sa wala pa ang pagkabuhat sa kalibutan, apan niining kaulahi pang panahon siya gikapadayag na tungod kaninyo. 21 Pinaagi kaniya kamo nanagsalig sa Dios nga nagbanhaw kaniya gikan sa mga patay ug mihatag kaniyang himaya, nga tungod niana ang inyong pagsalig ug paglaum anaa diay sa Dios. 22 Sa naulay ninyo ang inyong mga kalag pinaagi sa inyong pagkamasinugtanon sa kamatuoran alang sa matuod nga paghinigugmaay nga minagsoon, kinahanglan sa kinasingkasing maghigugmaay kamo ang usa sa usa, sa mainiton gayud. 23 Kamo gikaanak pag-usab, dili sa binhi nga madunot ra, kondili sa binhi nga walay pagkadunot pinaagi sa buhi ug nagapadayong pulong sa Dios; (aiñ g165) 24 kay Ang tanang pagkatawo sama sa tanaman ug ang tanang kaanyag niini sama sa bulak sa tanaman. Ang tanaman malaya, ug ang kabu-lakan mapulak, 25 apan ang pulong sa Ginoo magapadayong hangtud sa kahangturan." (aiñ g165)

2 Busa, biyai ninyo ang tanang pagpanghimaraut, ug ang tanang limbong ug pagminaut ug kasina, ug ang tanang pagsultig pagdaut sa dungog. 2 Ug sama sa mga bata nga bag-o pang nahimugso, tinguhaa ninyo ang espirituhanong gatas nga walay sambog, aron nga pinaagi niini kamo managtubo ngadto sa kaluwasan; 3 sanglit nakatilaw na man kamo sa pagkamapuanguoron sa Ginoo. 4 Dumuol kamo kaniya, sa buhi nga bato, nga tuod sinalikway sa mga tawo apan pinili ug minahal sa Dios; 5 ug ang inyong kaugalingon usab, ingon nga mga buhi nga bato, ipahimo ninyong espirituhanon nga balay, nga mahimong balaan nga pagkasacerdote,

alang sa paghalad ug espirituhanong mga halad nga pagakahimut-an sa Dios pinaagi kang Jesu-Cristo. **6** Kay ginaingon diha sa kasulatan, Tan-awa, ginapahiluna ko sa Sion ang usa ka bato nga pinili, ang bililhong bato sa pamag-ang, ug siya nga magasalig kaniya dili gayud maulawan." **7** Busa alang kaninyo nga mga nanagsalig, siya bililhon, apan alang kanila nga wala managsalig, Ang maong bato nga sa mga magtutukod gisalikway nahimong ulohan sa pamag-ang," **8** ug Usa ka bato nga sa mga tawo kapangdulan, usa ka dakung bato nga makaingon sa ilang kapukan"; **9** Apan kamo maoy usa ka kaliwatan nga pinili, ang kahugpungan sa mga harianong sacerdote, ang nasud nga balaan, ang katawhan nga iyang kaugalingon sa Dios, aron kamo magamantala sa kahibulongang mga buhat niya nga nagtawag kaninyo gikan sa kangitngit ngadto sa iyang katingalahang kahayag. **10** Kaniadto kamo dili mga katawhan sa Dios, apan karon kamo mga katawhan na sa Dios; kaniadto kamo wala pagkaloy-i, apan karon kamo ginakaloy-an na. **11** Mangamuyo ako kaninyo, mga hinigugma, ingon sa mga dumuloong ug mga langyaw, sa paglikay sa lawasong mga pangibog nga nagapakig-away batok sa kalag. **12** Pagkinabuhi kamo nga maligdong taliwala sa mga Gentil, aron nga bisan pa magaingon sila nga kamo mga mamumuhat ug dautan, tungod sa ilang pagkakita sa inyong mga maayong binuhatan sila magahimaya sa Dios unya sa adlaw sa panudya. **13** Tungod sa Ginoo, kinahanglan magpasakop kamo nga masinugtanon sa tanang tawhanong pagbulot-an, sa emperador ingon nga maoy labaw sa tanan, **14** o sa mga gobernador nga iyang pinadala aron sa pagsilot niadtong magabuhat ug dautan, ug sa pagdayeg niadtong magabuhat ug maayo. **15** Kay maoy kabubut-on sa Dios nga pinaagi sa pagbuhat ug maayo inyong mapahilum ang pagkawalay alamag sa mga tawong kulangkulang. **16** Pagkinabuhi kamo ingon nga mga tawong may kagawasan, mao lamang nga dili ninyo paggamiton ang inyong kagawasan ingon nga takuban sa pagbuhat ug dautan; pagkinabuhi kamo ingon nga mga ulipon sa Dios. **17** Tahura ninyo ang tanang tawo. Higugmaa ninyo ang kaigsoonan. Kahadloki ninyo ang Dios. Pasidunggi ninyo ang emperador. **18** Mga binatonan, magpasakop kamo nga masinugtanon sa inyong mga agalon uban sa bug-os nga pagkamatinahuron, dili lamang sa mga agalon ra nga mga mapuanguron ug maayog batasan

kondili bisan pa usab kanila nga mga masuk-anon. **19** Kay takus gayud sa pagpasalamat kon ang usa ka tawo, tungod sa iyang kahibalo sa Dios, moantus sa mga kasakit nga igapahamtang kaniya bisan siya dili sad-an. **20** Kay kon kamo makapailub sa mga pagbokbok kaninyo inigpakasala ninyo, unsa may dalaygon niini? Apan kon makapailub man kamo sa diha nga magabuhat kamog matarung ug paantuson tungod niini, nan, kamo kahimut-an sa Dios. **21** Kay sa maong paggawi gipanagtawag kamo, maingon nga alang kaninyo miantus man usab si Cristo, nga nagbilin kaninyog usa ka panig-ingnan aron kamo managsunod sa iyang mga tunob. **22** Siya walay nahimo nga pagpakasala; walay hingkaplagang limbong diha sa iyang baba. **23** Sa gisultihan siyag pasipala, wala siya mobalus pagsultig pasipala; sa nag-antus siya, wala siya manghulga; hinonoa gisalig lamang niya ang tanan ngadto kaniya nga nagapanghukom uban sa katarungan. **24** Siya gayud mao ang midala sa atong mga sala diha sa iyang lawas ngadto sa kahoy, aron kita mamatay ngadto sa sala ug mabuhi ngadto sa pagkamatarung. Pinaagi sa iyang mga samad kamo nangaayo. **25** Kay samag mga karnero kamo kaniadto nanghisalaag, apan karon kamo nahibalik na sa Magbalantay ug Magdudumala sa inyong mga kalag.

3 Ingon man usab kamong mga asawa, magpasakop kamo nga mga masinugtanon sa inyong kaugalingong mga bana, aron nga kon aduna man kanilay wala magatoo sa pulong, basin pa makabig sila sa walay sulti pinaagi sa gawi sa ilang mga asawa, **2** sa diha nga mapaniid nila ang inyong matinahuron ug maputli nga kagawian. **3** Himoa nga ang pagpaanyag ninyo sa inyong kaugalingon dili anha sa inyong dayag nga panagway pinaagi sa pagsalapid sa buhok, sa pagdayandayan ug mga alahas nga bulawan, ug sa pagsul-ob ug mga hamiling bisti, **4** kondili anha hinoon sa pagkatawo nga natago sulod sa kasingkasing pinaagi sa dili madunot nga alahas sa maaghop ug malinawon nga espiritu, alahas nga bililhon uyamat sa atubangan sa Dios. **5** Kay ang mga babayeng balaan sa karaan nga nanaglaum sa Dios, sa ingon niining paagiha nanagpaanyag sa ilang kaugalingon ug nanagpasakop nga masinugtanon sa ilang mga bana, **6** maingon kang Sara nga nagmasinugtanon kang Abraham, ug nagtawag kaniya nga ginoo. Ug kamo karon nga anak ni Sara kon

kamo magtinarung ug dili magpalisang sa bisan unsa. **7** Maingon man usab kamong mga bana, kinahanglan ipahiyon ninyo sa kaalam ang inyong pagpuyo uban sa inyong mga asawa; nga magahatag ug pasidungog sa babaye ingon nga maoy galamiton nga labaw pang mahuyang, sanglit uban kanila kamo mga masigkamanunod man sa gasa nga kinabuhi, aron dili mabalda ang inyong mga pag-ampo. **8** Sa katapusan, kamong tanan kinahanglan managkaduyog, magbinatiay, maghigugmaay ingon nga mga magsoon, maloloy-on sa kasingkasing, ug mapaubsanon sa hunahuna, **9** nga dili kamo magbalus ug panghimaraut sa panghimaraut, ni magbalus ug sulting pasipala sa sulting pasipala; kondili nga panghinautan hinoon ninyog maayo ang mga magpanghimaraut kaninyo, kay alang niini kamo gipanagtawag aron makapanunod kamog panalangin. **10** Kay Siya nga buot mahigugmag kinabuhi ug motan-awg maayong mga adlaw, papugngi kaniya ang iyang dila gikan sa pagkamadauton ug ang iyang mga ngabil gikan sa pagsulting limbong; **11** pabiyai kaniya ang dautan ug ipabuhat kaniya ang maayo; ipapangita kaniya ang kadaitan ug ipakab-ot kini. **12** Kay ang mga mata sa Ginoo magasudong nga uyon sa mga matarung, ug ang iyang mga dalunggan gipab-abong sa ilang mga pangamuyo. Apan ang nawong sa Ginoo batok sa mga nagabuhat ug dautan." **13** Ug kinsa may makahimog pagdaut kaninyo kon lamang magamainiton kamo sa pagbuhat ug maayo? **14** Ngani, kon ugaling paantuson man kamo tungod sa inyong pagbuhat ug matarung, bisan pa niini kamo magamalipayon. Ayaw kamo kakuyaw sa ilang pagpanghadlok, ni magkalisang, **15** hinonoo, sa sulod sa inyong mga kasingkasing katahai ninyo si Cristo ingon nga Ginoo. Kinahanglan andam kamo kanunay sa pagtubag kang bisan kinsa nga mangutana sa hinungdan sa paglaum nga anaa kaninyo, hinoon buhata ninyo kini uban sa kaaghop ug kataha; **16** ug kinahanglan magbaton kamog maayong kaisipan aron nga sa dihang pagalibakon kamo, maulawan hinoon sila nga managsultig pagdaut sa inyong maayong kagawian diha kang Cristo. **17** Kay labi pang maayo ang pag-antus tungod sa pagbuhat ug matarung, kon kini pagbuot man sa Dios, kay sa pag-antus tungod sa pagbuhat ug dautan. **18** Kay si Cristo usab namatay sa makausa alang sa tanan tungod sa mga sala, ang matarung alang sa mga dili matarung, aron kita iyang madala ngadto sa Dios. Sa lawasng bahin sa iyang

kinaiya, siya gipatay apan nabuhi diha sa espiritu; **19** nga niini siya miadto ug miwali sa mga espiritu nga didto sa sulod sa bilangoan, **20** nga kaniadto wala manag-ano-o, sa diha nga sa mga adlaw ni Noe ang pailub sa Dios nagpa-abut, samtang gibuhat pa ang arka nga niini pila lamang kabuok, sa ato pa, walo ka tawo ang naluwas latas sa tubig. **21** Agig hulad niini, ang bautismo usab nagaluwas kaninyo karon dili ingon nga paglugod sa buling gikan sa lawas kondili ingon nga pangamuyo diha sa atubangan sa Dios alang sa maayong kaisipan, pinaagi sa pagkabanhaw ni Jesu-Cristo, **22** nga miadto sa langit ug anaa karon sa too sa Dios, ug nga kaniya nailalum ang mga manolunda ug mga langitngong kamandoan ug kagahaman.

4 Busa, maingon nga si Cristo miantus diha sa lawas, sangkapi ninyo ang inyong kaugalingon sa samang tinguha, kay bisan kinsa nga magaanus diha sa lawas nakahunong na sa pagpakasala, **2** aron kamo magkinabuhi sulod sa panahon nga nahibilin pa sa lawas dili na tungod sa pagbuot sa tawhanong mga pangibog kondili tungod sa pagbuot sa Dios. **3** Kay kadtong panahona nga miagi igo na alang sa pagbuhat sa buot ipabuhat kaninyo sa mga Gentil, sa paggawi sa kaulag, pangibug, huboghubog, hudyakabahakhak sa kombirahan, sinumsumay, ug sa gidili nga pagsimbag mga diosdios. **4** Sila nanghitingala nga kamo karon dili na man kmakighogoyhogoy uban kanila sa samang pagpatuyang, ug kamo ila nang pagapasipad-an; **5** apan kini sila magahatag ra unyag husay ngadto kaniya nga andam sa paghukom sa mga buhi ug sa mga patay. **6** Kay kini mao ang hinungdan ngano nga ang Maayong Balita giwali hangtud ngadto sa mga patay, aron nga bisan tuod sila nahinukman na diha sa lawas ingon sa mga tawo, sila mabuhi sa espiritu ingon sa Dios. **7** Apan ang katapusan sa tanang butang nagkahiduol na; busa magmalinaw kamo sa hunahuna ug batoni ninyo ang maayong panimuot aron kamo manag-ampo. **8** Ug labaw sa tanan, batoni nga mainiton sa kanunay ang inyong gugma sa usa ug usa, sanglit ang gugma magatabon man sa kapid-an ka mga sala. **9** Batasana ninyo ang pag-abiabi sa usag usa sa walay pagbagolbol. **10** Sumala sa hiyas nga nadawat sa matag-usa, gamita ninyo kini alang sa usag usa ingon nga mga maayong piniyalan sa nagkalainlaing grasya sa Dios: **11** ang tawo nga magasulti, kinahanglan magasulti siya

ingon sa sinultihan sa pulong sa Dios; ang tawo nga magaalagad, kinahanglan magaalagad siya ingon nga may gahum nga hinatag sa Dios; aron nga sa tanang butang ang Dios pagahimayaon pinaagi kang Jesu-Cristo, kang kinsa ang himaya ug ang panggahum hangtud sa kahangturan. Amen. (aiōn g165) 12 Mga hinigugma, ayaw kamo paghikurat sa magasilaob nga kalisdanan nga magaabut sa pagsulay kaninyo, nga kaha pagaingnon ninyo nga usa ka talagsaong butang ang nahitabo kaninyo. 13 Magkalipay hinoon kamo sumala sa inyong pagpakaambit sa mga kasakit ni Cristo, aron kamo magakalipay usab ug magamasadyaon inigpadayag na unya sa iyang himaya. 14 Kon kamo panamastamasan tungod sa ngalan ni Cristo, bulahan kamo kay ang espiritu sa himaya ug sa Dios anha man kaninyo. 15 Hinoon ayaw tugoti nga aduna kaninyoy paantuson ingon nga mamumuno, o kawatan, o mamumuhat ug dautan, o mahilabtanon sa mga butang sa ubang mga tawo; 16 apan kon aduna may paantuson tungod sa iyang pagka-Cristohanon, nan, dili niya kini pag-ikaulaw, hinonoa kinahanglan magahimaya siya sa Dios tungod sa maong ngalan. 17 Kay panahon na nga pagasugdan ang pagtuman sa hukom diha sa balay sa Dios; ug kon kini magsugod man kanato, unsa man kahay dangatan sa mga tawo nga wala magtuman sa Maayong Balita sa Dios? 18 Ug Kon ang matarung lisud man ganing maluwas, unsa man kaha unyay dangatan sa mga dili diosnon ug makasasala?" 19 Busa sila nga nagaantus sumala sa pagbuot sa Dios kinahanglan magabuhay ug maayo, ug magapiyal sa ilang mga kalag ngadto sa usa ka magbubuhay nga kasaligan.

5 Busa kanila nga mga anciano nga anaa kaninyo, magatambag ako ingon nga ilang masigka-anciano ug saksi sa mga pag-antus ni Cristo, ug mag-aambit usab sa himaya nga igapadayag unya. 2 Tagda ninyo ang panon sa Dios nga anaa diha kaninyo, dili nga daw sa ingon sa gipamugos kamo kondili sa kinabubut-on ninyo gayud, dili alang sa makauulawng pagpanapi kondili inubanan sa kadasig, 3 dili sa hinarihari nga pagdumala kanila nga gipiyal kaninyo dondili ingon nga mga panig-ingnan nga pagaawat sa panon. 4 Ug inigpadayag kaninyo sa pangulong Magbalantay, kamo managpakadawat unya sa mahimayaong purongpurong nga dili malawos. 5 Maingon man usab kamong mga batan-on kinahanglan managpasakop

kamo nga misinugtanon sa mga anciano. Kamong tanan, panagsul-ob kamog pagpaubos alang sa usa ug usa, kay "Ang Dios magabatok sa mga mapahitas-on, apan sa mga mapaubsanon siya magahatag ug grasya." 6 Busa ipahiubos ninyo ang inyong kaugalingon ilalum sa gamhanang kamot sa Dios, aron kamo iyang igatuboy unya sa gitagal nga panahon. 7 Itugyan ngadto kaniya ang inyong tanang kabalaka, kay siya may kahangawa man alang kaninyo. 8 Magmalinawon kamo sa hunahuna, managtukaw kamo. Ang inyong kaaway nga mao ang yawa nagalibotlibut sama sa leon nga nagangulob nga nangitag iyang matukob. 9 Kaniya kinahanglan managpanukol kamo nga malig-on sa inyong pagtoo, sa nahibaloan ninyo nga ang samang mga pag-antus kinahanglan gayud masinati ninyong tanan nga masigkaigsoon nga ania sa kalibutan. 10 Ug tapus kamo makaantus sa makadiyot, ang Dios sa tanang grasya, nga nagtawag kaninyo ngadto sa iyang dayong himaya diha kang Cristo, mao gayud ang mangunay sa pag-ayo, paglig-on, ug pagbaskug kaninyo. (aiōnios g166) 11 Ang panggahum iya hangtud sa kahangturan. Amen. (aiōn g165) 12 Pinaagi kang Silvano, igsoon nga kasaligan sumala sa paghunahuna ko, nagasulat ako kaninyo sa hamubo, sa pagtambag ug pagpanghimatuod nga kini mao ang matuod na grasya sa Dios; kinahanglan magmalig-on kamo sa pagbarug niini. 13 Ang iglesia nga ania sa Babilonia, nga pinili usab, nangomusta kaninyo; ug maingon man usab si Marcos nga akong anak. 14 Paggangomustahay kamo ang usa ug usa pinaagi sa halok sa gugma.

2 Pedro

1 Si Simon Pedro, ulipon ug apostol ni Jesu-Cristo, **2** Ang grasya ug kalinaw ipadagaya unta kaninyo diha sa inyong kahibalo sa Dios ug kang Jesus nga atong Gino. **3** Ang iyang diosnong gahum naghatag kanato sa tanang butang bahin sa kinabuhi ug pagkadiosnon, pinaagi sa atong kahibalo kaniya nga nagtawag kanato sa iyang kaugalingong himaya ug pagkahalangdon, **4** nga tungod niana kita iyang gikahatagan sa bililhon ug dagku uyamot nga mga saad, aron nga pinaagi niini kamo managpakaikyas gikan sa pagpangadunot nga ania sa kalibutan tungod sa pangibog, ug mangahimo kamong mag-aambit sa diosnong kinaiya. **5** Ug tungod niining maong hinungdan, himoa ninyo ang tanang paningkamot aron nga sa inyong pagtoo ipuno ninyo ang maligdong nga batasan, ug sa maligdong nga batasan ipuno ang kahibalo, **6** ug sa kahibalo ipuno ang pagpugong sa kaugalingon, ug sa pagpugong sa kaugalingon ipuno ang pagkamainantuson, ug sa pagkamainantuson ipuno ang pagkadiosnon, **7** ug sa pagkadiosnon ipuno ang pagbati nga inigsoon, ug sa pagbati nga inigsoon ipuno ang gugma. **8** Kay kon kining mga butanga inyong mabatonan ug magatubo, kini magapahilayo kaninyo sa pagkataspuhan o sa pagkadili mabungahon diha sa inyong kahibalo sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **9** Kay bisan kinsa nga nakulangan niining mga butanga, siya buta ug igo lamang makakita sa duol ug nahikalimot nga siya nahinloan na gikan sa iyang karaan nga mga sala. **10** Busa, mga igsoon, paningkamoti sa labi pa gayud nga masiguro ang inyong pagkatinawag ug pagkapinili, kay kon inyong himoon kini, dili gayud kamo mahulog; **11** ug sa ingon niana aduna unyay madagayaong pagpahigayon alang kaninyo sa usa ka madaugong pagsulod ninyo ngadto sa dayong gingharian sa atong Ginoog ug Manluluwas nga si Jesu-Cristo. **(aiōnios g166)** **12** Busa sa kanunay ako andam sa pagpahinumdom kaninyo niining mga butanga, bisan pa nga nasayud na kamo niini ug nalig-on na kamo sa kamatuoran nga inyong ginabatonan. **13** Akong giisip nga maoy matarung, samtang ania pa ako niining lawas, ang pagdasig kaninyo pinaagi sa pagpahinumdom kaninyo, **14** kay ako nasayud nga kining akong lawas dili na madugayng pagabiyaan, sumala sa gipadayag kanako sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **15** Ug paningkamotan ko aron nga

bisan kon unya patay na ako, makahimo gihapon kamo sa paghinumdom niining mga butanga bisan kanus-a. **16** Kay sa among pagpahibalo kaninyo sa gahum ug pag-anhi sa atong Ginoong Jesu-Cristo, kami wala magsubayg mga sugilanon nga maayong pagkaminaomao, hinonoa kami mga saksi-nga-nakakita sa iyang pagkahalangdon. **17** Kay sa iyang pagkadawat sa pasidungog ug himaya gikan sa Dios nga Amahan sa diha nga gihatud kaniya sa Halangdong Himaya ang tingog nga nag-ingon, "Kini mao ang akong pinalanggang Anak nga kaniya may kalipay ako," **18** kami gayud mao ang nanagpakabati sa maong tingog gikan sa langit, kay kami uban man kaniya didto sa bukid nga balaan. **19** Labi pa gayud diay nga nahimatud-an ang pulong sa profesiya nga among ginabatonan. Maayo nga inyong himoon ang pagtagad niini maingon sa inyong pagtagad sa usa ka suga nga nagasiga sa dapit nga mangitngit, hangtud mobanagbanag ang panahon ug mosubang bitoong kabugason diha sa inyong mga kasingkasing. **20** Kinahanglan inyong mahibaloan kini, una sa tanan, nga walay profesiya diha sa kasulatan nga arang kahimoan sa kinaugalingon nga pagpanabut, **21** tungod kay wala may profesiya nga miabut pinaagi sa kabubot-on sa tawo, hinonoa minandoan sa Espiritu Santo nanagpanulti ang mga balaang tawo sa Dios.

2 Apan diha usab ing mga mini nga profeta sa taliwala sa katawhan, maingon nga sa taliwala ninyo aduna usab gayuy mobarug nga mga mini nga magtutudlo nga sa tago magapasulod sa makapadaut nga mga herejia, ug magapanghimakak pa gani sa Agalon nga maoy nagpalit kanila, ug busa magpahimutang sa kalit nga pagkalaglag diha sa ilang kaugalingon. **2** Ug daghan ang managsunod sa ilang pagpatuyang sa kaulag, ug tungod kanila pagapasipad-an ang dalan sa kamatuoran. **3** Ug tungod sa ilang kadalo kamo ilang panapion pinaagi sa tinumotomo nga mga pulong; sukad pa kaniadto sa karaan ang hukom kanila sa silot wala maghunong, ug ang ilang pagkalaglag wala magkatulog. **4** Kay kon ang mga manulonda wala kaloy-i sa Dios sa diha nga nakasala sila, hinonoa iyang gitambog sila ngadto sa infierno ug gibalhog ngadto sa mga lungib nga mangiob aron igatagana hangtud sa pagpanghukom; **(Tartaroō g5020)** **5** kon ang karaang kalibutan wala kaloy-i sa Dios bisan tuod giluwat niya si Noe nga magwawali sa pagkamatarung kauban sa pito ka mga

tawo, sa diha nga gipalunopan niya kadtong kalibutan sa mga dili diosnon; 6 kon sa iyang paghimpang abo sa mga lungsod sa Sodoma ug Gomorra sila iyang gihukman ngadto sa pagkawagtang ug gihimpang panig-ingnan alang kanila nga magkinabuhi nga dili diosnon; 7 ug kon iyang giluwat ang matarung nga si Lot nga naguol sa hilabihan tungod sa maulagon nga pagpatuyang sa mga tawong dautan 8 (kay ang mga nakita ug nadungog sa maong matarung nga tawo samtang nagpuyo siya uban kanila, sa adlaw-adlaw nakapasakit sa iyang matarung nga kalag tungod sa ilang mga malinapasong binuhatan), 9 nan, ang Ginoo mahibalo sa pagluwat sa mga tawong diosnon gikan sa mga pagtintal, ug sa pagbantay nga ang mga dili matarung magapabilin ubos sa silot hangtud sa adlaw sa paghukom, 10 ug labi na gayud sila nga nagapahiuyon sa makapahugawng pangibog sa unod ug dili motagad sa langitnong kagamhanan. 11 samtang ang mga manolunda, bisan tuod labi pa silang kusgan ug gamhanan, dili man gani mopasipala paghukom batok kanila sa atubangan sa Ginoo. 12 Apan kini silang mga tawhana, sama sa walay kabuot nga mga mananap nga nanghimugso sa lonlon lamang kinaiya aron pagadakpon ug pagapatyon, nga nagapasipala sa mga butang nga wala nila mahibaloi kini sila pagalaglagon gayud unya diha sa mao rang pagkalaglag uban kanila, 13 nga magaanus sa kadaut nga balus sa ilang pagpangdaut. Alang kanila ang pagkalipay mao ang paghudyaka sa maadlaw. Sila mga buling ug mga hugaw, nga nanagpanghudyaka sa ilang pagpatuyang samtang anaa sila managkombira uban kaninyo. 14 Sila may mga mata nga puno sa panapaw ug dili matagbaw sa sala. Ilang ginahaylo ang maduhaduhaon nga mga tawo. Sila adunay mga kasingkasing nga batid sa kadalo, kaliwatan sila nga tinunglo! 15 Sila mitalikod sa matuod nga dalan ug nanghisalaag; sila nagasunod sa agi ni Balaam nga anak ni Beor, nga nahigugma sa suhol gikan sa pagkadili matarung, 16 apan nga gibadlong siya tungod sa iyang kaugalingong kalapasan; ang amang nga asno militok sa tawhanong paningog ug misumpo sa kaboang sa maong profeta. 17 Kini sila maoy mga tuboran nga walay tubig, ug mga gabon nga pinalid sa unos; alang kanila gitagana ang labing mangiob nga kangitngit. 18 Kay sa magalitok silag mga pinaburot nga kakawangan, pinaagi sa maulagon nga mga pangibog sa lawas, ilang ginahaylo ang mga tawo nga bag-o pa lamang nga nga nanagpakaiyas gikan kanila

nga nagakinabuhi sa kasaypanan. 19 Sila magasaad kanilag kagawasan, samtang sa ilang kaugalingon sila mga ulipon nga iya sa pagkadunot; kay ang tawo ulipon man sa bisan unsa nga makabuntog kaniya. 20 Kay kon tapus sila makaikyas gikan sa mga kahugawan sa kalibutan pinaagi sa ilang kahibalo sa atong Ginoo ug Manluluwas nga si Jesu-Cristo, kon tapus niini sila magapugapos pag-usab diha kanila ug pagabuntugon, ang ulahing kahimpang nila labi pa unyang mangil-ad kay sa nahauna. 21 Kay alang kanila maayo pa lamang unta hinoon nga wala sila mahibalo sa dalan sa pagkamatarung kay sa motalikod sila tapus mahibalo niini, motalikod gikan sa balaang sugo nga gitugyan kanila. 22 Sila hingmatud-an sa tinuod nga sanglitanan nga nagaingon, "Gibalikan sa iro ang iyang kaugalingong suka; ug tapus madigo ang anay, sa yanang mobalik siya sa paglungan."

3 Mga hinigugma, kini karon mao ang ikaduhang sulat nga gisulat ko kaninyo. Ug niining duha ko ka sulat nagadasig ako sa inyong lunsay nga salabutan agig pagpahinumdong; 2 nga kinahanglan inyong hinumduman ang mga profesiya sa balaang mga profeta ug ang sugo nga gihatag sa Ginoo ug Manluluwas pinaagi sa inyong mga apostoles. 3 Una sa tanan kinahanglan inyong mahibaloan kini, nga sa ulahing mga adlaw may mga mayubiton nga managanungha nga managyubit, nga magapahiuyon sa ilang kaugalingong pangibog 4 ug magaingon, "Hain na man ang saad sa iyang pag-anhi? Kay sukad sa pagkamatay sa mga amahan, ang tanang mga butang nagapabilin man nga mao ra gihapon sukad pa sa pagkatukod sa kalibutan." 5 Sila nagpakabuta sa tinuod nga butang nga mao kini, nga sa karaang panahon pinaagi sa pulong sa Dios, dihay mga langit nga nanaglungtad, ug usa ka yuta nga naumol gikan sa tubig ug pinaagi sa tubig, 6 nga pinaagi niini ang kalibutan nga naglungtad kaniadto gilunopan sa tubig ug nalaglag. 7 Apan pinaagi sa mao ra usab nga pulong ang mga langit ug ang yuta nga karon nagalungtad gikatagana alang sa kalayo, ginatipigan alang sa adlaw sa panudya ug sa kalaglagan sa mga tawong dili diosnon. 8 Apan mga hinigugma, ayaw kamo pagpakabuta niining usa ka butang nga tinuod, nga alang sa Ginoo ang usa ka adlaw ingon sa usa ka libo ka tuig, ug ang usa ka libo ka tuig ingon sa usa ka adlaw. 9 Bahin sa iyang saad ang Ginoo

dili langaylangayan, nianang paglangaylangay nga maoy pagsabut sa uban; hinonoo siya mapailubon kaninyo, nga wala magtinguha nga adunay mahanaw kondili nga ang tanan managpakakab-ot unta sa paghinulsol. **10** Apan ang adlaw sa Ginoo moabut sama sa usa ka kawatan, ug unya ang mga langit mawagtang uban sa dakung dinagook, ug ang mga kasugdanan sa kalibutan mangatunaw sa hilabihang kainit, ug pagasunogon ang yuta ug ang mga buhat nga ania niini. **11** Sanglit kining tanang mga butanga pagatunawon man sa ingon, pagkakinahanglanon gayud diay nga magkinabuhi kamo sa pagkabalaan ug pagkadiosnon, **12** nga magapaabut ug magapadali sa pag-abut sa adlaw sa Dios, nga tungod niini pagaduslitan ug pagatunawon ang mga langit, ug ang mga kasugdanan sa kalibutan mangatunaw sa kalayo! **13** Apan sumala sa iyang saad kita nagapaabut sa bag-ong nga langit ug usa ka bag-ong yuta diin nagapuyo ang pagkamatarung. **14** Busa, mga hinigugma, sanglit nagapaabut man kamo niining mga butanga, paningkamoti gayud ninyo nga mahikaplagan kamo nga wala untay buling o hugaw, ug nga maanaa kamo sa kalinaw. **15** Ug isipa ninyong kaluwasan ang pagkamainantuson sa Ginoo. Sa ingon usab niini ang atong hinigugmang igsoon nga si Pablo nagsulat kaninyo sumala sa kaalam nga gihatag kaniya, **16** nga nagsulti mahitungod niini sumala sa iyang ginahimo sa tanan niyang mga sulat; nga sa maong mga sulat aduna ganiy mga butang nga malisud sabton, nga ginatuis sa mga walay alamag ug sa mga mabalhinon ug kinaiya, ingon sa ginabuhay usab nila sa ubang kasulatan, sa pagtuis niini ngadto sa ilang kaugalingong pagkalaglag. **17** Busa, mga hinigugma, sa nasayud na kamong daan niini, magbantay kamo basi bayag madaldal kamo sa kasaypanan sa mga tawong masupilon ug mangahulog kamo ug mawad-an kamo sa inyong kalig-on. **18** Apan kinahanglan managtubo hinoon kamo sa grasya ug sa kahibalo sa atong Ginoo ug Manluluwas nga si Jesu-Cristo. Kaniya ang himaya karon ug hangtud sa kahangturan. Amen. (aiōn g165)

1 Juan

1 Kadto nga diha na sukad pa sa sinugdan, nga among nadungog, nga among nakita pinaagi sa among kaugalingong mga mata, nga among nasud-ong ug nahikap pinaagi sa among mga kamot, mahitungod sa pulong nga nagahatag ug kinabuhi **2** (ug ang kinabuhi gikapadayag, ug kami nakakita niini ug magapanghimatuod niini, ug magamantala kaninyo sa maong dayong kinabuhi, nga diha kauban sa Amahan ug nga gikapadayag kanamo), (aiōnios g166) **3** kadto nga among nakita ug nadungog among ginamantala usab kaninyo, aron kamo usab makabaton sa pakig-ambitay uban kanamo; ug ang atong pakig-ambitay maoy pakig-ambitay uban sa Amahan ug sa iyang Anak nga si Jesu-Cristo. **4** Ug kami nagasulat niini kaninyo aron mamahingpit ang among kalipay. **5** Ang gipahibalo nga among nadungog gikan kaniya ug karon among ginamantala kaninyo mao kini: nga ang Dios kahayag ug diha kaniya wala gayuy kangitngit. **6** Kon kita magaingon nga may pakig-ambitay kita uban kaniya, apan nagalakaw usab kita diha sa kangitngit, nan, kita nagabakak ug wala magkinabuhi subay sa kamatuoran; **7** apan kon kita magalakaw diha sa kahayag, maingon nga siya anaa sa kahayag, nan, kita may pakig-ambitay ang usa sa usa, ug ang dugo ni Jesus nga iyang Anak nagahinlo kanato gikan sa tanang sala. **8** Kon kita magaingon nga wala kitay sala, kita ra ang nagapahisalaag sa atong kaugalingon, ug wala kanato ang kamatuoran. **9** Kon isugid ta ang atong mga sala, siya kasaligan ug makatarunganon nga tungod niana mopasaylo siya sa atong mga sala ug magahinlo kanato gikan sa tanang pagkadili makatarunganon. **10** Kon kita magaingon nga wala kita makasala, siya atong gipakabakakon, ug wala kanato ang iyang pulong.

2 Minahal kong mga anak, nagasulat ako kaninyo niining mga butanga aron kamo dili managpakasala; apan kon may makasala man gayud, kita adunay Manlalaban nga mangatubang sa Amahan, si Jesu-Cristo ang matarung; **2** ug siya mao ang halad-pasighiuli alang sa atong mga sala, ug dili lamang sa ato rang mga sala kondili sa mga sala usab sa tibuok kalibutan. **3** Ug atong mahibaloan nga kita nakaila kaniya pinaagi niini: kon kita nagabantay sa iyang mga sugo. **4** Siya nga magaingon, "Ako nakaila kaniya" apan wala magbantay sa iyang mga sugo,

kini siya bakakon, ug wala kaniya ang kamatuoran; **5** apan bisan kinsa nga magabantay sa iyang pulong, sa pagkatinuod ang gugma alang sa Dios nahingpit diha kaniya. Atong mahibaloan nga kita anaa kaniya pinaagi niini: **6** siya nga magaingon nga siya anaa kaniya kinahanglan magakinabuhi sama sa iyang pagkinabuhi. **7** Mga hinigugma, dili bag-ong sugo kining akong ginasulat kaninyo kondili karaan kining sugo-a nga diha na kaninyo sukad pa sa sinugdan; ang karaang sugo mao ang pulong nga inyo nang nadunggan. **8** Ngani bag-o usab kining sugoa nga akong ginasulat kaninyo, tinuod nga bag-o diha kaniya ug kaninyo, kay ang kangitngit nagakahanaw na ug ang tinuod nga kahayag nagasidlak na. **9** Siya nga magaingon nga anaa siya sa kahayag apan nagadumot sa iyang igsoon, kini siya anaa pa gihapon sa kangitngit. **10** Siya nga nagahigugma sa iyang igsoon nagapabilin diha sa kahayag, ug diha niana walay bisan unsa nga kapangdolan. **11** Apan siya nga nagadumot sa iyang igsoon anaa sa kangitngit ug nagalakaw diha sa kangitngit, ug wala siya mahibalo kon asa siya padulong, kay ang kangitngit nakapabuta man sa iyang mga mata. **12** Nagasulat ako kaninyo, mga anak, kay ang inyong mga sala gipasaylo na tungod sa iyang ngalan. **13** Ako nagasulat kaninyo, mga amahan, kay kamo nakaila man kaniya nga diha na sukad pa sa sinugdan. Nagasulat ako kaninyo, mga batan-on, kay inyo na mang gidaug ang dautan. Nagasulat ako kaninyo, mga anak, kay kamo nakaila man sa Amahan. **14** Gisulatan ko kamo, mga amahan, kay kamo nakaila man kaniya nga diha na sukad pa sa sinugdan. Gisulatan ko kamo, mga batan-on, kay kamo kusgan man, ug ang pulong sa Dios nagapabilin diha kaninyo, ug inyong gidaug ang dautan. **15** Ayaw ninyog higugmaa ang kalibutan, ni ang mga butang diha sa kalibutan. Kon may nagahigugma sa kalibutan, ang gugma alang sa Amahan wala diha kaniya. **16** Kay ang tanan nga anaa sa kalibutan, ang pangibog sa unod ug ang pangibog sa mga mata ug ang pagpagarbo sa kinabuhi, dili gikan sa Amahan kondili sa kalibutan. **17** Ug ang kalibutan mahanaw, ug ang pangibog niini; apan siya nga nagatuman sa kabubut-on sa Dios magapabilin hangtud sa kahangturan. (aiōn g165) **18** Mga anak, kini karon mao na ang katapusang takna; ug sumala sa inyo nang nadungog nga moabut ang anticristo, tuod man daghan karon ang mga anticristo nga nanaganungha; busa kita sayud nga karon mao

na gayud ang katapusang takna. **19** Sila namahawa gikan kanato, apan sila dili ato; kay kon sila ato pa, managpabilin sila unta uban kanato; apan namahawa sila aron makita nga silang tanan dili diay ato. **20** Apan kamo nadihugan niadtong Balaan, ug kamong tanan nahibalo na. **21** Gisulatan ko kamo, dili tungod kay wala kamo mahibalo sa kamatuoran, kondili tungod kay kamo nahibalo na niini, ug nahibalo nga walay bakak nga nagagikan sa kamatuoran. **22** Kinsa ba ang bakakon kondili siya nga nanghimakak sa matuod nga si Jesus mao ang Cristo? Ang anticristo mao kini siya: ang dili moangkon sa Amahan ug sa Anak. **23** Ang tanan nga dili moangkon sa Anak dili makabaton sa Amahan. Apan ang moangkon sa Anak, makabaton usab sa Amahan. **24** Palungtara diha kaninyo ang inyong nadunggan sukad sa sinugdan. Kon ang inyong nadunggan sukad sa sinugdan magapabilin diha kaninyo, nan, kamo magapabilin diha sa Anak ug sa Amahan. **25** Ug ang iyang gisaad kanato mao kini: ang kinabuhing dayon. (aiōnios g166) **26** Gisulat ko kini kaninyo mahitungod kanila nga buot magpahisalaag kaninyo; **27** hinoon ang pagdihog nga inyong nadawat gikan kaniya nagapabilin diha kaninyo, ug kamo wala magkinahanglan nga aduna pay magatudlo kaninyo; ug maingon nga ang iyang pagdihog kaninyo nagatudlo man kaninyo mahitungod sa tanang butang, ug matuod man kini ug dili bakak, nan, sumala sa gitudlo niini kaninyo, pabilin kamo diha kaniya. **28** Ug karon, mga anak ko, pabilin kamo diha kaniya, aron nga sa igapadayag na siya unya, kita may pagsalig ug dili maulaw kaniya inig-abut niya. **29** Kon ugaling inyo mang nasayran nga siya matarung, nan nasayud diay usab kamo nga ang tanang nagabuhat ug matarung gipanganak gikan kaniya.

3 Tan-awa ninyo unsang gugmaha ang gihatag kanato sa Amahan, nga paganganlan kita nga mga anak sa Dios; ug mao kana kita. Ang hinungdan ngano nga ang kalibutan wala makaila kanato mao kini: kay kini wala man makaila kaniya. **2** Mga hinigugma, kita karon mga anak sa Dios; kon maunsa unya kita, kini wala pa ipakita, apan kita nasayud nga sa igapadayag na siya, kita mahisama kaniya, kay kita magasud-ong man unya kaniya sa iyang pagkamao. **3** Ug ang tanan nga nagabaton sa maong paglaum kaniya nagaputli sa ilang kaugalingon maingon nga kadto siya putli man. **4** Ang tanan nga nagahimog pagpakasala nagahimog

paglapas sa sugo; kay ang pagpakasala mao may paglapas sa sugo. **5** Ug kamo sayud nga kadto siya gipadayag aron sa pagkuha sa mga kasal-anan, ug diha kaniya wala ing sala. **6** Ang tanan nga nagapabilin diha kaniya dili magapakasala; ang tanan nga nagapakasala wala makakita kaniya ni makaila kaniya. **7** Mga anak, kinahanglan walay magapahisalaag kaninyo. Ang nagahimog pagkamatarung, matarung man maingon nga kadto siya matarung. **8** Ang nagahimog pagpakasala, iya sa yawa; kay ang yawa nagapakasala man sukad pa sa sinugdan. Ang hinungdan nganong gipadayag ang anak sa Dios mao kini: aron sa paglaglag sa mga binuhatan sa yawa. **9** Ang matag-usa nga gipanganak gikan sa Dios dili magahimog pagpakasala; kay ang binhi sa Dios magapabilin man diha kaniya, ug siya dili makasala tungod kay siya gipanganak man gikan sa Dios. **10** Maila kon kinsa ang mga anak sa Dios ug kinsa ang mga anak sa yawa pinaagi niini: bisan kinsa nga wala maghimog pagkamatarung ug wala maghigugma sa iyang igsoon, kini siya dili iya sa Dios. **11** Kay ang gipahibalo nga inyong nadungog sukad sa sinugdan mao kini: nga kinahanglan maghigugmaay kita ang usa sa usa, **12** ug dili manginsama kang Cain nga iya sa dautan ug nga nagpatay sa iyang igsoon. Ug nganong gipatay man niya siya? Tungod kay dautan man ang iyang kaugalingon nga binuhatan, ug matarung man ang sa iyang igsoon. **13** Ayaw na kamo kahibulong, mga igsoon, nga ang kalibutan nagadumot kaninyo. **14** Kita nasayud nga kita nakalabang na gikan sa kamatayon ngadto sa kinabuhi, tungod kay kita nagahigugma man sa mga igsoon. Siya nga wala magahigugma nagapabilin pa gihapon sa kamatayon. **15** Ang matag-usa nga nagadumot sa iyang igsoon, mamumuno; ug kamo nasayud nga ang mamumuno walay kinabuhing dayon nga magapabilin diha kaniya. (aiōnios g166) **16** Ug nahibaloan nato ang gugma pinaagi niini: kay siya mihatag man sa iyang kinabuhi sa pagpakamatay alang kanato; ug kinahanglan nga kita usab magahatag sa atong kinabuhi sa pagpakamatay alang sa mga igsoon. **17** Apan kon adunay nakapanag-iyag mga butang alang sa panginabuhi dinhi sa kalibutan, ug kini siya makakita sa iyang igsoon nga anaa sa kawalad-on, ug unya magpagahi lamang siya sa iyang kasingkasing, unsaon man sa pagpabilin diha kaniya sa gugma sa Dios? **18** Mga anak, kinahanglan maghigugma kita dili lamang pinaagi sa pulong o sa sulti, kondili

pinaagi sa buhat ug sa tinuoray gayud. 19 Pinaagi niini kita mahibalo nga kita iya sa kamatuoran, ug makapasalig kita sa atong mga kasingkasing diha sa iyang atubangan 20 sa diha nga pagasudyaan kita sa atong mga kasingkasing; kay ang Dios labaw pa sa atong mga kasingkasing, ug siya nahibalo sa tanan. 21 Mga hinigugma, kon ang atong mga kasingkasing dili magasudya kanato, nan, may pagsalig kita diha sa atubangan sa Dios; 22 ug gikan kaniya magadawat kita sa bisan unsa nga atong pangayoon, kay kita nagabantay man sa iyang mga sugo ug nagabuhay sa makapahimuot kaniya. 23 Ug ang iyang sugo mao kini: nga kinahanglan magasalig kita sa ngalan sa iyang Anak nga si Jesu-Cristo ug maghigugmaay kita ang usa sa usa, sumala sa iyang gisugo kanato. 24 Ang tanan nga nagabantay sa iyang mga sugo nagapabilin diha kaniya, ug siya diha kanila. Nga siya nagapabilin kanato, kita nahibalo pinaagi niini: tungod kay ang Espiritu iya mang gihatag kanato.

4 Mga hinigugma, ayaw ninyo pagtoohi ang tanang espiritu, hinonoa sulayi ninyo ang mga espiritu sa pagsuta kon sila iya ba sa Dios; kay daghan ang mga mini nga profeta nga nanagpanungha sa kalibutan. 2 Inyong mahibaloan ang Espiritu sa Dios pinaagi niini: ang matag-usa ka espiritu nga magaila nga si Jesu-Cristo nagpakatawo, kini iya sa Dios; 3 ug ang matag-usa ka espiritu nga wala magaila kang Jesus, kini dili iya sa Dios. Kini mao ang espiritu sa anticristo nga inyong nadungog nga moanhi, ug kini siya ania na sa kalibutan. 4 Mga anak, kamo iya sa Dios, ug sila inyo nang gidaug; kay siya nga anaa kaninyo labaw pa kay kaniya nga ania sa kalibutan. 5 Sila iya sa kalibutan, tungod niini ang ilang ginasulti iya sa kalibutan ug ang kalibutan nagapatalinghug kanila. 6 Kita iya sa Dios. Bisan kinsa nga nakaila sa Dios magapatalinghug kanato, ug siya nga dili iya sa Dios dili magapatalinghug kanato. Pinaagi niini maila ta ang espiritu sa kamatuoran ug ang espiritu sa kasaypanan. 7 Mga hinigugma, maghigugmaay kita ang usa sa usa; kay ang gugma iya sa Dios, ug siya nga nagahigugma gipanganak sa Dios ug nakaila sa Dios. 8 Siya nga wala magahigugma wala makaila sa Dios; kay ang Dios gugma man. 9 Ang gugma sa Dios gipadayag dinhi kanato pinaagi niini: gipadala sa Dios ang iyang bugtong nga Anak nganhi sa kalibutan, aron kita mabuhi pinaagi kaniya. 10 Niini ania ang gugma, dili nga kita nahigugma sa Dios kondili nga siya

mao ang nahigugma kanato ug nagpadala sa iyang Anak nga haladpasighiuli alang sa atong mga sala. 11 Mga hinigugma, kay ang Dios nahigugma man kanato sa ingon niana, nan, kinahanglan kita usab maghigugmaay ang usa sa usa. 12 Wala pa gayuy tawo nga nakakita sa Dios; kon kita maghigugmaay ang usa sa usa, ang Dios magapabilin kanato, ug ang iyang gugma nahingpit dinhi kanato. 13 Ug mahibaloan nato nga kita nagapabilin diha kaniya ug siya dinhi kanato pinaagi niini: tungod kay kita iya mang gihatagan sa iyang kaugalingong Espiritu. 14 Ug kita nakakita ug magapanghimatuod nga ang Amahan mao ang nagpadala sa iyang Anak ingon nga Manluluwas alang sa kalibutan. 15 Bisan kinsa nga magasugid nga si Jesus mao ang Anak sa Dios, ang Dios magapabilin kaniya, ug siya magapabilin sa Dios. 16 Tungod niini kita nahibalo ug nagatoo sa gugma nga ginabatonan sa Dios alang kanato. Ang Dios gugma, ug ang nagapabilin sa gugma, nagapabilin sa Dios; ug ang Dios nagapabilin diha kaniya. 17 Niini gihingpit ang gugma dinhi kanato, aron kita may pagsalig unya sa adlaw sa hukom, sanglit maingon nga mao siya mao man usab kita dinhi sa kalibutan. 18 Ang kahadlok wala diha sa gugma, hinonoa ang hingpit nga gugma nagahingilin sa kahadlok. Kay ang kahadlok may kalabutan sa silot, ug siya nga may kahadlok wala pa mahingpit diha sa gugma. 19 Kita nagahigugma, tungod kay siya mao man ang unang nahigugma kanato. 20 Kon adunay magaingon, "Ako nagahigugma sa Dios," apan nagadumot sa iyang igsoon, nan, kini siya bakakon; kay siya nga wala maghigugma sa iyang igsoon nga iya rang makita, dili gayud makahimo sa paghigugma sa Dios nga wala niya makita. 21 Ug gikan kaniya nabatonan ta kining maong sugo: nga ang nagahigugma sa Dios kinahanglan magahigugma sa iyang igsoon usab.

5 Gipanganak gikan sa Dios ang tanang nagatoo nga si Jesus mao ang Cristo, ug ang tanan nga nagahigugma sa nanganak nahigugma usab sa gianak. 2 Ug atong maila nga kita nagahigugma sa mga anak sa Dios pinaagi niini, kon magahigugma kita sa Dios ug magatuman sa iyang mga sugo. 3 Kay ang paghigugma alang sa Dios mao kini, nga pagabantayan ta ang iyang mga sugo. Ug ang iyang mga sugo dili mabug-at. 4 Kay bisan unsa nga igaanak gikan sa Dios modaug sa kalibutan; ug ang pagdaug

nga nagadaug sa kalibutan mao kini: ang atong pagtoo. **5** Ug kinsa ba ang mananaug sa kalibutan kondili siya lamang nga nagatoo nga si Jesus mao ang Anak sa Dios? **6** Si Jesu-Cristo, mao kini siya ang mianhi pinaagig tubig ug dugo; dili pinaagi sa tubig lamang, kondili pinaagi sa tubig ug sa dugo. **7** Ug ang Espiritu mao ang nagapamatuod niini, kay ang Espiritu mao man ang kamatuoran. **8** Kay tulo man ang nagapamatuod niini, nga mao ang Espiritu, ang tubig, ug ang dugo; ug kini silang tulo nagakaayon. **9** Kon ang pamatuod gikan sa mga tawo ginadawat nato, ang pagpamatuod nga gikan sa Dios labaw pa niini; kay ang pagpamatuod sa Dios mao man kini, nga siya nakapamatuod na mahitungod sa iyang Anak. **10** Ang nagasalig sa Anak sa Dios nagabaton sa pagpamatuod diha sa iyang kaugalingon. Ang wala magatoo sa Dios, nagapakahimo kaniya nga bakakon, kay wala man niya saligi ang pagpamatuod nga gihimo sa Dios mahitungod sa iyang Anak. **11** Ug ang pagpamatuod mao kini: nga kita gihatagan sa Dios ug kinabuhing dayon, ug kining kinabuhia diha sa iyang Anak. (aiōnios g166) **12** Ang nakapanag-iy sa Anak, may kinabuhi; apan ang wala makapanag-iy sa Anak, walay kinabuhi. **13** Kining mga butanga gisulat ko kaninyo nga nanagpanoo sa ngalan sa Anak sa Dios, aron kamo masayud nga kamo nakapanag-iy na sa kinabuhing dayon. (aiōnios g166) **14** Ug ang atong nabatonang pagsalig kaniya mao kini: nga kon mangayo kitag bisan unsa sumala sa iyang kabubut-on, siya magapatalinghug gayud kanato. **15** Ug kon ugaling nasayud man kita nga siya magapatalinghug gayud kanato bisan unsay atong pangayoon, nan, kita nasayud nga ato nang nabatonan ang pagapangayoon ta kaniya. **16** Kon may makakita nga ang iyang igsoon nagahimog sala nga dili makamatay, kinahanglan mangamuyo siya alang kaniya ug ang Dios magahatag kaniyang kinabuhi nga alang kanila kinsang sala dili makamatay. Anaay sala nga makamatay; wala ako mag-ingon nga mag-ampo siya mahitungod niini. **17** Sala ang tanang kalapasan, apan anaay sala nga dili makamatay. **18** Kita sayud nga ang gipanganak gikan sa Dios dili magpakasala, apan ang Anak nga gipanganak gikan sa Dios nagabantay kaniya, ug ang dautan dili magahilabut kaniya. **19** Kita nasayud nga kita iya sa Dios, ug nga ang tibuok kalibutan anaa sa gahum sa dautan. **20** Ug kita sayud nga ang Anak sa Dios mianhi ug mihatag kanatog salabutan sa pag-ila

kaniya nga mao ang matuod; ug kita anaa kaniya nga mao ang matuod, diha sa iyang Anak nga si Jesu-Cristo. Kini siya mao ang matuod nga Dios ug kinabuhi nga dayon. (aiōnios g166) **21** Mga anak, likayi ninyo ang mga diosdios.

2 Juan

1 Ang anciano nganha sa pinili nga senyora ug sa iyang mga anak, nga gihigugma nako sa pagkamatuod, ug dili lamang nako ra kondili usab sa tanan nga nakaila sa kamatuoran, **2** tungod sa kamatuoran nga nagapabilin kanato ug magauban kanato hangtud sa kahangturan, (aiōn g165) **3** Ang grasya, kalooy, ug kalinaw gikan sa Dios nga Amahan ug gikan kang Jesu-Cristo nga Anak sa Amahan, magauban kanato sa pagkatinuod ug sa gugma. **4** Nalipay gayud akog daku sa pagpakakita sa pipila sa imong mga anak nga nanaggawi diha sa kamatuoran, sumala sa sugo nga atong nadawat gikan sa Amahan. **5** Ug karon mangamuyo ako kanimo, senyora, dili nga daw ingon sa magsulat ako kanimog usa ka bag-ong sugo, kondili sa sugo nga ato nang nabatonan sukad pa sa sinugdan, nga mao kini, nga kinahanglan maghigugmaay kita ang usa sa usa. **6** Ug ang gugma mao kini, nga kinahanglan managgawi kita subay sa iyang mga sugo; ug ang iyang sugo, ingon sa inyo nang nadungog sukad pa sa sinugdan, mao kini, nga kinahanglan managgawi kamo diha sa gugma. **7** Kay daghang mga malimbongon nanungha karon sa kalibutan, mga tawo nga wala magaila nga si Jesu-Cristo nagpakatawo; ang ingon niini mao ang malimbongon ug ang anticristo. **8** Bantayi ninyo ang inyong kaugalingon nga dili unta kamo kapildihan sa mga butang nga inyong gihagoan, kondili nga makadaug unta hinoon kamog hingpit nga ganti. **9** Bisan kinsa nga magauna ug dili magpabilin diha sa tuloohan ni Cristo, siya wala makapanag-iy sa Dios; siya nga nagapabilin sa tuloohan ni Cristo, siya nakapanag-iy sa Amahan ug sa Anak. **10** Kon adunay moanha kaninyo ug kini siya wala magdala sa maong tuloohan, ayaw ninyo siya pagpasak-a sa inyong balay, ug ayaw ninyo pagpangomustaha; **11** kay siya nga mangomusta kaniya magapakig-ambit sa iyang dautan nga binuhatan. **12** Bisan tuod daghan akog igsusulat kaninyo, dili ko kini sulaton pinaagi sa papil ug tinta; apan ginalauman ko ang pag-anha diha sa pagpakigkita kaninyo ug sa pagpakigsultihanay kaninyo sa inatubangay aron mamahingpit ang atong kalipay. **13** Nangomusta kanimo ang mga anak sa pinili nga imong igsoong babaye.

3 Juan

1 Ang anciano nganha kang Gayo nga hinigugma, nga sa pagkatinuod akong ginahigugma. **2** Hinigugma, gipanghinaut ko nga magamauswagon unta ikaw sa tanang butang ug nga magamaayo ka sa panglawas, maingon sa nasayran ko nga mauswagon ang imong kalag. **3** Gikalipay ko gayud ug daku ang pag-abut sa mga igsoon ug ang ilang panghimatuod sa pagkamatinuoron sa imong kinabuhi, maingon nga sa pagkatinuod ikaw nagasubay man sa kamatuoran. **4** Wala na akoy kalipay nga molabaw pa niini, nga mao ang pagpakadungog nga ang akong mga anak nanagsubay sa kamatuoran. **5** Hinigugma, maoy buhat sa pagkamatinoohon ang imong bisan unsang pag-alagad ngadto sa mga igsoon, ilabi na ngadto sa mga dumuloong, **6** nga maoy nanghimatuod sa imong gugma diha sa atubangan sa iglesia. Maayo unta nga makapagikan ikaw kanila sa ilang panaw sa paaqi nga mahiangay sa Dios. **7** Kay kini sila nanagpanglakaw tungod sa iyang ngalan, ug wala silay gipangdawat nga bisan unsa gikan sa mga Gentil. **8** Busa kinahanglan atong alimahan ang mga tawo nga sama kanila, aron mahimo kitang kaabay sa kamatuoran. **9** May gisulat ako nganha sa iglesia; apan si Diotrefes, nga buot gayud magpakalabaw sa tanan, nagadumili sa pag-ila kanamo. **10** Busa kon mahianha na gani ako diha, hinumduman ko ra unya kining iyang gibuhath, sa iyang pagyawit batok kanako pinaagi sa dautang mga pulong. Ug wala pa gayud matagbaw niini, siya nagadumili sa pagdawat sa mga igsoon, ug iyang gidid-an sila nga buot unta modawat kanila ug iyang gipapahawa sila gawas sa iglesia. **11** Hinigugma, ayaw pag-awat sa dautan kondili awata hinoon ang maayo. Siya nga nagabuhat ug maayo iya sa Dios; apan siya nga nagabuhat ug dautan wala gayud makakita sa Dios. **12** Si Demetrio gihatagan ug maayong pagpamatuod gikan sa tanan, ug gikan gayud sa kamatuoran; ug kami usab nagahatag kaniyang pagpamatuod, ug nasayud kamo nga ang among pagpamatuod tinuod gayud. **13** Daghan akog igsusulat kanimo, apan dili ko kini sulaton pinaagi sa dagang ug tinta. **14** Lauman ko ang pagpakigkita kanimo sa dili madugay, ug managsultihanay ra kita unya sa inatubangay.

Judas

1 Si Judas, ulipon ni Jesu-Cristo ug igsoon ni Santiago, **2** Hinaut nga ang kalooy, kalinaw, ug gugma padagayaon unta kaninyo. **3** Mga hinigugma, sa nagasulat ako kaninyo sa dakung kaikag mahitungod sa kaluwasan nga atong tanan, naaghat ako sa pagsulat sa pagtambag kaninyo nga makigbisug kamo sa pagpanalipod sa tinooohan nga sa makausa ra ug sa dayon gitugyan ngadto sa mga balaan. **4** Kay kaninyo nanagpakasulod sa hilum ang pipila ka mga tawo nga dugay nang gikatagana alang niining maong pagkahinukman sa silot, mga tawong dili diosnon nga nanaghimo sa hiniwi nga pagpadapat sa grasya sa atong Dios alang sa ilang pagpatuyang ug nanagpanghimakak sa atong Bugtong Agalon ug Ginoo, si Jesu-Cristo. **5** Karon buot kong ipahinumdom kaninyo, bisan tuod sa makausa ug sa dayon nasayran na ninyo ang tanan, nga ang Ginoo nga nagluwas sa usa ka katawhan gikan sa yuta sa Egipto, siya sa kapulihay milaglag diha kanila niadtong wala managpanoo. **6** Ug ang mga manolunda nga wala managpabilin diha sa ilang nahimutangan hinooa nanagpamiya sa ilang angay nga puloy-anan, kini sila iyang gikapahimutang diha sa mga talikala nga dayon ilalum sa kangitngit alang sa panudya unya sa dakung adlaw. (aiðios g126) **7** Sa ingon usab ang Sodoma ug ang Gomorra ug ang silingang kalungsuran, nga sa samang paagi nanagpatuyang sa pagpakighilawas ug sa dili kinaiya nga kaulag, nahimo silang mga panig-ingnan pinaagi sa paghiagum sa silot sa kalayong dayon. (aiðnios g166) **8** Ngani, bisan pa niini, sa ingon nga paagi kining mga tawhana sa ilang mga pagdamgo nanaghugawhugaw sa lawas, nanagsalikway sa kagamhanan, ug nagapasipala sa mga halangdon. **9** Apan si Miguel, ang manolunda nga punoan, sa iyang pakigliantugi batok sa yawa sa ilang panag-ilog sa lawas ni Moises, wala gani siya mangahas sa paglitok ug mapasipalahong hukom batok kaniya, kondili miingon lamang, "Ang Ginoo magabadlong unta kanimo." **10** Apan kining mga tawhana nagapasipala sa bisan unsang butang nga dili nila masabut, ug sa mga butang nga ilang masabut pinaagi sa balatian nga dala sa kinaiya ingon sa mga mananap nga walay kabuot, pinaagi niining mga butanga sila nangalaglag. **11** Alaut sila! Kay sila nanaglakaw subay sa agi ni Cain, ug tungod sa pagpanapi nagapataka silag panalagan ngadto sa

kasaypanan ni Balaam, ug nangawagtang sila diha sa pagsupil ni Core. **12** Kini sila maoy mga buling diha sa inyong mga kombira sa gugma, nga sa walay pagkaikog managhudyaka sa pag-inom-kaon sa walay pagtagad sa uban gawas sa ilang kaugalingon lamang; kini sila mga panganud nga walay dalang ulan, nga ginataral sa hangin; kini sila larag nga mga kahoy nga walay mga bunga, makaduha pil-a ang pagkapatay, nangaibot; **13** kini sila mabangis nga mga balud sa dagat nga nagapabola sa ilang kaugalingong pagkamakuulaw; kini sila laag nga mga bitoon kang kinsa ang kang-ob sa kangitngit gitagana hangtud sa kahangturan. (aiðn g165) **14** Mahitungod usab kanila si Enoc, usa sa ikapitong kaliwatan sukad kang Adan, naghimog profesiya nga nag-ingon, "Tan-awa, ang Ginoo nahiaabut uban sa iyang balaang mga panon, **15** aron iyang igapatuman ang paghukom sa tanan, ug sa pagpadayag sa pagkamasad-anon sa tanang mga tawong dili diosnon, diha sa ilang tanang dili diosnong binuhatan nga ilang nahimo sa dili diosnong paagi, ug sa tanang mapait nga mga butang nga batok kaniya gikapamulong sa mga makasasala nga dili diosnon." **16** Kini sila mga bagolbolan, tigmulo, nanaggawi pahiuyon sa ilang kaugalingong mga pangibog, ug ang ilang mga baba nagasultig mga pasiatab, nga nagaulog-ulog sa mga tawo aron sa pagpamintaha kanila. **17** Apan kamo, mga hinigugma, kinahanglan inyong hinumduman ang mga gisulti kaniadto sa mga apostoles sa atong Ginoong Jesu-Cristo; **18** sila miingon kaninyo, "Sa ulahiayang panahon may manungha nga mga mayubiton, nga managpahiuyon sa ilang kaugalingong dili diosnon nga mga pangibog." **19** Mao kini sila ang nagahimog mga pagbahinbahin, mga tawong kalibutanon nga wala magabaton sa Espiritu. **20** Apan kamo, mga hinigugma, kinahanglan managtubo diha sa inyong balaan uyamot nga tinooohan; pag-ampo kamo diha sa Espiritu Santo; **21** bantayi ninyo ang inyong kaugalingon diha sa gugma sa Dios; paabuta ninyo ang kalooy sa atong Ginoong Jesu-Cristo, alang sa kinabuhiang dayon. (aiðnios g166) **22** Ug patooha ninyo ang uban nga nagaduhaduha; **23** luwasa ninyo ang uban pinaagi sa pagsakmit kanila gikan sa kalayo; ang uban kaloy-i ninyo dinuyogan sa kahadlok, nga pagadumtan ninyo bisan pa ang bisti nga nabuling sa unod. **24** Karon ngadto kaniya nga may gahum sa pagbantay kaninyo nga dili mangahulog ug sa pagpasundayag kaninyo nga walay buling diha sa atubangan sa iyang

himaya dinuyogan sa dakung kalipay, 25 ngadto sa
bugtong Dios, nga atong Manluluwas pinaagi kang
Jesu-Cristo nga atong Ginoo, maiya ang himaya,
pagkahalangdon, kagamhanan, pagbulot-an, sa wala
pa ang tanang katuigan, ug karon, ug hangtud sa
kahangturan. Amen. (aiōn g165)

Pinadayag

1 Ang pinadayag ni Jesu-Cristo nga gihatag kaniya sa Dios aron igapadayag ngadto sa iyang mga ulipon ang mga butang nga kinahanglan magakahitabo sa dili madugay. Ug kini gipahibalo ni Jesus pinaagi sa pagpadala sa iyang manolunda ngadto sa iyang ulipon nga si Juan, **2** nga nagmatuod sa tanan nga iyang nakita, sa pulong sa Dios ug sa gipanghimatud-an ni Jesu-Cristo. **3** Bulahan ang tawo nga ngadto sa kapunongan magabasa sa mga pulong sa profesiya, ug bulahan ang mga magapatalinghug ug magatuman sa nahisulat niini; kay ang panahon haduol na. **4** Si Juan nganha sa pito ka iglesia nga anaa sa lalawigan sa Asia: **5** ug gikan kang Jesu-Cristo, ang kasaligan nga saksi, ang panganay sa mga nangamatay, ug ang punoan sa mga hari sa yuta. **6** ug naghimo kanato nga usa ka gingharian, mga sacerdote ngadto sa iyang Dios ug Amahan kaniya ang himaya ug ang panggahum hangtud sa kahangturan. Amen. (aiōn g165) **7** Tan-awa, siya umalabut uban sa mga panganud ug makita siya sa tanang mata, sa tanang nanagdughang kaniya; ug ang tanang kabanayan sa yuta managminatay tungod kaniya. Oo. Amen. **8** "Ako mao ang Alfa ug ang Omega," nagaingon ang Ginoong Dios, nga mao ang sa karon ug ang sa kaniadto ug ang sa umalabut, ang Makagagahum sa Tanan. **9** Ako, si Juan nga inyong igsoon, ug inyong kauban diha kang Jesus sa pakig-ambitay sa kasakit ug sa gingharian ug sa pag-antus. Ako didto sa pulo sa Patmos, tungod sa pulong sa Dios ug sa pagpanghimatuod mahitungod kang Jesus. **10** Sa adlaw sa Ginoo diha ako sa Espiritu, ug gikan sa akong luyo nadungog ko ang usa ka makusog nga tingog nga daw trumpeta, **11** nga nag-ingon, "Ang makita mo isulat sa usa ka basahon ug ipadala kini ngadto sa pito ka iglesia, sa Efeso ug sa Esmirna ug sa Pergamo ug sa Tiatira ug sa Sardis ug sa Filadelfia ug sa Laodicea." **12** Unya miliso ako aron sa pagtan-aw sa nakigsulti kanako, ug sa akong pagliso nakita ko ang pito ka mga kandiliro nga bulawan; **13** ug sa taliwala sa mga kandiliro nakita ko ang daw ingog anak sa tawo, nga sinul-uban sa hataas nga bisti, ug may bakus nga bulawan nga gibakus sa iyang dughan. **14** Ang iyang ulo ug ang iyang buhok maputi sama sa maputing balhibo sa karnero, maputi sama sa nieve. Ang iyang mga mata sama sa kalayo nga nagasiga; **15** ang iyang mga tiil sama sa tumbaga

nga masidlak nga inulay daw sa hudno; ug ang iyang tingog sama sa dahunog sa daghang mga tubig. **16** Sa iyang too nga kamot nagkupot siyag pito ka mga bitoon; gikan sa iyang baba nagagula ang usa ka mahait nga espada nga duhay sulab; ug ang iyang nawong sama sa Adlaw nga magasidlak diha sa labing kakusog. **17** Ug sa pagkakita ko kaniya, natumba ako nga daw patay diha sa iyang tiilan. Apan gitapin-an niya ako sa iyang too nga kamot, ug miingon siya kanako, "Ayaw kahadlok; ako mao ang Sinugdan ug ang Katapusan, **18** ug ang Buhi. Ako namatay, apan tan-awa, ako karon buhi hangtud sa kahangturan, ug ania kanako ang mga yawi sa Kamatayon ug sa Hades. (aiōn g165, Hadēs g86) **19** Ug karon isulat mo ang imong nakita, sa mga butang karon ug sa mga butang nga magakahitabo unya. **20** Mahitungod sa tinago nga kahulogan sa pito ka mga bitoon nga imong nakita diha sa akong toong kamot, ug sa pito ka mga kandiliro nga bulawan, ang pito ka mga bitoon mao ang mga manolunda sa pito ka mga iglesia, ug ang pito ka mga kandiliro mao ang pito ka mga iglesia.

2 "Ngadto sa manolunda sa iglesia sa Efeso, isulat mo kini: `Mao kini ang mga pulong sa nagakupot ug pito ka mga bitoon diha sa iyang too nga kamot, ang nagalakaw sa taliwala sa pito ka mga kandilironng bulawan: **2** "Nasayud ako sa imong mga nabuhat, sa imong paghago ug sa imong pag-antus, ug nga ikaw dili makapailub sa dautan nga mga tawo hinonoa ginausisa mo ang mga nanag-ingon nga sila mga apostoles apan dili diay, ug nasuta mo sila nga mga mini. **3** Nasayud ako nga ikaw nagaantus ug nagapailub tungod sa akong ngalan, ug nga ikaw wala abutag kataka. **4** Ngani batok kanimo aduna akoy ikasumbong nga mao kini, nga imong gibiyaan ang paghigugma nga diha kanimo kaniadto. **5** Busa hinumdomi diin ka gikan mahulog, paghinulsol ug buhata ang mga buhat nga imong gihimo kaniadto. Kay kon dili man, nhaon ko ikaw ug kuhaon ko ang imong kandiliro gikan sa iyang dapit, gawas kon magahinulsol ka. **6** Hinoon adunay pabor kanimo nga mao kini, nga ginadumtan mo ang mga buhat sa mga Nicolaita, nga ginadumtan ko usab. **7** Ang adunay igdulogog, kinahanglan magapatalinghug sa sulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia. Ang magamadaugon pagatugotan ko sa pagkaon sa bunga sa kahoy nga nagahatag ug kinabuhi nga anaa sa paraiso

sa Dios.' 8 "Ug ngadto sa manolunda sa iglesia sa Esmirna, isulat mo kini: `Mao kini ang mga pulong niya nga mao ang Sinugdang ug ang Katapusan, ang namatay ug ang nabuhi pag-usab: 9 "'Nasayud ako sa imong kasakit ug sa imong kakabus (apan dato ikaw) ug sa pagpasipala kanimo sa mga nanag-ingon nga sila mga Judyo apan dili diay, hinonoa sinagoga sila ni Satanas. 10 Ayaw kalisangi ang mga butang nga sa dili madugay imo nang pagaantuson. Tan-awa, ang uban kaninyo hapit na ibanlud sa yawa ngadto sa bilangoan, aron masulayan kamo, ug pagasakiton kamo sulod sa napulo ka adlaw. Himoa ang pagkamaunongon kanako bisan pa sa kamatayan, ug hatagan ko ikaw sa purongpurong nga kinabuhi. 11 Ang adunay igdulogog kinahanglan magpatalinghug sa sulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia. Kaniya nga magamadaugon, walay gahum sa pagdaut kaniya ang ikaduhang kamatayan.' 12 "Ug ngadto sa manolunda sa iglesia sa Pergamo, isulat mo kini: `Mao kini ang mga pulong sa nagabaton sa mahait nga espada nga duhay sulab: 13 "'Nasayud ako sa dapit nga imong gipuy-an, sa dapit diin anaa ang trono ni Satanas. Hinoon gihawiran mo ang akong ngalan ug wala mo ilimod ang imong pagtoo kanako bisan pa sa mga adlaw ni Antipas nga akong saksi, ang akong sinaligan, nga gipatay diha kaninyo, sa dapit diin nagapuyo si Satanas. 14 Apan aduna akoy pila ka butang batok kanimo nga mao kini: anaa diha kanimo ang pipila nga nanagsunod sa tuloohan ni Balaam nga mao ang nagtudlo kang Balac sa pagbutang ug kapangdolan sa atubangan sa mga anak ni Israel, pinaagi sa pagdani kanila sa pagkaon sa mga hinalad ngadto sa mga larawan ug sa paghimog pakighilawas. 15 Maingon man anaa usab kanimo ang pipila nga nanagsunod sa tuloohan sa mga Nicolaita. 16 Busa paghinulsol; kay kon dili, anhaon ko ikaw sa madali ug gubaton ko sila pinaagi sa espada sa akong baba. 17 Ang adunay igdulogog, kinahanglan magpatalinghug sa sulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia. Ang magamadaugon pagahatagan ko sa mana nga tinagoan, ug pagahatagan ko siyag usa ka gamayng bato nga puti, nga sinulatan ug usa ka bag-ong ngalan nga dili masabut ni bisan kinsa gawas kaniya nga maoy magadawat niini.' 18 "Ug ngadto sa manolunda sa iglesia sa Tiatira, isulat mo kini: `Mao kini ang mga pulong sa Anak sa Dios, kinsang mga mata sama sa nagasiga nga kalayo, ug kinsang mga tiil sama sa tumbaga nga nagasidlak:

19 "'Nasayud ako sa imong mga nabuhat, sa imong gugma ug pagtoo ug pag-alagad ug pag-antus, ug nga ang imong ulahing mga nabuhat labaw pa gani ka daghan kay sa nahauna. 20 Ngani batok kanimo aduna akoy ikasumbong nga mao kini, nga imo lamang gipasagdan ang babaye nga si Jezabel, nga nagaingon nga siya profeta ug nga nagapanudlo ug nagapahisalaag sa akong mga ulipon sa paghimog pakighilawas ug sa pagkaon sa mga hinalad ngadto sa mga larawan. 21 Gihatagan ko siyag panahon sa paghinulsol, apan nagdumili siya sa paghinulsol sa iyang pagpakighilawas. 22 Tan-awa, ibundak ko siya diha sa higdaanang masakiton, ug sila nga makighilawas kaniya akong idan-ok ngadto sa dakung kasakitan, gawas kon ilang hinulsolan ang iyang mga binuhatan; 23 ug ang iyang mga anak akong laglagon pinaagig kamatay. Ug unya ang tanang mga iglesia makaila nga ako mao ang magsususi sa hunahuna ug kasingkasing, ug ako magabalus ra sa matag-usa kaninyo sumala sa mahiangay sa inyong mga binuhatan. 24 Apan nganha sa uban kaninyo diha sa Tiatira, sa tanan kaninyo nga wala magsunod sa maong tuloohan, nga wala makakat-on sa laglum nga mga butang ni Satanas, sumala sa ilang gingalan niini, kaninyo magaingon ako, nga wala akoy laing lulan nga ipapas-an kaninyo; 25 mao lamang nga kinahanglan kuptan ninyo pag-ayo ang anaa kaninyo, hangtud sa akong pag-anha. 26 Kaniya nga magamadaugon ug magatuman sa akong mga bulohaton hangtud sa katapusan, igahatag ko ang pagpanggahum ibabaw sa kanasuran, 27 ug iyang pagaharian sila pinaagig olisi nga puthaw, nga magadugmok kanila sama sa mga kolon nga pagadugmokon, maingon sa panggahum nga nadawat ko gikan sa akong Amahan; 28 ug igahatag ko kaniya ang bitoon nga kabugason. 29 Ang adunay igdulogog, kinahanglan magpatalinghug sa sulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia.

3 "Ug ngadto sa manolunda sa iglesia sa Sardis, isulat mo kini: `Mao kini ang mga pulong sa nagabaton sa pito ka espiritu sa Dios ug sa pito ka mga bitoon: 2 Pagmata, ug lig-ona ang nanghibilin nga hapit na mamatay, kay ang imong mga buhat wala ko makita nga hingpit sa atubangan sa akong Dios. 3 Busa, hinumdumi ang imong nadawat ug nadungog; tumana kini, ug paghinulsol. Kay kon dili ka man ugaling magmata, nan, moanha ako

ingon sa kawatan, ug dili ka mahibalo unsang taknaa nga ikaw dili mabugnaw ug dili usab mainit. Kon pagaanhaon ko ikaw. 4 Hinoon aduna ka pay pila mabugnaw ka pa unta o mainit! 16 Ug kay ikaw ka mga ngalan diha sa Sardis, mga tawo nga wala dagaang man lamang, dili mabugnaw ug dili usab maghugawhugaw sa ilang mga bisti; ug sinul-ubag mainit, isuka ko ikaw gikan sa akong baba. 17 Kay maputi, kini sila managpanglakaw uban kanako, ikaw magakanayon, Ako dato, ako mauswagon, ug sanglit takus man sila niini. 5 Sa ingon niini ang walay nakulang kanako; sa walay pagpanghibalo magamadaugon pagasul-oban ug mga bisti nga nga ikaw alaut, makalooloo, kabus, buta ug hubo. 18 Busa tambagan ko ikaw nga gikan kanako magpalit kag bulawan nga inulay sa kalayo, aron madato ug ang iyang ngalan dili ko pagapapason ka; ug mga maputing bisti nga imong ikasul-ob gikan sa basahon sa kinabuhi, hinonoa igatug-an aron dili magdayag ang pagkamakauulaw sa imong ang iyang ngalan sa atubangan sa akong Amahan pagkahubo; ug tambal nga ikapadapat sa imong ug sa atubangan sa iyang mga manolunda. 6 Ang mga mata aron ikaw makakita. 19 Ako nagabadlong ang adunay igdulogog, kinahanglan magpatalinghug ug nagapanton sa akong mga gihigugma; busa sa sulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia.' 7 "Ug kinahanglan magmadasigon ka ug maghinulsol. 20 ngadto sa manolunda sa iglesia sa Filadelfia, isulat Tan-awa, nagatingdog ako sa pultahan ug nagatuktok; mo kini: `Mao kini ang mga pulong niadtong Balaan kon may magapatalinghug sa akong tingog ug moabli sa pultahan, kaniya mosulod ako ug makigsalo ako ug gibutang ko sa imong mga nabuhat. Tan-awa, ang magasira ug walay bisan kinsa nga makasira, ang magasira ug walay bisan kinsa nga makaabli: 8 "Nasayud ako sa imong mga nabuhat. Tan-awa, Ang magamadaugon pagatugotan ko sa paglingkod gibuhatang ko sa imong mga nabuhat. Tan-awa, ang magasira ug walay bisan kinsa nga makasira. Ang magamadaugon ug milingkod uban sa akong Amahan Nasayud ako nga ikaw diyutay rag kusog, ngani diha sa iyang trono. 22 Ang adunay igdulogog, gibantayan mo ang akong sulti ug wala mo ilimod kinahanglan magpatalinghug sa sulti sa Espiritu ang akong ngalan. 9 Tan-awa, sila nga mga iya sa ngadto sa mga iglesia."

4 Tapus niini, mitan-aw ako, ug ania karon, diha sa langit ang usa ka pultahan nga inablihan! Ug sa katong unang tingog nga akong nadungog nga misulti kanako nga daw huyop sa trumpeta, miingon kanako, "Saka ngari, ug ipakita ko kanimo ang kinahanglan magakahitabo tapus niini." 2 Dihadiha nahisulod ako sa Espiritu, ug tan-awa, dihay usa ka katong unang tingog nga akong nadungog nga misulti kanako nga daw huyop sa trumpeta, miingon kanako, "Saka ngari, ug ipakita ko kanimo ang kinahanglan magakahitabo tapus niini." 2 Dihadiha nahisulod ako sa Espiritu, ug tan-awa, dihay usa ka trono sa langit, ug sa trono dihay naglingkod! 3 Ug ang naglingkod niini may panagway nga morag mutya nga haspe ug cornalina, ug ang trono giliyukan sa usa ka balangaw nga morag bulok sa esmeralda. 4 Ug ang trono gialirongan ug kaluhaag-upat ka mga trono, ug diha sa mga trono nanaglingkod ang kaluhaag-upat ka mga anciano nga sinul-obag mga maputi nga bisti, ug may mga purongpurong nga bulawan diha sa ilang mga ulo. 5 Gikan sa trono anaay nanggula nga mga pangidlap sa kilat ug mga tingog ug mga linipak sa dalogdog, ug sa atubangan sa trono anaay nagadilaab nga pito ka sulo sa kalayo, nga mao ang pito ka espiritu sa Dios; 6 ug sa atubangan sa trono anaay morag dagat nga bildo, daw kristal. 7 ang nahaunang buhing binuhat daw leon, ang ikaduhang sa Dios: 15 "Nasayud ako sa imong mga nabuhat,

buhing binuhat daw baka nga toro, ang ikatulong buhing binuhat may nawong sa tawo, ug ang ikaupat nga buhing binuhat daw agila nga nagalupad. 8 Ug ang upat ka mga buhing binuhat, nga matag-usa niini may unom ka pako, nalukop sa mga mata ang tibuok libut ug sulod nila, ug sa maadlaw ug sa magabii wala silay hunong sa pag-awit nga nagaingon, Balaan, balaan, balaan, ang Ginoong Dios nga Makagagahum sa Tanan, nga mao ang sa kagahapon, ang sa karon, ug ang sa umalabut!" 9 Ug sa diha nga ang mga buhing binuhat magahatag ug himaya ug pasidungog ug pasalamat ngadto kaniya nga nagalingkod sa trono, nga mao ang buhi hangtud sa kahangturan, (aiōn g165) 10 ang kaluhaag-upat ka mga anciano mohapa sa atubangan niadtong nagalingkod sa trono ug managsimba kaniya nga mao ang buhi hangtud sa kahangturan; ug ang ilang mga purongpurong ipangitsa nila ngadto sa atubangan sa trono, dungan sa pag-awit nga magaingon, (aiōn g165) 11 "Takus ikaw, O among Ginoo ug Dios, sa pagdawat sa himaya ug dungog ug gahum, kay ikaw mao man ang nagbuhat sa tanang butang, ug pinaagi sa imong pagbulot-an milungtad ug nangahimo sila."

5 Ug nakita ko, sa toong kamot niadtong naglingkod sa trono, ang usa ka basahong linukot nga may sinulat diha sa sulod ug sa likod niini, nga minarkahan ug pito ka timri. 2 Ug nakita ko ang usa ka kusgan nga manolunda nga nagapahibalo pinaagi sa makusog nga tingog nga nagaingon, "Kinsa ba ang takus sa pag-abli sa basahong linukot ug sa pagtangtang sa mga timri niini?" 3 Ug walay mausa sa langit o sa yuta o sa ilalum sa yuta nga arang makaabli sa basahong linukot o sa pagtan-aw sa sulod niini. 4 Ug ako mihilik sa makusog kay walay bisan kinsa nga nakaplagan nga takus sa pag-abli niini o sa pagtan-aw sa sulod niini. 5 Unya usa sa mga anciano miingon kanako, "Ayaw paghilak; tan-awa, nagmadaugon ang Leon sa banay ni Juda, ang Gamut ni David, nga tungod niana makahimo siya sa pag-abli sa basahong linukot ug sa pito ka mga timri niini." 6 Ug diha sa kinatung-an sa trono ug sa upat ka mga buhing binuhat ug taliwala sa mga anciano, nakita ko ang usa ka Cordero nga nagtindog nga daw gipatay, nga may pito ka sungay ug pito ka mata, nga mao ang pito ka espiritu sa Dios nga gipadala ngadto sa tibuok nga yuta. 7 Ug siya miadto ug iyang gikuha ang basahong linukot gikan sa toong kamot niadtong naglingkod sa trono.

8 Ug sa nakuha na niya ang basahong linukot, ang upat ka mga buhing binuhat ug ang kaluhaag-upat ka mga anciano mihapa sa atubangan sa Cordero, nga ang matag-usa kanila nagkupot ug alpa, ug sila may mga bulawang panaksan nga napuno sa incienso, nga mao ang mga pag-ampo sa mga balaan. 9 Ug nanag-awit sila sa usa ka bag-ong awit nga nagaingon, Takus ikaw sa pagkuha sa basahong linukot ug sa pag-abli sa iyang mga timri, kay ikaw mao man ang gipatay ug pinaagi sa imong dugo gilukat mo ang mga tawo alang sa Dios, gikan sa tanang kabanayan ug pinulongan ug katawhan ug kanasuran, 10 ug gihimo mo sila nga usa ka gingharian ug mga sacerdote ngadto sa atong Dios, ug sila magahari sa ibabaw sa yuta." 11 Unya mitan-aw ako, ug diha sa libut sa trono ug sa mga buhing binuhat ug sa mga anciano, nabati ko ang tingog sa daghang mga manolunda, nga ang gidaghanon kapid-an ka mga kapid-an ug libo ka mga linibo, 12 nga nanag-ingon sa makusog nga tingog, "Ang Cordero nga gipatay takus sa pagdawat ug gahum ug kadato ug kinaadman ug kusog ug kadunggan ug himaya ug pagdalayeg!" 13 Ug nadungog ko ang tanang binuhat nga anaa sa langit ug sa yuta ug sa ilalum sa yuta ug anaa sa dagat, ug ang tanang diha niini, nga nanag-ingon, "Ngadto kaniya nga nagalingkod sa trono ug ngadto sa Cordero, ang pagdalayeg ug ang kadunggan ug ang himaya ug ang gahum hangtud sa kahangturan!" (aiōn g165) 14 Ug ang upat ka mga buhing binuhat nanag-ingon, "Amen!" ug ang mga anciano mihapa ug nanagsimba.

6 Ug nakakita ako sa diha nga ang Cordero mibukhad sa usa sa pito ka mga timri, ug nadungog ko ang usa sa upat ka mga buhing binuhat nga nag-ingon, sa tingog nga daw dalogdog, "Umari ka!" 2 Ug nakita ko, ug tan-awa, ang usa ka maputi nga kabayo; ug ang nagkabayo niini may pana, ug kaniya gihatag ang usa ka purongpurong, ug siya milakaw nga nagmadaugon ug aron sa pagpanaug. 3 Ug sa pagbukhad niya sa ikaduhang timri, nadungog ko ang ikaduhang buhing binuhat nga nag-ingon, "Umari ka!" 4 Ug migula ang lain na usab nga kabayo nga mapula; ug ang nagkabayo niini gitugotan sa pagwagtang sa pagdinaitay gikan sa yuta, aron ang mga tawo magpinatyanay ang usa sa usa; ug siya gihatagan ug usa ka dakung espada. 5 Ug sa pagbukhad niya sa ikatulong timri, nadungog ko ang ikatulong buhing

binuhat nga nag-ingon "Umari ka!" Ug nakita ko, ug tan-awa, ang usa ka maitom nga kabayo; ug ang nagkabayo niini may timbangan diha sa iyang kamot. 6 Ug nadungog ko ang daw usa ka tingog nga diha sa taliwala sa upat ka mga buhing binuhat, nga nag-ingon, "Kinahanglan usa ka denario ang bili sa usa ka litrong trigo, ug kinahanglan usa ka denario ang bili sa tulo ka litrong cebada; apan ayaw pag-unsaa ang lana ug ang bino." 7 Ug sa pagbukhad niya sa ikaupat nga timri, nadungog ko ang tingog sa ikaupat nga buhing binuhat nga nag-ingon, "Umari ka!" 8 Ug nakita ko, ug tan-awa, ang usa ka maluspad nga kabayo, ug ang nagkabayo niini ginganlag Kamatayon, ug ang Hades nagsunod kaniya; ug kini sila gihatagan ug kagahum aron ilang dag-on ang ikaupat ka bahin sa yuta, sa pagpamatay pinaagi sa espada ug sa gutom ug sa kamatay ug pinaagi sa mapintas nga mga mananap sa yuta. (Hades 986) 9 Ug sa pagbukhad niya sa ikalimang timri, nakita ko nga sa ilalum sa halaran diha ang mga kalag sa mga gipamatay tungod sa pulong sa Dios ug tungod sa pagpanghimatuod nga ilang gihimo. 10 Ug sila nanagsinggit sa makusog nga tingog nga nag-ingon, "O Labawng Magbubuot nga Ginoo, balaan ug tinuod, unsa ba kadugay ang dili pa nimo paghukom sa mga nanagpuyo sa yuta ug pagpanimalus batok kanila tungod sa among dugo?" 11 Unya ang matag-usa kanila gihatagan ug maputi ug tag-as nga bisti ug gisugo sa pagpahulay una sa makadiyot, hangtud mahusto na ang gidaghanon sa ilang mga masigkaulipon ug mga kaigsoonan nga pagapatyon usab maingon kanila. 12 ug sa pagbukhad niya sa ikaunom nga timri, mitan-aw ako, ug ania karon miabut ang usa ka dakung linog; ug ang Adlaw nahimong maitom ingog panapton nga hinimog maitom nga balhibo, ang tibuok nga Bulan nahimong daw dugo, 13 ug ang mga bitoon sa langit nangatagak sa yuta maingon sa pagpangatagak sa mga bungang luyat sa kahoyng higira sa diha nga kosokosohon na kini sa makusog nga hangin. 14 Ang langit nahanaw maingon sa usa ka basahon nga gilukot, ug ang tanang kabukiran ug kapuloan nangabalhin gikan sa ilang matag-usa ka dapit. 15 Ug unya ang mga hari sa yuta ug ang mga kadagkuan ug ang mga heneral ug ang mga dato ug ang mga kusgan, ug ang matag-usa, ulipon ug tawong gawas, mitago sa mga langub ug sa mga pangpang sa kabukiran, 16 ug nanag-ingon ngadto sa kabukiran ug kapangpangan, "Tumpagi kami ug taboni kami

gikan sa nawong sa nagalingkod sa trono, ug gikan sa kapungot sa Cordero; 17 kay nahiabut na ang dakung adlaw sa ilang kapungot, ug kinsa bay arang makabangbang niini?"

7 Tapus niini nakita ko ang upat ka manolunda nga nanagtindog diha sa upat ka tumoy sa yuta, ug nanagpugong sa upat ka hangin sa yuta, aron walay hangin nga mohuyop sa yuta o sa dagat o sa bisan unsa nga kahoy. 2 Unya nakita ko ang laing usa ka manolunda nga mikayab gikan sa silangan sa Adlaw, ug nagdala sa timri sa buhi nga Dios. Ug sa makusog nga tingog iyang gisinggitan ang upat ka manolunda nga hinatagan sa kagahum sa pagpangdaut sa yuta ug sa dagat, 3 nga nag-ingon kanila, "Ayaw usa ninyo pagdagmali ang yuta o dagat o ang kakahoyan, hangtud ang mga ulipon sa atong Dios amo nang katimrihan diha sa ilang mga agtang." 4 Ug nadungog ko ang gidaghanon sa tinimrihan, usa ka gatus ug kap-atan ug upat ka libo ka mga tinimrihan, gikan sa matag-banay sa mga anak ni Israel. 5 Napulog-duha ka libo ang tinimrihan sa banay ni Juda, napulog-duha ka libo sa banay ni Ruben, napulog-duha ka libo sa banay ni Gad, 6 napulog-duha ka libo sa banay ni Aser, napulog-duha ka libo sa banay ni Neftali, napulog-duha ka libo sa banay ni Manases 7 napulog-duha ka libo sa banay ni Simeon, napulog-duha ka libo sa banay ni Levi, napulog-duha ka libo sa banay ni Isacar, 8 napulog-duha ka libo sa banay ni Zabulon, napulog-duha ka libo sa banay ni Jose, napulog-duha ka libo sa banay ni Benjamin ang tinimrihan. 9 Tapus niini mitan-aw ako, ug ania karon, dihay usa ka dakung panon sa katawhan nga walay bisan kinsa nga makaihap, gikan sa tanang kanasuran, gikan sa tanang kabanayan ug katawhan ug pinulongan, nga sa atubangan sa trono ug sa atubangan sa Cordero nanagtindog sila nga nanagsul-ob ug maputi ug tag-as nga mga bisti, ug nanagdala mga palwa sa palmera diha sa ilang mga kamot, 10 ug nanagsinggit sa makusog nga tingog nga nag-ingon, "Ang kaluwasan gikan sa atong Dios nga nagalingkod sa trono, ug gikan sa Cordero!" 11 Ug ang tanang mga manolunda nanagtindog nga nanag-alirong sa trono ug sa mga anciano ug sa upat ka mga buhing binuhat, ug unya mihapa sila sa atubangan sa trono ug ang Dios ilang gisimba 12 nga nanag-ingon, "Amen! Ang pagdalayeg, ug ang himaya, ug ang kaalam, ug ang pagpasalamat, ug ang kadungganan,

ug ang pagbulot-an ug ang kagahum ipahinungod ngadto sa among Dios hangtud sa kahangturan! Amen." (aiōn g165) 13 Unya gisultihan ako sa usa sa mga anciano nga nag-ingon, "Kinsa man kini sila nga nanagsul-ob ug mga bisting maputi ug tag-as, ug diin man sila gikan?" 14 Ug ako mitubag kaniya, "Senyor, nasayud ikaw." Ug siya miingon kanako, "Mao kini sila ang nanagpakalabang sa dagkung kasakitan; ang ilang mga tag-as nga bisti gilabhan nila ug gipaputi diha sa dugo sa Cordero. 15 Tungod niini anaa sila sa atubangan sa trono sa Dios, ug nagaalagad kaniya sa maadlaw ug sa magabii sulod sa iyang templo; ug ang nagalingkod sa trono magapanalipod kanila pinaagi sa iyang pagkaanaa. 16 Sila dili na gutomon, ug dili na usab pagauhawon; dili na sila pagahasulon sa Adlaw, ni sa bisan unsang makasunog nga kainit. 17 Kay ang Cordero nga anaa sa gitaliwad-an sa trono mamahimong ilang magbalantay, ug siya magatultol kanila ngadto sa mga tuboran sa mga tubig nga nagahatag ug kinabuhi; ug pagapahiran sa Dios ang tanang luha sa ilang mga mata."

8 Ug sa gabrihan sa Cordero ang ikapitong timri, dihay kahilum sa langit sulod sa may tunga sa takna. 2 Unya nakita ko ang pito ka mga manolunda nga nanagtindog sa atubangan sa Dios, ug sila gihatagan ug pito ka mga trumpeta. 3 Ug usa pa ka laing manolunda mitungha ug sa atubangan sa halaran mitindog siya nga nagbitbit ug incensario nga bulawan; ug gihatagan siyag daghang incienso aron nga diha sa bulawang halaran atbang sa trono, kini iyang isagol uban sa mga pag-ampo sa mga balaan. 4 Ug gikan sa kamot sa manolunda nga diha sa atubangan sa Dios, ang aso sa incienso misulbong uban sa mga pag-ampo sa mga balaan. 5 Unya ang incensario gikuha sa manolunda ug gipuno niyag ka layo gikan sa halaran, ug kini iyang gilabog ngadto sa yuta; ug dihay midason nga mga paglipak sa dalogdog, mga makusog nga dahunog, mga pangidlap sa kilat, ug linog. 6 Unya ang pito ka mga manolunda nga may pito ka mga trumpeta nangandam sa paghuyop niini. 7 Ug ang nahaunang manolunda mihuyop sa iyang trumpeta, ug dihay mga ulan nga nanibug-ok ug kalayo, sinagulan ug dugo, nga nangatagak sa yuta; ug nasunog ang ikatulo ka bahin sa yuta, ug nasunog ang ikatulo ka bahin sa kakahoyan, ug nasunog ang tanang lunhawng balili. 8 Ug ang ikaduhang manolunda mihuyop sa

iyang trumpeta, ug dihay gilabog ngadto sa dagat nga maingon sa usa ka dakung bukid, nga nagsilaob sa kalayo; 9 ug nahimong dugo ang ikatulo ka bahin sa dagat, ug nangamatay ang ikatulo ka bahin sa mga buhing binuhat diha sa dagat, ug nangaguba ang ikatulo ka bahin sa mga sakayan. 10 Ug ang ikatulong manolunda mihuyop sa iyang trumpeta, ug natagak gikan sa langit ang usa ka dakung bitoon nga nagsilaob daw sulo, ug nahulog kini diha sa ikatulo ka bahin sa mga suba ug diha sa tuboran sa mga tubig. 11 Ang bitoon ginganlan ug Panyawan. Ug ang ikatulo ka bahin sa mga tubig nangahimong panyawan, ug daghan ang mga tawo nga nangamatay tungod sa tubig, kay kini nahimo na man nga mapait. 12 Ug ang ikaupat nga manolunda mihuyop sa iyang trumpeta, ug gimakmak ang ikatulo ka bahin sa Adlaw, ug ang ikatulo ka bahin sa Bulan, ug ang ikatulo ka bahin sa mga bitoon, nga tungod niini mingiob ang ikatulo ka bahin sa ilang kahayag; ug wala na maghayag ang ikatulo ka bahin sa adlaw, ug maingon man ang ikatulo ka bahin sa gabii. 13 Unya mitan-aw ako, ug nabati ko ang usa ka agila nga sa naglupad kini sa kinataliwad-an sa langit, nagsinggit sa makusog nga tingog nga nag-ingon, "Alaut, alaut, alaut ang mga nanagpuyo sa yuta, inigtingog sa ubang mga trumpeta nga hapit na pagahuyopon sa tulo ka mga manolunda!"

9 Ug ang ikalimang manolunda mihuyop sa iyang trumpeta, ug nakita ko ang usa ka bitoon nga nahulog sa yuta gikan sa langit; ug sa bitoon gihatag ang yawi sa bung-aw sa kahiladman nga walay kinutoban. (Abyssos g12) 2 Ug iyang giablihan ang bung-aw sa kahiladman nga walay kinutoban, ug gikan sa bung-aw misulbong ang aso nga daw aso sa usa ka dakung hudno, ug mingiob ang Adlaw ug ang kalangitan tungod sa aso gikan sa bung-aw. (Abyssos g12) 3 Ug gikan sa aso nanggula ang mga dulon nga mihugpa sa yuta, ug kini sila gihatagan ug gahum maingon sa gahum sa mga tanga sa yuta. 4 Ug sila gipinahan nga dili nila pagdagmalan ang tanaman sa yuta, o ang bisan unsang lunhaw nga nanagtubo, o ang bisan unsang kahoy, kondili ang mga tawo lamang nga walay timri sa Dios diha sa ilang mga agtang. 5 Sila gitugotan sa pagsakit sa maong mga tawo sulod sa lima ka bulan, apan dili sa pagpatay kanila; ug ang kasakit nga ilang ipaantus sama sa kasakit nga ipaantus sa tanga inigpaak niinig tawo. 6 Ug niadtong

mga adlaw ang mga tawo mangita sa kamatayon, apan dili sila makakaplag niini; mangandoy sila nga unta mangamatay, apan ang kamatayon molikay kanila. 7 Sa ilang panagway, ang mga dulon daw mga kabayo nga andam alang sa gubat; sa ilang mga ulo dihay morag mga purongpurong nga bulawan; ang ilang mga nawong ingon sa nawong sa tawo, 8 ang ilang buhok ingon sa buhok sa babaye, ug ang ilang mga ngipon ingon sa mga ngipon sa leon. 9 Sila may mga hingbis nga daw mga kotamaya nga puthaw, ug ang hinadyong sa ilang mga pako daw kagahub sa daghang mga karo ug mga kabayo nga nanagpanalagan ngadto sa panggubatan. 10 Sila may mga ikog nga morag tanga, ug may mga suyod; ug diha sa ilang mga ikog anaa ang gahum sa pagdagmal sa mga tawo sulod sa lima ka bulan. 11 Sa paghari kanila dihay ilang gipakahari, nga mao ang manolunda sa kahiladman nga walay kinutoban, nga ang iyang ngalan sa pinulongang Hebreohanon mao si Abadon, ug sa pinulongang Gresyanhon siya ginganlan si Apolion. (Abyssos g12) 12 Ang unang panghimaraut milabay na; tan-awa, duha ka mga panghimaraut umaabut pa. 13 Unya ang ikaunom nga manolunda mihuyop sa iyang trumpeta, ug gikan sa upat ka mga sungay-sungay sa bulawang halaran nga diha sa atubangan sa Dios, nabati ko ang usa ka tingog 14 nga nag-ingon sa ikaunom nga manolunda nga may trumpeta, "Buhii ang upat ka mga manolunda nga gigapos didto sa dakung suba sa Eufates." 15 Ug gibuhian ang upat ka mga manolunda, nga giandam alang sa takna, sa adlaw, sa bulan, ug sa tuig, sa pagpamatay sa ikatulo ka bahin sa mga tawo. 16 Ang gidaghanon sa kasundalohan nga nanagkabayo kaduha piloa ang napulo ka libo ka mga napulo ka libo; nabatian ko ang ilang gidaghanon. 17 Ug mao kini ang dagway sa mga kabayo nga nakita ko diha sa akong panan-awon: ang mga nanagkabayo kanila nanagsulob ug mga kotamaya nga may bulok sa kalayo ug sa sapiro ug sa asupri; ug ang mga ulo sa mga kabayo morag mga ulo sa mga leon, ug gikan sa ilang mga baba nanggula ang kalayo ug aso ug asupri. 18 Pinaagi niining tulo ka mga hampak nangamatay ang ikatulo ka bahin sa mga tawo, pinaagi sa kalayo ug sa aso ug sa supri nga nanggula gikan sa ilang mga baba. 19 Kay ang gahum sa mga kabayo anaa diha sa ilang mga baba ug sa ilang mga ikog; kay ang ilang mga ikog morag mga bitin, may mga ulo, ug pinaagi niining ilang mga

ikog sila nagapangdagmal. 20 Ug ang tanang uban pa sa mga tawo, nga wala mangamatay pinaagi sa maong mga hampak, kini sila wala managhinulsol sa mga nabuhat sa ilang mga kamot, ug wala usab nila biyai ang pagsimbag mga yawa ug mga larawan nga bulawan ug salapi ug tumbaga ug bato ug kahoy, nga dili makakita ni makadungog ni makalakaw. 21 Wala usab nila hinulsoli ang ilang mga pagpamatayng tawo, o ang ilang mga pagpanglumay, o ang ilang pagpakighilawas, o ang ilang mga pagpangawat.

10 Ug unya nakita ko ang laing usa ka manolunda nga kusgan, nga nagakunsad gikan sa langit. Siya sinul-oban ug panganud, ug sa iyang ulo dihay usa ka balangaw. Ang iyang nawong maingon sa Adlaw, ug ang iyang mga bitisi maingon sa mga haligi nga kalayo. 2 Ug sa iyang kamot dihay binuklad nga usa ka gamayng basahon nga linukot. Ug ang iyang too nga tiil diha niya itunob sa dagat, ug ang iyang wala nga tiil diha niya itunob sa yuta, 3 ug siya misinggit sa makusog nga tingog maingon sa usa ka leon nga nagangulob; ug sa pagsinggit niya, mitingog ang pito ka mga dalogdog. 4 Ug sa nakatingog na ang pito ka mga dalogdog, isulat ko na unta kini, apan akong nadungog gikan sa langit ang usa ka tingog nga nag-ingon, "Ililong ang gisulti sa pito ka mga dalogdog, ug ayaw kini isulat." 5 Ug ang manolunda nga akong nakita nga nagtingog sa dagat ug sa yuta mibayaw sa iyang toong kamot ngadto sa langit 6 ug nanumpa pinaagi niadtong buhi hangtud sa kahangturan, nga mao ang nagbuhat sa langit ug sa mga ania niini, sa yuta ug sa mga ania niini, ug sa dagat ug sa mga ania niini, nga wala na gayuy langanlangan pa, (aiōn g165) 7 hinonoa nga sa mga adlaw sa tingog sa trumpeta inihuyop niini sa ikapitong manolunda, pagatumanon na ang tinago sa Dios, sumala sa iyang gipahibalo ngadto sa iyang mga ulipon nga mao ang mga profeta. 8 Ug ang tingog nga akong nadungog gikan sa langit misulti kanako pag-usab nga nag-ingon, "Lumakaw ka, kuhaa ang basahong binuklad nga anaa sa kamot sa manolunda nga nagatingog sa dagat ug sa yuta." 9 Ug miadto ako sa manolunda ug giingnan ko siya nga ihatag niya kanako ang gamayng basahon nga linukot; ug siya miingon kanako, "Kuhaa kini ug kana; mapait kini sa imong tiyan, bisan tuod sa imong baba matam-is kini daw dugos." 10 Ug gikuha ko ang gamayng basahon gikan sa kamot sa manolunda ug

akong gikaon kini; ug matam-is kini sa akong baba, daw dugos, apan sa gitulon ko na kini ang akong tiyan mibati sa kapait. 11 Ug unya giingnan ako, "Kinahanglan magahimo ikaw pag-usab ug profesiya labut sa daghang mga tawo ug mga nasud ug mga pinulongan ug mga hari."

11 Unya gihatagan akog sukdanan nga daw sungkod, ug giingnan ako, "Tumindog ka ug sukda ang templo sa Dios, ug ang halaran, ug ang mga nanagsimba sa sulod niini, 2 apan ayaw pagsukda ang hawanan sa gawas sa templo; pasagdi kana, kay gikatugyan na kana ngadto sa kanasuran, ug ang balaang siyudad ilang pagayatakayatakan, sulod sa kap-atan ug duha ka bulan. 3 Ug ang akong duha ka mga saksi, nga nanagsul-ob ug mga bisti nga sako, pagahatagan kog kagahum sa paghimo ug profesiya sulod sa usa ka libo duha ka gatus ug kanuman ka adlaw." 4 Ang mga saksi mao ang duha ka mga kahoyng olibo ug ang duha ka mga kandiliro nga nanagbarug sa atubangan sa Ginoo sa kalibutan. 5 Ug kon may buot modagmal kanila, adunay kalayo nga magagula sa ilang baba ug magaut-ut sa ilang mga kaaway; kon may buot modagmal kanila, sa ingon niining paagiha siya pagapatyon. 6 Sila may kagahum sa pagsira sa langit, aron walay ulan nga moabut sulod sa mga adlaw sa ilang pagpanghimo ug profesiya, ug sila may kagahum ibabaw sa katubigan aron sa paghimo niini nga dugo, ug sa pagbunal sa yuta pinaagi sa tanang hampak, bisan makapila sumala sa ilang gusto. 7 Ug sa makatapus na sila sa ilang pagpanghimatuod, ang mapintas nga mananap nga molugwa gikan sa bung-aw sa kahiladman nga walay kinutoban makiggubat batok kanila ug iyang pagadag-on sila ug iyang pamatyon sila, (Abyssos g12) 8 ug ang ilang mga patayng lawas anha managhay-ad sa kadalanan sa dakung siyudad nga, sa tinago nga pagkasulti, ginganlag Sodoma ug Egipto, diin didto ang ilang Ginoo ilansang sa krus. 9 Sulod sa tulo ka adlaw ug tunga, sila nga gikan sa katawhan, ug sa kabanayan, ug sa mga pinulongan, ug sa kanasuran, managsud-ong sa mga patayng lawas niini ug dili nila kini ipalubong. 10 Ug sila nga nanagpuyo sa yuta managkalipay tungod kanila ug managsadya ug managhatagayg mga gasa, tungod kay kining duha ka mga profeta nakahatag man ug kasakit ngadto sa mga nanagpuyo sa yuta. 11 Apan tapus sa maong tulo ka adlaw ug tunga, usa ka gininhawa sa kinabuhi

gikan sa Dios misulod kanila, ug sila nanagpanindog, ug ang mga nanagpakakita kanila giabut ug dakung kalisang. 12 Unya nadungog nila gikan sa langit ang usa ka makusog nga tingog nga nag-ingon kanila, "Saka kamo ngari!" Ug ang ilang mga kaaway nagtan-aw kanila sa nagsaka sila nga sinapwang sa panganud paingon sa langit. 13 Ug niadtong tungora miabut ang usa ka dakung linog, ug nagun-ob ang ikanapulog bahin sa siyudad; pito ka libo ka mga tawo ang nangamatay sa linog, ug ang nanghibilin nangalisang ug gihatagan nilag himaya ang Dios sa kalangitan. 14 Ang ikaduhang himaraut milabay na; tan-awa, ang ikatulong himaraut moabut na. 15 Ug ang ikapitong manolunda mihuyop sa iyang trumpeta, ug sa langit dihay mga makusog nga tingog nga nanag-ingon, "Ang gingharian sa kalibutan nahimong gingharian sa atong Ginoo ug sa iyang Cristo, ug siya magahari hangtud sa kahangturan." (aiōn g165) 16 Ug ang kaluhaag-upat ka mga anciano nga nanaglingkod sa ilang mga trono sa atubangan sa Dios, nanghapa sila, ug ang Dios ilang gisimba 17 nga nanag-ingon, Kanimong nagahatag kamig mga pasalamat, Ginoong Dios Makagagahum sa Tanan, nga mao ang sa karon ug mao ang sa kagahapon, tungod kay nahuptan mo ang imong dakung gahum ug gisugdan mo ang imong paghari. 18 Ang kanasuran nangapungot, apan miabut ang imong kapungot, ug ang panahon alang sa pagpanghukom sa mga patay, ug alang sa pagpanghatag ug ganti ngadto sa imong mga ulipon mga profeta ug mga balaan, ug mga nanagkahadlok sa imong ngalan, mga gagmay ug mga dagku, ug alang sa paglaglag sa mga manglalaglag sa yuta." 19 Ug unya naabli ang templo sa Dios didto sa langit, ug sulod sa iyang templo nakita ang arka sa iyang pakigsaad; ug dihay midason nga mga pangidlap sa kilat, makusog nga mga kagahub, mga paglipak sa dalogdog, linog, ug dagkung panibug-ok sa ulan.

12 Ug sa kalangitan dihay nagpakita nga usa ka dakung tilimad-on, usa ka babaye nga nagbistig Adlaw. Ang Bulan diha ubos sa iyang mga tiil, ug sa iyang ulo dihay usa ka purongpurong nga mga bitoon nga napulog-duha ka buok. 2 Ug siya mabdos ug nagsiyagit tungod sa kasakit sa pagbati, tungod sa kasakit sa pagpanganak. 3 Ug dihay usa pa ka laing tilimad-on nga nagpakita sa kalangitan; tan-awa, usa ka dakung dragon nga mapula, nga may pito ka buok ulo ug napulo ka buok sungay, ug pito ka buok

purongpurong diha sa iyang mga ulo. 4 Ang iyang ikog misapupo sa ikatulo ka bahin sa mga bitoon sa langit, ug sila gilabog niini ngadto sa yuta. Ug ang dragon mibarog sa atubangan sa babaye nga hapit na manganak, aron iyang subaron ang bata inigkahimugso na niini. 5 Siya nanganak ug lalaki nga mao ang magahari sa tanang kanasuran pinaagi sa olisi nga puthaw, apan ang iyang anak gisakgaw ngadto sa Dios ug sa iyang trono. 6 Ug ang babaye mikalagiw ngadto sa kamingawan, diin may dapit siya nga gitagana kaniya sa Dios, diin pagatil-ogan siya sulod sa usa ka libo duha ka gatus ug kanuman ka adlaw. 7 Unya nahitabo ang gubat didto sa langit: Si Miguel ug ang iyang mga manolunda nakiggubat batok sa dragon. Ug ang dragon ug ang iyang mga manolunda nakiggubat, 8 apan gilupig sila ug wala nay dapit pa alang kanila didto sa langit. 9 Ug gitambog ang dakung dragon, ang sirpinti nga karaan, ang ginganlag Yawa ug Satanas, ang maglilimbong sa tibuok kalibutan siya gitambog ngadto sa yuta, ug ang iyang mga manolunda gitambog uban kaniya. 10 Ug usa ka makusog nga tingog didto sa langit akong nadungog nga nag-ingon, "Karon nahiaabut na ang kaluwasan ug ang gahum ug ang gingharian sa atong Dios ug ang pagbulot-an sa iyang Cristo, kay gikatambog na ang magsusumbong batok sa atong kaigsoonan, siya nga sa adlaw ug sa gabii mao ang nagasumbong batok kanila sa atubangan sa atong Dios. 11 Ug sila nakadaug batok kaniya pinaagi sa dugo sa Cordero ug sa pulong sa ilang pagpanghimatuod, tungod kay wala man sila mawili sa ilang mga kinabuhi bisan pag anha sila sa kamatayan. 12 Tungod niini, paglipay, O kalangitan ug kamo nga nanagpuyo niini! Apan alaut kamo, O yuta ug dagat, kay diha kaninyo nahilusad ang yawa nga puno sa dakung kapungot sanglit nasayud man siya nga hamubo na lamang ang iyang panahon!" 13 Ug sa pagtan-aw sa dragon nga diha siya ikatambog sa yuta, iyang gigukod ang babaye nga nanganak sa batang lalaki. 14 Apan gihatag ngadto sa babaye ang duha ka mga pako sa dakung agila aron siya makalupad sa pagkalagiw gikan sa sirpinti ngadto sa kamingawan, sa dapit diin siya pagatil-ogan sulod sa usa ka panahon, ug sa mga panahon, ug sa katunga sa usa ka panahon. 15 Ug gikan sa iyang baba, ang sirpinti mibugwak ug tubig nga daw suba nga gipaagpas sa babaye aron ianud siya sa baha niini. 16 Apan ang yuta mitabang sa babaye, ug ang yuta

miabli sa iyang baba ug iyang gisuyop ang suba nga gibugwak sa dragon gikan sa iyang baba. 17 Unya ang dragon nasuko batok sa babaye, ug miadto siya sa pagpakiggubat batok sa tanan nga uban pang mga kaliwat sa babaye, sa mga nanagbantay sa mga sugo sa Dios ug nagahupot sa panghimatuod mahitungod kang Jesus. Ug ang dragon mibarog diha sa baybayon sa dagat.

13 Ug nakita ko nga dihay migimaw sa dagat nga usa ka mapintas nga mananap nga may napulo ka buok sungay ug pito ka buok ulo, nga may napulo ka buok purongpurong diha sa iyang mga sungay, ug may mabugalbugalon nga ngalan diha sa iyang mga ulo. 2 Ug ang mapintas nga mananap nga akong nakita daw usa ka leopardo, ang iyang mga tiil morag mga tiil sa oso, ug ang iyang baba morag baba sa leon. Ug kaniya gihatag sa dragon ang iyang gahum ug ang iyang trono ug ang dakung pagbulot-an. 3 Usa sa iyang mga ulo daw may samad nga ikamatay, apan naayo ang iyang samad nga ikamatay, ug ang mga tawo sa tibuok yuta sa kahibulong minunot sa mapintas nga mananap. 4 Ug ang dragon gisimba sa mga tawo tungod kay ang mapintas nga mananap iya mang gihatagan ug pagbulot-an, ug ang mapintas nga mananap ilang gisimba nga nanag-ingon, "Kinsa bay makasama sa mapintas nga mananap? Ug kinsa bay makahimo sa pakiggubat kaniya?" 5 Ug ang mapintas nga mananap gihatagan ug baba nga nagapanglitok sa mga pulong sa pagpangandak ug pagbugalbugal, ug siya gitugotan sa pagpatuman sa iyang pagbulot-an sulod sa kap-atan ug duha ka bulan. 6 Ug siya mibuka sa iyang baba aron sa paglitok ug mga pagpasipala batok sa Dios, sa pagpasipala batok sa iyang ngalan, ug batok sa iyang puloy-anan, kanila nga nanagpuyo sa langit. 7 Siya gitugotan usab sa pagpakiggubat batok sa mga balaan ug sa pagdaug kanila. Ug kaniya gihatag ang kagahum aron iyang pagabut-an ang tanang kabanayan ug katawhan ug pinulongan ug kanasuran. 8 Ug ang tanang nagapuyo sa yuta magasimba kaniya, tanan sila kinsang mga ngalan, sa wala pa ang pagkatukod sa kalibutan, wala mahisulat sa basahon sa kinabuhi nga iya sa gipatay nga Cordero. 9 Ang adunay igdulogog, kinahanglan siya magpatalinghug niini: 10 Kon adunay kinahanglan nga mabihag, sa pagkabiha mahiadto siya; kon adunay magapatay pinaagig pinuti, pinaagig pinuti kinahanglan pagapatyon siya. 11 Unya nakita

ko ang laing mapintas nga mananap nga migimaw sa yuta. Kini siya may duha ka buok sungay daw nating karnero, ug siya misulti samag dragon. 12 Ang tanang pagbulot-an nga iya sa nahaunang mapintas nga mananap gihimo niya diha sa atubangan sa nahauna, ug nagasugo siya sa yuta ug sa mga nanagpuyo niini sa pagsimba sa nahaunang mapintas nga mananap, kinsang samad nga ikamatay naayo. 13 Siya nagahimog dagkung mga milagro, hangtud gani sa pagpakanaug ug kalayo sa yuta gikan sa langit sa atubangan sa mga tawo; 14 ug pinaagi sa mga milagro nga gitugot kaniya sa pagpanghimo sa atubangan sa mapintas nga mananap, iyang ginalimbongan ang mga nanagpuyo sa yuta, sa pag-agda kanila sa paghimog larawan alang sa mapintas nga mananap nga nasamad sa espada, apan nabuhi ra. 15 Ug gitugot kaniya ang paghatag ug gininhawa ngadto sa larawan sa mapintas nga mananap, nga tungod niini ang larawan sa mapintas nga mananap makahimo na gani sa pagsulti, ug sa pagpatay niadtong mga dili mosimba sa larawan sa mapintas nga mananap. 16 Ug ang mga timawa ug mga kadagkuan, mga dato ug mga kabus, mga ulipon ug mga tawong gawas, ang tanan iya usab nga gipamarkahan diha sa too nga kamot o sa agtang, 17 nga tungod niini walay bisan kinsa nga makapamalit o makapamaligya gawas kon anaa kaniya ang maong marka, nga mao ang ngalan sa mapintas nga mananap o ang numero sa iyang ngalan. 18 Gikinahanglan niini ang kaalam: kaniya nga may salabutan, ipakuwenta ang numero sa mapintas nga mananap, kay kini maoy usa ka numero sa tawo; ang iyang numero unom ka gatus ug kan-uman ug unom.

14 Unya mitan-aw ako, ug ania karon, diha sa Bukid sa Sion nagtindog ang Cordero, ug uban kaniya ang usa ka gatus ug kap-atan ug upat ka libo ka tawo nga nanagbaton sa iyang ngalan ug sa ngalan sa iyang Amahan, nga nasulat diha sa ilang mga agtang. 2 Ug nadungog ko ang usa ka tingog gikan sa langit sama sa daguok sa daghang mga tubig ug sama sa dahunog sa makusog nga dalogdog; ang tingog nga akong nadungog sama sa tingog sa mga mangangalpa nga managtokar sa ilang mga alpa. 3 Ug sila nanag-awit sa usa ka bag-ong awit diha sa atubangan sa trono ug sa atubangan sa upat ka mga buhing binuhat ug sa atubangan sa mga anciano. Walay laing nakakat-on sa maong

awit gawas sa usa ka gatus ug kap-atan ug upat ka libo nga gilukat gikan sa yuta. 4 Mao kini sila ang wala mahugaw tungod sa mga babaye, sanglit mga maputli man sila; mao kini sila ang nanagsunod sa Cordero bisan asa siya molakaw; kini sila gilukat gikan sa katawhan ingon nga inunahang mga bunga alang sa Dios ug alang sa Cordero; 5 ug sa ilang mga baba walay hingkaplagang bakak, kay sila wala may lama. 6 Ug nakita ko ang laing manolunda nga naglupad sa taliwala sa kalangitan, ug kini siya may gidalang walay katapusang Maayong Balita aron imantala ngadto sa mga nanagpuyo sa yuta, sa tanang kanasuran ug kabanayan ug pinulongan ug katawhan. (aiōnios g166) 7 Ug sa makusog nga tingog siya nag-ingon, "Kahadloki ninyo ang Dios ug kaniya ihatag ninyo ang himaya, kay nahiaabut na ang takna sa iyang paghukom; ug simbaha ninyo siya nga maoy nagbuhat sa langit ug sa yuta, sa dagat ug sa mga tuburan sa tubig." 8 Ug misunod ang laing manolunda, ang ikaduha, nga nag-ingon, "Nagun-ob, nagun-ob na ang bantugang Babilonia, ang babaye nga mao ang nagpainom sa tanang kanasuran sa bino sa iyang mahugawng kaulag." 9 Ug misunod ang laing manolunda, ang ikatulo, nga nag-ingon sa makusog nga tingog, "Kon adunay mosimba sa mapintas nga mananap ug sa iyang larawan, ug pamarka sa iyang agtang o sa iyang kamot, 10 siya usab magainom sa bino sa kapungot sa Dios, nga pagatagayon nga walay sambog ngadto sa kopa sa iyang kasuko; ug siya pagasakiton pinaagi sa kalayo ug asupri diha sa atubangan sa mga balaang manolunda ug sa atubangan sa Cordero. 11 Ug ang aso sa ilang kasakit magautbo hangtud sa kahangturan; ug sila dili makatagamtam sa pahulay, sa magabii ug sa maadlaw, sila nga mosimba sa mapintas nga mananap ug sa iyang larawan, ug ang bisan kinsa nga minarkahan sa iyang ngalan. (aiōn g165) 12 Ania niini ang agda alang sa pagkamainantuson sa mga balaan, sa mga nanagbantay sa mga sugo sa Dios ug sa tinoohan ni Jesus. 13 Ug nabati ko gikan sa langit ang usa ka tingog nga nag-ingon, "Isulat mo kini: Bulahan ang mga mamatay nga sukad karon mangamatay diha sa Ginoo." "Bulahan gayud," nagaingon ang Espiritu, "aron makapahulay na sila gikan sa ilang mga paghago, kay ang ilang binuhatan mokuyog man kanila!" 14 Unya mitan-aw ako, ug ania karon, dihay usa ka maputi nga panganud, ug sa ibabaw sa panganud dihay naglingkod nga morag anak ug tawo,

nga may purongpurong bulawan sa iyang ulo, ug usa ka mahait nga galab diha sa iyang kamot. **15** Ug gikan sa templo migula ang laing manolunda nga sa makusog nga tingog misinggit ngadto sa naglingkod sa ibabaw sa panganud, "Palihoka ang imong galab, ug pangani na, kay ang takna sa ting-ani nahiaabut na sanglitang alanihon sa yuta hiniog na kaayo." **16** Ug ang naglingkod sa ibabaw sa panganud mipalihok sa iyang galab sa ibabaw sa yuta, ug ang yuta gianihan. **17** Ug ang lain pa nga manolunda migula gikan sa templo didto sa langit, ug siya usab may mahait nga galab. **18** Unya ang lain pa usab nga manolunda migula gikan sa halaran, ang manolunda nga may gahum sa pagbuot sa kalayo, ug ang may mahait nga galab iyang gisinggitan sa makusog nga tingog nga nag-ingon, "Palihoka ang imong galab, ug pamutla ang mga bulig sa parras sa yuta, kay ang mga ubas niini hinog na." **19** Ug ang manolunda mipalihok sa iyang galab sa ibabaw sa yuta ug iyang gipamutol ang mga bulig sa parras sa yuta, ug giitsa kini ngadto sa dakung pigsanan sa kapungot sa Dios. **20** Ug didto sa gawas sa siyudad, ang pigsanan gipanaggiukan, ug gikan sa pigsanan mibaha ang dugo nga may kahabog nga mosangko sa bokado sa kabayo, sa gitas-on nga tulo ka gatus ug kaluhaan ka kilometro.

15 Ug diha sa kalangitan nakita ko ang laing tilimad-on, daku ug kahibulongan nga mao kini: pito ka mga manolunda nga may pito ka mga hampak nga mao na lang ang katapusan, kay pinaagi niini matapus na man ang kapungot sa Dios. **2** Ug nakita ko ang daw morag usa ka dagat nga bildo nga sinaktan ug kalayo, ug sa daplin niining dagat nga bildo ang mga nanagpakadaug batok sa mapintas nga mananap ug sa iyang larawan ug sa numero sa iyang ngalan, nanagtindog sila nga may mga alpa sa Dios diha sa ilang mga kamot. **3** Ug sila nanag-awit sa awit ni Moises, nga ulipon sa Dios, ug sa awit sa Cordero, nga nagaingon, Daku ug kahibulongan ang imong mga buhat, O Ginoong Dios nga Makagagahum sa Tanan! Matarung ug matuod ang imong mga paagi, O Hari sa kapanahonan! **4** Kinsa bay dili mahadlok ug dili magahimaya sa imong ngalan, O Ginoo?" Kay ikaw mao lamang ang bugtong nga balaan. Ang tanang kanasuran mangabut ug managsimba kanimong, kay gikapadayag na man ang imong mga hukum." **5** Tapus niini mitan-aw ako, ug didto sa langit naabli ang templo sa tabernaculo

sa panghimatuod, **6** ug gikan sa templo nanggula ang pito ka mga manolunda nga may pito ka mga hampak. Sila sinul-obag maputli ug masilaw nga lino, ug ang ilang mga dughan binaksag mga bakus nga bulawan. **7** Ug ngadto sa pito ka mga manolunda gihatag sa usa sa upat ka mga buhing binuhat ang pito ka mga bulawang panaksan nga napuno sa kapungot sa Dios nga buhi hangtud sa kahangturan. **(aiōn g165)** **8** Ug ang templo napuno sa aso gikaknk sa himaya sa Dios ug gikan sa iyang gahum, ug walay bisan kinsa nga nakahimo sa pagsulod sa templo hangtud sa pagkatapus sa pito ka mga hampak sa pito ka mga manolunda.

16 Unya nadungog ko ang usa ka makusog nga tingog gikan sa templo, nga nag-ingon sa pito ka mga manolunda, "Umadto kamo ug iyabo ninyo sa yuta ang pito ka mga panaksan sa kapungot sa Dios." **2** Ug milakaw ang nahaunang manolunda ug ang iyang panaksan iyang giyabo sa yuta, ug unya dihay mangil-ad ug mangotngot nga mga kabahong nga mitakboy sa mga tawong nanagdala sa marka sa mapintas nga mananap ug nanagsimba sa iyang larawan. **3** Ang ikaduhang manolunda miyabo sa iyang panaksan ngadto sa dagat, ug ang dagat nahimong daw dugo sa usa ka minatay, ug nangamatay ang tanang buhing butang diha sa dagat. **4** Ang ikatulong manolunda miyabo sa iyang panaksan ngadto sa mga suba ug sa mga tuboran sa tubig, ug kini sila nangahimong dugo. **5** Ug nadungog ko ang manolunda sa katubigan nga nag-ingon, Husto ikaw niining imong mga paghukom, ikaw nga mao ang sa karon ug ang sa kagahapon, O Balaan. **6** Kay sa mga tawo giula ang dugo sa mga balaan ug sa mga profeta, ug gihatag mo kanila ang dugo aron ilang pagaimnon. Mao kini ang angay kanila!" **7** Ug nadungog ko ang halaran nga misinggit, Oo, Ginoong Dios nga Makagahum sa Tanan, matuod ug husto ang imong mga hukum!" **8** Ug ang ikaupat nga manolunda miyabo sa iyang panaksan diha sa ibabaw sa Adlaw, ug ang Adlaw gihatagan ug gahum sa pagpaig sa katawhan pinaagig kalayo. **9** Ug ang katawhan nangapaig sa hilabihang kainit, ug nanagpasipala sila sa ngalan sa Dios nga may gahum sa ibabaw niining mga hampak; apan wala sila managhinulsol ni maghatag kaniyang himaya. **10** Ang ikalimang manolunda miyabo sa iyang panaksan diha sa ibabaw sa trono sa mapintas nga mananap, ug ang gingharian niini gitakyapan sa kangitngit;

ug ang mga tawo nanagpamaak sa ilang mga dila tungod sa kasakit 11 ug ilang gipasipalahan ang Dios sa langit tungod sa ilang mga kasakit ug sa ilang mga kabahong; apan wala nila hinulsoli ang ilang mga binuhatan. 12 Ang ikaunom nga manolunda miyabo sa iyang panaksan sa ibabaw sa dakung suba sa Eufrates, ug nahubsan kini sa tubig, aron sa pagtagana ug agianan alang sa mga hari gikan sa sidlakan. 13 Ug nakita ko nga diha sa baba sa dragon, ug sa baba sa mapintas nga mananap, ug sa baba sa mini nga profeta, nanggula gikan niini ang tulo ka mga mahugawng espiritu nga morag mga baki; 14 kay kini sila mao man ang mga espiritu sa mga yawa nga magahimog mga milagro, nga managpangadto sa mga hari sa tibuk kalibutan aron sa pagtigum kanila sa pag-asdang sa gubat sa dakung adlaw sa Dios nga Makagagahum sa Tanan. 15 ("Tan-awa, moanhi ako ingon sa kawatan! Bulahan ang magatukaw, nga magabantay sa iyang mga bisti aron dili siya magalakaw nga hubo ug magadayag ang iyang pagkamakauulaw!") 16 Ug ilang gipanagtigum sila sa dapit nga sa pinulongang Hebreohanon ginganlag Armagedon. 17 Ug ang ikapitong manolunda miyabo sa iyang panaksan ngadto sa kahanginan, ug gikan sa templo, gikan sa trono, dihay migula nga usa ka dakung tingog nga nag-ingon, "Natapus na ang tanan!" 18 Ug midason ang mga pangidlap sa kilat, ug ang makusog nga mga kagahub, ug ang mga paglipak sa dalogdog, ug ang usa ka dakung linog nga wala pay ingon sukad may tawo nga nagpuyo sa yuta, hilabihan gayud ka daku ang maong linog. 19 Ang bantugang siyudad nabuak sa tulo ka bahin, ug ang mga siyudad sa kanasuran nangagun-ob, ug unya ang Dios nahinumdom sa bantugang Babilonia, sa pagpalad-ok kaniya hangtud matiti ang tagayan sa kapintas sa iyang kapungot. 20 Ug ang tanang kapuloan nangahanaw, ug wala nay mga bukid nga makita; 21 ug dihay dagkung mga panibug-ok sa ulan, nga tagkalim-an ka kilo ang gibug-aton, nga diha sa mga tawo mangatagak gikan sa langit; ug ang Dios gibalikas sa mga tawo tungod sa hampak sa nanibug-ok nga ulan, hilabihan gayud ka makalilisang ang maong hampak.

17 Ug ang usa sa pito ka mga manolunda nga may pito ka mga panaksan miabut ug miingon kanako, "Umari ka, ipakita ko kanimo ang hukom batok sa bantugang dautan nga babaye nga nagalingkod

sa ibabaw sa daghang katubigan, 2 kang kinsa nakighilawas ang mga hari sa yuta, ug sa kang kinsang bino sa pagkamakihilawason nangahubog ang mga nanagpuyo sa yuta." 3 Ug iya akong gidala diha sa Espiritu ngadto sa usa ka kamingawan, ug didto nakita ko ang usa ka babaye nga nagkabayo sa usa ka mapintas nga mananap nga mapula nga nalukop sa mga ngalan nga masipad-anon, ug kini may pito ka buok ulo ug napulo ka buok sungay. 4 Ug ang babaye nagbistig purpora ug escarlata, ug may mga dayandayan nga bulawan ug mga batong hamili ug mga mutya; sa iyang kamot may gikuptan siya nga usa ka kopa nga bulawan nga napuno sa kangil-aran ug kahugawan sa iyang pagkamakihilawason; 5 ug diha sa iyang agtang nahisulat ang tinago nga ngalan: "Babilonia nga Bantugan, ang Inahan sa mga Dautan nga Babaye" ug sa mga Kangil-aran sa Yuta." 6 Ug nakita ko ang babaye nga nahubog sa dugo sa mga balaan ug sa dugo sa mga gipamatay nga mga saksi ni Jesus. 7 Apan ang manolunda miingon kanako, "Nganong nahibulong ka man? Itug-an ko kanimo ang tinagong kahulogan mahitungod sa babaye ug sa mapintas nga mananap nga iyang gikabay-an, nga may pito ka buok ulo ug napulo ka buok sungay. 8 Ang mapintas nga mananap nga imong nakita mao ang sa kaniadto, ug dili ang sa karon, ug mao ang molugwa gikan sa bung-aw sa kahiladman nga walay kinutoban ug mopadulong sa pagkalaglag; ug ang mga nanagpuyo sa yuta kinsang mga ngalan wala mahisulat sa basahon sa kinabuhi sukad sa pagkatukod sa kalibutan, sila mahibulong sa pagkakita sa mapintas nga mananap, tungod kay kini mao man ang sa kaniadto, dili mao ang sa karon, ug mao ang sa umalabut. (Abyssos g12) 9 Gikinahanglan niini ang salabutan nga may kaalam: ang pito ka buok ulo mao ang pito ka mga bungtod nga niini nagalingkod ang babaye; 10 sila usab mao ang pito ka mga hari, nga ang lima kanila nangapukan na, ang usa mao siya karon, ug ang usa wala pa mahiabut, nga sa mahiabut na siya kinahanglan magapabilin lamang siyag makadiyot. 11 Ug bahin sa mapintas nga mananap nga mao ang sa kaniadto ug dili ang sa karon, kini siya mao ang ikawalo apan ila siya sa pito, ug mopadulong siya ngadto sa pagkalaglag. 12 Ug ang napulo ka buok sungay nga imong nakita, kini sila mao ang napulo ka mga hari nga wala pa managpakadawat sa harianong kagahum, apan ilang pagadawaton ang pagbulot-an ingon nga mga hari

sulod sa usa ka takna, kauban sa mapintas nga mananap. **13** Kini sila usa rag hunahuna ug ngadto sa mapintas nga mananap igatugyan nila ang ilang kagahum ug pagbulot-an. **14** Sila magapakiggubat batok sa Cordero, apan pagadag-on sila sa Cordero, kay kini siya mao man ang Ginoo sa kaginoohan ug Hari sa kaharian, ug sila nga uban kaniya maoy mga tinawag ug mga pinili ug mga kasaligan. **15** Ug siya miingon kanako, "Ang imong nakita nga mga tubig, diin nagalingkod ang dautang babaye, kini sila mao ang mga tawo ug ang mga panon ug ang mga kanasuran ug ang mga pinulongan. **16** Ug ang napulo ka buok sungay nga imong nakita, kini sila ug ang mapintas nga mananap mao unya ang managdumot sa dautang babaye, ug siya ilang pagalaglagon ug pagahuboan, ug ang iyang unod ilang pagakan-on ug siya ilang pagasunogon pinaagig kalayo, **17** kay diha sa ilang mga kasingkasing gibutang sa Dios ang pagbuhat nila sa iyang kabubut-on pinaagi sa ilang pagbaton ug usa ra ka hunahuna ug pagtugyan sa ilang harianong kagahum ngadto sa mapintas nga mananap, hangtud nga matuman ang mga pulong sa Dios. **18** Ug ang babaye nga imong nakita mao ang bantugang siyudad nga nagahari sa mga hari sa yuta."

18 Tapus niini, akong nakita nga nanaug gikan sa langit ang laing manolunda nga may dakung pagbulot-an; ug ang yuta gidan-agan sa iyang kahayag. **2** Ug siya misinggit sa makusog nga tingog nga nag-ingon, Nagun-ob, nagun-ob ang bantugang Babilonia! Nahimo na siyang puloy-anan sa mga yawa, tagoanan sa tanang mahugawng espiritu, tagoanan sa tanang langgam nga mahugaw ug dulomtan; **3** kay ang tanang kanasuran nanagpakainom sa bino sa iyang mahugawng kaulag, ug ang mga hari sa yuta nakapakighilawas kaniya, ug ang mga magpapatigayon sa yuta nangadato tungod sa kadato sa iyang pagkamapatuyangon." **4** Unya nadungog ko gikan sa langit ang laing tingog nga nag-ingon, Gomowa kamo kaniya, mga tawo ko, aron dili kamo makaapil sa uyang kasal-anan, aron dili kamo makaambit sa iyang mga hampak; **5** kay ang iyang kasal-anan nagatipun-og sungko sa langit, ug nahinumdoman sa Dios ang iyang mga dautang binuhatan. **6** Bayri ninyo siya maingon sa iyang pagpamayad, ug ulii siyang dobli sa iyang mga binuhatan; sa kopa nga iyang gisagulan, pagsagul

kamog dobli alang kaniya. **7** Sumala sa iyang pagpagarbo sa iyang kaugalingon ug sa iyang pagkamapatuyangon, hatagi siyang samang takus sa kasakit ug kasubo. Sanglit sa iyang kasingkasing nagaingon man siya, 'Nagalingkod ako nga rayna, dili ako balo, ug sa kasubo dili gayud ako makatilaw,' **8** nan, sa usa lamang ka adlaw mangabut ang iyang mga hampak, ang kamatay, kasubo ug gutom, ug siya pagasunogon pinaagig kalayo; kay gamhanan ang Ginoong Dios nga mao ang nagahukom kaniya." **9** Ug ang mga hari sa yuta nga nakapakighilawas kaniya ug nakig-uban kaniya sa pagpatuyang, kini sila managpanghilak ug managbakho tungod kaniya inigkakita nila sa aso sa iyang pagkasunog; **10** ug sila managtindog nga magapaantaw, sa kalisang sa iyang pag-antus, ug magaingon, Alaut! alaut! ikaw nga bantugang siyudad, ikaw nga gamhanang siyudad, O Babilonia! Sulod sa usa lamang ka takna nahiabut ang hukom batok kanimo." **11** Ug ang mga magpapatigayon sa yuta nanagpanghilak ug nanagminatay alang kaniya, kay wala nay mopalit sa ilang mga baligya: **12** mga baligya nga bulawan, salapi, mga hamiling bato ug mga mutya, mga manipis nga lino, purpora, seda, ug escarlata; tanang matang sa mahumot nga kahoy, tanang galamiton nga hinimog marfil, tanang galamiton nga hinimog biilihong kahoy, ug tumbaga, ug puthaw, ug marmol; **13** mga kaningag, mga lamas, mga incienso, mga pahumot, mga olibano, bino, lana, pino nga harina ug trigo; mga baka ug mga karnero, mga kabayo ug mga karwahi; ug mga ulipon, nga sa ato pa, mga tawo. **14** "Namiya kanimo ang mga bunga nga gipangandoy sa imong kalag, ug ang tanan mong lamian nga pagkaon ug ang imong kaanindot nawala na kanimo, ug dili na gayud makaplagaan pa!" **15** Ang mga magpapatigayon niining maong mga butanga, sila nga nangadato gumikan kaniya, managtindog nga magapaantaw, sa kalisang sa iyang pag-antus, managpanghilak ug managminatay nga magaingon, **16** "Alaut, alaut, ang bantugang siyudad nga binistihan ug manipis nga lino, ug sa purpora ug escarlata, nga dinayandayanan ug bulawan, mga batong hamili ug mga mutya! **17** Kay sulod sa usa lamang ka takna nalaglag kining tanang mga bahandia!" **18** ug sa pagkakita nila sa aso sa iyang pagkasunog, sila misinggit nga nanag-ingon, Unsa bang siyudara ang makasama sa bantugang siyudad?" **19** Ug ilang giitsahan ug mga abog ang ilang mga ulo samtang nanagpanghilak ug

nanagminatay sila, nga nanagsinggit, Alaut, alaut, ang bantugang siyudad diin ang tanan nga may mga sakayan sa kadagatan nangadato tungod sa iyang bahandi! Sulod sa usa lamang ka takna nalaglag siya. 20 Paghugyaw tungod kaniya, O kalangitan, O mga balaan ug mga apostoles ug mga profeta, kay alang kaninyo gikapakanaug sa Dios ang hukom batok kaniya!" 21 Unya dihay usa ka manolundang kusgan nga mipunit ug bato nga ingon sa usa ka dakung galingan, ug ngadto sa dagat kini gilabog niya nga nag-ingon, Sa ingon niini kakusog ang bantugang siyudad sa Babilonia igalabog, ug dili na gayud siya igkita pa; 22 ug diha kanimo wala na gayuy mabati pang tingog sa mga mangangalpa ug sa mga mag-aawit, sa mga magpaplawta ug sa mga trumpetero ug diha kanimo wala na gayuy igkita pang batid sa bisan unsang pamuhat; ug diha kanimo wala na gayuy mabati pang dahunog sa galingan; 23 ug diha kanimo wala na gayuy suga nga mosiga pa; ug diha kanimo wala na gayuy mabati pang tingog sa pamanhonon ug sa pangasaw-onon; kay ang imong mga magpapatigayon mao ang mga dagkung tawo sa yuta, ug ang tanang kamasuran nahisalang tungod sa imong lumay. 24 Ug diha kaniya hingkaplagan ang dugo sa mga profeta ug mga balaan, ug sa tanan nga gipamatay diha sa yuta."

19 Tapus niini nadungog ko ang daw makusog nga tingog sa usa ka dakung panon didto sa langit, nga nanag-ingon, Aleluya! Ang kaluwasan ug ang himaya ug ang kagahum iya sa atong Dios, 2 kay ang iyang mga hukom matuod ug matarung; iyang gikahukman ang bantugang dautan nga babaye nga mao ang nakapadunot sa yuta pinaagi sa iyang pakighilawas, ug kaniya iyang gikapanimaslan ang dugo sa iyang mga ulipon. 3 Ug miusab sila sa pagsinggit nga nanag-ingon, Aleluya! Ang iyang aso nagautbo hangtud sa kahangturan. (aiōn g165) 4 Ug mihapa ang kaluhaan ug upat ka mga anciano ug ang upat ka mga buhing binuhat, ug ang Dios nga nagalingkod sa trono gisimba nila nga nanag-ingon, "Amen. Aleluya!" 5 Ug gikan sa trono miabut ang usa ka tingog nga nagsinggit, Dayega ninyo ang atong Dios, tanan kamo nga iyang mga ulipon, kamo nga may kahadlok kaniya, mga timawa ug mga dagku. 6 Unya nadungog ko ang daw tingog sa usa ka dakung panon, sama sa kagahub sa daghang mga tubig ug sama sa kagahub sa mga makusog nga

paglipak sa dalogdog, nagsinggit nga nag-ingon, Aleluya! Kay nagahari ang Ginoo nga atong Dios nga Makagagahum sa Tanan. 7 Managhugyaw ug managsadya kita ug ihatag ta kaniya ang himaya, kay ang kasal sa Cordero nahiaabut na, ug ang iyang Pangasaw-onon nakaandam na sa iyang kaugalingon; 8 ug sa Pangasaw-onon gitugot ang pagbistig lino nga manipis, masidlak, ug maputli" 9 Ug ang manolunda miingon kanako, "Isulat kini: Bulahan ang mga gipangdapit ngadto sa panihapon sa kasal sa Cordero." Ug siya miingon kanako, "Kini maoy tinuod nga mga pulong sa Dios." 10 Unya mihapa ako sa iyang tiilan aron unta sa pagsimba kaniya, apan siya miingon kanako, "Ayaw pagbuhata kana! Ako maoy usa lamang ka masigka-ulipon uban kanimo ug sa imong kaigsoonan nga nanaghupot sa pagpanghimatuod ni Jesus. Maoy simbaha ang Dios." Kay ang pagpanghimatuod ni Jesus mao man ang espiritu sa profesiya. 11 Ug unya nakita ko nga naabli ang kalangitan, ug tan-awa, dihay usa ka maputi nga kabayo! Ang nagkabayo niini ginganlag Kasaligan ug Matuod ug uban sa katarungan siya nagapanghukom ug nagapakiggubat. 12 Ang iyang mga mata morag kalayo nga nagasiga, ug sa iyang ulo dihay daghang mga purongpurong; ug siya may sinulat nga ngalan nga walay bisan kinsa nga nasayud gawas sa iyang kaugalingon. 13 Siya nagasul-ob ug bistig nga gikatuslob sa dugo, ug ang ngalan nga gitawag kaniya mao kini: Ang Pulong sa Dios. 14 Ug ang mga panon sa kasundalohan sa kalangitan, nga nanagbistig lino nga manipis, maputi ug ulay, kini sila nanagsunod kaniya, nanagkabayog mga maputing kabayo. 15 Gikan sa iyang baba nagagula ang usa ka mahait nga espada nga maoy iyang itigbas sa kanasuran, ug sila iyang pagaharian pinaagi sa olisi nga puthaw; magapigis siya sa pigsanan sa mabangis nga kapungot sa Dios nga Makagagahum sa Tanan. 16 Diha sa iyang bistig ug diha sa iyang paa siya may ngalan nga nasulat: Hari sa kaharian ug Ginoo sa kaginoohan. 17 Ug unya nakita ko ang usa ka manolunda nga nagtindog diha sa Adlaw, ug sa makusog nga tingog iyang gisinggitan ang tanang mga langgam nga nanaglupad sa kinatung-an sa kalangitan, nga nag-ingon kanila, "Umari kamo, tambong kamo sa dakung panihapon sa Dios, 18 sa pagkaon sa unod sa mga hari, sa unod sa mga kapitan, sa unod sa mga tawong kusgan, sa unod sa mga kabayo ug sa mga nanagkabayo kanila, ug sa

unod sa tanang tawo, sa gawas ug sa mga ulipon, sa timawa ug sa mga dagku." **19** Ug nakita ko ang mapintas nga mananap ug ang mga hari sa yuta uban sa ilang mga panon sa kasundalohan nga nanagtagbo aron sa pagpakiggubat batok sa nagakabayo ug batok sa iyang panon sa kasundalohan. **20** Ug nadakpan ang mapintas nga mananap, ug uban kaniya nadakpan ang mini nga profeta nga mao ang naghimo sa mga milagro diha sa iyang atubangan, nga pinaagi niini gipahisalaag niya ang mga nanagpakadawat sa marka sa mapintas nga mananap ug ang mga nanagsimba sa iyang larawan. Kining duha gitambog nga buhi ngadto sa linaw nga kalayo nga nagasilaob sa asupri. (Limnē Pyr g3041 g4442) **21** Ug ang tanan kanila nga nahibilin gipamatay sa nagkabayo pinaagi sa espada nga nagagula gikan sa iyang baba; ug ang tanang mga langgam nangabusog sa ilang unod.

20 Ug unya akong nakita nga gikan sa langit nanaug ang usa ka manolunda nga sa iyang kamot diha ang yawi sa bung-aw sa kahiladman nga walay kinotuban, ug ang usa ka dakung talikala. (Abyssos g12) **2** Ug iyang gidakop ang dragon, ang karaang sirpinti, nga mao ang Yawa ug si Satanas, ug iyang gigapos siya sulod sa usa ka libo ka tuig, **3** ug iyang gitambog siya ngadto sa bung-aw, ug iyang gitabonan kini ug gitimrihan kini sa ibabaw niya, aron dili na siya makapahisalaag sa kanasuran, hangtud matapus ang usa ka libo ka tuig. Tapus niana siya kinahanglan buhian sa makadiyot. (Abyssos g12) **4** Unya dihay nakita ko nga mga trono, ug niini nanaglingkod ang mga gitugyanan sa pagpanghukom. Usab nakita ko ang mga kalag sa mga gipamunggotan sa ulo tungod sa ilang pagpanghimatuod mahitungod kang Jesus ug tungod sa pulong sa Dios, ug nga wala mosimba sa mapintas nga mananap o sa iyang larawan, ug wala modawat sa iyang marka diha sa ilang mga agtang o sa ilang mga kamot. Sila nangabuhi pag-usab, ug nanaghari uban kang Cristo sulod sa usa ka libo ka tuig. **5** Ug bahin sa uban pa sa mga nangamatay, kini sila dili pa mabuhi pag-usab hangtud matapus una ang usa ka libo ka tuig. Kini mao ang nahaunang pagkabanhaw. **6** Bulahan ug balaan ang tawo nga makaambit sa nahaunang pagkabanhaw! Sa mga tawong ingon niini ang ikaduhang kamatayon walay gahum sa pagbuot, hinonoa sila mahimong mga sacerdote sa Dios ug ni Cristo, ug uban kaniya magahari sila sa

usa ka libo ka tuig. **7** Ug inigkatapus na sa usa ka libo ka tuig, si Satanas pagabuhian gikan sa iyang bilanggoan, **8** ug mogowa siya aron sa pagpahisalaag sa mga nasud nga anaa sa upat ka tumoy sa yuta, sa Gog ug sa Magog, sa pagpatagbo kanila alang sa pagpakiggubat; ang ilang gidaghanon ingon sa bonbon sa dagat. **9** Ug mitungas sila ngadto sa halapad nga yuta ug ilang gilibutan ang kampo sa mga balaan ug ang siyudad nga hinigugma; apan dihay kalayo nga mikunsad gikan sa langit ug milamoy kanila. **10** Ug ang yawa nga nagpahisalaag kanila gitambog ngadto sa linaw nga kalayo ug asupri diin atua na ang mapintas nga mananap ug ang mini nga profeta, ug didto pagasakiton sila sa adlaw ug sa gabii hangtud sa kahangturan. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) **11** Ug unya nakita ko ang usa ka dakung trono nga maputi ug ang naglingkod niini, gikan sa kang kinsang atubangan ang yuta ug ang kalangitan nanagpangalagiw, ug walay dapit nga hingkaplagan alang kanila. **12** Ug nakita ko ang mga patay, mga dagku ug mga gagmay, nga nanagtingod sa atubangan sa trono, ug dihay mga basahon nga gipamuklad. Usab dihay laing basahon nga gibuklad, nga mao ang basahon sa kinabuhi. Ug ang mga patay gipanaghukman pinasikad sa nahisulat diha sa mga basahon, pinasikad sa ilang mga binuhatan. **13** Ug ang dagat mitugyan sa mga patay nga diha niini, ang Kamatayon ug ang Hades mitugyan sa mga patay nga diha kanila, ug ang tanan gipanaghukman pinasikad sa ilang binuhatan. (Hadēs g86) **14** Unya ang Kamatayon ug ang Hades gitambog ngadto sa linaw nga kalayo. Mao kini ang ikaduhang kamatayon: ang linaw nga kalayo. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) **15** Ug kon ang ngalan ni bisan kinsa dili makaplagaan nga nahisulat diha sa basahon sa kinabuhi, siya itambog ngadto sa linaw nga kalayo. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21 Ug unya nakita ko ang usa ka bag-ong langit ug ang usa ka bag-ong yuta; kay ang unang langit ug ang unang yuta nangahanaw na man, ug ang dagat wala na. **2** Ug nakita ko ang balaang siyudad, ang bag-ong Jerusalem, nga nanaug gikan sa langit gikan sa Dios, gitagana maingon sa usa ka pangasaw-onon nga gidayandayanan alang sa iyang pamanhonon. **3** Ug nadungog ko gikan sa trono ang usa ka dakung tingog nga nag-ingon, "Tan-awa, ang puloy-anan sa Dios anaa uban sa mga tawo. Siya magapuyo ipon kanila ug sila mahimong iyang katawhan, ug ang Dios

gayud mao ang magpakig-uban kanila ug mahimong ilang Dios. 4 Ug iyang pagapahiran ang tanang luha gikan sa ilang mga mata, ug ang kamatayon wala na; ug wala na usab unyay pagminatay, ni paghilak, ni kasakit, kay ang unang mga butang nangagi na." 5 Ug ang naglingkod sa trono miingon, "Tan-awa, ginabago ko ang tanang mga butang." Usab miingon siya, "Isulat mo kini, kay kining mga pulonga kasaligan ug matuod." 6 Ug siya miingon kanako, "Natapus na! Ako mao ang Alfa ug ang Omega, ang sinugdan ug ang katapusan. Kaniya nga giuhaw ihatag ko ang tubig nga walay bayad gikan sa tuboran sa tubig sa kinabuhi. 7 Ang magamadaugon makapanag-iyang niining maong paunlondon, ug ako mahimong iyang Dios ug siya mahimong akong anak. 8 Apan alang sa mga talawan, ug sa mga dili matinoohon, ug sa mga malaw-ay, alang sa mga mamomono, ug sa mga makihilawason, ug sa mga lumayan, ug sa mga magsisimbag mga diosdios, ug sa tanang mga bakakon, ang ilang bahin mao ang paghiadto sa linaw nga nagasilaob sa kalayo ug asupri, nga mao ang ikaduhang kamatayon." (Limnē Pyr g3041 g4442) 9 Unya mitungha ang usa sa pito ka mga manolunda nga may pito ka mga panaksan nga napuno sa katapusang pito ka mga hampak, ug kanako misulti siya nga nag-ingon, "Umari ka, ipakita ko kanimo ang Pangasaw-onon, ang asawa sa Cordero." 10 Ug diha sa Espiritu gidala niya ako ngadto sa usa ka daku ug hataas nga bukid, ug iyang gipakita kanako ang balaang siyudad nga Jerusalem nga nanaug gikan sa langit gikan sa Dios, 11 nga may himaya sa Dios, kinsang kasidlak sama sa usa ka batong hamili nga talagsaon kaayo, sama sa batong haspe, matin-aw morag kristal. 12 Kini adunay daku ug mahabog nga paril nga may napulog-duha ka mga pultahan, ug sa pultahan anaay napulog-duha ka mga manolunda, ug diha sa mga pultahan nasulat ang mga ngalan sa napulog-duha ka mga banay sa kaliwatan ni Israel; 13 sa sidlakan may tulo ka mga pultahan, sa amihanan may tulo ka mga pultahan, sa habagatan may tulo ka mga pultahan, ug sa kasadpan may tulo ka mga pultahan. 14 Ug ang paril sa siyudad may napulog-duha ka mga sukaranan, ug kanila diha ang mga ngalan sa napulog-duha ka mga apostoles sa Cordero. 15 Ug ang nakigsulti kanako may barahan nga bulawan aron isukod sa siyudad ug sa mga pultahan ug mga paril niini. 16 Ang siyudad nahimutang nga kuwadrado, ang iyang gitag-on sama sa iyang gilapdon; ug pinaagi

sa iyang barahan, iyang gisukod ang siyudad, ug kini mga duha ka libo ug upat ka gatus ka kilometro; parihas ang iyang gitag-on ug ang gilapdon ug ang kahabugon. 17 Gisukod usab niya ang paril niini, nga may mga kan-uman ug unom ka metro, sumala sa sinukdan sa tawo, nga maoy pagsukod niini sa manolunda. 18 Ang paril hinimog batong haspe, samtang ang siyudad lunsayng bulawan, matin-aw morag bildo. 19 Ang mga patukurangan sa paril sa siyudad gidayandayanan sa tanang matang sa mga batong hamili: ang nahauna haspe, ang ikaduha sapiro, ang ikatulo kalsidonya, ang ikaupat ismiralda, 20 ang ikalima sardonika, ang ikaunom kornalina, ang ikapito krisolito, ang ikawalo birilo, ang ikasiyam topasyo, ang ikanapulo krisopraso, ang ikanapulog-usa hasinto, ang ikanapulog-duha amatista. 21 Ug ang napulog-duha ka mga pultahan hinimog ka mga mutya, ang matag-usa ka pultahan hinimog usa lamang ka buok mutya; ug ang kadalanan sa siyudad lunsayng bulawan, matin-aw morag bildo. 22 Ug wala akoy nakitang templo sa siyudad, kay ang templo niini mao man ang Ginoong Dios nga Makagagahum sa Tanan ug ang Cordero. 23 Ug ang siyudad wala na magkinahanglan ug Adlaw o Bulan sa pagdan-ag kaniya, kay ang himaya sa Dios mao man ang iyang kahayag, ug ang iyang suga mao man ang Cordero. 24 Pinaagi sa kahayag sa siyudad managpanglakaw ang mga nasud; ug ang mga hari sa yuta managdala sa ilang himaya ngadto niini, 25 ug ang iyang mga pultahan dili gayud pagasirhan sa maadlaw kay wala may gabii didto; 26 ilang pagadad-on ngadto niini ang himaya ug kadunggan sa kanasuran. 27 Apan dinhi niini walay bisan unsang mahugaw nga pasudlon, ni ang nagabatasan sa malaw-ay o sa pagpamakak, kondili sila lamang nga nahisulat diha sa basahon nga iya sa Cordero, sa basahon sa kinabuhi.

22 Unya iyang gipakita kanako ang suba sa tubig nga nagahatag sa kinabuhi, nga matin-aw morag kristal, nga nagagula gikan sa trono sa Dios ug sa trono sa Cordero 2 latas sa taliwala sa kadalanan sa siyudad; usab, sa masigkadaplin sa suba, diha ang kahoy nga nagahatag sa kinabuhi nga may napulog-duha ka matang sa mga bunga, nga nagapamunga matag-bulan; ug tambal ang mga dahon sa kahoy alang sa pag-ayo sa kanasuran. 3 Ug didto wala nay bisan unsang tinunglo, apan

didto ang trono sa Dios ug sa Cordero, ug ang iyang mga ulipon magasimba kaniya. 4 Sila magasud-ong sa iyang nawong, ug ang iyang ngalan anha sa ilang mga agtang. 5 Ug didto wala nay gabii, ug sila dili na magkinahanglag kahayag sa suga o sa Adlaw, kay ang Ginoong Dios mao may ilang kahayag, ug sila magahari hangtud sa kahangturan. (aiōn g165) 6 Ug siya miingon kanako, "Kining mga pulonga kasaligan ug matuod. Ug ang Ginoo, ang Dios sa mga espiritu sa mga profeta, mipadala sa iyang manolunda aron ikapakita ngadto sa iyang mga ulipon ang mga butang nga magakahitabo sa dili madugay. 7 Ug tan-awa, moabut ako sa dili madugay." 8 Ako, si Juan, mao ang nakadungog ug nakakita niining mga butanga. Ug sa pagkadungog ug pagkakita ko niini, mihapa ako sa pagsimba diha sa tiilan sa manolunda nga mao ang nagpakita kanako niini; 9 apan siya miingon kanako, "Ayaw pagbuhata kana! Ako maoy usa lamang ka masigka-ulipon uban kanimo ug sa imong kaigsoonang mga profeta, ug sa mga nanagbantay sa mga pulong niining basahona. Maoy simbaha ang Dios." 10 Ug siya miingon kanako, "Ayaw na lamang pagtimrihi ang mga pulong sa profesiya niining basahona, kay ang panahon haduol na. 11 Ang mamumuhat ug dautan, pabuhata gihapon siyag dautan; ug ang mahugaw, papadayona gihapon siya sa pagkamahugaw; ug ang matarung, pabuhata gihapon siyag matarung; ug ang balaan, papadayona gihapon siya sa pagkabalaan." 12 "Tan-awa, moabut ako sa dili madugay, nga magadala sa akong ipamalus, sa pagbayad ngadto sa matag-usa sumala sa iyang binuhatan. 13 Ako mao ang Alfa ug ang Omega, ang nahauna ug ang nahaulahi, ang sinugdan ug ang katapusan." 14 Bulahan sila nga managlaba sa ilang mga bisti aron makabaton sila sa katungod sa pagpahimulos sa kahoy nga naghatag sa kinabuhi, ug sa pagsulod sa siyudad agi sa mga pultahan. 15 Sa gawas anaa ang mga iro, ug ang mga lumayan, ug ang mga makihilawason, ug ang mga mamumuno, ug ang mga magsisimbag mga diosdios, ug ang tanang nagahigugma ug nagabatasan sa pagpamakak. 16 "Ako, si Jesus, mao ang nagpadala kaninyo sa akong manolunda uban niining pagpanghimatuod alang sa mga iglesia. Ako mao ang gamut ug ang kaliwat ni David, ako mao ang masidlak nga bitoon sa kabuntagon." 17 Ang Espiritu ug ang Pangasaw-onon nagaingon, "Umari ka." Ug siya nga nagapatalinghug, paingna, "Umari ka." Ug ang giuhaw paaria; ang may tinguha, paimna sa walay bayad nga tubig nga nagahatag sa kinabuhi. 18 Akong pasidan-an ang tanang magapatalinghug sa mga pulong sa profesiya niining basahona: kon adunay magadugang niinig bisan unsa, kaniya igadugang sa Dios ang mga hampak nga gihisgutan niining basahona. 19 Ug kon adunay magataktak ug mga pulong gikan sa mga pulong sa basahon niining profesiya, pagataktakon sa Dios ang iyang bahin diha sa kahoy nga nagahatag sa kinabuhi ug diha sa balaang siyudad, nga gihisgutan niining basahona. 20 Ang nagapanghimatuod mahitungod niining mga butanga, nagaingon, "Sa pagkatinuod, ako moabut gayud sa dili madugay." Amen. Umanhi ka na, Ginoong Jesus! 21 Ang grasya sa Ginoong Jesus magauban sa tanang balaan. Amen.

Ug nakita ko ang balaang siyudad, ang bag-ong Jerusalem, nga nanaug gikan sa langit gikan sa Dios, gitagana maingon sa usa ka pangasaw-onon nga gidayandayanan alang sa iyang pamanhonon. Ug nadungog ko gikan sa trono ang usa ka dakung tingog nga nag-ingon, 'Tan-awa, ang puloy-anan sa Dios anaa uban sa mga tawo. Siya magapuyo ipon kanila ug sila mahimong iyang katawhan, ug ang Dios gayud mao ang magpakig-uban kanila ug mahimong ilang Dios.'

Pinadayag 21:2-3

Reader's Guide

Cebuano at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Cebuano at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aidios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Cebuano---Cebuano-Philippine/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Lucas 8:31
Roma 10:7
Pinadayag 9:1
Pinadayag 9:2
Pinadayag 9:11
Pinadayag 11:7
Pinadayag 17:8
Pinadayag 20:1
Pinadayag 20:3

aidios

Roma 1:20
Judas 1:6

aiōn

Mateo 12:32
Mateo 13:22
Mateo 13:39
Mateo 13:40
Mateo 13:49
Mateo 21:19
Mateo 24:3
Mateo 28:20
Marcos 3:29
Marcos 4:19
Marcos 10:30
Marcos 11:14
Lucas 1:33
Lucas 1:55
Lucas 1:70
Lucas 16:8
Lucas 18:30
Lucas 20:34
Lucas 20:35
Juan 4:14
Juan 6:51
Juan 6:58
Juan 8:35
Juan 8:51
Juan 8:52
Juan 9:32
Juan 10:28
Juan 11:26
Juan 12:34
Juan 13:8
Juan 14:16

Mga Buhat 3:21
Mga Buhat 15:18
Roma 1:25
Roma 9:5
Roma 11:36
Roma 12:2
Roma 16:27
1 Corinto 1:20
1 Corinto 2:6
1 Corinto 2:7
1 Corinto 2:8
1 Corinto 3:18
1 Corinto 8:13
1 Corinto 10:11
2 Corinto 4:4
2 Corinto 9:9
2 Corinto 11:31
Galacia 1:4
Galacia 1:5
Taga Efeso 1:21
Taga Efeso 2:2
Taga Efeso 2:7
Taga Efeso 3:9
Taga Efeso 3:11
Taga Efeso 3:21
Taga Efeso 6:12
Filipos 4:20
Colosas 1:26
1 Timoteo 1:17
1 Timoteo 6:17
2 Timoteo 4:10
2 Timoteo 4:18
Tito 2:12
Hebreohanon 1:2
Hebreohanon 1:8
Hebreohanon 5:6
Hebreohanon 6:5
Hebreohanon 6:20
Hebreohanon 7:17
Hebreohanon 7:21
Hebreohanon 7:24
Hebreohanon 7:28
Hebreohanon 9:26
Hebreohanon 11:3
Hebreohanon 13:8
Hebreohanon 13:21
1 Pedro 1:23

1 Pedro 1:25
1 Pedro 4:11
1 Pedro 5:11
2 Pedro 3:18
1 Juan 2:17
2 Juan 1:2
Judas 1:13
Judas 1:25
Pinadayag 1:6
Pinadayag 1:18
Pinadayag 4:9
Pinadayag 4:10
Pinadayag 5:13
Pinadayag 7:12
Pinadayag 10:6
Pinadayag 11:15
Pinadayag 14:11
Pinadayag 15:7
Pinadayag 19:3
Pinadayag 20:10
Pinadayag 22:5

aiōnios

Mateo 18:8
Mateo 19:16
Mateo 19:29
Mateo 25:41
Mateo 25:46
Marcos 3:29
Marcos 10:17
Marcos 10:30
Lucas 10:25
Lucas 16:9
Lucas 18:18
Lucas 18:30
Juan 3:15
Juan 3:16
Juan 3:36
Juan 4:14
Juan 4:36
Juan 5:24
Juan 5:39
Juan 6:27
Juan 6:40
Juan 6:47
Juan 6:54
Juan 6:68

Juan 10:28
Juan 12:25
Juan 12:50
Juan 17:2
Juan 17:3
Mga Buhat 13:46
Mga Buhat 13:48
Roma 2:7
Roma 5:21
Roma 6:22
Roma 6:23
Roma 16:25
Roma 16:26
2 Corinto 4:17
2 Corinto 4:18
2 Corinto 5:1
Galacia 6:8
2 Tesalonica 1:9
2 Tesalonica 2:16
1 Timoteo 1:16
1 Timoteo 6:12
1 Timoteo 6:16
2 Timoteo 1:9
2 Timoteo 2:10
Tito 1:2
Tito 3:7
Filemon 1:15
Hebreohanon 5:9
Hebreohanon 6:2
Hebreohanon 9:12
Hebreohanon 9:14
Hebreohanon 9:15
Hebreohanon 13:20
1 Pedro 5:10
2 Pedro 1:11
1 Juan 1:2
1 Juan 2:25
1 Juan 3:15
1 Juan 5:11
1 Juan 5:13
1 Juan 5:20
Judas 1:7
Judas 1:21
Pinadayag 14:6

eleēsē

Roma 11:32

Geenna

Mateo 5:22
Mateo 5:29
Mateo 5:30
Mateo 10:28
Mateo 18:9
Mateo 23:15
Mateo 23:33
Marcos 9:43

Marcos 9:45
Marcos 9:47
Lucas 12:5
Santiago 3:6

Hadēs

Mateo 11:23
Mateo 16:18
Lucas 10:15
Lucas 16:23
Mga Buhat 2:27
Mga Buhat 2:31
1 Corinto 15:55
Pinadayag 1:18
Pinadayag 6:8
Pinadayag 20:13
Pinadayag 20:14

Limnē Pyr

Pinadayag 19:20
Pinadayag 20:10
Pinadayag 20:14
Pinadayag 20:15
Pinadayag 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numerus 16:30
Numerus 16:33
Deuteronomio 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Hari 2:6
1 Hari 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6

Mga Salmo 6:5
Mga Salmo 9:17
Mga Salmo 16:10
Mga Salmo 18:5
Mga Salmo 30:3
Mga Salmo 31:17
Mga Salmo 49:14
Mga Salmo 49:15
Mga Salmo 55:15
Mga Salmo 86:13
Mga Salmo 88:3
Mga Salmo 89:48

Mga Salmo 116:3
Mga Salmo 139:8
Mga Salmo 141:7
Panultihon 1:12
Panultihon 5:5
Panultihon 7:27
Panultihon 9:18
Panultihon 15:11
Panultihon 15:24
Panultihon 23:14
Panultihon 27:20
Panultihon 30:16
Ecclesiastes 9:10
Awit sa mga Awit 8:6
Isaias 5:14
Isaias 7:11
Isaias 14:9
Isaias 14:11
Isaias 14:15
Isaias 28:15
Isaias 28:18
Isaias 38:10
Isaias 38:18
Isaias 57:9
Ezequiel 31:15
Ezequiel 31:16
Ezequiel 31:17
Ezequiel 32:21
Ezequiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonas 2:2
Habakuk 2:5

Tartaroō

2 Pedro 2:4

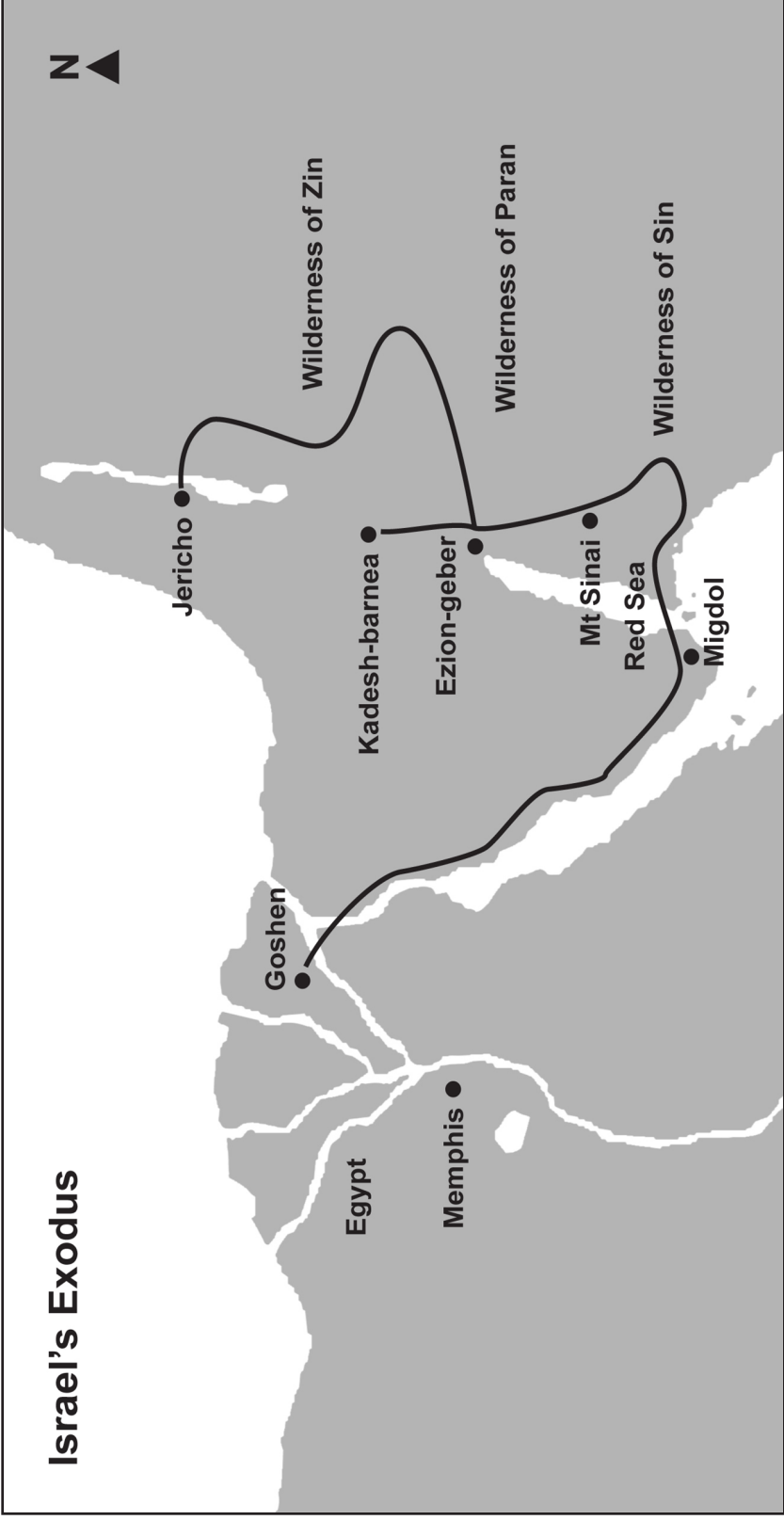
Questioned

None yet noted

*Tungod sa pagtoo si Abraham misugot sa dilha nga gitawag siya sa pag-adto sa usa ka dapit nga iyang pagadawaton ingon nga panulondon;
ug siya miadto nga wala lang mahibalo kon asa siya paingon. - Hebreohanon 11:8*

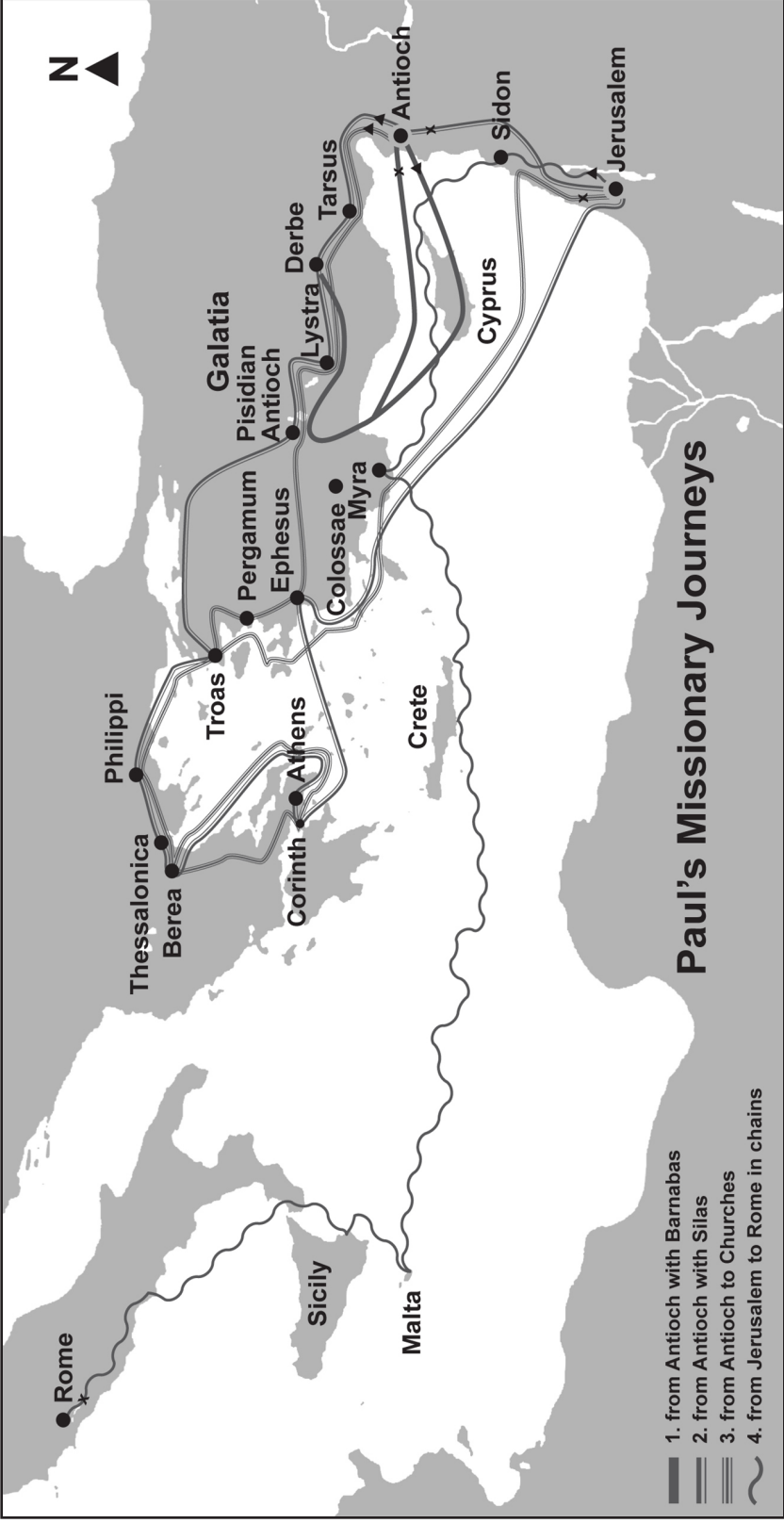
Israel's Exodus

Ug nahitabo nga sa mitugot si Faraon sa pagpalakaw sa katawohan, ang Dios wala magdala kanila sa dalan sa yuta sa mga Filistehanon, bisan tuod kadto maoy duol; kay ang Dios nag-ingon: ingali unya ug magbasul ang katawohan kong makakita sila ug gubat, ug mamalik sila ngadto sa Egipto. - Exodo 13:17

Kay ang Anak sa Tawo mianhi dili aron pagaalagaron kondili sa pag-alagad ug sa paghatag sa iyang kinabuhi ingon nga lukat alang sa daghan. - Marcos 10:45

Si Pablo, ulipon ni Jesu-Cristo, tinawag sa pagkaapostol, ginahin alang sa Maayong Balita sa Dios, - Roma 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- 1956 Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyr in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyr in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ▶			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ▶			Romans 5:12-19	
Where are we? ◀			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
Who are we? ▶	God	Father	John 10:30	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son	God's perfect fellowship	
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ▶			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
John 8:58 Pre-incarnate	John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise		
Psalm 139:7 Everywhere	John 14:17 Living in believers			
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				
Luke 16:22 Blessed in Paradise				
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				
			Revelation 20:13 Thalaasa	Matthew 25:41 Revelation 20:10
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 19:20 Lake of Fire	Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
			Revelation 20:2 Abyss	

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Cebuano at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, *"You did not choose me, but I chose you,"* John 15:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

World Nations

Busa panglakaw kamo ug himoa ninyong mga tinun-an ang tanang kanasuran, sa pagpamautismo kanila sa ngalan sa Amahan ug sa Anak ug sa Espiritu Santo, - Mateo 28:19

